

༡༡། །རིགས་སྒོའ་དབྱ་དགེ་དམ་པ་མཁས་།
དབང་སྒོ་བཟང་ཆུ་མཚོ་ཏི་གཤུང་།
འབུམ་བཞུགས་སོ། །

པོད་ཐེང་བདུན་པ།

སུམ་རྟགས།

རིགས་ལམ་སྒོའ་གཉེར་ཁང་།

གསུང་འབྲུམ་སོད་བཙོ་ལྷའི་བདག་ཉིད་ཅན།

འགྲེམས་སྤྲེལ་བ།

རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་།

དེབ་ཆད།

6 x 9 Inchs

ཡིག་གཞུགས་ཆེ་ཆུང་།

སློན་ལམ་དབྱ་ཅན་གཉིས་པ། 15/15.5 དང་བར་ཐག 25/26.3

དཔར་བསྐྱུན་བདག་དབང་།

རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་།

དཔར་ཁང་།

Studio Archana, New Delhi.

དཔར་གྲངས།

༥༠༠

དཔར་ལོ།

བྱི་ལོ་ ༢༠༢༣

ལ་ཇེ་བཙུན་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་དཔལ་བཟང་པོ་ལ་ན་མོ།

THE DALAI LAMA

THEKCHEN CHOELING
DHARMSALA CANTT
KANGRA DISTRICT
HIMACHAL PRADESH

༡༡། རིགས་ལམ་སློབ་དགེ་འབྲས་སློབ་ཕྱེད་ལྟ་བུ་སློབ་གཉེར་བ་དགེ་སློབ་སློབ་པ་ཟུང་
ཀྱི་མཆོད་ཉིད་ནས་རང་འཁྱིའི་ལས་ཞོར་དུ་སྐྱབས་འགོ་ལས་འབྲས་ཀྱི་ནམ་གཤག་དང་།
སློབ་རིག་དང་ཐལ་འགྱུར་བའི་མཐུན་མིན་ཆད་མའི་ནམ་གཤག་རང་སྡེ་གྲུབ་མཐའ་གོང་
འོག་གི་ལྷ་བའི་ཞིབ་ཆ། སློབ་རིག་གི་སློབ་སོགས་ལས་བཅུ་མས་པའི་ནང་ཆོས་རྒྱ་སྤྱོད། ཤེས་
ཡོན་དང་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་སློབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་སོགས་དཔེ་
དེབ་སྐུ་ཅུ་དང་། ཚུ་མ་ཐོར་བུ་གངས་བརྒྱུད་ཅུ་སྟོར་མཆིས་པ་དེ་དག་རིགས་ལམ་སློབ་
གཉེར་ཁང་ནས་དཔེ་དེབ་དགའི་ནང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱི་ལོད་པ་ཤིན་ཏུ་ལེགས།

ཆན་དེ་ཉིད་ནས་མ་སུ་རིའི་སློབ་དགེ་དང་། རིགས་སློབ་ཏུ་སློབ་སྤྱིའི་འགན་ཁུར་
བྱེད་ཡུན་རིང་འདོད་རྒྱུ་ཆོག་ཤེས་ཐོག་མཛེས་ཐོལ་སྤངས་པའི་སྤྱི་དོན་ལྷག་བསམ་ཁུར་
བཙོན་ཆེ་བསྐྱེད་བྱས་འབྲས། རིགས་སློབ་ཏུ་ཆོས་སྤྱོད་ཤེས་ཡོན་གོ་འཕེར་གྱི་སློབ་མ་མང་
པོ་བསྐྱེད་བསྐྱེད་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེད་དུས་སྤྱོད་ཆོགས་ནང་དོན་ཕན་ལྡན་པའི་ཞབས་
འདེགས་སྐྱབ་བཞིན་པ་མ་ཟད། རིགས་སློབ་ཀྱི་བསྐྱེད་མང་གཞི་ལེགས་ཚུགས་ཐོག་བོད་
དགེ་དང་། གཞུང་ཞབས་ལས་བྱེད་པར་བོད་ཡིག་གཟུབ་སྤྱོད་དང་། དགེ་ཆན་འོས་སྤྱོད་སྤྱོད་
པ་སོགས་ཁ་ཆད་གོས་གཏུགས་ཀྱི་བྱ་བར་བྱས་རྗེས་གཟེངས་སུ་ཐོན་པ་བྱུང་ཡོད།

བོད་ནས་སློབ་ཆོས་གྲུའི་འཛིན་རིམ་མཛོད་བར་འགྲེམས་ཏེ་སློབ་གཉེར་བཟང་
གས་ཡིན་པ་མ་ཟད། བྱེད་འཁོད་རིང་ལམ་རིམ་སློབ་རིགས་དང་། ལྷག་པར་ལྷ་བའི་

THE DALAI LAMA

THEKCHEN CHOELING
DHARMSALA CANTT
KANGRA DISTRICT
HIMACHAL PRADESH

སྐོར་དོ་སྤང་ཆེ་བས་གཞུང་ཆེན་ཁག་དང་། ཡང་སྐོས་དབུ་ཚད་ཀྱི་ལྷ་གྲུབ་ནམ་གཞག་ལ་
གཞུང་བཤད་སྒྲིལ་རྒྱན་ལྷ་བུ་མ་ཡིན་པར། གཞུང་དོན་ལ་ཉམས་ཞིབ་གོ་མྱོང་འཆོལ་བའི་
འབད་ཚུལ་ལོ་མང་བགྲིས་འབྲས་དབུ་མ་ཐལ་རང་གི་ལྷ་བའི་བཞེད་མཆོམས་དཀའ་གནད་
ཁག་གི་གོ་དོན་དང་། ཐལ་འགྱུར་བ་མཐུན་མིན་གྱི་ཚད་མའི་ནམ་གཞག་སོགས་ཀྱི་ཟིན་
ཐོ་ཡིག་འཛིག་འདི་དག་སྒོ་གསར་དོན་གཉེར་ཅན་མང་པོར་གོ་རྒྱུ་འབྱེད་པའི་ཡན་ཐོགས་
འབྱུང་ངེས།

འདི་ནས་དོལ་རྒྱལ་དམ་བསྐྱགས་བགྲིས་སྐབས། གངས་ལྗོངས་བརྟན་སྲིད་སྲིད་དོན་
སེམས་ཁུར་ཟོལ་མེད་ཀྱིས་རང་འགྲུལ་གསལ་བཤད་དེལ་བསྐྱགས་དུར་བསྐྱེད་བྱས་ཤིང་།
དེས་ཀྱིན་དུས་མིན་འཆི་འདས་སུ་གྱུར་པ་སྒོ་པམ་གྱི་གནས་སུ་མཆིས།

ད་ཆ་རྗེས་འདུག་སྒོ་བ་བུ་ནམས་ནས་ལྷག་བསམ་ཅན་གྱི་ནན་དམ་པའི་ལྷ་སྦྱོང་རྒྱན་སྦྱོང་
ངོས། བརྟན་སྲིད་རང་རིགས་ཀྱི་སྲི་བྱུར་ཁུར་བཙོན་ཚུལ་བཞིན་བྱེད། དུ་ལའི་ལྷ་མ། ལྷ་ཀྱའི་
དགོ་སྦྱོང་བརྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོས། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ལྷགས་འབྲུག་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༥

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༥ ལ།

སྒྲུབ་སྒྲུབ་།

༡༡། །བོད་ཆེན་པོའི་མངའ་ཐང་ཏ་ཅང་དར་རྒྱས་བྱུང་བ་ནས་ད་བར་མི་ལོ་
སྟོང་ལྷག་གཉིས་ལྷག་སོང་ཞིང་། དེའི་རིང་རིས་སྤྱ་མ་མཆིས་པའི་མཁས་གྲུབ་
མང་པོས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་དང་། དེའི་དགོངས་འགྲེལ་བསྟན་བཅོས་ཁག་
གི་དགོངས་དོན་ལ་ངེ་མ་མེད་པའི་རིགས་པས་དབྱེད་བ་མཐེལ་ཕྱིན་གནང་སྟེ།
དེ་འབྲེལ་གྱི་ལེགས་བཤད་པོ་ཉི་གངས་ལས་འདས་བ་སྐལ་ལྷན་གདུལ་བྱའི་
ལས་སྐལ་དུ་འཛོག་གནང་མཛད། མང་པོས་ནང་པའི་རིག་གཞུང་དང་འབྲེལ་
བའི་བརྗོད་དོན་ཟབ་ཅིང་བརྗིང་བའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་སྟེ། དཔེར་ན། ལྷ་
གྲུབ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་། རྫོ་སྦྱང་། རྒྱུད་སྤེ་གོང་ལོག་གིས་མཆོན་པའི་
མདོ་སྟགས་གྱི་ལྷ་བའི་གནད་སོགས་ཞིབ་པར་བཀའ་ཞིང་། གཞན་སྟུན་མོང་
རིག་གནས་ལ་ཡང་། བྱུང་རབས་ལོ་རྒྱུས། རྩིས་རིག་བརྟུང་། བཟོ་གསོ་
བ་རིག་བ་སོགས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད།

སྤྱིར་དུས་གྱི་འཕོ་འགྱུར་སྣ་ཆོགས་གྱི་དབང་གིས་བསྟན་བཤུངས་ལ་ཡང་འཕེལ་
འགྲིབ་སྣ་ཆོགས་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ ༡༩༥༩ ལོ་ནས་བཟུང་བོད་གངས་
ཅན་གྱི་སྒོད་བཅུད་གཉིས་ལ་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་གོད་ཆག་བྱུང་སྟེ། ད་ལྟ་
ཡང་འབྲེལ་ས་ནས་ལང་མ་སྟབ་པའི་གནས་སྟངས་ཀྱང་གྲིས་མཐོང་གསལ་ལྟར་ན་
ཡང་། འོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བསམ་ན་གངས་ཅན་པའི་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཟད་
མཐར་མ་སྟག་པས། མེ་ཉོག་གང་ལ་སོག་པའི་ལྷ་སྐལ་འཕགས་མཆོག་འཛིག་ཏེན་
མགོན་པོས་དུས་མཐའ་འདིར་བསམ་བཞིན་དུ་སྤྱི་ཡི་སྤྱི་བ་བཞེས་ཏེ། རང་ཅག་

ནམས་ཀྱི་མགོན་དང་དབྱང་གཉིན་དམ་པ་མཛད་པའི་བྱིན་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ནས།
བོད་ཀྱི་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་མེ་རོ་བསྐྱར་དུ་གསོས་ཏེ། གངས་ཅན་པའི་སྲིད་འབྱོར་རིག་
གསུམ་ལ་མཁའ་དབྱུགས་གསར་བ་ཞིག་བསྐྱར་དང་སྐྱོན་སྤུས་སུ་ཡོད། དེ་བཞིན་
དུ་ལྷག་བསམ་དང་སྦྱང་སྦྱོབས་ཅན་ཀྱི་བོད་མི་མང་གིས་ཀྱང་ཡགོང་ས་ཡུལ་ས་
མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་སློབ་སྦྱང་བྱང་གསུམ་གཏང་ནས། རང་ཉིད་ཀྱི་ཡོད་ཆ་དང་
སློབ་བཏང་ཐོག་ ཡགོང་ས་མཆོག་གིས་གནང་པའི་ལམ་སྟོན་གཅིགས་སུ་བཟུང་
ནས་བོད་བསྟན་སྲིད་བསྐྱར་གསོའི་བྱ་གཞག་ལ་འབད་བ་ལྟོད་མེད་གནང་བཞིན་
བའང་མ་འོངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གསལ་བར་དེས།

བཞུགས་སྐྱར་རྟ་ས་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་དབུ་དགེ་གཅིག་
ལྷོགས་ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་ཆེན་པོ་ཇེ་བཙུན་སློབ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་
དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གིས་ཀྱང་སྐྱ་ཆེ་གང་པོར་ཡུལ་བའི་བཀའ་དགོངས་
འབའ་ཞིག་གཅིགས་སུ་བཟུང་སྟེ། བོད་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྐྱ་ངལ་རྩེ་ལྟར་
མཛད་པ་གསུང་འབུམ་ཉིད་ལ་ཞིབ་པར་གཟིགས་ན་མཁྱེན་རྟོགས་སྤུལ་པར་
མ་ཟད། རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ལ་ཤ་ཞེན་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཆེ་ཅིས་ཀྱང་
སེམས་འགྲུལ་ཐེབས་དེས་ཡིན།

སྐབས་དོན་སྐྱེད་བར་བྱ་བ་ནི་ཇེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། “མཛད་པ་ཀུན་
ལས་གསུང་གི་ནི། །མཛད་པ་མཆོག་ཡིན་དེ་ཡང་ནི། །འདི་ཉིད་ཡིན་གྱིར་མཁས་
བ་ཡིས། །འདི་ལས་སངས་རྒྱུ་རྩེས་དན་གྱོས། །” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
རིགས་སློབ་དབུ་དགེ་དམ་པ་ཇེ་བཙུན་སློབ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་མཆོག་གིས་གདུལ་བུའི་
བགོ་སྐལ་དུ་འཛོག་གནང་མཛད་པའི་རབ་དང་སྤུལ་དུ་བྱུང་བའི་བསྟན་བཅོས་
སྐྱེགས་བམ་པོད་བཅོ་ལྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་འདིའི་བརྗོད་དོན་རགས་བསྐྱུས་ཤིག་

ངོ་སྤྲོད་པར་བྱའོ།

ལྷ་བྱུང་གི་སྐོར།

<<དཀའ་གནད་བཞི་འགྲེལ་>> འི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་
ཆོས་ཅན་མཐུན་སྦྲང་བ་དང་། གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆེགས། ཐུན་མིན་གྱི་ཆད་
མའི་རྣམ་གཞག་ བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཛོག་ཚུལ་སོགས་ལ་
དཔལ་ལྷན་སྒྲུབ་པའི་དབུ་མ་ཆེག་གསལ་རྩ་བར་བཟུང་སྟེ། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་
ལམ་རིམ་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་དང་། བྱང་རེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་
ཁ་བསྐྱངས་པ་དང་། ཆཀ་ཁོང་གིས་མཐུན་དཔྱོད་ཀྱི་རྩལ་ལས་དབྱུང་བ་ཞིབ་མོར་
གནང་སྟེ། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་དཀའ་གནད་ཁག་ཅིག་ལ་དབྱུང་པའི་ལྡེ་མིག་
ལྷ་བྱུང་གྱུར་ཡོད་སྟབས། ཡལོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཀྱང་
སྐབས་དུ་མར་<<དཀའ་གནད་བཞི་འགྲེལ་>>ལ་བསྐྱགས་བརྗོད་གནང་།

<<ཉེན་འགྲེལ་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་བ་>>དང་། <<ཆོས་དབྱེད་ས་བསྟོད་
པའི་འགྲེལ་བ་སྡེ་བྱེ་གཉིས།>> <<ཅོད་བསྐྱོག་གི་གཞུང་འགྲེལ།>> <<མདོ་
སྡེ་རྒྱན་དང་སྦྱར་བའི་ཐེག་ཆེན་བཀའ་སྤྱབ་དང་ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་
སྐོར།>> <<ཉེན་འབྱུང་ཤེས་པའི་ཕན་ཡོན་དང་ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ་ཀྱི་དཀའ་
འགྲེལ་>>སོགས་ནི་གཞུང་ཆེན་ལ་ཐོས་བསམ་དང་། དཀའ་གནད་ལ་དོགས་
བ་གཙོང་པར་མེད་མི་རུང་བར་མ་ཟད། རྩ་བ་ཁག་ཅིག་ལ་དེ་སྡེ་རི་བོ་དགེ་ལྡན་
པའི་ཕྱོགས་ན་འགྲེལ་བ་མེད་སྟབས། དགེ་ལྡན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཁ་སྐྱོང་དུ་འད་
བརྩམས་པའི་བརྩམས་ཆོས་མཐད་དུ་བྱུང་བས། གཟུར་གནས་མཁས་དབང་རྣམས་
ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱགས་པའི་མེ་ཏོག་ཡང་ཡང་གཏོར། <<སྟོ་རིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཉེར་
མཁོ་ཀྱན་བརྟུས་>>ནི་བོད་བྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་སུམ་ཅུ་ལྷག་གིས་སྟོ་

རིགས་སྒོ་བ་ཚན་དུ་བཞག་ཡོད་པས། འཕྲིན་ལས་ཆེས་རྒྱས་ཤོས་ཀྱི་བསྟན་
 བཅོས་ཤིག་ཡིན་ལ། <<དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྒོ་ཡི་རྣམ་གཞག་ཆེས་ཆེར་
 གསལ་བར་བྱེད་པ་སྒོ་རིགས་གོང་མ་>>ནི་དབུ་མ་ཆེག་གསལ་དང་། འཇུག་པ་
 རང་འགྲེལ། ཅ་ཤེས་སྒྲིག་ཆེན། བྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ། ལྷག་མཐོང་
 ཆེན་མོ་སོགས་ཁུངས་སུ་བྱས། གན་རང་གི་དབྱེད་པས་བརྟན་ཤིང་བཅད་དེ་
 བརྩམས་པའི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་སྒོ་རིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཅིག་
 ཡིན་པ་དང་། འདི་ནི་བོད་ཁ་བ་ཅན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་སྤར་མེད་པའི་ཐེན་མོ་གསར་
 པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། <<དགོན་མཆོག་རྗེས་བྲན་གྱི་མདོ་དང་སྤར་བའི་སྐབས་
 གསུམ་ལས་འབྲས་དང་བཅས་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། དེའི་ཁ་སྐོང་དམར་སྟོད་
 ཀྱི་དྲྀགས་གཅོད་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་>>ཞེས་དགོན་མཆོག་རྗེས་བྲན་གྱི་མདོ་དང་
 སྤར་ཏེ། སྐབས་གསུམ། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ ཤིག་གནང་བཀག་གི་ཁྱད་
 པར་མདོ་ཡི་ཁུངས་དང་བཅས་པ། སྒོ་རབ་འབྲིང་ཐ་མ་ཀུན་གྱིས་གོ་སྒྲ་ཞིང་ཡིད་
 ལ་ངེས་བདེ་བ། <<སྤྲིང་ཞིའི་འཁྲལ་འཁོར་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲལ་གྱི་ལྷེ་
 མིག་>>གིས་རྣམ་འགྲེལ་ཅ་བར་བཟུང་ཐོག་སྟེ་བ་སྤྲི། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་
 མཐུན་པའི་སྐབ་བྱེད་སོགས་ལ་དེར་རབས་རིག་གསར་དང་མཐུན་པའི་དོགས་
 དཔྱད་གནང་ཡོད། བསྟན་བཅོས་བྱི་མ་བཞི་<<སེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟེན་
 འཆོལ་བསྐྱ་ཕྱོགས་སྟོག་ཁང་>>གིས་དཔར་དུ་བསྐྱུན་ཏེ། བོད་ནང་ན་ཡང་འགྲོ་
 དོན་འཕེལ་བཞིན་དུ་མཆིས་སོ། །

སྒོ་སྟོང་གི་སྟོང་།

<<ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཉམས་ལེན་མཐའ་དག་གི་གནད་བསྟུས་པ་སྒོ་སྟོང་
 དོན་བདུན་མའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་>>དང་། <<ཡིད་ཅན་ཀུན་གྱི་བདུད་ཅི་གཅིག་ཏུ་

འབྲིལ་བ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆའི་སྒྲིམ་རིམ་སེམས་ཀྱི་ཆེ་ཞུན། >> ལྷག་
པར་དུ་བདེན་བཞིན་གོ་རིམ་ལས་སྒྲང་དོར་གྱི་གནས་ལ་རི་ལྟར་འབྲུག་ཚུལ་
<<གཏན་བདེའི་གཞི་མ་>>སོགས་ནི་དལ་བ་རྟེན་པ་དོན་དང་ལྷན་པར་བྱས་ཏེ།
རིགས་པའི་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཚུལ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ནས་གཏན་
ཀྱི་འདུན་མ་སྟེག་མཁན་རྣམས་ལ་ཐར་ལམ་སྟོན་པའི་སྟོན་མེལ་སྟག་ཏུ་ཡོད།

ཤེས་ཡོན་གྱི་སྒྲིང་།

ཆན་ཁོང་གིས་སྐྱ་ཆེ་མེད་པོ་ཤེས་ཡོན་ལ་བསྟེན་པར་བཞུགས་པའི་ཉམས་སྟོང་
གཞིར་བཟུང་བའི་བསྐྱབ་བྱ། དབྱེད་ཚུལ། ཤེས་ཡོན་འཛིན་སྒྲིང་སྟེལ་གསུམ་རི་
ལྟར་བྱེད་ཚུལ་སོགས་ཏེ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་མཛད་ཡོད་པ། དཔེར་ན། <<ཤེས་
ཡོན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཆུད་ཐོས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་གཞིན་སྐྱལ་>>དང་། <<གཞུང་འབྲེལ་
ཙ་འཛིན་དགོས་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྲིད་བྱས།>> <<རང་ཉིད་དགོ་ཆན་ཡིན་པའི་
ཆ་ནས་དགོ་ཆན་གྱི་གནས་ཆད་མཐོ་དུ་གཏོང་བྱོགས་སྒྲོར་ནང་ཆགས་ཀྱི་བསམ་
འཆར་འགའ།>> <<ཤེས་ཡོན་རྗེས་ལུས་ཐེབས་པའི་སྟོན་གནས་བཞི།>>
<<རིགས་སྟོབ་དགོ་ཆེ་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་ཤེས་རིག་གི་གཞིན་སྐྱལ།>> <<སྐལ་
བཟང་སྟོ་བརྒྱར་འབྱེད་པའི་ལམ་སྟོན་>>སོགས་ཡོད་ལ། <<སྐལ་བཟང་སྟོ་བརྒྱར་
འབྱེད་པའི་ལམ་སྟོན་>>ནི་གནའ་དེང་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཤེས་ཡོན་ལག་བསྟར་བྱེད་
ཐབས་སྟོན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། བཅོན་བྱོལ་ནང་ཤེས་ཡོན་
ལག་བསྟར་བྱེད་ཐབས་སྟོན་པའི་གཞུང་ཆེས་སྲ་བ་དེ་ཡང་ཡིན།

སྤྱི་ཆོགས་སྟོབ་གསའི་སྒྲིང་།

<<ལུགས་བྱང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ཐེམ་སྐས་མ།>> དང་<<ཆང་རག་གི་ཉེས་
དམིགས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ་འགྲོ་བ་མའི་སྟོག་སྤྱབས།>> <<རང་རེའི་སྟོབ་བྲའི་

ཉེར་མཁོ་སྤྱང་དེའི་གསུམ་པ་སྒོ་གསལ་མངོས་རྒྱུ། >> <<སྤྱི་དོན་དབྱུང་ཤེད་ཀྱི་
སྤྱང་། >> <<སྒྲིག་ལྗེས་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ་>>སོགས་ཏེ་ཅང་མང་ལ། <<ཆང་
རག་གི་ཉེས་དམིགས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ་འགྲོ་བ་མའི་སྒྲིག་སྤྱབས་ཞེས་བྱ་བ་>>
ནི་བཅན་གྱིས་ནང་དུ་དགོ་ཆན་འོས་སྤྱོད་གི་སྒྲོབ་ཆན་དུ་བཞག་ཡོད་པར་མ་ཟད།
པོད་ནང་ནས་ཀྱང་དཔར་དུ་བསྟན་ཏེ་སྤྱི་ཆོགས་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་ཐེབས་བཞིན་པའི་
བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཡིན།

ཆབ་སྲིད་ཚོས་རིག་སྒྲོར།

དབྱུས་གཞིན་ཏུ་ལྟན་ཆོགས་ཀྱིས་འབྲི་བསྐྱལ་ཁུས་བ་བཞིན། པོད་ཀྱི་
འབྲལ་ཕྱགས་རྒྱང་གསུམ་ལ་དབྱེད་དེ། མ་འོངས་སྒྲོན་གཟིགས་ལྟ་བུར་བཅུམས་
པའི་<<དམངས་གཙོའི་རྣམ་གཞག་>>དང་། <<པོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་ཆོས་
སྲིད་བྱང་འབྲེལ་གྱི་དོ་སྤྱོད་གནད་བསྟུས། >> <<ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་ལ་དབྱེད་
པ་སྐྱལ་བཟང་སྒོ་འབྱེད། >> <<ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་ལ་སྒྲན་པའི་དབྱེད་གཏམ། >>
<<གདམ་བྱ་དང་པོ་དབྱུ་མའི་ལམ་གྱི་སྒྲོར་>>སོགས་ལེགས་བཤད་འདི་དག་གིས་
པོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཡུལ་འདི་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་རྣམ་གསུམ་གྱི་སྐྱབས་ནས་
ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་པ་དང་། མ་འོངས་པར་ཡང་པོད་རྒྱལ་
ཁབ་ཆེན་པོའི་སྲིད་ཕྱགས་དེ་ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ཕྱགས་ཐོག་བསྐྱོད་
ཐུབ་ན་དགོ་མཆན་ཆེ་བ་སོགས་ལ་དགོངས་དབྱེད་ཞིབ་མོ་གནང་ཡོད།

ཐ་སྙད་རིག་གནས་ཀྱི་སྒྲོར།

<<ཡུལ་གངས་ཅན་པའི་རིག་གཞུང་ཀུན་གྱི་མ་ཕྱིར་གྱུར་པ་སུམ་
ཏྲགས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱས་བཤད་བརྩ་སྒྲོད་རིན་ཆེན་བང་མངོན་>>ཀྱིས་པོད་གངས་
ཅན་གྲོངས་ཀྱི་བརྩ་སྒྲོད་མཁན་པོ་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་ཕྱགས་ཀྱི་དཀའ་གནད་

གསུམ་འདུས་ཐོག་རྒྱ་ཁོང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབྱུང་པས་དགག་བཞག་
 སྤོང་གསུམ་གནང་མྱེ། བོད་ཀྱི་བརྗེས་པའི་གཞུང་ལ་སློབ་གཉེར་གནང་བ་དང་།
 སྐད་བརྗེས་པར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པར་ཡང་དབྱུང་གཞིའི་ཡིག་ཆ་མེད་དུ་མི་རུང་
 བ་ཞིག་ཡིན། ཆོག་མཆོག་བཅད་དང་ལྷུག་མ། བཅད་ལྷུག་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བྲིས་པ་
 <<ཆོས་བརྟག་པ་སྟེ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བཟང་གསལ་པའི་སློན་མེ>>དང་། <<ཡོན་
 ཏན་བརྟག་པ་ཞེས་བྲུ་བའི་སྤྲིངས་ཡིག>> <<འཇིག་རྟེན་བརྟག་པ་སྟེ་ས་དབང་
 འདོད་རྒྱུར་བསྐྱར་པའི་རྒྱན།>> <<སེམས་བརྟག་པ་གཤེད་མ་གཤེད་བྱེད་ཅེས་བྲུ་
 བའི་ཆོག་མཆོག་བཅད་བརྒྱུ་པ།>> <<བཀའ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་བྱེད་བཅུ་པའི་ཡང་སྤྲིང་
 སྐྱོར་བདེན་རྒྱུན་དབྱེ་ཞིབ་བྱུང་ཅམ་ཞུས་པ།>> <<ནང་པའི་ཆོས་ཀྱིས་འཛུམ་
 སྤོང་ཞི་བདེ་ལ་པན་ཐོགས་བྱས་པ་ལས་བྲུ་རྒྱ་མང་བ་བསྟན་ཡོད།>> <<སྟན་ངག་
 གི་དབྱུང་པ>>སོགས་མང་དུ་མཆིས་པས། ཞིབ་ཏུ་ཤེས་འདོད་ཆེ་གསུང་འབྲུམ་
 ཉིད་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ་ཞིང་། <<ཡལོང་ས་ཡ་སྐྱབས་མལོན་སྐྱེ་བྱེད་བཅུ་བཞི་པ་
 ཆེན་པོར་དོན་གྱི་སྤྲང་དུ་མཆོན་ནས་སློབ་ཏེ་སྤྲིང་ལུགས་དང་སྐྱར་བའི་ངོ་མཆར་
 བསྟོན་པ>>དང་། <<གསོལ་འདེབས་དཔག་བསམ་ལྟོན་པ>>གཉིས་ལས་བྲི་
 མ་ནི་རིགས་སློབ་འདུས་མང་གི་ཆོག་མཆོག་དུ་བཞུགས་ཡོད་དོ། །

རྣམ་ཐར་ཅོམ་རིག་གི་སྐོར།

<<བཀའ་གདམས་གསར་མའི་དགེ་བཤེས་འགའ་ཞིག་གི་རྣམ་
 ཐར>>ཞེས་སྒྲིགས་བམ་སྟོད་སྤྲད་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་<<མཁས་དང་གྲུབ་པའི་
 དབང་ལྷན་དགེ་བཤེས་སློབ་ཐབས་ཆོས་དབྱིངས་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར>>དང་།
 <<མ་རྩ་བཅིང་ཆེན་པོ་དགེ་བཤེས་སྟོང་དཔོན་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དབྱེད་
 ལྷན་འཇུག་ངོགས།>> <<རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷན་ཏེ་ཏྲ་སྐྱོར་དཔོན་རིན་པོ་

ཆེའི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཆར་མཛད་བྱུང་>>སོགས། མཁས་མང་སློ་གསལ་སྤྱིང་གི་སྐྱེས་
ཆེན་དམ་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་རྣམ་ཐར་མངལ་རྒྱ་ཡོད་ལ། གན་ཁོང་གིས་བརྩམས་
པའི་རྣམ་ཐར་འདི་དག་སློ་གསལ་སྤྱིང་གི་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པའི་སྐྱེས་མཆོག་
དེ་དག་གི་རྣམ་ཐར་ཡིག་འཛོག་བྱས་པ་ཆེས་སྤྲོ་ཤོས་དེའང་ཡིན་པས། ཕྱིས་སུ་
ཚུམ་པ་པོ་མང་པོས་གན་ཁོང་གིས་བརྩམས་པའི་རྣམ་ཐར་དེ་དག་གིས་ས་བོན་
བྱས་ཏེ་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བྱ་དམ་པ་དེ་དག་གི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་བསྟུས་
བརྒྱངས་བསྐྱམས་ཅི་རིགས་ཤིག་བྱས་འདུག་གོ།

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སློང་།

<<ཀོང་རའི་སྤྱད་པའི་མེ་ལོང་>>དུ་ཡུལ་ཀོང་ཇོ་ར་བའི་ཡུལ་གྱི་བཀོད་
པ། མེ་ཡི་སྐྱེ་འཕེལ། ས་ཡི་ཐོན་སྐྱེད་སོགས་ཏ་ཅང་ཞིབ་ཆགས་པས། ལོ་རྒྱུས་
སྤྱོད་བ་རྣམས་དང་། ལོ་རྒྱུས་འབྲི་བར་སློབ་པ་ཡོད་མཁན་རྣམས་ལ་ངེས་པར་མཁོ་
བའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཡིན། <<རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་རོ་སློང་>>དང་།
<<རིགས་ལམ་སློབ་གྲུའི་ལོ་རྒྱུས།>> <<རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ཐོན་སྐྱེད་
དང་མ་འོངས་པའི་འཆར་སྤྲིག་>>ཅས་རྩ་ས་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ལོ་
རྒྱུས་དང་། སྤྲིག་གཞི། མ་འོངས་སློབ་གཉེར་བྱེད་སོགས་ཕྱོགས་གང་ཐད་ནས་
མཛུབ་སྟོན་གནང་ཡོད་པ་ལྟར། ད་ལྟ་ཡང་གན་ཁོང་གི་དགོངས་གཞི་ག་མ་ཉམས་
གྲུ་མ་ཆག་པར་གནས་ཡོད།

གན་ཁོང་གིས་བརྩམས་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་གཞན་རིགས་ལམ་སློབ་
གཉེར་ཁང་གི་ཕྱི་ནང་གི་འཛིན་སྐྱོང་དང་། གཞུང་ཆེན་དང་རིག་གནས་དཔེ་ཁྲིད།
ས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གསར་འཛུགས་གནང་བ་སོགས། བོད་ཀྱི་
ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ལ་མིག་སྟོན་མིག་སྟན་གྱི་ཞབས་འདེགས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆེ་ཞུས་

པར། བཅན་ཁྱོལ་སྤྱི་ཚོགས་ནང་སྤྱི་བོ་མཆོག་དམན་ཀུན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་བརྗོད་
པའི་མེ་ཏོག་གཏོར་དང་འཛོར་བཞིན་ཡོད།

ཆཀ་ཁོང་གི་སྤྱུགས་བསྐྱེད་ལས་འབྲུངས་པའི་སློབ་མ་ལ་མཆོན་ན། དག་
བཤེས་ལྟ་རམས་པ། རིས་མེད་དག་བཤེས། རིས་མེད་དག་བཤེས་མ། རིས་མེད་
སློབ་དཔོན། རིས་མེད་སློབ་དཔོན་མ། འབྲུམ་རམས་པ་སོགས་དང་། སྤྱི་གསུང་
བསྐྱར་གྱིས་མཆོན་སྐད་ཡིག་སྤྱི་མང་ལ་མཁུན་རྒྱ་ཡངས་པའི་མཁས་པ་མང་པོས་
འཛིན་སྲིད་གི་ཡུལ་གྱི་གང་སར་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ལ་སྤྱི་ཞུ་ཡོད་དང་
འབྲུལ་བཞིན་ཡོད།

མདོར་ན་ཆད་དུ་བྱུང་པའི་བསྐྱེད་བཅས་བོད་བཅོ་ལྔ་ལས། དཔལ་རྒྱ་ལེན་
ནས་བརྒྱད་པའི་ནང་བསྐྱེད་རིག་གནས་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་སྤྱོད་པའི་སྐོར་ཞིབ་ཐོ་རྒྱུ་
འཐག་གི་སྐོར་སྤྱི་གོ་སྤྱི་ཞིང་རྒྱས་བསྐྱེད་འཆམ་པའི་དོ་སྤྱོད་གནང་ཡོད་ལ། ཐུན་
མོང་པའི་རིག་གནས་བདེ་སྤྱོད། ཤེས་ཡོན། བསྐྱེད་བྱ། མི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་དོར་རྒྱས་
གཞག་རྒྱས་ཐར། ལོ་རྒྱས་སོགས་སྤྱི་ཚོགས་ལ་པན་པ་ཤི་སྤྱི་གོ་ཡོད།

ཆཀ་ཁོང་གིས་རང་ཅག་བོད་པའི་གནས་སྐྱེད་ས་ “སྤྱི་ཐད་སྤྱི་རྒྱུགས་” ལུ་
གྱུར་པའི་སྐྱབས་འདིར་ཡ་གོང་ས་ཡ་སྐྱབས་མགོན་སྤྱི་མེད་བཅུ་བཞི་པ་མཆོག་ལ་
དབུ་འོག་དབུང་འདེགས་དང་། བཅན་ཁྱོལ་གཞུང་དམངས་གཉིས་ཀྱི་ཆེད་ཡོད་
ཆད་སློས་བཏང་སྤྱི་སྤྱི་དལ་ཆད་མེད་བསྐྱེད་པར་མ་ཟད། མཐར་གཅིས་པའི་སྤྱི་
སོག་ཀྱང་བོད་བསྐྱེད་སྤྱི་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཤོར་བ་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱས་ཀྱིས་བརྗོད་ག་ལ་
རུང་། ཁོང་རྩོམ་དང་ཞུས་ཀྱིས་ཁྱེད་ཀྱི་ “འཛིན་རྒྱུ་དང་ཁྱེད་པར་བསལ་ལྟོངས་
འདིར། ཞི་བདེ་གཏན་ཆགས་སྤྱི་མིན་མགོན་ཁྱེད་ལ། ཤུག་པ་ཀུན་གྱིས་མཐོང་
གསལ་དེ་ལྟར་ན། འབྲུང་གཡེང་ལོག་སྤྱི་སྤྱོད་སྤྱི་གངས་ཅན་པ། །” ཞེས་

ཞལ་ཆེས་ས་ནན་པོ་ཞིག་ཀྱང་བཞག་འདུག

ཀན་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གི་སྤྱགས་དགོངས་བཞིན་ཡགོང་ས་ཡསྐབས་
མགོན་ལྷ་མིའི་ལྷ་མ་འབྲེན་གྱིས་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་
མཆོག་གིས་གཙོས་རིས་སྤྱུ་མ་མཆིས་པའི་སྤྱིས་ཆེན་ཀྱན་གྱི་ཞབས་པད་བརྟན་
ཅིང་། མཛད་པ་དང་འཕྲིན་ལས་ཡངས་པའི་ཁྱོན་དུ་གྱུས་པ། བོད་གཞིས་བྱེས་ལྷན་
འཛོམས་ཀྱི་ཉི་མ་སྤྱར་དུ་འཆར་བའི་སློན་འདུན་དང་བཅས། དབུ་དགོ་དམ་པའི་
གསུང་འབུམ་བསྐྱར་ཞིབ་ཆོགས་ཚུང་གིས་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༤ ཆོས་ ༡༩ ས་ག་ལྷ་
བའི་ཆེས་བཟང་པོའི་ཉིན།

དཀར་ཆག

སྒྲིང་གཞི།	3
ཀ། མཆོད་བརྗོད་དང་རིག་གནས་ཀྱི་བྱང་རབས།	7
མཆོད་བརྗོད།	7
རིག་གནས་ཀྱི་བྱང་རབས།	9
སྤྱི་ཆེངས།	9
ཆོས་སྤྱི་ལྷན་འབྲེལ་ལ་དབྱེད་བ།	14
ཡི་གེའི་བཟོ་དབྱིབས་ལ་དབྱེད་བ།	19
སྐྱ་མཁར་མ་རྩམས་པ་ཤོད་ཁའི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིང་བཤུས།	23
ཁ། བད་སྤོད་སྤྱི་ནམ་གཞག་བསྟན་བ།	32
སྤྱིང་བསྟན་བ།	32
གཞུང་འབྲེལ་ཚུལ།	33
སྤྱི་རྟེན་གཞིར་དབྱེད་བ།	34
ཡི་གེའི་སྤྱི་གནས།	35
མིང་བཤད་བ།	37
སྐས་དོན་སྟོན་ཚུལ།	40
ཆིག་བཤད་བ།	41
བརྗོད་པ་བཤད་བ།	41
ག། བད་སྤོད་སྤྱི་འདུས་ཀྱི་ཆེངས་བསྟན་བ།	43
དོགས་པ་གཅོད་བ།	46

ང། མད་དང་མད་ཀྱི་དབྱེ་བ།	48
མིང་ཏུ་འབྱུབ་རྒྱའི་མད་བཤད་བ།	48
མིང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་རྒྱར་པའི་མད་བཤད་བ།	53
རྒྱ་རིམ་པ་བདུན་བཤད་བ།	60
ཆོག་ཏུ་འབྱུབ་རྒྱའི་མད་བཤད་བ།	61
ཅ། རྣམ་དབྱེ་བདུན་འདོད་ཚུལ་བསྐྱར་ཞིབ་དང་ཐག་གཅོད་རྒྱས་བ།	62
རྣམ་དབྱེ་དང་པོ་ངོ་པོ་ཙམ་སྟོན་བ།	62
རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པ་ལས་སྲ་བྱ་བ།	63
རྣམ་དབྱེ་བཞི་པ་དགོས་ཆེད།	65
རྣམ་དབྱེ་ལྔ་པ་འབྱུང་ཁུངས།	68
འབྱུང་ཁུངས་དངོས།	68
འབྱུང་ཁུངས་ཆ་འདྲ་བ།	69
དགར་བ།	69
སྤྱད་བ།	73
ཡི་ལྗན་གྱི་རྣམ་དབྱེ།	75
རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་བྱེད་སྤྱ།	75
རྣམ་དབྱེ་དྲུག་པ་འབྲེལ་སྤྱ།	76
རྣམ་དབྱེ་བདུན་པ་རྟེན་གནས།	78
རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པའི་ནང་གསེས་དེ་ཉིད།	80
ཆེ་སྐྱབས།	82
ན་ལའི་འཇུག་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་བ།	83
ཆ། འཇུག་བྱ་དངོས་སུམ་ཅུ་པའི་མྱད་ཀྱི་དོན།	86
སུམ་ཅུ་པ་བཤད་བ།	86
ཡི་གེའི་སྔོན་གཏོད་པ་པོའི་རིན་པོ་ལ་བ།	86

བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དབྱར་རྒྱ་སྐད་སྤྲོད་གོས་པའི་རྒྱ་མཆན།	89
རྒྱ་གར་གྱི་མིང་ཐོགས་ཚུལ་ལ་དབྱད་བ།	91
བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཆན་དོན་ལ་དབྱད་བ།	91
བོད་ཀྱི་མིང་ཐོགས་ཚུལ་ལ་དབྱད་བ།	94
འབྲུར་བྱག་ལ་དོགས་པ་གཅོད་བ།	95
བྱ་མིའི་བསྟན་བཅོས་ལྷག་མ་བྱག་ལ་དབྱད་བ།	96
༤༽ བྱ་བྱག་སྤུ་ཅུ་པ་བཤད་པ་ལ་འབྲུག་བ།	100
དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་བ།	100
འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་བ།	105
རྟག་ཞི་བ་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་བ།	106
ལྷ་མ་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་བ།	108
ལྷ་པ་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ།	109
སྤུ་རྟགས་ཀྱི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་བཤད་བ།	111
ཁོལ་དུ་བྱུངས་པའི་ཀུ་རྩོམ།	113
༥༽ སྤུ་ཅུ་པའི་གཞུང་དོན་དངོས་ལས་སྤང་གཞན་དབང་ཅན།	114
དབྱངས་གསལ་ངོས་བརྒྱད་བ།	114
ཡི་གེ་བྱག་གསར་དུ་བསྟན་ཚུལ་ལ་དབྱད་བ།	116
བོད་ཡིག་གི་ཁྲབ་ཆད།	119
རྗེས་འབྲུག་དང་སྟོན་འབྲུག་དབྱུང་ཚུལ།	120
རྗེས་འབྲུག་བཅུ་དབྱུང་ཚུལ།	120
སྟོན་འབྲུག་ལྷ་དབྱུང་ཚུལ།	121
མིང་གཞི་རྒྱུད་པའི་ཡི་གེ་ཉི་ཤུ་བཤད་བ།	122
ཆོག་ཏུ་འབྲུབ་རྒྱུའི་སྤང་བཤད་བ།	123
སྤང་དང་ནམ་དཔེ་ལ་སྤུ་བཞི་རྩི་བ།	123

ཐད་གཞན་དབང་ཅན་བཤད་པ།	125
སྐར་བསྐྱ་བཤད་པ།	125
ཀ་བཤད་དང་འབྲེལ་བའི་སྐར་བསྐྱའི་དཔེར་བཟོད།	126
ལ་དོན་བཤད་པ།	129
ལ་དོན་ནམས་འབྲུག་ཚུལ།	130
ཨི་ལྷན་གྱི་ནམ་དཔེ།	131
ནམ་དཔེ་བྱུག་པ་འབྲེལ་སྒྲ།	131
ནམ་དཔེ་གསུམ་པ་བྱེད་སྒྲ།	132
བྱུང་སྐྱད།	133
སྐྱའི་འབྲུག་ཚུལ།	133
དོན་གྱི་འབྲུག་ཚུལ།	133
མཐུན་པའི་ཆོག་བྱ།	134
མི་མཐུན་པའི་ཆོག་བྱ།	134
སྐྱད་པ།	135
ལྷག་བཅས།	139
སྐྱའི་འབྲུག་ཚུལ།	139
དོན་གྱི་འབྲུག་ཚུལ།	140
མཚམས་སྦྱོར་ལྷག་བཅས།	140
དམ་བཅའ་ལྷག་བཅས།	141
ལྷག་མ་ཅམ་འབྲེན་པ།	143
གཞན་འབྲེན་ལྷག་བཅས།	143
འབྲེད་སྐྱད།	144
སྐྱའི་འབྲུག་ཚུལ།	144
དོན་གྱི་འབྲུག་ཚུལ།	144

འབྲེད་བ།	145
སྤྱད་བ།	145
འབྲུང་ཁྲུངས།	146
མོད་ཟ།	147
༡༽ ལྷམ་ཅུ་པའི་མྱད་རང་དབང་ཅན་རྒྱས་པར་བཤད་བ།	150
ཅི་ཟ།	150
དགའ་བ།	150
བཞན་བ།	152
དང་ཟ།	154
ལྷི་ཟ།	157
ལྷི་ཟ་དངོས།	157
ལྷི་ཟ་ཤེ་བཤམ་ལ་འཇུག་བ།	158
ལྷ་ཟ།	159
བདག་ཟ།	160
དགག་ཟ།	165
དེ་ཟ།	166
མ་སྟད་འདས་མ་ཐག་བ།	167
ནམ་མཁའ་བཞུགས་ཅན་བ།	169
སྟག་བཅས།	170
དངོས་པོའི་དབང་གི་བཞི།	172
དུས་ཀྱི་དབང་གི་གཉིས།	173
༢༽ གདམས་ངག་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྟུ་བ།	175
ཆོགས་བཅད་སྒྲོར་ཚུལ་ལ་གདམས་བ།	175
ཉན་པ་པོ་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་གདམས་བ།	177

རྗེས་འཇུག་མེད་མི་རུང་བ་བསྟན་པ།	177
རྗེས་འཇུག་གི་སྒྲིང་བ་ཤེས་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ།	178
དོན་ལ་དབབ་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ།	180
བསྐྱབ་ཚུལ་གྱི་གོ་རིམ་ལ་འདོམས་པ།	182
སྟོད་རུང་ལ་གདམས་ངག་སྟོན་དགོས་པར་བསྟན་པ།	185
མཇུག་བསྟུ་བ།	187
བད་ སྟོད་རིན་ཆེན་བར་མཛོད་ལས་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པའི་རྣམ་གཞག།	189
ད། ཅ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ་འཆད་པ།	191
ཐེང་སྟོང་བ།	191
རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ་སྤྱི་འོད་ན།	194
ཚུལ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་.....	194
ན། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དངོས།	197
མིང་གཞི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ།	197
དབྱེ་སྟོ་གཉིས་པ།	198
པ། སྟོན་འཇུག་གི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།	204
མིང་གཞི་ལས་སྟོན་རྗེས་དབྱུང་ཚུལ།	204
སྟོན་འཇུག་གི་ནང་གསེས་ཀྱི་རྟགས་མོ་མོར་དབྱེ་ཚུལ།	205
མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ།	206
རྒྱས་པར་བཤད་པ།	206
ལན་གྱིས་སྟོན་པ།	207
སྟོན་འཇུག་མོ་འཡིག་.....	208
སྟོན་འཇུག་མ་ནིང་ག་ད་གཉིས།	208
སྟོན་འཇུག་ཤིན་ཏུ་མོ་མ་ཡིག་.....	209

ཞར་བྱང་མི་འཇུག་པ་བཤད་པ།	210
ཇི་ལྟར་འཇུག་པར་བྱེད་པ།	212
ཅིའི་ཕྱིར་འཇུག་པར་བྱེད་པ་བཤད་པ།	213
བ༽ ཏུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དོགས་གཅོད་དང་བཅས་པ།	224
བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཏུས་གསུམ།	224
བྱ་བྱེད་དང་འབྲེལ་བའི་ཏུས་གསུམ་བཤད་པ།	226
ཏུས་གསུམ་དངོས།	227
བདག་གཞན་གྱི་ཁྱད་པར།	227
བདག་གཞན་ཤེད་མཚུངས་པ།	233
དགེ་སྤྲིག་གི་ལས་གསོག་ཚུལ་བསྟན་པ།	237
རྗོད་བྱེད་གྱི་ཆོག་དང་འབྲེལ་བའི་ཏུས་གསུམ་དང་བདག་གཞན།	240
བ༽ རྗེས་འཇུག་གི་ཉགས་གྱི་འཇུག་ཚུལ།	246
ཉགས་གྱི་འཇུག་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ།	246
ཡག་ལག་གི་དབྱེ་བ་བརྒྱད།	246
རྗེས་འཇུག་གི་འཇུག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	252
མདོར་བསྟན་པ།	252
རྒྱས་པར་བཤད་པ།	254
རྗེས་འཇུག་གི་སྤྱ་གདངས་ཇི་ལྟར་འབྱུར་བ་སྤྱིར་བསྟན་པ།	254
ནང་གསེས་གྱི་ཁྱད་པར་ཞིབ་ཏུ་བསྟན་པ།	255
མ༽ དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་འབྱུར་བའི་ཚུལ།	258
མདོར་བསྟན་པ།	258
རྒྱས་པར་བཤད་པ།	258
སྤྱ་མ་གང་ལྟར་འབྱུར་པ།	259
ཕྱི་མ་གང་ལྟར་འབྱུར་པ།	261

མདོར་བསྟན་པ།	261
རྒྱས་པར་བཤད་པ།	262
མིང་མཐའ་འདྲན་ཚུལ།	262
བརྗོད་བདེ་འདྲན་པ།	264
ནམ་དབྱེ་སོགས་འདྲན་ཚུལ།	265
ནམ་དབྱེ་སོགས་འདྲན་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ།	265
ནང་གསལ་གྱི་འདུག་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ།	269
རྒྱས་པར་བཤད་པ།	269
ཅ། རྗེས་འདུག་སོ་སོ་མིང་གཞིར་ཅིའི་ཕྱིར་འདུག་པ།	274
རྗེས་འདུག་གི་དགོས་པ་དངོས་དང་ཡི་གེའི་སྤྱིའི་བྱང་ཚུལ་བསྟན་པ།	274
རྗེས་འདུག་གི་དགོས་པ་བསྟན་པ།	274
ཆ། མཐུག་བསྟུ་བ།	276
ཡི་གེའི་ལྷན་བྱང་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ།	276
ཡི་གེའི་ནམ་གཞག་བྱེད་བའི་དགོས་པ།	281
དེ་དག་གི་དོན་བསྟུས་ནས་སྟོན་པར་མཛད་པ།	283
ཡི་གེའི་སྤྱེ་གནས་བཤད་པ།	284
མཐུག་བསྟུ་བའི་ཆེགས་སུ་བཅད་པ།	286
ཇ། དུས་གསུམ་རེའུ་མིག་སོམ་ཉིའི་བྲ་བ་གཅོད་བའི་རལ་གྱི།	289
ཆོས་རྒྱལ་སྟོང་བཅན་སྐམ་པོའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་སྟོང་བསྟུས།	322
རྒྱལ་ཁྲིམས་བཅོམ་ལ།	329
ཁྲིམས་ཆེན་བདུན།	331
མི་ཆོས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་	334
ཡིག་གཟུགས་གྱི་དཔེ་རིས།	340

ཡུལ་གངས་ཅན་པའི་རིག་གཞུང་ཀུན་གྱི་མ་ཕྱིར་གྱུར་པ་
སུམ་ཉགས་ཀྱི་རྒྱས་བཤད་བད་སྟོད་རིན་ཆེན་
བང་མཛོད་ལས་སུམ་ཅུ་པའི་སྟོང་།

སྒྲེང་གཞི།

༡༣། །སྐུམ་རྟགས་རིན་ཆེན་བར་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི། སྐུམ་རྟགས་
ཀྱི་འབྲུ་དོན་རེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་ན་སྦྱང་ཕྱན་སེལ་བའི་རིན་ཐང་གཞལ་དུ་མེད་
བས། དེ་ཉིད་ཕྱི་མའི་མཐར་ཡང་མི་བརྒྱག་པའི་ཕྱིར་ཡིག་ཆོགས་འདིའི་གན་
མཛོད་དུ་གཅེས་འཛིག་བྱེད་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བཛོད་ཅིང་། འདི་ཉིད་རི་ལྟར་
བྱུང་བའི་ཚུལ་ནི། དེར་དུས་འཛམ་གླིང་ནང་ཤེས་ཡོན་གྱི་གནས་ཆད་ནགས་
ལ་མེ་མཆེད་བ་ལྟ་བུའི་ཡར་རྒྱས་འགོ་བཞིན་བ་དང་། རང་ཅག་ནམས་ཀྱང་དེ་
བཞིན་ཡར་རྒྱས་ལས་རྗེས་ལུས་ཐེབས་ཐབས་མེད་བ་མངོན་གསལ་ལྟར་དང་།
ལྷག་པར་རང་ཅག་གི་རིག་གཞུང་ནི་འཛམ་གླིང་གི་སྒྲོན་མེ་ལྟར་མཆོག་ཏུ་
འབར་བཞིན་བ་དེ་ལྟར་ཕྱ་མཐུད་རྒྱུན་ཁྲིངས་དགོས་བ་སྤྱི་དང་། སྒྲོས་སུ་རང་
རེའི་གཞོན་སྤྱེས་ལས་དང་པོ་བ་ལ་མཁོ་བའི་སྐུམ་རྟགས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་གང་མང་
ཐོན་དང་འཛོན་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་ཡི་རང་དབག་མེད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ནའང་དེ་
ལྟར་འགྲེལ་མཛད་ནམ་པས་བྱ་ཉིའི་ལུགས་དང་། སི་རྒྱའི་ལུགས་དང་། གསེར་
རྟོག་གི་ལུགས་ཞེས་སྟོགས་སོ་སོར་བརྒྱུད་ཞིང་སོ་སོར་བཀྲལ་བ་ལས་ཐུན་
མོང་གི་དགོངས་བ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེལ་ནས་ཚུ་བོ་གསུམ་འདུས་ལྟ་བུར་འཆད་བ་
ད་བར་མ་བྱུང་ཞིང་། དགོངས་དོན་ཡང་དབྱིས་ཕྱིན་བ་དང་རྫོགས་བ་བྱུང་མེད་
པའི་ཁར། ལ་ལས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགོངས་དོན་མཐའ་དག་རང་གིས་
མ་ཡོན་པར་གསར་བརྗེར་བསྟུང་དེ་སྒྲོ་སྒྲུར་མང་བ་སོགས་ལ་བརྟེན། དེ་ལྟ་
བུའི་འགྲེལ་བ་ཆ་ཆད་བ་དང་དབྱིས་ཕྱིན་བ་ཞིག་མེད་མི་རུང་དུ་མཐོང་ནས་

སུམ་རྟགས་མཁན་པོ་རྣམ་པར་རེ་སྐུལ་ཡང་ཡང་ཞུས་ཀྱང་འཁུར་དུ་བཞེས་པ་
མ་མཐོན་ཞིང་། གྲུས་རང་ལའང་ལས་རྟོག་མང་ཞིང་། ཤེས་ཡོན་དང་བཙུན་
བ་དམན་པའི་ཐོག་རིག་གནས་སྤྱོད་ཡུན་ཡང་ཐུང་བས་གཞུང་དོན་དཔྱིས་ཕྱིན་
བ་ག་ལ་འོང་སྟམ་སྟེ་སེམས་ཁོང་དུ་ཆུད་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་ཐུར་ལུས་ན་སུམ་
རྟགས་ཀྱི་དོན་ཆེན་མཐའ་དག་བཅད་མེད་རུལ་སུང་དུ་འགྱུར་རྒྱ་གདོན་མི་ཟ་སྟམ་
སྟེ་གཏེ་བོའི་དཀྱིལ་ནས་གཞུགས་བཟང་གི་དཔེ་ལྟར། ངལ་བ་ཁུར་དུ་ལེན་དགོས་
པའི་སེམས་ཤུགས་ལྷག་པར་བསྐྱེད་ཁུལ་གྱིས་ ༡༩༥༧ ལོ་ནས་འགོ་བརྩམས་
ཀྱང་ ༡༡ ལོར་ཕྱོགས་གཞན་དུ་བསྐྱོད་དགོས་མང་བ་དང་། ཉེན་འགྲེལ་བསྟོད་
པའི་འགྲེལ་བ་ཞིག་འབྲི་དགོས་སོགས་གྱིས་ནར་འགྱུར་སུ་གྱུར་ཅིང་། སྐར་
ཡང་ཁུར་དུ་བསྐྱེད་དེ་ ༡༩ ལོར་མཇུག་གཅོད་གྲུབ་ཐུབ་ཅུམ་གྱང་།

དེ་ཡང་སུམ་རྟགས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ཆ་ལག་ཆང་ཆེ་བ་དང་ཆད་འཕེར་
ཆེ་བ་ནི་གོང་སློམ་གསུམ་ལས་མ་མཐོང་ཞིང་། ཕྱི་འགྲེལ་ཁག་གི་མ་ཕྱི་ཡང་དེ་
གསུམ་ཁོ་ན་མཇོད་པ་ལྟར་གྲུས་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་འགྲེལ་བ་འདད་བྱས་
ཁུལ་ཡིན་ཞིང་། དོན་གནད་ཁག་ལ་དོགས་གཅོད་དང་དགག་སྐྱབ་དགོས་པ་
ཆེས་མང་མོད། འོན་ཀྱང་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་སློམ་པ་རྒྱས་པས་ན་ཅ་བའི་གཞུང་
དོན་ལ་བདེ་ལྷག་ཏུ་འཇུག་པར་དཀའ་བ་དང་། རིགས་པ་ལ་མ་སྦྱངས་པ་རྣམས་
དབུ་འཛོམ་པའི་ཉེན་དུ་དོགས་ནས་ཐག་ཆོད་སྒྲ་བའི་ཕྱིར་དགག་སྐྱབ་གནད་
བསྐྱུས་རེ་བྱས་ཡོད། སྒྲ་རབས་ཀྱི་ཁ་ཅིག་རྣམས་སི་ཏུས་བཀག་ཟེན་པས་འདིར་
བསྐྱར་སློམ་མ་བྱས། དེ་བཞིན་འགྲེལ་བ་འདད་གཞན་ལའང་དགག་སྐྱབ་དགོས་པ་
མང་ཡང་དགོས་པ་ཆེར་མ་མཐོང་བས་བག་ཡངས་སུ་བཞག་སྟེ་རང་གི་ལུགས་
བཞག་པ་གཙོ་བོ་བྱས་པ་ཡིན། འཆོལ་གཞིག་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་དོན་ཆོན་གལ་ཆེ་

བ་རྣམས་སོ་སོར་དཀར་ཆག་བསྐྱེགས་ཡོད་ཅིང་། ཁྱད་པར་བདག་གཞན་དང་
དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དམིགས་བསལ་ཅན་ཞིག་ཡོད་པས་སྡེ་ཆོན་ཟུར་དུ་
བཅོས་ཡོད། དེ་མཚུངས་དུས་གསུམ་གྱི་རེའུ་མིག་སྤར་རང་གཞུང་ཚོམ་སྤྱར་
ལྷན་ཁང་གིས་བཏོན་གནང་མཛད་པ་དེ་མང་ཉུང་འཆམས་ཤིང་ལེགས་གནས་
ཆེ་བར་མཐོང་སྟེ་མ་བཅོས་པར་དེ་ག་སོར་གནས་ལྟར་ཟུར་བཀོད་ཞུས་པ་མ་
ཟད། ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྐུ་ལོས་གསར་བཏོད་མཛད་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་
ཀུན་སྟོམས་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་ནང་ནས་དེང་སང་དགོས་གཤམ་ཆེ་རིགས་ཁག་
ཕྱོགས་བསྡེབས་ཀྱིས་འདིའི་ལྷན་ཐབས་སུ་སྤྱར་ཡོད་པས། ཁྲིམས་ཡིག་གི་
འགན་འཁུར་བའམ་སྟོབ་སྦྱོར་བ་ཞིག་ཡིན་ན་འདི་ལའང་ཐུགས་ཞིབ་གནང་གཤམ་
ཤིན་དུ་ཆེའམ་སྟུམ་མོ། །

ཚོམ་སྐྱེག་བྱེད་སྐྱེད་ཀྱི་ཡིག་རྫོབ་ཉུང་བ་སོགས་ཀྱི་སྤྱད་དུ་དེང་རབས་
ཀྱི་ཚོམ་སྐྱེད་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་སྤྱར་བས་ཀྱི་ཚོམ་སྐྱེད་བསྐྱེགས་ཡོད།
གང་ལྟར་འདི་ལ་ཐུགས་སྤར་གནང་མཁན་རྣམ་པས་ཐུགས་ཞིབ་སྐྱབས་དོན་
ལ་སྟོན་ཆ་ཡོད་མིན་དེ་ལྟར་ཡང་། སོ་སོས་སྟོན་ཡོན་དང་ཐུགས་དོགས་དེ་སྟེད་
ཅིག་གཟིགས་རྒྱ་གདོན་མི་ཟ་བས། དེ་ལྟར་བྱུང་ཆེ་སྟེ་འདི་ལག་པར་མར་བྱུག་
པ་ལྟ་བུའི་སྐྱེགས་ཐོ་མི་གནང་བར། ཐུགས་ཞིབ་ཆེ་དུ་བཏང་སྟེ་སྟོན་ཆ་ཆུང་
རིགས་རྣམས་སོ་སོས་བཅོས་ན་འཐུས་དེས་དང་། གཤམ་གནད་ཆེ་བ་རྣམས་
སྤན་ལ་ཡིག་ངག་གང་རུང་གི་ལམ་ནས་དོགས་གཅོད་གནང་ནའང་དགའ་བསུ་
ཆད་མེད་ཡོད། །

དགོངས་པ་མི་མཐུན་པ་མང་ཆེ་བསྐྱར་དུ་བཙོ་སྟངས་བསྐྱར་གཞིག་
ཆོགས་འདུ་ཞིག་བསྐྱར་སྟོང་དང་འབྲེལ་དག་ཐེར་བྱུང་ནའང་དགའ་བསུ་ཡོད་

པས་མང་མོས་བྱང་ན་ཁུར་ལེན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། གང་གིས་ཤེ་ན། ཚུམ་པ་པོར་
སྒྲིན་མཚང་མཐེལ་རྡོལ་གྱི་ཆེད་དུ་མིན་པར་རང་གི་རིག་གཞུང་རང་གིས་སྤྲུས་
ཁ་དག་དུ་གཏོང་དགོས་པས་དེའི་ཆེད་དུ་དགོངས་དབྱེད་སྤེལ་ན། རིག་གཞུང་
དང་ཤེས་ཡོན་ཡར་རྒྱས་གྱི་གོམ་བཟོད་མདུན་ནས་མདུན་དུ་སྤོ་ཐུབ་པས་དེ་དོན་
ཅིས་ནས་ཀྱང་དགོངས་མངའ་འཛུལ།

ལས་དོན་འདི་ཡི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ཞུ་དག་བྱེད་པོ་དེད་ཆོའི་
དགོ་ཆུན་སྒྲུ་གཞོན་རྒྱ་མཚོ་ལགས་དང་། བར་ཅ་འབྲི་བ་དང་དཔར་སྒྲིན་གྱི་
རོགས་པན་གནང་མཁན་ཤེས་རིག་པར་ཁང་དང་། བར་ཁང་གི་ཆུན་ཕྱིན་པ་
ལགས་བཅས་ལའང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་བ་དང་འབྲེལ། ཤེས་རིག་དོན་གཉེར་
ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་རིག་གི་སྒོ་འཕར་བརྒྱ་ཐུག་དུ་བྱེས་ཏེ། ཆོས་རིག་ནོར་བུའི་
མཛོད་ལ་དབང་བསྐྱར་ཐུབ་པའི་སྒོན་འདུན་དང་གསོལ་འདེབས་བཅས་པོད་གྱི་
ས་མཐའ་གོང་རའི་ཡུལ་དུ་སྐྱེས་ཤིང་། ད་ཆ་རྣ་ས་རིགས་ལམ་སྒོ་བ་གཉེར་ཁང་
གི་འགན་འཛིན་དང་དགོ་ཆུན་གཅིག་ལྷོགས་ཞུ་བཞིན་པ་འབྲས་ཕུ་ཁང་དགོ་
སྒྲོང་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཆ་རྒྱུན་དུ་སྐྱར་བ་དགོ་ལེགས་འཕེལ།

༡༽ མཆོད་བརྗོད་དང་རིག་གནས་ཀྱི་བྱང་རབས།

མཆོད་བརྗོད།

༡༡། །ཞི་དུལ་འབྲེན་པ་མཆོག་དང་དབྱེར་མེད་པས། །འགྲོ་ཀུན་གཉིན་དུ་
བསྐྱུས་པའི་མཛད་ཆབས་ཀྱིས། །འཛམ་གླིང་ཞི་བདེའི་དཔལ་ལ་སྦྱར་མཛད་
པ། །ས་སྟངས་མིག་གཅིག་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོ་རྒྱལ། །སྲིད་གསུམ་འགྲོ་ལ་སྦྱིན་
དང་གྲོལ་བའི་གནས། །མ་ལུས་འདོམས་མཛད་ཤྱ་ཀྱའི་རྒྱལ་པོ་མཆོག་། །བཀྲེས་
པས་གདུང་བར་སྦྱོན་མཆོག་ལྟར་བྲན་པས། །སྦྱིང་ནས་འདུད་དོ་བྱུགས་རྗེས་
རྟག་ཏུ་བྱུངས། །བསྐྱལ་མང་བྱུགས་བསྐྱེད་སྦྱིན་པའི་སྦྱོབས་བཅུའི་འབྲུལ། །བྱར་
རྒྱལ་ལེགས་ཆོགས་ཀུན་ཀྱི་བྱེད་པོའི་གཙོར། །འགྲོ་བ་འབྲེན་པའི་མཆོག་ཏུ་
རྟག་ཕྱོན་པའི། །སྦྱོན་རས་གཟིགས་དབང་གང་དེ་གཞུག་ཏུ་མཆོད། །རྣམ་
དག་དབྱེད་པ་གསུམ་ཀྱི་རིག་པའི་གནས། །མཐའ་དག་ཅུལ་བས་ཐོགས་མེད་
མཁྱེན་པའི་རྒྱབས། །གངས་ལྗོངས་སུན་སེལ་ཐོག་མར་ཤར་བ་ཡི། །བྱ་
མི་བཀའ་བྲིན་ཅན་དེ་སྦྱིང་དུ་སིམ། །རྣམ་འབྲེན་བཞི་པ་མཆོག་གི་བསྟན་པའི་
མཛོད། །མ་ལུས་བྱང་གི་ཕྱོགས་སུ་བྲངས་མཛད་དེ། །བྱང་ཕྱོགས་བདེ་ཆེན་
སྦྱོལ་བའི་ལོ་པཎ་ཆོགས། །སྦྱིང་ནས་འདུད་དོ་བྱུགས་རྗེས་གཞལ་དུ་བྲལ། །གཞུག་
ལག་གངས་རི་མཐོན་པོའི་རྩེ་འཛེགས་ནས། །དོན་གཉིས་གཡུ་རལ་རྒྱས་པའི་
སྒངས་སྦབས་ཀྱིས། །ལེགས་བཤད་གད་རྒྱུད་སྦྱོག་རྣམས་གཞུག་བཀུར་

ཏེ། །དགྲེས་པར་བསྐྱང་བའི་དགྲེས་སྟོན་བཤེ་བར་རིངས། །ཀུན་ལ་མིག་འབྱེད་
བརྩ་སྟོད་རིན་ཆེན་སྟོན། །ཆོས་སྲིད་སྤང་བའི་གཏེར་དུ་ཉམས་མེད་ཕྱིར། །རང་
ཁོར་སྐྱབ་བཞིན་ངལ་བརྒྱ་བསྟེན་པ་ཡིས། །བརྩ་སྟོད་ལྷན་མའི་ཉིང་ཁུ་མཆོ་
ཉམ་བསྐྱེལ། །དེ་ཡང་ཀུན་གྱི་མ་ཕྱི་གཞུང་ཆེན་དག། །ཞིབ་མོར་དཔྱོད་པས་
དགོངས་དོན་སྤར་གསལ་དང་། །སྟོ་དམན་བདག་འབྲས་འཇུག་བདེའི་ཆེད་
ཡིན་གྱི། །ཚུད་པ་སྤྱར་ལེན་མིན་པ་གཞུང་དུ་གསལ། །ཁ་སོ་གཉིས་པའི་རལ་
གི་གདེངས་ཐལ་ན། །རང་གཞན་གཉིས་སྤང་བ་མི་ཆོར་བས། །ལྷག་
ཆོད་སྤྲ་བས་ཉག་ཏུ་བཅུགས་བྱུར་ཡང་། །མི་འགྱོད་དོན་གྱི་གོ་ཁབ་སུ་ཡིས་
གཞིག། །དགག་གཞག་སྟོང་གསུམ་གནས་ལ་མཁས་རྣམས་དང་། །གཟུ་བོའི་
ཡིད་གྱི་བུམ་བཟང་ཚོགས་པ་ཡི། །ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འཆོལ་རྣམས་མགོན་
བོས་ཏེ། །གཟུག་ལག་དགྲེས་དགྲའི་དགའ་སྟོན་སྟོད་དུ་འབྲེམས། །མི་འཁྱེས་
ནས་མི་ཟས་ཟོས་པའི་ཡོན། །སྤྱི་རབས་དོན་གཏེར་ཅན་གྱི་ཉེན་སྐལ་དུ། །བགོ་
བྱར་སྟོན་ན་རིག་པ་བསྐྱབས་པའི་ཤུལ། །རྗེས་ཤིག་མདོན་པས་རྗེས་སྟེག་ཡོང་
ཡང་སྲིད། །སྤྱི་ཆོགས་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ནས་སྤངས་ཏེ། །སྤྱི་ཆོགས་ལྟ་
བའི་འདྲེན་བྱེད་འབྲུམ་གཡོ་བས། །སྤྱི་ཆོགས་ལས་དོན་གཞན་བྱིང་མི་འཛོག་
པ། །སྤྱི་ཆོགས་སྟོ་གསལ་ཡོངས་གིས་སྟོང་དུ་བྱུངས། །རི་ཅམ་བྱིན་དང་སྤྱད་
པས་མི་འཛད་པར། །ལྷག་པར་འཕེལ་ཞིང་གཞར་ཡང་མི་བྱུང་བ། །ཆོས་རིག་
རིན་ཆེན་ཁོར་ལ་དབང་འབྱོར་ཕྱིར། །ཉག་སྤྱོར་བཙོན་པའི་གོམ་འགོས་འགུན་
འཆལ་ལོ། །

རིག་གནས་ཀྱི་བྱང་རབས།

འདིར་ཡུལ་གངས་ཅན་པའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོའི་རྣམ་
གཞག་འདི་འཆད་པ་ལ་སྤྱིའི་ཆིངས་དང་། བད་སྟོད་སྤྱིའི་གཞུང་དོན་རྒྱས་པ་
དཔྱུས་གཅིག་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། མཐུག་གི་དོན་དང་གསུམ་ལས།

སྤྱིའི་ཆིངས།

དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིད་དང་ལུས་
ངག་གི་བཟོ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་ནི་ཡིད་དང་ལུས་ཀྱི་བཟོ་
གཉིས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་ནི་ཡིད་ཀྱི་བཟོ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་དང་
གསུམ་དུ་འདུས་ཤིང་། དེ་དང་དེའི་ཚུལ་བ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་བཟོ་ཞེས་བྱའོ། །དང་
པོ་ནི། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྣ་དང་མི། དུད་འགྲོ་སོགས་སྤྱོད་དང་ལྡན་པ་
རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤྱོད་འགྲོ་ཀྱི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་དུད་འགྲོའི་བྱེ་བྲག་
རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་མེད་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་སོ། །

དེ་གསུམ་རེ་རེ་ཡང་སྤྱོད་དང་མཐའ་མེད་མོད། ད་ལྟ་སྐབས་སུ་བབས་
པ་ནི། གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་འགྲོ་བ་ལ་བརྟེན་ཏེ་མདོར་ཅམ་སྒྲིང་ན། འགྲོ་བ་གང་
ལ་བརྟེན་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ཐོག་མར་ཇི་ལྟར་བྱང་པའི་ཚུལ་ནི་ཆེས་
ཤིན་ཏུ་བསྐྱལ་བས། ཆོན་རིག་སོགས་འཛིག་རྟེན་པའི་རིག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
སྟོད་ཡུལ་ལས་འདས་ཤིང་། དེ་དང་མཐུན་པའི་འགྲོ་བ་ཆགས་འཛིག་གནས་
གསུམ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པས། འཛིག་རྟེན་པའི་རིག་པའི་སྟོད་ཡུལ་ག་ལ་ཡིན།

སྒོས་སུ་ནི་སངས་རྒྱས་འཁོར་བ་འདི་ག་དང་། གསེར་ཐུབ་དང་། འོད་སྤངས་
དང་། སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་འདི་བཞི་བྱོན་པའི་རིམ་པ་ལས་གཞིགས་པས་
ཀྱང་། འགྲོ་བ་མི་དང་ཆོས་རིག་གི་འཕོ་འགྱུར་འདིའོ་ཞེས་ཁ་ཆོན་བཅད་དེ་སུས་
འཆད་པར་བྱས་ཏེ་མི་བྱས་སོ། །རང་ཅག་གངས་ཅན་པའང་དེ་བཞིན་ཡིན་ན།
ལག་མཐེལ་དུ་བཏྲས་ཏེ་རྒྱ་མཚོར་ཆོད་དཔག་བྱ་བ་ནི་དགོད་སྒོ་བའི་རྒྱལོ། །

དེས་ན་ད་ལྟ་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་འདི་དང་འདིའི་ཆོས་རིག་རྣམས་
ཀྱི་ཐོག་མ་རི་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚུལ་སྒོ་ཙམ་སྐྱེད་བར་བྱ་བ་ལ། དང་པོར་སྟོན་པ་
ཤུག་ཐུབ་པ་ཞལ་བཞུགས་པའི་སྐལ་བས་སུ་བོད་དབུས་སུ་མིའི་འགྲོ་བ་སྤར་ཡོད་
རྣམས་སྟོངས་ནས་བྱི་མ་མ་ཆགས་པའི་བར་སྟོང་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་གོར་མ་ཆག་
ཅིང་། དེ་ཡང་སྟོན་པའི་ལུང་དུ་མ་དང་ལོ་རྒྱས། ས་དབྱེད་ཀྱི་རིག་པ་སོགས་
ལས་ཀྱང་དཔོག་བྱས་སོ། །

དེ་ནས་སྤར་ཡང་ས་བཅུད་ཀྱི་འགྱུར་བ་དང་ཐོན་སྐྱེད་འཕོ་འགྱུར་ལ་
བརྟེན་པས་མིའི་འགྲོ་བ་ཆགས་པར་ཉེ་བ་ན། དུལ་དབུས་སུ་པ་སྤྱེའུ་དང་མ་བྲག་
སྤྱན་མོ་འདུས་པ་ལས་མིའི་འགྲོ་བ་རིམ་གྱིས་ཆགས་པ་དང་། མཐའ་མཆོམས་
སུ་སྤར་ཡོད་དང་། ཐོགས་གཞན་ནས་མཆེད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་མིའི་འགྲོ་བ་
རིམ་གྱིས་འཕེལ་ཞིང་། རྩས་ཏེ་སྐྱེས་པ་དང་། རྫོད་གཤེར་ལས་སྐྱེས་པ། མི་
མ་ཡིན་ནས་མཆེད་པ་སོགས་ཀྱང་མང་བས་དེ་དག་པན་ཚུན་འདྲིས་ཞིང་འདུས་
པ་ལས་མིའི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་རིམ་གྱིས་ཆགས་པ་འདི་ནི་བོད་དུ་མིའི་འགྲོ་བ་
ཆགས་འདིག་གནས་གསུམ་གྱི་དུས་རབས་གཅིག་ལ་བརྟེན་པའི་བཤད་པའོ། །

མདོར་ན། བོད་རིགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་མཐའ་མཆོམས་སོགས་ནས་མཆེད་
པ་ཡིན་ནའང་བོད་རིགས་ཁྱབ་ཆེ་ཞོས་ནི་པ་སྤྱེའུ་དང་མ་བྲག་སྤྱན་མོ་གཉིས་

ལས་མཆེད་པ་ཡིན་པས་འདི་ཉིད་བོད་རིགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་བརྩི་བའི་གཞི་
ཡིན་གྱི། གཞན་ནས་འདྲེས་པའི་མི་རིགས་ཡོད་པ་ཙམ་ལ་བསྟུན་དེ་དེ་དག་བོད་
རིགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་བརྩི་བ་ནི་ཏ་ཅང་ཐལ་ཆེ་བའི་སྒྲིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་
དག་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འདི་ཡིན་གྱི་འདི་མིན་ནོ་ཞེས་ཐག་གཅོད་སྟེ་བར་མི་འོས་
ཀྱང་། ལུང་གི་ཁུངས་དང་རྒྱ་མཚན་དང་། ལོ་རྒྱུས། ས་དབྱུད་རིག་པ་སོགས་
ལས་རྒྱ་མཚན་གང་མང་བ་དེ་ཉིད་ཁས་ལེན་དགོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཚུགས་རེ་བར་
བརྟེན་ནས་རི་བོང་ཅལ་འཕྲོགས་མི་བྱའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ད་ལྟ་ཉེར་སྤྱོད་དུ་ཡོད་བཞིན་པའི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་
ཆོས་རིག་འདིའི་འབྱུང་ཁུངས་འཆོལ་ན། རང་ཅག་གི་སྐད་ཡིག་ཐོག་མར་བོད་
རིགས་ཀྱི་སྐྱ་བཙོན་བྱ་བའི་ངག་གི་རང་བཞིན་ནས་མཆེད་པ་ཡིན་པས། བོད་
རིགས་ཁྲབ་ཆེ་གང་ནས་དར་བ་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་དར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་བརྟེན་
དོན་མ་འཁྲུལ་བ་དང་ཡུལ་དེ་པ་བ་ཀུན་གྱི་མཐུན་སྦྲང་དུ་བལྟ་བར་ཆད་འཕེར་
ཞིག་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་ཡི་གེར་མཆོན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་གསལ་དུ་བཅོས་
པ་དེ་ལ་ཡིག་གཟུགས་ཞེས་བྱའོ། །

འདི་ཡང་ཡུལ་ལུང་སོ་སོར་པན་ཚུན་བརྟེན་ལན་བྱ་བའི་ཡིག་གཟུགས་
འབྲ་མིན་སྣ་ཆོགས་སྟོན་རབས་ནས་བྱུང་ཞིང་། དེའི་ནང་ནས་བོད་ཀྱི་ཡུལ་
དབུས་སུ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཞང་ཞུང་ནས་དར་བའི་བོན་གྱི་ཡི་གེའི་རྣམ་གཞག་
དེ་ཡིན་སྐད་མ་ཟད། དེས་བོད་ཀྱི་གཏམ་བཙོན་དང་ཆོས་རིག་མང་སོ་ཞིག་ལ་
པན་ཐོགས་བྱུང་བར་གྲགས་མོད། དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་ཆོགས་ཡར་རྒྱས་སུ་ཕྱིན་པ་ན།
དེ་ཙམ་གྱིས་བོད་ཀྱི་ཁྱོད་ལ་ཁྲབ་པའི་མིང་ཆེག་བཙོན་པ་ཀུན་གྱི་བཅུ་གཞིར་
མི་འཕེར་བ་དང་། ཡིག་གཟུགས་དེའི་ལམ་ནས་ཆོས་རིག་གི་རྣམ་གཞག་ཐམས་

ཅད་གཏན་འབེབས་མི་རྒྱས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན། ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྐམ་པོ་
དེ་ཙམ་གྱིས་སྤྲུགས་མ་ཆེས་ནས། འཇམ་དབྱངས་མིའི་རྣམ་ཐོལ་སྤྲུལ་མི་སམ་
རྩོལ་སོགས་པོད་ཀྱི་སྤྲུག་སྒྲོགས་ར་ཅན་མང་པོ་རྒྱ་གར་དུ་ཡིག་རིག་དང་
ཆོས་རིག་བསྐྱབ་ཏུ་ཆེད་བཟངས་མཛད་འདུག་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། འདིའི་ཚུལ་
ནི། རྒྱལ་རབས་དང་ལོ་རྒྱུས་སོགས་ལ་གྲགས་པ་བཞིན་དབྱང་པར་འཆལ་ལོ། །

དེའི་དུས་སུ་ཡི་གེའི་རྣམ་གཞག་ཆེས་ས་ངས་ཡོད་ན་དེའི་དོན་དུ་ལུས་
སྲོག་དང་འགྲོ་གྲོལ་དཀའ་ངལ་གང་ལའང་མ་བཟུས་པར་བོད་སྤྲུག་མང་པོ་ཆེད་
བཟངས་དེ་ལྟར་མཛད་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་རང་རེའི་བརྟེན་
སྲོད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་བྱེ་བྲག་སུམ་ཉགས་གཉིས་དང་། བོད་ཀྱི་བཀའ་བསྟན་
རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཡི་གེའི་དབྱེ་བསྟུ། བྲད་དང་རྣམ་དབྱེ། མིང་ཆེག་སོགས་
སུ་བྱལ་ལུགས་རྣམས་མཐར་གཏུགས་ན་ལེགས་སྒྱུར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སྤྲུག་
པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ནི་གོང་དུ་གསལ་བ་ལྟར་དང་། བྲད་པར་དེའི་འགྲེལ་བྱེད་
མཁན་པོ་ཆང་མས་ལེགས་སྒྱུར་གྱི་སྐད་ཡིག་ཉིད་ཁུངས་སུ་བྲས་ནས་འགྲེལ་
བར་མཛད་གནང་བ་ལྟར། དེང་སང་ཡང་རྩེ་གསལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པས།
འདིས་ཀྱང་ལེགས་སྒྱུར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་གཞི་བཙུག་པ་ལས་གནའ་རབས་ནས་
བོད་པས་རང་བཟོ་མིན་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་ཡི་གེ་སྤྲུགས་རེ་བ་ཡོད་པས་ཡོངས་ཁྲབ་གྱི་ཡི་གེ་ཡོད་
པར་སྐྱབ་མི་སྤྲུག་པ་དང་། ལུང་ཚུང་གི་ཆོས་རིག་ཡོད་པས་རྒྱ་ཁྲབ་གྱི་ཆོས་
རིག་ཡོད་པར་སྐྱབ་མི་སྤྲུག་པ་དང་འདྲ་བ་ཡོད་པས་དངོས་དོན་སྐྱབ་མི་སྤྲུག་པ་
སོགས་རྒྱ་མཚན་མཐའ་ལས་ལ་བརྟེན། ད་ལྟ་ཡོངས་ཁྲབ་ཏུ་ཡོད་པའི་བརྟེན་
པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱང་གྱི་མ་བྱེ་འདི་གཉིས་ནི་སྤྲུལ་མིས་ལེགས་སྒྱུར་གྱི་སྐད་ཡིག་

ཁྲངས་སྤྱི་བྱས་ནས་གསར་བཟོ་མཛད་པ་ཀུན་གསལ་ཡོང་སོང་གནས་འོས་པ་
ལས་བསྐྱར་བཅོས་མི་དགོས་སོ། །འདི་ནི་རྒྱ་མཚན་དང་ཁྲངས་གང་བཅན་པ་
དེའི་རྗེས་སྤྱི་འབྲངས་པ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་ཞེན་དང་རང་སྦྲེམས་གྱི་རྗེས་སྤྱི་སྤྱོད་
མིན་པས། རྣམ་དཔྱད་དང་ལྷན་པ་དག་གིས་སྡོན་གྱི་གཞུང་ལམ་རང་ལ་བརྟེན་
བར་འོས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཀྱང་ཆོས་རྒྱལ་སྤོང་བཅན་སྐུལ་པོའི་
 བོད་དུ་སྐྱེ་ཆོག་ལས་འདྲ་མིན་སྒྲ་ཆོག་ལེགས་ཤིག་ཡོད་ཀྱང་། འབྲེལ་ཆེ་བ་དང་སྒོ་ལྡན་
 མགུ་བར་བྱ་བའི་ཆད་མཐོ་ཤོས་ནི་བོན་གྱི་ཆོས་ལུགས་ཡིན་པ་གྲགས་ཆེ་ཞིང་།
 དེ་ཡང་གཏུལ་བྱའི་སྒོ་གྲོས་འཕེལ་རིམ་དང་བསྐྱུན་ཏེ་རེ་བ་ཡོངས་སུ་བསྐྱང་བའི་
 ཆད་གཞི་མ་ལོན་པ་སྤོང་བཅན་ཉིད་ཀྱིས་གཟིགས་ཏེ། ཐུ་མི་རིག་གནས་འཆོལ་
 བ་དང་ཆབས་ཅིག་ཆོས་ཆད་ལྡན་ཞིག་ཀྱང་འཆོལ་དུ་བཏང་བར་རྒྱལ་རབས་
 ཁུངས་མ་ན་གསལ་ཞིང་། ཐུ་མིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བཅའ་ཏེ་འཕགས་ལུལ་
 དུ་ཆོས་ལུགས་མཐའ་ཡས་པའི་ནང་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་དང་། དེའི་ནང་
 ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་འདེམས་སྐུབ་མཛད་དེ་བོད་དུ་བསྐྱེམས་པེབས་པ་
 སོགས་ལ་བརྟེན། ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་དབྱུད་གཞིགས་མཛད་དེ། དེའི་ནང་
 དུ་ཐེག་པ་གསུམ་དང་དེ་རེ་རེའི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཤིན་
 ཏུ་རྒྱས་ལ་གཏིང་ཟབ་བ་དང་། དེ་དག་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པ་དང་ཉམས་
 རྒྱུང་ཆད་མ་མཐའ་ཡས་པས་ཆོས་གསལ་བར་མཛད་པ་མ་ཟད། ལས་རྒྱ་འབྲས་
 ལས་བརྒམས་པའི་དགེ་སྤྲིག་གི་རྣམ་གཞག་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་དང་།
 རྒྱལ་དེ་དག་དང་འབྲེལ་བའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ལ་རི་མ་
 མེད་པ་ཁོ་ནར་གཟིགས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སྐུགས་

རབ་ཏུ་འཕྱོག་སྟེ་རྒྱ་ཁྲབ་ཏུ་སྟེལ་བར་མཛད་པ་མ་ཟད་གཞུང་གི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་
ཁོངས་སུ་འདྲེན་བྱས་སྟེ། ཆོས་སྲིད་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་ཀ་གསེར་གྱི་གཉའ་ཤིང་
ལྟར་ཁྲར་མཉམ་ལེན་གྱིས་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང་བར་མཛད་པས། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
པོ་ཞེས་མཚན་སྟན་ཡང་དེ་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། ཀུན་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་
དབང་ཕུག་ཀྱང་དེ་ནས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་ལ་དབྱེད་པ།

ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་ཞེས་པར་ལོག་སྟེ་མང་ཡང་དོན་སྟོང་ནི། ཉིན་རེའི་
བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལའི་ནང་དུ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀ་ཡ་མ་བྲལ་བར་འཛིན་པ་དེ་
ནི། ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་ལ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དུ་འདྲེན་
བཞིན་དུ་སྐྱོང་བ་དང་། ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་འགན་ཁུར་མཉམ་ལེན་བྱེད་པ་ནི་
ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་དང་དེའི་གཞུང་ཞེས་བྲགས་པ་ལྟར་དོན་ལ་
གནས་སོ། །མཁས་དབང་དུང་དཀར་ལྗོངས་བཟང་འཕྲིན་ལས་མཚོག་གིས་ཆོས་ཀྱི་
དབྱེད་ཁྲིད་ཀྱིས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབྱེད་ཁྲིད་བྱེད་པ་ལ་ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་དུ་བཤད་
པ་དེ་ནི་རྒྱལ་ཕྱོགས་པས་བཤད་པ་ཁ་གཡར་བ་ཡིན་གྱི། རང་ལུགས་སུ་སུ་
ཐག་ཚད་པའི་གནད་ལ་མ་བསྟུན་པས་འདྲའོ། །

དཔེར་ན། འབྲུང་བ་བཞིའི་བྱེད་ལས་འགལ་ཡང་དེ་བཞི་བསགས་ཤིང་
འདུས་པ་ལས་གཟུགས་རྒྱལ་པོ་རྣམས་སྟོན་ཆོག་པ་དང་སེམས་ལྡན་སེམས་མེད་
ཀྱི་ཉེར་སྐྱོད་དུ་གྱུར་བ་བཞིན་དུ། ཆོས་སྲིད་གཉིས་དམིགས་ལུལ་དང་དགོས་པ་
འགལ་ཡང་གང་ཟག་གཅིག་ལ་དེ་གཉིས་ཀ་ཆང་བའི་ལས་དོན་རྒྱལ་མཆོག་སྟུབ་
ན་གང་ཟག་དེ་ལ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀའི་མདུན་ལམ་མ་བརྒྱགས་ཤིང་དགོས་པ་

ཆེན་མོ་ཆེ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་གཉིས་གང་རུང་ལས་སྐུ་མ་སྐྱབ་ན་དེ་གཉིས་
གང་རུང་གི་མདུན་ལས་བཞུགས་པ་ནི་རྒྱ་སྟོན་སོང་ལས་འབྲས་བྱ་རྩེས་སྤྱུ་བྱས་
པའི་གནད་ཀྱིས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་ཁབ་དང་གཞུང་སོགས་ལ་སྐྱར་ནའང་དེ་དང་
འབྲལ། །དེ་ལྟར་བྱུང་བའི་རྒྱལ་ཉེན་དུ་ཆོས་རྒྱལ་སོང་བཅན་སྐུ་མ་སོར་སྟོན་
པའི་ལུང་གིས་བསྐྱབས་པའི་ཚུལ་མདོར་ཅན་བཀོད་ན། རྒྱལ་བ་རིམ་བྱོན་གྱི་
འཁྲུངས་རབས་དེ་བ་ཐེར་ནོར་བུའི་ཐེང་བའི་བྲག་དེ་བ་དང་སོར་བྲངས་པ། མདོ་
སྟེ་པད་མ་དཀར་པོ་འགྱུར་མི་འབྲ་བ་ཞིག་ཏུ། སྟོན་པ་འོད་མའི་ཆོལ་དུ་བཞུགས་
པའི་དུས། སྟོན་མཆོམས་ཀྱི་མཛོད་སྤྱུ་ལས་འོད་ཟེར་ཁ་དོག་ལྡ་འཕྲོས་ཏེ། བྱང་
ཕྱོགས་ཁ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་ལ་སོང་། དེར་གཟིགས་ཏེ་ཞལ་འཇུག་པ་
མཛད་པས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སྦྱིབ་པ་རྣམ་སེལ་གྱིས་དེའི་རྒྱ་རྒྱེན་བཤད་
དུ་གསོལ་ཞེས་ཞུས་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ། རིགས་
ཀྱི་བྱ། དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་གང་གིའང་གཏུལ་བྱར་མ་གྱུར་པའི་གནས།
འདྲེ་སྟོན་དུ་མས་གང་བའི་མཐའ་འཁོབ་ཁ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་དེར། མ་འོངས་
པའི་དུས་སྤྱི་དམ་པའི་ཆོས་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་འདུག་
སྟེ། སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་ཀྱང་ཐར་པ་དང་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་པར་
འགྱུར་རོ། །མཐའ་འཁོབ་དེ་འདུལ་བའི་གཉེན་སོ་འཕགས་པ་སྐུན་རས་གཟིགས་
དབང་སྤྱུག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། སྟོན་པ་སྐུ་སྤྱི་དམ་ལས་འདའ་ཁར་འཕགས་
པ་སྐུན་རས་གཟིགས་གྲོང་ཁྱེར་རྩ་མཆོག་ཏུ་ཕྱིན་ཏེ། ཞབས་ལ་མགོ་བོས་སྤྱུག་
འཆོལ་ནས་དུས་མོ་གཡས་པའི་ལྷ་ང་ས་ལ་བཅུགས་ཏེ། བྱང་ཕྱོགས་ཁ་བ་ཅན་
གྱི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་ཞབས་ཀྱིས་མ་བཅགས། གསུང་གིས་མ་བསྐྱངས་ན་འདི་

ནམས་ཀྱི་དོན་དུ་བཞུགས་པར་བྱ་བ་སྤུལ་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་
སྤུལ་པ། བྱང་སྤྱོད་ཀྱི་ཁ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་ནི་ད་ལྟ་དུང་འགྲོའི་རྒྱལ་ཁམས་
སུ་སོང་བས། སེམས་ཅན་མིའི་མིང་ཡང་མེད་པའི་སྤུན་པ་སྤུན་ནག་ཏུ་གྱུར་
པ། ཞི་བ་ཐམས་ཅད་ངན་འགྲོའི་འཛིག་རྟེན་དུ་མཆོ་ལ་ཁ་བ་བབས་པ་བཞིན་
འགྲོ་བ་ཡིན་པས། མ་འོངས་པའི་དུས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཁྲིད་ཀྱིས་འདུལ་
བར་འགྱུར་གྱི། སྤྱོན་ལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སྤུལ་པའི་གདུལ་བྱ་མིའི་འགྲོ་
བ་བསྐྱེད། དེ་ནས་ཟང་ཟེང་གིས་བསྐྱེད། དེ་ནས་ཆོས་ཀྱིས་སྤུས་ཞིག་ཅེས་
བཀའ་སྤུལ་རྟོ། །

དེ་མེད་སྤྱོད་མས་རྗེ་དགོན་མཆོག་འབངས་ལ་གསུངས་པ། དེར་སང་
བོད་ཁམས་དེར་བདག་གི་སྤུལ་པ་མཐུ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་བཏང་ལ། སྤྱོན་དུ་མི་
མ་ཡིན་པའི་དེ་དག་བཏུལ་ཏེ་གཞོན་འཆོ་གདུག་རྒྱལ་ཞི་བར་བྱ། སྤྱི་པོ་
ཐམས་ཅད་བདེ་སྐྱིད་དང་། བཟ་ཞིས་པར་བྱའོ། །ཁྲིད་ཀྱི་སྤུལ་པ་རྒྱལ་པོ་ཞིག་
སོངས་ལ། བོད་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཡོངས་སུ་བྱོངས། སྤུལ་པ་མང་པོ་
ཡང་ཕྱེ། རྒྱ་ནག་དང་། བལ་པོའི་ཡུལ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤུལ་པ་དངོས་
ཡོད་པས་གནས་དེར་སྤུན་བྱོངས། བོད་ཁམས་དེ་འཛིགས་པ་ཆེ་བས་ལྟ་མོ་
ཞེ་ཁྲོ་གཉིས་སྤུན་བྱོངས། འཛིགས་པ་བརྒྱད་ལས་སྦྱོར་བར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ནས་
ཡུལ་གྱི་དབུས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། དེར་འཇམ་དཔལ་རྩ་བའི་རྒྱད་ཆེན་
གྱི་ལུང་བྱངས་པ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསྐྱེད་འདི་ལ། །ནམ་པ་སྤྱ་
ཆོགས་བྱ་བ་བྱེད། །བྱང་གི་སྤྱོད་ཀྱི་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །དེ་ཡི་ཆོ་ནས་འབྱུང་བར་
འགྱུར། །ལྟ་ལྡན་ཡུལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡི། །གངས་ཅན་རི་ཡི་ནང་གནས་པའི། །རྒྱལ་
པོ་མི་ཡི་ལྟ་ཞེས་པ། །ཁི་ཅ་བྱི་ནམས་རིགས་སུ་འབྱུང་། །དེ་ཡང་སྤུལ་ཀྱི་དོན་

སྐབ་མེ། །ལོངས་སྟོད་ཆེ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར། །རིག་པ་ལོངས་སྟོད་ལྷན་ཞེས་
བྱ། །མི་ཡི་བདག་པོས་དེ་ཡང་འགྱུར། །ལོ་ནི་བརྒྱད་ཅུར་རྒྱལ་སྟོན་བྱེད། །ཅེས་
སོགས་ལུང་མཐའ་ཡས་པས་ཀྱང་གྲུབ་པོ། །གོང་དུ་བྲངས་པའི་འཇམ་དཔལ་
ཙ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་ལས། ཡི་ཙ་བྱི་རྣམས་རིགས་སུ་འབྱུངས། །ཞེས་གསུངས་པར་
བརྟག་ན་གཏའ་ཁྱི་བཙན་པོ་ཡང་། །ཤུ་ཡི་ཙ་བྱིའི་རིགས་ལས་མཆེད་པར་
གསུངས་པའང་ཁུངས་དང་ལྷན་པར་གྱུར་ཏོ། །

སྐས་པ། ལས་ནི་ཆུད་མི་བ་བར་རྣམ་པར་སྟོན། །བསམ་མི་བྱུང་ཏུ་
འགྱུར་བར་རྒྱལ་བས་གསུངས། །དེ་བཞིན་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་
བསྐྱེད་འབྲས། །གདུལ་བྱའི་སྐལ་བར་གང་འཆམས་ཅི་ཡང་སྟོན། །བྱད་པར་
འཛིག་ཏེན་མགོན་པོའི་ཐུགས་བསྐྱེད་ནི། །ཀུན་ལས་ངོ་མཆར་ཆེ་བར་སྟོན་པས་
བསྐྱུགས། །དེ་ལྟར་བོད་ཁམས་འདུལ་བར་ཐུལ་བྱུང་བ། །སྟོང་བཙན་སྐམ་པོའི་
རྣམ་པ་ཆེས་ཆེར་འབགས། །ཞེས་པའོ། །

དེ་ནས་ཆོས་རྒྱལ་སྟོང་བཙན་སྐམ་པོ་སྐྱུ་གཤེགས་ནས་བོད་རྗེ་མང་པོ་
ཞིག་གིས་ཆོས་སྟོན་བྱང་འབྲེལ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་སྟོང་མ་ཐུབ་པར་འབྲེལ་ང། ཆོས་
རྒྱལ་ཁྱི་སྟོང་ལྷུ་བཙན་ནས་སྤང་དར་ཐུད་པའི་ད་ལྟའི་བར་བོད་རྗེ་ཆེ་མ་ཆང་
མས་ཆོས་སྟོན་བྱང་འབྲེལ་གྱིས་རྒྱལ་ཁབ་སྟོང་བ་ཤ་སྟག་སྤང་ངོ། །རྒྱས་པ་ནི་
རྒྱལ་རབས་དང་ཆོས་འབྱུང་སོ་སོ་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེར་དུས་གསར་བརྗེའི་
ཁུར་ལེན་ལ་བསྟུན་དེ། རང་ཕྱོགས་ཀྱི་གནའ་རབས་ལ་ཡིད་ཀྱི་ལུས་མ་བརྟས་
པ་དང་། གསར་བྱུང་གི་གནས་ལ་གཤོག་ཅལ་མ་རྫོགས་པར་འཕྱར་ལྷིང་ཆེ་
བ་དག་ནི་རང་ལུགས་གཏད་སོ་མེད་པའི་གཡང་དུ་ལྷུང་བར་གདོན་མི་བའོ། །

སྐས་པ། གནའ་བོའི་རབས་ལ་དཔྱོད་པའི་ཆོ། །ལྟོ་འགྲོའི་ཕྱེ་ལྟར་གཡོ་

སྤངས་ཏེ། །གཟུ་བོས་གཞུང་དང་སྦྱར་བ་ཡི། །དངོས་ཡོད་ཉམས་ལ་དབགས་
ཏེ་ཤོད། །ཅེས་པའོ། །ཕུགས་ཅ་མ་ཐོངས་བྱུང་གྲུལ་གཏམ། །སྤྲ་བ་མང་ན་ཁ་
མཆུའི་རྒྱ། །ཚུར་གློལ་མ་མཐོང་དཔའ་ཐལ་དེ། །རང་སློག་དག་ཁར་ཆེད་འབྲུལ་
ཡིན། །ཞེས་པའོ། །

ཡི་གེའི་བཟོ་དབྱིབས་ལ་དབྱུང་བ།

དེ་བཞིན་དུ་རང་རེའི་ཡི་གེའི་བཟོ་དབྱིབས་སྒྲིབ་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱད་ན།
 སྡོན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་དང་རྒྱལ་རབས་སོགས་ལྟར་བྱས་ན་སྤྱི་མི་ཉིད་ཀྱིས་ལུ་ལ་
 དཔེ་བྱས་ནས་དབྱ་ཆེན་དང་། རྒྱུ་ལ་དཔེ་བྱས་ནས་དབྱ་མེད་བཟོ་གནང་མཛད་
 ཚུལ་གསལ་ཞིང་། གསེར་དྲོག་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྲུལ་རྟགས་ལའང་དེ་བཞིན་བཞོད་
 འདུག་པས་སྤྱི་རབས་སྤྱི་དེ་ལྟར་གྲགས་ཆེ་ཡང་། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་
 འཕེལ་གྱི་རྒྱལ་རབས་དེ་བཟེང་དཀར་པོ་ལྟར་ན། རང་རེའི་ཡི་གེའི་རྣམ་གཞག་
 དེ་ཉིད་སྤྱི་མིས་གསུང་དུ་བཟོས་པ་དེ་ལྟར་ཡང་། དེའི་བཟོ་དབྱིབས་ནི་གྲུག་འི་
 ཡི་གེ་ལ་དཔེར་བྱས་པའི་ཁུངས་དང་དཔེ་བཅས་གསལ་པོ་བཞོད་འདུག་པ་རོ་
 མཆར་ཆེ་བའི་གནས་སུ་མཐོང་མོད། སྤར་ཡང་དབྱད་ན། གྲུག་འི་རྒྱལ་རབས་
 དེ་ཆོས་རྒྱལ་ལྷ་ངན་མེད་གྱི་རྗེས་ནས་བྱུང་བར་གྲགས་ཀྱང་དེའི་ཡིག་གཟུགས་
 ནི་སྤྱི་མི་དང་དུས་མཚུངས་པར་བྱུང་ལུགས་གསུངས་ཤིང་། སྤན་གྱིས་ན་མེ་རྒྱའི་
 འགེམས་སྡོན་ཁང་དུའང་དེ་ལྟ་བུ་མཐོང་ཞིང་། དུས་རབས་ཀྱང་བདུན་པ་ནས་
 ཡིན་སྐད་འདུག་པས། དེའི་སྡོན་ནས་དར་བྱུང་ཆེ་བའི་གཙུག་ལག་དང་། བང་
 ཆོས་རྒྱ་ཆེ་གཏིང་ཟབ་དེ་དག་གྲུག་འི་ཡི་གེ་གསུང་བཟོ་བྱས་འཕྲལ། དེ་ཐོག་པ་བ་
 བསྐྱར་རི་ལྟར་བྱས། དེ་ལྟར་བསྐྱར་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེའི་
 སྡོན་དུ་ཡིག་གཟུགས་ཆོད་འཕེར་མེད་པས་ཡིན་ཞེས་བཟོད་པར་ཡང་མི་རྣམས་
 ཉེ། རྒྱལ་སྤྱི་སྤོན་གྲུབ་ཐོག་མར་ཡི་གེའི་མཁན་པོ་ཀུན་གྱི་བཤེས་གཉེན་སར་
 ཡི་གེའི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་ཞིག་བསྐྱབས་ཀྱང་དེས་མ་ཆོམས་ནས། དོན་གྲུབ་རང་

ཉིད་ཀྱིས་སྐབས་དེར་མེད་པའི་ཡི་གེ་མི་འདྲ་བ་རྩི་སྟོན་ཅིག་གསུངས་པ་དང་།
འབྲི་བར་མཛད་པ་ཀུན་ལ་གྲགས་ཤིང་། དེ་རྗེས་བཙུག་ལྷན་འདས་སྐྱེ་བུ་དཔ་
ལས་འདས་ནས་བཀའ་བསྟུ་གསུམ་པའི་སྐབས། སྐད་རིགས་བཞིའི་ཡི་གེའི་
ཐོག་ཡོད་པའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་གསེབ་སྟོང་དུ་གང་དང་གང་སྟོར་བར་ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་
ཆོ་མ་འཆམས་ནས་ཚོད་པ་རྩི་སྟོན་ཅིག་བྱང་འདུག་པ་དང་། སྐབས་དེར་གྲགས་
ཆེ་བ་ནི་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྐྱེ་བའི་ལུགས་ཡིན་པས། འདིས་ཀྱང་ལེགས་
སྦྲར་གྱི་སྐད་ཡིག་ཐོག་གཏོན་དགོས་གསལ་བར་གསུངས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན།
ཐུགས་དུ་གཙུག་ལག་སྤྱི་དང་། བྱང་པར་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་བཀའ་བསྟུ་
དག་ནི་ཡུལ་དེར་སྐད་རིགས་དང་ཡིག་རིགས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་བྱུང་བར་ལ་
ཕྱིན་ནས་ཡོད་པ་གོར་མ་ཆག་ཅིང་། འོན་ཀྱང་ལེགས་སྦྲར་གྱི་སྐད་ཡིག་ནི་
སྐད་ཡིག་གཞན་ལས་ཆད་མཐོ་ཤོས་དང་། བྱངས་བཅན་ལ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་དགོས་
མཁོ་ཆོམས་ངེས་ཡོད་པར་བརྟེན། སྟོན་པ་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོས་
ཀྱི་ཕུང་བོ་གང་གསུངས་པ་ལེགས་སྦྲར་གྱི་སྐད་ཐོག་གསུངས་པ་མང་བ་དང་།
བཀའ་བསྟུ་རིམ་པ་གསུམ་ཡང་ལེགས་སྦྲར་གྱི་སྐད་ཐོག་ནས་མཛད་པ་དང་།
ཡུལ་དབུས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་རྣམས་གཙོ་བོ་ལེགས་སྦྲར་གྱི་སྐད་དུ་ཆོས་ཀྱི་འགྲོ་
བ་མཛད་པ་དང་། དེ་རྗེས་འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་བླ་བ་རྣམས་ནས་ཀྱང་ཆོས་
འཆད་སྟེལ་དང་། ཆོས་སྤྱིག་གང་མཛད་ཀྱང་དེའི་སྐད་ཡིག་ཐོག་གཏོན་འབབས་
མཛད་པ་སོགས་ལ་བརྟེན། ལུ་མིས་ཀྱང་འཕགས་ཡུལ་དུ་སྐད་ཡིག་འདྲ་མིན་སྒྲ་
ཆོགས་མཆིས་པའི་ནང་ནས་ལེགས་སྦྲར་གྱི་སྐད་ཡིག་ཉིད་འདམས་ཏེ་སྟོབ་སྦྱང་
མཛད་པ་དང་། ཕྱིས་བོད་དུ་ཐེབས་ནས་རང་ལུགས་ཀྱི་ཡི་གེའི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་
དེ་ཉིད་བྱངས་སུ་བྱས་ནས་སྟོལ་བཏོད་མཛད་པ་ནི་ཆོས་གསལ་ཞིང་། སྟོན་གྱི་

སྤུལ་རྟགས་མཁུན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཞེད་པ་མཐུན་ལ། དེར་སང་འཕགས་
ཡུལ་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་བསྟགས་པ་མཛོད་བཞིན་ཡིན་ན་
དེ་ལས་གཞན་དུ་སྤྱོད་བར་མི་རིགས་སོ། །འོན་ཀྱང་འཕགས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་
འགས་ལེགས་སྤྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ནི་ངག་གི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ཡིན་པ་ལས། དེ་
མཆོཅ་བྱེད་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་དཔེགས་བསལ་ཅན་མེད་ལུགས་གསུངས་པ་
ལྟར་བདེན་ནམ་སྟམ་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་སྐབས་དེ་དག་ཏུ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་བསྟན་རྣམས་ཡིག་
གཟུགས་གང་གི་ཐོག་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་ངེས་ན། སྐབས་དེ་ནས་
གཟུགས་ཡོད་ཀྱི་ཡི་གེ་མཐའ་ཡས་པ་ལས་ཁྲབ་བཅུ་དུ་ཕྱིན་པ་གོང་ཁྲུ་
ལྟར་ཡིན་ཡང་། རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་སུ་ལུ་དང་མཐུའི་ཡི་གེ་གཉིས་སུ་ཁྲབ་
བཅུ་ཆེ་བ་དང་འཕུས་ཆང་ལྡན་པ་སོགས་ལ་བརྟེན། ཟུ་མིས་ཀྱང་ཡིག་
གཟུགས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐོག་ནས་འཆད་ཉན་མཛོད་པ་གོར་མ་ཆག་པས་ན་བོད་ཀྱི་
ཡིག་གཟུགས་ཀྱང་དེ་གཉིས་ལ་དཔེ་མཛོད་པར་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་དེ་
ཡིན་ནོ། །དོན་ཉིད་ཀྱིས་བསྟུས་ན་བོད་ཀྱི་ཡི་གེའི་རྣམ་གཞག་ལེགས་སྤྱར་སྐད་
ཡིག་ཏུ་ཁྲུངས་གཏུགས་པ་གོང་ཁྲུ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་མཆོན་པའི་ཡིག་
གཟུགས་ནི་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཆེ་བ་འདོན་པའི་ཆེད་དུ་ཟུ་མི་རང་གི་རྣམ་
དཔྱོད་ཀྱི་དཔལ་ལས་བསྐྱུན་པ་ཡིན་ཞེས་བཛོད་ན་ལུང་རིགས་གང་དང་ཡང་མི་
འགལ་ལོ། །གུལ་དང་ཟུ་མི་དུས་རབས་མཚུངས་མིན་ཡང་དབྱེད་གཞི་ཆེད། །

གཞན་ཡང་བལ་ཡུལ་དུ་ཡིག་རྟིང་དག་ལ་གཟིགས་ན་འང་ལུ་རྟེན་དཔེ་
བྱས་བར་དཔོག་ཐུབ་པས། གུལ་འི་ཡི་གེའི་བཟོ་དབྱིབས་ནི་བོད་ཀྱི་ཡི་གེར་
དཔེར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལྟོག་སྟེ་སྤྱོད་ན་འང་དུས་རབས་གུང་བསྐྱིགས་ནས་

མི་འཐད་པའི་ཁུངས་ཅི་ཡོད་བཅས་དགོས་སོ། །ཟུ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་
ཤིང་། དབུ་ཆེན་འབྲི་སྒོལ་མཐོགས་ཆེས་བྱས་པ་ལས་ཕྱིས་སུ་དབུ་མེད་བྱང་
བར་གསུངས་པའང་ནམ་དཔྱིད་ཀྱི་ཅལ་འདོན་པ་ཅམ་ལས་མཐའ་གཅོད་པ་
དགའོ། །འདི་ནི་བདེ་སྤྱོད་ཀྱི་གཞུང་ལ་དབྱད་པ་འཕེལ་བའི་གཞི་ཅམ་སོ། །

སྒྲིམ་པ། གསར་བྱང་གསར་བའི་གནས་ལ་དབྱིངས་འཕར་ཏེ། །སྙིང་
བཅུད་སྙིང་པོའི་དོན་ལ་བྱད་གསོད་སྤྱོད་ས། །ཁོད་སྒྲུག་ཁོད་པོ་མཁའ་ལ་
ལྷིང་ཆེན། །བབ་སའི་འབབ་སྟེགས་སྟོར་བའི་སྒྲ་ལྟས་སོ། །ལེས་གྱུར་རལ་
གྱི་བརྟུར་བས་མཐར་འཇུག་མོད། །ནམ་དཔྱིད་པན་ཚུན་བརྟུར་ན་ཆེས་ཆེར་
འཕེལ། །ཟང་ཟིང་རིངས་སྟབས་ཀྱིས་སྒྱབ་མཐར་འབྱོད་རྒྱ། །ལེགས་བཤད་
ནན་པོས་འཆོལ་བར་ལེགས་སྒྲིམ་འཕེལ། །དོན་གྱི་མཆིང་བྱ་འབའ་ཞིག་བསྟར་
བརྒྱས་པར། །ཆོག་གི་རིན་ཆེན་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་སྤེལ་དག། །སྙན་ངག་མཁན་པོའི་
ཁྱི་སྙིང་བཞུགས་གྱུར་ན། །སྤྱང་གཏམ་སྒྲུག་པོར་སྤྱ་བའི་ཀན་པོ་ཡང་། །དེ་
ལས་ཆེས་མཐོའི་ཁྱི་ལ་ཅིས་མི་བཀུར། །སྒྲིག་པ་ཅམ་གྱིས་བརྟན་པའི་སྒོ་གྲོས་
ཀྱང་། །གཡོ་བར་འགྱུར་བའི་དོན་གྱི་རྒྱན་བཟང་ན། །ལེགས་བཤད་སྤྱ་བའི་
ལམ་དུ་དེ་བཟོད་པས། །སྙན་ངག་མཁན་གྱི་ཁྱི་སྙིང་དེ་ཉིད་མཛེས། །ཞེས་པ་
ནི་སྤྱིའི་གནས་ཚུལ་ཅམ་སོ། །

སྐྱེ་མཁར་མ་རུའམ་པ་བོང་ཁའི་ལོ་རྒྱུས་སྟོང་བསྐྱུས།

འཕགས་མཆོག་འགྲོ་བའི་མགོན་པོའི་ཞིང་མཆོག་གྲུ་འཛིན་གཉིས་པའི་
དབྱས་གནས་ལྟ་སའི་བྱང་ངོས། རྒྱལ་རི་མཆོག་ཏུ་དགོ་བ་དེ་ནི་དཔལ་འཁོར་
ལོ་སྟོན་པའི་གནས་ཆེན་ཉེར་བཞིའི་ཡ་གྲུལ། གནས་མཆོག་དེ་ཕྱི་ཀོ་འི་ཞེས་བྱ་
བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱལ་རིའི་ངོགས་སུ་གདུགས་རི་ཞེས་བྱ་བ་དེའི་འདབས་
སུ་པ་བོང་ཁ་ཞེས་ས་དབྱུང་ཕྱན་སྐུ་མ་ཆོགས་ཤིང་། གནས་དེར་སྐྱབ་པ་བྱས་
ན་གནས་ཀྱི་ཆ་ནས་གཞན་ལས་སྐྱབ་པ་འཕེལ་ཤུགས་ཆེ་བ་དང་། དམིགས་
བསལ་གྱིས་བག་ཐེབས་པ་དང་དགའ་བདེ་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་སོགས་
ས་གནས་ཀྱི་དགོ་མཆོན་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་དུ་མ་ཡོད་ཅིང་།

ཁྱད་པར་ཆོས་རྒྱལ་སྟོང་བཅན་སྐུ་པོས་ལྟ་སར་གཙུག་ལག་ཁང་
གསར་བཞེངས་སྐྱབས་བར་གཙུག་ཀྱི་འཚུབས་ཆ་ཏ་ཅང་ཆེ་བས། མོ་མས་མོ་
དང་། ཅིས་པས་ཅིས་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་གཅིག་ཐོན་བྱུང་བ་རི་སྟོང་ཡོད་པའི་
ནང་ཆན། བོད་དབྱས་འདི་སྟོན་མོ་གན་རྒྱལ་དུ་ཉལ་བའི་སྟོང་ཁར་གཙུག་ལག་
ཁང་བཞེངས་ན་དགོ་མཆོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་། ཐོག་མར་དེའི་བྱང་
ངོས་སུ་རི་བོ་མཆོག་ཏུ་དགོ་བ་དེའི་ངོགས་སུ་མ་རྩ་གསེར་གྱི་རུས་སྐལ་གན་
རྒྱལ་དུ་ཉལ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་མ་གཞོན་ན་བར་གཙུག་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྟོག་ཏུ་
མེད་པས། དེ་གཞོན་ཆེད་དུ་དེའི་སྟོང་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་པོ་བྱང་བཞེངས་ཤིང་། དེའི་
ནང་དུ་རྒྱལ་བ་རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་བསྟེན་སྐྱབ་ཏུགས་ཐོན་པ་ཞིག་གནང་
སྟེ་སྐྱབ་རྒྱན་ཞིག་བཞེངས་ན། བཞེད་དགོངས་མཐའ་དག་སྐྱོན་གྱིས་འབྱུང་བར་

བབས་པ་ལྟར། ཆོས་རྒྱལ་ཡབ་ཡུམ་འཁོར་བཅས་གནས་དེར་ཞབས་ཀྱིས་
བཅགས་ཏེ་བྲག་རུས་སྤལ་གན་རྒྱལ་དུ་ཉལ་བར་འདྲ་བ་དེའི་སྟེང་དུ། སོ་པག་
ལ་ཁོ་ཚུས་སྦྱར་བའི་པོ་བྲང་ཐོག་ཅེགས་དགུ་བ་སྦྱལ་བའི་ལྟ་ཁང་ལྟ་བུ་ངོ་མཆར་
ཆེ་ཞིང་། ཁམས་གསུམ་རྣམ་པར་གཞོན་པའི་གཟི་བརྗིད་ཅན་ཞིག་བཞེངས་ཏེ་
འོག་ཐོག་གསུམ་ནི་རྒྱལ་སྟོན་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་སྲིད་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མངོན་
བར་འདུ་བར་བྱ་བ་དང་། བར་ཐོག་གསུམ་ནི་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གཟིམ་ཁང་དང་།
སྟེང་ཐོག་སུམ་ནི་བསྟན་སྦྱབ་དང་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་
མཛད་ཅིང་། དཔུ་ཅེར་རྒྱ་པིབས་དང་། ལྷན་ངི་ར། མདའ་གཤམ་དང་། རྩྱགས་
བཞིར་ར་རལ་གྱི་ཐོག་ལྟོག་དང་། མདུང་རིང་། རྒྱལ་དར་སོགས་ཞི་རྒྱས་དབང་
དག་གི་ལས་བཞེ་ལྟན་གྱིས་འབྲུབ་པའི་མཆོན་རྟགས་དང་རྩྱགས་ལས་རྣམ་པར་
རྒྱལ་བའི་ངོ་མཆར་སྤལ་བྱུང་དུ་བཀོད། ཆོས་རྒྱལ་ཐོག་མར་རྒྱ་མ་ཁྱི་རྒྱུ་དུ་
སྦྱ་བལྟམས་པའི་སྐབས་ཁོན་པ་ནས་རྩོལ་ས་འབྱུངས་པའི་སྦྱན་རས་གཟིགས་
ཁ་སར་བ་ཁྱི་རང་བྱོན་དུ་ཕེབས་ཤིང་། འཇའ་འོད་ཀྱིས་བསྐོར་བ་ལྗིད་ཆད་མུ་
ཁལ་གཅིག་ཙམ་ཡོད་པའི་མཆོན་ལ་འཇའ་འཁོར་མར་གྲགས་པ་དེ་དང་ཡིག་
དུག་གི་རང་བྱོན་གཉིས་ཉེན་གྱི་གཙོ་བོར་བཞུགས་སུ་གསོལ།

དེའི་མདུན་དུ་བསྟན་སྦྱབ་མཛད་པས་རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་ལས་བཞེ་
ལྟན་གྱིས་བྲུབ་ཅིང་། ལྟོབས་ཀྱིས་འཁོར་ལོས་བསྦྱར་བའི་མཆོན་མ་སོགས་
དམ་ཡེ་འོ་ཚུ་གཅིག་དུ་སོང་བས་ངོ་མཆར་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པ་བྱུང་། དེ་
ནས་རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་སྦྱ་བལྟན་ཞིག་བཞེངས་དགོས་པར་དགོངས་པ་
གཏད་པ་ན། བལ་ཡུལ་ནས་ཡོང་བའི་མི་གསུམ་མཇལ་བཅར་དུ་འབྱོར་བ་ལ་
ཆོས་རྒྱལ་གྱིས། བྱིད་གསུམ་གང་ནས་བྱོན། ལས་དོན་ཅི་ཤེས་ཁྲིས་པར། ཁོང་

སྐུ་གྱིས་སྐུ་ཕྱག་དང་བཅས། སྐུ་གསུམ་བལ་ཡུལ་ནས་ཆོས་རྒྱལ་མངལ་
 དུ་འོང་། ལས་ཀ་སྐྱབས་ཆུང་གི་རིགས་བཞེང་བསྐྱུན་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་ལྷན་པས། འོ་
 བ་རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་སྐྱབས་ཆུང་ཞིག་བཞེངས་དགོས་འདུག་པས་རྒྱ་ཅི་
 འབྲ་བ་དགོས་གསུངས་པས། རྒྱ་ནི་གསེར་དང་། དཔུལ་དང་། ཟངས་ལྷགས།
 རྩོད་དང་། འཛིན་པ་ལས་ཀྱང་བཞེངས་ན་འཕུས་ལྷན། འོ་ན་རྩོད་ལ་བཞོས་ན་རྩི་
 ལེགས་གསུངས་པས། དེ་ཡང་རུང་བས་སྐུ་གསུམ་གྱིས་བཞེངས་ཆོག་ལྷན་
 པས་ཆོས་རྒྱལ་རབ་ཏུ་མཉེས་ཏེ། མོ་བྱང་ནས་མར་ཅམ་མེབས་ཏེ་པ་བོང་ཆེ་
 ལེགས་ཤིག་བསྐྱུན་ཏེ་འདི་ལ་བཞེངས་པར་འཕུས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁོང་གསུམ་
 གྱིས་ཞབས་ལྷ་འགྲུབ་པར་དྲ་དུ་སྒྲངས་ནས་བྲག་ལ་གཞོང་གིས་བཞོས་ཏེ་
 རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་སྐྱབས་ཆུང་དོ་མཆར་ལྡན་པ།
 གཞི་འོད་ཀྱན་ཏུ་འཕྲོ་བ་ཞིག་བཞེངས་བྱུང་ནས་ཆོས་རྒྱལ་གདན་ལྷན་བཅར་བ་
 ལྟར་མེབས་ཏེ་གཞིགས་པ་ན་རབ་ཏུ་མཉེས་ཏེ་དཔེ་ཆེ་བྲལ་བ་བྱུང་འདུག འོན་
 ཀྱང་འདི་ལས་འབྱར་དོད་ཆེ་ཅམ་བྱུང་ན་གསུངས་པ་ལ། ཁོང་གསུམ་གྱི་ཆོས་
 རྒྱལ་མཆོག་གིས་སྐུ་གསུམ་སྟོན་མཛོད་དང་ངེས་པར་ཡོང་གི་རེད་ལྷན། ཆོས་
 རྒྱལ་གྱིས་སྐུ་གསུམ་སྟོན་མཛོད་པ་དང་ཁོང་གསུམ་དེ་ལ་ཐིམས་ནས་སྤར་བས་
 ཀྱང་འབྱར་དོད་ཆེ་བ་དང་། སྐྱབས་ཆུང་གི་གཞི་ཁྱེན་འབར་བ། ལྟ་བུས་
 ཆོག་མི་ཤེས་པ་ཞིག་ཁྱ་ལམ་མེར་གསལ་བས། ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་ཁོང་གསུམ་
 རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་རྣམ་འབྱུང་དོ་མ་ཡིན་འདུག་དགོངས་ཏེ་སྐུ་གསུམ་ཤིན་
 ཏུ་དཔྱེས་ཤིང་། དགོས་དོན་མཐའ་དག་ལྟོན་གྱིས་འགྲུབ་པར་སྐུ་གསུམ་སྟོན་
 རྩོད། དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་སྐྱབས་ཆུང་ནི་ད་ལྟར་སྐྱེ་དགའི་བསོད་
 བཅས་ཀྱི་བགོ་སྐུལ་དུ་བཞུགས་བཞིན་པ་དང་། བོད་དུ་སྐྱབས་ཆུང་སྐུ་གསུང་སྐུ་གསུམ་རྩོད་རྩོད་

ལ་བརྟོས་པའི་སྲོལ་ཡང་དུས་དེ་ནས་བྱང་བ་ཡིན་འདུག།

ཕྱིས་སུ་རྟོ་ཁང་དེ་ལ་སྦྱར་ནས་བསྟེན་གནས་ལྷ་ཁང་བཞེངས་ཏེ་ལོ་
ལྷར་བསྟེན་གནས་དཀར་པོ་ཆ་བརྒྱད་ཐེངས་གཉིས་རེ་ཆོགས་སྲོལ་ཡོད་པ་དེའི་
ནང་ཉེན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་སྐུ་བརྟན་དེ་དང་། ཡིག་བྲུག་གི་
རང་བྱོན། ཡིག་བྲུད་གྱི་ཤིང་བྱང་གསུམ་ཡིན། དེའི་ཕྱི་ལོགས་གྱི་ར་བའི་ནང་
དུ་སྐུ་ཡུལ་ནས་ཕྱལ་བར་གྲགས་པའི་མེ་ཉྱག་པད་མ་དཀར་པོ་ངོ་མཆར་ཅན་
གྱི་ལྷུ་མ་ར་ཞིག་ཡོད། དེ་ནི་ཁ་དོག་དང་བྲི་དད་ཕུན་སུམ་ཆོགས་ཤིང་། ཟུ་ཕྱད་
འཛོམས་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ས་ག་ལྷ་བའི་ཆེས་བཙེ་ལྷ་ནམ་ཤར་དུ་མེ་ཉྱག་
གི་ཞལ་ཁ་ཡོངས་སུ་བཞད་དེ་བསྟེན་གནས་གྱི་མཆོད་སྤྲིན་མཆར་དུ་དངར་བ་
དེ་ནས་བྱང་ཞིང་། གཙུག་ལག་ཁང་གྱི་ནང་བར་གསུམ་དུ་བྲི་བསྐྱར་གིས་བྲབ་
པར་གྱུར་ཏེ་མེ་ཉྱག་གང་གིས་ཀྱང་བསྐྱུན་དུ་མེད་ཅིང་། ཀྱན་གྱི་སྲོ་བ་ཡོངས་
སུ་སྐྱོང་བ་སོགས་བྲད་པར་དུ་འཕགས་པའི་བྲད་ཆོས་དུ་མ་ཡོད། དེའི་གཡས་
ངོས་སུ་བ་བོང་དེའི་སྟེང་དུ་འང་དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་སྐུ་རང་བྱོན་དུ་
གྲགས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ཞིག་ཡོད། འདིས་ནི་རང་ཅག་བོད་གྱི་ཆོས་རིག་ལྷ་
ན་མ་མཆིས་པ་ས་སྟེང་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་མིག་ལྟ་བུར་གྱུར་བ་འདི་ཐོག་མར་དེ་
ནས་དར་བའི་མཆོན་ཉགས་ཡིན་པར་གྲགས། ཐོ་བྱང་དེའི་ཡར་ཆོད་ན་བཙུན་
མོ་གཉིས་གྱི་ཐོ་བྱང་དང་དེ་གཉིས་བར་སྤང་ནས་ལྷགས་ཐག་གི་ཐམ་པ་བཙུགས་
ནས་ཡོད་འདུག་པ་དེའི་ལྷགས་ཕྱར་དང་ཨ་ལོང་སོགས་རེད་ཆོའི་དུས་སུ་འང་
ཡོད་ལ། ལྷགས་དེ་ཡང་དམིགས་བསལ་ཅན་ཞིག་ཡོད།

ཐོ་བྱང་དེ་ཉམས་ཆག་སོང་ནས་དེའི་ཤུལ་དུ་རྗེ་གཟིགས་པ་ལྷ་ལྷན་
གྱི་ལྷ་ཁང་བཞེངས་ཏེ། ནང་ཉེན་གྱི་གཙོ་བོ་རྗེ་གཟིགས་པ་ལྷ་དང་། བཙུན་མོ་

གཉིས། སྐས་དང་སྟོན་པོ་བཅས་ཀྱི་སྐྱབ་བརྟན་བྱིན་སྐབས་ཀྱི་ཆོན་ཁ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
བ་ཞིག་ཡོད། ཡིག་ཕྱད་དེ་ནི་ཕུ་མི་སྟོན་ཀྱི་གར་ནས་ཚུར་འཁོར་ནས་ཕོ་
བྱང་དེར་རྒྱལ་པོའི་སྟན་ཏུ་བཞུགས་ཏེ་རང་ལུགས་ཡི་གེའི་རྣམ་གཞག་དང་།
བད་སྟོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་སྟོལ་བྱེས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཡིག་ཕྱད།
བྱ་དཀར་བའི་སྐྱབ་རྒྱལ་ལས་བཅུམས་པ་དེ་ཕུལ་ཏེ་རིག་གནས་ཀྱི་གཏེར་སྟོན་བྱེ་
བའི་བཀའ་བློན་ཀྱི་བཞུག་ཏེན་ཏུ་བཀྱར་བའི་ཡིག་ཕྱད་དེ་ཡིན་འདུག།

ཆོས་རྒྱལ་ཉིད་ཀྱང་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་ཀྱི་ལས་གཞི་
མཐའ་དག་ལྟན་གྱིས་བྱུང་སྟེ་སྟན་པའི་བ་དན་དཀར་པོ་སྲིད་པ་གསུམ་ན་མངོན་
པར་མཐོ་ཞིང་ཕྱོགས་ལས་རྣམས་བར་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་རྩ་སྲིད་ཅེར་སྟོན་མཐའ་
བཞིའི་རྒྱལ་ཁམས་མཐའ་དག་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱིས་དབང་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་འདི་
བྱེ་ཞི་བདེའི་ལམ་ཏུ་བཅུད་དེ་སྟོབས་ཀྱིས་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་ཞེས་ཡོངས་སུ་
གྲགས་པ་དེ་བྱུང་། བྱད་པར་གངས་ཅན་པ་ཡོངས་ཀྱི་མགོན་དང་སྐྱབས་དང་
དབྱང་གཉེན་སྐྱེན་པ་མཆིས་པ་ཡང་ཕོ་བྱང་དེ་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །སྟན་པའི་
ཕྱང་བསྟན་ཏུ། རྒྱལ་པོ་མི་ཡི་ལྟ་ཞེས་བྲ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མགོ་ནག་མི་
ཡི་ལྟ་སྟེ། མིའི་སྐྱབས་དང་མགོན་དབྱང་སྐྱེན་པ་མེད་པས་ན་མིའི་ལྟ་ཞེས་ཕྱང་
དོན་དངོས་སུ་སྟོན་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་ཕོ་བྱང་དེ་ལ་པ་ཐོང་ཁ་ཞེས་དང་
སྐྱབ་མཁར་མ་བྱེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་སོ། །

དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་ས་དབྱུད་ཀྱི་དབང་ཏུ་བྱས་ན་ལྟ་སའི་ཕྱོགས་
མཆམས་བརྒྱད་ཀྱི་རི་དོར་བཀྱེས་རྟགས་བརྒྱད་སོགས་ཆོས་རིག་གི་
ལེགས་ཆོགས་འཕེལ་བའི་མཆོན་རྟགས་ཏུ་མ་ཡོད་པའི་ནང་ཆོན། དབྱ་
གདུགས་རང་དོད་ཏུ་གསལ་བས་དབྱ་གདུགས་རི་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་ཕོ་བྱང་

གི་རྒྱལ་རི་དེ་ཡིན། དུང་དཀར་གཡས་འབྲིལ་གྱི་དབྱིབས་རང་དོད་དུ་གསལ་
བ་དེ་ལ་དུང་རི་ཞེས་བྲགས་ཤིང་ཕོ་བྲང་དེའི་ཤར་ངོས་སུ་ཡོད། གཞན་ཡང་
ས་དབྱུང་གྱི་དགེ་མཚན་མཚོག་ཏུ་ངོམས་པ་ཕོ་བྲང་གི་ཕྱོགས་བཞིའི་སྤྱང་བ་
བཞི་ནི། ཤར་དུ་སྤྱང་བ་རྒྱ་སྟག་ཁ་པོའི་ལམ། ལྷོ་དུ་སྤྱང་བ་གཡུ་འབྲུག་སྟོན་
པོའི་ཆུ། ལྷུང་དུ་སྤྱང་བ་བྲ་རྒྱལ་དམར་པོའི་བྲག་བྲང་དུ་སྤྱང་བ་དར་གྱི་ཡོལ་
བའི་རི་བཞིས་མཛེས་པར་བྱས།

ཡང་ནི་རྒྱས་དབང་བྲག་གི་ལས་བཞི་ཐོགས་མེད་དུ་བསྐྱར་བའི་
མཚོན་ཉགས་སུ་ཤར་རྒྱལ་པོའི་དབྱིབས། ལྷོ་བྲ་བཞིའི་དབྱིབས། ལྷུང་རྒྱ་གས་
གྱི་དབྱིབས། བྲང་བྲ་གསུམ་གྱི་དབྱིབས་དང་བཞིའི་རང་མདངས་གསལ་བའི་
དབུས་ན་ཕོ་བྲང་གི་བསྟེ་གནས་དག་པའི་ཉམས་སྤང་རང་ཤུགས་ཀྱིས་ཤར་བ་
སོགས་ཆོས་སྤྱིད་གང་གི་ཆ་ནས་གཞན་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་དགེ་མཚན་
ལྟོན་གྱིས་བྲལ་བ་དེ་སྟོན་ཅིག་ཡོད་པས་ན། ཡགོང་ས་ཡུལ་ས་མགོན་ཆེན་པོ་
སྐུ་ཐོང་རིམ་བྱོན་ནས་ཀྱང་དགེ་བཤེས་མཚན་བཞིས་ཀྱི་བྲ་སྟོར་མཛད་སྟོན་ལྟ་
དབང་ལྗོངས་སུ་ཆེབས་ཁ་བསྐྱར་བ་དང་འབྲ་བར་མཛད་ཆེན་གྱི་རིམ་བ་དང་
ཕོ་འབྲས་སྤངས་དང་དེ་ནས་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་དུ་ཆེབས་བསྐྱར་བྲལ་ནས།
དང་པོར་པ་པོར་ཁའི་རི་ཁོད་དུ་ཆེབས་བསྐྱར་གྱིས་ཕོ་བྲང་དེར་རྟེན་འབྲེལ་
གྱི་མཛད་སྟོན་བསྐྱངས། དེ་ནས་སེ་རར་ཚུར་ཕེབས་ཏེ་མཛད་སྟོན་རིམ་པ་ཁག་
གནང་སྟོལ་ཡོད། དེ་ནས་བྲ་སྟོར་གྱི་མཛད་ཆེན་ཁག་ལེགས་བྲལ་དང་བསྐྱར་
ཕོ་བྲང་དེར་སྤར་ཡང་ཆེབས་བསྐྱར་བཀའ་བློན་བསྐྱངས་ཏེ་ནི་རྒྱས་དབང་
བྲག་གི་ལས་བཞིའི་ལྷགས་བསྟེན་སྟོན་སྐྱབ་གནང་སྟོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།
བར་ལམ་ཞིག་ནས་སྐུ་རྒྱུ་བསོད་ནམས་རིམ་གྱིས་འབྲིབ་པའི་མཐར་རྒྱལ་

པོ་སྤང་དར་འཁོར་བཅས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁྲིམས་བཞིག་གཏོར་ཆད་མེད་བཏང་བ་
དང་ཆབས་ཅིག་པོ་བྲང་དེ་ཡང་ཉམས་དམས་སུ་བཏང་ནས་ཕྱི་ལོ་སྟོན་ཕྱིད་
ཅམ་ལས་མེད་པ་ཆགས།

དེ་ནས་བར་ལམ་ཞིག་ཏུ་པ་པོར་རུས་སྤལ་པོ་མོ་འདྲ་བ་གཉིས་ལས་
པོ་ལྷོ་དབྱིབས་ཅན་དེ་མར་ཆོད་དུ་རྒྱར་ནས་ཡོང་བ་ན་དེ་གཉིས་ཁ་འཐབ་ན་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྟན་པ་གསོ་མ་སྤྱབ་པའི་ངན་ལྟས་སུ་མཐོང་སྟེ། བཀའ་
གདམས་པའི་དགོ་བཤེས་བྲག་དཀར་བས་སྤྲུགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་ནས་སྒྲིག་
ཐབས་སུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་མཆོད་རྟེན་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དང་པོ་བྲང་ཡང་ཞིག་
གསོ་གང་ལེགས་མཛད་འདུག་མཆོད་རྟེན་པལ་ཆེར་ཕྱིས་སུ་འང་མཇལ་རྒྱ་ཡོད།

ཕྱིས་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་བས་སྤར་ཡང་པོ་བྲང་ཞིག་གསོས་ཀྱིས་ཐོག་
བཅེགས་དུག་པ་བར་གསར་བསྐྱེད་དང་བཅས་ཆོས་གནས་ཀྱི་སྤྱབ་བྲ་བཅུགས་
ཏེ། ཆོས་རྒྱན་ཀྱི་རྟེན་གཞི་གྲུ་ལོ་མ་པ་དང་དབྱ་བཞུགས་མཁན་པོ་བསྐོ་བཞག་
གིས་ཡར་རྒྱས་སྒྲབས་ཆེ་གཏོར་གནང་མཛད།

པོ་བྲང་འདིའི་ནང་རྟེན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྟེན་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྤྱན་རས་
གཟིགས་འཇའ་འཁོར་མ་དང་། ཆོས་རྒྱལ་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་སྤྱབ་པའི་དབང་
པོའི་སྤྱ་བརྟན་ཐོག་ཆད་མ་གསེར་ཟངས་ལས་བསྐྱེད་པ་ངོ་མཆར་ཅན་ཞིག་ཡོད།
དེའི་གསེར་ནི་རི་དེ་ནས་གཏོར་ལས་བཞེས་པ་འཇམ་བུའི་ཆུ་པོའི་གསེར་ལྟར་ངོ་
མཆར་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད། དེ་རྗེས་ཡསྐབས་མགོན་ལྷ་པས་སྤྲུགས་
དམ་ཀྱི་རྟེན་དུ་དབྱལ་རྒྱང་ལས་བཞེངས་པའི་བདེ་མཆོག་གི་སྤྱ་བརྟན་གསུང་
བྱོན་མ་དང་གསུམ་ཀྱིས་གཙོས་མཐོང་ཐོས་བྲན་རེག་ཚུན་ཡང་བསོད་ནམས་
ཀྱི་སྒོ་འཕར་བརྒྱ་ལྟ་བུ་འབྱེད་པ་དུ་མ་བཞུགས་ཡོད། འདི་དག་ཞིབ་སྤྲོ་བ་

པོད་ཁའི་གནས་བཤད་ནང་ཉེན་གྱི་སྐྱོར་དང་། པོ་བྱང་ཆགས་རབས། གཞུང་གི་སྐྱེ་ཆས་གྱི་སྐྱོར། མཆོད་སྤྱོད་སྤར་ཆགས་སུ་འབྱུང་བ་རྒྱུ་མ་ཐེབས། སྐྱུ་བ་བྱ་བ་རྣམས་གྱི་ཆོས་ཐེབས། ས་རིས་སོགས་ཞིབ་གསལ་འཁོད་པའི་སྟོན་དེ་བ་སྤྱད་དམ་སྤར་མ་གོས་ཆེན་སྤྱས་ཐགས་དང་རྒྱན་བཞི་ཉོར་གོས། ཁ་ཐི། མཛོད་གོས་བཅས་རྒྱབ་ཤ་ཅན་གྱི་དེ་བ་ཆེན་དེའི་ནང་དུ་གསལ་ནས་ཡོད་པས། ཐམས་ཅད་བླ་ལམ་དུ་མི་གསལ་ཞིང་བཛོད་གྱིས་ཀྱང་མི་ལང་བས་འདིར་གལ་ཆེན་རྣམས་བཀོད་ཡོད།

པ་པོད་ཁའི་མཁན་པོ་སེར་སྤྲད་གཞུང་པ་སྐྱབས་རྩེ་ལྟ་བུ་རྩེ་བོ་ཆེ་གཞུང་གནས་ནས་བསྐོ་སྤྱད་བཀའ་བློན་ཆེ་བའི་སྐྱབས་དེར། ཅིས་ཞུ་སོགས་བྱུག་མཛོད་སྟོ་བསྟན་ནས་ལས་འཁུར་ཞུ་སྟོ་རྒྱས་མངའ་ཡོད་པར་བཞེན་རིགས་སྟོབ་དབུ་འཛིན་མཆོག་གི་བཀའ་མངགས་ལྟར། པོ་བྱང་དང་། ལྟ་ཁང་གི་དཔེ་རིས། སྟོ་རིས་སུ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཟིན་བྲིས་བཅོ་ཁྲལ་དང་། ༡༩༤༦ ལོ་ནས་རྒྱ་དམར་གྱི་རིག་གནས་གསར་བཞེད་ལས་གྲུལ་གདུག་རྩུབ་ཅན་དེས་པལ་ཆེར་རྩ་མེད་བཏང་འདུག་ཀྱང་། ༡༩༥༠ ཐམ་པའི་རྩེས་སུ་གྲུ་ཡངས་སྤྱོད་བྱས་བྱུང་ནས་ལྟ་ས་ཁྲལ་གྱི་མི་མང་ནས་སྤར་ཡང་བསྟེན་གནས་ལྟ་ཁང་གསར་བཞེངས་གྱིས་ད་ཆ་མི་དམན་ཅམ་བྱུང་ཡོད་སྟེ་འདུག་པོ་བྱང་ནི་ད་ལྟ་ཡང་ཉམས་གསོ་གནང་བྱུང་མི་འདུག་པས་སེམས་ངལ་དང་། གལ་ཆེ་རྣམས་གཏན་བཞེད་དུ་མི་འགོ་བའི་བླ་ཉེན་དུ་བྲིས་པ་ལགས་སོ། །

པོ་བྱང་དེའི་སྐྱོར་ཡིག་ཆ་གཞན་ལ་ཁ་གསལ་མེད་སྐབས་གལ་པོ་ཆེར་བཟུང་སྟེ་གོང་གསལ་བྱུག་མཛོད་ལགས་སུ་རེ་བསྐྱུལ་ཞུས་པ་ལྟར་བྱུགས་འཁུར་བཞེས་པ་བྱུགས་རྩེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། འདི་ཉིད་རིག་གནས་དང་འབྲེལ་བ་

འིན་རྟ་ཆེ་བས་སྐྱུ་འབྲེལ་གྱི་དེབ་འདིའི་འབྲེལ་ཡོད་མཆམས་སྐྱ་བཅུག་བ་
ཡིན་བས་ཆོང་མས་སྐྱགས་སྒྲིང་ཡོད་བར་འཆལ། (ཤོག་གངས་³⁴⁴བར་རིས་ལ་
གཟིགས།)

ཁ། བད་སྟོད་སྤྱི་ལོ་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ།

གཉིས་པ། བད་སྟོད་སྤྱི་ལོ་གཞུང་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ།
སྤང་བསྐྱང་བ་དང་། བད་སྟོད་སྤྱི་ལོ་འདུས་ཀྱི་ཆིངས་བསྟན་པ་དང་། འཇུག་བྱ་
བསྟན་བཅས་ཀྱི་གཞུང་དོན་བྱེད་པ་ལ་ཉུ་བཞད་པའོ། །

སྤང་བསྐྱང་བ།

དང་པོ། སུམ་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་ཆོག་འབྲེལ་དང་དཔེར་བརྗོད་བཞོད་
པའི་འབྲེལ་བ་ཆེ་སྤང་མང་བས་དེར་གཟིགས་ན་འཇུག་པའི་ལ་བརྟེན། འདིར་
བསྐྱར་སྒྲོས་གཙོ་བོ་མ་གྲུས་པར་འབྲེལ་བྱེད་མཁན་པོ་སོ་སོའི་བཞེད་དགོངས་
རྟགས་དཀའ་བ་དང་མི་མཐུན་པ་རྣམས་སོ་སོར་དགོལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས།
བད་སྟོད་ལ་སྤྱོད་པའི་ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་ལ་མི་རན་པས་ཐོག་མར་དགེ་བ་
མ་ཡིན་ཡང་། བད་སྟོད་སྤངས་པ་གང་འཆམས་སོང་བའི་དོན་གཉིར་ཅན་དང་།
མཐོ་སྟོབ་ཁག་ཏུ་རྟག་དཔྱད་ཀྱི་འཇུག་པ་བདེ་བ་དང་། བད་སྟོད་ཀྱི་སྟོ་འཕར་
བརྒྱ་ཐག་ཏུ་དབྱེ་བའི་ཆེད་དུ་བསྐྱེགས་ཁུལ་ལགས་པས་བར་དུ་དགེ་བ་དང་།
རིག་པའི་གནས་ལ་སྤངས་པ་མཐོན་པོར་སོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བད་སྟོད་ཀྱི་
གཞུང་ལ་དགག་བཞག་སྟོང་གསུམ་མཛད་བདེ་བ་དང་། གཞན་བྱིང་མི་འཛོག་
པའི་རྣམ་དཔྱད་འཕེལ་སྤང་བ་དང་། རང་གི་རིག་གཞུང་རང་གིས་བཏེགས་ཏེ་
ཀུན་གྱི་རེ་བ་སྟོང་བའི་དགའ་སྟོན་ལོངས་སུ་སྟོད་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ་འདེམ་པས་
མཐའ་མར་དགེ་བའོ། །

གཞུང་འགྲེལ་ཚུལ།

གཞུང་ཇི་ལྟར་འགྲེལ་བའི་ཚུལ་ཡང་། དགག་སྐྱབ་ཀྱི་གནས་ལ་འདྲུག་
བ་སྒྲེལ་བའི་ཆེད་དུ་ལུགས་མི་འབྲ་བའི་གལ་ཆེ་རྣམས་སོ་སོར་བཀོད་དེ་འཐད་
སྟུགས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། འགྲེལ་བྱེད་མཁུན་པོ་གཙོ་བོ་བྲ་ཉི་དགེ་བཤེས་
རིན་ཆེན་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་བཤད་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོའི་དགོངས་པ་
རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱན་དང་། སི་ཏུ་པཎ་ཆེན་གཙུག་ལག་ཆོས་ཀྱི་སྤང་
བས་མཛད་པའི་མཁས་པའི་མགྲུལ་རྒྱན་སྟེ་ཉིག་སྤེང་མཛེས་དང་། གསེར་ཉིག་
རིན་པོ་ཆེ་སྟོ་བཟང་ཚུལ་གྱི་མས་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་སྐུ་ཅུ་པ་དང་རྟགས་ཀྱི་
འདྲུག་པའི་མཆན་འགྲེལ་མདོར་བསྟུས་ཉེ་བཞེད་པ་དོ་མཆར་འབྱུལ་གྱི་ལྗེ་མིག་
ཅེས་བྲ་བ་རྣམ་གསུམ་ནི་སྐུ་རྟགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དབྱིས་ཕྱིན་པ་དང་ཆ་ཆང་བ་
བྱུང་འདྲུག་པས། དེ་གསུམ་ཀྱི་བཞེད་དགོངས་མཐུན་པ་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་
པ་དང་། མི་མཐུན་པ་རྣམས་སོ་སོར་བཀོད་དེ་དོགས་གཙོད་དགོས་རིགས་ལ་
དོགས་གཙོད་དང་། མཆན་འགྲེལ་དགོས་རིགས་ལ་མཆན་འགྲེལ་དང་བཅས་
རང་སྟོར་གང་ཆུབ་གསལ་འགོད་ལྷ་རྒྱ་ལགས་ན་དེ་ལུགས་དགོངས་དབྱེད་དང་
སྟུགས་སྤང་མི་ཆུང་བར་ལྷ་རྒྱ། བྲ་ཉིས་རྟགས་འདྲུག་གི་འགྲེལ་པ་རྒྱས་པར་
མཛད་མེད་ཀྱང་དབྱངས་ཅན་དགའ་སྟོས་དེའི་ཆབ་བྲས་ནས་འགྲེལ་པ་འཐུས་
ཆང་མཛད་འདྲུག་པས་དེའི་ཁོངས་སུ་བགྱང་ངོ་། །

ཅུ་བར་རང་རེའི་སྐུ་རྟགས་འདི་གཉིས་ནི་ཆད་མ་རིག་པའི་རྗེས་སུ་
འབྱངས་ཉེ། དགག་བཞག་སྟོང་གསུམ་ཀྱི་སྟོས་པ་བཞིད་ན་གཉིང་རེ་ཟབ་ཏུ་
འགྲོ་བས་ཆད་མའི་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་དང་མཐུན་པ་དང་། རྟེན་འགྲེལ་སྤྲ་

རགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལའང་གོ་བ་རྩེ་བུ་འགོ་བ་གོར་མ་ཆག་ཀྱང་། སྐབས་
དོན་མི་མཁོ་བས་སུམ་རྟགས་ཀྱི་འགོས་དང་མཐུན་པར་རྟོག་དཔྱད་བྱ་བའི་གཞི་
ཅམ་གྱིང་གི་རྟོག་དཔྱད་རྒྱུ་རྒྱུ་གི་རྩེས་སུའང་མི་འགོ་བར་ཆོད་རན་པར་བྱའོ། །

སྤྱི་ཆེན་གཞིར་དབྱེད་པ།

དེ་ཡང་ལུས་ཀྱི་བཟོ་དང་། ངག་གི་བཟོ། ཡིད་ཀྱི་བཟོ་གསུམ་དུ་ཡོད་པ་
ལ་འདིར་ངག་གི་བཟོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཡི་གེ་དང་ཡི་གེའི་ཆེན་གཞི་སྤྱི་རྣམ་
གཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ་ནི། སྤྱི་ནི་གཞན་འགས་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་པ་
དང་། གཞན་དག་སྤྱི་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་བར་སྤང་དབྱིངས་སུ་ཐོར་ནས་རྒྱན་
མ་ཆད་པར་ཡོད་པས་རྟག་པའི་ཟེར་བ་སོགས་ཡོད་མོད་སྐབས་དོན་མི་མཁོ་
བས་དགག་སྐྱབ་མ་བྱས་ལ། སངས་རྒྱས་པ་ནི་འབྱུང་བ་བཞི་དང་འབྱུང་འབྱུར་
བཞིའི་ཐོག་སྤྱི་རང་ཉིད་བསྟན་པས་རྩལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་དགྲ་འདུས་པའི་བདག་
ཉིད་ཅན་ཡིན་ལ། རིགས་མཐུན་པའི་རྩལ་ནི་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་འདུས་ནས་ཡོད་
པ་ནི་གཟུལ་ཅན་སྤྱིའི་ཆོས་སོ། །དེ་ཡང་གཟུགས་ཅན་རྩལ་ཀྱི་ཆ་ནས་ཐོག་མ་
མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ཕྱགས་ཀྱི་རྒྱུད་དང་འབྲལ་གྱི་རྒྱུན་མི་འདྲ་བས་རྣམ་པ་
མི་འདྲ་བ་རྩེ་སྟེན་ཅིག་ཡོད་པ་ནི་མཐོང་ཆོས་ལྟར་རོ། །

དེ་དག་བསགས་པའམ་འདུས་པ་ལས་རང་འཛིན་ན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་
གསལ་བ་བཞིན། ཡི་གེ་རེ་རེ་བ་སོ་སོར་བརྗོད་པར་མི་རྒྱས་ཤིང་། ཡི་གེ་གཉིས་
སམ་གསུམ་འབྲུག་པ་ལས་བརྗོད་རྒྱས་པས། འདི་ལ་ཆེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་ཤིན་
ཏུ་ཕྱ་མོ་ཞིག་གསལ་བས། སྤྱགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཆེན་དང་བཞེན་པར་བཅས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱ་བ་ཡི་གེ་ལས་བྱས་པའང་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་གནད་འདི་འདྲ་

བ་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་བྱུང་ཡི་གེ་རེ་རེ་བ་པའི་ཚུན་འཕྲད་པའི་ཆོ་རྒྱུས་ཀྱིས་མཉན་
པར་བྱ་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས། མཉན་བྱ་སྤྱི་མཆོད་ཉིད་དུ་བསྟན་ནོ། །དེ་ལྟར་
བྱུང་སྤྱི་མཆོད་ཀྱི་ཉིད་དུ་བསྟན་བྱ་མི་སྟོན་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་།
ཕྱི་མ་ནི་ཆུ་སྤྱི་དང་ཆུ་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་
ཞེས་དོན་དེ་དང་དེ་ལ་བརྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་ཞེས་དོན་གོ་བར་བྱེད་པས་ན་ལུང་
དུ་བསྟན་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ལ། མདོར་ན། བརྒྱུ་བྱེད་ཀྱིས་རང་གི་བརྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་
བར་བྱེད་པའི་མཉན་བྱ། རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་མཆོད་ཉིད་དུ་འཛིན་གོ། །

འདི་ལའང་དོན་མཐུན་པ་དང་དོན་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཡོད་པས། དང་
པོ་ནི། དོན་དེ་ལ་འབྲུལ་མེད་དུ་གོ་བར་བྱེད་པའི་མཉན་བྱ། རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་
མཐུན་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་དང་། དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གོ་བར་བྱེད་པའི་མཉན་བྱ། རྒྱུ་
བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་མི་མཐུན་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་དོ། །འདི་ལའང་རང་གི་དོན་དེ་ལྟར་
བསམ་བཞིན་འདུག་པས་གཞན་དུ་བསྐྱུར་ནས་སྤྱི་བའི་སྤྱི་ནི་འཛིན་ཏེ་ན་རྒྱུ་
ཞེས་བྱ་ལ། དོན་དེར་མདོར་བར་ཞེན་ནས་སྤྱི་བའི་སྤྱི་ནི་སྤྱི་དོན་མི་མཐུན་པ་
ཡིན་ཡང་རྒྱུ་ཞེས་མི་བྱའོ། །འཛིན་ཏེ་ན་ལོགས་ཉེས་ཐམས་ཅད་པའི་ཚུན་
འཕྲད་པ་དང་གོ་བར་བྱ་བའི་ལམ་ནི་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། འདི་ནི་རྒྱུ་
གཞན་ལ་རྒྱུ་ཅམ་མཁས་པ་དེ་ཅམ་ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་བར་འབྲུར་
བས་ལོགས་ཉེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་མི་ལྟ་བུ་དང་ཅ་བ་ལྟ་བུར་གསུངས་སོ། །

ཡི་གེའི་སྤྱི་གནས།

དེས་ན་ཡི་གེ་དེ་དག་བརྒྱུ་བྱེད་ཀྱིས་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱུ་ཞེས་

བྱུང་བ་ཡིན་ན་དེ་དག་རྒྱ་དང་རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ཚུལ་དེ་ལྟར་
རྫོང་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་གསུམ་སྟེ། རོན་རྣམ་པར་ཤར་བའི་རྣམ་ཤེས། བརྫོང་པར་
འདོད་པའི་ཀྱན་སྒོར། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་གཡོ་བའི་རྒྱུ་གསུམ་འབྲུག་པ་ལས་རྫོང་
(བྱེད་ཀྱི)སྐྱ་རྣམས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྒྱུ་ནི། ས་སྐྱ་རྩེ་བཙུན་བསོད་ནམས་ཅེ་མའི་ཡི་གེ་བཟང་ག་
ཐབས་ཀྱིས་པའི་སྒོ་ལས། གང་གིས་འབྱུང་གནས་མི་ཤེས་པས། །ཁོག་པར་
སྐྱ་བ་དུ་མ་མཐོང་། །དེ་ཕྱིར་དག་པར་བརྫོང་ཤེས་ཕྱིར། །ཡི་གེའི་འབྱུང་གནས་
བརྫོང་ཐབས་བཤད། །ཁོག་པ་མགིན་པ་རྟེན་དང་ལྟེ། །སྐྱ་དང་སྐྱི་བོ་སོ་དང་
མཆུ། །སོ་སོའམ་ཡང་ན་འདུས་པ་ལས། །སྐྱ་རྣམས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་
འབྱུར། །ཁོག་པ་མགིན་པ་ཐུན་མོང་དང་། ལྷག་མ་སོ་སོར་ངེས་པ་སྟེ། །ཐོད་
སྐད་གནས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལས། །འབྱུང་བའི་སྐྱ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། ཡི་གེའི་སྐྱེ་གནས་བརྒྱུད་དེ། རོག་པའི་གནས་མགིན་པ།
སྐྱ། སྐྱི་བོ་གསུམ་དང་། ཡངས་པའི་གནས་ཁོག་པ། རྟེན། ལྟེ། སོ། མཆུ་དང་ལྷ་
སྟེ་བརྒྱུད་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཡི་གེ་འབྲིན་བྱེད་
དམ་བཞོན་བྱ་ནི་དབུགས་ཡིན་པས། དབུགས་ཤུགས་ཆེ་ཆུང་ལས་སྐྱ་གདངས་
ཤུགས་ཆེ་ཆུང་འབྱུང་ཞིང་། གཙོ་བོ་ལྟེ་དང་རྟེན་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་སྐྱ་
གདངས་སྒྲིམ་སྒྲ་དང་། དམ་སྟོད་དང་། གསལ་ལོད། ལྷན་དང་མི་ལྷན་སོགས་
ཀྱི་ཁྱད་པར་སྐྱ་ཆོགས་འབྱུང་བའང་ཤེས་སྟོན། །

དེས་ན་ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཨ་ཡིག་ཡིན་ལ། དེ་ལས་དབྱངས་
ཡིག་རྣམས་རྩེ་གསལ་དུ་འགོ་བ་ལས་ཉ་དང་འ་ཡིག་གི་གདངས་སྐྱངས་ཉེ་
གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་རྩེ་གསལ་དུ་འགོ་བ་ཡིན་ནོ། །

མདོར་ན། མིང་ཆོག་གཉིས་ཀྱི་བརྩམ་གཞིར་བྱུང་བའི་སྐད་ཀྱི་གདངས།
མིང་ཆོག་ཡི་གེ་གསུམ་དུ་བྲེ་བའི་ཡི་གེའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེར་དུས་བོད་
སྐད་དུ་གྲགས་པའི་ཡི་གེ་ལ་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་དབྱངས་གསལ་གཉིས་སོ། །

མིང་བཤད་པ།

ཡི་གེ་འདུས་པ་ལས་དོན་རང་གི་ངོ་བོ་ཙམ་སྟོན་པའི་མཉན་བྱ། མིང་
ཆོག་གཉིས་སུ་བྲེ་བའི་མིང་གི་མཆན་ཉིད་དང་། སྤྱིར་མིང་ཆོག་གཉིས་ལ་ཐུ་
བཞི་སྟེ། ལྷོན་ཤིང་གི་ཡལ་ག་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མིང་ཆོག་གཉིས་ཀ་དང་། ལྷོན་ཤིང་
ཤེས་པ་ལྟ་བུ་མིང་ཡིན་ལ་ཆོག་མིན་པ་དང་། ལྷོན་ཤིང་འདི་ཡལ་ག་མང་ལ་ལོ་
འདབ་རྒྱས་ལྟ་བུ་ཆོག་ཡིན་ལ་མིང་མིན་པ་དང་། ཡི་གེ་རེ་རེ་བ་རྣམས་གཉིས་
ཀ་མིན་པའི་ཐུའོ། །

མིང་ལའང་དངོས་མིང་བཏགས་མིང་གཉིས་སུ་ཡོད། བད་སྟོར་མཁན་
པོས་དོན་དེ་ལ་ཐོག་མར་མིང་དུ་བཏགས་པ་ལྟར་དོན་དེ་འབྲུལ་མེད་དུ་གོ་བར་
བྱེད་པའི་མཉན་བྱ། དོན་དེའི་དངོས་མིང་གི་མཆན་ཉིད། འདི་ལའང་འདོད་རྒྱལ་
ཀྱི་མིང་དང་རྗེས་གྲུབ་ཀྱི་མིང་གཉིས་ཡོད།

དངོས་མིང་གང་ཞིག་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གོ་དོན་ལ་མ་བསམས་པར་འདོད་
པའི་དབང་གིས་བཏགས་པའི་མིང་གང་ཡིན། འདོད་རྒྱལ་ཀྱི་མིང་ཞེས་བྲ་སྟེ།
དཔེར་ན། ལྟ་དང་མི་དང་། ཀ་བ་དང་བྱམ་པ། འབྲི་དང་གཡག་ཅེས་པའི་
མིང་ལྟ་བུའོ། །

དངོས་ཡོད་ཀྱི་གོ་དོན་དུ་སྦྱར་ནས་བཏགས་པའི་མིང་ལ། རྗེས་གྲུབ་
ཀྱི་མིང་ཞེས་བྲ་སྟེ། དཔེར་ན། བོད་པ་ལ་གདངས་ཅན་པ་དང་། གདངས་ལྡངས་

པ། ཟླ་བ་ལ་འོད་དཀར་ཅན་དང་། བསིལ་ཟེར་ཅན། ཉི་མ་ལ་ཆ་ཟེར་ཅན་དང་།
བད་མའི་གཉེན། བད་མ་ལ་མཆོ་སྐྱེས་དང་། འདམ་སྐྱེས། སྒྲང་ཆེན་ལ་གཉིས་
འཐུང་། ཤིང་སྒྲོང་ལ་རྒྱང་འཐུང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དེས་ཆོག་གི་བཤད་པ་ཡོད་པའི་
མིང་ནམས་ལྟ་བུ་འོ། །

གཉིས་པ་ནི། བད་སྦྱར་མཁན་པོས་དངོས་ཡོད་ཀྱི་དོན་ལ་མ་ཡིན་པར་
འབྲ་འབྲེལ་སོགས་ལ་བསྟན་དེ་མིང་དུ་བཏགས་པའི་མཉམ་བུ། བཏགས་མིང་གི་
མཆན་ཉིད། འདི་ལའང་དེ་བུང་འབྲེལ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་ནས་བཏགས་པ་དང་།
བདག་གཅིག་འབྲེལ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་ནས་བཏགས་པ། གཤམ་ཆོག་སོགས་ཀྱི་
སྒྲོ་ནས་བཏགས་པ་དང་གསུམ་ཡོད།

དང་པོ། དེ་བུང་འབྲེལ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་ནས་བཏགས་པ་ལའང་།
དཔེར་ན། སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་ཀྱི་བུང་སེམས་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་བཏགས་
པ་དང་། སྤིང་སྒྲོན་དུ་ཉི་བ་ལ་སྤིང་སྒྲོན་ཞེས་བཏགས་པ་དང་། ཁང་པའི་ཆང་
བཏིངས་པ་ལ་ཁང་པ་ཞེས་བཏགས་པ་ལྟ་བུ་ནི་འབྲས་བུའི་མིང་རྒྱ་ལ་བཏགས་
པ་དང་། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལ་ཉི་མ་དང་། རྒྱ་མཆོའི་བྱ་རྒྱལས་ལ་རྒྱ་མཆོ་དང་།
སྟོན་པ་ལྟ་བུ་བ་ལ་ལོ་ཏམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ནི་རྒྱའི་མིང་འབྲས་བུ་ལ་བཏགས་
པ་ཡིན་ལོ། །

བདག་གཅིག་འབྲེལ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་ནས་བཏགས་པའི་མིང་ལའང་།
རས་ཡུག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོག་པ་ན་རས་ཡུག་ཆོག་ཅེས་པ་དང་། ཁང་པའི་
ཟུར་གཅིག་ཞིག་པ་ན་ཁང་པ་ཞིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་མིང་ཡན་
ལག་ལ་བཏགས་པའོ། །

ཐོད་པས་རྒྱབ་ཕྱོགས་པ་ནམས་ལ་དབྱིན་རི་ཞེས་འབོད་པ་དང་། རྒྱ་

ནག་པོ་ཆེ་བ་ཆས་གོས་ནག་པོ་གྲོན་པས་ན་རྒྱ་ནག་ཅེས་བྲེ་བྲག་གི་མིང་སྤྱི་
ལ་བཏགས་པ་དང་། གསེར་གྱི་གཏེར་ཁ་དང་ལྷན་པའི་རི་བོ་ལ། གསེར་གྱི་རི་
བོ་ཞེས་བཏགས་པ་ལྟ་བུ་ཡན་ལག་གི་མིང་ཡན་ལག་ཅན་ལ་བཏགས་པའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་བརྗོད་བྱའི་མིང་རྣམས་ཀྱི་དཔྱད་པ་བཏགས་པ་དང་། ཚུལ་པ་པོའི་
མིང་བརྗོད་བྱའི་ལ་བཏགས་པ་དང་། དཔེའི་མིང་དཔེ་ཅན་ལ་བཏགས་པ་སོགས་
ཡོད་ཅིང་། གཞན་ཡང་བརྗོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཕེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
ནས་གཤམ་ཆོག་གིས་བཏགས་པ་ནི། རྒྱ་ནག་ལ་ལག་རིང་དང་། མི་གསོད་མཁན་
ལ་ལག་དམར་དང་། དཔྱད་ཆོད་ཅན་ལ་མགོ་ཉམས་ཆུང་དང་། མགོ་བདེ་ཅན་ལ་
ཏ་མ་རུ་ཞེས་པ་སོགས་བརྗོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དབང་གིས་དོན་གཞན་མཆོན་པའི་མིང་
རི་སྟོན་ཅིག་ཡོད་པ་རྣམས་སོ། །བཏགས་མིང་པལ་ཆེ་བ་ནི། རྗེས་གྲུབ་ཀྱི་མིང་
དུ་ངེས་སོ། །

འོན་ཀྱང་སྤྱི་ལོ་འདྲི་རྒྱུ་ཀྱི་མིང་ལའང་ངེས་ཆོག་གི་བཤད་པ་
ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་མཛོན་ཡང་། ངེས་ཆོག་གི་བཤད་པ་ཡོད་མེད་
ཀྱི་བྱུང་བར་ལས་འདྲི་རྒྱུ་དང་རྗེས་གྲུབ་ཀྱི་མིང་དུ་དབྱེ་བ་བྱེ་ན་རྒྱ་མཚན་
འབྲེལ་ཆེ་བར་སྒྲུབ་པོ། །འདྲི་རྒྱུ་དང་རྗེས་གྲུབ་ཀྱི་མིང་གི་བྱུང་བར་ལ་དབྱེད་
གཞི་སྒྲུབ་ཡང་དགོས་པ་ཆུང་བས་མ་སྤྱོད་སོ། །

རྣམ་འབྲེལ་ལས། སྤྱི་ལོ་འདྲི་བའི་རྗེས་འབྲང་བྱིར། །ཞེས་དང་།
འབྲེལ་བར། སྤྱི་དང་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་བྱིར། །ཞེས་པ་དང་། མིང་དང་
ཆོག་གིས་བརྗོད་དོན་དཔོག་མི་རྣམས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱི་ལོ་དོན་དང་མཐུན་
མིན་རི་ལྟར་ཡང་། །སྤྱི་བ་པོས་བརྗོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དབང་གིས་དེ་དང་དེར་གོ་བར་
རྣམས་ན། སྤྱི་དེས་དེ་བཞིན་པའི་དོན་རྣམས་པ་ཡིན་ནོ། །

སྐུ་དོན་སྟོན་ཚུལ།

དོན་རིམ་ལྟར་སྟོན་པའི་ཚུལ་ཡང་བཞི་སྟེ། དངོས་སུ་བསྟན་པ། རྟགས་ལ་བསྟན་པ། རྟགས་ཀྱིས་བསྟན་པ། སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། སྐྱ་དེ་དང་འཇུག་ཚུལ་མཚུངས་པའི་རྟོག་པས་དངོས་སུ་གོ་བར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་ལ། མཚན་གཞི་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་མིང་ཆིག་རྣམས་ཀྱིས་བརྟེན་དོན་གང་སྦྱར་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྟགས་ལ་བསྟན་པ་ནི། སྐྱ་དེ་ལས་དངོས་སུ་མི་གོ་ཡང་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་རང་རྟགས་ཀྱིས་གོ་བ་སྟེར་བ་དེ་ཡིན་ལ། མཚན་གཞི་ནི། མི་རྒྱགས་པ་ཉིན་པར་ཐན་མི་ཐ་ཞེས་པས་མཚན་མོར་ཐན་ཐ་བ་རྟགས་ལ་བསྟན་པ་དང་། བདག་ཀྱང་ཁྱོམ་དུ་འགྲོ་ཞེས་པས་གཞན་ཁྱོམ་དུ་འགྲོ་བ་རྟགས་ལ་བསྟན་པ་དང་། སྟོབ་བྱ་དེ་ཡང་ཤེས་བརྩོན་ལེགས་ཞེས་པས་སྟོབ་བྱ་གཞན་ཤེས་བརྩོན་ལེགས་པོ་ཡོད་པ་རྟགས་ལ་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །

གསུམ་པ་རྟགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ནི། སྐྱ་དེའི་གོ་དོན་ལ་བརྟགས་ཏེ་རིམ་ཀྱིས་གོ་བར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་ལ། དཔེར་ན། དལ་འཁྱོར་གྱི་ལུས་ཉེན་ཐོབ་པས་ན་དེ་ཉིད་ཆུད་ཐོས་སུ་མ་སོང་བ་དགོས་ཞེས་པའི་ཆིག་ལ་བརྟགས་ནས་ཐར་པ་བསྐྱབ་དགོས་པ་རྟགས་ཀྱིས་གོ་བ་ལྟ་བུ་ལོ། །

བཞི་པ་ནི། བྲམ་ཟེའི་རིགས་དང་རྒྱལ་རིགས་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་གཙོད་པའི་སྐབས་དེར་འདི་རྒྱལ་རིགས་མ་ཡིན་ཞེས་པས་བྲམ་ཟེའི་རིགས་ཡིན་པར་སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་བརྟེན་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་སྐུས་བརྟེན་ཚུལ་ཆེས་མང་ངོ་། །གཞན་ཡང་མིང་ལ་རྩ་བའི་མིང་། བྱད་འགྱུར་གྱི་མིང་།

ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་། གནས་ཚད་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་སོགས་ཀྱང་
ཡོད་དེ། སློབ་བཟང་། སྡོན་ཤིང་། རི་བོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཅ་བའི་མིང་དང་། གཞོན་
བྱ། སློབ་ལྷ་བ། གས་བོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་འགྱུར་གྱི་མིང་དང་། ལས་བྱེད་པ།
ཆབ་སྲིད་པ། བྱང་ཡིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་དང་། རབ་
བྱུང་། མཁས་དབང་། དགེ་བ་ཤེས། ཡམ་ཅུ། པརྩེ་ཏ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གནས་ཚད་
གྱི་མིང་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་འོ། །

ཆེག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཆེག་ནི། དོན་དེ་ལ་བྱུང་གཞི་བྱུང་ཆོས་སྤྱོད་བཟུང་བ་
འབྲས་བུར་སྦྱར་བའི་སློན་ནས་དོན་སྟོན་པའི་མཉན་བྱ། ཆེག་གི་མཚན་ཉིད།
ཅཅན་གྱི་ངི་ཞེས་པས་ཅཅན་བྱུང་གཞི་དང་ངི་དེའི་བྱུང་ཆོས་སུ་བསྟན་པ་དང་།
གཡག་གི་སྤྲུག་ལག་ཅེས་པས་གཡག་བྱུང་གཞི་དང་སྤྲུག་ལག་དེའི་བྱུང་ཆོས་
སུ་བསྟན་པ་དང་། སློབ་ལྷ་བའི་ཡི་གེ་ཞེས་པས་སློབ་ལྷ་བ་བྱུང་གཞི་དང་ཡི་གེ་
དེའི་བྱུང་ཆོས་སུ་བསྟན་པ་དང་། རྒྱལ་བོའི་སྤྲུལ། ཉི་མའི་འོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་རྒྱ་
དང་འབྲས་བུར་སྦྱར་ནས་བསྟན་པ་ནམས་སོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཆེག་རྩལ་བ་
དང་། ཆེག་འཇམ་པ། ཆེག་སྟན་པ་དང་མི་སྟན་པ་སོགས་ཡོད་དོ། །

བརྗོད་པ་བཤད་པ།

གསུམ་པ། ཆེག་མང་དུ་བརྗོད་པ་ཆོགས་པ་ལས་བཞེན་སྤྱོད་དང་། གཏམ་
དང་། བཀའ་བསྟན་སོགས་སུ་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་དང་རིག་གཞུང་མཐའ་དག་གི་
སློད་ལྟ་བུར་བྱུང་བའོ། །

བཞིན་སྒྲིལ་དཔེ་ནི། ཟླ་བ་བཞིན་དུ་གཟུགས་བརྟན་གསལ། །རི་བོ་
བཞིན་དུ་བརྟན་ཅིང་བརྩི། །གཞུ་རིས་བཞིན་དུ་ཆོན་རྣམས་མཛེས། །ཞེས་
བ་ལྟ་བུའོ། །སྐབས་འདིའི་གཏམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔལ་པོའི་རབས་དང་། སྤྱང་།
ལོ་རྒྱས་དང་། ཡུལ་ལྗོངས་སོགས་ཀྱི་གནའ་རབས་ངག་དུ་ལྷག་པོར་བརྩོད་
བ་རྣམས་སོ། །དེ་དག་གཞིར་བཞག་ནས་སོ་སོའི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་རྩལ་ལས་
ཐོན་པའི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་སོགས་གཙུག་ལག་རྣམས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

ག༽ བད་སྟོང་སྟེ་འདུས་ཀྱི་ཆིངས་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་བད་སྟོང་སྟེ་འདུས་ཀྱི་ཆིངས་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། དབྱངས་གསལ་ལ་དོགས་པ་གཙོད་པ། བྱང་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་དོགས་པ་གཙོད་པ། རྣམ་དབྱེ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་ལ་དོགས་པ་གཙོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཡི་གེའི་སྐད་དོད། ཨཟླར་ཞེས་པ་འགྱུར་བ་མེད་པ་སྟེ། མིང་ཆོག་གཉིས་ཀྱི་བརྩམ་གཞི་གང་ཞིག རང་ཉིད་བཟོད་པའི་སྐད་གདངས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བས་ན་དེ་སྐད་བྱ་ཡི། སྐད་ཅིག་གི་འགྱུར་བ་མེད་པ་ལ་མི་བྱའོ། །བརྟན་ཞེས་པ་མིང་དང་ཆོག་མཐའ་དག་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ར་རྩ་ཞེས་པ་དོན་གང་དང་གང་ཟོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། སྐད་དོད་གསུམ་གྱིས་ཡི་གེའི་ངོ་པོ་དང་བྱེད་ལས་མཆོན་ནས་བསྟན་ཏོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་པོད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཡང་དབྱངས་གསལ་གཉིས་སུ་ངས་ཤིང་། གསལ་བྱེད་ཀྱི་བཟོད་དོན་གསལ་བ་ལ་དངོས་ཀྱི་གྲགས་བྱེད་པའི་ང་མོའི་རྣམ་ཅན་ཞིག་ལ། དབྱངས་ཡིག་ཅེས་བཟོད་དོ། །དབྱངས་ཡིག་ཁོ་ན་ཡིན་པ་བཞི་ཡོད། རང་གྲགས་དབྱངས་དང་སྐར་བ་ལ་བཟོད་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ། གསལ་བྱེད་ཀྱི་དོན་དང་། གསལ་བྱེད་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ཉིར་དགྲ་དང་། དབྱངས་གསལ་གཉིས་ཀའི་ཆ་དང་ལྟན་པ་ཨ་ཡིག་དང་སྐུ་ཅུ་ཐམ་པའོ། །

དེ་ཡང་ས་མ་བྱ་ཆའི་ཡི་གེ་གསུམ་དུ་བསྟུས་ན། ཨ་ཡིག་ནི་ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་དང་ཡི་གེ་བཟོད་པ་ཀུན་ཀྱི་རྩ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ཀླ་ཡི་ཉིར་དགྲ་པོ་ནི་པའི་ཡི་གེ་ཞེས་

བྱ་སྟེ། བཟོད་བྱའི་དོན་སྟོན་པའི་ཐབས་སམ་བྱེད་པ་པོའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་
སོ། །དབྱངས་བཞི་ནི་མའི་ཡི་གེའོ། །དབྱངས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པ་སྟོག་ནས་
ཞུ་ལྟར་མཛེས་པ་གི་གྲ། འབྲེང་བུ། ར་རོ་གསུམ་དང་། འོག་ནས་གདན་ལྟར་
མཛེས་པ་ཞབས་གྲ། ཡ་བཏགས། ར་བཏགས་གསུམ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་གཞི་
བྱ་ཆའི་ཡི་གེ་ཞེས་བྱ་སྟེ། པ་མའི་ཡི་གེ་ལ་སྟོན་ནས་པར་གདགས་སུ་བྱུང་གི་
པ་མའི་ཡི་གེ་ནི་བྱ་གཞི་པོ་དེ་ལ་ཚུར་མི་སྟོན་པས་ན་དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་ཕྱིར། འོ་
ན་མ་བཏགས་དང་ལ་བཏགས་གཉིས་བྱ་ཆའི་ཡི་གེ་བྱ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བཟོད་ཅེ་
ན། དབྱ་ཆེན་བཞིར་བཞག་བྱས་ན་མ་བཏགས་ནི། ཡི་གེ་བྱུར་ཆ་ཅམ་ཡང་མི་
དོད་པ་དང་། ལ་བཏགས་ནི་རང་གཟུགས་དངོས་སུ་ཡོད་པས་བྱ་ཆའི་ཐ་སྟོད་མ་
མཛད་དོ། །ཡང་ཡི་གེ་ལ་པོ་མོ་མ་ནིང་གི་དབྱེ་ཚུལ་ནི་རྟགས་འབྲུག་གི་སྐབས་
སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ཨ་ཡིག་ནི་ཡི་གེ་རྣམས་རང་རང་གི་བཟོད་པ་
གསལ་བར་བྱ་བའི་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ན་སྟོག་གི་ཡི་གེ་ཞེས་བྱའོ། །འོན་
ཀྱང་སྟོག་དངོས་ཀྱི་ཐ་སྟོད་ནི་མི་མཛད་ཅེས་སུམ་རྟགས་མཁན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་
གསུངས་སོ། །

དབྱངས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་གྲ་སྟོགས་བཞི་དང་། དབྱ་དང་ཤད། ཆོག་དང་
བདུན་ནི་ཡི་གེ་པན་ཚུན་མ་འཁྲུག་པ་དང་བཟོད་པ་བདེ་བ་དང་། ཆོག་གི་གཙོད་
མཆམས་གསལ་བ་སྟོགས་ཀྱི་རྒྱེན་བྱེད་པས་ན་རྒྱེན་གྱི་ཡི་གེ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྦྱིར་
བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་ལ་སོ་བདུན་དུ་གྲགས་སོ། །དེ་ཡང་རྗེ་བཙུན་བསོད་ནམས་ཅེ་མོའི་
ཡི་གེ་བསྐྲུག་ཐབས་ལས། བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་སུམ་ཅུ་བདུན། །སྦྱ་ཡི་པ་མར་སུམ་
ཅུར་འདུས། །སྟོག་རྒྱེན་ཡན་ལག་ཡི་གེ་བདུན། །དེ་དག་ཨ་ཡིག་ཁོངས་སུ་
འདུ། །ཨ་ནིང་མ་ཡི་ཡི་གེར་བཟོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེས་ན་པ་ཡིག་རྣམས་ནི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེར་འདུས་ཤིང་། རྒྱུ་གི་
ཡི་གེ་རྣམས་ནི་དབྱངས་ཡིག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་འདུ་བ་ནི་གོང་གི་ལུང་ལས་བྱུ་
ལ། མའི་ཡི་གེ་དེ་ཉིད་དབྱངས་གསལ་གང་དུ་འདུ་ཞེས་བྲིས་ན། འདི་ལ་སྐུ་
རྟགས་མཁན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་སྟེ། རྩེ་བཙུན་བསོད་
ནམས་ཅེ་མོ་སོགས་ནི་ཨ་དབྱངས་ཡིག་ཏུ་བགངས་ནས་དབྱངས་ཡིག་ལྔ་ར་
བཞེད་དེ། ཡི་གེ་བསྐྲག་ཐབས་ལས། མེད་གེ་ལྟ་བུའི་ཨ་ཞེས་བྱ། །ཨི་ལྟ་ཨི་
ཨོ་ཡན་ལག་གིར། །ཡན་ལག་གི་ནི་ཨ་ཞེས་བྱ། །མེད་གེ་འདྲ་དང་བརྒྱ་བྱིན་
མིག་། མྱང་སྣ་འོད་མ་འགྲང་འདྲ་དང་། ཐང་གྲག་དཔེ་ལྡས་བསྟན་པས་ན། །སྟོང་
ཆེན་ཡི་གེ་ལྔ་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པས། ཨ་ཡིག་ནི་དབྱངས་དངོས་དང་།
གི་གྲུ་དང་ཞབས་གྲུ་སོགས་ནི་དཔེ་ཡན་ལག་ཡིན་པས་ན། དབྱངས་ཡིག་ལ་
ལྟ་ལི་དང་ཨ་སྤང་ཞེས་བཛོད་དོ། །

ཨ་ཡིག་ནི་བཛོད་པ་རང་དབང་བ་ཡིན་པས་མེད་གེ་དང་འདྲ་བར་
བསྟན་ཅིང་། གི་གྲུའམ་གྲུག་གྲུ་ནི་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་མིག་དང་འདྲ་བ་དང་། ཞབས་
གྲུ་ནི་མྱང་ཆེན་གྱི་སྣ་དང་འདྲ་ལ། འགྲང་བུ་ནི། འོད་མ་འགྲང་དང་འདྲ་བ་དང་།
མདོ་ལས་སྐྱུ་ག་མའི་ཆལ་ལ་འོད་མའི་ཆལ་ཞེས་བ་ལྟར་འོད་མ་ནི་སྐྱུ་ག་མ་ལ་
བྱའོ། །ན་རོ་ནི་ཐང་གྲག་དང་འདྲ་བར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཡང་སྟོང་ཆེན་གྱི་ཡི་གེ་ལྔ་
ཞེས་བསྟན་ཏོ། །སྟོང་ཆེན་གྱི་ཡི་གེ་ཞེས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་སྤྱོད་རྣམས་པ་བསྟན་ཏོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ས་པཌ་ཀུན་དག་འཁྱུལ་མཆོན་གྱི་མཁས་པའི་ཁ་རྒྱན་ལས།
བོད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་དེ་དབྱངས་རྣམས་ནི་ལྟའོ། །གསལ་བྱེད་རྣམས་ནི་ཉེར་
དགྲའོ། །ཞེས་དང་། དཔལ་ཁང་ལོ་རྒྱ་བའི་དག་སྟོན་སོགས་སྐུའང་། དབྱངས་
ལྔ་ཡ་ར་ལ་ལྔའི་འདོགས། །ཞེས་སོགས་ལས་ཀྱང་ཨ་དབྱངས་ཡིག་ཏུ་གསུངས་

སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་སྒྲིང་པའ་ཆེན་སོགས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲ་བར་བཞེད་སྒྲུང་རོ། །

དོགས་པ་གཅིད་པ།

བྱ་ཏི་དགེ་བཤེས་དང་། སི་རུ་པའ་ཆེན་སོགས་ནི་ཨ་ཡིག་གསལ་བྱེད་
ཁོ་ན་ཡིན་པར་བཞེད་དེ། གལ་ཏེ་ཨ་དབྱངས་ཡིན་ན་དབྱངས་ལ་དབྱངས་གཉིས་
པ་ནི་མི་བརྟེན་ཅིང་། དབྱངས་ཡིག་ཁོ་ནས་དོན་སྟོན་པའང་མེད་པས། ཨི་ཐི་བ་
དང་། ཨི་ཁུང་དང་། ཨུ་རུ་ལགས་དང་། ཨེ་མ་དང་། ཨོག་དཀར་དང་། ཨུག་
མ་སོགས་ཀྱིས་དོན་མི་སྟོན་པར་འགྱུར་བ་དང་། དབྱངས་ལ་དབྱངས་གཉིས་
པ་བརྟེན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཀྲ་ལི་སུམ་ཅུ་ཐམ་པའོ། །ཞེས་ཅུ་བ་དང་འགལ་
བ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །འོ་ན་དབྱངས་ལ་ཨ་ཡིག་མེད་ན། ཨུ་
ལི་དང་ཨུ་ཐེང་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ་ལེགས་
སྒྲུར་སྐད་དང་བསྟན་ནས་མཛད་པས་ཉེས་པ་མེད་ཅེས་སྟོན་སྟོང་མཛད་དོ། །

གཤེར་ཏོག་སོགས་བྱིས་ཀྱི་སུམ་རྟགས་མཁན་པོ་དུ་མས། ཨ་ཡིག་
ལ་དབྱངས་གསལ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ཡོད་པར་བཞེད་དེ། གསལ་བྱེད་ཁོ་ན་ཡིན་
པ་ཉེར་དགུ་དང་། དབྱངས་ཁོ་ན་ཡིན་པ་བཞི། དབྱངས་གསལ་གཉིས་ཀ་ཡིན་
པ་སུ་གཅིག་བཅས་སུ་བཞེར་བཞེད་དོ། །ཞིབ་རུ་དབྱད་ན་ནི་ཨ་དབྱངས་ཡིན་
པ་ཅུ་བ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱངས་ཡིག་བཞི་ལས་མེད་ན་བཞི་པོ་དེ་
ལ་མ་བརྟེན་པར་སོ་ཡིག་གསལ་བྱེད་རི་སྟེད་ཅིག་བཟོད་དུ་ཡོད་པས་རྟགས་
འཇུག་དང་འགལ་བའི་བྱིར་ཏེ། རྟགས་འཇུག་ཅུ་བར། མོ་ཡི་ཡི་གེ་མེད་པ་
ན། །སོ་ཡིག་བཟོད་པ་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས། དབྱངས་ལྔ་
ཡིན་ན་དེ་ལྔ་གང་རུང་ལ་མ་བརྟེན་པར་སོ་ཡིག་བཟོད་པ་མེད་པར་ལུང་རིགས་

གཉིས་ཀས་བྱུ་བ་ལ། ཨ་དབྱངས་མིན་ན། མོའི་ཡི་གེ་མེད་པར་མོ་ཡིག་བརྗོད་
 པ་མེད་པར་བསྐྱབ་མི་བྱུ་བ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་པ་བཟང་ན་ས་དང་ལམ་ཡང་
 བཟང་། །བསམ་པ་ངན་ན་ས་དང་ལམ་ཡང་ངན། །ཞེས་སོགས་དབྱངས་བཞི་
 མོ་གང་ཡང་མ་ཞུགས་པའི་མིང་ཆོག་གི་བརྗོད་པ་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་ཨ་དབྱངས་མིན་ན། གི་གྲུ་ཞབས་རྩུ་སོགས་བཞི་ཡང་
 དབྱངས་མིན་པས་ཨི་སོགས་བཞི་མོ་དབྱངས་ཡིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་རྟེན་མེད་
 པར་ཐལ་བ་དང་། ཨ་ཡིག་ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའང་མི་
 འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཨ་ཡིག་ནི་དབྱངས་དངོས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་གི་གྲུ་
 སོགས་བཞི་སྐྱར་བ་ན། ཨི་སོགས་བཞི་རིམ་གྱིས་བྱུ་བ་ལ། དེ་བཞི་ཡང་ཨ་ཡིག་
 གི་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་པས། དབྱངས་ཞེས་བད་དོན་ལེགས་པར་འབྱོར་བ་མ་ཟད།
 ཨ་ཡིག་ནས་དབྱངས་ཕྱི་མ་བཞི་རིམ་གྱིས་བྱུང་བས་ན། དེ་ལ་ལྷ་ལི་དང་། ཨ་
 སྤང་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་ལེགས་པར་འཐད་ཅིང་། དབྱངས་ལ་དབྱངས་གཉིས་
 པ་བརྟན་པའི་ཉེས་པའང་མི་འཇུག་སྟེ། གསལ་བྱེད་དུ་གྱུར་བའི་ཨ་ཡིག་ལ་ཨི་
 སོགས་སྐྱར་ཏེ་བརྗོད་བྱའི་དོན་སྟོན་ནོ་ཞེས་འགྲེལ་ན་སྟོ་གསལ་མཁྱེ་བ་སྟེད་
 པའི་གཏམ་གསར་མ་མེད་པའོ། །

འདི་ཡང་མཁས་པ་སོ་སོའི་ལུགས་མ་འདྲེས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་
 བཀོད་ཀྱི། འདི་འཐད་དང་དེ་མི་འཐད་ཅེས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཁ་ཆོན་གཙོད་དགོས་
 པ་མཐོང་ནས་བཀོད་པ་མིན་ནོ། །གསལ་བྱེད་ནི་ཀ་ནས་མར་རྩིས་པའི་ཡི་གེ་
 སྐུ་ཅུ་ཐམས་པ་ལ་ཀྲ་ལི་འཕྲ་ཀ་སྤང་ཞེས་ཐ་སྙད་མཛད། གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྡེ་ཆོན་
 སྤྱི་གཙུག་ལ་དོགས་གཙོད་དགོས་པ་འགའ་རེ་སྤང་ཡང་དགོས་མཁོ་ཆེ་བ་མིན་
 ཞིང་མངས་བས་འདྲིགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །

ང། མཐ་དང་མཐ་གྱི་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་མྱད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མིང་ཏུ་འབྲུབ་
 ལྷུའི་མྱད། མིང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་མྱད། ཆོག་ཏུ་འབྲུབ་ལྷུའི་མྱད་དང་
 གསུམ་ལས།

མིང་དུ་འགྲུབ་སྐྱེའི་མཛད་བཤའ་པ།

དང་པོ་ནི། མིང་གི་བཅུ་གཞིར་གྱུར་པའི་ཡི་གེ་འདུས་པ་དེ། མིང་དུ་
འགྲུབ་སྐྱའི་ཐད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན། ཆོས་གོས་ཀྱི་སྒྲེགས་བྱ་རེ་རེ་བ་ལྟ་
བུའོ། །འདི་ནི་ཡི་གེ་གཞིས་ཡན་འདུས་ཀྱང་མིང་རྫོགས་པར་མ་གྲུབ་པ་ནུས་
སོ། །དེ་ཡང་ཅུང་ཟད་སྐྱས་པར་སྟེན།

དང་པོ་འདོགས་ཅན་ནི།

१) ཡ་བཏགས། ་། སྒ། སྒ། སྒ། སྒ། སྒ། སྒ། སྒ།

३१ ར་བཏགས། ག་ཁ་ག་ཏ་ཁ་ཏ་ཁ་ཁ་ཁ་ཁ་ཁ་ཁ་ཁ་ ༡༤

༣༽ སྒྲ་བཏགས་ཅན། གྲ་ཁྲ་གྲ་ཁྲ་དྲ་(ཕྱྱ་ཁྱྱ)ཨྲ་ཞྲ་ཅྲ་སྲ་ཤྲ་(སྲ་)ན། ༡༥

༤༽ ལ་བཏགས་ཅན། མ་མ་མ་མ་མ་མ། ༦

འདོགས་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་བྱོན་བསྐྱེམས་ཞེ་གཉིས་ཡོད།

མགོ་ཅན་གྱི་ཡི་གེ

- ༡༽ ར་མགོ་ཅན། ཀ་ག་ང་ཇ་ཉ་ཏ་ད་ན་བ་མ་ཅ་ཇ། ༡༩
༢༽ ས་མགོ་ཅན། སྐ་སྒ་སྨ་སྟ་སྩ་སྨྲ་སྤ་སྡ་སྦ་སྦྷ། ༡༧
༣༽ ལ་མགོ་ཅན། ལྐ་ལྒ་ལྨ་ལྟ་ལྩ་ལྨྲ་ལྤ་ལྡ་ལྦ་ལྦྷ། ༡༠
མགོ་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་བསྟོམས་སོ་གསུམ་ཡོད།

སུམ་བཅེགས་ཅན་ནི།

- ༡༽ གྲ། གྲ། གྲ། གྲ། གྲ། གྲ། གྲ། གྲ། ༡
༢༽ གྲ། གྲ། གྲ། གྲ། གྲ། གྲ། ༤
༣༽ གྲ། གྲ། གྲ། གྲ། ༤
སུམ་བཅེགས་ཅན་བསྟོམས་བཅུ་བརྒྱད་ཡོད།

རྒྱུ་བཅེད་བར་དུ་བྱས་བཅེ་འཕུལ་ཅན་ནང་ཆོན།

- ༡༽ གས་འཕུལ་ཅན། ཅ་ཉ་ཏ་ད་ན་ཅ་ཞ་ཟ་ཡ་ཤ་ས། ༡༡
༢༽ དས་འཕུལ་ཅན། ཀ་ག་ང་བ་བ་མ། ༤
༣༽ བས་འཕུལ་ཅན། ཀ་ག་ཅ་ཏ་ད་ཅ་ཞ་ཟ་ཤ་ས། ༡༠
༤༽ མས་འཕུལ་ཅན། ཁ་ག་ང་ཆ་ཇ་ཉ་ཟ་ད་ན་ཆ་ཇ། ༡༡
༥༽ འས་འཕུལ་ཅན། ཁ་ག་ཆ་ཇ་ཟ་ད་ཟ་བ་ཆ་ཇ། ༡༠
བསྟོམས་རྒྱུ་བཅེད་ཅན་ཡི་གེ་ཞེ་བརྒྱད་ཡོད།

རྒྱུ་ལ་འཕུལ་མེད།

༡༽ ཨ་འ་ཏ་ཨ་བཞི་དང་། བྱེད་འཕུལ་ཅན། ར་ལ་གཉིས་དང་བསྐྱེམས་
བྱུག་ཡོད།

དཔེར་བཞིན་འགོད་པ།

རྒྱུ་ལ་འཕུལ་ལྔ་ལས་གས་འཕུལ་ཅན་གྱི་དཔེར་བཞིན་ནི།
༡༽ གཅིག་ཏུ་གཉིས་འཕུང་གཏུམ་པོ་གདུག་ཅན་དེས། །
ནམ་གཞོད་མཆེ་གཅིག་པ་རོལ་གཞོམ་པའི་གཟེས། །
གཡུལ་ངོར་གཞེད་གུར་གང་དག་གསོད་པ་དཔལ། །

དས་འཕུལ་ཅན་གྱི་དཔེར་བཞིན་ནི།

༡༽ དཀྱེལ་ཆེའི་དགོངས་བརྟུན་ཟབ་མོ་དངོས་སུ་ནི། །
སྐྱས་ཀྱང་དཔག་པར་མི་རྒྱས་མཁས་པ་དེས། །
བྱ་བ་ཀུན་ལ་དབང་བྱས་དམིགས་ཡུལ་གྱུ་བ། །

བས་འཕུལ་ཅན་གྱི་དཔེར་བཞིན་ནི།

༡༽ གློ་རིག་བཟ་ནམས་གཞན་གྱིས་བགམ་མིན་པར། །
པས་གློལ་བཅིལ་བར་མི་གཏུབ་བདུན་སྡེ་བཅོར། །
དམན་ལ་བཞམས་བསྐྱོ་མཁས་ཤིང་བཟོད་ཆེན་དག།
བཞེས་ལ་གྱུས་ཤིང་བསམ་དོན་བགས་གྱིས་སྐྱུ་བ། །

མས་འཕུལ་ཅན་གྱི་དཔེར་བཞིན་ནི།

༤༽ མཁས་ལ་མགུ་བར་མངའ་བཞེས་མཆོག་ཡིན་མོད། །
དམའ་ལ་མཛིང་སྟོམ་མཉམ་ལ་འགུན་ཅོད་ཆེ། །
མཐོ་ལ་ཆོག་མདའ་མཐའ་ཡས་མནར་སེམས་བས། །
རང་མཆོང་འགྲེམས་རྣམས་མཁས་མཛོངས་ཡོངས་ཀྱིས་སྟོན། །

འས་འཕུལ་ཅན་གྱི་དཔེར་བཞིན་ནི།

༥༽ འབྲུག་འགྲོས་མ་འཆུགས་སྟོག་ལྟར་འགྲུ་བ་ཡིས། །
འཛོར་ཅིང་འདར་བྱེད་ཐོག་ནི་མདའ་ལྟར་འཕངས། །
འབྲུག་ཅེས་བྱ་བས་འཆོར་སྐྱ་སྟོ་བྱར་འདྲེ། །

ཉིས་བཅེགས་འཕུལ་ཅན།

༡༽ དས་འཕུལ་ཉིས་བཅེགས་ཅན་ནི། དཀྱིལ། དཀྱིས། དག། དགེས།
དཔལ། དབངས། དབྱག་དཔལ། དབྱད། ༤

༢༽ བས་འཕུལ་ཉིས་བཅེགས་ཅན། བཤྱག་བཤ། བཀྱིས། བཤངས།
བསྐྱངས། བཤྱག་བཤྱས། བཤྱབས། བསྐྱངས། བཤྱམས། བཤྱལ། བཤྱ། བཤྱེ།
བཤྱན། བཤྱགས། བཤྱར། བཤྱག་བཤྱམས། བཤྱེས། བཤྱ། བཤྱེབས། བསྐྱོས།
བསྐྱོ། བསྐྱོགས། བསྐྱོན། བསྐྱད། བསྐྱར། བསྐྱལ། ༣༤

༣༽ མས་འཕུལ་ཅན་ཉིས་བཅེགས། མཐེན། མཐོགས། མཐེགས།
མཐོན། ༤

༤༽ འས་འཕུལ་ཅན་ཉིས་བརྟེན་གས། འབྲེར། འབྲུངས། འབྲུ། འབྲུམས།
འབྲིགས། འབྲོ་འཛོག་འབྲེང་། འབྲོག་ ༥

འཕུལ་ཅན་ཉིས་བརྟེན་གས་ཅན་ང་གཅིག་ཡོད།

༥༽ བས་འཕུལ་སྤུངས་བརྟེན་གས་ཅན། བརྟེངས། བརྟེངས། བརྟེངས།
བརྟེལ། བརྟེད། བརྟེགས། ༦

སྤུངས་ཆོག་ནི། ༡༽ མིང་དུ་འབྲུབ་རྒྱུ་འདི་ཤིང་གི་སྤུངས། །རྒྱུང་བར་ཕུལ་
ཐོབ་ཡི་གོ་ནི། །གས་ཕུལ་བརྟེ་གཅིག་དས་ཕུལ་དུག། །བས་ཕུལ་བརྟེ་དང་མས་
ཕུལ་ནི། །བརྟེ་གཅིག་འས་ཕུལ་བརྟེ་ཐོབ་སྟེ། །བསྤོམས་ན་རྒྱུང་ཕུལ་བཞི་བརྟེ་
བརྟེད། །ཕུལ་མེད་འ་ཕ་ཏ་ཨ་བཞི། །ཕྱེད་ཕུལ་ཐོབ་བར་ལ་གཉིས། །

༢༽ ཉིས་བརྟེན་གས་ཕུལ་ནི་ག་མེད་ཅིང་། །དས་ཕུལ་དགུ་དང་བས་
ཕུལ་ནི། །ཉིང་དགུ་མས་ཕུལ་བཞི་དང་འས། །ཕུལ་དགུ་ཁོན་བསྤོམས་ལྷ་བརྟེ་
གཅིག། །བས་ཕུལ་སྤུངས་བརྟེན་གས་དུག་ཡིན་ཏེ། །སྤྱིར་ན་སྤུངས་བརྟེན་གས་བཙོ་
བརྟེད་དོ། །

༣༽ འདོགས་ལ་ཡ་བཏགས་བདུན་ཞེས་བྲ། །ར་བཏགས་བརྟེ་བཞི་ལ་
བཏགས་ནི། །དུག་ཡིན་ཕ་བཏགས་བཙོ་ལྷར་འཛོམ། །བསྤོམས་པའི་འདོགས་
ཅན་བཞི་བརྟེ་གཉིས། །

༤༽ མགོ་ཅན་ར་མགོ་བརྟེ་གཉིས་དང་། །ས་མགོ་བརྟེ་གཅིག་ལ་མགོ་
བརྟེ། །བསྤོམས་ན་སོ་གསུམ་ཉིད་དུ་ངས། །

མིང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྟངས་འདྲ་བ།

གཉིས་པ་མིང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྟངས་ནི། མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོད་
མོད། འདིར་གལ་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་ཁོ་ལ་དུ་སྦྱངས་ན། འདི། སྟངས། ཆེད། སྟངས།
ལ་ལ། འགའ། འོག་ཅམ། ཟད། ཚུལ། སོགས། ཟུང་། ཆོགས། བྱིར། བཞིན།
ལྟ་བུ། ལྟར། མཚུངས། ལྟ། གུ་ཁོ་ན། ཉིད། འབའ་ཞིག་ཤ་སྟག་གྲག་ཟེར། རབ་
ཏུ། སྟལ་ཏུ། མད། ཤིན་ཏུ། གུན་ཏུ། རྣམ་པར། དག་དུམ། རྣམས། ཡོངས་
སྟུ། མཐའ་དག་ཐམས་ཅད། མ་ལུས། ཆོ། སྐབས། དུས། བཤམ། དཔེན་པ། ལྟོང་
པ། ལྟན། ཅན། བཅས། མཁན་སོགས་དང་། ཞིང་། ཞེས། ཞེའོ། ཞེ་ན། ཞིག་
སོགས་བཅུ་བཞི་རྣམས་སོ། །

དེ་དག་དཔེར་བཅོལ་དང་སྦྱར་ན། འདི་ཞེས་པ་ཉི་ཆོག་དང་། དེ་ཞེས་
རིང་བའི་ཆོག་སྟེ། ཁོང་གི་རྟ་དེ་འདིར་མི་འདུག་ལྟ་བུའོ། །སྟངས་དང་ཆེད་ཅེས་པ་
དོན་འབྲས་སྟེ། གཏན་གྱི་བདེ་བ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་འཇུག་སྟངས་ལྟ་བུའོ། །མ་
ཡོངས་པར་ཡང་འདུག་སྟེ། སྟངས་ཀྱང་མཇུག་འཕྲད་ཡོང་ལྟ་བུའོ། །ལ་ལ་ཞེས་
པ་གང་ཟག་གི་བྱུང་བར་དང་། འགའ་ཞིག་ཅེས་པ་ཆོས་གུན་ལ་སྦྱར་དུ་བྱང་
ཡང་བྱེ་བྲག་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བ་སྟེ། མི་ལ་ལ་འདུག་མི་ལ་ལ་མི་འདུག་
ལྟ་བུའོ། །གཞི་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྦྱིད་པོ་ཡོད་ཀྱང་གཞི་འགའ་ཞིག་ཏུ་དཀའ་ངལ་
འདུག་ལྟ་བུའོ། །འོག་ཅེས་པ་འདིར་འོག་ཅེས་སྐུལ་ཆོག་དང་འོག་ཁག་ཅེས་
པ་མིང་གི་ཆའོ། །

ཅམ་དང་ཟད་ཅེས་པའང་པལ་ཆེར་འབྲས་ཞིང་དེ་ལས་ལྟག་པོ་ཡོད་
པ་གཅོད་པ་སྟེ། མི་དེ་རྒྱལ་རབས་ལ་མཁས་པ་ཅམ་རེད་ཅེས་པས་དེ་ལས་

གཞན་མི་མཁས་པར་སྟོན་པ་དང་། བྱ་དེ་སྟོབ་གྲར་ཚུད་ཅམ་རེད་ཅེས་པ་
ལྟ་བུའོ། །ཆོས་ཉན་པ་དེར་ཟད་ཅེས་པས་ཆོས་ཉན་པ་ཅམ་ལས་ཉམས་ལེན་
མ་བྱུང་བར་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་ཡང་ཅམ་པ་ཟད། ཉན་མོངས་ཟད་ལྟ་བུ་
རྒྱན་ཆད་པ་ལའང་འཇུག་གོ། །ཚུལ་སྒྲ་ནི་གསེར་རྟོག་ལས་འཇུག་ཚུལ་བཅུ་
གསུངས་ཀྱང་འདིར་བསྟུས་ནས་ཁྱ་ན། ཡང་དག་པའི་དོན་དུ་སྦྱར་བ་ནི། ཚུལ་
ཁྲིམས་ཚུལ་བཞིན་བསྟུང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། སྟོད་ལམ་ཡང་དག་པའི་ཁྲིམས་དེ་
རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བསྟུང་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

འབྲ་བའམ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དོན་དུ་སྦྱར་བ་ནི། དེ་གྲ་བ་ཡིན་པའི་
ཚུལ་རེད། དེའི་ཆ་ཚུལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །སོགས་སྒྲས་བསྟན་བྱ་ལྟག་མ་སྟུང་
པའི་དོན་ནོ། །ཟུང་ནི་གཉིས་སམ་ལྟན་དུ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། ཁྲིམ་གཉིས། ཁྲིམ་
ཟུང་གཅིག་འདུག་ལྟ་བུ་ཉིས་ཆེག་དང་། ཆོས་སྟོད་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་ཞེས་པ་
དང་། ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་ཞེས་པ་དང་། ཞི་ལྟག་ཟུང་འབྲེལ་ཞེས་
པ་ལྟ་བུ་ནམས་ནི་ལྟན་ཅིག་དུ་འབྲེལ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

ཆོགས་ཞེས་པ། སུམ་པའི་ཡན་ལག་ཆོགས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡན་ལག་
ནམས་ལྟན་ཅིག་དུ་འདུས་པ་ལ་འཇུག་ སྟོད་སྟུག་ཆོགས་པ་ཞེས་པ་ནི་སྟོགས་
གཅིག་དུ་བསྟུས་པ་ལ་འཇུག་གོ། །ཕྱིར་ནི་རྒྱ་མཚན་གྱི་སྒྲ་སྟེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་མེ་ཡོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །བཞིན་དང་ལྟ་བུ་དང་ལྟར་དང་། མཚུངས་ཞེས་
པ་ནམས་ནི་འབྲ་བའི་དོན་དུ་འཇུག་གོ། །སྐབས་འགར། བཞིན་ནི་གདོང་ལའང་
འཇུག་པ་ཡོད། ལུ་ནི། ཁྲིམ་ ཁྲིམ་ ཁྲིམ་ ཁྲིམ་ ལུ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྒྱུད་དུ་འཇོག་
སྟོགས་སོ། །ཀྱུ་ནི། ལེགས་པའི་དོན་དུ་ཆོགས་ལ་འདུས་ཤིག་གྱ། ལེགས་
པར་ཡོད་ལ་ཟུངས་ཤིག་གྱ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟོན་བའམ་སྟུང་པའི་དོན་ནོ། །

ཁོ་ན་དང་། ཉིད་དང་། འབའ་ཞིག་གསུམ་ནི་གཞན་ལྡན་རྣམ་བཅད་དང་
 མི་ལྡན་རྣམ་བཅད་དུ་འཇུག་སྟེ། གཞན་ལ་མི་ལྡན་པར་བསྟན་པ་ནི། སངས་
 རྒྱུ་ཁོ་ན་སྟོན་ཀྱང་ཟད་ཡོན་ཏན་ཀྱང་ལྡན་ཞེས་པ་སྟེ། བྱད་ཆོས་དེ་གཉིས་
 ནི་སངས་རྒྱུ་ལ་ཡོད་ཅིང་གཞན་ལ་མེད་པར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་དང་
 མི་ལྡན་པ་ནི། སངས་རྒྱུ་གྱིས་པན་པ་འབའ་ཞིག་གསུངས་ཞེས་པས་སངས་
 རྒྱུ་པན་པ་མ་གཏོགས་མི་པན་པ་མི་གསུངས་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །གསེར་རྟོག་
 ལས་ཁོ་ནའི་འཇུག་ཡུལ་བདུན་གསུངས་ཀྱང་འདི་གཉིས་སུ་འདུའོ། །དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ཅེས་པ་ནི། དེ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །ཤ་སྟག་ཅེས་པའང་ཁོ་
 ནའི་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་གཙོ་བོ་མི་ལྡན་རྣམ་བཅད་ལ་འཇུག་གོ།

གྲག་ལོ། ཟེར་གསུམ་ནི། མ་རངས་པའི་ཆེག་སྟེ། ཁོ་ནི་བྱང་པོ་ཡོད་
 ཅེས་གྲག་གོ། དེ་ནི་མཁས་པ་ཡིན་ལོ། དེ་སྐད་ཟེར་རོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་
 ཟོལ་ལས་དོན་དུ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །རབ་དུ་ཞེས་པ་དེ་ལས་ལྟག་
 པའམ་བྱད་པར་དུ་བྱུང་བའི་དོན་རྟེ། བྱིས་ནས་རབ་དུ་བྱུང་ལྟ་བུ། བྱིས་ལས་
 ཆེས་ལྟག་པར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །སྤལ་དུ་བྱུང་བ་ཞེས་པ་དེ་ལས་ཀྱང་ཆེས་
 ལེགས་པ་བྱུང་ཞེས་པ་སྟེ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱུ་ནི་ཡོན་ཏན་སྤལ་དུ་བྱུང་ཞེས་
 པ་ལྟ་བུ་འབྲས་བུའི་བྱད་པར་བསྟན་རྟོ། །མད་དུ་བྱུང་ཞེས་པ། སྟོན་པ་སངས་
 རྒྱུ་ནི་རྒྱ་མད་དུ་བྱུང་པ་ལས་འབྲངས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྒྱ་ལེགས་པའི་བྱད་པར་
 བསྟན་རྟོ། །

ཤིན་དུ་ཞེས་པ། སྟོག་ལྟ་ཤིན་དུ་ངན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ངན་པའི་ནང་ནས་
 ཆེས་ངན་པ་སྟོན་པ་དང་། མགོན་པོ་ཁྱེད་དང་མཇུག་པ་ནི་ཤིན་དུ་སྐལ་བ་བཟང་
 ལྟ་བུ་བཟང་བའི་བྱད་པར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཀྱན་དུ་ཞེས་པ་ཀྱན་དུ་བཙོན་

འབྲུས་བྱེད་ལྟ་བུ་དུས་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཀུན་ནས་མངོས་ཞེས་པ་
ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་མངོས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྣམ་པ་ནི་ཆོས་སོ་སའི་ངོ་བོ་ཡིན་
ལ། རྣམ་པར་འབྱེད་ཅེས་བརྗོད་ཆེ་ཆ་སོ་སོར་འབྱེད་ཅེས་པའི་དོན་ཏོ། །དག་
ཅེས་པ་དོན་གསུམ་སྟེ། ཐོ་མོ་དག་དཔོན་སྟོབ་དག་ཅེས་པ་གཉིས་ཆེག་ལ་
འཇུག་པ་དང་། བི་མ་དག་ཉེས་པ་དག་ཅེས་པ་ཟད་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། དག་
སྟོང་རྣམ་པར་དག་ཅེས་པ་དག་སྟོང་གི་སྟོན་དང་བལ་བའི་སྤྱད་ཆེག་གོ། །བུམ་
བས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ཞེས་པ་མེད་པ་ལ་འཇུག་པ་སྟེ་ཕྱི་མ་ནི་དགག་ཆེག་
གོ། །དུ་མ་དང་རྣམས་དང་། ཡོངས་སུ་ཞེས་པ་དང་། མཐའ་དག་དང་ཐམས་ཅད་
དང་མ་ལུས་པ་ཞེས་པ་ནི། ཆེས་མང་བའི་མང་ཆེག་གི་སྟའོ། །

ཆེ་ཞེས་པའང་དོན་གསུམ་སྟེ། མིའི་མི་ཆེ། མིའི་ཆེ་ཆད། ཅེས་པ་ལྟ་
བུ་ནི། མིའི་ཡུན་ཆད་ལ་འཇུག་པ་དང་། དེའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་ཕྱོན་ལྟ་བུ་དུས་
ཆད་ལ་འཇུག་པ། གང་ཆེ་ཞེས་པ། གང་གིས་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟར་རྒྱ་མཚན་ལ་
འཇུག་པའང་ཡོད་དོ། །སྐབས་དང་དུས་ཞེས་པ་ནི་ཤེས་སྟའོ། །དེ་བཞིན་བལ་
བ། དབེན་པ། སྟོང་ཞེས་པའང་དགག་ཆེག་ཡིན་མོད། སུམ་ཅུ་པའི་སྐབས་ཀྱི་
དགག་སྟེ་མིན་ནོ། །

ལྷན། ཅན། བཅས་ཞེས་པའང་བྱེད་གཞི་བྱེད་ཆོས་སུ་ཡོད་པར་སྟོན་
པ་དང་། རྣམ་དབྱེད་དང་ལྷན་པ། ཤེས་ཡོན་ཅན། དཔལ་འབྱོར་དང་བཅས་པ།
སྟོང་སྟོབས་དང་བཅས་པ་ཞེས་པ་དེ་དང་པལ་ཆེར་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་སྦྱར་བ་
ཡིན་ལ། འགའ་ཞིག་བདག་པོའམ་གང་ཟག་སྟོན་བྱེད་ཡིན་ཞིང་། བྱེད་པར་དུ་
ཡིག་མཁན་མདའ་མཁན་ལྟ་བུའི་མཁན་སྟེ་ནི་གང་ཟག་སྟོན་བྱེད་ཁོ་ནའོ། །འོན་
ཀྱང་དེ་དག་སུམ་ཅུ་པའི་སྐབས་ཀྱི་བདག་སྟེ་མིན་ནོ། །

གཞན་དབང་ཅན་གྱི་ཆོག་སྤང་ཞིང་སོགས་བཅུ་བཞི་པོ་ཡང་གསེར་
 ཏོག་ལྟར་བྱས་ན། ཅིང་ཞིང་ཤིང་གསུམ་ནི། རྩོགས་གཅིག་ཏུ་སྤྱད་པ་ལ་འཇུག་
 ཟེ། དཔེར་ན། སྤྱི་ནི་ཤིན་ཏུ་བརྗོད་ཅིང་མཛེས། །གསུང་ནི་ཤིན་ཏུ་སྦྲུང་ཞིང་
 འཆམས། །ཐུགས་ནི་གཞུངས་ཤིང་ཟབ་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །མཆམས་སྦྱར་རམ་
 ཆོག་གི་གཙུག་མཆམས་ལའང་འཇུག་ཟེ། དཔེར་ན། མཆོད་ཅིང་གསོལ་བ་
 བཀྲ། འཇམ་ཞིང་སྦྲུང་བར་སྤྱ། མཁས་ཤིང་མཛེངས་བར་སྦྱོད་ལྟ་བུའོ། །ཅེས།
 ཞེས། ཤེས་གསུམ་ནི། མིང་དང་ཆོག་དོན་གསལ་བྱེད་ལ་འཇུག་ཟེ། དཔེར་
 བརྗོད་ན། དེ་ནི་དཔྱ་ཆོད་ཅེས་བྱའོ། །མིང་དོན་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཅེས་ཟེར་རོ། །དེ་
 ནི་དབང་ཐང་ཆེ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །མ་མཐོང་བ་ལ་མཐོང་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་རྩུམ་ལོ། །

ས་མཐར་ཤེས་བརྗོད་ན་ཤེས་པ་དང་ཁོར་ཉེན་ཆེ་བས་དེའི་ཆབ་ཏུ་
 ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་དམིགས་བསལ་ཡིན་ལ། དཔེར་ན། ཆོས་ཤེས་པ་ནི་རང་གི་
 རོ་བོ་འཛིན་པའོ། །ཞེས་བརྗོད་ན། ཆོས་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་ནི་རང་གི་རོ་བོ་
 འཛིན་པར་གོ་བར་གདོན་མི་ཟ་ལ། ཆོས་ཞེས་པ་ནི་རང་གི་རོ་བོ་འཛིན་པའོ་
 ཞེས་བརྗོད་ན་དོན་མ་ཁོར་བར་གོ་བ་བཞིན་ལོ། །དེས་ན་གཞུགས་ཞེས་བྱ་བ་
 ནི་གཞུགས་སུ་རུང་བའོ། །སུམ་ཉགས་ལ་མཁས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བད་དོན་ཀྱང་
 ལ་མ་ཆོངས་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གོང་དང་འབྲལ་ལོ། །ཅེས། །ཞེས། །ཤེས་གསུམ་
 ནི། མཇུག་སྤྱད་ཀྱི་ཏོན་ཏེ། དཔེར་ན། ཆོས་བཤད་ཅེས། །ཁོ་ནི་དཔལ་འབྱོར་
 ཡོད་ཅེས། །དངོས་གྲུབ་འབྱུང་ངོ་ཞེས། །ལྟ་དེ་མཐོང་ཞེས། །ཁོས་དོན་དེ་ཤེས་
 ཤེས། །ལྟ་ས་རྩ་སྤྱེབས་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་མ་རངས་པའི་དོན་ལའང་འཇུག་པ་ཡོད་དེ། མི་འདོད་པའི་ཐོལ་
 གྱིས་ཁོ་ནི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཞེས། །ཁོས་གང་བཤད་དེམན་སྤྱད་ཏུ་བསྐྱར་

ཅེད། །དང་པོ་འབའ་ཞིག་བྱས་ཤེད། །ཞེས་པ་ནི། །ཁོས་ཟེར་བ་ལས་ངས་ཁས་
མི་ལེན་ཞེས་པའི་དོན་དུ་སོང་། ཅེ་ན། ཞེ་ན། ཤེ་ན་གསུམ་ནི་འདྲི་བའི་གཞི་སྟོན་
པ་སྟེ། དཔེར་ན། སྟེ་བ་སྟེ་བྱེ་མེད་ཅེ་ན། དེའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སུམ་ཤེས་
ཤེ་ན་ལྟ་བུའོ། །ཅིག་ ཞིག་ ཤེག་གསུམ་ནི་བསྐྱལ་བའི་དོན་ལ་འབྲུག་པ་དང་།
སྟོན་པའི་དོན་དུ་འབྲུག་པ་དང་། བསྐྱལ་བུ་གདམས་པའི་དོན་དུ་འབྲུག་པ་དང་
གསུམ་ལས། དང་པོའི་དཔེར་ནི། ཡོན་ཏན་རྫོག་ཅིག་ སྟོན་མ་སྟོ་ཞིག་ ཉམས་
སུ་ལོངས་ཤིག་ ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པའི་དཔེར་ནི། དམ་ཆོས་ཚུལ་བཞིན་
འབྱུང་གྲུང་ཅིག་ སྲིད་པའི་འཆོ་ལས་སྒྱུར་སྟོལ་ཅིག་ གཞན་དོན་འབའ་ཞིག་སྟུབ་
བྱས་ཤོག་ །ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པའི་དཔེར་ནི། བག་ཡངས་སུ་མ་སྟོད་ཅིག་ དོན་དུ་
གཉེར་ཞིག་ བཙུན་འབྱུང་ཆོམས་ཤིག་ ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཞན་ཡང་མིང་གི་ཆ་ཤས་སུ་འབྲུག་པ་ནི། དཔེར་ན། བེ་ཅིང་། བན་
ཅིང་། ཞིང་ལ། ཞིང་བཞོད། ཤིང་སྟོང་། ཐང་ཤིང་། ལྷན་ཅིག་ སྐད་ཅིག་ འབའ་
ཞིག་ ཞིག་པ། བྱི་ཤིག་ འདར་ཤིག་ཤིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཐད་དུ་སྟུར་ཚུལ་ནི། ལྟོན་དབང་ལས། ཆོག་ཐད་ཞིང་སོགས་ང་ན་
མ། །འདང་ར་ལ་མཐའ་མེད་མཐར། །ཞིང་ཞེས་ཞེའོ་ཞེ་ན་ཞིག་ །ག་ད་བ་དང་
ད་དག་མཐར། །ཅིང་ཅེས་ཅེའོ་ཅེ་ན་ཅིག་ །ས་མཐར་དམིགས་བསལ་ཞེས་མ་
གཏོགས། །ཤིང་ཤེས་ཤེའོ་ཤེ་ན་འཛོལ། །ཅེས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཤོང་
གསལ་ཐད་དེ་དག་རྗེ་བཙུན་བསོད་ནམས་ཅེ་མོས་མཛད་པའི་ཡི་གེའི་བསྐྱུག་
ཐབས་དང་གསེར་རྟོག་འགྲེལ་ཆེན་བཅས་ནས་སྟོན་འཕྲི་སྟོ་གསུམ་གྱིས་དགོས་
མཁོ་ཆང་བ་བཟོ་བྱས་ལགས་སོ། །

ཡི་གེའི་བསྐྱུག་ཐབས་དེ་ཉིད་ལས། ཡི་གེའི་གངས་ནི་མདོར་བསྡུས་

ན། །ཁྱི་ཐག་གཅིག་དང་སྟོང་ཐག་བརྒྱད། །བདུན་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྔ་ལྔ། །དེ་
དག་ཐམས་ཅད་བོད་སྐད་ལ། །མི་དགོས་གང་དང་གང་དགོས་པ། །རང་གི་སྟོ་
ཡིས་དབྱད་ཅིང་སྦྱར། །ཁོ་བོས་འདི་ལྟར་ནམ་བསམས་ནས། །བོད་ཀྱི་སྐད་
ལ་གང་དགོས་པ། །སྟོང་ཐག་བརྒྱད་ཀྱི་འདུས་པར་བསམ། །སྟོན་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཡིས། །བོད་སྐད་ཡི་གེར་བསྐྱས་པ་ལས། །ཡི་གེའི་བྲེ་བྲག་དབྲེ་
བ་དང་། །གངས་ཀྱི་དབྲེ་བསྐྱ་དེ་ལྟར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། མིང་
ཆོག་དང་ནམ་དབྲེ་སོགས་སྐུ་མ་གྲུབ་པའི་ཡི་གེ་ལའང་དབྲེ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པར་
གསུངས་སོ། །དོན་འདི་ལ་དཔགས་ནས་ཀྱང་སྤྱི་མིས་མཛོད་པའི་བསྟན་བཅོས་
བརྒྱད་ཡོད་དགོས་པ་ཆེས་གསལ་ལོ། །

སྤྱི་མིས་དེ་ལྟ་བུའི་ཡི་གེའི་ནམ་གཞག་མཛོད་ནས་ཆོས་རྒྱལ་ཁྱི་རལ་
བ་ཅན་ཀྱི་བར་སྟེ་ཆོགས་ཀྱི་ཡུལ་སྐད་འགྲུར་ཆེ་བ་དང་། དེའི་སྟོན་རྩལ་ནས་
ཡི་གེའི་བེད་སྟོད་བྲུབ་ཆེ་མཛོད་སྟོལ་ཉམས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་བཅའ་རྟོང་
གི་མིང་ཆོག་རི་སྟོང་ཅིག་རི་བཞིན་གོ་སྟབས་མིན་དང་དགོས་མཁོ་ཆེ་ཆུང་འགྲུར་
བ་དེ་ལ་གཞིགས་པས་སྟོན་འཕྲི་སྟོ་གསུམ་དགོས་རིགས་བཅས་ལ་ཆོས་རྒྱལ་
ཁྱི་རལ་ཀྱི་སྐབས་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་གཏན་ལ་པལ་པར་མཛོད། དེའི་ནང་
ཆོན་འཕམ་ཅན་ནས་འཕུལ་ཡོད་ལ་འཕམ་འདེས་པར་དགོས་ཀྱང་། འཕུལ་
མེད་དང་བརྟེན་འདོགས་གང་ཡིན་ལ་འཕམ་འདོད་སྐུ་མི་དགོས་པར་བཞོ་
གནང་མཛོད། དཔེར་ན། དེལ། ལལ། བེལ། ཁོལ། འགྲོལ་བར་བྱལ། །ཞེས་པ་ལྟར་
འཕམ་འདེས་པར་ཐོབ་ཀྱང་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱི་སྐབས་འཕམ་འདེ་དག་ཕྱིས་
ནས། དེ་ལ་ཁོ་བོ་འགྲོ་བར་བྱལ། །ཞེས་ཡི་གེ་ཐོར་ཡང་བའི་ཆེད་དུ་བཞོས་པ་
དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། སྐུ་ཉགས་གཉིས་སྐད་གསར་བཅད་དུ་བསྐྱར་གནང་

མཛད་པ་ཙམ་ལས་མ་བཅོས་བར་གསལ་དུ་གཏོང་གནང་མཛད་པ་གོང་མ་ཆག

ཏྲ་རིམ་པ་བདུན་བཤད་པ།

དེ་བཞིན་དུ་ཏྲ་རིམ་པ་བདུན་བཏབ་ཅེས་གྲགས་པ་ལྟར་བཏོད་ན། ཆོག་
འབྲུ་མི་འཁྲུགས་པ་ཆོག་གི་ཏྲ་ ཆོག་རྒྱང་མི་འཁྲུགས་པ་ཤད་ཀྱི་ཏྲ་ ཆོག་དོན་
མི་འཁྲུགས་པ་ལེའུའི་ཏྲ་ ལྷོ་ཀ་མི་འཁྲུགས་པ་བམ་པོའི་ཏྲ་ བམ་པོ་མི་འཁྲུགས་
པ་བམ་གྲངས་ཀྱི་ཏྲ་ མཐའ་མི་འཆོལ་བ་སྒྲེ་ཐིག་གི་ཏྲ་ སྒྲེགས་བམ་མི་འཁྲུགས་
པ་གདོང་ཡིག་གམ་གདོང་ཁྱེར་ཀྱི་ཏྲ་དང་བདུན་ནོ། །འདི་དག་སྤར་ཡོད་མེད་
བཏག་དགོས་ཀྱང་ད་ཕྱིན་ཡིག་རིགས་ཐམས་ཅད་ལ་ནན་ཏན་དུ་དགོས་པར་
རྩིས་བཅད་མཛད་པ་ཡིན་ཞེས་སྤྲ་ཡང་རུང་ངོ་། །འོན་ཀྱང་བོད་ཀྱི་སྒྲེགས་
བམ་རྣམས་བཟོ་དབྱིབས་གཞན་ལ་མེད་པའི་སྒྲིག་གཞི་ལྡན་པ་ཤ་སྟག་བྱུང་བ་
རེད། དུས་ཕྱིས་སུའང་དེ་དང་མཐུན་པར་བཏོད་སྒྲིག་ལེགས་པར་དགོས་པ་ནི་
ཉ་ཅང་གལ་ཆེ་བར་སྤྲང་ངོ་། །

སྤར་ཡིན་ན་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་། ཏྲ་འབྲེལ། ཐོད་འབྲེལ་གྱི་སྒྲེགས་
བམ་གསུམ་པོ་ཡང་བཅི་མཐོངས་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞིགས་པས་བཟོ་དབྱིབས་དང་
རིང་ཆད་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་ཡོད་པས་ན་སྒྲེགས་བམ་མཇལ་བ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་
སོ་སོར་འབྲེད་བྱུང་ཀྱང་། དུས་ཕྱིས་ཉ་ཅུང་འདྲེས་པར་སྤྲང་བས་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་
བཀའ་བཅད་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འགོང་བ་འདྲའོ། །

རྣམ་མང་ཡི་གེའི་གཟུགས་ཀྱི་རི་མོ་དེས། །རྣམ་མང་ཤེས་བྱ་མཐའ་
ཡས་གསལ་བ་ལས། །རྣམ་དཔྱོད་སྒོ་ཡི་ཚུ་འཛིན་ལང་ལོང་དུ། །རྣམ་གཡོས་
ཆོས་རིག་ཆར་གྱིས་འཛིན་མ་གསོས། །གངས་ལྗོངས་ས་ཡི་ཆོས་བྱ་ཏི་སྟེད་

པར། །སྐད་དང་ཆས་ལུགས་མི་འབྲེ་སྟེད་ཀྱང་། །སྤྱི་བའི་འབབ་སྟེགས་བད་
སྟོན་གཞུང་ལུགས་ནི། །གཅིག་དུ་སྐྱར་བ་ལོ་པཎ་རྣམས་ཀྱི་བློ། །ཞེས་པའོ། །

ཆེག་དུ་འབྲུབ་རྒྱུ་འདི་ཕྱད་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཆེག་དུ་འབྲུབ་རྒྱུ་འདི་ནི། སུམ་ཅུ་པའི་སྐབས་ནས་གསུངས་
པའི་ཕྱད་རྣམས་ཡིན་ལ། མིང་ཆེག་སོ་སོའི་བར་དུ་མཆོམས་སྐྱར་བའི་ཕྱད་ཅིག་
སྟེ། རང་ཉིད་ཕྱད་དུ་སྐྱར་བ་ལས་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་སྟོན་པ་དེའི་དོན་དུ་འཛོག་
ཅིང་། དཔེར་ན། སྟེགས་བྱ་སྤྱི་བའི་བར་གྱི་འཆོམ་བྱ་ལྟ་བུའོ། །

འདི་ལའང་ཕྱད་སྟེ་དང་བྱེ་བྲག་རྣམ་དབྱེ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ལའང་ཕྱད་རང་དབང་ཅན་དང་ཕྱད་གཞན་དབང་ཅན་གཉིས་ཡོད། རང་ཉིད་
ཕྱད་དུ་སྐྱར་བ་ལ། སྟོན་གྱི་རྗེས་འཇུག་ལ་སྟོན་དགོས་པ་དེ། ཕྱད་གཞན་
དབང་ཅན་གྱི་དོན་དང་། རང་ཉིད་ཕྱད་དུ་སྐྱར་བ་ལ་སྟོན་གྱི་རྗེས་འཇུག་ལ་སྟོན་
མི་དགོས་པ་དེ། ཕྱད་རང་དབང་ཅན་གྱི་དོན་ནོ། །སུམ་ཅུ་པ་གཞིར་བཟུང་བྱས་
ན། ཕྱད་གཞན་དབང་ཅན་བཞི་བཅུ་ཞེ་གསུམ་དང་དེའི་ཐོག་འགྲེལ་བས་ཁ་
བསྐྱངས་པ་ཞིང་སོགས་བཅུ་བཞི་བསྟན་པས་ལྟ་བུ་ང་བདུན་ཡོད། ཕྱད་རང་
དབང་ཅན་ནི་ཕྱ་ཅ་གཅིག་དང་། སྟོན་དབང་ནས་བོད་སྤྱི་གཉིས་དང་བདག་སྤྱི་
གཉིས་གསར་དུ་བསྟན་ན་ནི་ཕྱ་ཅ་ལྟ་ཡོད། དེ་དག་བསྟོམས་པའི་ཕྱད་བརྒྱད་ཅུ་
ཀྱ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། འདི་དག་གི་འཇུག་ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་ན་སུམ་ཅུ་པར་
སྟོན་སྟོང་བྱས་པའི་དགོས་དོན་ལེགས་པར་བྱའོ། །

ཅ། རྣམ་དབྱེ་བདུན་འདོད་ཚུལ་བསྐྱར་ཞིབ་དང་ ཐག་གཅོད་རྒྱས་པ།

གསུམ་པ་བྱེ་བྲག་རྣམ་དབྱེ་འཆད་པ་ལ། རོན་གྱི་ངོ་བོ་ལམ་བྱུང་པར་གྱི་
ཆོས་སོ་སོར་འབྱེད་པས་ན་རྣམ་དབྱེ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ལ་བདུན་དུ་ངེས་ཤིང་།
འབོད་སྤྱོད་རྣམ་དབྱེ་བརྒྱད་པར་གསུངས་པ་ནི། ལེགས་སྦྱར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
ཤིང་། རང་སྐད་ལ་རྣམ་དབྱེ་དང་པོའི་དོད་བྱུང་ཙམ་ལས་རྣམ་དབྱེ་བྱུང་པ་མེན་
པས་རྣམ་དབྱེ་བརྒྱད་པ་ཞེས་བཏགས་པ་ཙམ་མོ། །

རྣམ་དབྱེ་དང་པོ་ངོ་བོ་ཙམ་སྟོན་པ།

དེས་ན་རྣམ་དབྱེ་དང་པོ་ནི། མདོ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། མིང་དུ་
བཏགས་པར་མ་མཛད་ན། །འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་སྒྲོངས་པར་འགྱུར། །དེ་བས་
སྒྲོངས་པ་སེལ་བའི་བྱིར། །མགོན་པོས་མིང་དུ་བཏགས་པར་མཛད། །ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟར། བྱུང་གཞི་བྱུང་ཆོས་མ་སྦྱར་བར་དོན་རང་གི་ངོ་བོ་ཙམ་སྟོན་
པའི་མཉམ་བུ། རྣམ་དབྱེ་དང་པོའི་མིང་གི་མཚན་ཉིད། འདི་དང་སྦྱར་མིང་གཉིས་
ལ་ཟུ་གསུམ་ཡོད་པ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྒྱས་པ་གོང་དུ་
གསལ། དཔེར་ན། པ་གི་གངས་རིའོ། །དེ་ནི་བསེལ་ལྷན་སྒྲོངས་སོ། །འདི་ནི་
གཡག་གོ། །དེ་ནི་མཛོའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཤེས་བྱ་རི་སྟེང་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་སྟེང་
གྱི་མིང་འདོགས་པ་དང་གཏགས་པར་འགྱུར་བས་ཤེས་བྱའི་གངས་དང་མཉམ་
པའི་མིང་ཡོད་ལ། དེ་དག་མ་ལུས་པ་ཤེས་པ་ལ་ཆེག་སོ་སོར་ཡང་དག་པའི་

རིག་པ་འཛོལ་དགོས་སོ། །

བསྐྱུས་ན་འཛིག་ཉེན་རང་ག་བ་ལ་གྲགས་པའི་མིང་ཆོག་དང་། བད་
སྟོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་གྲགས་པའི་མིང་ཆོག་གཞུང་ཆེན་སོ་རྣམས་ལ་གྲགས་
པའི་མིང་ཆོག་སོ་སོར་ཡོད་པ་ལྟར་ཉན་པ་སོ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་པ་ཡོད་ཅིང་།
སྐད་ཡིག་གི་རིམ་པའང་ཡུལ་མི་རང་བཞིན་པའི་སྐད་ཡིག་ བད་སྟོད་ཀྱི་གཞུང་
དང་འབྲེལ་བའི་སྐད་ཡིག་ གཞུང་ཆེན་སོ་དང་འབྲེལ་བའི་སྐད་ཡིག་གསུམ་
ཡོད་པས་སྐད་ཡིག་གནས་ཆད་ཀྱང་རིམ་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་དོ། །འདི་དག་མ་
ཤེས་པར་སྟོགས་གཅིག་ལ་ཞེན་ནས་སྟོགས་གཞན་སུན་འབྲིན་པ་ནི། མཛོ་
ཞར་བས་རྩ་ཟ་བ་དང་འབྲ་བས་སྟོང་སོ་ཅི་ཞིག་ཡོད། གཡག་ཉིད། གཡག་དག
གཡག་རྣམས་ཞེས་པ་ལྟ་དུ་ལེགས་སྒྱུར་སྐད་དུ་རྣམ་དབྱེ་རེ་རེའི་མཐར་གཅིག་
ཆོག་དང་། ཉིས་ཆོག་ མང་ཆོག་སྒྱུར་ཏེ་རྣམ་དབྱེ་ཉེར་གཅིག་གསུངས་ཀྱང་།
རང་སྐད་ལ་དེ་ཅུ་གྱིས་རྣམ་དབྱེའི་བྱད་པར་མི་འགྱུར་བས་རྣམ་དབྱེ་བདུན་
ཉིད་དུ་རེས་སོ། །

རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པ་ལས་སུ་བྱ་བ།

རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པ་ལས་སུ་བྱ་བ་ནི། བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་བྱ་བ་སྒྱུར་བ་གཙོ་
བོར་སྟོན་པའི་ལའི་དོན་ཅན། ཡང་ན། བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་གཙོ་བོར་
སྟོན་པའི་ལའི་དོན་ཅན། རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པ་ལས་སུ་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་
ན། ལམ་དུ་འགོ་ལྟ་བུ། ལམ་ནི་བྱ་བའི་ཡུལ་དང་། འགོ་བའི་བྱ་བ་ལམ་དེ་ལ་
བྱེད་པ་ནི་ལ་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་ཅིང་། དགོས་པ་སོགས་གཞན་མི་སྟོན་པས་
ན་གཉིས་པ་ལས་སུ་བྱ་བ་ཞེས་བྱའོ། །

དོགས་པ་གཙོད་པ།

འགྲེལ་བྱེད་འགས། ལམ་དུ་འགྲོ་ཞེས་པའི་ཆོག་རིལ་པོ་རྣམ་དཔྱེ་
གཉིས་པའི་དཔེར་བཞིན་དུ་འགོད་པ་ནི་ཅུང་ཅིང་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་མི་དེས་ལམ་
དུ་འགྲོ་ནས་སྒྲུ་ལེན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། རྣམ་དཔྱེ་གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ། ལྷ་
པ་གསུམ་གར་ཐལ་བས། དཔེར་བཞིན་པན་ཚུན་འབྲུགས་པའི་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་
རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་དཔྱེ་དེའི་སྤང་ཉིད་རྣམ་དཔྱེ་དེ་དང་དེའི་ངོས་འཛིན་བྱེད་ན་
བདེའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱན་སྤྱད་དང་ལྷག་བཅས་སོགས་འཆད་འགྱུར་ལྷག་མ་
རྣམས་ལའང་གང་སྤྱར་བའི་སྤང་ཉིད་དེ་དང་དེའི་ངོས་འཛིན་བྱས་ན་གཞུང་དང་
མཐུན་ཤིང་ཆེའོ། །ཤར་གྱི་རི་ཅིང་དར་ལྷོག་འཇུགས་གྱི་མིན་ལྟ་བུ་རྣམ་དཔྱེ་ལ་
དགག་ཆོག་སྤྱར་བ་རྣམས་ནི་རྣམ་དཔྱེའི་ཁོངས་གཏོགས་ཡིན་གྱི་དངོས་མིན་
ནོ། །གཞན་ལའང་རིགས་བསྐྱེ་བར་བྱའོ། །

རྣམ་གསལ་གྱི་དཔེར་བཞིན་འགོད་པ།

འདི་ནི་སྤང་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པས་རྗེས་འཇུག་སོ་སོ་དང་སྤྱར་
ནས་དཔེར་བཞིན་བཀོད་ན་སྤང་གྱི་འཇུག་ཚུལ་མ་ཞོར་བ་དང་དག་ཆའི་རྣམ་
གངས་ཤེས་སྒྲ་བ་དང་། དཔེར་བཞིན་གྱི་ཆོག་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་བཀོད་ན་དག་
ཆ་ངོ་སྤྲོད་བདེ་བ་སོགས་གྱི་བྱེད་པར་ཡོད་པས་འདི་དཔེར་ན། གཟེམ་ཤིག་དུ་
གསོལ་ཆོགས་གཏོང་། དབྱར་ཁར་སྤང་དུ་སྤྱིང་ཁ་གཏོང་། གཡག་ཆོད་དུ་ཐག་
པ་གཡུགས། འབྲས་སྤངས་དགོན་དུ་མཆོད་འབུལ་བྱེད། གྲོང་གསེབ་དུ་ལྟ་
རྟོག་བྱེད། དཔུལ་སྐམ་དུ་དཔུལ་བཅུག་སྤང་ཆེན་གཉའ་བུ་སྤང་རྩི་བཞེན། མཛོ་
གཉིས་གྱི་གཉར་གཉའ་ཤིང་མནན། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་རྩལ་ཆོན་སྤྲུགས། དཔུལ་
སོགས་ལག་མཐིལ་དུ་བཅངས། པ་གཞིས་སུ་ཁང་པ་བཅེགས། གངས་ལྗོངས་

སུ་ཆོང་འགྲེམས་བྱེད། ཁོང་སྒྲན་ད་ཏུ་སྒྲན་གཏོང་། རི་སུལ་ད་ཏུ་གནས་བཅས།
བྲག་ཐོང་ད་ཏུ་བསངས་གཏོང་། འར་རིའི་ཅི་རུ་དར་ལྷོག་བཅུགས། འར་རིའི་
ཅིར་དར་བཅུགས་ལྟ་བུའོ། །རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་ནི་བྲག་པ་དང་སྟབས་ཅིག་ཏུ་
འཆད་དོ། །

རྣམ་དབྱེ་བཞི་པ་དགོས་ཆད།

མཁས་པ་སོ་སོའི་བཞེད་པ་འགོད་པ།

རྣམ་དབྱེ་བཞི་པ་འཆད་པ་ལ་ལུགས་གསུམ་སྟེ། བྲ་ཉི་དགེ་བའེས་
ཡན་ཆད་ཀྱི་སུམ་རྟགས་མཁན་པོ་རྣམས་ནི་གཙོ་བོ་བྱེད་པོ་ལ་པན་ཐོགས་
ཡོད་པར་སྟོན་པའི་ལའི་དོན་ཅན། རྣམ་དབྱེ་བཞི་པའི་དོན་དུ་འཛོག་དཔེར་ན།
མཆོད་རྟེན་ལ་བྲག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་དེ་ལ་བྲག་འཆའ་
ལོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་འགོད་པར་མཛད་དོ། །

སི་རུ་བཏ་ཆེན་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པ་ནི། བྲ་བའི་ཡུལ་དེའམ་དེ་
དང་འབྲེལ་བའི་ལས་ལ་པན་ཐོགས་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་ལའི་དོན་ཅན། རྣམ་དབྱེ་
བཞི་པའི་དོན་དུ་འཛོག་སྟེ། དཔེར་ན། ཞིང་དུ་ཆུ་འབྲེན་ཞེས་པ་དང་། སྒོང་མོ་
བར་ཟས་སྒྲིན། བདུད་ཅི་རུ་མོས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བཀོད་དོ། །འགྲེལ་ཆེན་འགའ་
ཞིག་ཏུ་བདུད་ཅི་རུ་སྒྲུབ་ཅེས་སྣང་བས་དབྱད་པར་བྱའོ། །

འོ་ན། ར་ལ་མཆོན་བསྒྲུབ། དག་ལ་དུག་སྒྲད་ལྟ་བུའང་རྣམ་དབྱེ་བཞི་
པ་ཡིན་པས་བྲ་བའི་ཡུལ་ལ་པན་ཐོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། བྲ་
བའི་ཡུལ་ལ་པན་མ་ཐོགས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་པ་རོལ་པོ་སྟོག་ཆད་པ་
ལ་པན་ཐོགས་ཞེས་ལན་མཛད་དོ། །

འོན་ལས་དུ་འགྲོ་ཞེས་པ་འང་དེར་འགྱུར་ཏེ། བྱ་བའི་ཡུལ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་ཡུལ་དུ་སླེབས་པ་ལ་པན་ཐོགས་པས་སོ་ཞེས་བརྟན་པའི་ཆེ་བསྐྱོར་གཏམ་སྣ་ཆོགས་ཤོད་པ་ལས་དོན་མཐུན་གྱི་ལན་འདེབས་མ་མཐོང་ངོ་། །བཞི་ད་ཚུལ་འདི་གཉིས་ཀ་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པའི་དཔེར་བཞིན་དང་བསྐྱར་ན་ལྷན་ཀ་མང་བས་མཐའ་གཅིག་དུ་ཁ་ཆོན་གཅོད་དཀའ་བར་སྤང་ངོ་། །

གསེར་ཏྲིག་རྩེས་འབྲངས་དང་བཅས་པ་ནི། བྱ་བ་དེ་འབྲེལ་གྱི་དགོས་པ་དང་དངོས་སུ་སྐྱར་བའི་ལའི་དོན་ཅན། རྣམ་དབྱེ་བཞི་པའི་དོན་དུ་འཛོགས་ཡང་ན་བྱ་བ་དེ་འབྲེལ་གྱི་དགོས་པ་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་ལའི་དོན་ཅན་ཞེས་སྐྱར་ངོ་། །དོན་དེ་གསེར་ཏྲིག་འབྲེལ་བར་དངོས་སུ་མི་གསལ་ཡང་དོན་ཐོབ་གྱི་དགོངས་པ་ལོ། །དཔེར་བཞིན་ནི། ར་ཉོ་བུ་འགྲོ་རྟ་རྒྱགས་སུ་རྩ་སྟེར། བད་པ་གསོས་སུ་སྟན་སྟེན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དགོས་པ་ནི་ར་ཉོ་བ་དང་འགྲོ་བ་ནི་དེའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་དང་། རྟ་རྒྱགས་པ་དགོས་པ་དང་། རྩ་སྟེར་བ་དེའི་ཆེད་དང་། བད་པ་གསོས་པ་དང་། དེའི་ཆེད་དུ་སྟན་སྟེན་པ་བཅས་ནི། ལ་དོན་སོ་སོས་དངོས་སུ་སྟོན་པས་ན་དགོས་ཆེད་གྱི་སྐྱ་དངོས་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ལོ། །

དོགས་པ་གཅོད་པ།

བཞི་ད་པ་དང་སོ་གཉིས་ནི། དཔེར་བཞིན་ལ་སྐྱར་ན་སུ་བཞི་སྟེ། ཞིང་དུ་ཆུ་འབྲེན། རྟ་ལ་རྩ་སྟེར་ལྟ་བུ། བྱ་བའི་ཡུལ་དང་བྱེད་པ་སོ་གཉིས་ཀ་ལ་པན་པའི་དོན་དུ་དངོས་སུ་སྐྱར་བས་གཉི་གའི་ལུགས་ལ་རྣམ་དབྱེ་བཞི་པ་ཡིན་པའི་སྟེན་ལོ། །མཆོད་རྟེན་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །སངས་རྒྱས་ལ་མཆོད་པ་འབུལ་ལྟ་བུ་བྱེད་པ་སོ་ཁོ་ནར་པན་པའི་ཆེད་ཡིན་པས་ལུགས་དང་སོའི་ངོར་རྣམ་དབྱེ་བཞི་པ་དང་། ཕྱི་མའི་ངོར་རྣམ་དབྱེ་བཞི་པ་མིན་པའི་སྟེན་ལོ། །དབུལ་སོངས་ལ་ཟས་སྦྱིན།

ནད་པར་སྐྱོན་སྒྲིན་ལྟ་བུ་བའི་ཡུལ་ལ་པན་པའི་ཆེད་ཡིན་པ་དངོས་སུ་གསལ་
ཡང་བྱེད་པ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་དངོས་སུ་མི་གསལ་བས། བྱི་མའི་ངོར་རྣམ་དབྱེ་
བཞི་པ་ཡིན་ལ་སྤྱི་མའི་ངོར་རྣམ་དབྱེ་བཞི་པ་མིན་པའི་སྤྱོད། །

ལུགས་གསུམ་པ་ལྟར་གྱི་རྣམ་དབྱེ་དང་ཕྱད་འབྲུག་ཚུལ་འདི་ནི། བརྗོད་
བྱའི་དོན་ལ་དམིགས་གྱིས་ལུག་ནས་དབྱེད་པར་མི་བྱ་བར་རྗོད་བྱེད་ཆོག་གི་
འགྲོས་དང་བསྐྱུན་ནས་གང་དང་གང་སྟོན་དབྱེད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། ཆོག་
གི་འགྲོས་ལ་གཙོ་བོར་དཔྱོད་དགོས་པ་སྐུམ་ཉགས་གྱི་སྟོས་ཆོས་སོ། །འདི་ཡང་
གཙོ་བོ་ཕྱད་དེ་ཉིད་དགོས་པ་གསལ་བྱེད་དུ་འགྲོ་ན། ཕྱད་དེ་ཉིད་རྣམ་དབྱེ་བཞི་
པར་འཛོག་དགོས་པས་སྟོན་གྱི་དཔེར་བརྗོད་དེ་དག་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པ་ཉིད་
ལས་མ་འདས་སོ། །

རྣམ་གསལ་གྱི་དཔེར་བརྗོད་འགོད་པ།

དེའི་ཕྱིར་ལུགས་གསུམ་པ་ཉིད་ལེགས་པས་དེ་དང་མཐུན་པར་དཔེར་
བརྗོད་བཀོད་ན། ཆོང་བརྒྱབ་དུ་དདུལ་གསོག་ཆེ་བསྐང་དུ་ཆེ་སྐབ་བྱེད། བསམ་
གཏན་སྟོམ་དུ་དབེན་པ་བསྟེན། ཡིད་དགའ་དུ་སྐྱ་ལེན། མེ་འབར་དུ་ས་སྐུམ་
སྐྱགས། ཚུ་འཁོལ་དུ་མེ་གཏོང་། ལུགས་དབྱེས་སུ་བསྟེན་བཀྲར་ལྷ། ལུགས་
བདེ་བར་འཆམས་འབྲི་བུལ། ཡིད་བསུན་དུ་སྐད་ཅོར་རྒྱག་ཁྱག་བཅོར་དུ་ཐག་
པས་བསྐྱམས། རྒྱན་མ་ཉུལ་དུ་རམ་མདའ་སྟོན། ཤ་རྒྱགས་སུ་སྐྱོན་ཟ་ཞེས་པ་
ལྟ་བུ་རྣམས་ནི་བྱ་བ་དེ་འབྲེལ་གྱི་དགོས་པ་དངོས་སུ་གསལ་བྱེད་དུ་ལ་དོན་སྐྱར་
བ་ཡིན་པས་ན། རྣམ་དབྱེ་བཞི་པ་དགོས་ཆེད་གྱི་སྐྱ་ཞེས་བྱའོ། །བྱ་ཉིའི་འབྲེལ་
པར་ཡང་དཔེར་བརྗོད་གྱི་སྐབས་སུ་འདི་དང་མཐུན་པ་མང་ངོ་། །

རྣམ་དགེ་ལྡ་པ་འབྱུང་ཁུངས།

རྣམ་དགེ་ལྡ་པ་ནི། མཁས་པའི་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཆེར་མི་སྣང་བས་
སྤྱི་བྱུང་ནས་བཤད་ན། གང་ལས་འབྱུང་བའི་གཞི་དང་གང་བྱུང་བའི་ཆོས་གཉིས་
ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྦྱར་ཏེ། དེ་ལས་སྦྱངས་པའམ་བཏོན་པ་ལྟ་བུར་སྟོན་པའི་རྣམ་དགེ་
དེ་རྣམ་དགེ་ལྡ་པ་དངོས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཞིང་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤང་ནི་ནས་ལས་གཉིས་ཡིན་
ལ། འདི་གཉིས་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་ཡང་བཞི་སྟེ། རྣམ་དགེ་ལྡ་པ་དངོས། དེའི་ཆ་འདྲ།
དགར་བ། སྤྱད་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་བཞིའོ། །

འབྱུང་ཁུངས་དངོས།

དང་པོ་དངོས་ནི། བ་སྦྱགས་ལས་འོ་མ་བཞོ། གསེར་ཁ་ནས་གསེར་
བཏོན། མཁས་པའི་ཞལ་ནས་ལེགས་བཤད་བྱུང་། ཆར་སྤྲིན་ལས་ཆར་པ་
འབབ། ཞིང་ཁ་ནས་སྤྱ་གུ་སྤྱེ་ལྟ་བུ་སྟེ། གང་ལས་བྱུང་བའི་གཞི་ནི་བ་སྦྱགས།
གསེར་ཀྱི་གཏེར་ཁ། མཁས་པའི་ཞལ། ཆར་སྤྲིན་དང་ཞིང་ཁ་རྣམས་ཡིན་ལ།
གང་བྱུང་བའི་ཆོས་ནི། འོ་མ། གསེར། ལེགས་བཤད། ཆར་པ། སྤྱ་གུ་རྣམས་
ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་རིམ་པ་བཞེན་ནས་ལས་སོ་སོས་གང་ལས་འབྱུང་བའི་གཞི་
དང་ལྟན་ཅིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་བྱུང་བར་སྟོན་པས་ན། རྣམ་དགེ་ལྡ་པ་འབྱུང་ཁུངས་
ཞེས་བརྗོད་སྟོན་གྱི་གཞུང་ལས་གྲགས་སོ། །འདི་དག་ནི་སི་རུ་འེ་ཙ་འགྲེལ་དང་
མཐུན་པར་བཤད་ཀྱི། བ་ཉིའེ་འགྲེལ་པ་ལས་ནི། འབྱུང་ཁུངས་དངོས་དང་ཆ་
འདྲ་གཉིས་དགེ་བ་མ་བྱེད་པར་གསུངས་འདུག་པས། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་དང་

བདེ་སློང་གི་གཞུང་གཉིས་སྐབས་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་མངོན་ནོ། །

འབྱུང་ཁུངས་ཆ་འདྲ་བ།

གཉིས་པ་ཆ་འདྲ་ནི། གང་ལས་བྱུང་བའི་གཞི་དེའི་སྡོན་སོང་དུ་ཡོད་ཀྱང་
རྒྱུན་ཅིག་དུ་མི་གསལ་བའམ་དེ་ལས་བྱུང་བ་འཛིག་ཉེན་ན་མ་གཤམ་པ་ནི།
འབྱུང་ཁུངས་ཆ་འདྲ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། ས་བོན་ལས་སྐུ་གྱ་སྟེ། འོ་མ་ནས་
མར་བྱུངས། གྲིས་པ་ལས་གཞོན་ཏུ་འབྱུང་། མི་དགེ་བའི་ལས་ནས་རྣམ་སྤྲིན་
སྐྱུ་བ་བསྐལ་བྱུང་ལྟ་བུ་རྣམས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རིམ་པ་དངོས་ཡིན་ཡང་། དེ་གཉིས་
ལྟན་ཅིག་དུ་བསྟན་དུ་མེད་པས་ན་བདེ་སློང་གི་གཞུང་ལས་འབྱུང་ཁུངས་དངོས་
ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་མཛད་དོ། །

དེ་བཞིན་དུ། ཉ་ལས་སྐྱུངས། རི་ནས་བབས། གཡང་ཁ་ནས་ཟགས།
སྐས་འཛིགས་ནས་བབས་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱང་། གཞི་དང་དེ་ལས་བྱུང་བ་འཛིག་
ཉེན་ན་མ་གཤམ་པས་འབྱུང་ཁུངས་དངོས་མིན་པར་གསུངས་སོ། །མཆོན་
ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ལས་ནི། དེ་དག་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་དངོས་ཡིན་ཡང་
བདེ་སློང་གི་གཞུང་དུ་དེ་དག་རྒྱ་འབྲས་སུ་ངོ་སློང་དཀའ་བའི་གནད་ཀྱིས་འབྱུང་
ཁུངས་ཆ་འདྲར་བཞག་ན་བདེ་ལོ། །གཞན་ཡང་ཤར་སྤྱོད་ནས་འོད་བྱུང་ལྟ་
བུ་ཡང་གང་ལས་བྱུང་བའི་གཞི་དངོས་སུ་མི་གསལ་བས་འབྱུང་ཁུངས་ཆ་འདྲ་
ཡིན་པར་བཤད་དོ། །

དགར་བ།

གསུམ་པ་དགར་བ་ནི། གཞི་དེ་ལ་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་དོན་མེད་ཀྱང་གཞི་

དེ་ལས་ཟུར་དུ་བཀར་བའམ་བཏོན་པའི་སྤང་ལ་དགར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྣམ་ལས་
ཀྱིས་དགར་བ་དང་། བྱིས་དགར་བ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལའང་། རིགས་
མཐུན་པར་དགར་བ་དང་། རིགས་མི་མཐུན་པར་དགར་བ་གཉིས་རེ་ཡོད་ཅིང་
དེ་རེ་རེ་ལའང་། རིགས་དང་། བྱ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་རྣམ་དགར་བ་དང་བཞི་
རེ་ཡོད་དོ། །སྐབས་འདིའི་རིགས་ནི། རོན་མང་པོ་ལ་བྱབ་པའི་སྤྱིའི་མིང་ཅན་
དང་། རྣམ་ནི་བྱེ་བྲག་གཅིག་གི་མིང་ཅན་དུ་ས་པ་རྗེ་ཉས་མཁས་འཇུག་ལས་
གསུངས་པ་ལྟར་བརྟུན་ཀྱི་སྐབས་ལས་ཀྱང་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །མཚན་ཉིད་
ཀྱི་གཞུང་ལས་ནི། རྣམ་ཀྱི་སྤྱི་འཇུག་ཡུལ་དུ་མ་ཞིག་སྤང་བས་འདིར་མ་བཞོད་
དོ། །སྐབས་འདིའི་ཡོན་ཏན་ཀྱི་སྤྱི་ཡང་བྱད་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་བྱད་ཆོས་
འདོད་ཡོན་ལྷ་པོ་གང་རུང་ངམ་ཤེས་རིག་གི་ཡོན་ཏན་སོགས་ལ་འཇུག་གོ། །བྱ་
བའི་སྤྱི་ནི་བྱེ་བྲག་གསུམ་ལས་བྱ་བ་དངོས་ལ་འཇུག་གོ། །

རྣམ་གསལ་གྱི་དཔེར་བརྟེན་འགོད་པ།

དཔེར་བརྟེན་ན། ལྷ་ཡི་ནང་ནས་གཉིས་གཉིས་འབྱུང་བ་ནི་འདོད་
ལྷའོ། །མིའི་ནང་ནས་གོས་དཀར་ཤམ་ཅན་ནི་བྲམ་ཟེའོ་ཞེས་དང་། གཤམ་གསལ་
ཅད་ལས་གཤམ་སྤྱི་ལོ་ལྷོངས་ཆེ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དགར་གཞི་དུ་མ་ལས་དགར་
ཆོས་དུ་མ་ལོགས་སུ་བཀར་ཞིང་། དགར་གཞི་དགར་ཆོས་གཉི་ག་རིགས་གཅིག་
ཏུ་གཏོགས་པས། རིགས་རིགས་མཐུན་དགར་བ་ཞེས་བྱ་ལོ། །མི་ལས་སྤྱི་རྣམས་
མཛེས། རྒྱལ་རིགས་ལས་བྲམ་ཟེ་གཙང་སྤྱི་ཆེ། ཞེས་པ་དང་། བོང་བྱ་ལས་ཏྲ་
འགྲོས་བཟང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རིགས་མི་མཐུན་པ་དགར་བ་ཞེས་བྱ་ལོ། །

རྣམ་རིགས་མཐུན་དགར་བ་ནི། ལྷ་རྣམས་ལས་རྟོ་རྟེ་ཅེ་བརྒྱ་ཅན་ནི་
བརྒྱ་བྱིན་ནོ་ཞེས་དང་། བོད་རྒྱལ་ནང་ནས་སྤོང་བཅན་སྐམ་པོ་ཉིད་མཛད་རྣམས་

ཆེ་ཞེས་དང་། ཟླ་བའི་ནང་ནས་བཙོ་ལྷའི་ཟླ་བ་ཉ་གང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དགར་གཞི་གང་ལས་དགར་ཆོས་གཅིག་ཉིད་ཟུར་དུ་བཀར་ཞིང་དེ་གཉིས་རིགས་མཐུན་པས་ན་རྣམས་རིགས་མཐུན་དགར་བ་ཞེས་བྱའོ། །

དོགས་པ་གཙོད་པ།

བྲ་ཉི་དང་གསེར་ཉོག་གཉིས་ཀྱིས་ལྷའི་ནང་ནས་རྡོ་རྗེ་ཅེ་བརྒྱ་པ་ནི་བརྒྱ་བྱིན་ནོ། །ཞེས་པ་རྣམས་དགར་བའི་དཔེར་བཟོད་དུ་བཀོད་མོད། རྣམས་ནི་བྲག་མཚན་ལ་དགོངས་པ་འབྲུའོ། །སི་རྩ་ནི། བྲམ་པ་ལས་གསེར་བྲམ། ལྷའི་ནང་ནས་རྡོ་རྗེ་ཅེ་བརྒྱ་པ་ནི་བརྒྱ་བྱིན་ནོ། །ཞེས་པ་འདི་གཉིས་རིགས་དགར་བར་སོང་གི་རྣམས་དགར་བ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། འདྲུག་གྲ་ཅན་ལས་སྐྱེང་བ་ཅན་མཛེས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རིགས་དགར་བར་སོང་བ་དང་། འདྲུག་པ་ཐོགས་པ་ལས་སྐྱེང་བ་ཐོགས་པ་ལེགས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བྲ་བ་དགར་བར་སོང་བའི་རྣམས་རྒྱང་བ་དགར་བ་མེད་པར་གསུངས་སོ། །འདི་ཡང་རྣམས་ནི་བྲག་མཚན་སོགས་ཡོ་བྲད་ལ་དགོངས་འདུག་པ་གོང་དང་འབྲུའོ། །

རྣམས་ཞེས་པ་ཡོ་བྲད་ལ་བཞག་ན་ནི་བརྒྱ་བྱིན་ལྟ་བུ་གང་ལས་དགར་བ་ནི་ལྟ་རྒྱུ་ལས་དགར་བ་དང་གང་དགར་བ་ནི་བརྒྱ་བྱིན་དང་། གང་གིས་དགར་བ་ནི་རྡོ་རྗེ་ཅེ་བརྒྱ་པས་དགར་བ་དང་། དཔྱུག་པ་ཅན་ལས་སྐྱེང་བ་ཅན་མཛེས་ལྟ་བུ་ནི། གང་ལས་དགར་བ་ནི་དཔྱུག་པ་ཅན་དང་གང་དགར་བ་ནི་སྐྱེང་བ་ཅན་དང་། གང་གིས་དགར་བ་ནི་སྐྱེང་བ་མཛེས་པས་དགར་བ་ཡིན་པས་ན་འདི་གཉིས་ཀ་རྣམས་དགར་བར་ལེགས་པར་བྲུབ་སོ། །དགར་ཆོས་ཤིག་ཟུར་དུ་བཀར་བའི་ཆ་ནས་ཀྱང་རྣམས་དགར་བར་འཛོག་ན་ནི་དཔེར་བཟོད་དང་པོ་རྣམས་དགར་བའི་དཔེ་དང་། བར་པ་ནི་རིགས་དགར་བའི་དཔེ་དང་། གསུམ་པ་ནི་བྲ་

བ་དགར་བ་དངོས་ཡིན་ནོ། །

པོད་ཀྱི་སྟོན་ངག་མཁན་པལ་ཆེ་བས་ནི། རྩས་ཞེས་པ་གཅིག་དང་།
བྱུག་མཚན་ལྟ་བུའི་ཡོ་བྱད་གཉིས་ཆོགས་ལ་སྦྱར་ནས། རྩས་རང་བཞིན་བརྟེན་
པའི་དཔེར་བརྟེན་མཛད་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་དཔྱེའི་སྟོན་ངག་མེ་ལོང་སྐབས་
རྩས་རང་བཞིན་བརྟེན་པའི་དཔེར་བརྟེན་དང་མཐུན་པར་སྦྱར་བ་ཙམ་ཡིན་ལ།
རྩས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡོ་བྱད་ལ་མ་སྦྱར་བར་ཁྲབ་འཇུག་གཅིག་བྱ་
ལ་སྦྱར་འདུག་པས་རྩས་ཞེས་པ་བྱེ་བྲག་གཅིག་ལ་གོ་དགོས་པ་ནི་ས་པཎ་གྱི་
དགོངས་པ་མ་མེད་པའོ། །

ནམ་གསལ་གྱི་དཔེར་བརྟེན་འགོད་པ།

རྩས་རིགས་མི་མཐུན་པ་དགར་བ་ནི། བརྒྱ་བྱེན་ལས་ཆངས་པ་རིགས་
མཐོ། ལྷ་བ་ལས་ཉི་མ་གསལ། ལྟ་དབང་བྱུག་ལས་ཤྲུ་ཐུབ་པ་བྱེད་དུ་འཕགས་
ལྟ་བུའོ། །

ཡོན་ཏན་དགར་བ་ནི། བྱེད་གཞིའི་སྟེང་ནས་བྱེད་ཆོས་དགར་བ་སྟེ།
དཔེར་ན། ཚུན་གྱི་བྱེད་ཀྱན་ལས་ཚུན་སྦྱལ་གྱི་སྟེང་པོའི་བྱེད་ཀྱི་བྱེད་། གསེར་
གྱི་ཁ་དོག་ནང་ནས་གསེར་བཙོ་མའི་ཁ་དོག་མཛེས། མའི་ཡོན་ཏན་ནང་ནས་
ནམ་བྱང་གི་ཡོན་ཏན་མཆོག་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་ཀྱན་ལས་ལས་འབྲས་གྱི་
གནད་ལ་མཁས་པ་མཛད་དུ་བྱུང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡོན་ཏན་རིགས་མཐུན་པ་
དགར་བའོ། །

རིགས་མི་མཐུན་དགར་བ་ནི། རྒྱག་པའི་བྱེད་ཀྱི་བྱེད་ཞེས། ཞེས་
པ་དང་། བྱ་རམ་གྱི་རོ་ལས་ཤེལ་ཀ་རའི་རོ་མངར། སྟོབ་གཉེར་བར་ཐོས་པའི་
ཡོན་ཏན་ལས་བསམ་པའི་ཡོན་ཏན་མཆོག་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་ལས་བཙུན་

པའི་ཡོན་ཏན་པན་ཐོགས་ཆེ་ལྟ་བུའོ། །

བྱ་བ་རིགས་མཐུན་པ་དགར་བ་ནི། མིའི་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་
ཡ་རབས་ཀྱི་ལས་བགྱིད་པ་མཆོག་འཇིག་རྟེན་པའི་བྱ་བའི་ནང་ནས་མི་རིགས་
ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་གཟི་བརྟེན་ཆེ། སྐྱབ་པ་ཀུན་ལས་བསྐྱབ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་
སྐྱབ་པ་མཆོག་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ངལ་རྩལ་བྱ་བ་ལས་སྐྱོབ་སྦྱང་བྱ་
བ་བྱགས་པན་ཆེ། བསམ་པ་ལྟར་ལེན་བྱ་བ་ལས་ཐོས་པ་ལྟར་ལེན་བྱ་བ་སྟོན་
དུ་འགྲོ་དགོས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བྱ་བ་རིགས་མི་མཐུན་པ་དགར་བ་ཞེས་བུའོ། །

སྟུང་པ།

མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་འགོད་པ།

བཞི་པ་སྟུང་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི། སྟོན་དབང་ལས། སྟུང་ལ་ནས་སྐྱ་ཁོ་
ན་འཇུག། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་མི་དུ་དང་དདུལ་ཚུ་ཡབ་སྐས་རྣམ་པས་ལས་
སྐྱ་སྟུང་པ་ལ་མི་འཇུག་པར་གསུངས་ཀྱང་། བྱ་ཉིའི་འགྲེལ་བར། དེར་འདིར་ལ་
སོགས་པ་ཞེས་པའི་ཆབ་དུ་སྟོན་གྱི་བདེ་རྟེན་པ་རྣམས་སུ་ལས་སྟོགས་པ་ལ།
སྟག་འབྱུང་བས་དེ་དག་ལས་སྐྱ་སྟུང་པ་ལ་འཇུག་པའི་དཔེ་ཡིན་པར་གསུངས།

གསེར་ཉོག་འགྲེལ་བར་ལས་སྐྱ་སྟུང་པ་ལ་འཇུག་པའི་དཔེར་བརྗོད་དུ།
ལྷགས་རི་ལས་གསེར་རིའི་བར། ཁྲོང་ལས་དགོན་པའི་བར། ཐང་ལས་སྒང་གི་
བར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བཀོད་ནས་སྒྱིར་བཏང་བརྗོད་བདེའི་དབང་གིས་ནས་སྐྱ་བྱ་
ཆེ་ཞིང་ལས་སྐྱ་བྱ་བ་རྒྱང་བ་ཅན་མོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཅུ་བ་ལས་ཀྱང་།
སྒྱིར་བ་འབྱུང་བའི་ས་ཡིན་ཏེ། །དགར་དང་སྟུང་པ་འང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པས་ཀྱང་ལས་སྐྱ་སྟུང་པ་ལ་འཇུག་པ་སྐྱབ་པར་མཛད་དོ། །ཁོ་ལོ་ནི་

ཕྱོགས་དང་པོ་ལེགས་པར་མཐོང་ངོ། །

ནམ་གསལ་གྱི་དཔེར་བཞིན་འགོད་པ།

དེས་ན་སྤྱད་པར་འཇུག་ཚུལ་ཡང་བཞི་སྟེ། ཡུལ་སྤྱད་པ། གངས་སྤྱད་
པ། རྩས་སྤྱད་པ། རོ་བོ་སྤྱད་པའོ། །

དཔེར་ན། ཚུར་རི་ནས་པ་རི་བར། གསེར་རི་ནས་ཁོར་ཡུག་བར། རི་
ཅེ་ནས་ཐང་མཇུག་བར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མིག་གིས་བལྟས་ན་ཐོག་མཐའ་བར་གྱི་
ཡུལ་ནམས་སྤྱད་པས་ན་ཡུལ་སྤྱད་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི་གཅིག་ནས་
བརྒྱའི་བར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་རྩས་སྤྱད་པ་ནི། དཔེར་ན། སྤྱ་ལོ་ནས་ད་ལོའི་བར། བསྐྱལ་
པ་རྫོགས་ལྷན་ནས་ཆེ་ལོ་བཅུ་པའི་བར། སངས་རྒྱས་འོད་སྤང་ནས་སངས་
རྒྱས་ཤུག་ཐུབ་པའི་བར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་རོ་བོ་སྤྱད་པ་ནི། དཔེར་ན།
གཟུགས་ནས་ནམ་མཁའ་བར། ཤིང་ཅེ་ནས་རྩ་བ་བར་གྱི་སྤོང་པོ་དང་ཡལ་ག་
ནམས་ཞེས་པ་སྟེ། དེའི་བར་གྱི་ཆོས་ཡོད་ཆད་ནམས་སྤྱད་པའོ། །

གོང་རྩ་ལས་སྤྱ་སྤྱད་པ་ལ་འཇུག་པའི་དཔེ་ནམས་ཀྱང་རོ་བོ་སྤྱད་པའི་
དོན་རྩ་སོང་ངོ། །ཁྱེ་བྲག་རྩ་རྩ་བ་མཐོང་བ་ལས་མི་ཡོད་པར་ཤེས། ཚུ་སྐྱར་
ལྷིང་བ་ལས་ཚུ་ཡོད་པར་ཤེས། བྱས་པའི་ཉགས་ལས་མི་ཉག་པར་ཤེས་ལྟ་བུ།
རྒྱ་མཆན་གྱི་སྤྱ་ལས་སངས་པ་དེ་དག་ནི་འབྱུང་ཁུངས་ཆ་འབྲེལ་ཡིན་ཞིང་། འདི་
ལ་ལས་སྤྱ་འཇུག་ཀྱང་ནས་སྤྱ་མི་འཇུག་གོ། །ལག་པ་བསྐྱལ་ནས་ཐན་ཟ། ལྷམ་
སྤྱད་ནས་ཕྱག་འཆལ། མཆོད་པར་བཞིན་ནས་བརྩམས་ལྟ་བུ་མཆོམས་སྦྱོར་
དང་། དྲག་ཆས་སྤྱད་ནས་ཅི་ཞིག་བྱ། གཡུལ་སྤྱད་ནས་འཛིང་། མདའ་འཕངས་
ནས་པོག་ལྟ་བུ་ལྟག་བཅས་ལའང་ནས་སྤྱ་འཇུག་ཀྱང་ལས་སྤྱ་མི་འཇུག་པ་ནི་

ནས་ལས་སོ་སེའི་རྒྱས་བཏོ། །

ཡི་ལྷན་གྱི་རྣམ་དབྱེ།

ལྷ་བ་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་བ་དང་རྒྱག་བ་སྟབས་ཅིག་ཏུ་བཞད་བ་ནི།

རྣམ་དབྱེ་གསུམ་བ་བྱེད་སྒྲ།

བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་བྱ་བ་སྦྱར་ནས་བྱེད་བ་པོ་གཙོ་བོར་སྟོན་བའི་རྣམ་དབྱེ་
ཞིག་ལ། རྣམ་དབྱེ་གསུམ་བ་བྱེད་སྒྲའི་དོན་ནོ། །མད་ནི། གྲིས་གྲིས་གིས་ཡིས་
འིས་ལྷ་པོ་ཡིན་ལ། ཆེ་རིང་གིས་སྦྱ་གྲུས་ཡི་གེ་བྲིས། ཞེས་བ་ལྷ་བྱས་བྱེད་བ་པོ་
གཙོ་བོ་ཆེ་རིང་དང་པལ་བ་སྦྱ་གྲུ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་སྟོན། ཆེ་རིང་གི་སྦྱ་གྲུས་
ཡི་གེ་བྲིས། ཞེས་བ་ལྷ་བྱས་བྱེད་བ་པོ་པལ་བ་སྦྱ་གྲུ་དངོས་སུ་བསྟན་ཀྱང་བྱེད་
བ་པོ་གཙོ་བོ་དངོས་སུ་མ་བསྟན། ཆེ་རིང་གིས་ཡི་གེ་བྲིས་ཞེས་བ་ལྷ་བྱས་བྱེད་
བ་པོ་གཙོ་བོ་དངོས་སུ་བསྟན་ཀྱང་པལ་བ་དངོས་སུ་མ་བསྟན། ཡི་གེ་བྲིས་ཞེས་
བ་ལྷ་བྱས་བྱེད་བ་པོ་གཙོ་བོ་པལ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་བས་སུ་བཞེད། །

དོགས་བ་གཙོད་བ།

ལ་ལས་མཚན་བཛོད་ལས། རང་གིས་ལག་གིས་རྩོམ་མཚན། །ཡང་
དང་ཡང་དུ་གསོར་བྱེད་བ། །ཞེས་བ་ལྷ་བྱེད་བ་པོ་གཙོ་བོ་པལ་གཉིས་ཀ་ལ་
བྱེད་སྒྲ་སྦྱར་དགོས་པར་གསུངས། ལ་ལས་སྒྲ་མ་ལ་མ་སྦྱར་ཀྱང་འབྲས་ཞེས་
གསུངས་སྟོལ་གཉིས་སྦྱང་བ་ཞིབ་ཏུ་དབྱད་ན། རང་གིས་ལག་གིས་རྩོམ་
མཚན། །ཅེས་སྦྱར་ཆེ་རྩོམ་པོ་བདག་པོ་སྦྱ་ཡིན་པ་མི་གོ་ཞིང་། སྒྲ་མ་ལ་འབྲེལ་
སྒྲ་སྦྱར་ཆེ་རྩོམ་པོ་བདག་པོ་རང་ཉིད་ཡིན་པར་གོ་བས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་བར་མ་

ནོར་བ་དགོས་སོ། །བྱེད་པ་པོ་གཙོ་པལ་གྱི་སྒྲོར་ལ་ལོག་བཤད་མང་བས་ཉགས་
འབྱུག་གི་སྒྲུབས་སེལ་བར་བྱའོ། །

རྣམ་གསལ་གྱི་དཔེར་བཞིན་འགོད་པ།

འདི་ཡང་སྤང་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པས། རྗེས་འབྱུག་དང་སྦྱར་ནས་
དཔེར་བཞོད་ན། གཞིག་གིས་གཡག་གསོད། འཕྲོང་གིས་རྩ་བ། བག་གོད་གྱིས་
ས་བརྒྱུས། ཉགས་ལྡན་གྱིས་མཐུ་གཏོང་། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་གྱིས་བསྟན་པ་
སྟེལ། སྟན་པའི་གཏམ་གྱིས་སྐྱབ་པོ་བསྐྱུས། གཟའ་ཡིས་ཟེན་ཏེ་ལུས་རབ་འདར།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་འགྲོ་དོན་དཔག་མེད་མཛད། མདའ་དར་གྱིས་ནི་སྤྱ་དང་
གཡང་ཡང་འགྲུགས། མི་སེར་ཁལ་གྱིས་མནར་ནས་དཔུལ་ཕོངས་འགྱུར། སྟོན་
པ་སངས་རྒྱས་གྱིས་ནི་ཐར་ལམ་སྟོན། ཁོང་ཁྱོས་རང་རྒྱུད་དགྲུགས་ན་བདེ་དང་
བྲལ། ཞེ་འཁོན་དུས་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་དགྲུགས། རབ་འཕྲོར་གྱིས་ནི་
སྟོན་པར་བྱི་བ་ཞུ། རྒྱ་ཁོལ་དུས་ནི་ལུས་ལ་ཆ་ཡང་བཅོས་ལྟ་བུའོ། །

བྱེད་སྒྲུ་ལྡེ་ནང་ནས་གྱིས་སྒྲུ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འབྱུག་པ་ནི། དཔེར་ན། ཉག་
ཏུ་སྒོ་བ་སྦྱང་གྱིས། བསྐྱབས་པའི་དགོས་པ་དོན་ཡོད་གྱིས། བཟང་པོའི་ཡོན་ཏན་
ཉག་ཏུ་སྒོ་བ་པར་གྱིས། ཅི་འདོད་སྐྱབ་པར་དགའ་བར་གྱིས། ལྟ་བུ་སྐྱུ་ཆེག་ལ་
འབྱུག་ཆེ་སྤང་རང་དབང་ཅན་དུ་སོང་ངོ་། །སྤང་གཞན་ནི་མིང་གི་ཆ་ལ་འགྲོ་བ་
སྟེན་ཡུང་སྤང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །

རྣམ་དབྱེ་བྲུག་པ་འབྲེལ་སྒྲ།

བྲུག་པ་འབྲེལ་སྒྲ་ནི། གང་ཞིག་གང་དང་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་གཙོ་བོར་སྟོན་
པའི་རྣམ་དབྱེ་ཞིག་ལ་ཟེར།

ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ།

འབྲེལ་བའི་ཚུལ་ཡང་རི་ལྟར་གྲགས་ཆོད་དང་བསྐྱུན་ན། བདག་དང་
བདག་གི་བའི་འབྲེལ་བ། རྟེན་དང་བརྟེན་བའི་འབྲེལ་བ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་
འབྲེལ་བ། ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ། བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་
ཀྱི་འབྲེལ་བ། དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་བྱུག་གོ།

རྣམ་གསལ་གྱི་དཔེར་བརྗོད་འགོད་པ།

དང་པོའི་དཔེར་ནི། བདག་གི་ལག་པ། ཁོའི་མགོ་རྒྱལ་པོའི་བར་མཛོད།
འབྲོག་པའི་གཡག་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཏ་སྒྲུང་གི་མི། ཁང་ནང་གི་
ལྟ་སྒྲ། བུ་མ་པའི་དབྱིབས། རི་ཅེའི་དར་ལྗོག་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཉི་མའི་
འོད་ཟེར། རྟེན་ཉིལ། རྒྱལ་པོའི་སྐྱུ་བ་བྱུགས་ཀྱི་འོ་མ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་
པའི་དཔེ་ནི། གཟིམ་ཤག་གི་སྟོ་ཁང་། ཤིང་སྟོང་གི་ཡལ་ག་རྒྱ་གར་གྱི་མངའ་
སྡེ་ལྟ་བུའོ། །ལྷ་པའི་དཔེ་ནི། སྐུ་ཅུ་པའི་ཕྱད། ཡུམ་གྱི་མདོ། དབུ་མའི་བསྐྱེད་
བཅས་། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལྟ་བུའོ། །བྱུག་པའི་དཔེ་ནི། ས་ལུ་ལྡང་པའི་མདོ། ཆོས་
མཛོད་པའི་མཛོད། སྐུ་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྤྱི་ཉིག་སྟེང་མཛོད། སྟོན་པ་ཤུག་
ཐུབ་པ་ལ་མིའི་སེང་གེ་ཤུག་ཉིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་
ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཅུ་བསྐྱེད་ཀྱི་།

གཞན་ཡང་འབྲེལ་སྒྲའི་ཕྱད་དེ་ལྷ་ནི་ཆོག་གི་གཙོད་མཆམས་ལ་འབྲུག་
པ་ཡང་ཡོད་དེ། མཛོད་སྐུ་ཏུ་མཛོད་གི་རྣ་བར་གོ་ཐོས་ཅུ་མིན། ལེགས་པར་
དཔྱེད་ཀྱི་གྲ་ཆོས་ཏུ་མི་བྱའོ། །དེ་ནི་མི་ཡིན་གྱི་དུད་འགྲོ་མིན། སྟོག་འདོར་བ་
སྤྱི་ཡི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་དེ་ལྟར་མིན། ཁ་ནས་བཤད་པ་བདེའི་ལག་ལེན་ཏུ་
བསྐྱར་བ་ནི་དགའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཆོག་སྤྱི་ཕྱི་མཆམས་འཛོད་སྤྱི་བའི་ཆེད་ཏུ་

སྒྲུང་བ་ཡིན་གྱི་འབྲེལ་བའི་དོན་དུ་སྒྲུང་བ་མིན་ནོ། །

དོགས་པ་གཅིད་པ།

བྱ་ཉིའི་འབྲེལ་བ་ལས། དོན་འགལ་བ་སྟོན་པ་ནི་དཔེར་ན། དང་པོ་དང་
འཁྲོག་པོ་ལྟ་བུར་མཆོན་ན། སངས་རྒྱས་ནི་ཆོས་དང་པོ་ཁོ་ནར་གསུངས་མོད་གྱི་
ཐབས་ལ་མཁས་པའི་དབང་གིས་འཁྲོག་པོར་ཡང་གསུང་ངོ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ལྟ་
མོད་གྱི་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མི་མཐུན་པའི་རྒྱན་ལ་འཇུག་པ་ནི་སྤྲོ་སྟོར་བཤད་པ་ལྟར་
རོ། །དོན་དེ་ཁོ་ན་ངེས་པར་བཟུང་ནས་གཞན་འགོག་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ལུས་པ་
ནི་མི་རྟག་པ་ཡིན་གྱི་རྟག་པ་མིན་ནོ། །འདི་མི་ཡིན་གྱི་ལྟ་མིན། འདི་ནི་རྒྱ་ལས་
འབྱུང་གི་རྒྱ་མེད་པ་ལས་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བཤོད་ཅིང་། གསེར་ཉོག་ལྟར་ན།
ལེགས་པར་དབྱེད་ན་ངེས་གྱི་ལེགས་པར་མ་དབྱེད་ན་མིན། སྤྲོ་པ་བསྐྱུང་ན་
ཡིན་གྱི་ཡལ་བར་བོར་བས་ག་ལ་ཡིན། སྟོག་གཏོང་ཡང་སྤྲ་ཡི་སྤྲིག་ལས་བྱེད་
མི་འོས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཆོག་སྤྱི་འགལ་བ་སྟོན་པའི་ཆོག་རྒྱན་གསལ་བྱེད་ལ་
འཇུག་པར་གསུངས་པ་ནི་རིག་པའི་སྟོ་དབྱེ་བའི་ཆད་དུ་ཡིན་གྱི་སྤྲ་མའི་ནང་དུ་
མི་འདུ་བ་མིན་ནོ། །གཞན་ཡང་མིང་གི་ཆ་ཤས་སུ་འགོ་བ་ནི། དཔེར་ན། གྱི་ལི་
ལི་ཞེས་པ་དང་། གྱི་རྩད་ཅེས་པ་དང་། གི་གུ་གི་མང་། བདག་གི་བ། ས་གི་འི་
འི། གྱི་ན་བ། གྱི་ལིང་རྟ། ང་ཡི་བ། ཡི་དྲགས། ཡི་དམ། ཡི་གེ་སོགས་ནི་མིང་
གི་ཆ་ཤས་ཡིན་གྱི་སྤྲད་མིན་ནོ། །

རྣམ་དབྱེ་བདུན་པ་རྟོན་གནས།

རྣམ་དབྱེ་བདུན་པ་རྟོན་གནས་ཀྱི་དོན་ནི། གཙོ་བོར་རྟོན་དང་བརྟན་པའི་
ཚུལ་དུ་སྦྱོར་བའི་ལའི་དོན་ཅན་ཞིག་གོ། །སྤང་ནི་ལ་དོན་བདུན་ག་འཇུག

ནམ་གསལ་གྱི་དཔེར་བཅོམ་འགོད་པ།

དཔེར་བཅོམ་ན། གཟིམ་ཤག་ཏུ་སྐྱེ་ངོ་སྟོ་པའི་ངང་གནས། མོ་བྲང་དུ་
སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཉེན་མང་། རྒྱལ་པོའི་བར་མཛོད་དུ་རིན་ཆེན་སྣ་ལྔ་འཛད་མེད་
ཡོད། དབྱིན་ལན་དུ་བོད་ཀྱི་དོན་གཅོད་ཡོད། ཁང་རྒྱབ་ཏུ་ཆ་ལ་ཞིང་ཆེ། དམག་
སྐར་དུ་དམག་དཔོན་རྩིག་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་དུ་ཐོན་སྐྱེད་ཆེ། བོད་ཀྱི་དབུས་སྐྱེ་ཆས་
སྟེ་མང་། བོད་སྟོངས་སྐྱེ་གཞིས་ཆགས། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བཙོན་དུ་བཙོན་པ་མང་།
ངོ་གཙལ་དུ་འཁོར་ཁ་ཆེ། བོད་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་ས་སྐྱང་མང་། ལྷ་ས་རུ་ངོ་ཤུག་
ནམ་གསལ་བཞུགས། ལྷ་སར་རྒྱ་དམར་མང་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

དོགས་པ་གཅོད་པ།

སི་ཏུའི་འགྲེལ་ཆེན་དུ། ཅུ་ལ་ཞུགས། ཁུང་དུ་འཇུག་གཡུལ་དུ་གོ་
བགོས། གཡུལ་དུ་བསང། ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ནམ་དབྱེ་བདུན་པར་གསུངས་པས་
འདི་ལ་དོགས་གཞི་ཅུང་སྤང་བས་བཤད་ན། བྱ་བ་དང་བྱེད་པོ་ངོ་མོ་ཐ་དད་མེད་
པས་ན་བྱ་བ་དེ་དག་ཅུ་དང་། ཨི་ཁུང་དང་། གཡུལ་སོགས་སྐྱེ་དངོས་སྐྱེད་པ་
མིན་གྱི་བྱ་བ་དེ་དག་དེ་ལ་བཞེན་པ་ཙམ་ཡིན་པས་ནམ་དབྱེ་བདུན་པ་ཡིན་གྱི་
གཉིས་པ་མིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤར་ནམ་དབྱེ་བདུན་པ་འཆད་པའི་སྐབས་
སི་ཏུས་ལུགས་ལ་གསེར་བྱག་ཅེས་པའང་ནམ་དབྱེ་བདུན་པའི་དཔེར་བཅོམ་
འདུག་པ་ནི་བརྟག་དགོས་པར་སྤང་ངོ་། །ཡང་སྟིག་པ་ལས་འཛིགས། མེང་
གོ་ལས་སྐྱག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ལེགས་སྐྱར་སྐྱད་དུ་ནམ་དབྱེ་ལྔ་པ་སྟོར་བ་ལེགས་
ཀྱང་། བོད་སྐྱད་དུ་ནམ་དབྱེ་བདུན་པར་སྐྱར་ཉེ། སྟིག་པ་ལ་འཛིགས། མེང་གར་
སྐྱག་ཅེས་སྐྱར་བ་ལེགས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐྱར་བར་བྱའོ། །ཡང་རྩའི་ཅེ་ན་
གྲང་ཆེན་བརྒྱ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སི་ཏུའི་འགྲེལ་པར། དེས་མཆོན་པའི་ཡུལ་ཁྱོགས་

དེར་སྒྲང་ཆེན་བརྒྱ་མཐོང་བའི་རྒྱན་བྱེད་པས་ན་བདུན་པར་འཇུག་གསུངས་
ཡང་། སྤང་དེ་ཉེན་དང་བཞེན་པར་སྦྱར་བས་འགྲིག་གི་དོན་ལ་ཉེན་དང་བཞེན་
པ་དངོས་ཡོད་དགོས་པ་མིན་པས་ཡུལ་གཞན་དུ་སྒྲང་ཆེན་བཅའ་བའི་ངལ་བ་
མི་དགོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་འབྲེལ་སྒྲིའི་སྐབས་སུའང་སྤང་དེ་དང་དེས་འབྲེལ་
བ་སྦྱར་ནས་སྟོན་ན་འགྲིག་གི་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་དེ་ལྟར་ཡོད་དགོས་པ་མ་ཡིན་
པས་སྤང་གཞན་ལའང་རིགས་བསྐྱེ་བར་བྱའོ། །

རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པའི་ནང་གསེས་དེ་ཉིད།

བརྒྱད་པ་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པའི་ཁོངས་གཏོགས་དེ་ཉིད་འཆད་པ་ལ། རྣམ་
དབྱེ་གཉིས་པའི་ཁོངས་གཏོགས་ཞེས་པ་ནི་པལ་ཆེ་བ་ཡིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་བདུན་
པའི་ཁོངས་གཏོགས་སུའང་དེ་ཉིད་ཡོད་དོ། །དོན་ནི་བྱེད་པ་ཐོའམ་བྱ་བ་གང་
ཞིག་བྱ་བའི་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོར་སོང་བར་སྟོན་པའི་ལའི་དོན་ཅན་ཞིག་ལ་ཟེར།
བསྐྱུས་ན་བྱ་བྱེད་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་པར་སྟོན་པའི་ལའི་དོན་ཅན་དེ་སྐབས་འདིའི་
དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནོ། །

དོགས་པ་གཙོད་པ།

སྤང་ནི། སྤ་ཉི་དང་གསེར་རྟོག་ལྟར་ན། ལ་དོན་བདུན་ག་དེ་ཉིད་ལ་
འཇུག་པར་གསུངས་པ་ལྟར། དཔེར་བཞག་ན། བད་པ་བྲག་རྩ་སོང་། དམིགས་
ཡུལ་རིང་དུ་གཏོང་། མཇུག་དར་སྤིད་དུ་རིང་། བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན།
མནའ་རུ་སྐྱེལ། མི་དེ་གལ་མཐར་འབྱད། ལྷགས་གསེར་དུ་བསྦྱར། ཡོན་ཏན་
གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་། ཆོས་ཉིད་གཤེས་སུ་བྱུག། གསེར་གྱི་གཟུ་གཏའ་མར་
འཛོག་གནའ་རབས་སུ་བྱུག། ཀུན་མཁྱེན་རྒྱ་ཤེས། གོ་རིམ་མཆོང་དུ་དངར་

ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ན་ལ་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ནི། བྱ་ཉིདེ་འགྲེལ་པར། དེ་དག་ཏུ་ན་ལ་དོན་
གྱིས་ཐོབ་པར་སྟོས་མེད་ཁར། དེ་ཀ་རང་ན་འདུག་ཅེས་བཀོད་ཅིང་། གསེར་
ཏོག་འགྲེལ་པར། བཏགས་ཅམ་ན་སྒྲང་། མིང་བད་ལ་བཞག་ཅེས་བཀོད་
མོད། སི་ཏུའེ་འགྲེལ་པར། དེ་ཀ་རང་ན་འདུག་ཅེས་པ་བདུན་པ་བརྟེན་གནས་
ཡིན་གྱི་དེ་ཉིད་མིན་ལོ་ཞེས་བཀོད་དེ། ན་ལ་གཉིས་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་བཤད་
པ་ལ་ཡུལ་སྐད་ལ་ཡོད་པས་མི་ཆོག་ཅིང་ཡིག་སྐད་དང་མཐུན་པར་དགོས་པས།
སྤྱོད་ཁུངས་སུ་བྱས་ནས་ན་ལ་གཉིས་དེ་ཉིད་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ་མང་དུ་
གསུངས་སོ། །

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ལྟར། །ཞེས་དང་། རྟོ་རྟེའེ་སྐུ་ལ་སྐུ་
འཆི་མི་མངའ་ཡང་། །ཞེས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ན་ངེ་མ་མེད། །ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ན་ཐེམ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གཞུང་ཆོད་ལྟན་ལས་གསལ་བས། དེ་གཉིས་
ཀྱི་ལུགས་ལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དཔེར་བཞིན་དུ་འཛོག་རུང་ཡང་། སི་ཏུ་ལྟར་ན། དེ་དག་
དེ་ཉིད་དུ་མི་འཇུག་པར་བདུན་པ་ལས་མི་འདའོ། །འདི་ལྟར་ཞིབ་ཏུ་དཔྱོད་ན་
ཡིག་སྐད་སོར་བཞག་བྱས་ཆེ་སི་ཏུ་ཉིད་འཐད་དམ་སྟུམ་སོ། །

གཞན་ཡང་སི་ཏུའེ་འགྲེལ་ཆེན་དུ། སྐབས་སུ་ཤེས་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་
དཔེར་བཞིན་དུ་བཀོད་ནས་དོགས་གཅོད་མང་ཅམ་སྒྲང་ཡང་། དོན་སྟོང་སྐབས་
སུ་ཤེས་ཞེས་པ་གཞི་ཞིག་ལ་སྐྱར་ནས་ཤེས་དགོས་པས་སྟོན་པ་ཤྲུག་ཐུབ་པ་
སྐབས་སུ་ཤེས་ལྟ་བུར་མཆོན་ན། གང་གིས་སྟོབ་པ་ནི་སྟོན་པ་ཤྲུག་ཐུབ་པ་ཡིན་
ལ། དེ་ཉིད་སྐབས་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོར་ཤེས་པར་སྟོན་པས་ན་དེ་ཅམ་གྱིས་དེ་ཉིད་
ཅེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྟོག་པོར་སྟོན་པ་དཀར་ཆའི་ལྟ་བུ་བརྟེན་ཞེས་པའང་གང་

བསྟེན་པར་བྱ་བ་སྒྲོལ་དཀར་ནི། བསྟེན་བྱའི་ཡུལ་ཆའི་ལྷ་རྩ་སོང་བར་སྟོན་
པས་ན། དེ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ནད་པ་བླ་ཏུ་སོང་ལྷ་བྱའང་སྤར་གྱི་ནད་པ་དེ་བླ་
ཟེན་པའི་ངོ་བོར་སོང་བ་སྤང་དེས་བསྟེན་པས་ན་དེ་ཉིད་བྱའོ། །དཔེར་བརྗོད་
གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་སྤར་ན་ཤེས་སྤའོ། །

ཆེ་སྐབས།

དགུ་པ་རྣམ་དབྱེ་བདུན་པའི་ཁོངས་གཏོགས་ཆེ་སྐབས་ནི། དུས་ཆོད་ཀྱི་
ཁྱད་པར་དུ་སྤར་ནས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའམ་བྱ་བྱེད་གང་རུང་དུ་སྟོན་པའི་ལའི་
དོན་དེ། ཆེ་སྐབས་ཀྱི་དོན་ནོ། །འདི་ཡང་པལ་ཆེ་བས་བདུན་པའི་ཁོངས་སུ་
འཛོག་ཀྱང་། རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པའི་ཁོངས་སུ་འང་ཡོད།

རྣམ་གསལ་གྱི་དཔེར་བརྗོད་འགོད་པ།

དཔེར་བརྗོད་ནི། ཉག་ཏུ་སྒྲོབ་སྒྲོང་བྱེད། ཉེན་དགུང་དུ་ཆོས་སྟོན་བངས།
ཆེ་སྤང་དུ་ཆོས་བྱ། རྒྱན་དུ་ལས་འབྲས་སྤར། ས་རུབ་ཏུ་ཆང་བཤེར་གཏོང་།
ཆོས་གསུམ་དུ་སྤྱིང་ཁ་བཏང་། ཆེ་མཐའ་རུ་ཆགས་ཞེན་སྤོང་། སྟོན་མཐར་
ཞིང་མོ། ཆོས་ཤར་དུ་འཛིན་བྲ་ཚུགས། སྤྱ་མཆམས་གྲོལ་དུ་གསོལ་ཆེགས་
བཀྲགས། ཡར་ཆེས་སུ་ལས་འགོ་ཚུགས། གནའ་རབས་སུ་རི་ཡོད་དཔྱོད།
དགུན་ཁ་རུ་གང་ཟུག་ཆེ། དུས་ཀྱན་ཏུ་སྒྲོད་ལམ་གཟབ། སྤར་དུ་ཤོག་འཕལ་
དུ་བརྗོད་ལྷ་བྱ་རྣམས་སོ། །གཞན་ཡང་། གཏན་དུ་བདེ། ཡུན་དུ་བསྐྱེད་སྤར་
བསྐལ་བར་གནས། རི་སྤྱིད་དུ་བཞུགས། ཞེས་པ་ལྷ་བྱ་རྣམས་ཀྱང་དུས་ཀྱི་ཁྱད་
པར་དང་སྒྲོར་བས་ན་དེ་སྤང་བྱའོ། །འདི་ལ་ནི་དམིགས་བསལ་གྱི་དོགས་གཙོད་
དགོས་རིགས་མ་མཆིས་སོ། །

ན་ལའི་འཇུག་ཚུལ་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

བཅུ་པ་ན་ལ་གཉིས་ཀྱི་འཇུག་ཚུལ་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། དང་པོ་ན་
ཡིག་འཇུག་ཚུལ་ནི། སྤྲ་སྤྲ། ན་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་གི་དོན། །དམིགས་ཀྱིས་
འབྱེད་དང་རྒྱ་མཚན་དང་། །རྒྱ་མཚན་དོན་གྱིས་བསྟན་བ་དང་། །ལས་དང་
ཆེད་དང་ཉེན་གནས་དང་། །ཕྱི་ཆོག་དེ་གཞན་སོགས་སྟོན་དང་། །འོས་བར་
དཀའ་བ་མཚོག་འཛིན་པ། །ཕྱི་ཆོག་ངེས་བར་འབྱེད་བ་དང་། །དེ་ལས་ལྡོག་
བ་ཉིད་དང་ནི། །འགལ་དང་མི་འགལ་སྟོན་བ་དང་། །སྟོན་དང་འབྲི་དང་ཐེ་ཆོམ་
གཞི། །ཆེ་སྐྱབས་རྣམས་ལ་འདི་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བྲ་ཉིད་
འབྲེལ་བ་ལྟར་བཏོད་ན།

ན་སྤྲའི་འཇུག་བ་ཏུ་ཡོད་ཀྱི་དཔེར་བཟོད་འགོད་པ།

དམིགས་ཀྱིས་འབྱེད་བ་ནི། དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བའི་དོན་ཡིན་པས་
དགར་བ་དང་དོན་གཅིག་གོ། །འདི་ལ་གལ་འཇུགས་བ་དང་གཞུང་འཇུགས་བ་
གཉིས་ལས།

གལ་འཇུགས་བ་ནི། ཡིན་གང་ན་ཞེས་པ་སྤྲ་མ་མཐའ་གཉིས་སོགས་སུ་
བཅད་ནས་ཕྱི་མ་ལ་དོན་གཅིག་གལ་དམིགས་སུ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཞུང་འཇུགས་བ་ནི། དངོས་སུ་ན། མདོར་ན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གཞུང་གི་
དོན་བྱད་པར་ཏུ་བཏོན་ནས་དམིགས་འབྱེད་པའོ། །

¹རྒྱ་མཚན་ལ་འཇུག་བ་ནི། བྲས་བ་ཡིན་ན་མི་རྟག་གོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
བྲས་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུའོ། །

1 མ་དཔེའི་ནང་། རྒྱ་མཚན་ལ་འཇུག་བ་ནི། ཞེས་པ་ཆད་འཇུག་པས་ཁ་སྐོང་ཞུས།

རྒྱ་མཚན་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་ནི། འདི་ན་དུ་བ་མེད་ན། མེ་ཇི་ལྟར་ཡོད་
ཅེས་པའོ། །

གང་དུ་ཤིང་ཤ་བ་ཡོད་པ་དེར་ཤིང་ཡོད་པ་ཡིན་ན་གནས་འདིར་ཤིང་
གིས་དབེན་པའི་ཐང་ངོ་། །ཞེས་པ་ཡི་གའི་ཆོག་ཕྱི་མའི་དོན་སྡེ་མའི་དོན་ལས་
གཞན་དུ་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །སོགས་སྐྱས་སྡེ་མ་དང་འགལ་བ་དང་། ཕྱི་མ་
ཉིད་མེད་པར་སྟོན་པ་སོགས་བསྟུན། །

འོས་པར་དགའ་བ་སྟེ་མི་འོས་པ་ནི། དཔེར་ན། དཔོན་གྱིས་ངན་ལས་
བྱེད་ན་གཡོག་ལྟ་ཅི་སྟོས་ལྟ་བུ་དང་། གྲ་བས་ཆང་འཐུང་ན་མི་ནག་ལྟ་ཅི་སྟོས་
ལྟ་བུའོ། །

སྡེ་མ་འོས་པའི་ཆོག་གིས་ཕྱི་མ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ནི། གཡོག་གིས་ལས་
བྱེད་ན་དཔོན་ཡང་ལས་བྱེད་དོ་ལྟ་བུའོ། །

འགལ་བ་དང་མི་འགལ་བར་སྟོན་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ན་དོན་དམ་
པར་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྟོན་པའི་དོན་དུ་སྒྱར་བ་ནི། མ་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ན་ཅི་མ་རུང་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཐེ་ཆོམ་གྱི་གཞི་སྟོན་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་ལ་དགོས་དོན་ཁུ་ན་འདོད་པའི་རེ་
བ་འབྱུང་བམ་མི་འབྱུང་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

¹རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པ་དང་བཞི་པ་དང་བདུན་པ་དང་དེ་ཉིད་དང་ཆོ་སྐབས་
ལ་འཇུག་པ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །སྤྱི་སྤྱོད་སྐབས་འདིར་དབྱེད་གཞི་གིན་
ཏུ་ཆེ་ཡང་། ཤེས་རབ་སྐྱེ་བ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བས་བཞོད་ཅིང་། དབྱེད་པ་བྱས་

1 རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པ་དང་བཞི་པ་དང་ཞེས་པ་མ་དཔེའི་ནང་མི་གསལ།

ན་མང་དུ་དོགས་ནས་བཞག་གོ།

ལ་སྒྲེལ་འབྲུག་པ་དུ་ཡོད་ཀྱི་དཔེར་བཞིན་འགོད་པ།

ལ་ཡིག་ལྷག་བཅས་ལ་འབྲུག་པ་ནི། ལག་པ་བསྐྱལ་ལ་ཟས་ཟ། མཉམ་
པར་བཞག་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སེམས་ཞེས་དང་། འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ལ་གྱུར་
ནས་ཀྱང་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆད་འཛིན་ལ་འབྲུག་པ་ནི། ཇི་ཅམ་ལ་ཞེས་དང་།
དེ་ཅམ་ལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བཀོད་དེ་ལ་ཡིག་སྤྱད་པ་དང་། མཆམས་སྒྱུར་
དང་། སྒྲོན་པ་ལ་འབྲུག་པར་གསུངས་པ་ཟམས་ཅད་ལྷག་བཅས་སུ་འདུ་བར་
གསུངས་སོ། །གསེར་ཏོག་ཀྱང་དེ་དང་ཕྱོགས་མཐུན་ནོ། །

སི་རུའང་། དེ་དང་པལ་ཆེར་འབྲུ་ཞིང་དགག་སྒྲུབ་ཅུང་ཟད་སྒྲུང་ལ།
ཁྱད་པར་དུ་ལ་ཡིག་གི་འབྲུག་པ་དེ་དག་ལྷག་བཅས་སུ་འདུ་ཞིང་ཆད་འཛིན་ལ་
འབྲུག་པ་དེ་ཡང་ཆད་འཛིན་གྱི་དོན་དུ་མི་རུང་བར་གསུངས་སོ། །འདི་དག་ལ་
དབྱེད་པ་འགའ་ཞིག་མཆེས་ཀྱང་རེ་ཞིག་མི་མཁོ་བས་མ་སྒྲོས་སོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ། རྣམ་མང་ལེགས་བཤད་འཆོལ་བའི་རྣམ་དཔྱད་
ཅན། རྣམ་གསུམ་ཤེས་བྱའི་རྣམ་པར་འབྱེད་འདོད་ཀྱིས། རྣམ་ཀུན་བསྐྱབ་
ལ་བཙོན་པས་རྣམ་བཤད་ཀུན། རྣམ་པ་མ་འདྲེས་རྒྱུད་ལ་རྣམ་གསལ་
འགྱུར། འོན་ཀྱང་གཙུག་ལག་ནགས་སྒྲོང་ཅུལ་ནས་ནི། ཆོག་གི་ལོ་མས་
བརྒྱགས་པས་རི་སུལ་དུ། བྱམས་བརྒྱལ་བའི་མ་སྐྱེས་འདི་མཐོང་ཆོ། །དུག་
མད་ཐུག་ལྟར་ཁྲོ་འཕེལ་དཔའ་ཡང་འབྱུངས། །གཞན་དག་འདོད་ཡོན་གྱིས་
རྒྱགས་རིགས་པའི་ནོར། རྟོན་དུ་མི་གཉེར་ན་ཆོད་གཞོན་ཡང་རུང་། །ཡས་
སོ་ཅན་གྱི་བ་ལང་དེ་དག་ལ། ལེགས་བཤད་བསྐྱད་ཀྱང་གོ་སྟོབས་ཇི་ལྟར་
འཕེལ། ཞེས་པའོ། །

ཆ། འཇུག་བྱ་དངོས་སྤུངས་ཅུ་པ་འི་མྱད་ཀྱི་དོན།

གསུམ་པ་འཇུག་བྱ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གཞུང་དོན་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ།

སྤུངས་ཅུ་པ་བཤད་པ།

སྤུངས་ཅུ་པ་དང་ཉལ་ས་ཀྱི་འཇུག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། མྱད་
ཀྱི་དོན། བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ། བཤད་པ་ཉི་བར་འགོད་པ། བཤད་པ་མཐར་
ཕྱིན་པའི་ཚུལ་དང་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ། ཡི་གེའི་སྟོལ་གཏོད་པའི་དེན་དན་པའི་
ཚུལ་མདོར་ཅམ་སྟོན་པ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་དོན་བཤད་པ། འབྱུང་ཕྱག་
དངོས་ཡིན་མིན་ལ་དབྱད་པ་དང་གསུམ་ལས།

ཡི་གེའི་སྟོལ་གཏོད་པ་པོའི་དེན་དན་པ།

དང་པོ་ནི། སྤུངས་སྟེག་སྟེག་པོའི་དབྱུངས་ནས་བོད་རྗེའི་ཉི། །སྟོ་བྱར་མཁའ་
ལ་འཕགས་པ་ཅམ་གྱིས་ནི། །མཐའ་བཞིའི་རྒྱལ་ཁམས་མཐའ་དག་རྣམ་གསལ་
ཏེ། །ཆོས་སྲིད་སྒྲུང་བ་ཀུན་བདུལ་སྟོང་བཅན་རྗེ། །རྗེ་ཡིས་བཀར་བཏགས་
རི་བཞིན་དཀའ་སྦྱད་ཀྱིས། །འཕགས་པའི་ཡུལ་ནས་ཆོས་རིག་རྒྱན་བཟང་
ཀུན། །ཏུབ་ཀྱིས་འཕྱང་བ་སྤྲུང་ཡང་སྤྲུགས་མཛད་པའི། །བྱ་མའི་བཀའ་དེན་
དེ་ནི་རི་ལྟར་གཞལ། །དམག་སྲིད་ཐོག་ལྟར་རྒྱ་བའི་དཔའ་ངར་ཅན། །ཆབ་
སྲིད་འདོད་རྒྱར་སྤྲུང་བའི་མཛདས་པའི་སྟོན། །ཆོས་རིག་མཁའ་ལ་དབང་བའི་
འཕྱར་ལྗོངས་། །རྒྱལ་སྲིད་འདོད་རྒྱར་བསྤྲུང་འདྲིར་ཅིས་མི་མཛར། །ཅེས་

བསྐྱུགས་པས་སྐྱོན་བསྐྱུས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་མོན་ནམས་ཀྱི་དཔའ་ཅལ་དང་།
 སྟོང་སྟོབས། མཁུན་དཔྱོད། ལྷག་བསམ་དོ་རྒྱ་བལ་བས་ངལ་དུབ་ལ་རི་ཅམ་
 ཐུག་ཀྱང་དེ་ཅམ་དུ་སྟོང་སྟོབས་ལྷག་བར་འཕེལ་ཏེ་ཙོལ་སྐྱབ་ཡ་ང་མེད་པའི་
 འབྲུལ་སྟོབས་ལས། བོད་སྟོངས་སྐྱོན་པའི་ཡུལ་དེ་སྐལ་བཟང་རྫོགས་ལྷན་གྱི་
 ཞིང་སར་བདེ་སྒྲག་ཏུ་བསྐྱར་བར་མཛད་པའི་རྒྱལ་མོན་ནམ་མཁའི་སྐར་ཆོགས་
 ལྟ་བུའི་དབྱས་ན་ཆོས་རིག་གི་ཤིང་ཏྲ་ཆེན་པོ་མ་ཟད། མཛདས་པའི་སྟོན་ཆེན་
 བདུན་དུ་གྲགས་པའི་ནང་ཆོན་སྐུ་མི་སི་རྩོལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བོད་རིགས་ཡོངས་
 ལ་ཆོས་རིག་གི་འདེན་བྱེད་འཛད་མེད་དུ་སྦྱོན་པའི་བཀའ་ངོན་ཅན་གཅིག་ཡིན་
 བ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱུ་མཁར་མ་རུར་རྗེ་དང་ལྷན་ཅིག་ལོ་
 གསུམ་བཞུགས་ཏེ། རང་རེའི་ཡི་གེའི་ནམ་གཞག་ཆང་བར་སྟོལ་བཏོད་པར་
 མཛད་པའི་པར་བྱད་དུ། སྟན་ངག་བྱ་དཀའ་བའི་རྒྱན་གྱི་ལམ་ནས་བྲངས་པའི་
 བསྟོད་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་སྐད་དུ་དབྱངས་རེས་བ་ཅན་གྱི་དཔེར། ཞལ་རས་
 གསལ་ལ་རང་མདངས་གང་བ་བཟང་། །གདམས་ངག་ཟབ་ལམ་མ་ཆད་ཐ་
 དད་རང་། །ལས་ངན་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་གསལ་མཛད་པ། །འཕགས་
 བ་མ་པམ་ཡང་དག་དམ་བ་ལགས། །བདེ་གཤེགས་བདེན་ངེས་ཡེ་ཤེས་
 ཏེ། །ཏིང་འཛིན་ཞི་ཉིད་རིག་ཅིང་གཟིགས། །ཉོན་མོངས་ཆོགས་བཅོམ་མགོན་
 པོ་མཆོག །དུག་གསུམ་བདུད་འདུལ་ཀུན་ཏུ་ཐུལ། །ཞེས་བསྟོད་པ་དང་བཅས་
 ཡིག་ཕྱད་ཆོས་རྒྱལ་ལ་ཕུལ་བའི་ཆོས་རྒྱལ་རབ་ཏུ་མཉེས་ནས། ཐུ་མིས་མཛད་
 པའི་བད་སྟོན་གྱི་གཞུང་ལུགས་འདི་དག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་བདག་གིར་བཞེས་ཏེ་
 བོད་ཀྱི་ཁྱོན་ལ་སྟོབ་སྟོང་རྒྱ་བྱབ་ཏུ་སྟེལ་བར་མཛད་པའི་བཀའ་ངོན་ལས། ད་
 ལྟོང་བོད་ཀྱི་ཁྱོན་ལ་རིག་གཞུང་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཅིང་། བོད་རིགས་ཀྱི་མཆོན་

རྟགས་ལྟ་བུ་འདི་བྱང་བ་ཡིན་ནོ། །

དུས་ཕྱིས་འཇམ་སྒྲིང་ཁྱོན་ལ་སྤིང་ལུགས་དང་ལྟ་སྤྱོད་སོན་མི་གནས་
བར་འགྱུར་བ་ཆེ་བ་དང་། སྤར་བས་ལ་མི་བརྩི་བར་གསར་ཆོས་ལ་དགའ་བའི་
སྐབས་འདིར་ཡང་རང་ཅག་གི་ཆོས་རིག་འདི་ཉིད་ཡིད་བཞིན་དབང་གི་ནོར་བུ་
ལྟར་བརྩི་མཐོངས་རྩི་ཆེར་འགྲོ་བཞིན་པ་ནི་སྒྲོས་མ་དགོས་ལ། འདིའང་གོང་གི་
རྒྱལ་སྒྲོན་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་བློན་ཉག་གཅིག་ལས་བྱུང་བ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་
ད་དུང་ཡང་ཚུལ་སྒྲུབ་བྲག་པོས་སྒྲ་ནས་སྒར་འདེགས་དགོས་པ་ནི། རང་ཅག་
རྣམས་ཀྱི་ཁུར་འགན་ཆེ་ཤོས་དེའོ། །

དཔའ་བོ་གཙུག་སྒྲིང་སོགས་ཀྱིས་བྲངས་པ་ལྟར་འདིར་སྒར་ཡང་བཞོད་
ན། དེ་ནས་སྐབས་ཤིག་ཏུ་མིས་རྒྱལ་སྒྲོན་ཆོགས་པ་དེར་འདི་སྐད་དུ། ང་འི་
ཅན་གྱི་སྒྲོན་པོ་ཐོན་མི་ངས། །ལམ་བཟོད་པར་དཀའ་བའི་རྒྱ་གར་དུ། །ལུས་ཆ་
གང་ཆེ་ཡང་དཀའ་བ་སྤྱད། །ཁོང་མཁས་པ་བྲམ་ཟེ་མི་བྱིན་ལ། །ཡིད་གུས་པའི་
ཚུལ་གྱིས་མོས་གུས་བྱས། །ནོར་རིན་ཆེན་གསེར་གྱི་ཕྱག་རྟེན་སུལ། །དོན་རྟོག་
བར་དཀའ་བའི་ཡིག་འབྲུ་བསྟན། །སྒྲོ་ཐེ་ཆོམ་སེལ་བའི་མུ་བ་ཁྱིད་བྱས། །ཆོག་
དབྱངས་ཡིག་རྣམས་ལ་མཁས་པར་སྤྱངས། །རྒྱ་ཡིག་ལྟ་བུ་ཐམ་པ་དེ། །བོད་
ཡིག་སུམ་ཙུར་གཏན་ལ་པབ། །རང་མཁས་པའི་ངས་ཤེས་སྒོ་ལ་ཤར། །འཕྲལ་
ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཁོང་དུ་ཆུད། །དུས་ད་ལྟ་དགའ་ལ་ཕྱི་མ་སྦྱིད། །ཡུལ་མཐའ་
འཁོབ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབས་འདིར། །མི་མཁས་པ་སྤེབས་པའི་སྒྲོན་མ་ཡིན། །ང་
སུན་པ་སེལ་བའི་སྒྲོན་མེ་ཡིན། །རྩི་རྒྱལ་པོ་ཉི་མའི་ཚུལ་དུ་བཞུགས། །གྲོགས་
སྒྲོན་པོའི་ཁྱོད་ན་ང་ཅམ་མེད། །བོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་མི་རྣམས་ལ། །ང་ཐོན་མི་
བཀའ་བློན་མི་ཆེའམ། །ཞེས་རང་གི་བྱས་རྩིས་ཆོགས་པར་གཏམ་དུ་བསྒྲགས་

པ་ལྟར་ད་ལྟའང་གང་གི་མཛད་རྗེས་བློ་དགོས་པར་སྣང་ངོ་། །

འདི་ལ་ཐོན་མི་ཞེས་པ་དང་བྱ་མི་ཞེས་པའི་ཐ་སྟད་གཉིས་བྱུང་བས།
དང་པོ་ནི་འཕགས་ཡུལ་ནས་སློབ་སྦྱོང་ཐོན་པའི་མི་ཞེས་པ་དང་། བྱི་མ་ནི་
འབྲུངས་ཡུལ་གཉལ་བྱ་བྱ་ནས་ཡིན་པས་ཡུལ་གྱི་མིང་བྱར་ཆགས་པར་སྣང་
བས་གཉི་ག་ཁྲུངས་དང་ལྡན་ནོ། །ལ་ལས་བྱན་མི་ཞེས་པའང་སྣང་ངོ་། །

བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དབྱར་རྒྱ་སྐད་སྟོན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན།

གཉིས་པ་ནི། སྐུ་ཅུ་པར་རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ཞེས་སྟེས་པ་འདིས། རྒྱ་
གར་གྱི་ཡུལ་གྱུ་ཆེན་པོའི་ཡུལ་སྐད་དུ་གོ་བར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། སི་དུའི་
འབྲེལ་ཆེན་དུ་ཞིབ་ཐོར་དབྱུང་པའི་ལྷགས་སུ་དོགས་པ་དེ་ལྟར་སྦྱོར་བ་བདེན་
མོད་ཅེས་པ་ལྟར། སྐབས་དེར་རྒྱ་གར་ནི་རྒྱལ་ཁབ་སྣ་ཆོགས་པ་ཡིན་གྱི་དེར་
སང་ལྟར་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་མེད་པས་དེ་ལ་རྒྱ་གར་སྐད་ཅེས་སྦྱོར་མིང་སྦྱར་བས་
བྱེ་བྲག་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ་མི་གོ་སྟེ། དཔེར་ན་བོད་སྐད་ཅེས་པས་ལྟ་སའི་
སྐད་དང་། མདོ་ཁམས་ཀྱི་སྐད་སོགས་སུ་མི་གོ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེ་ན། བདེན་
མོད་འོན་ཀྱང་གྲགས་པ་དང་བསྟན་པས་སྦྱོན་མོད་དེ། དཔེར་ན། དེར་དུས་རྒྱ་
གར་བའི་མཁས་པ་པལ་ཆེ་བས་དབྱིན་སྐད་དུ་བོད་སྦྱོང་བྱེད་པ་ལྟར། སྐབས་
དེར་འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་བོད་
སྦྱོང་ཆེ་ཞིང་ཆད་ལྡན་དུ་བཀྱར་བ་དང་། སྐབས་དེའི་བཀའ་བསྟན་པལ་ཆེ་བ་
ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ཐོག་བཞུགས་ནས་ཡོད་པས་སྐད་དེ་མཁས་པའི་སྦྱི་
སྐད་ལྟ་བུར་ཆགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་རང་ཅག་བོད་ཁ་བ་ཅན་པའི་མཁས་པ་
རྣམས་ལའང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཤིན་ཏུ་མཁོ་ཆེ་བའི་གནད་ཀྱིས་སྦྱོན་དུས་སུ་

གངས་ཅན་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་འོར་ཁྱ་གར་སྐད་དུ་ཞེས་པས་ལེགས་སྦྱར་
ཀྱི་སྐད་བདེ་ལྷག་ཏུ་གོ་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ལེགས་སྦྱར་སྐད་དུ་ཞེས་བསྒྱུར་ན་མི་
ལེགས་སམ་ཞེ་ན། དགོས་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲ་མ་ཉིད་ལེགས་སོ། །གང་
གིས་ཤེ་ན། རང་ཅག་ཆོས་རིག་རྣམས་ཀྱི་གཞི་རྩ་ཡུལ་གང་ནས་བྱང་ཞེ་ན། རྒྱ་
གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་ནས་བྱང་ཞེས་ཡུལ་གྱི་ཁུངས་བསྟན་པ་དང་། བདེ་སྤྱོད་
གཞུང་གང་ནས་བྱང་ཞེ་ན། ལེགས་སྦྱར་སྐད་ཡིག་ནས་བྱང་ཞེས་བདེ་སྤྱོད་ཀྱི་
ཁུངས་སྟོན་པ་གཉིས་ཆོགས་གོ་བའི་ཆེད་དུ་དོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཐོད་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་མི་རིགས་གཞན་ཀྱི་སྐད་
ཡིག་ཏུ་ཁུངས་བཅོལ་བར་འགྱུར་བས་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། འདི་སྒོ་གྲོས་ཤིན་ཏུ་
དོག་པའི་སྟོན་ཏེ། ལེགས་སྦྱར་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནི་འཛམ་གླིང་གྱི་འགྲའི་སྐད་ཡིག་
ཆད་ལྟར་ཞིག་ཡིན་པས་ཡུལ་པ་སོ་སོའི་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པའི་སྐད་ཡིག་དེར་
ཁུངས་བཅོལ་བ་མིན་གྱི་བདེ་སྤྱོད་པའི་ཡི་གའི་རྣམ་གཞག་དེ་ཐོག་མར་གང་
ནས་སྒྲངས་པ་དེར་ཁུངས་བཅོལ་བ་ནི་ཁུངས་བཅོན་ལ་དགེ་མཚན་ཆེ་བ་ཡིན་
ཀྱི། རང་གི་སྐད་ཡིག་དེ་མི་རིགས་གཞན་ཀྱི་དབང་འོག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྟོན་ནི་
མེད་དོ། །དཔེར་ན་ནང་ཆོས་ནི་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དང་། ཆོན་རིག་ནི་
ཐོག་མར་ཡུལ་གང་ནས་དར་བ་དེར་ཁུངས་བཅོལ་བ་སྤྱི་སྟོན་ལྟར་རོ། །

འོ་ན་སུམ་རྟགས་འདི་བྱ་མིས་ཐོག་མར་རང་སྐད་དུ་བརྩམས་པ་མིན་
ནམ། རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ཞེས་ཅིའི་ཕྱིར་སྒྲུས་ཤེ་ན། རང་ཅག་གི་ཆོས་རིག་གི་བསྟན་
བཅོས་ཐོག་མར་འདི་ནས་བྱང་བ་ཡིན་པ་དང་། མ་འོངས་པར་ཡང་འཕགས་
ཡུལ་ནས་བཀའ་བསྟན་གང་ཞིག་རང་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་ཆེ་ཐོག་མར་འདི་ལྟ་
བུ་ཞིག་འགོད་དགོས་ཞེས་མ་འོངས་པའི་དོན་དུ་སྟོན་བྱེ་བའོ། །མ་འོངས་པའི་

ལས་སྟོན་དུ་མཛོད་པ་ཡིན་པས་དགོས་པ་བྱུང་བར་ཅན་དང་ལྷན་ནོ། །

རྒྱ་གར་གྱི་མིང་ཐོགས་ཚུལ་ལ་དབྱུང་བ།

རྒྱ་གར་གྱི་ཐ་སྟད་ཐོབ་ཚུལ་ལའང་མཁས་པ་མང་པོས་བཤད་ཚུལ་རྗེ་
སྟོན་ཅིག་སྟངས་ཡང་དོན་དུ་ནི། བོད་ཀྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་འཁོད་པའི་རྒྱ་ཆེ་བའི་མི་མང་
པལ་ཆེ་བས་དུས་དེར་ཆས་གོས་དཀར་པོ་གྱོན་ཞིང་། དཀར་པོས་མཛེས་བར་
བྱེད་པས་ན་རྒྱ་དཀར་ཞེས་བོད་པས་བཏགས་པ་སྟེ། ཕྱིས་སུ་བྱུང་ཆག་ནས་རྒྱ་
གར་ཞེས་འགྱུར་བ་དང་། བོད་ཀྱི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་འཁོད་པའི་རྒྱ་ཆེ་བའི་མི་མང་
པལ་ཆེ་བས་ཆས་གོས་ནག་པོ་གྱོན་ཞིང་། ནག་པོས་མཛེས་བར་བྱེད་པས་ན་
རྒྱ་ནག་ཅེས་ཆས་གོས་ཀྱི་ཆ་ནས་བཏགས་པ་དང་། བོད་ཀྱི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་
འཁོད་པའི་རྒྱ་ཆེ་བའི་མི་མང་པལ་ཆེ་བའི་སྐྱ་སེར་པོ་ཡིན་པས་ན་རྒྱ་སེར་ཞེས་
དག་ལས་དུ་ཡོད་བཞིན་པ་སྟར་རོ། །

ལ་ལས་བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་ཐུ་མི་སྟོན་པས་བཅུམས་པ་མིན་
ལུགས་སྟངས་བའང་ཆོག་འདྲ་འགའ་ཞིག་སྟོན་དུ་ཡོད་པའམ་ཕྱིས་ཡོད་པ་སོགས་
ལ་བསྟན་དེ་སྟེ་བ་ལས་ཁུངས་ལྷན་གྱི་རྒྱ་མཚན་མེད་པ་མ་ཟད། འདི་གཉིས་
ཚུམ་པ་པོ་སུ་ཡིན་བཅོལ་ན་ཁུངས་མི་འཁྲོལ་བའི་ཅལ་འདྲོགས་འབའ་ཞིག་
གོ། ཐུ་མིས་བཅུམས་པའི་རྒྱ་མཚན་དངོས་ནི་གོང་དུ་སྟོན་ཟིན་ལ་ཕྱིས་ཀྱང་རྗེ་
གསལ་དུ་འགོ་རོ། །

བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་དོན་ལ་དབྱུང་བ།

ལུང་སྟོན་པ་ཞེས་པ་ནི། དོན་དེ་དང་དེ་ལ་བད་སྟོན་པའམ་ཐ་སྟད་སྟར་

ཉེ་དོན་གོ་བར་བྱེད་པའི་ངག་ཡིན་པས་ན། སྐབས་འདིའི་ཕྱང་སྟོན་པ་ཞེས་
བྱའོ། །བྱ་ཉི་དགེ་བཤེས་ཀྱི་འགྲེལ་པར། ལྷ་ཀ་ར་ཏ་རྩོམ་པ་ལ། ཞེས་པ་ལས་
སྐུ་ལ་ཞེས་མ་བྱུང་ཡང་། སི་རུའི་ཙ་འགྲེལ་གཉིས་དང་གསེར་རྟོག་ཙ་འགྲེལ་དུ་
སྐུ་ལ་ཞེས་པ་བཀོད་ནས་འགྲེལ་པ་མཛད་འདུག་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་
པ་ལྟར་ན། སྐུ་ལ་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་ཙ་འགྲེལ་བྱ་སྟེ་ལེའུ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་
རྟེན་གཞི་བྱས་པས་ན་ཙ་འགྲེལ་འཆད་ཅིང་། བོད་ཀྱི་བརྟེན་སྟོན་པའི་གཞུང་
ལུགས་ཀྱན་ཀྱི་ཙ་འཕམ་གཞི་རྟེན་ཡིན་པ་དང་། བརྟེན་སྟོན་པའི་གཞུང་གི་ཐོག་
མ་ཡིན་པས་ཀྱང་ཙ་འགྲེལ་བྱའོ་ཞེས་བརྟེན་སྟོན་དོན་ཀྱི་གོ་དོན་ལེགས་
པར་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །

དོགས་པ་གཅོད་པ།

སུམ་རྟ་པ་ཞེས་བརྟེན་པ་ནི་སི་རུའི་འགྲེལ་ཆེན་དུ། ཁ་ཅིག་ཀྱི་ལི་སུམ་
རྟ་བརྟེན་བྱའི་གཙོ་བོ་སྟོན་པས་སུམ་རྟ་པ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་པ་ནི། སྤྱི་
བསྟན་བཅོས་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱང་ཀྱི་ལི་བརྟེན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་པས་སུམ་རྟ་
པའི་མིང་ཅན་དུ་འགྱུར་ཞེས་བཀའ་ཡང་བསྟན་བཅོས་འདིར་སྟོ་ཀ་སུམ་རྟ་
ཡོད་པས་སུམ་རྟ་པ་ཞེས་བརྟེན་པ་ལ། མཆོད་བརྟེན་དང་རྩམ་པར་དམ་བཅའ་
དང་བཅས་པ་བགྲངས་འདུག་པས་སྟོ་ཀ་སུམ་རྟ་སོ་གསུམ་དུ་འགྱུར་བས་མི་
འཐད་པར་གསུངས།

སི་རུ་དང་གསེར་རྟོག་གཉིས་ཀས་འདིའི་ཐུན་མིན་གྱི་གཞུང་ཆོག་སྟོ་
ཀ་སུམ་རྟར་གནས་པས་ན་སུམ་རྟ་པ་ཞེས་གཞུང་ཆོག་གི་ཆ་ནས་བཏགས་
པར་གསུངས་ཀྱང་། གཞུང་ཆོག་ནི་ཡི་གེ་ལྷ་ལི་ཀྱི་ལི་གཉིས་ཞེས་པ་ནས། ཅིག་
ཤོས་དེ་ལས་ལྷོག་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་ཡིན་ལ། འདི་ལའང་སྟོ་ཀ་ཉེར་དགྲུ་དང་

ཆོག་ཀྱང་གསུམ་ལས་མེད་ཀྱང་སི་ཏུས་ཉེས་པ་མེད་པར་གསུངས། གསེར་རྟོག་གིས་ཐོག་མར་ཚུམ་པའི་ཆེ་སྟོ་ཀ་སུམ་ཅུ་ཡོད་ཀྱང་། ཏུས་བྱིས་ཉམས་ཆག་བྱིན་པའི་དབང་ལས་ཆད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆད་པའི་ཆོག་ཀྱང་གཅིག་ནི། སྟོ་ཀ་བདུན་པའི་སྐབས་སུ། དེ་ལ་གཉིས་པ་ཁྱུ་ཡང་སྟུར། །ཞེས་པའི་མཆོམས་སུ། དེ་བཞིན་མིང་གཞིའི་བདུན་པའང་གནས། །ཞེས་སྟུར་དགོས་པ་འདྲ་ཞེས་དབྱེད་པའི་གཞི་ཅམ་སྟེང་བ་ལས། ཅ་ཆོག་ཏུ་འཛོག་པར་མི་བྱ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆོག་ཀྱང་དེ་སྟུར་ན་བཛོད་བྱའི་དོན་བསྟན་ཚུལ་དང་། ཆོགས་བཅད་ཀྱི་གྲང་བསྐྱགས་ན་འབྲེལ་ཆེ་བར་སྤང་བས། ཆད་པའི་ཆོག་ཀྱང་འདི་དངོས་ཡིན་པར་སྟམ་སྟེ་དབྱེད་པར་འོས་སོ། །

འདིའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་། སྒང་དར་གྱི་རྗེས་སུ་སྤར་གསའི་སྐབས་མ་དཔེ་མ་རྟེན་ནས་ངག་ལམ་ནས་གྲང་བསྐྱགས་པ་ཡིན་པར་གསུང་སྟེ་ཞིག་ཀྱང་སྤང་བས། དེ་ལྟར་བྱུང་མི་སྲིད་པ་ག་ལ་ཡིན། བྱ་ཏི་ནི། སུམ་ཅུ་པ་ཞེས་པ་ནི། ཀླ་ལི་སུམ་ཅུ་པའི་སྟུར་བ་རྒྱ་ཆར་སྟོན་པས་བཛོད་བྱའི་སྟོན་ས་བཏགས་པའོ་ཞེས་འཆད་ཅིང་། འདི་ལ་ཆོག་སྟོན་ཅུང་ཟད་སྤང་བས། ཀླ་ལི་སུམ་ཅུ་པམ་པ་ལ་སྤང་དང་ནམ་དབྱའི་འབྲུག་པ་རྒྱས་པར་སྟོན་པས་ན། སུམ་ཅུ་པ་ཞེས་བཛོད་ནའང་འཐད་པར་སེམས་ཏེ། གཞུང་ཆོག་གི་སྟོན་ས་བཏགས་པ་དང་། བཛོད་བྱའི་སྟོན་ས་བཏགས་པ་གཉིས་ཀ་འགལ་བར་མི་སེམས་སོ། །

ཙ་བར།

ཐོད་སྐད་དུ།

ཞེས་པ། ཐོད་ཀྱི་ཁྱོན་ལ་ཁྱབ་པའི་རང་སྐད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཞེས་
པའི་དོན་རྟོ། །

ཐོད་ཀྱི་མིང་ཐོག་ས་ཚུལ་ལ་དབྱུང་པ།

ཐོད་ཅེས་པའི་ཐ་སྟོད་ཐོབ་ཚུལ་ལའང་གསུང་ཚུལ་རི་སྟེན་ཅིག་ཡོད་
པས། རྒྱལ་རབས་མཁན་པོ་སྐྱེ་ལྷ་སྐབ་པས་མཛད་པའི་རྒྱལ་རབས་དེབ་
ཐེང་དང་པོའི་འགོར་བའོད་པ་དེར་གཟིགས་པར་འཆལ་ཡོ། །ཐོད་དུ་བཞུགས་
པའི་མཁས་དབང་དུང་དཀར་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་གཏམ་སྒྲེང་ཞིག་ཏུ། ཐོད་
ཅེས་པ་ཐོད་རིགས་ཐོག་མར་ཆགས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པར་ཐོད་ཀྱི་སྟོ་རྒྱུད་
འཕྲོངས་རྒྱས་ཁུལ་དུ་སྐྱེ་ཁ་ཉག་དུག་ཅེས་པའི་རི་འདབས་སུ་གྲོང་སྡེ་ཁག་དུག་
ཆགས་ནས་དེ་དག་པན་ཚུན་འཐོད་རེས་བྱས་པའི་སྐྱེ་ལས་ཐོད་པ་ཞེས་པའི་ཐ་
སྟོད་བྱང་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་འདུག་པ་ནི་ཞིབ་ཏུ་བཅའ་བའི་ལེགས་བཤད་
ཅིག་ཏུ་འདུག་པ་མ་ཟད། ལོ་རྒྱུས་གཞན་ཞིག་ནས་ཀྱང་གོ་ཐོས་ཤིག་བྱང་བས་
འདི་རང་འཐད་སྟོགས་སུ་བཟུང་ན་དངོས་ཡོད་དང་འབྲེལ་ཆེ། གང་ལྟར་ཡང་
ཡུལ་མི་རང་བཞིན་པའི་སྐད་ལ་བརྟེན་པའི་ཐ་སྟོད་པལ་ཆེ་བ་ཡུལ་མི་སོ་སོས་
འདོད་རྒྱལ་གྱིས་བཏགས་པ་ཆེས་མང་བས། ཐོད་ཅེས་པའང་དེ་དང་འབྲེལ་ན་
ཐོག་མར་དེ་ནས་བྱུང་ངོ་། །དེས་བཏགས་པའོ། །མཐའ་མར་དེ་ནས་རྫོགས་སོ་
ཞེས་ཁ་ཆོན་གཙོད་པར་འདོད་པ་ནི་འཇའ་རིས་ཀྱི་རྗེས་བཅའ་བ་དང་འབྲེལ་བས།
གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ནས་དཔྱད་ཡངས་པའི་ལམ་ནས་སྐྱེ་བ་ཉིད་ལེགས་སོ། །

འགྲུར་བྱུག་

དག་གི་དབང་སྒྲུག་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ། །

འགྲུར་བྱུག་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ།

ཞེས་པ་འདི། བྲ་ཉི་དང་སི་རུ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་འགྲུར་བྱུག་དང་མཐུན་
པར་བྱུག་མཛད་པར་བཞེད་པ་དང་། གསེར་ཉོག་སོགས་ནི་འཇམ་དཔལ་
དབྱངས་ལ་བྱུང་པར་དུ་བྱུག་མཛད་པར་བཞེད། འབྲེལ་བྱེད་འགས་འདི་ཐོག་
མར་ལེགས་སྒྲུར་སྐད་དུ་བཅམས་ནས་རང་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་འགྲུར་བྱུག་
དངོས་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་ནི་མི་འཐད་ཅེས་གསལ་ཞིང་། འདི་ནི་ལོ་རྒྱ་བ་རྣམས་དང་
མཐུན་པར་བཤད་པ་ནི་སི་རུ་ས་ལེགས་པར་བཀག་པ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་པས་
འདིར་བསྒྱུར་རྒྱུ་མ་བྱས།

འབྲེལ་བྱེད་མཁན་པོ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་འགྲུར་བྱུག་དང་མཐུན་པར་
བཞེད་པ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་ཤིང་། རྒྱ་མཆན་ནི། ལུ་མི་ཉིད་ཐོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱ་
བ་ཐོག་མ་ཡིན་པས་མ་འོངས་པར་འཕགས་ཡུལ་ནས་བཀའ་བསྟན་གང་
དང་གང་རང་སྐད་དུ་སྒྲུར་བའི་ཆེ་འགྲུར་བྱུག་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་ཞེས་
དཔེ་མཆོན་དུ་མཛད་པ་དང་། ལུ་མི་རང་གིས་བསྒྲུར་བའི་བཀའ་བསྟན་དུ་
ཡང་འདི་ལྟ་བུའི་འགྲུར་བྱུག་མཛད་དེ་སྟོལ་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །གསེར་ཉོག་གིས་
འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་བྱུང་པར་དུ་བྱུག་མཛད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་ན། བསྟན་བཅོས་དཀྱུས་གཅིག་དུ་འཇམ་དབྱངས་ལ་བྱུག་ཐེངས་
གཉིས་འཆལ་བ་ནི་དམིགས་བསལ་གྱི་དགོས་པ་མ་མཐོང་བས་རྒྱུ་སྒྲིབ་
དུ་མི་འགྲུར་རམ་སྟེ།

སྤྱི་མིའི་བསྟན་བཅོས་ལྷག་མ་དུག་ལ་དབྱེད་པ།

འོ་ན་བད་སྤྲོད་ཀྱི་མིག་འབྱེད་ཐུ་མི་སི་རྩོུ་ཉིད་ཀྱིས་བད་སྤྲོད་པའི་
བསྟན་བཅོས་བརྒྱུད་མཛད་པར་གྲགས་ཤིང་། ད་ལྟར་སུམ་རྟགས་འདི་གཉིས་
ལས་མེད་པས་ལྷག་མ་དུག་ཡོད་པ་རྩི་ལྟར་སྤྱབ་ཅེན། རང་རེའི་གསུང་རབ་
རྣམས་སུ་ཡི་གེའི་སྤྱི་གནས་དང་དབྱེད་ས་གསལ་གྱི་བྱེད་པར་དང་། འདོགས་
ཅན་དང་། ཉིས་བཅེགས་དང་། སུམ་བཅེགས་སོགས་ཆང་མ་གསལ་ནས་
ཡོད་ཀྱང་དེ་སོ་སོའི་ཐོབ་ཐང་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། དེ་བཞིན་སུམ་ཅུ་
པར་རྣམ་དབྱེད་ཐུ་འབྱུག་ཚུལ་ཅམ་ལས་རྣམ་དབྱེ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་བྱེད་ལས་
སོགས་མ་གསལ་བས་དེ་དག་གི་རྣམ་གཞག་དང་། དེ་བཞིན་རྩིས་འབྱུག་དང་
འབྱེལ་བའི་ཐུང་རྒྱུད་པའི་རྣམ་གཞག་སུམ་ཅུ་པར་རྒྱས་པར་བཀོད་ཡོད་ཀྱང་།
མིང་དུ་འགྱུབ་རྒྱུའི་ཐུང་དང་མིང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཐུང་གོང་དུ་གསལ་
བ་དེ་དག་གི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་སྤྱི་མིའི་གསུང་ཞིག་ངེས་པར་ཡོད་དགོས་ཏེ།
དེ་དག་ཐོག་མར་སྤྱི་མིས་བརྩམས་པར་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྤྱི་
མིས་བརྩམས་པའི་སྤྱི་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་ལེགས་པར་གྲུབ་པོ། །

གཞན་ཡང་རྟགས་འབྱུག་ཏུ་དུས་གསུམ་དང་བདག་གཞན་གྱི་ཐུང་
འབྱུག་ཚུལ་གསལ་ཡང་། དུས་གསུམ་དང་བདག་གཞན། ཐུང་པ་སོ་1གཞན་
འབྲེན་ཡིན་མིན་སོགས་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་སྤྱི་མིའི་གསུང་རབ་ཅིག་
ངེས་པར་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་ཅ་དངོས་དང་ཆོས་རིག་གི་གནད་ཆེའམ་དབྱེད་

1 ཡོངས་གྲགས་ལ་ཐུང་པོ་གཞན་འབྱེལ་ཡིན་ཡང་རྣམ་པས་སྤྱི་ཀུན་ཏུ་ཐུང་པོ་གཞན་འབྲེན་གྱི་ཐ་སྣང་
མཛད་འབྱུག་པས་དེ་བཞིན་བཞག་ཡོད།

གཞི་ཡོད་པ་རྣམས་ཐོག་མར་སྐུ་སྟོན་ནའང་དེས་དེ་ལྟ་བུའི་ལོ་རྒྱུས་སམ་རྣམ་
གཞག་རེ་དེས་པར་སྟོན་དགོས་པ་གང་ཞིག་ ཟུ་མི་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་གཞག་
ལ་མཁས་ཤིང་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་བབས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་
ཟུ་མིའི་གསུང་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་ན་བསྟན་བཅོས་ལྷག་མ་དུག་པོ་ལས་འོས་མེད་
པར་ཤུགས་ཀྱིས་གྲུབ་པོ། །

འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་བརྗོད་དོན་མཐའ་དག་མ་འཁུགས་པ་གང་ལས་ཤེས་ཤེ་
ན། ཟུ་མི་དང་དེའི་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ཀྱིས་གསུང་རབ་སོ་སོར་རྗེ་ལྟར་བཀོད་པ་
ལྟར། ཕྱི་རབས་ཀྱི་འགྲེལ་བྲེད་མཁན་པོ་རྣམ་པས་རྗེ་ལྟར་རིག་པ་དང་རིགས་
པས་རྗེས་སུ་དཔག་སྟེ་ཁུངས་བཅའ་བ་དང་། ལེགས་སྦྱར་སྐད་སོགས་ལས་
ཀྱང་ཁུངས་བཅའ་ཏེ་འགྲེལ་བྲེད་ཅི་ཐུབ་བྲེད་པའི་བཀའ་འཁུར་ལས་བད་སྟོན་
ཀྱི་ཆ་ལག་དོན་ཀྱིས་ཆང་བ་བཟོས་ཏེ་ད་ལྟར་མ་ཉམས་པར་གནས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཉམས་བཞག་དགོས་པའི་རྒྱུ་རྩ་གང་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེ་ན།
དུས་རབས་བདུན་པའི་སློང་ཅམ་ལ་ཆོས་རྒྱལ་སྟོང་བཅོན་སྐུ་པོའི་སྐབས་ནས་
ལོ་བཅུ་ལྷག་བཞི་ལྟའི་རིང་ནང་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གསར་འཛུགས་ཀྱིས་དར་
ཁྱབ་གང་ལེགས་བྱུང་ཡང་། དེ་རྗེས་རྒྱལ་སྟོན་རྣམ་པ་རྒྱལ་སྤྱང་དཔག་སྲིད་ལ་
བྲེལ་བས་ལོ་བཅུ་ལྷག་མང་པོའི་རིང་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་དེ་ཅམ་ཀྱིས་བདག་
གཙུག་མ་ཐུབ་པ་མ་ཟད། སྟོན་ངན་འགའ་ཞིག་གིས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་རིག་
དང་རྟེན་སྦྱོར་སོགས་གཏོར་སྦྱོར་ཡང་གང་འཆམས་བཏང་བ་སོགས་ལས་ཉམས་
ཆག་ཆེན་པོ་ཕྱིན་འདུག།

དེ་ནས་ཁྱི་སྟོང་ལྟེ་བཅོན་ལ་སྦྱོར་བར་བྱུང་ནས་བཟུང་ཁྱི་རལ་
དགོངས་པ་མ་རྗེས་པར་ལོ་ངོ་བཅུ་ལྷག་བདུན་བརྒྱད་རིང་ལྟར་བས་ཀྱང་དར་

ཁྱབ་ཏུ་ཅད་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡང་། དེ་ནས་སྤང་དར་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་ནས་
གཙུག་ལག་གི་གན་མཛོད་དང་ཆོས་རིག་གི་འཆད་ཉན། ཅ་ཆེའི་ཉེན་སྐྱུ་གསུང་
ཐུགས་ཉེན་མཐའ་དག་གཏོར་བཞིག་བཏང་ནས་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་བཞུལ་བར་སྤྲར་
གསོ་མ་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་དེ་དག་གི་དབང་ལས་རིག་གཞུང་རྩིང་མ་མང་པོ་
བོར་བརྒྱགས་སོང་འདུག་པས་དེའི་ཁོངས་སུ་བྱ་མའི་བདེ་སྲོད་ལྷག་མ་རྣམས་
ཀྱང་ཚུད་ཡོད་ངེས། དེ་འདྲ་བའི་གནས་ཚུལ་འཕོ་འགྱུར་མང་པོ་འཛམ་གླིང་
གང་སར་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་བོད་ལའང་བྱུང་ཡོད། དེ་མཚུངས་དེ་དག་
ལ་གདོང་ལེན་གྱིས་སྤྲར་གསོ་མཛོད་མཁན་མཁས་མཛོངས་སྤྱིང་སྤྱོད་པས་ཅན་
ཡང་རབས་དང་རིམ་བར་བྱོན་པའི་བཀའ་བློན་ལས། ཆོས་རིག་སྤྲང་བ་ཉི་མ་
ལྟར་ ༡༩༥༩ བར་གསལ་ཐུབ་བྱུང་ཡོད། ༡༩༥༩ ལོ་ནས་སྐྱོ་སྐྱོ་བྱུང་ཁན་ཏང་
གིས་ཐུན་ནག་ཡུག་གཅིག་ཏུ་བཅོས་ནས་ད་ལྟ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ བར་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་
བརྒྱད་ཕྱིན་པ་རེད། དེའི་རིང་ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྱི་ཁག་ཏུ་རང་རེའི་ཆོས་རིག་གང་
འཆོམས་སྤྲར་གསོ་ཐུབ་ཀྱང་ད་དུང་ཡང་རྣམས་པོ་བྱུངས་ཟད་ལྟ་བུའི་ཉེན་ཁ་ཆེན་
པོ་ཞིག་མཐུན་དུ་འཆང་བཞིན་པ་རེད།

ལ་ལས་སྤང་དར་མ་ལེགས་གནས་ཆེ་ལུགས་བཛོད་དེ་རང་གི་སྐུག་
མཆང་ཕྱིར་འགྲེམས་པ་དེ་ལ་བཛོད་པར་བྱ་བ་ནི། སྤང་དར་མས་སྲིད་དབང་
འཕྲོག་ནས་བཟུང་ཁོ་པས་དབང་ལུགས་གང་ཁྱབ་སར་ཆོས་རིག་གི་གཙུག་
ལག་དང་དེ་དག་ཚུལ་བཞིན་འཛིན་པའི་སློབ་གཉེར་བའི་སྤྱེ་ཁག་ ཀྱན་གྱི་རེ་བ་
སྤོང་བའི་ཉེན་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཉེན་མཐའ་དག་གཏོར་བཞིག་བཏང་བ་དང་།
བོད་ཀྱི་ནང་ཁུལ་ཁག་མཆོ་ལྟར་དཀྲུགས་ཏེ་བོད་སྤྱི་ཁྱབ་ཀྱི་གཞུང་འཛིན་མ་ཐུབ་
པར་སེལ་བྱུང་འཕྲོར་ནས་ད་དུང་ཡང་སྤྲར་གསོ་མ་ཐུབ་པ་འདི་དག་ལ་དགའ་

བསྐྱ་ཡི་རངས་ཡོད་ན་སྒྲང་དར་མར་རྒྱབ་སྟོར་དང་གཟེངས་བསྟོད་འོས་ཤིང་
འཆམས་པ་རེད། ཅ་བར་ང་ཆོས་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཉམས་ཞིབ་བྱས་པ་ནི་
ཕྱིན་ཆད་སྒྲང་སྒྲང་བྱ་བའི་དཔེར་མཆོན་དང་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་སྒྲང་དང་ཆེ་བ་འབྲེན་
པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་གྱི། འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གི་ནད་གཞི་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་
ན་ཆ་དེང་སང་བསྐྱངས་པ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བའོ། །

སྐྱས་པ། ཆོག་མཛེས་འཛོལ་བར་སྐྱབས་དང་བྲལ་མོད་ཀྱང་། །ཀྱན་
ལ་རན་པའི་དོན་བཟང་ལྷ་གོས་ཀྱིས། །བརྒྱན་པའི་ལུས་སྤྲ་མ་འདིས་གར་བྱེད་
ཆོ། །རྣམ་དཔྱོད་འདོད་པས་བཟེ་རྣམས་འཆབ་འཆུབ་ཀྱིས། །ཡང་ཡང་དབྱེད་
པས་ཐོན་མིས་རྗེས་བཅེ་སྤྲ། །སྐྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རིག་གཞུང་སྤེལ་བའི་
ཕྱིར། །གནས་འདིར་བྱོན་ཏེ་བྲིས་ཚོམ་གྱིས་སྐྱམ་སྟེ། །རིག་པའི་སྤྱན་སྟོང་མངའ་
རྣམས་བཟོ་སྐྱེང་ཚུགས། །ཞེས་པ་ནི་ཉམས་དགའ་བའི་གཏམ་མོ། །

༤༽ གྲེ་བྲག་སུམ་རྩ་བ་བཤད་བ་ལ་འབྲུག་པ།

གཉིས་བ་བཤད་བ་ལ་འབྲུག་བ་ལའང་དོན་ཚན་ལྔ་ལས།

དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་པ།

ཅ་བར།

གང་ལ་ཡོན་ཏན་མཆོག་མངའ་བའི། །

དགོན་མཆོག་དེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །

ཞེས་སོགས་ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་དགོན་མཆོག་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་
བའི་དགོས་བ་དམིགས་བསལ་ཅན་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། སྤྱིར་སུམ་རྟགས་འདི་
གཉིས་རིག་གནས་སྐྱུ་མོང་བའི་གཞུང་ཡིན་པས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཐོག་མར་
དགོན་མཆོག་ལ་མཆོད་པ་མེད་ཀྱང་རུང་མོད། འདི་ནི་རང་ཅག་བོད་དུ་སངས་
རྒྱུ་བའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་སྤྲེལ་བྱེ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ། རང་ཅག་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་
འབངས་མཐའ་དག་དུས་དེ་ཙམ་ནས་ནང་བ་སངས་རྒྱུ་བར་དངོས་སུ་གྱུར་བ་
ཡིན་ལ། རང་བ་སངས་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་བྱ་བ་གང་བྱས་ཀྱང་ཐོག་
མར་དགོན་མཆོག་ལ་མཆོད་ཅིང་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་བྱ་བ་ལ་འབྲུག་བ་དང་།
དགོན་མཆོག་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྤང་བླང་འཆོལ་བ་དང་། སྟོན་པའི་
བཀའ་བཞིན་ལས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་གནས་ལ་ཡོད་ཆེས་དང་ལྡན་པ་འདི་གསུམ་
ནི་སངས་རྒྱུ་བའི་གས་སུ་ཚུད་མི་ཚུད་ལྟ་བུའི་འགག་སྤྲོམ་ཡིན་པས་དེ་ཞེས་
བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །དེ་དུས་ནས་ད་ལྟའི་བར་དེ་ལྟ་བུའི་བྱུང་ཆོས་གསུམ་ལྡན་

ཀྱི་མི་རིགས་ཤིག་ཏུ་བྱུང་བ་འདྲ་བ་དེའི་རྒྱལ་ལོན་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་བློན་ལས་
བྱུང་བས་དེ་བཞིན་དུ་བཅུག་ན་ཤིན་ཏུ་འཕངས་སོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་ཆོག་ཀང་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རི་ལྟ་བུ་དང་སྐྱར་ནས་བྱག་
འཆལ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོས་མཛད་པའི་རྒྱད་སྒྲ་མ་
ཁུངས་སུ་བྱས་ནས་ཡིད་བཞིན་ཀྱི་ཁོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་འབྲེལ་བུ་གི་
སྒྲོན་ས་ཆོས་མཚུངས་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་སྐྱར་ཏེ་བྱག་འཆལ་
བའོ། །གང་སྐྱ་ནི་སྤྱི་སྤྱི་ཡིན་ཡང་ཁྱད་པར་ཀྱི་ཆོག་ཡོན་ཏན་མཆོག་མངའ་བ་
དང་སྐྱར་བས་ཁྱད་པར་ཀྱི་ཆོག་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲོན་ས་བྱེ་བྲག་དཀོན་མཆོག་
ཉིད་ལ་འཇུག་གོ། །

སི་ཏུ་ལྟར་ན། ལ་ཡིག་དང་པོ་ནི་རྟེན་གནས་དང་། ལ་ཡིག་གི་མ་ནི་རྣམ་
དབྱེ་གཉིས་པའོ། །ཡང་ན། བྱག་འཆལ་ལོ་གང་ལ་ན་ཡོན་ཏན་མཆོག་མངའ་
བའི་དཀོན་མཆོག་ལའོ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྲུལ་དང་། བྱ་ཡུལ་གྱི་མར་བྱས་པའི་ལ་
དོན་གཉིས་ཀ་གཉིས་པ་ལས་སུ་བྱ་བ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྤྱི་བཟོད་དང་
མཐུན་ནོ། །དེ་སྤྱི་ནི་ངས་བཟུང་གི་སྤྱོད་ཞེས་པའོ། །

དོན་ནི་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་འཛིགས་པ་ལས་སྐྱོབ་པའི་སྐྱབས་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྟོན་པའི་ཆ་ནས་སྐྱབས་སྟོན་པ་པོ་སྟེ་སངས་རྒྱས་དཀོན་
མཆོག་སྐྱབས་དེར་བཟོད་པའི་ལམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཆ་ནས་འགོག་ལམ་
གཉིས་ཏེ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང་། ལམ་དེར་བཟོད་པའི་སྐྱབས་ཐོགས་ཕྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པའམ་རྣམས་པར་དག་པའི་ཆ་ནས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ནི་
དག་འདུན་དཀོན་མཆོག་སྟེ་གང་ཟག་སྐྱབས་ཡུལ་མཆོན་ཉིད་པའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་རང་ལ་ཐར་ལམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་དག་པའི་

བཤེས་གཉེན་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་རྗེས་མཐུན་པའམ་བརྟམ་
བཏགས་པའི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ གླེང་དོར་གྱི་གནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
བ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་དང་སོ་སོའི་སྤྱོད་པའི་རྒྱུད་གྱི་སྤངས་ཉོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་
རྣམས་ནི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་རྗེས་མཐུན་པའམ་བརྟམ་བཟུང་བཏགས་པའི་ཆོས་
དཀོན་མཆོག་ གླེང་དོར་ཚུལ་བཞིན་སྐྱབ་པའི་སོ་སོའི་སྤྱོད་པའི་དགེ་འདུན་རྣམས་
ནི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་རྗེས་མཐུན་པའམ་བརྟམ་བཟུང་བཏགས་པའི་དགེ་འདུན་
དཀོན་མཆོག་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་སྟོན་གསུམ་གྲུས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཕྱག་འཆའ་
ཏེ་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་དགོས་པ་ནི་སྐྱབས་འགྲོའི་གཞུང་ལས་གསལ་བ་ལྟར་འདིས་
ཀྱང་ཕྱགས་གྱིས་འཕངས་སོ། །

དཔེར་ན། རྟ་ཆ་བས་ཅན་ནད་ལས་གྲོལ་བ་ལ་སྦྲན་པ་མཁས་པ་དང་
འཕྲོད་ངེས་གྱི་སྦྲན་དང་། ཨ་ཆ་ཆེ་བའི་ནད་གཡོག་གམ་སྦྲན་གཡོག་གསུམ་
ཆང་དགོས་པ་དང་། རང་གིས་མཤེས་པའི་ལས་དོན་འགངས་ཆེ་བ་ཅི་འདྲ་ཡིན་
ཡང་དེའི་ལམ་སྟོན་གཞན་ཞིག་ལ་ངེས་པར་བསྟེན་དགོས་པ་དང་། དེ་ལེགས་
ཉེས་གྱི་དབང་གིས་ལས་དོན་ལེགས་ཉེས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །ཡིད་གྱིས་དེ་ལ་
དད་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་ལུས་གྱིས་གྲུས་པས་བརྟུང་བ་དང་ངག་གིས་
ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་ནི་ཕྱག་འཆའ་བའི་དོན་ནོ། །

དགོས་པ་ནི། སྤྲིག་ལྟར་པལ་ཆེ་བ་ནི་མ་གྲུས་པའམ་མ་དད་པའི་དབང་
གིས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་འགོག་བྱས་གྱི་གཉེན་སོ་ནི་དད་པ་སྐྱངས་ཏེ་གྲུས་
པས་བརྟུང་བ་ཉིད་མེད་མི་རུང་བ་ཡིན་པས། དེ་ནི་སྤྲིག་པ་སྐྱངས་པ་དང་
བསོད་ནམས་བསགས་པའི་མཐུ་ཕྱལ་དུ་བྱུང་བའོ། །ལྷག་པར་དུ་མ་དད་པའི་
རྒྱ་ནི་ང་རྒྱལ་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་གཞོམ་པ་དང་ལུས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བར་བྱ་

བའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡང་དད་པ་སྤངས་པ་དང་ཕྱག་འཆའ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་
བའི་ཕྱག་འཆའ་བའི་ཚུལ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་འདིར་མ་བཀོད་དོ། །

འོ་ན་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བུ་ནི་གང་། དེ་དང་འབྲ་ཆོས་དྲུག་གི་སྒོ་ནས་
ཆོས་མཚུངས་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། འཇམ་སྒྲིང་འདིར་དུས་རབས་དུ་མ་མར་བཞུལ་
བའི་པ་རོལ་ན་མིའི་བྱ་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་བསམ་གྱིས་མི་
བྲལ་བ་ལ་འོངས་སྟེ་དཔེ་སྐབས་ཤིག་བྱུང་སྟེ། ད་ལྟ་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པ་བསམ་
གྱིས་མི་བྲལ་བ་ལ་འོངས་སུ་སྟོན་བཞིན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་ཆེ་འབྱུང་བའི་བཅུད་
ཀྱི་ཐིག་ལེ་འོངས་སུ་སྒྲིན་པའི་སྒྲིང་བོ་ཆོས་ཆེར་བདོ་བ་ལས་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་
རྣམ་པ་སྣ་ཆོག་པ་དར་ཞིང་། དེའི་ནང་ནས་རབ་ཏུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ནི་ཡིད་
བཞིན་གྱི་ཁོར་བུ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མིའི་བྱ་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་
དེ་དག་ལ་བརྟེན་ཏེ། འཁོར་འབངས་རྣམས་ཀྱི་དབུལ་འོངས་སེལ་བ་དང་དཔལ་
ཡོན་རྒྱས་ཤིང་པས་རྒྱལ་གཞིམ་པ་སོགས་སྤིང་པའི་ཕུན་ཆོག་པ་ལ་འོངས་སྟེ་
པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཉིད་བདག་གིར་བྱ་བའི་ཐབས་སུ་འབྲན་པ་དང་ཚོད་པ་སོགས་
ལ་སོགས་སྟེ་བར་བྱེད་དོ། །

དེ་ལྟ་བུ་སྐབས་རེར་འབྱུང་ལ་སྐབས་རེར་མི་འབྱུང་བས་ཚོད་དུས་ཀྱི་
དུས་རབས་འདི་ལ་ནི་དེ་དག་མིང་ཅམ་ལས་མ་ལྟག་པར་རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱལ་བ་
ཤར་བའི་དུས་སུ་སྐབས་ནས། དེ་ཡང་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་
པར་དངོས་སུ་འོངས་སྟེ་དཔེ་དུས་ཡིན་ལ། འདི་ཡང་དུས་རིང་མོ་ཞིག་ནས་
དེ་དག་ཉམས་ཏེ་སྤྱང་གཏམ་བཤའ་ཀྱང་རྣ་བར་མི་འཇེབས་པ་ཞིག་ཡོང་བར་
གཤོན་མི་ཐའོ། །

འབྲ་ཆོས་དྲུག་ནི། ཟུང་ཟླ་དེ་ཉིད་ལས། འབྱུང་བ་དགོན་ཕྱིར་བྱི་མེད་

ཕྱིར། །མཐུ་ལྷན་ཕྱིར་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི། །རྒྱན་གྱུར་ཕྱིར་དང་མཆོག་ཉིད་
ཕྱིར། །འགྱུར་བ་མེད་ཕྱིར་དགོན་མཆོག་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡིད་
བཞིན་གྱི་ཞོར་བུ་ནི་དུས་དང་གང་ཟག་བྱུང་པར་ཅན་འགའ་རེ་ལ་བྱུང་བ་ལས་
པལ་ཆེ་བ་ལ་མི་འབྱུང་བས་ཆེས་དགོན་པ་ལྟར། དགོན་མཆོག་ཉིད་ཀྱང་ཡུལ་
དུས་གྱི་བསོད་ནམས་བྱུང་པར་ཅན་བསགས་པ་ལ་འབྱུང་གི་དེ་ལས་གཞན་དུ་
མི་འབྱུང་བས་འབྱུང་བ་དགོན་པའོ། །ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བུ་ནི་གཡའ་དང་ནག་
ནོག་སོགས་གྱི་ངི་མ་མེད་པ་ལྟར་དགོན་མཆོག་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་
དབང་དུ་གྱུར་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པས་ན་ངི་མ་མེད་པའོ། །ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་
བུ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་དབུལ་མོངས་སེལ་བའི་མཐུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ལྟར། དགོན་
མཆོག་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་ཉེས་སྒྲོན་སེལ་བའི་མཐུ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྷན་
པའོ། །ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བུ་གང་ལ་ཡོད་པ་དེར་རྒྱལ་འབངས་གྱི་རྒྱན་དུ་གྱུར་
པ་ལྟར། དགོན་མཆོག་ཀྱང་ཆོས་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་གྱི་སྟོ་བ་འཕེལ་བའི་
རྒྱན་དུ་གྱུར་པའོ། །ཡིད་བཞིན་ཞོར་བུ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་གྱི་
མཆོག་ཡིན་པ་ལྟར། དགོན་མཆོག་ཀྱང་ཐར་པ་དོན་གཉེར་ཅན་ལ་འཕྲལ་ཡུན་
ཀུན་དུ་དགའ་བདེ་འཛད་མེད་དུ་འཕེལ་བས་རྒྱན་གྱི་མཆོག་ཅེས་བྱའོ། །ཡིད་
བཞིན་གྱི་ཞོར་བུ་ནི་བསོད་ནམས་མངོན་པར་མཐོ་བའི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ལས་
གནས་སྐབས་ངོ་བསྟོད་དང་བཀྱར་བསྟེ་སོགས་གྱིས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ལྟར།
དགོན་མཆོག་ཉིད་ཀྱང་བཀྱའ་བཞིན་སྐྱབ་པ་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བ་ལས་བསྟེན་
བཀྱར་དང་བསྟོད་གསུངས་སོགས་གྱིས་འགྱུར་བ་མེད་པར་མཆོག་དམན་ཀུན་གྱི་
གཉེན་དུ་གྱུར་པའོ། །རྒྱས་པ་ནི་འདི་དག་གི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་གཞུང་ཆེན་པོ་
རྣམས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་མཆོད་པར་བཟོད་པ།

མཆོད་བཟོད་གཉིས་པ།

ཙ་བར།

གང་གིས་སྐྱ་དབྱངས་ཀྱན་གསུངས་པའི། །

འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །

ཞེས་པ་འདི་ཐུ་མིས་རང་གི་ཡི་དམ་གྱི་ལྟ་ལ་དམིགས་བསལ་དུ་བྱག་
མཛོད་པ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་བྱ་བ་གང་བྱེད་ཀྱང་རང་གི་ཡི་དམ་གྱི་ལྟ་ལ་སྐྱབས་
གོགས་ཞུས་ཏེ་མཉེས་ཤིང་གནང་བ་སྤྱན་པ་བྱུང་ན་གཞན་ལ་པན་རྒྱབས་དང་
ལམ་གྲོངས་ཆེ་ཞིང་ཞེན་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་སོགས་ཀྱི་བྱུང་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་
སོ། །ཡོན་ཏན་གྱི་བྱུང་པར་བཟོད་ཀྱིས་མི་ལང་ཡང་འདིར་སྐྱ་དབྱངས་གསུངས་
པ་དང་སྐྱར་བ་ནི། ཐུན་མོང་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྐྱ་
དབྱངས་མ་ལུས་པའི་རྩ་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བདག་
ཉིད་མཐར་ཐུག་པ་ནི་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཡིན་པ་དང་། ལེགས་བཟོད་ཀྱི་སྐྱ་
དང་སྤྱན་པའི་དབྱངས་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཡང་དེ་དང་དེའི་བདག་སྐྱེན་བྱུང་པར་བ་ནི་
ཤེས་རབ་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ནི། གདུལ་བྱ་ནམས་
ཤེས་རབ་འཕེལ་བའི་ལྟ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའང་ཡིན་ནོ་ཞེས་གོ་བའི་ཆེད་དུ་ལོ། །

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། འཇམ་པའི་དབྱངས་ནི་བྱི་མ་
མེད་པའི་དབྱངས་ཡིག་གི་ས་བོན་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། དག་རིག་ནམ་པར་དག་
པའི་དག་ཆ་ལྟར་ཤར་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་རྗེ་སྟེང་ཅིག་གསུངས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་བདག་སྐྱེན་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱན་འདུས་ཀྱི་

རང་མདངས་ལྟར་ཤར་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་པས། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་དབྱངས་ཀྱན་ལ་ཐོག་
མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བས་ན་དེ་ལྟར་བསྟོད་བྲག་མཛད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
དོན་གྱིས་འཕངས་སོ། །

ལ་ལས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་སྟོན་དུ་སྒྲ་དབྱངས་ཡོད་མེད་སོགས་
ལ་བཅད་པ་ནི། བྱ་དེའི་སྟོན་དུ་སྟོང་ཡོད་མེད་ལ་རྩོད་པ་དང་འབྲ་བས་དེ་ལྟ་བུའི་
རྩོད་པའི་ངལ་བ་ལ་སྦྱང་པོ་ཅི་ཡོད་ཆོལ་ཅིག་ ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་
པའི་རྩལ་རེག་དང་བྲལ་བས་ན་འཇམ་པ་དང་། གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་བྲག་
ཅུའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པས་ན་དབྱངས་ཞེས་བྱའོ། །གང་སྒྲ་ནི་བྱད་པར་གྱི་
ཆོག་དང་འབྲེལ་བས་བྱེ་བྲག་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་འཇུག་པ་ནི་གོང་དང་
འབྲའོ། །སྐབས་འདིར་སི་ཏུ་དང་གསེར་ཏྲོག་གཉིས་ཀས་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་
མོང་མེན་པ་བསྐྱེས་ནས་བཤད་པ་རྒྱས་པར་མཛད་འདུག་པས་སྐབས་དོན་ལས་
འགོང་བར་མི་འགྱུར་རམ་སྟུམ་སོ། །

ཉག་ཞི་བ་ལ་མཆོད་པར་བརྟེན་པ།

མཆོད་བརྟེན་གསུམ་པ།

ཅ་བར།

གང་གིས་མིང་གཞི་སྟོན་གསུངས་པའི། །

ཉག་ཞི་བ་ལ་བྲག་འཆལ་ལོ། །

ཞེས་པ་བསྟན་བཅོས་འདི་ནི་རིག་གནས་ཀྱན་གྱི་ཕྱི་མོ་བ་ཡིན་པར་གོ་
བའི་ཆེད་དུ་ལྟ་ཆེན་པོ་དབང་ཕྱག་ལ་བྲག་འཆལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྟོན་གྱི་
བསྟན་བཅོས་དང་གཏམ་རྒྱུད་ལ་གྲགས་པ་ལྟར། ཡི་གའི་བྱེད་པ་པོ་དབང་ཕྱག་

ཡིན་པ་དང་དེ་ཉིད་རྟག་ཏུ་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལ་གནས་པར་གྲགས་པས་ན་དེ་ལྟར་
གཞན་ལུགས་ཀྱི་གྲགས་པ་དང་བསྐྱེད་ནས་ཕྱག་མཛད་དོ། །

དོགས་པ་གཅོད་པ།

བྲ་ཉིའི་འགྲེལ་པར། རྟག་ཞི་བ་ནི་ཁྲབ་འཇུག་དང་ཆོངས་པ་ལ་འཇུག་
པར་གསུངས་ཀྱང་སི་རུས་དབང་ཕྱག་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་ཉིད་དབྱང་བ་
ཞིབ་མོ་མཛད་འདུག་ཅིང་། གསེར་ཉོག་ལས་ཀྱང་འདི་དང་མཐུན་པར་འཆད་
འདུག་པས་འདི་ཉིད་ལེགས་པའི་གནས་སུ་མཐོང་ངོ་། །ལ་ལས་རྟག་ཞི་བ་ནི་
སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་འཆད་པ་སོགས་ནི་མི་འཐད་པ་བྲ་ཉི་དང་སི་རུ་གཉི་
གས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །

ལྟ་དབང་ཕྱག་ལ་སོགས་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལྟ་མཐུ་བོ་ཆེ་ལ་གནས་
སྐབས་དགོས་པའི་དོན་དུ་ཕྱག་མཆོད་བྲས་ཆོག་ཀྱང་སྒོ་ཕྱགས་བཅོལ་ནས་
སྐབས་སུ་འགོ་མི་རུང་བ་མདོ་བསྟན་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་
སོགས་ལས་གསུངས་པས་སྒོ་བ་དཔོན་བྱ་མི་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་གནས་སྐབས་ཀྱི་
དོན་འགྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་ལྟ་དབང་ཕྱག་ལ་ཕྱག་མཛད་པ་ལ་འགལ་བ་གང་
ཡང་མེད་དོ། །ལ་ལས་རང་ཉིད་ལ་དབལ་འབྱོར་གྱི་འཕྲིན་ལས་སྐྱབ་པ་ལ་
དངོས་བྱུང་སྤྱན་པའི་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྟ་སོགས་སུ་བཅོས་ཉི་སྒོ་སྤྱིང་བྱང་གསུམ་
བཅོལ་བཞིན་དུ་དབང་ཕྱག་སོགས་ལ་ཕྱག་བྲ་མི་རུང་བར་སྒྲོག་པ་ནི་ཕྱོགས་
སུ་སྤྱང་བ་ཁོ་ནའི་གཏམ་མོ། །འོན་ཀྱང་རབ་བྱུང་ཡིན་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་ལྟ་ལ་
དངོས་སུ་ཕྱག་འཆལ་མི་རུང་བ་ནི་རྟེན་མཆོག་དམན་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་པས་
མདོ་ཙམ་མོ། །

སྒྲ་མ་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་པ།

མཆོད་བརྗོད་བཞི་པ།

ཙ་བར།

སྒྲེབ་སྦྱར་ལེགས་མཛད་མཁས་རྣམས་དང་། །

སྒྲ་མ་ལ་ཡང་ཕྱག་འཆའ་ནས། །

ཞེས་པ་ཡི་གེ་དང་རྣམ་དབྱེ་ཆོག་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲེབ་ལེགས་པར་སྦྱར་
ཏེ་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་དོན་འབྲེལ་བ་དང་། བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་ལ་མཁས་
པ་སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་མཁན་པོ་ཉིད་ལ་བཀའ་ངོན་ལྷག་པར་དུ་ཆེ་བ་བྲམ་ཟེ་ཡི་བྱིན་
ཀ་ར་དང་། ལྷ་རིག་པའི་སང་གོ་སོགས་དངོས་བརྒྱད་ཀྱི་དགོ་པའི་བཤེས་གཉིན་
རྣམས་ལ་འང་ཕྱག་འཆའ་ཞེས་པའོ། །ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ་རིག་གནས་
ཅུང་བ་ལྡེ་ཡ་གྲུལ་སྒྲེབ་སྦྱར་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཟུར་དུ་ཡོད་ཀྱང་། རང་སྐད་ཀྱི་
བསྟན་བཅོས་ལ་དེ་ལྟར་མེད་པས། འདིར་སྒྲེབ་སྦྱར་ཡང་དེ་ལ་མི་འཇུག་པ་སུམ་
ཉག་ས་མཁན་པོ་རྣམས་བཞེད་པ་མཐུན་ནོ། །འདིར་བྲམ་ཟེ་ཡི་བྱིན་ཀ་ར་ཞེས་པ་
ཁ་ཕྱལ་ནས་སློབ་དཔོན་གཉིས་ཡོད་པར་སྦྱ་བ་ནི་ཐེ་ཆོས་ཀྱི་བ་འབའ་ཞིག་གོ།

འོ་ན་རང་ལུགས་སྒྲེབ་སྦྱར་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཟུར་པ་མེད་ན་བསྟན་
བཅོས་མཛད་པ་པོས་ཆོག་གི་སྒྲེབ་སྦྱར་ལ་རི་ལྟར་མཁས་པར་འགྱུར་ཞེ་
ན། །སྦྱོན་མེད་དེ། ཉག་ས་ཀྱི་འཇུག་པ་དེ་ཉིད་སྒྲེབ་སྦྱར་གྱི་ཆ་ལག་ཡོངས་སུ་
ཆང་བས་འདི་ཉིད་ལ་ལེགས་པར་བསྐྱབས་ན་ཆོག་གི་སྒྲེབ་སྦྱར་ལ་སྦྱོངས་པ་
མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་གི་སྦྱ་ནི། སྒྲ་མ་རྣམས་ལ་མ་ཟད་བྱེ་བྲག་ཏུ་རང་
གི་སྒྲ་མ་ལ་ཡང་ཕྱག་འཆའ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ནས་ཀྱི་སྦྱ་ནི་མཆོམས་སྦྱར་

ལྷག་བཅས་སོ། །

ལྷ་པ་རྩེ་པར་དམ་བཅའ་བ་ནི།

ཙ་བར།

བསྐྱབ་པ་ཀུན་གྱི་གཞི་འཛིན་ཅིང་། །

རིག་བྱེད་སྤྲ་བ་རྣམས་གྱི་རྒྱ། །

མིང་ཆིག་བཛོད་པ་ཀུན་གྱི་གཞི། །

ཡི་གེའི་སྟུང་བ་བཤད་པར་བྱ། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། ཕྱི་ནང་སྤྱན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཚུལ་
ཁྲིམས་གྱི་བསྐྱབ་པ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ། ཤེས་རབ་གྱི་བསྐྱབ་པ་དང་
གསུམ་ཡིན་ལ། འདི་གསུམ་ནི་ཕྱི་ནང་གཉི་གའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཞིང་། མངོན་
མཛོ་ལྷ་དང་མིའི་གོ་འཕང་དངོས་སམ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་བདེ་བ་བྱུང་པར་ཅན་
གང་དང་གང་བསྐྱབས་ཀྱང་། བསྐྱབ་པ་གསུམ་གང་རུང་གི་ཉམས་ལེན་ལ་
མ་བཞེན་པར་མི་འགྱུབ་པས་ན་ཕྱི་ནང་སྤྱན་མོང་བ་ཞེས་བྱའོ། །ངེས་འབྱུང་གི་
བསམ་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་དེ་གསུམ་བསྐྱབ་ན། ཐར་པའམ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པའི་རྒྱར་འགྱུར་བས་ལྷག་པའི་བསྐྱབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་པའི་སྤྱན་མོང་
མ་ཡིན་པའོ། །ཉགས་འབྱུག་སྐབས་སུ། ཙ་བར། ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་སངས་
རྒྱས་གྱི། །བསྐྱབ་པ་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་བསྟན་
ན་སྐབས་འདིའི་བསྐྱབ་པ་ནི། ཉན་ཐོས་གྱི་བསྐྱབ་པ། རང་རྒྱལ་གྱི་བསྐྱབ་པ།
བྱང་སེམས་གྱི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་དང་སྦྱར་ནའང་རུང་ངོ་། །

བསྐྱབ་པ་དེ་དག་བསྐྱབ་པ་ལ་སྟོང་བ་བསམ་གཏན་ལ་བཞེན་དགོས།

སྒྲིབ་བ་བསམ་གཏན་ཡང་སྒྲིབ་བ་ཐོས་བསམ་ལ་བརྟེན་དགོས། དེ་ཡང་ཡི་གེའི་
སྒྲིབ་བ་ལ་ངེས་པར་བརྟེན་དགོས་ཤིང་། ཡི་གེའི་སྒྲིབ་བ་མེད་ན་དེ་དག་གི་མ་
གྲུབ་མེད་ལྟར་བས་ཡི་གེའི་སྒྲིབ་བ་ནི་བསྐྱབ་བ་མཐའ་དག་གི་གཞི་དང་རྟེན་མི་
བསྐྱབ་པར་འཛིན་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

རིག་བྱེད་ཅེས་པའང་གྱི་ནང་ཐུན་མོང་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ངེས་བརྗོད་
ཀྱི་རིག་བྱེད། མཆོད་སྦྱིན་གྱི་རིག་བྱེད། ལྷན་ཆོག་གི་རིག་བྱེད། མིང་སྦྱང་གི་
རིག་བྱེད་དེ་གྱི་པ་ལ་གྲགས་པའི་རིག་བྱེད་བཞི་དང་། རང་པ་ལ་གྲགས་པ་ནི་
དག་གི་རིག་བྱེད་དང་། ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་རིག་བྱེད་
གྱིས་མཆོན་པའི་གཞུང་ལུགས་མཐའ་དག་སྦྱ་བར་ཡང་ཡི་གེའི་སྒྲིབ་བ་བརྟེན་
ནས་སམ་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་སྒྲོན་སྦྱ་དགོས་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ་མིན་པས་
ཡི་གེའི་སྒྲིབ་བ་ནི་རིག་བྱེད་སྦྱ་བ་ཀུན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བསྟན་རྟོ། །

མིང་ཆོག་བརྗོད་པ་ཀུན་གྱི་གཞི། །ཞེས་པ་ནི། བོད་དུ་བཤད་ཟེར་
ཅིང་འདྲར་བསྐྱུས་ན་ཡི་གེའི་སྒྲིབ་བ་ལས་མིང་དང་མིང་ལས་ཆོག་ཆོག་ལས་
སྦྱ་བརྗོད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འབྱུང་གི་ཡི་གེའི་སྒྲིབ་བ་མེད་ན། དེ་ལྟར་
མི་འབྱུང་བས་ན་དེ་སྐད་བརྗོད་དོ། །ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་ནི་ཚུམ་པར་དམ་
བཅའ་པའི་གཞུང་ཡིན་པ་མ་ཟད། དགོས་འབྲེལ་དག་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་
རྣམ་གཞག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ལྷན་པ་དོན་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་
སྟོན་པའི་སྒྲོན་སྦྱ་ཚུམ་པར་དམ་བཅའ་པའི་དག་ཡིན་པས་ན་དགོས་འབྲེལ་དག་
ཅེས་བྱ་ལ། བརྟེན་བྱའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆེ་བཤེས་པའི་ཆེད་དུ་འཆད་འབྱུང་གི་
བརྗོད་བྱ་མཐའ་དག་གཞན་བསྐྱུས་ནས་འདྲར་སྟོན་པས་ན། ལུས་ཀྱི་ལུས་འདི་
གཉིས་ཀྱི་ལུས་རྣམ་གཞག་ཅེས་བྱའོ། །

སྐུ་ཏྲགས་ཀྱི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་བཤད་པ།

བསྐྱེད་བཅོས་ལུས་ཀྱི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ནི། ཀླ་ལི་སྐུ་ཅུ་ཐམ་པ་
ལ་རྗེས་འཇུག་དང་འབྲེལ་བའི་ཐད་དང་ནམ་དབྱེ་སྦྲར་ཚུལ་མཐའ་དག་ནི་སྐུ་ཅུ་
བའི་བཛོད་བྱ། དེ་དག་གཞིར་བཞག་ནས་པོ་མོ་མ་ནིང་སོགས་ཏྲགས་ཀྱི་འཇུག་
ཚུལ་དང་། མིང་མཐའ་འདྲེན་ཚུལ་སོགས་ནི་ཏྲགས་འཇུག་གི་བཛོད་བྱ་ཡིན་ལ།
དེ་དག་ཤེས་ཤིང་ལོ་བས་བ་ལས་གཞུང་བཤད་དང་ཚོམ་རིག་ལ་མི་སྒྲོངས་
བར་མཁས་བར་འགྱུར་བ་འདིའི་དགོས་པ། དེ་ལས་རང་གཞན་གྱི་དོན་ཆེན་
སྐྱབ་པ་ལ་དཔའ་བའམ་སྟོབས་བ་རྙེད་ཅིང་གཞུང་བརྒྱ་འཛིན་བ་དང་འཆད་བའི་
བྱ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་ནི་སྐབས་འདིའི་ཉིང་དགོས་ཡིན་ལོ། །དེ་ལས་མཐར་འཇུག་
ལེགས་རྙེད་པ་ནི་ཉིང་དགོས་མཐར་ཐུག་ཡིན་ལོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དགོས་འགྲུབ་
པ་ལ་དེའི་སྟོན་དུ་དགོས་པ་གྲུབ་པ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། དགོས་བ་དེ་འགྲུབ་པ་
ལ་བསྐྱེད་བཅོས་འདིར་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་འཇུག་པ་ལ་རག་ལས་བས་ན་བྱི་མ་
བྱི་མ་སྐྱ་མ་སྐྱ་མ་དང་འབྲེལ་བ་ནི་འབྲེལ་བའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་དགོས་སོགས་ཆོས་
བཞི་དགོས་འབྲེལ་རག་གི་བཛོད་བྱ། དེ་ལྟ་བུའི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ཡོད་
བར་ཐོས་བའམ་མཐོང་བས་སྟོབ་འཇུག་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་བ་སྐྱེས་བ་དེའི་
དགོས་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་བཅོས་ལུས་ལ་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་འཇུག་པ་
ནི། དགོས་འབྲེལ་རག་གི་ཉིང་དགོས་ཡིན་ལ། དེ་དག་སྐྱ་མ་སྐྱ་མར་རག་ལས་
བ་ནི་དགོས་འབྲེལ་རག་གི་འབྲེལ་བའོ། །

ཆོག་པལ་བ་ཇ་སྟོལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུར་ཡང་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་སྦྲར་
དུ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་བྱིན་ཅི་ལོག་སྤངས་ནས་བྱིན་ཅི་

མ་ལོག་པ་ལ་འཇུག་དགོས། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལ་འང་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་དང་། གཉིང་
ཟབ་ལོད། བན་ཐོག་ས་ཆེ་ཆུང་། སྐབས་བསྟན་ལ་རན་མ་རན་སོགས་ཀྱི་བྱང་
བར་ལས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རིན་ཐང་གཞལ་དགོས་པ་ནི་དབྱེད་ལྡན་ནམས་
ཀྱི་ལུགས་སོ། །

དེ་ཡང་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ག་མེད་པ་ནི་བྱ་རོག་སོ་རྟོག་གི་བསྟན་
བཅོས་སམ་རྩལ་ཆེག་ལྟ་བུའོ། །བརྗོད་བྱ་ཡོད་ལ་བྱི་མ་གསུམ་མེད་པ་ནི་ཆེག་
རྩལ་ལྟ་བུའོ། །བརྗོད་བྱ་དང་དགོས་པ་ཡོད་ལ་བྱི་མ་གཉིས་མེད་པ་ནི་ལྷགས་
ཀྱི་མཆོད་སྦྱིན་ལ་འཇུག་པའི་བསྟན་བཅོས་སམ་དཔའ་བོའི་རབས་དང་གལ་
ཆའི་སྦྱང་གཏམ་ལྟ་བུའོ། །དང་པོ་གསུམ་ཡོད་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ནི་སྦྱ་རྒྱལ་
འཛིག་པའི་གཙུག་རྒྱན་ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུའམ་སྦྱབ་མི་བྱབ་པའི་འཆར་
གཞིའི་ངག་ལྟ་བུའོ། །རྗོད་བྱེད་དོན་མཐུན་གཞན་ལ་འང་དེ་བཞིན་སྦྱར་རོ། །དེས་
ན་གསུང་རབ་གང་ཡིན་དགོས་སོགས་བཞིའི་གནས་ལ་བརྟག་སྟེ་ཡང་དག་པ་
ཡིན་མིན་དང་དེ་ཡང་མཆོག་དམན་ཀྱི་ཚུལ་ལེགས་པར་བྱེ་ཤེས་པ་གལ་ཆའོ། །

སྦྱས་པ། སྐབས་དོན་མ་འབྲེལ་གཞུང་བརྒྱུད་སྦྱ་བ་ནི། །ཉན་པའི་མགོ་
པོར་ཐང་ཁུག་གཡོགས་དང་མཚུངས། །གལ་ཆའི་དགོས་མཁོ་མ་ཆང་ཐོད་
གལ་གཏམ། །གཡོག་པོར་ཟས་བྱེད་སྟེར་བས་ལས་བཀོལ་བཞིན། །དེ་ལྟར་
ལྟག་ཆད་སྤངས་པས་ཐེབས་པར་གཏམ། །གཡོས་ལེགས་ཟས་ཀྱིས་མགྲུབ་
སྦྱིན་དང་མཚུངས། །དེ་བྱིར་དགོས་མཁོ་ཆང་བའི་གོ་བདེ་འདིར། །རྣམ་དབྱེད་
ལུས་རྩལ་ལྷག་རྣམས་ཅི་ཡང་ཅེན། །ཅེས་པའོ། །

ཁོལ་དུ་བྱུངས་པའི་ཀ་ཚོམ།

རྩེ་བཅུ་ཞེས་རབ་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་ཚོམ་ནས་ཀ་བ་ཤད་ཀྱི་དུམ་བུ། དེ་ལ་
འདི་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཀ་བུམ་འཁོར་བར་འཕྱ་བའི་རྟོག་དཔྱོད་ཅན། །ཁ་སྐང་བྱ་
བཏང་དབེན་པའི་རི་ན་མཛེས། །ག་ནའང་ཕྲག་དོག་སྒོངས་པའི་ཆུ་བྱར་ཅན། །ང་
རྒྱལ་ལོག་ལམ་ཉལ་བ་དཔྱལ་བའི་མགོན། །ཅ་ཅའི་ཆོག་རྩལ་ཞི་བའི་དབྱིངས་ཀྱི་
གཤེད། །ཆ་ཡི་ཆ་ཡང་ཆོས་བརྒྱད་གདོན་ཀྱི་རྫོང་། །ཇ་ཆང་འཆོལ་བའི་སྐྱུས་
ཀྱང་ཁྲེལ་སྐྱུམ་པ། །ཉ་ཉུང་བསེས་པའི་ཚོད་ཡིག་སྤྲ་བའི་མཆང་། །ཏ་ལའི་ཆ་ལ་
ན་བད་མའི་ཅ་བས་མཆོ། །ཐ་དད་མཐའ་ཡས་འགོ་ལ་བཅེ་བ་འབྱོངས། །ད་ལྟ་
ཤི་ཡང་ཐོད་པའི་གདེང་ལྡན་པ། །ན་འཆིས་འཛིགས་བ་ཀྱན་སྤངས་རྒྱལ་བའི་
སྤྲུལ། །པ་འདི་རིས་སུ་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་འབྱོག་ཅིང་། །པ་རོལ་སྟོང་བ་ཆོག་གི་རྒྱན་
དུ་རྒྱུ་མས། །བ་དང་བེའུའི་མཛའ་བའང་མི་འཆར་བའི། །མ་རབས་འདོད་པས་སྒྲོས་
བ་བདུད་ཀྱི་དབྱུང་། །ཅ་རི་འཕོས་འབྲ་བཀའ་ཤིས་ཆོས་སྤྲིངས་སུ། །ཆ་གངས་བྱང་
དུ་བསད་པའི་ཐོས་སྒྲོམ་གྱིས། །ཇ་ལ་འཁོར་བ་མིན་བཞེད་སྒྲ་མའི་ལུགས། །ཐ་
ལེར་སྤྲ་བའི་འཕྲིན་ལས་འོད་ཟེར་འཆེངས། །ཞ་ཉིའི་ཁབ་ཀྱིས་དོན་གནད་མ་
ཕིགས་པར། ཐ་ཟེང་ཁྲིད་ཡིག་ཉིན་བྱེད་རྟིང་མནན་ཞེས། །འ་ཕྱར་གར་དུ་རྒྱོ་བའི་
རྒྱོ་བཟང་གིས། །ཡ་མ་རྩ་ཇའི་མདུན་སར་ཅི་ཞིག་བགྱི། །ར་བ་མེ་རྟོག་འབྲས་
བུས་གང་བའི་དབུས། །ལ་ལི་ཏ་དང་མཉམ་པའི་ནལ་འབྱོར་ཅན། །ཤ་མའི་སྤལ་
ཉིའི་བརྒྱལ་ཞུགས་སྟོང་བཞེན་དུ། །ས་གསུམ་མཛེས་བྱེད་ཁ་སྐང་བསྐྲགས་པར་
འོས། །ཏ་ལའི་དུག་གི་འཁྲི་ཤིང་ཆེར་བདོ་ཡང་། །ཨ་རུ་གསེར་དོག་འབར་བའི་
ཟེལ་མི་བཟོད། །ཏ་ལོ་ལྟ་མཆོག་དགྲེས་པ་སྦྱེད་པའི་རྩས། །ཨ་ཞེས་བཙོག་ཆུས་
སྟོད་པ་འདི་རེ་ལྟན། །ཞེས་པ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་གཏམ་སྟེང་བའོ། །

ཉ ། སུམ་ཅུ་པའི་གཞུང་དོན་དངོས་ལས་སྤང་ གཞན་དབང་ཅན།

གསུམ་པ་བཤད་པ་ཉི་བར་འཁོད་པ་ལ། རྩོམ་གཞིའི་མིང་གཞིའི་ཡི་
གོ་བཤད་པ། ཆོག་ཏུ་འབྱུང་རྒྱུའི་ཆོག་སྤང་བཤད་པ། མཐུག་ཏུ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
གདམས་པ་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ལའང་དབྱངས་གསལ་ངོས་བཟུང་བ། དེ་
ལས་ཐེས་འཐུག་དང་སྟོན་འཐུག་དབྱུང་ཚུལ། མིང་གཞི་རྒྱང་པའི་ཡི་གོ་བཤད་
པ་དང་གསུམ་ལས།

དབྱངས་གསལ་ངོས་བཟུང་བ།

དང་པོ་ནི།

ཅ་བར།

ཡི་གོ་ལྷ་ལི་ཀླ་ལི་གཉིས། །

ལྷ་ལི་གསལ་བྱེད་ཨི་སོགས་བཞི། །

ཀླ་ལི་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་འོ། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། ཨ་ཡིག་ནས་རྩིས་པའི་ཨི་སོགས་ལ་ལྷ་ལི་འཕམ་ཨ་
སྤང་ཞེས་བྱ་ལ། ཀ་ཡིག་ནས་རྩིས་པའི་གསལ་བྱེད་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་ལ་ཀླ་ལི་འཕམ་
ཀ་སྤང་ཞེས་གདགས་སོ། །རང་སྐད་དུ་ཡི་གོ་རིམ་སྤངས་པའི་ཚུལ་ནི།
འཕགས་ཡུལ་དུ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་དབྱངས་ལ། ཨ་ལྷ། ཨི་ལྷ། ལྷ་ལྷ། རི་རྩི། ལི་

ཡི་གེ་དྲུག་གསར་དུ་བསྐྱུ་ཚུ་ལ་ལ་དབྱད་པ།

རང་སྐད་ཀྱི་ཡི་གེ་གསར་སྟོན་གྱི་སྐོར་ལ། སྟོན་ནས་ཅ་ཆ་ཇ་གསུམ་
དང་། སྟོན་ནས་ཞ་ཟ་འ་གསུམ་རྟེན་ཅེས་གྲགས་ཤིང་། འདི་ཡང་གཏམ་རྒྱུད་
དང་བསྐྱུ་ཚུ་སྐབས་དེར་ཐུ་མིས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་གསལ་བྱེད་ནས་རང་སྐད་
དུ་མཁོ་བ་ཉེར་གསུམ་དང་དེ་འཕྲོས་རྣམས་མི་མཁོ་བས་དོར་ནས། དེའི་ཆ་བ་ཏུ་
དགོས་མཁོ་འཕུས་སྒྲི་ཆང་བ་ཅི་འདྲ་ཞིག་འཛོག་དགོས་དགོངས་ཏེ་དབྱད་ཞིབ་
ཡུན་རིང་གནང་བའི་མོད་ལ། མི་རྒྱུ་ཉམས་ཆེ་བ། ལྷགས་ཞུ་དང་། ལྷགས་
ཁབ་བགོས་པ། ལག་ཏུ་ལྷགས་གཞུ་ཐོགས་པ་ཞིག་སྒྲི་བྱར་དུ་ལྷགས་ཏེ་ཤོང་
དེར་ལངས་པ་ན། ཐུ་མི་ངོ་མཆར་སྦྱིས་ཏེ། བྱེད་གང་ནས་ཡོང་བྱིས་པར། ཁོས།
ང་ཞང་ཞུང་ནས་ཡོང་ཟེར། ད་ཁྱོད་གང་དུ་འགྲོ་བྱིས་པར། ཁོས། ཟ་འོར་དུ་འགྲོ་
ཟེར། ཅིའི་བྱིར་བྱིས་པས། ཇ་ཉི་ཏུ་འགྲོ་ཟེར། ཚུར་ནས་ཡོང་བྱིས་པར། ཅི་ཆ་
ཞེས་ལན་བཏབ་སྟེ་གར་སོང་མེད་པར་ཡལ་སོང་ངོ། །

དེ་ནས་ཐུ་མིས་འདི་ནི་དམིགས་བསལ་ཅན་གྱི་ཉག་སུ་དགོངས་ཏེ་
ཆོག་དེ་ལ་བཏགས་པ་ན། ལན་དང་པོ་ནས་ཞ་རྟེན། གཉིས་པའི་ལན་ནས་ཟ་
དང་འ་གཉིས་དང་། གསུམ་པའི་ལན་ནས་ཇ་དང་། བཞི་པའི་ལན་ནས་ཅ་དང་
ཆ་གཉིས་ཏེ་ཡི་གེ་དྲུག་གསར་དུ་རྟེན་པ་དེ་ལྟར་འཛོག་རྒྱུའི་ཐག་གཅོད་མཛད་
དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རང་ཅག་གངས་ཅན་པའི་སྐད་ཡིག་ཏུ་གསལ་བྱེད་སུམ་ཅུ་དང་
དབྱངས་ཡིག་བཞི་ལས་མང་ན་མི་མཁོ་ཞིང་ཉུང་ན་མི་འདུ་བའི་སྟོན་དང་བལ་
ཞིང་དགོས་མཁོ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཆང་བ་དེ་བཞིན་ད་ལྟ་ཡང་ངོམས་སུ་
ཆོག་པ་འདི་ཉིད་བོད་པར་སྐལ་བཟང་གིས་ཐོབ་པོ། །

དཔེར་ན། རྒྱ་ནག་གི་ཡི་གེ་ལྟ་བུ་དོན་རེ་ལ་ཡི་གེ་གསར་བཅོ་དགོས་
 བར་བཏེན། དུས་རབས་མང་པོ་སོང་བའི་ཡི་གེ་རྣམས་དེར་དུས་དམིགས་
 བསལ་སློབ་སྦྱང་མེད་པར་སློབ་མི་སྐྱབ་པ་དང་། དངོས་སོགས་ར་བ་རེ་ལ་
 ཡི་གེ་གསར་པ་རེ་གསར་བཅོ་དགོས་པས་དཀའ་ངལ་ཆེ། དབྱིན་ཡིག་ལྟ་བུ་
 ཡང་སྤེད་ལུགས་ཀྱི་མིང་ཆེན་ལུགས་ཀྱང་ཆོས་རིག་གསར་པའི་མིང་ཆེན་ཤིན་
 ཏུ་དབྱལ་བས་ལེགས་སྒྱུར་སྐད་ཡིག་ནས་གཡར་དགོས་པ་དང་། དེ་གཉིས་
 ཟེ་བའི་ཡིག་རིགས་གཞན་དག་ནི་སྐུ་ཏྲགས་ཀྱི་རིགས་པའི་འགྲོས་བདས་ཏེ་
 རིགས་འགྲེ་དཀའ་བས་དག་ཡིག་ལྟར་མིང་ཆེན་ཏེ་ཅང་མང་པོ་སློ་འཛིན་མ་སྐྱབ་
 བ་གཏོང་ཡིག་ཅམ་འབྲི་བར་ཡང་དཀའ་ཆེགས་ཆེ་བ་དང་། དེ་མཚུངས་རིགས་
 པའི་ལམ་ནས་བཅར་ཤིག་ཅོད་དུ་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་མང་ནའང་རང་ཅག་གི་
 ཡི་གེ་ལ་དེ་མེད་དོ། །

འོན་ཀྱང་དབྱིན་ཡིག་གི་སློབ་སྦྱང་ལྟར་དོན་གཉེར་དང་དོ་སྣང་ཅུང་བ་
 དང་། སློབ་སྦྱང་གི་དུས་ཆེད་ཉུང་བ་སོགས་ཀྱིས་རང་གི་རིག་གཞུང་རང་གིས་
 འདོར་བར་འགྱུར་བའི་ཉེན་ཁ་ནི་ཆེན་པོ། །ལ་ལས་གོང་གི་གཏམ་རྒྱུད་དེ་ནི་སྦྱང་
 གཏམ་ཁོ་ན་ལས་རྒྱ་མཚན་ལྡན་པ་ཅི་ཡང་མི་འདུག་ཅེས་སྒྲ་མཁན་ཡང་སྦྱང་
 མོད། དེ་ནི་རང་གི་དབང་པོའི་མཛོད་སྐུ་ཁོ་ན་ལ་རང་གིས་ཨ་འཐས་བྱས་
 བ་ལས་རྒྱང་རིང་དུ་བལྟ་བའི་སློ་གྲོས་ཀྱི་མིག་མེད་པར་ཟད་དོ། །གང་ཟག་
 གི་བྱད་པར་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡ་མཚན་ཅན་གྱི་ཏྲགས་དང་མཚན་མ་བཟང་ངན་སྒྲ་
 ཆོགས་པ་ནི་མཛོད་སྐུ་དང་། མི་ལམ། ཉམས་སྦྱང་སོགས་ལས་ཀྱང་ཤར་
 བ་རི་སྟེད་ཅིག་ནི་ཆོས་དང་འཛིག་ཏེན་གཉི་ག་ལའང་ཡོད་ཅིང་། ཆན་རིག་
 གི་བྱད་བ་བཅོད་པ་ལས་ཀྱང་གསལ་བས་རང་ཡིད་མ་ཆེས་པ་ནི་རང་གི་ཁྱོད་

རང་གིས་འཁྱར་ན་མཛེས་སོ། །

མདོར་ན་པོད་གསལ་ལེགས་སྤྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་རང་ལུགས་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་སྤྱགས་ཡིག་ཅེས་བཞིན་མོད། མདོ་སྤྱགས་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གུལ་དུ་གྱུར་བའི་སྤྱགས་ནི་ཡིན་མི་དགོས་སོ། །འདི་ཉིད་བཅས་གཞིར་བྱས་ནས་མིང་ཆོག་བཞིན་པ་མཐའ་དག་ལེགས་སྤྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་དང་མཐུན་པར་ཁྲོག་དགོས་པ་དེ་ནི། སྐད་ཡིག་གི་དབང་གིས་ལེགས་སྤྱར་ལྟའི་སྐད་ལ་བག་ཆགས་བཟང་སོ་འཛོག་པ་དང་། འཁྱེད་ཆུབས་དང་ལུས་མཐུ་སྐད་ཡིག་གཞན་ལས་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱི་དགོ་མཆོན་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །

བདག་ལྟ་བུ་བཞིན་པ་མ་དག་པ་ལ་ཆད་འཛིན་ཅི་ཡང་མ་མཆིས་ཀྱང་དག་པ་ཁྲོག་ཚུལ་གྱི་སྐྱར་ལ། པོད་པས་སྤྱ་རབས་ནས་ཁྲོག་ཚུལ་དང་དེར་དུས་རྒྱ་གར་བས་ཁྲོག་ཚུལ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་གང་འཆོམས་འདུག་ན། གང་དག་གམ་ཞེ་ན་པོད་པར་སྤྱ་རབས་ནས་དར་བའི་ཁྲོག་ཚུལ་དེའང་སྐབས་དེར་རྒྱ་གར་བའི་མཁས་པ་དུ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ཁྲོག་ཚུལ་གྲ་མ་ཆག་གྲུ་མ་ཉམས་པར་གནས་པའི་སློལ་རྒྱུན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེར་སང་རྒྱ་གར་བས་ཁྲོག་ཚུལ་དེ་ཡང་མཐའ་གཅིག་དུ་དག་པར་སྤྱ་དཀའ་སྟེ། འདས་པའི་ལོ་བརྒྱ་ལྷག་འགའ་ཞིག་སློན་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ལེགས་སྤྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ཉམས་ཆག་ཆེན་སོ་སོར་ནས་དེར་སང་སྤྱར་གསའི་སྐབས་ཡིན་པས་ཁྱེད་དག་པར་རྒྱ་མཆོན་པོད་དཀའོ། །དེས་ན་ལྷན་སོ་ཆུ་སྤྱ་གར་འཁྱིད་ལྟར་མ་སོང་བར་དབྱེད་པ་རྒྱུན་བསྐྱོང་དགོས་པ་གལ་ཆེདོ། །

རང་སྐད་ཀྱི་ཡི་གེ་ནི་སྤྱགས་ཡིག་དེ་ལ་ལྟོས་ན་ཁྲོག་ཤིན་དུ་སྤྱ་བས་འཇམ་ཡིག་ཅེས་ཐ་སྙད་བྱས་ན་ངོས་འཛིན་བདེ་བར་ཁྱད་ཆེདོ། །འཇམ་ཡིག་

དེའི་འབྲི་སྒྲིལ་ཡང་སྒྲིང་ན་དབུ་ཆེན་དང་། དབུ་མེད་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ལ་འབྲི་
སྒྲིལ་མི་འདྲ་བ་དམིགས་བསམ་མི་མངོན་ཡང་། དབུ་མེད་ལ་སྒྲིང་བའི་རིམ་བཤ་ལ་
སྟོས་ཏེ་འབྲི་སྒྲིལ་མི་འདྲ་བ་བདུན་ཏེ། ཀ་ཁ། ལྗོས་ལྟ། ལྟགས་རིང་། འབྲུ་ཆ།
ལྟགས་ཐུང་། ཡིག་ཐུང་། འབྲུག་མ་ལྟགས། འབྲུག་ཡིག་བཅས་བདུན་ཅོ། །དེ་
རེ་རེ་ལ་འདང་དབུས་གྲིས། ཁམས་གྲིས་སོགས་ཡི་གེའི་མཁན་པོའི་སྡེ་ཆེན་སོ་
སོའི་སྒྲིལ་རྒྱན་དང་མཛེས་ཆོས་མི་འདྲ་བ་རྗེ་སྟེང་ཅིག་ཡོད་ཀྱང་བརྗོད་དོན་དང་
སྟོག་ལྟལ་ནི་མི་འདྲ་བ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །མདོ་སྨྲད་ལ་དབུ་ཆེན་དང་ཁབ་
ཆེ་བས་དབུ་མེད་འབྲི་སྒྲིལ་མི་འདྲ་བ་མི་མངོན་ཅོ། །

ཆེད་དུ་བསྐྱེལ་བ། ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་དང་པོར་གོམ་བཞེད་དང་། །བྱིས་
 བ་རྒྱལ་ལ་བསྐྱེལ་བའི་ཡིག་གཟུགས་དག །སྤྱངས་བས་ཐེམ་སྐྱས་བདུན་
 པོའི་ཆེར་སོན་ན། །ཡོན་ཏན་ལག་ཆེར་དབང་བའི་དཔལ་ཡོན་ཐོབ། །འབྲུག་
 ཡིག་འབྲུག་ལྟར་འབྲུག་པའི་རིམ་དེ། །མཛེས་མཛེས་གཟུགས་དང་གསལ་
 གསལ་བཟོད་དོན་བྱུང་། །ལྷན་ཅིག་འདོད་དགྱར་སྤྱར་བའི་ལག་རྩལ་ནི། །སློ་
 གསལ་གཞོན་ལྷ་རྒྱལ་གྱི་ཁུར་དུ་བབས།

བོད་ཡིག་གི་བྱུང་ཚད།

ཡི་གེའི་རྒྱ་ཁྱིམ་ནི། བོད་ནི་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་ཆ་ནས་འབྲིང་ཅམ་ལས་
མི་མངོན་ཡང་། གྲག་ཡིག་ནི་བོད་ཀྱི་ས་ཁྱིམ་ཀྱང་ལ་བདལ་བས་བོད་རིགས་
ཅམ་ཐན་ཡོངས་ལ་བྲབ་བར་མ་ཐད། དེ་ལས་བཟུལ་ཏེ་བོད་ཆོས་དང་སྟན་
ཅིག་བྱང་བྱ་སྟུངས་རྒྱ་མེར་གྱི་ཡུལ་སྟུང་ཕྱོགས་གཅིག་དང་། སོག་ཡུལ། ཤར་
རྒྱ་ནག་ནི་རྟོང་། ཐའེ་པེ་སོགས་སྟུང་སྟོན་རབས་ནས་དར་བྲབ་ཆེ་ཞིང་།

དེང་དུས་རྒྱ་གར་དང་འཛམ་གླིང་ཀུའ་མ་དང་ལྷོ་མའི་ཁུལ་དུའང་དར་བྱས་ཇི་
ཆེར་འགོ་བཞིན་པ་ནི་དབྱིན་ཡིག་དང་རྒྱ་བོན་སལ་ཆེར་མཉམ་པར་འགྱུར་
འོ། །དབྱིན་ཇིའི་སྐད་ཡིག་ནི་དམག་སྲིད་དང་སྲིད་བྱུས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་ལས་
ཁྱབ་བཅུལ་སོང་བ་དེ་ལྟར་ཡང་རང་རེའི་སྐད་ཡིག་ནི་ཞི་བའི་ལ་ཆོས་དང་ལྷན་
ཅིག་འགོ་བ་ཡིན་ན་འཛམ་གླིང་ཞི་བའི་ཆ་རྒྱུན་ཆེན་མོ་མེད་པའོ། །

རྗེས་འཇུག་དང་སྟོན་འཇུག་དབྱུང་ཚུལ།

གཉིས་པ་དེ་ལས་རྗེས་འཇུག་དང་སྟོན་འཇུག་དབྱུང་ཚུལ་ནི། མདོར་
བསྟན་པ།

ཅ་བར།

དེ་ལས་རྗེས་འཇུག་བཅུ་ཡིན་ཏེ། །

དེ་ལས་ལྔ་ནི་སྟོན་དུའང་འཇུག །

མི་འཇུག་པ་ནི་ཉི་ཤུ་འོ། །

ཞེས་མདོར་བསྟན།

རྗེས་འཇུག་བཅུ་དབྱུང་ཚུལ།

ཅ་བར།

ཀླ་ལི་བྱེད་དང་བརྒྱད་ལྗེ་ནི། །

བཞི་བཞི་དག་ཏུ་བྱེ་བ་ལས། །

དང་པོ་གསུམ་པ་བཞི་བ་ཡི། །

མས་གཉིས་དྲུག་པའི་གསུམ་པ་དང་། །

བདུན་པ་ལ་ནི་ཤ་མ་གཏོགས། །

རྗེས་འཇུག་ཡི་གེ་བཅུ་བྱ་འདོད། །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྡེ་པ་བྱེད་དང་བརྒྱད་ལས་ཀ་སྡེ་ནས་ག་དང་ང་
གཉིས། ཏ་སྡེ་ནས་ད་དང་ན་གཉིས། པ་སྡེ་ནས་བ་དང་མ་གཉིས། ཞ་སྡེ་ནས་ཨ་
ཡིག། །ར་སྡེ་ནས་ར་ལ་ས་གསུམ་པོ་ནི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེ་
བྲག་མེད་པར་རྗེས་སྐྱེ་འཇུག་པས་རྗེས་འཇུག་བཅུ་ཞེས་བྱའོ། །ཆོག་འགྲེལ་ནི་
ཤེས་པར་སྤྲོད། །སྡོན་དབང་ལས། ག་དང་ན་བ་མ་ལ། །ར་ལ་ས་རྣམས་རྗེས་
འཇུག་བཅུ། །ད་དང་ས་གཉིས་ཡང་འཇུག་སྟེ། །ད་ནི་ན་ར་ལ་གསུམ་དང་། །ས་
ནི་ག་དང་བ་མར་འཛོལ། །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་འཇུག་དངོས་སྐྱེ་མ་བསྟན་ཀྱང་
ཤུགས་བསྟན་བྱ་སྒྲུར་རོ། །

སྡོན་འཇུག་ལྷ་དབྱུང་ཚུལ།

རྩ་བར།

རྗེས་འཇུག་ཡི་གེ་བཅུ་ཉིད་ལས། །

དང་པོ་གསུམ་པ་ལྷ་པ་བྱུག། །

བདུན་པ་རྣམས་ནི་སྡོན་དུའང་འཇུག། །

ཅེས་པ་ལྟར། རྗེས་འཇུག་བཅུ་ལས་དང་པོ་ག་གསུམ་པ་ད། ལྷ་པ་བ།
བྱུག་པ་མ། བདུན་པ་འཡིག་སྟེ་ལྷ་པོ་ནི་རྗེས་འཇུག་ཏུ་འགྲོ་བ་མ་ཟད་སྡོན་འཇུག་
ཏུའང་འགྲོ་བ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ལས་ནི་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་སྤྲོད། །སྡོན་
དབང་ལས། ག་དང་བ་མ་འསྡོན་འཇུག། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མིང་གཞི་
ལ་རི་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ། །ཁྱད་པར་ནི་

སྟོན་འཇུག་དང་རྗེས་འཇུག་གི་ཐ་སྟེན་ཞིབ་གསལ་འདི་ལྟ་བུ་ནི་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་
ལས་གཞན་དུ་མི་གསལ་བ་འདྲོ། །

མིང་གཞི་རྒྱང་པའི་ཡི་གེ་ཉི་ཤུ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སྟོན་འཇུག་དང་རྗེས་འཇུག་གང་དུ་འང་མ་སོང་པའི་མིང་གཞི་
རྒྱང་པ་ཡིན་པ་ཉི་ཤུ་ནི།

རྩ་བར།

མིང་གཞི་གཉིས་སམ་གསུམ་སྟེལ་ལམ། །

དེ་ལ་དབྱངས་ཀྱི་གཞིར་ལྡན་ཡང་། །

གང་དུ་འང་འཇུག་མིན་སྒྲར་བའང་མིན། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། ཀ་ཀྱ ཅ་ཅ་ཇ་ཉ། ཏ་ཐ། པ་པ། ཅ་ཅ་ཇ་ཉ།
ཞ་ཟ་ཡ། ཤ་ཉ་ཨ་དང་ཉི་ཤུ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཡི་གེ་ནང་པན་ཚུན་སྟོན་རྗེས་
དང་འདོགས་ཅན། མགོ་ཅན་སོགས་གང་དང་གང་ཆོགས་ཤིང་རྗེས་འཇུག་
མེད་པར་རྗེ་ལྟར་སྟེལ་ཡང་བརྗོད་བྱའི་དོན་སྟོན་པར་མི་རུས་ཞེས་པའི་དོན་
ཏོ། །དཔེར་བརྗོད་ཤེས་སྟོན། །

སྒྲིང་མིང་གཞི་ཞེས་པའང་མིང་ཆོག་གང་རུང་གི་ཚུལ་གཞིར་གྱུར་པའི་
གསལ་བྱེད་ལ་འཇུག་པ་དང་། སྟོན་རྗེས་གང་རུང་གི་རྟེན་གཞིར་གྱུར་པའི་ཡི་གེ་
ལ་འཇུག་པ་གཉིས་གསུངས་པས་འདི་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་། གང་གིས་
མིང་གཞི་སྟོན་གསུངས་པ་ཞེས་པའི་མིང་གཞི་དང་གཞན་གཅིག་གོ། གཉིས་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ན། དཔེར་ན། བསྐྱུག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྟོན་འཇུག་ནི་བ་དང་རྗེས་
འཇུག་ནི་ག་ཡིག་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་རྟེན་གཞིའི་གཙོ་བོ་ནི་ག་ཡིན་པས་འདིའི་

མིང་གཞི་གཙོ་བོ་ག་དང་། ས་མགོ་དང་ར་བཏགས་གཉིས་ནི་འདིའི་མིང་གཞི་
པལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞབས་ཀྱི་ནི་མིང་གཞིའི་ཡན་ལག་ཏུ་སི་ཏུས་གསུངས་བ་ལྟར་
གཞན་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་བར་བྱའོ། །བཟླ་དང་བརྒྱ་གཉིས་ལ་ཚྣ་བ་མང་
ཡང་སྤྲ་མ་མགོ་ཅན་དང་བྱི་མ་འདོགས་ཅན་དུ་བགྲངས་པའི་ལུགས་ཉིད་སྤྱ་
མིའི་དགོངས་པར་སེམས་སོ། །

འདི་ནི་དབུ་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ལྷ་རྩ་འདི་ལྟར་རང་གཟུགས་ཆ་
ཆང་ཡོད་པས་འདོགས་ཅན་དང་མགོ་ཅན་གྱི་ཚྣ་གཞི་བྱང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་
ན་བཟླ་བརྒྱུ་(བརྒྱ)ལྷ་བྱ་ལ་ཏ་དང་ར་ལ་གསུམ་རེ་རེ་ནས་མིང་གཞིར་འགོ་
བའི་ལ་དང་ར་གཉིས་ལ་བས་འབུལ་བྱེད་ཐོབ་པར་གསུངས་སོ། །ད་དུང་དབྱང་
གཞི་ཐོན་བྱ་སྤྲང་ཡང་སྐུ་ཏྲགས་ཀྱི་སྐབས་སྤྱིབ་པར་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །

ཆོག་ཏུ་འབྲུབ་རྒྱུའི་སྤང་བཤད་པ།

གཉིས་བ་ཆོག་ཏུ་འབྲུབ་རྒྱུའི་སྤང་བཤད་བ་ལ། སི་ཏུ་ལྟར་སྒྲུབ་ཚུལ་
ཆོག་སྤང་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་བ་ཞེས་བ་དང་དོན་འབྲེལ་དང་། སྤང་བཤད་འབྲེལ་
པར་དེ་དང་ཅུང་མི་མཐུན་ནོ། །འདིར་སྤང་སྤྱིའི་དབྱེ་བ་གསུམ་བཟླས་པའི་ནང་
ཆོན་ཡིན་པས། སྤྲ་མ་ཉིད་བྱུང་ཆེ་བ་དང་བདེ་བར་སྤྲང་བས་ས་བཅད་གཞན་
ལས་བྱུང་ཆེའོ། །

སྤང་དང་རྣམ་དབྱེ་ལ་ཐུ་བཞི་རྩེ་བ།

འདི་ལའང་སྤང་གཞན་དབང་ཅན་རྣམ་དབྱེ་དང་བཅས་བ་བཤད་བ་
དང་། སྤང་རང་དབང་ཅན་བཤད་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་སྤང་གཞན་དབང་

ཅན་དང་རྣམ་དབྱེ་ལ་སྤྱི་བཞི་ཡོད་པས་དེ་འདྲ་བའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་འཆད་
དོ། །སྤྱི་བཞི་ནི། ཨི་ལྷན་གྱི་སྤྱད་ལྟ་བུ་སྤྱད་གཞན་དབང་ཅན་དང་རྣམ་དབྱེ་
གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྤྱ། ན་ལ་གཉིས་དང་ནས་ལས་གཉིས་ལྟ་བུ་རྣམ་དབྱེ་ཡིན་
ཡང་སྤྱད་གཞན་དབང་ཅན་མིན་པའི་སྤ། རྒྱན་སྤྱད་དང་ལྟ་ག་བཅས་ཀྱི་སྤྱད་ལྟ་བུ་
སྤྱད་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་ཡང་རྣམ་དབྱེ་མ་ཡིན་པའི་སྤ། བོད་སྤྱ་གཉིས་ལྟ་བུ་
གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་སྤའོ། །

སྤང་གཞན་དབང་ཅན་བཤད་པ།

དེས་ན་རང་ཉིད་སྤང་དུ་སྐྱར་བ་ལ་རྗེས་འཇུག་སྤྲ་མ་ལ་ལྟོས་དགོས་པ་
དེའི་དོན་ཡིན། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྤར་བསྐྱར་བཤད་པ། ལ་དོན་བཤད་པ། ཨི་ལྷན་
བཤད་པ། རྒྱན་སྤྱད་བཤད་པ། ལྷག་བཅས་བཤད་པ། འབྱེད་སྤྱད་བཤད་
པ། རྣམ་དབྱེ་ལྡན་པ་འབྱུང་ཁུངས་བཤད་པ། བོད་སྤྱོད་བཤད་པ་དང་བརྒྱད་ཡོད་
དོ། །འདི་དག་ལས། རྣམ་དབྱེ་ནི་གོང་གསལ་ལྟར་རོ། །

སྤར་བསྐྱར་བཤད་པ།

དང་པོ་སྤར་བསྐྱར་བཤད་པ་ལ།

ཙ་བར།

རྗེས་འཇུག་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་ནི། །

མིང་གང་གི་ནི་མཐར་སྐྱར་བ། །

དེ་ལ་ལྷ་ལི་བཞི་པ་སྤྱད། །

སྤར་བསྐྱར་བར་ནི་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། །མིང་ཆོག་གང་ཡང་རུང་བའི་མཐར་རང་ཉིད་སྐྱར་
བའི་ཆེ་དོན་དེ་ཅམ་དུ་རྗོགས་པར་གོ་བའི་སྤང་དེ། སྐབས་འདིའི་སྤར་བསྐྱར་དོན་
ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་མིང་གི་རྣམ་གངས་སུ་རྗོགས་ཆོག་ཆེ་སྤྱད། སྤར་བསྐྱར་གསུམ་
གསུངས་སོ། །སྐབས་བབས་ཀྱི་དོན་དེ་ཅམ་དུ་རྗོགས་པར་བྱེད་པས་ན་རྗོགས་
ཆོག་དང་། སྐབས་སྐྱར་གྱི་ཆོག་ཆེ་སྤྱད་པས་ན་ཆེ་སྤྱད། སྤར་བསྐྱར་གྱུ་འེ་དོན་

བསྐྱུས་པས་ན་སྐྱར་བསྐྱུ་ཞེས་ངེས་ཆེག་གིས་བཤད་དོ། །

དོགས་པ་གཅིད་པ།

སྐྱ་སྒོ་ལས། འོ་ལ་སོགས་པ་ཆེ་སྤྱད་པའི་ཞེས་གསུངས། ཞུ་ལུ་ལོ་
ཆེན་སོགས་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་ནི། བྱའོ་སྐྱམ་ནས་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ནི་
སྐྱར་བསྐྱུ་དང་རྫོགས་ཆེག་དངོས་མིན་པར་སྐྱར་བསྐྱུ་ཅམ་པོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས། དེ་ལ་བྱ་ཏི་རིན་པོ་ཆེས། འོ་ན་སྐྱར་བསྐྱུ་ཅམ་པོ་བ་ཞེས་པ་སྐྱར་བསྐྱུ་
ཡིན་དགོས་སམ་མི་དགོས། ཡིན་དགོས་ན་སྐྱར་བསྐྱུ་ཅམ་པོ་བ་སྐྱར་བསྐྱུ་དངོས་
མིན་གསུངས་པ་དང་འགའ་ལ། སྐྱར་བསྐྱུ་མ་ཡིན་ན། སྐྱར་བསྐྱུ་ལ་ཅམ་པོ་དང་
ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་བྱེ་བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོགས་དགག་པ་མང་དུ་
མཛད་དོ། །སི་རྩའི་འགྲེལ་བའང་ཕྱོགས་དེ་དང་མཐུན་ཞིང་། སུམ་རྟགས་ཀྱི་ཕྱི་
འགྲེལ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདི་དང་མཐུན་ནོ། །

རང་གི་ལུགས་འཛོག་པ།

དོན་སྙིང་ནི། རྫོགས་ཆེག་དང་ཆེ་སྤྱད་ཅེས་པ་ནི་སྐྱབས་སྐྱར་གྱི་དོན་
ལྟག་པོ་གཅིད་པའི་རྫོགས་མཆོམས་སྟོན་པས་ཆེག་གི་ཆེག་ལྟག་མ་མེད་མི་
དགོས་སོ། །དཔེར་ན་བྱའོ་སྐྱམ་ནས་བྱེད་དོ་ལྟ་བུའི་འོ་སྐྱས་ཀྱན་སྒྲོང་གི་སྒྲོར་
བ་དེ་ཅམ་དུ་རྫོགས་པར་སྟོན་པ་དང་། དོ་སྐྱས་བྱེད་པའི་མཆོམས་རྫོགས་པར་
སྟོན་པས་རྫོགས་ཆེག་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་ལེགས་སོ། །ཐུད་ནི་དངོས་བསྟན་
བཅུ་དང་ཁ་སྒྲོང་ཏི་ཡིག་དང་བཅུ་གཅིག་གོ། །

ཀ་བཤད་དང་འགྲེལ་བའི་སྐྱར་བསྐྱུའི་དཔེར་བརྗོད།

ཀ་བཤད་དང་འགྲེལ་བའི་རྫོགས་ཆེག་གི་དཔེར་བརྗོད་མཆོན་བྱེད་དུ།

ཉི་འབྲུམ་མདངས་གསལ་མཆོམས་སྤྱིན་དང་མཚུངས་མཚུངས་མེད་སྟུ། །ལྟ་
 བས་མི་ངོམས་ངོམས་པ་མེད་བར་མཆོག་བསྐྱལ་དེ། །ཐོག་མཐའ་བར་
 ཀུན་ཀུན་ལ་དམིགས་བྱ་གཅིག་གྱུར་པ། །སྤྱི་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་གསུམ་
 རྣམ་དག་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །ཀ་ཤི་ལྷར་དཀར་ལྷ་བ་གོས་ཅན་ཆོགས། །ཀ་བུའི་
 བཟའ་བས་ཉེར་འཆོས་ཆོས་སྟོན་བཅུས། །ཀ་དག་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་ཐེག་ཆེན་
 བསྟན། །ཀྲ་ཡིའི་བཅུད་དུ་བཟུང་བར་ཡིད་འཕྲོག་གོ །ཁ་བ་རི་བ་ཁ་སྐབས་
 ཞན་པའི་དུས། །ཁ་ལོག་པ་ཡིས་ཁ་དབང་ཀུན་འཕྲོགས་གྱང་། །ཁ་ས་པ་ཉིས་
 ཁ་ཡན་མི་གཏོང་བར། །ཁ་གཏད་ཁ་སྐྱེངས་ངང་ནས་སྤྱི་བའོང་། །ག་ཤས་
 ག་ཞ་བཀྱིས་འབྲའི་སྟོན་སྤངས་ཉེ། །ག་ལེར་བྲག་ཏུ་བྱ་ག་ཕྱག་པ་བཞིན། ག་
 བུར་ལྷར་བསེལ་ཆོས་སྤྱིད་གཉི་ག་ནི། །ག་བར་ག་ཆོད་བསྐྱབས་གྱང་དོན་ཡོད་
 ཇོ། །ང་ཞེས་ང་གཅེས་འཛིན་པའི་སྒོ་ཡོད་ན། །ང་ཉིད་ང་ཡིས་སྤང་མིན་ལེགས་
 དཔྱོད་ཀྱིས། །ང་རྒྱལ་སྤངས་ཉེ་ང་ཉིད་སྟོབ་སྐབ་ན། །ང་འཛིན་ཆོག་པའི་ཨ་
 མོ་ང་ཡིན་ནོ། །ཅ་ལ་ཅ་ལེས་མི་ཆེ་འཁྲོལ་ཐབས་ཀྱིས། །ཆ་ལུགས་འཆོལ་
 བ་དོན་ཆེན་མི་འགྲུབ་གོ། །ཇ་འབྲས་ལྟ་བུའི་ཀུན་ལ་པན་པའི་ལས། །ཉ་མོ་
 འབྲུག་ལྷར་བསྐྱབ་ལ་རབ་བསྐྱེམ་མོ། །ཉ་ལའི་ལོ་འདབ་རྒྱུད་གིས་བསྟོད་པ་
 བཞིན། །ཐ་ཆད་ཕྱོགས་ལྷུང་སྟོང་ལ་ཡིད་དགའ་ལོ། །ད་ལྷར་དོན་ཆེན་བསྐྱབ་
 ལ་མ་བཞོལ་ན། །ན་ཆོད་མི་ཡི་ཡང་ཅེར་ཐེན་འགྱུར་རོ། །པ་སངས་ལྷར་དཀར་
 ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཡིས། །པ་རོལ་འགྲོ་བའི་དོན་ཆེན་ཉག་འཆོལ་ལོ། །བ་
 ལང་རི་བཞིན་ཟས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་འདི། །མ་རབས་ལས་ཉེ་རྟག་ཏུ་སྟོང་དགོས་
 སོ། །ཅ་ར་ཅ་རེའི་བྱ་བར་གཡེངས་ཐལ་ན། །ཆ་ཆ་འབྲུགས་པའི་དཀའ་དུབ་
 སྤར་འདུ་ལོ། །ཇ་ར་རྗོ་རེ་བྱས་ན་གཞན་ཀུན་ཀྱིས། །ཕ་ཆང་བཞིན་དུ་སྐྱག་

གྲོའི་མཐར་གྱུར་རྟོ། །ཞུ་བཞིན་བཀུར་འོས་འདོད་ན་ཆོས་རིག་ནོར། །ཟ་བྱིང་
སྒྲོངས་ལ་འབད་བརྒྱས་བསྟེན་རྟོ་ཞེས། །འ་ཅག་རྣམས་ལ་གདམས་པའི་མན་
ངག་དེ། །ཡ་ཡོ་བོར་ཏེ་དེ་དོན་རྟག་བཙལ་རྟོ། །ར་ཅན་བཞིན་དུ་སྒྲང་དོར་མི་
འཆོལ་ན། །ལ་ལུང་བརྒྱལ་ཡང་ཞབས་ལྷམ་ཟད་པའི་རྒྱ། །ལ་ཆ་ཆེ་བའི་མེས་
དཔོན་རྣམ་གསུམ་གྱིས། །ས་སྟེང་བསྐྱབས་འོས་འདོད་རྒྱའི་དཔལ་སྦྱིན་པ། །ཏ་
རེ་ཏེ་རེས་ཚུད་ཐོས་ཞོར་གྱུར་ན། །ཨ་ཅ་མ་ཞེས་སྟིང་རྩར་འགྲོད་ཅིག་འོང་། །ཨ་
ཕོ་གདམ་ཅན་པའོ་སྟམ་སེམས་ན། །ཨ་ལ་ལ་ཞེས་མེས་པོ་གོང་མའི་རྩེས། །ཨེ་
བེན་མི་བེན་བལྟས་ཏེ་སྦྱབ་འཆལ་ལོ། །ཞེས་པའོ། །

ལ་དོན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་དོན་ནི།

ཅུ་བར།

རྗེས་འབྲུག་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་ལས། །

གང་མིང་མཐའ་ན་བཅུ་པ་གནས། །

དེ་ལ་ལྷ་ལི་གཉིས་པ་སྦྱར། །

གང་མིང་མཐའ་ན་བརྒྱད་པ་གནས། །

དེ་ལ་གཉིས་པ་ལྷ་ཡང་སྦྱར། །

གང་མིང་མཐའ་ན་གསུམ་པ་གནས། །

དེ་ལ་ལྷ་ལི་གཉིས་པ་སྦྱར། །

བཞི་པ་དགུ་པ་དངོས་ཀྱང་སྟེ། །

ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ལ་དོན་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་ཀྱང་དང་པོས་
དབྱེ་གཞི་དང་དེ་ནས་ཆོག་ཀྱང་གཉིས་ཀྱིས་ལ་དོན་སྤྱི་ཡིག་དང་། དེ་ནས་ཆོག་
ཀྱང་གཉིས་ཀྱིས་ལ་དོན་ར་ཡིག་དང་། ཡང་སྦྱས་བསྦྱས་པའི་ལ་དོན་རྩ་ཡིག་
དང་། དེ་ནས་ཆོག་ཀྱང་གཉིས་ཀྱིས་ལ་དོན་དུ་ཡིག་དང་། ཆོག་ཀྱང་ཐ་མས་ན་
ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱ་ར་རྩ་དུ་ན་ལ་དུག་དངོས་སྤྱ་བསྟན་ཏོ། །

དོགས་པ་གཅོད་པ།

འདི་ལ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། སི་རྩ་ཡན་ཆད་ཀྱི་འགྲེལ་བྱེད་མཁན་པོ་རྣམ་
པས་སྦྱར་བསྐྱེད་སྦྱས་ཀྱི་འཕགས་བསྟན་ཏོ་ཡིག་དང་། ལ་དོན་སྦྱབས་ཀྱི་འཕགས་
བསྟན་རྩ་ཡིག་ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྦྱར་བསྐྱེད་བཅུ་གཅིག་དང་ལ་དོན་བདུན་ཞེས་

འཆད་མོད་ཤུགས་བསྟན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་མ་གསུངས་སོ། །གསེར་རྟོག་གིས་སུམ་རྩ་པར་ཆོག་རྒྱུ་གཅིག་མ་ཆང་བ་དེ་སྐབས་འདིར་ཆད་པ་ལས་གོར་མ་ཆག་སྟེ། གཞུང་དོན་འགྲེལ་བའི་སྐབས་ལས་དཔོག་རྩས་པས་རྩ་བར། དེ་ལ་ལྷ་ལི་གཉིས་པ་སྦྱར། །ཞེས་པའི་མཚམས་སུ། དེ་བཞིན་མིང་གཞིའི་བདུན་པའང་གནས། །ཞེས་པ་འདི་ཉིད་བཅུག་ན་ཆོག་དོན་གྱུང་བསྐྱེགས་ཆེ་འགྲེལ་ཆེ་བར་སྦྱང་བས་བརྟག་པར་མཛོད་ཅེས་གསུངས། །ཁོ་ལོ་ནི་གསེར་རྟོག་གིས་གསུངས་པ་དེ་ཡང་གཤམ་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་སྦྱང་ཡང་ཐག་གཅོད་དཀའ་བས་འདི་ལྟར་བྱས་ཏེ། ཉ་ཡིག་མཐའ་ཅན་དེ་དག་སུམ་རྩ་པས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་གྱང་རྟགས་འཇུག་སྐབས་རྟགས་མཚུངས་འབྲེན་ཚུལ་བསྟན་པ་ནས་འགྲེལ་བ་སྦྱ་བས་ཁ་སྐོང་བ་ཡིན་ཅེ་ཞེས་སྦྱ་ན་རྒྱ་མཚན་འགྲེལ་ཆེ་བ་མ་ཟད། གཞུང་གཞན་ལའང་དེ་འབྲ་སྦྱར་དགོས་པ་དུ་མ་སྦྱང་ངོ་། །

ལ་དོན་ནམས་འཇུག་ཚུལ།

གོང་ལྟར་ཤུགས་བསྟན་ལ་སྦྱར་བའང་ཞིབ་ཏུ་དབྱད་ན། སྦྱར་ཤུགས་བསྟན་ཞེས་པ་གཞུང་དེ་དང་དེའི་དངོས་བསྟན་ལ་དབྱད་པ་ན་རང་ཤུགས་ཀྱིས་གོ་རྩས་པ་ཞིག་དགོས་གྱུང་། གོང་གསལ་རྩ་ཆོག་གི་ཤུགས་བསྟན་དུ་སྦྱར་བའི་རྒྱ་མཚན་མ་ཆང་བས་འགྲེལ་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྟག་བཅས་ཏེ་དང་འབྲེད་སྦྱད་ཉམ་ཡང་དེ་བཞིན་སྦྱར་རོ། །འོ་ན་ལ་དོན་བདུན་པོ་དེ་དོན་གང་དང་གང་ལ་འཇུག་ཅེ་ན།

རྩ་བར།

ལས་དང་ཆད་དང་རྟོན་གནས་དང་། །

དེ་ཉིད་ཆེ་སྐབས་ལ་སྒྲ་ཡིན། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པ་ལས་སུ་བྱ་བ། རྣམ་དབྱེ་བཞི་
པ་དགོས་ཆེད། རྣམ་དབྱེ་བདུན་པ་ཉིན་གནས། དེ་ཉིད་དང་། ཆེ་སྐབས་ལྷ་ལ་
འབྲུག་ཅེས་པའོ། །འབྲུག་ཚུལ་ཞིབ་པ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཨི་ལྷན་གྱི་རྣམ་དབྱེ།

རྣམ་དབྱེ་དྲུག་པ་འབྲེལ་སྒྲ།

གསུམ་པ་ཨི་ལྷན་འཆད་པ་ལ།

ཙ་བར།

རྗེས་འབྲུག་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་ནི། །

ཨི་དང་མཐུན་ལྷགས་འདི་ཞེས་བྱ། །

དང་པོ་གཉིས་ལ་དང་པོ་མཐུན། །

གསུམ་ལྷ་བཅུ་ལ་གྲ་དང་སྒྲུར། །

བདུན་པ་ཉིད་ལ་བདུན་པ་སྟེ། །

ལྷག་མ་རྣམས་ལ་གྲ་སྒྲུར་བ། །

དེ་དག་ཨི་སྒྲུར་འབྲེལ་བའི་ས། །

ཞེས་པས་རྣམ་དབྱེ་དྲུག་པའི་ཆོག་ཤད་སྒྲོར་ཚུལ་བསྟན་ཏེ། རྗེས་
འབྲུག་ན་མ་ར་ལ་བཞིའི་རྗེས་སུ་གྱི་དང་། ག་དང་ར་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་གི་
དང་། གསུམ་པ་ད་ཡིག་དང་། ལྷ་པ་བ་ཡིག་བཅུ་པ་ས་ཡིག་གི་རྗེས་སུ་གྱི་
དང་། བདུན་པ་འ་ཡིག་གི་རྗེས་སུ་འི་དང་ཡི་གང་རུང་སྒྲུར་བ་སྟེ། ཨི་ལྷན་གྱི་

འབྲེལ་སྐྱ་གི་ཀྱི་ཀྱི་འི་ཡི་ལྷ་པོ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་དོ། །ཡི་ཡིག་འདི་འི་
དང་སྐྱ་གདངས་མཚུངས་པས་ཀླང་བ་ཁ་སྐོང་དགོས་ཆེ་ངེས་པར་མཁོ་བས་འི་
ཡིག་གི་བྲགས་བསྟན་དུ་སྦྱར་བ་ཆེས་ལེགས་སོ། །བྱད་གཞི་བྱད་ཆོས་སོགས་
རྣམ་པར་དབྱེ་ཞིང་འབྲེལ་བ་སྟོན་པའི་ཐད་ཡིན་པས་ན་རྣམ་དབྱེ་དུག་པ་འབྲེལ་
སྐྱ་ཞེས་བྱའོ། །

ད་དུག་གི་མཐར་ཀྱི་སྦྱར་དགོས་པ་འབྲེལ་བྱེད་མཁན་པོ་རྣམས་ཀྱི་
དགོངས་པ་ཡིན་པས་དང་དུ་ཐྱང་བར་རིགས་སོ། །དམིགས་བསལ་ཀྱི་དོགས་
གཙུག་ནི་མ་མཆིས་སོ། །

རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་བྱེད་སྐྱ།

རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་བྱེད་པ་པོའི་སྐྱ་ནི།

ཅ་བར།

དེ་ཉིད་ལ་ནི་བཅུ་བ་སྦྱར། །

བྱེད་པ་པོ་རུ་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། འབྲེལ་སྐྱའི་ཐད་ལྷ་པོ་རེའི་མཐར་ཐེས་འདུག་བཅུ་
བ་ས་ཡིག་རེ་སྦྱར་ཏེ། གིས། ཀྱིས། འིས། ཡིས། ཀྱིས་ཞེས་བྱུབ་པ་དེ་རྣམ་
དབྱེ་གསུམ་པ་བྱེད་པ་པོའི་ཐད་ཡིན་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །བྱེད་འབྲེལ་གཉིས་
ཀྱང་རྒྱས་པ་གོང་གསལ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྟོན་ནི་སྟོན་དབང་ལས། གི་
ཀྱི་ཀྱི་འི་ཡི་ལྷ་པོ། །རྣམ་དབྱེ་དུག་པ་འབྲེལ་སྐྱ་དང་། །དེ་རྣམས་ས་མཐའ་ཅན་
ལྷ་ནི། །རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་བྱེད་སྐྱ་སྟེ། །སྦྱར་ཚུལ་ན་མ་ར་ལ་གྱི། །ད་བ་ས་ཀྱི་
ག་ང་གི། །འ་དང་མཐའ་མེད་འི་དང་ཡི། །ཞེས་པའོ། །

རྒྱ་སྟེང་།

བཞི་པ་རྒྱ་སྟེང་ནི།

ཅ་བར།

ཞུ་ལི་ཕྱིས་ནས་གཉིས་པ་སྟུང་། །

ཆོག་རྒྱ་གཉིས་དང་སྟེང་པར་འཁྱུར། །

ཞེས་པས། ཨི་ལྷན་གྱི་ནང་ཆོན་གྱི་དང་ཨི་གཉིས་ལ་ཞུ་ལི་ཕྱིས་ཏེ་རྗེས་
འཇུག་གཉིས་པ་ང་ཡིག་སྟུང་བས་ཀྱང་འང་གཉིས་དང་། དེའི་ཤུགས་ལ་ཡང་
དང་གསུམ་ནི་རྒྱ་སྟེང་གྱི་སྟངས་ཡིན་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །འདི་ལ་འང་སྟེང་འཇུག་
ཚུལ་དང་དོན་གྱི་འཇུག་ཚུལ་གཉིས་ལས།

སྟེང་འཇུག་ཚུལ།

དང་པོ་ནི། ལྷན་དབང་ལས། ཀྱང་ཡང་འང་གསུམ་རྒྱ་སྟེང་དེ། །ག་
ད་བ་ས་བྲག་མཐར་ཀྱང་། །ང་ན་མ་ར་ལ་མཐར་ཡང་། །འ་དང་མཐའ་མེད་འང་
དང་ཡང་། །ཞེས་པ་ལྟར་བསྟན་པར་བྱཏོ། །

དོན་གྱི་འཇུག་ཚུལ།

གཉིས་པ་དོན་གྱི་འཇུག་ཚུལ་ནི། མཐུན་པའི་ཆོག་རྒྱ་ལ་འཇུག་པ་
དང་མི་མཐུན་པའི་ཆོག་རྒྱ་ལ་འཇུག་པ་གཉིས། སྟེང་པར་ཡང་གོང་མས་འོག་
མ་སྟེང་བ། འོག་མས་གོང་མ་སྟེང་བ། གཞི་མཐུན་སྟེང་བ། གཞན་སྟེང་པ་དང་
བཞི་ལ་འཇུག་གོ། །

མཐུན་པའི་ཆོག་རྒྱ།

དང་པོ་ནི། སྤྱིར་དོན་བཟང་མིན་ངེ་ལྟར་ཡང་ཆོག་གི་རང་བཞིན་ན་བར་
འཛེབས་པར་བྱེད་པས་ན་ཆོག་རྒྱ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཞན་དག་དགའ་བ་སྦྱིད་པར་
བྱེད་པས་ན་རྒྱ་ཞེས་བྱ་ལོ། །བྲེ་བྲག་ཏུ་མཐུན་པའི་ཆོག་རྒྱ་ཞེས་པ་ཁྱད་པར་
ཆོས་རིགས་མཚུངས་པ་གཉིས་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་ཆོག་མཛེས་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དཔེར་བཞིན་ནི། རྒྱལ་པོ་དེ་ནི་སྐུའང་རྒྱུ་ཅིང་སྐུ་ཡོན་ཡང་
ཆེ། ཐུགས་ཀྱང་འཇམ་ཞིང་གསུང་བཤད་ཀྱང་སྟན་ཞེས་དང་། གྲུར་གྲུམ་འདི་ནི་
མདོག་ཀྱང་མཛེས་ལ་བྱིའང་ཞེས། སྤིང་སྟོན་དེ་ནི་ལྷག་བསམ་ཆེ་ལ་བྱང་ཚུགས་
ཀྱང་ཆེ། སྟོབ་བྲུ་བ་འདི་ནི་སྦྱོད་ལམ་ཡང་བཟང་ཞིང་སྟོབ་སྦྱོང་ཡང་ལེགས་ཞེས་
པ་ལྟ་བུ་ལོ། །ཆོགས་བཅད་ཏུ་བསྐྱེས་ན། སྐུ་ཡང་མཛེས་པས་སྟོན་ཀའི་ཆེ་ལྟར་
གསལ། །གསུང་ཡང་སྟན་པས་དཔྱོད་ལྡན་ཀུན་ཡིད་འཕྲོག་། ཐུགས་ཀྱང་རྒྱས་
པས་ཆོས་ཀུན་གཟིགས་མཛད་པའི། །འཛིག་རྟེན་མགོན་པོས་བདག་ཀྱང་འབྲལ་
མེད་སྐྱེངས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །

མི་མཐུན་པའི་ཆོག་རྒྱ།

གཉིས་པ་མི་མཐུན་པའི་ཆོག་རྒྱ་ནི། སྤྱིར་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་ཏུ་
འདུ་མི་རུང་བར་བྲགས་པའི་ཆོས་གཉིས་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་
ཆོག་མཛེས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་བཞིན་ན། སྟོབ་བྲུ་བ་འདི་བཙོན་པ་ཆེ་ཡང་
ཤེས་རབ་དམན། ཐུགས་སེམས་བཟང་ཡང་ཉེས་ཆད་གཏོང་། དཔའ་ངར་ཆེ་
ཡང་དམག་བྱས་ཉེས། བྱང་ཚུགས་ཆེ་ཡང་སྐུ་ཡོན་དམན། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

ཆོགས་བཅད་ལ་བསྐྱེས་ན། མི་འཇིགས་ན་ཡང་རྣོ་བའི་རལ་གྱི་འཕྱར། །ཆོས་
 ཀྱན་མཁུན་ཀྱང་གསུང་རབ་སྒྲེགས་བམ་འཛིན། །བདུད་དབྱང་ཟ་ཡང་ཞི་བའི་
 འཇུ་མ་སྟོན་པ། །འཇམ་དབྱངས་ནམ་ཡང་བདག་ལ་དགྱེས་བར་མཛོད། །ཅེས་
 དང་། འཕགས་བསྟོད་ལས། །ཁ་བའི་རེག་པ་ལྟ་བུར་བསིལ་ཡང་བདུད་གྱི་
 སྤེ་རྣམས་ལྟག་པར་བསྒྲེག། །མཐའ་དག་མཆན་མའི་ཆོས་ལས་འདས་ཀྱང་
 སྟོས་བ་དུ་མའི་དགྱིལ་འཁོར་སྣང་། །སྤིང་ལས་བཀྲལ་ཡང་སྤིང་བ་གསུམ་དུ་
 སྐྱེ་བ་རྟག་དུ་སྟོན་མཛོད་པ། །ཞེས་དང་། རིགས་གྲིས་མཐོ་ཡང་ཁེངས་དང་
 བལ། །ལང་ཆོ་ལྡན་ཡང་དུལ་བར་གནས། །འིན་དུ་གཞིན་ཡང་ཀན་རབས་
 གྱི། །མཁུན་དཔྱོད་ལྡན་འདིས་ཀྱན་ཡིད་འཕྲོག། །ཅེས་བ་ལྟ་བུ་རྒྱན་སྤུལ་དུ་
 བྱང་བ་དག་གོ།

སྟུང་པ།

གོང་མས་འོག་མ་སྟུང་པ།

གསུམ་པ། ལྟས་ཀྱང་ཆར་འབེབས་པ་ལྟར་སྐྱ་རྣམས་གྲིས་ཆར་པལ།
 དགོ་ཀན་ཡང་སྟོབ་སྟོང་བྱེད་ན་སྟོབ་གཉེར་བ་སྟོས་ཅི་དགོས། བྱི་རྒྱལ་བས་
 ཀྱང་ནང་ཆོས་ལ་བཅོན་ན་བོད་རིགས་རྣམས་ངེས་པར་བཅོན་དགོས་ཞེས་
 བ་ལྟ་བུའོ།

འོག་མས་གོང་མ་སྟུང་པ།

བཞི་པ་ནི། འབངས་རྣམས་བཞིན་དུ་ལྟས་ཀྱང་བྱག་འཆལ། དང་སོང་
 བཞིན་དུ་བདག་ཀྱང་དཀའ་བ་སྟུང། བྱིས་པ་ཆོས་ཀྱང་ངལ་ཅོལ་བྱེད་ལ་རབ་བྱང་
 རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །འབྲེལ་བ་ལས། འོས་པས་མི་འོས་

བ་སྤྱད་བ་དང་། མི་འོས་བས་འོས་བ་སྤྱད་བ་གཉིས་ཀྱང་གསུངས་བ་པལ་ཆར་
འདི་དང་འབྲེལ་མོད་སོ་སོར་གོ་བའི་ཆེད་དུ་དཔེ་ཙམ་ཞུ་ན། མིར་མ་ཟད་ལྟས་ཀྱང་
བྱུག་འཆོལ། འབངས་རྣམས་མ་ཟད་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་ངལ་ཚོལ་བྱེད། རབ་བྱུང་
བཞིན་དུ་བྲིམ་བས་ཀྱང་ཆོས་ལ་བཅོན། བདུད་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གྲུས་བཀྱར་ཞུ་
ན་ལྟ་རྣམས་སྒྲིབ་ཅི་དགོས། རབ་བྱུང་རྣམས་ཀྱང་བྲིམ་ལ་འཁྲེན་ན་བྲིམ་བ་ལོས་
ཀྱང་འཁྲེན་ཞེས་བ་ལྟ་བུ་མི་འོས་བའི་ཆོག་གིས་འོས་བ་སྤྱད་བ་དང་། ཆབ་སྲིད་
བས་ཀྱང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དོན་དུ་འབྱུངས་ན་འབངས་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་འོ་ཞེས་
བ་དང་། དགུན་དུས་སྤྱང་གངས་འབབ་ན་དབྱར་དུས་སྤྱང་དེ་བཞིན་འབབ་
ན། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ་འོས་བས་མི་འོས་བ་སྤྱད་ཅེས་བའོ། །

གཞི་མཐུན་སྤྱད་པ།

ལྷ་བ་གཞི་མཐུན་སྤྱད་བ་ནི། མེ་ཏོག་འདི་ཤུགས་ཡང་ཡིན་ལ་སྒྲིན་
སོ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དགེ་སྤྱོད་དེ་སྤྤེད་གསུམ་ལ་མཁས་བཤད་ཡིན་ལ་བསྐྱབ་
གསུམ་ཉམས་བཞེས་ཀྱི་བཅུན་བཤད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བ་དང་། སྒྲིབ་གཉེར་
བ་དེ་ནི་བཅོན་འགྲུས་ཅན་ཡང་ཡིན་ལ་ཤེས་རབ་ཅན་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བ་
ལྟ་བུའོ། །

གཞན་སྤྱད་པ།

བྱུག་བ་གཞན་སྤྱད་བ་ནི། དཔེར་ན། བདག་ཀྱང་སངས་རྒྱས་སྤྱར་ཐོབ་
ཤོག། ཅེས་བ་དང་། ཐོད་མི་རྣམས་ཀྱང་རང་དབང་ཤོད། ཞེས་དང་། སེམས་ཅན་
འདི་དག་ཀྱང་དགེ་བའི་ལས་ལ་འབྱུངས་ཞེས་བ་ལྟ་བུ་སྤྤེ་གོ་སྒྲུའོ། །

དོགས་བ་གཅོད་པ།

འདིའི་ཐད་ཀྱི་སི་ཏུའི་འགྲེལ་བར་ཤུགས་ཡང་ཡིན་ལ་སྒྲིན་སོ་ཡང་ཡིན་

ནོ། །ཞེས་པ་མཐུན་པའི་ཆོག་རྒྱན་དུ་བཀོད་པ་མི་འཐད་པར་གསུངས་པ་དོན་ལ་
གནས་ཀྱང་། རི་ལྟར་བད་མ་ཆུ་ནང་དུ། །སྐྱེས་ཀྱང་ཆུ་ཡིས་གོས་པ་མེད། །དེ་
བཞིན་འདི་ནི་འཛིག་ཏེན་དུ། །སྐྱེས་ཀྱང་འཛིག་ཏེན་གྱིས་མ་གོས། །ཞེས་པ་མི་
མཐུན་པའི་ཆོག་རྒྱན་དུ་མི་འཐད་པར་གསུངས་པ་དང་། ཆོག་རྒྱན་གྱི་སྐབས་
སུ་གསལ་ཡང་གསལ། མཛེས་ཀྱང་མཛེས་ཞེས་ཆོག་མཐུན་པ་ཁོ་ན་དགོས་
པ་དང་། བཏུད་ཀྱང་ཁོ། མཛེས་ཡང་བསྐྱེད་ཞེས་ཆོག་མི་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལ་སྦྱར་
ཞིང་། དེའི་འགྲེལ་བྱེད་པལ་ཆེར་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་འཆད་མོད་འཐད་པར་
མི་སེམས་ཏེ། ཆུ་ནང་དུ་སྐྱེས་པ་དང་ཆུས་མ་གོས་པ་གཉིས་སྤྱིར་ལྟན་གཅིག་ཏུ་
འདུ་མི་བྱང་བ་ལྟ་བུར་མཛོན་ཡང་། བྱད་གཞི་བད་མའི་སྤྱིར་དུ་དེ་གཉིས་འདུ་
བས་མཛེས་པའི་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། འཛིག་ཏེན་དུ་སྐྱེས་པ་དང་འཛིག་ཏེན་
པའི་སྐྱོན་གྱིས་མ་གོས་པ་གཉིས་ནི་མི་རང་ག་བ་ལ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འདུ་མི་བྱང་
ཡང་། འཛིག་ཏེན་དབང་ལྷག་ལྟ་བུར་དེ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འདུ་བས་མཛེས་པའི་
རྒྱན་དུ་འགྱུར་བ་ལས་སྤྱད་པའི་དོན་དུ་ག་ལ་སོང་། གཞི་མཐུན་སྤྱད་ཅེས་པ་ནི་
བྱད་གཞི་འཕུ་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཆོས་གཞན་གྱི་ངོ་བོར་སྟོན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། མི་དེ་
བོད་པའང་ཡིན་ལ་རབ་བྱུང་ཡང་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། ཤིང་དེ་ཅ་རྩལ་ཡང་ཡིན་ཞིང་
རིན་ཐང་ཅན་ཡང་ཡིན་ཞེས་པས་ཆོས་ཅན་གཅིག་ཆོས་ཅན་གཞན་གྱི་ངོ་བོར་
སྟོན་ཅིང་། བྱད་གཞི་གཅིག་ལ་བྱད་ཆོས་ཆོགས་པ་མ་བསྟན་པས་ཆོག་རྒྱན་དུ་
མི་འགྱུར་རོ། །གསལ་ཡང་གསལ། མཛེས་ཀྱང་མཛེས། ཟ་ཡང་ཟ། ཤི་ཡང་ཤི་
ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འཛིག་ཏེན་པལ་པའི་ཟེར་སྒྲོས་ཅན་ཡིན་པས་ཡིག་སྐད་དང་སྦྱར་
ན་སྟན་པའི་རྒྱན་དུ་ག་ལ་འོས་ཏེ་མི་འོས་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྒྲོས་པས་ཆོག་གོ། །
གསེར་ཏོག་ཏུ་ཀྱང་ཡང་འང་གསུམ་དོན་གཞན་ལ་འཇུག་ཆུ་ལ་ལྟ་

གསུངས་ཏེ། རིག་གནས་བསྐྱབས་ཀྱང་རྣམ་དབྱེ་ཆོག་པའི་ཀྱང་མི་ཤེས། ཞེས་
བ་ལྟ་བུ་སྒྲོང་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་། སྤྱན་བ་བཏང་ན་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་མོད་མ་
བཏང་ན་ཡང་ཨི་འབྱུང་། ཞེས་བ་ལྟ་བུ་བྱི་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཤིང་ཤུན་ལྷགས་
ཅན་འདི་སྟག་བ་ཡིན་ནམ་ཡང་ན་ཅོན་ཡིན། ཞེས་བ་ལྟ་བུ་དོགས་བ་ལ་འཇུག་
པ་དང་། རབ་བྱུང་རྣམས་ཁྲིམ་ལ་འཁྲེན་བ་སྤར་མི་སྤིད་ཀྱང་དེད་དུས་སྤིད། ཅེས་
བ་ལྟ་བུ་སྤིད་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཡང་ན་འདི་ལྟར་བཤད་དུ་ཡང་བྱུང་སྟེ། ཞེས་
བ་ལྟ་བུ་ཕྱོགས་གཞན་སྟོན་བ་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་ཀྱང་གོང་གི་ཁོངས་སུ་
མི་འདུ་བ་ནི་མིན་ནོ། །

ཡང་སྤྱི་སྒོ་ལས། ཡང་ཞེས་བྱ་བ་བསྐྱན་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར།
གསེར་རྟོག་རྟུ་དོན་གསུམ་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་ཏེ། དགེ་སྦྱོང་འདི་ཡང་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཅན་ནོ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ་ངས་བཟུང་ལ་འཇུག་པ་དང་། དལ་བའི་རྟོན་འདི་
དོན་ཆེ་བ་ཡང་ཡིན་ལ། རྟེན་དཀའ་བ་ཡང་ཡིན། འཛིག་སྤྱི་བ་ཡང་ཡིན། ཞེས་
བ་ལྟ་བུ་བཞན་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་། བོད་སྤྱི་རབས་བས་དེ་ལྟར་སྤྱང་ཡང་།
ཞེས་བ་ལྟ་བུ་བཏག་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ཡང་། སྤར་ཡང་། ཡང་དང་ཡང་
དུ། སྤད་མར་ཡང་། ཡང་ཡང་གསུངས། ཞེས་བ་ལྟ་བུ་བསྐྱར་བའམ་བཞན་བ་
ལ་འཇུག་ཅེས་གསུངས་ཏེ། མི་རུས་བཞན་བ་ནི་དམིགས་འཛིན་པའི་དོན་ཡིན་
པས་བསྐྱར་བ་དང་གཅིག་པའི་སྐབས་མེད་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཁོ་ལོ་ནི་ཕྱོགས་
སྤྱི་མ་ཉིད་འཐད་པར་སེམས་སོ། །

བཞན་བ་ནི་བྱུང་གཞི་གཅིག་ལ་བྱུང་ཆོས་དུ་མ་ནན་ཏན་དུ་སྤྱར་བ་ཡིན་
ལ། བསྐྱན་བ་ནི་དོན་སྤྱི་མ་ཕྱི་མར་སྤྱན་བའམ་བསྐྱར་བ་ལ་འཇུག་ཅེས་བརྗོད་ན་
ཆོག་དེ་གཉིས་ཀྱི་གོ་དོན་ལགས་པར་འབྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །

ལྷག་བཅས།

ལྷ་པ་ལྷག་བཅས་ནི།

ཅུ་བར།

ལ་དོན་སུ་ལ་ལྷ་ཕྱིས་ནས། །

དེ་ལ་གསུམ་པའི་དང་པོ་སྟུར། །

དེ་ལ་ལྷ་ལི་གསུམ་པ་སྟུར། །

དེ་ནི་ལྷག་དང་བཅས་པའོ། །

ཞེས་པས་སྟུར་བསྟན་པའི་ལ་དོན་སུ་ལ་ལྷ་ཞབས་ཀྱི་ཕྱིས་པའི་ས་
ཡིག་དེ་ལ་ཅུ་བའི་སྟེ་པ་གསུམ་པའི་དང་པོ་ཏྲེ་ཡིག་སྟུར་བ་དེ་ལ་ལྷ་ལི་གསུམ་པ་
འབྲེང་བྱ་སྟུར་བས་སྟེ་ཞེས་བྱའུ་པ་དེ་ལྷག་བཅས་ཀྱི་སྟེ་ཡིན་གསུངས་ལ། འདིའི་
ཁ་སྐོང་དུ་སྟུར་བ་ཏྲེ་ཡིག་དང་ཐད་རང་དབང་ཅན་གྱི་དེ་སྟེ་འཆད་པའི་སྐབས།
ཐ་སྟད་དབང་དུ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་པས་དེ་སྟེ་ལྷག་བཅས་ལ་འཇུག་པར་
གསུངས་པས་ལྷག་བཅས་ཀྱི་དེ་སྟེ་འདིར་བཟང་སྟེ་ལྷག་བཅས་ཀྱི་ཐད་ནི་སྟེ་
དེ་ཏྲེ་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །ལྷག་བཅས་ཞེས་པ་ནི། ཐད་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་
བྱའི་དོན་ལྷག་མ་ཡོད་པ་མཆོན་པར་བྱེད་པས་ན་ལྷག་བཅས་ཞེས་བྱ་སྟེ་འཆད་
འགྱུར་གྱི་དོན་ལྷག་མ་ཡོད་པ་གོ་བར་བྱེད་པའོ། །

སྟེ་འཇུག་ཚུལ།

འདི་གསུམ་གྱི་སྟེ་འཇུག་ཚུལ་ནི། ལྷ་ན་དབང་ལས། ཏྲེ་དེ་སྟེ་གསུམ་
ལྷག་བཅས་ཏེ། །ན་ར་ལ་ས་དག་མཐར་ཏེ། །ད་དེ་ག་ང་བ་མ་ལ། །མཐའ་མེད་

ནམས་ལ་ས་སྟེ་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལ་དང་ནས་
གཉིས་ལྟག་བཅས་ལ་འདུག་པ་ནི་སྤང་རང་དབང་ཅན་ཡིན་པས་འདིར་མི་
བགྲང་ངོ། །

དོན་གྱི་འདུག་ཚུལ།

གཉིས་པ་དོན་གྱི་འདུག་ཚུལ། སྤྲ་སྤྲོ་ལས། སྟེ་ནི་ལྟག་མ་ཡོད་པ་
སྟེ། །མཆོམས་སྦྱར་བ་དང་དམ་བཅའ་དང་། །གཞན་འདྲེན་པ་དང་གསུམ་དུ་
འདོད། །བྲེད་དང་བྲ་བའམ་ཡང་ན་ནི། །བྲ་བ་ཉིད་དུ་སྦྱར་བ་གང་། །ཆོག་གཉིས་
རིམ་མས་དུས་གཅིག་ཏུ། །སྦྱར་བར་བྲེད་པ་མཆོམས་སྦྱར་ཡིན། །གང་ཞིག་གིས་
ནི་སྤྲ་མ་ལ། །གསལ་བར་བྲེད་པ་དམ་འཆའ་བ། །ལྟག་མ་ཡོད་ཅམ་སྟོན་འགྱུར་
ཞིང་། །དེ་ལས་གཞན་འགྱུར་གཞན་འདྲེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

མཆོམས་སྦྱར་ལྟག་བཅས།

མཆོམས་སྦྱར་འདྲེན་པ་ནི། །བྲ་ཉིད་འགྲེལ་པ་ལས། །རིམ་པར་སྦྱར་
བ་དང་ཅིག་ཅར་དུ་སྦྱར་བ་ཅམ་ལས་མ་གསལ་ཞིང་། །མི་ཏུ་དང་གསེར་ཉིག་
འགྲེལ་བར་ཡང་ཆོག་སྟོག་མང་བས་འདིར་གོ་བདེ་བར་བསྟན་ན། །བྲ་བྲེད་སྤྲ་
ཕྱིར་འདྲེན་པ། །བྲ་བ་གཉིས་སྤྲ་ཕྱིར་འདྲེན་པ། །བྲ་བ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་འདྲེན་
པ་དང་གསུམ་ཡིན་ལ།

བྲ་བྲེད་སྤྲ་ཕྱི་འདྲེན་པ།

དང་པོ་ནི། །མདའ་འཕངས་ཉེ་ཐོག་ས་ཐོན་བཟབ་སྟེ་སྟེ། །ཞང་བསྟོད་
བྱས་ཉེ་ཡུལ་དུ་སྟེབས། །དམག་བྲངས་ཉེ་དབང་དུ་བསྐྱས་ཞེས་པ་ལྟར། །བྲེད་པ་

སྐྱ་མ་ལས་བྱ་བ་ཕྱི་མ་འཕྲེན་བ་སྤང་དེས་བསྟན་བས་ན་བྱ་བྱེད་སྐྱ་ཕྱི་འཕྲེན་བ་
ཞེས་བྱའོ། །མདའ་འཕངས་ཏེ་ཕོག་ལྟ་བུར་མཆོན་ན། མདའ་འཕངས་བ་ནི་བྱེད་
བ་ཐོར་ཡོད་པའི་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ཕོག་བ་ནི་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་བ་ཡིན་
ཞེང་། བྱེད་བ་སྐྱ་མ་ལ་བྱ་བ་ཕྱི་མ་རིམ་ཅན་དུ་འཕྲེན་བས་ན་དེ་ལྟར་བཟོད་དོ། །

བྱ་བ་གཉིས་སྐྱ་ཕྱི་འཕྲེན་བ།

གཉིས་བ་ནི། ལྷ་མཆོད་དེ་ལས་བྱ། ཟན་བཟས་ཏེ་འབྲུམ་འབྲུམ་ལ་འགྲོ་
སློབ་འཁྲིད་བྱ་བ་སྟེ་ངལ་ཚོལ་བྱ། ལུས་ཅལ་བྱ་བ་སྟེ་ལུས་བྱེད། ཅེས་བ་ལྟ་བུ་བྱ་
བ་གཉིས་སྐྱར་གོ་རིམ་ངེས་ཅན་དུ་མ་ངེས་ཀྱང་སྐབས་དེའི་ཆོག་གིས་གོ་རིམ་
ཅམ་སྟོན་བས་ན་བྱ་བ་གཉིས་སྐྱ་ཕྱི་འཕྲེན་བ་ཞེས་བྱའོ། །དཔེར་ན། ལས་བྱ་བ་
ནི་ལྷ་མཆོད་བ་ལ་བཞེན་ནས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པས་ན་བྱ་བ་ཞེས་སྐྱར་གྱི་བྱ་བྱེད་
ཅེས་མི་སྟོར་བ་ཡིན་ལ་གཞན་ཡང་དེ་དང་འབྲལ། །

བྱ་བ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་འཕྲེན་བ།

གསུམ་བ་ནི། འཇུམ་དཔུལ་ཏེ་མདངས་སྤྱང་། འཕྱར་ཏེ་འགྲོ་ཆོག་སྐྱ་
དང་བཅས་ཏེ་འབར། ལུས་བྱས་ཏེ་གཙང་སྐྱ་བྱ། བསྐྱོམ་བརྒྱབ་ཏེ་ཆོས་བྱ། སྟོང་
ཇེ་བསྐྱོམས་ཏེ་སྤྲིག་བ་བཞགས། ཞེས་བ་ལྟ་བུ་བྱ་བ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་འཕྲེན་
བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཇུམ་དཔུལ་བ་དང་མདངས་སྤྱང་བ་གཉིས་སྤང་དེས་སྐྱ་ཕྱི་འཕྲེན་
བ་ལྟ་བུར་མཛོན་ཡང་དོན་ལ་བྱ་བ་དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་ཡིན་པས་བྱ་བ་གཉིས་
དུས་མཉམ་དུ་འཕྲེན་བ་ཞེས་བྱའོ། །གཞན་ཡང་དེ་དང་འབྲལ། །

དམ་བཅའ་ལྷག་བཅས།

གཉིས་བ་དམ་བཅའ་འཕྲེན་བ་ནི། དམ་བཅའ་བའི་དོན་སྐྱ་མ་ལས་ཕྱི་མ་

གསལ་བར་བྱེད་པས་ན་དམ་བཅའ་འཛེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ལ་བཞི་ཉེ། དབྱེ་
བ་འཛེན་པ། གཏན་ཆེགས་འཛེན་པ་དངོས། དེས་ཆེག་འཛེན་པ། རྒྱས་བཤད་
འཛེན་པའོ། །

དབྱེ་བ་འཛེན་པ།

དང་པོ་ནི། སྤང་པོ་ནི་ལྷ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ། ཆོར་བའི་སྤང་པོ།
འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་ལྔའོ། །ཆོས་
ནི་གཉིས་ཏེ། ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་གཉིས་སོ། །ཤེས་རབ་ནི་བཞི་
ཉེ། སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ། རོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ། བསམ་པ་
ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ། བསྐྱོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དང་བཞིའོ། །ཞེས་
བ་ལྟ་བུའོ། །

གཏན་ཆེགས་འཛེན་པ།

གཉིས་པ་གཏན་ཆེགས་འཛེན་པ་དངོས་ནི། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་
བའི་ཕྱིར། མེ་དེའི་རྒྱད་ལ་ཁོང་ཁྱོ་ཡོད་དེ། དེའི་གདོང་ལ་ཁོང་ཁྱོ་ནི་རྣམ་འགྲུར་
གསལ་བས་སོ། །འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་ཏེ། སྐྱེ་བའི་
ཕྱིར། ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

དེས་ཆེག་འཛེན་པ།

གསུམ་པ་དེས་ཆེག་འཛེན་པ་ནི། དཔེར་ན་རྩ་བ་ནི་བསེལ་ཟེར་ཅན་
ཞེས་བྱ་སྟེ། བསེལ་བའི་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཅན་ཡིན་པས་སོ། །སྟོན་པ་ཤུག་
ཐུབ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་དེ། མ་དག་པའི་གཉིད་ལས་སངས་ཤིང་།
ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་སྟོན་པ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་གྲང་བྱ་
སྟེ། བདུད་བཞི་མ་ལུས་པ་བཅོམ་ཞིང་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལས་འདས་པས་ན་དེ་

སྐད་བཟླ་དོ། །སྒྲིང་བཅན་སྐུ་པོ་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་གྲགས་ཏེ། ཆོས་
སྲིད་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྲིད་སྒྲིང་བས་དེ་ལྟར་བཟླ་དོ། །

རྒྱས་བཤད་འབྲེན་བ།

བཞི་པ་རྒྱས་བཤད་ནི། སྤང་པོ་ལྷ་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། ཟག་པ་ནི་
ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་རྒྱས་སྤང་བ་དང་། ཟག་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པ་
དང་། ཟག་པའི་རྗེས་སྤང་འབྲེལ་བ་དང་། ཟག་པའི་ལག་རྗེས་ལས་བྱུང་བས་ན་
ཟག་བཅས་ཞེས་བྱའོ། །ལ་དོན་ནི་བདུན་ཏེ། ལ་ཡིག་དངོས་སམ་དེའི་དོད་སྐྱབ་
བས་ལ་དོན་དང་དེ་དག་དོན་གྱི་འཇུག་ཡུལ་ནི་ནམ་དུ་གཉིས་པ་དང་། བཞི་པ་
དང་། བདུན་པ་དང་། དེ་ཉིད་དང་། ཆེ་སྐབས་ལ་འཇུག་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ལྷག་མ་ཅམ་འབྲེན་བ།

གསུམ་པ་བསྟན་བྱ་ལྷག་མ་ཅམ་འབྲེན་པ་ནི། དྲུང་འབྲུང་དེ་ཅི་ཞིག་གྱ།
སྐད་ཅོར་བརྒྱབས་ཏེ་ཅི་ཞིག་ཡིན། བག་མེད་པ་སྤྱད་དེ་ཅི་བྱེད། ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ནི་
བསྟན་བྱ་ལྷག་མ་འབྲེན་ཡང་གསལ་ཁ་མེད་བས་ན་དེ་སྐད་བྱའི་གཞན་འབྲེན་
པའི་ཁོངས་སྤྱི་མི་འདུ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་འབྲེན་ལྷག་བཅས།

བཞི་པ་གཞན་འབྲེན་པ་ནི། འདི་ནི་སྟག་སྟེ། ས་གི་ནི་གཟིག་གོ། བདག་
ནི་འཇིག་རྟེན་པ་སྟེ་བྱེད་ནི་ནལ་འབྱོར་པའོ། །ཁོང་ནི་མཁས་པ་སྟེ་བདག་ནི་སྟེན་
པའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

འབྲེད་སྤྱད།

བྱག་པ་འབྲེད་སྤྱད་ནི།

ཙུ་བར།

རྗེས་འབྲུག་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་ལ། །

བྱག་པ་སྦྱར་ན་འབྲེད་སྤྱད་ཡིན། །

ཞེས་པས་མིང་ཆེག་གང་ཡང་བྱང་བའི་རྗེས་འབྲུག་སོ་སོའི་མཐར་རྗེས་
འབྲུག་བྱག་པ་མ་ཡིག་སྦྱར་བས་གམ། ངམ། དམ། ཉམ། བམ། མམ། འམ།
རམ། ལམ། སམ་ཞེས་གྲུབ་པ་བཅུ་དང་། ད་བྱག་གི་མཐར་ཉམ་དོན་གྱིས་ཐོབ་
པ་དང་བཅུ་གཅིག་ནི་འབྲེད་པ་དང་སྤྱད་པ་གཉིས་ལ་འབྲུག་ཅེས་བའོ། །

སྒྲེའི་འབྲུག་ཚུལ།

དེ་དག་གི་སྒྲེའི་འབྲུག་ཚུལ་ནི་ཕྱོན་དབང་ལས། གམ་ངམ་དམ་ནམ་
བམ་མམ་འམ། །རམ་ལམ་སམ་ཉམ་འབྲེད་སྤྱད་དེ། །སྒྲེའི་ཚུལ་སྦྱར་བ་སྤྱི་
སྐབས་དང་མཚུངས། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

དོན་གྱི་འབྲུག་ཚུལ།

གཉིས་པ་དོན་གྱི་འབྲུག་ཚུལ་ནི། འགྲེལ་བྱེད་མཁན་སོ་དག་མི་མཐུན་
པ་མི་སྦྱང་བས་གཞུང་དོན་བཞིན་བཤད་ན། འབྲེད་པ་ནི་དབྲེ་གཞིའམ་བྱེད་པར་
གྱི་གཞི་ཕྱོན་དུ་བསྟན་ནས། དེ་ལས་དབྲེ་ཆོས་སམ་བྱེད་པར་གྱི་ཆོས་དག་སོ་
སོར་བྱེ་བ་ནི་སྐབས་འདིའི་འབྲེད་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་དབྲེ་ཆོས་སམ་

ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་དག་སོ་སོར་བསྟན་ནས་དབྱེ་གཞིའམ་ཁྱད་གཞི་དེ་ཉིད་ཏུ་སྟུང་
པར་བྱེད་པ་ནི་སྐབས་འདིའི་སྟུང་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

འབྱེད་པ།

དང་པོ་འབྱེད་པའི་དཔེ་ནི། སེམས་བྱུང་ཀུན་འགྲོ་ནི་ལྟ་སྟེ། ཆོར་བའམ།
འདུ་ཤེས་སམ། སེམས་བའམ། རེག་བའམ། ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །འདོད་ལྟ་ནི་
རིགས་བྱུག་སྟེ། རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞིའམ། སྐྱུ་ཅུ་ཅ་གསུམ་མམ། འཐབ་བའམ་ད་
ཏམ། དགའ་ལྟན་ནམ། འཕྱལ་དགའ་འམ། གཞན་འཕྱལ་དབང་བྱེད་དང་བྱུག་
གོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྟུང་པ།

གཉིས་པ་སྟུང་པ་ནི། ཆོར་བའམ། འདུ་ཤེས་སམ། སེམས་བའམ། རེག་
བའམ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་སེམས་བྱུང་ཀུན་འགྲོའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མང་ཏུ་སྦྲར་
བར་བུའོ། །འབྱེད་པའི་བྱེ་བྲག་བརྟག་པ་དང་འདྲི་གཞི་ལ་འཇུག་པ། གདམ་ང་
ཅན་ལ་འཇུག་པ། ཆོག་ས་བཅད་ཁ་སྒྲོང་ལ་འཇུག་པ་དང་བཞི་སྟེ། སི་ཏུས་དེ་
དག་འབྱེད་པ་ཡིན་པས་ཟུར་ཏུ་མི་དབྱེ་བར་གསུངས་མོད། ལོག་རྟོག་སེལ་བ་
དང་སྒྲོ་གོས་ཡངས་པོར་བྱ་བའི་དོན་ཏུ་སྦྲ་སྒོ་དང་གསེར་རྟོག་ལས་གསུངས་
པ་ལྟར་བཞོད་ན།

དང་པོ་བརྟག་ཅིང་དབྱེད་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི། དཔེར་ན། བདག་རྟག་
གམ་མི་རྟག་འདིག་རྟོན་མཐའ་དང་ལྟན་ནམ་མི་ལྟན། བདག་སྒྲོབ་གྲར་ཞུགས་ན་
མཐའ་འཁྲུལ་ལམ་མི་འཁྲུལ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རང་གིས་དོགས་པ་ཁོང་ནས་གསོ་

བ་དག་གོ། །ཁྱེད་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་སྐྱབ་སྐྱབ་བམ་མི་སྐྱབ། །ཁྱེད་སློབ་གྲ་ཐོན་
ནས་གཞུང་དོན་བྱེད་དམ་སྒྲེར་དོན་བྱེད། ཅེས་བ་དང་། ལུ་སྟེགས་བས་བཅོམ་
ལྟན་འདས་ལ་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྟན་ནམ་མི་ལྟན་ཞེས་འདི་བ་ལྟ་བུའོ། །

དཀའ་འགྲེལ་ལམ་རྣམ་བཤད་ལ་སྟོས། །ཁྱེད་རབ་ཏུ་བྱུང་ངམ་སློབ་
གྲ་འགྲོ་བར་ཅི་འདོད་བྱོས། ལྟ་ཇ་བཞེས་སམ་མངར་ཇ་བཞེས། གསེར་ལེན་
ནམ་དངུལ་ལེན། ཞེས་བ་ལྟ་བུ་ནི་གདམ་ག་ཅན་ལ་འཇུག་པའོ། །འཆད་པའམ་
ནི་ཅོད་ཀྱང་བྱང་། །ཅོམ་བ་དག་ནི་མཁས་པའི་ལས། །ཞེས་དང་། ལྟའམ་ཡང་
ན་སྐྱའམ་མི། །གཞོད་སྦྱིན་དག་ནི་འབྱུང་པོ་སྟེ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའི་འམ་སྐྱ་ནི་
ཆོགས་བཅད་ཁ་སྒོང་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བུའོ། །

གཞན་ཡང་འབྱེད་སྤྱད་ཀྱི་ཕད་དེ་དག་མིང་གི་ཆ་ཤས་ལ་འཇུག་པའང་
ཡོད་དེ། རྣམ་དག་ཁྱིམ་ས་ཀྱི་བ་གམ་བུ། །བསམ་གཏན་རྒྱལ་པོའི་གམ་བཅར་
བ། །ཤེས་རབ་བསྟེན་ན་དོན་ཆེན་དག །ངམ་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་འགྲུབ་ནས་
འོང་། །ཞེས་བ་དང་། དམ་ཆོག་དམ་སྒྲུག་ཡི་དམ་ཞེས་བ་དང་། ན་བཟའ། རྣམ་
མཁའ། རྣམ་ཡང་ལྟ་བུ་དང་། བམ་པོ། བམ་རོ་དང་བམ་ཆེན་ཞེས་དང་། མིའམ་
ཅི། བུ་རམ། རོགས་རམ་ཞེས་བ་དང་། ས་ལམ། བདེ་ལམ། རྒྱ་ལམ། འོན་ཏང་།
ཏམ་བུ་ར། ཞེས་སོགས་མིང་གི་ཆ་ཤས་སུ་སོང་བ་དག་ནི་འབྱེད་སྤྱད་མིན་ནོ། །

འབྱུང་ཁུངས།

བདུན་པ་འབྱུང་ཁུངས་ནི།

རྩ་བར།

རྗེས་འཇུག་ཡི་གེ་བརྩ་པོ་ཡི། །

བཞི་པ་དགུ་པ་ལ་བཅུ་བ། །

སྐྱར་བ་འབྱུང་ཁུངས་ས་ཡིན་ཏེ། །

དགར་དང་སྐྱད་པ་འང་དེ་བཞིན་ནོ། །

ཞེས་པས་རྗེས་འཇུག་བཞི་པ་ན་དང་དགུ་པ་ལ་ཡིག་ལ་བཅུ་པ་ས་ཡིག་
སྐྱར་བས་ནས་དང་ལས་ཞེས་གྲུབ་པ་དེ། འབྱུང་ཁུངས་དངོས་དང་ཆ་འབྲེལ་གཉིས།
དགར་སྐྱད་གཉིས་ཏེ་བཞི་ལ་འཇུག་ཅེས་པ་ལོ། །འདི་ནི་སྤང་རང་དབང་ཅན་
ཡིན་པས་སྒྲིའི་འཇུག་ཚུལ་འཆད་མི་དགོས་ལ། རོན་གྱི་འཇུག་ཚུལ་ནི་གོང་དུ་
རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བོད་སྒྲ།

བརྒྱད་པ་བོད་པའི་སྒྲ་ནི།

རྩ་བར།

གང་མིང་བཛོད་པའི་དང་པོ་རུ། །

ཀྱི་སྐྱར་བ་ནི་བོད་པ་ཡིན། །

ཞེས་པས་མིང་གི་ཐོག་མར་སྐྱར་རྒྱུའི་བོད་སྒྲ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་མིང་
གི་བར་མཆམས་དང་མཐར་སྐྱར་བའི་བོད་སྒྲ་ཕྱགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །བོད་སྒྲ་
འདི་རྣམ་དབྱེ་དང་པོ་གསལ་བྱེད་ཅམ་ཡིན་ཡང་རྣམ་དབྱེ་དང་པོ་དངོས་མིན་པ་
ནི་སྐུ་རྟགས་མཁན་པོ་རྣམས་བཞེད་པ་མཐུན་ནོ། །

དོགས་པ་གཙོད་པ།

སི་རྟའི་འབྲེལ་ཆེན་དུ། ཀྱ་ཡེ་དང་ཀྱའི་སྒྲ་དག་ཀྱང་བོད་པ་གསལ་བྱེད་
ཡིན་མོད་ཀྱི། ཟུར་གྱིས་སྟོན་པ་དང་། སྐྱལ་བ་དང་། སྐྱ་ལེན་པ་དང་། འཕྲ་བ་ལྟ་

བྱ་སྒྲིག་ཆོས་དང་། དག་ཤུལ་སོགས་ལ་འབྲེལ་བ་ལས་ཡུལ་ཁྲད་པར་ཅན་
ལ་བརྟེན་པ་ནི་ཅུང་ཞིག་མི་མཛེས་པར་མངོན་ནོ། །གསུངས་པ་ལྟར་ལེགས་
སོ། །བྱ་ཏི་དང་ལྷོན་དབང་གཉིས་ལས་ནི་ཨ་ཡེ་ཞེས་པ་ཡང་བོད་སྐད་བགྲང་
ངོ། །དེས་ན་སྦྱར་བོད་སྐད་ནི། གྲུ་ཀྱ་ཡེ། ཀྱ་ཨ་ཡེ་དང་བཞི་ཡོད་དོ། །

ནམ་གསལ་གྱི་དཔེར་བརྟེན་འགོད་པ།

དཔེར་བརྟེན་ན། གྱི་དགོངས་ཤིག་དགོངས་ཤིག་འདྲན་པ་ཆེ། ཐུགས་
རྟེན་ལུགས་ཀྱས་བྱུངས་ཤིག་གྲུ། །ཆབས་པོ་ཆེ་ཡི་ལས་དག་ལས། །སྦྱོབས་
ཤིག་སྦྱོབས་ཤིག་མགོན་པོ་གྲུ། །ཞེས་དང་། ཀྱ་ཡེ་སྦྱིང་གྲོགས་མཛོད་ཅིག་པ་
བཟང་བྱ། །སྦྱིང་ལ་བཞོད་པའི་སྦྱིང་གཏམ་ཉོན་ཅིག་གྲུ། །བདེ་ན་སྦྱིང་གྲོགས་
སྦྱག་ན་སྦྱོ་གྲོགས་དེ། །ཁྲིད་ཉིད་ཁོ་ནར་འོས་པ་མཐོང་ངམ་གྲུ། །གསུང་རབ་
ལས། གྱི་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག་གྱི་རིགས་གྱི་བྱ། །ཞེས་སོགས་དུ་མ་འབྱུང་བ་
དང་། ཀྱ་ཡེ་གསོན་དང་ཀྱ་ཡེ་གྲོགས་མཆོག་དག་ཅེས་པ་དང་། ཡུལ་མི་རང་
བཞིན་པའི་ཡིག་སྐད་དུ། ཀྱ་དང་ཨ་ཡེ་སོགས་འོ་དོད་འབོད་པའི་དོན་དུ་སྦྱར་
བའང་དུ་མ་སྒྲུང་ངོ། །

འདིར་སྐྱས་པ། ནམ་དག་ཤེས་བཙུན་གྱི་དུ་འབྱུང་བ་ཡིས། །ཆོས་
རིག་ཆུ་འཛིན་སྦྱག་པོ་དང་འགྲོགས་ཏེ། །ལེགས་ཆོགས་ཆར་གྱིས་རང་ཉིད་གསོ་
འདོད་ན། །ལེགས་བཤད་ཆུ་གཏེར་ཉུལ་ཅིག་དཔྱོད་ལྡན་ཆོགས། །ཞེས་དང་།

ཆོས་རིག་ཡིད་ལ་མཛེས་གྱི་འདོད་པས་མིན། །ལེགས་བཤད་ན་
བར་མཛེས་གྱི་ན་རྒྱན་མིན། །ལེགས་སྦྱོད་འབྱུང་ལུས་མཛེས་གྱི་གོས་བཟང་
དང་། །ནམ་དཔྱོད་སྟོབ་བྱར་མཛེས་གྱི་དཔྱ་ཁྲོད་མིན། །མཛེས་བཅེ་གྲོགས་ལ་
མཛེས་ཀྱང་རྩན་པས་མིན། །ཤ་ཆ་དཔོན་པོར་མཛེས་ཀྱང་ཁ་སྦྱན་མིན། །གཏོང་

བ་སྤྱག་པོར་རྒྱན་ཡང་ལག་འཇུངས་དང་། ། ལྷག་བསམ་མཁས་པར་འོས་ཀྱི་
འདོད་རྩམས་ཅི། ། ཞེས་པའོ། །

ཆོམས་ལས། རྒྱུང་ཐག་བཅད་པར་སྤྱགས་པའི་མི། ། རིང་ནས་ཉེ་
ཞོ་མེད་འོངས་ན། ། གཉེན་བཞེས་མཛའ་བོ་སྤྱགས་ནས་སྤྱ། ། ཨ་ལ་ལ་དེས་
མངོན་པར་དགའ། ། དེ་བཞིན་བསོད་ནམས་བྱས་པའི་མི། ། འཛིག་ཉེན་འདི་
ནས་པ་རོལ་དུ། ། བྱིན་ཆེ་གཉེན་བཞིན་བསོད་ནམས་དག ། འོངས་ནས་མངོན་
པར་དགའ་བར་བྱེད། ། དེ་ནས་འཛིག་ཉེན་པ་རོལ་གྱི། ། ཆེད་དུ་བསོད་ནམས་
བསགས་པར་གྱིས། ། བསོད་ནམས་འཛིག་ཉེན་པ་རོལ་དུ། ། ལུས་ཅན་རྣམས་
ཀྱི་གནས་སུ་འགྱུར། ། ཞེས་པ་ལྟར་བསམ་པར་བྱའོ། །

༡༽ ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་ཐོད་བདུན་པ་ཅན་གྱིས་ པར་བཤད་པ།

ཅེ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ་ཐོད་བདུན་པ་ལ་རྒྱག་ལས།

ནི་སྒྲ།

དང་པོ་ནི་སྒྲ་བཤད་པ་ནི།

ཅེ་བར།

གང་མིང་མཐའ་དང་མཐུན་པ་ཡི། །

བཞི་པ་ལ་ནི་ཨི་སྒྲར་བ། །

དགར་དང་བཟན་པའི་ཆོག་ཏུ་འགྱུར། །

ཞེས་པས་མིང་ཆོག་གང་ཡང་རྩང་བའི་མཐའ་དང་མཐུན་པར་རྗེས་
འརྒྱག་བཞི་པ་ན་ཡིག་ལ་ཨི་སྒྲར་བས་ནི་ཞེས་བྲུབ་པ་འདིས་དོན་བྱུང་པར་བ་
ཅི་སྟོན་ཞེ་ན། དགར་བ་དང་བཟན་པ་གཉིས་སྟོན་ཞེས་པའོ། །

དགར་བ།

འདིར་དགར་བ་ལ་འང་མཆོག་ཏུ་དགར་བ། དམན་པར་དགར་བ། ཐ་
དད་ཅམ་ཏུ་དགར་བ་དང་གསུམ་སྟེ། དཔེར་ན། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཅེ་བརྒྱུ་པ་དེ་
བརྒྱ་བྱིན་ནོ། །ཤེས་ཡོན་ཅན་ནི་མིའི་མཆོག་གོ། །ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་
པོ་ནི་སྟོན་པ་ཤུག་བྲུབ་པའོ། །ཞེས་པ་ལྷ་བྱ་མཆོག་ཏུ་དགར་བ་དང་། འཛམ་

སླིང་ནང་གཏུག་རྩལ་ཆེ་ཤོས་ནི་མཛོ་ཅེ་རྩེ་རོ། །གཡོ་སྐྱ་ཅན་ནི་གྲོགས་པོའི་
ཐ་ལལ་ལོ། །ལེ་ལོ་ཅན་ནི་སློབ་བྱ་བའི་གད་སྟོགས་སོ། །དམག་བྲངས་པ་ནི་ནི་
བདེའི་གཤེད་མཛོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དམན་པར་དགར་བའོ། །

དོགས་པ་གཅོད་པ།

སྐྱ་སྐྱ་ལས་དགར་གཞི་དངོས་སུ་ཡོད་མེད་གཉིས་གསུངས་པ་ལྟར་
ན། འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ནི་སླིང་བཞི་ལ་དབང་བའི་མཆོག་གོ། །ཞེས་
པ་ལྟ་བུ་དགར་གཞི་ནི་སླིང་སོ་སོ་ལ་དབང་བ་ཡིན་ཡང་དེ་དངོས་སུ་མི་སྟོན་
པར་བྱགས་ཀྱིས་གོ་དགོས་པ་ལྟ་བུའོ། །སླིང་བཞི་ལ་དབང་བའི་ནང་ནས་ནི་
འཁོར་ལོས་སྐྱར་རྒྱལ་མཆོག་གོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སླིང་བཞི་ལ་དབང་བ་དགར་
གཞི་བྱས་ནས་འཁོར་སྐྱར་དེའི་མཆོག་ཏུ་དགར་བ་དངོས་སུ་གོ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ་
ཤེས་སྟོན། །

འོན་ཀྱང་སི་རྩེའི་འབྲེལ་ཆེན་དུ་རིགས་རྣམས་ལས་ནི་གཤོལ་བའི་
རིགས་ཐ་ཆད་དོ། །ཞེས་པ་དམན་པར་དགར་བར་གསུངས་པས་དེ་ལྟ་བུའི་ནི་
སྐྱ་དགར་བ་ཡིན་ན་ལས་སྐྱ་དེའང་དགར་བ་ཡིན་པས་དོན་གཅིག་ལ་དགར་ཆེག་
གཉིས་སྐྱ་བ་སྐྱོས་པར་འགྱུར་ལ། ལས་སྐྱ་དེ་དགར་བ་མིན་ན། དེ་གང་ལ་འཇུག་
ཅེས་བཅད་ན་རྩེ་མི་བདེ་བར་སྒྲུང་རོ། །དེས་ན་དེའི་ལས་ནི་དགར་བ་དང་། ནི་
སྐྱ་ནི་དེས་བཟུང་དུ་སྐྱར་ན་ལེགས་པར་སྒྲུང་རོ། །བྲ་ཉི་དང་གསེར་ཉྱག་འབྲེལ་
པར་དེ་འབྲེལ་བས་ཞིབ་ཏུ་མ་དབྱེད་པ་འབྲའོ། །

གསུམ་པ་ཐ་དད་ཅན་དུ་དགར་བའམ་གཞན་འབྲེན་པ་ནི། རྒྱ་རིགས་ནི་
བོད་རིགས་ལས་གཞན་ནོ། །བ་མིན་ནི་བ་ལང་ལས་གཞན་ཏེ། གཡག་ནི་མཛོ་
ལས་ཐ་དད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཞུགས་པ།

གཉིས་པ་བཞུགས་པ་ནི། བྱེད་གཞི་གཅིག་ལ་བྱེད་ཆོས་དུ་མ་ནན་ཏན་དུ་
བཞུགས་པ་ཡིན་པས་དེས་བཟུང་དང་ཅུང་མི་འདྲོ། །དཔེར་ན། བདག་ནི་ཤེས་
དམན། བདག་ནི་ཉམས་ཆུང་། བདག་ནི་དབྱེ་ལ་མོངས་ཐ་ཆད་དོ། །ཞེས་དང་།
བྱེད་ནི་མཁས་པ། བྱེད་ནི་བར་བདེན། བྱེད་ནི་ལྷག་བསམ་མ་མེད་དོ། །ཞེས་
དང་། ལྷ་མཆོད་དུ། བྱེད་ནི་ལྷ་མ་བྱེད་ནི་ཡི་དམ་བྱེད་ནི་མཁའ་འགྲོ་ཆོས་སྦྱང་
སྟེ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བྱ་ཉིའི་འགྲེལ་པར། ལྷ་བ་ནི་གྲོན། ལྷ་ག་ནི་གྲོན། བྱ་ནི་ཡོད། མདའ་ནི་
ཡོད་ཅེས་པ་དང་། སི་ཉིའི་འགྲེལ་ཆེན་དུ། སྤང་བར་བྱ་བ་ནི་སྤངས། ལྷ་བ་བར་བྱ་
བ་ནི་ལྷ་བ་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་བཞུགས་པའི་དཔེར་བཞིན་དུ་བཞོད་མོད་ཞིབ་ཏུ་བཞུགས་
ན་དེ་གཉིས་ཀ་དོན་གཅིག་དེས་ཏན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དེས་བཟུང་ལ་འཇུག་
གི་བཞུགས་པའི་དོན་དུ་མི་སྤང་དོ། །གསེར་ཉིག་ཀྱང་འདི་དང་མཐུན་ལོ། །བྱ་ཉི་
དང་སི་ཉིས་ནི་དེས་བཟུང་དང་བཞུགས་པ་དོན་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པ་ནི་ཅུང་ཅིང་
དོ། །རྩ་བས་བྲུགས་བསྟན་དེས་བཟུང་ལ་འཇུག་པ། ཆེགས་བཅད་ཁ་སྐྱོང་
ལ་འཇུག་པ། ཆེག་རྒྱན་གསལ་བྱེད་ལ་འཇུག་པ་དང་གསུམ་ནི་གསེར་ཉིག་
ལས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

དཔེར་བཞིན་ནི། དག་སྦྱང་འདི་ནི་ལྷ་མ་ཁྲིམས་ཅན་ལོ། །བདག་ནི་
སྦྱང་སྦྱང་ཞིག་འདོད་དོ། །བསྐྱབ་དགོས་པ་ནི་བསྐྱབ། སྦྱང་དགོས་པ་ནི་སྦྱང་།
སྦྱེལ་དགོས་པ་ནི་སྦྱེལ་བ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་ནི་ཁོ་བོའི་ལས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
གཅིག་ཉིད་གལ་པོ་ཆེར་བཟུང་ནས་དེས་ཏན་དུ་བྱེད་པས་ན་དེས་བཟུང་ཞེས་

བཟོད་དོ། །སྤྱི་པ་ཐམས་ལྟན་པར་ནི། །ཞེས་དང་། བདེ་ཐུག་ཏུ་ནི་རྟོག་པ་
ཞེས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ནི་སྤྱི་ནི་ཆོག་པ་བཅད་ཀྱི་ཆོག་འབྲུ་ཆང་བ་དང་སྤེལ་སྤྱོད་
ཀྱི་དབང་ལས་སྤྱོད་ཀྱི་བཟོད་དོན་ཁྱད་པར་བ་མི་སྟོན་པས་ན་ཆོག་པ་བཅད་ཀྱི་
ཁ་སློང་དུ་སྤྱོད་པ་ཞེས་བུའོ། །ཆོག་རྒྱན་གསལ་བྱེད་ནི། དཔེར་ན། གསུང་ནི་
སྟན། ཐུགས་ནི་ཐབ་ཅེས་པ་ལྟ་བུའི་ནི་སྤྱི་ནི་ཆོག་མཛེས་པ་དང་སྟན་པའི་དོན་
དུ་སྤྱོད་ཀྱི། དེས་པར་སྤྱོད་དགོས་པ་མིན་པས་ན་དེ་སྤྱོད་བུའོ། །འོན་ཀྱང་དེས་
བཟུང་གི་ཁོངས་སུ་མི་འདུ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་གསེར་རྟོག་ཏུ་གཏན་ཆོག་པ་འདྲེན་པ། དེས་ཆོག་འདྲེན་པ།
དབྱེ་བ་འདྲེན་པ། རྒྱས་བཤད་འདྲེན་པ་བཞི་ཡང་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན། ཟག་
བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འདྲིག་པ་ནི། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་པ་དང་པོ་
དང་། དག་ཚུལ་དག་སློང་རྣམས་ཀྱི་གསོ་སྤྱོད་ནི། དག་བ་གསོ་ཞིང་ལྷུང་བ་སྤྱོད་
བའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་དང་། སྤྱི་བ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཉོན་སྤྱི་བ་དང་ཤེས་
སྤྱི་བ་པོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གསུམ་པ་དང་། དག་སློང་རྣམས་ཀྱི་ལྷུང་བ་སྤེལ་ནི་
རྒྱས་པར་བྱེ་ན་ཉིས་བརྒྱ་ལྷུང་ཅུ་གསུམ་དུ་རྒྱས་པར་ཤེས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟ་
བུ་བཞི་པའི་དཔེར་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་གང་སྤྱི་དོན་དུ་སྤྱོད་པ། ཡང་
སྤྱི་དོན་དུ་སྤྱོད་པ་སོགས་སྤྱོས་པར་མཛོད་ཀྱང་བསྟུས་ན་པལ་ཆེར་དེས་
བཟུང་དུ་འདུ་བར་སྤྱོད་དོ། །

སྤྱི་པ་པ། དེགས་པས་དེགས་བརྒྱའི་ལམ་ནས་གཏན་འབེབས་
ཀྱིས། །བཤད་བྱ་འཆད་ཚུལ་མཐའ་དག་འདོམས་མཁས་ཤིང་། །རྩོམ་དེག་
རྩོམ་གྱིས་སྤྱག་པའི་ཁྱུ་མཆོག་དང་། །ཕྱ་མའི་དགོངས་པ་བཀའ་བར་མི་སྤོ་
སུ། །ཞེས་པའོ། །

དང་སྒྲ།

གཉིས་པ་དང་སྒྲ་འཆད་པ་ནི།

ཅ་བར།

མིང་གང་རུང་བའི་བར་མཆམས་སུ། །

གསུམ་པ་ལ་ནི་གཉིས་པ་སྒྲར། །

དེ་ནི་སྒྲ་དང་འབྲེད་པ་དང་། །

རྒྱ་མཆན་ཆེ་སྐབས་གདམས་ངག་ལྟོ། །

ཞེས་པས། མིང་དང་ཆེག་གང་ཡང་རུང་བའི་བར་མཆམས་སུ་རྗེས་
འབྲུག་གསུམ་པ་ད་ཡིག་ལ་གཉིས་པ་ད་ཡིག་སྒྲར་བས་དང་ཞེས་བྲུབ་པ་དེ།
ཁྱད་ཆོས་རྣམས་ཁྱད་གཞིར་སྒྲ་དང་བྲེད་པ་དང་། ཁྱད་གཞི་ལས་ཁྱད་ཆོས་
གཞན་འབྲེད་པ། རྒྱ་མཆན་གྱི་དོན་དུ་སོང་བ། ཆེ་སྐབས་གྱི་དོན་དུ་སོང་བ།
གདམས་ངག་གི་ཡན་ལག་དུ་སོང་བ་སྟེ་དོན་ལྡན་འབྲུག་ཅེས་པའོ། །འབྲེད་
སྒྲ་ནི་གོང་གི་འབྲེད་སྒྲ་དང་མཚུངས་པས་ཤེས་སྟེ་ལ།

རྣམ་གསལ་གྱི་དཔེར་བཞིན་འགོད་པ།

དཔེར་བཞིན་ན། དབང་པོ་ནི་དུག་སྟེ། མིག་གི་དབང་པོ་དང་། རྣ་བའི་
དབང་པོ་དང་། སྒྲའི་དབང་པོ་དང་། བྱེའི་དབང་པོ་དང་། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་
དང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་འོ། །དད་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། ཡིད་ཆེད་ཀྱི་དད་པ་དང་།
དང་བའི་དད་པ་དང་། མངོན་འདོད་ཀྱི་དད་པ་དང་གསུམ་མོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
འབྲེད་པ་དང་།

མངལ་སྐྱེས་དང་། སྣོད་སྐྱེས་དང་། རྫོད་སྐྱེས་དང་། རྩས་སྐྱེས་དང་བཞི་

ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་གནས་སོ། །འཆི་སྤྱི་དང་། བར་སྤྱི་དང་།
སྐྱེ་སྤྱི་དང་སྤོམ་དུས་ཀྱི་སྤྱི་བ་དང་བཞི་ནི་སེམས་ཅན་འཁོར་བར་རི་ལྟར་
འཁོར་བའི་གནས་ཀྱི་སྤྱི་བའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྤྱད་པ་ལ་འཇུག་ཅེས་བྲལ། །

རྒྱ་མཚན་ལ་འཇུག་པ།

དུ་བ་མཐོང་བ་དང་མེ་ཡོད་པར་ཤེས། དབུགས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཆད་པ་དང་
འཆི་བར་ཤེས། གསུང་བཤད་ཟབ་མོ་གོ་བ་དང་དེ་མཁས་པར་ཤེས་ལྟ་བུ། དུ་
བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་མེ་ཡོད་ཅེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱི་དོན་བྱུང་ཏུ་སྦྱར་བས་ན་རྒྱ་
མཚན་ལ་འཇུག་པའོ། །

དོགས་པ་གཅོད་པ།

སྐབས་འདིར་བ་ཉིའི་འབྲེལ་བར། ལེགས་པར་བསྐྱབས་པ་དང་མཁས་
པར་འགྱུར། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་ནད་འཆེ་མེད་པ་དང་སྤྱི་པོ་འབྱུང་ལྟ་བུ་རྒྱ་
མཚན་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་པ་དང་། སི་རྩའི་འབྲེལ་ཆེན་དུ། སྤྱན་ཐོས་
པ་དང་ནད་སོས། ཆོས་མང་དུ་ཐོས་པ་དང་ལྷག་མཐོང་འཕེལ་ཞེས་པ་བཀོད་
འདུག་པ་ནི་བརྟག་དགོས་ཏེ་ལུགས་སྤྱ་མར་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པ་ལས་
མཁས་པར་འགྱུར། ཡང་ན་ལེགས་པར་བསྐྱབས་ན་མཁས་པར་འགྱུར་ཞེས་
སྦྱར་དགོས་ཀྱི་དང་སྦྱ་སྦྱར་བ་ནི་ཆོག་སྒྲོན་ནོ། །བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ཞེས་པ་
འབྲེད་པའི་དོན་དང་། ནད་འཆེ་མེད་པ་དང་ཞེས་པ་ཆེ་སྐབས་ཀྱི་དོན་དུ་སོང་གི་
རྒྱ་མཚན་ཀྱི་དོན་དུ་ག་ལ་འགྱུར། ལུགས་ཕྱི་མ་ཡང་། དེ་གཉིས་ལ་འབྱུང་ཁུངས་
ཀྱི་སྦྱ་སྦྱར་བ་ལེགས་ཀྱི་དང་སྦྱ་སྦྱར་བ་མི་ལེགས་སོ། །

གསལ་ཏོག་ཏུ་འང་། ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམས་པ་དང་རྒྱད་ལ་ཉམས་
རྟོགས་སྦྱིས་སོ། །ཞེས་པ་དེ་ཡང་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་སྦྱ་སྦྱར་ན་བདེ་ཡི། དང་སྦྱ་

སྒྱུར་ན་ཅུང་མི་བདེ་བར་སྒྲུང་སྟེ། སྤང་གང་ཡིན་ཡང་བརྗོད་པ་བདེ་བ་དང་
དོན་གསལ་བ་གཞན་ཡོད་ན་དེ་ཉིད་སྒྱུར་དགོས་ཀྱི། བརྗོད་མི་བདེ་བའམ་གོ་བ་
ལོག་སྒྱུབ་ཏུ་འགྲོ་ཉིན་ཡོད་བཞིན་ཏུ་ནན་གྱིས་སྒྱུར་བ་ནི་སུམ་ཉགས་ཀྱི་འགྲོས་
དང་མི་མཐུན་ནོ། །

ཆེ་སྐབས།

བཞི་པ་ཆེ་སྐབས་ནི། དུས་ཀྱི་བྱུང་བར་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྤང་ཅིག་
ལ་འཇུག་པས་དང་སྒྲུ་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་འཇུག་པ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། ནམ་
ལངས་པ་དང་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད། ཉིན་བྱེད་ཡོལ་བ་དང་གསོལ་སྟོན་བྱངས། འཆི་
བའི་དུས་ལ་བབས་པ་དང་འཆི་ཉགས་མཐོང་། ལོ་བྱུག་ཅུར་སླེབས་པ་དང་ཆུན་
ཡོལ་ཐོབ། སྐར་མ་རྒྱལ་ཤར་བ་དང་སྟ་གོན་བྱེད། ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གདམས་ངག

ལྷ་པ། སྐབས་འདིའི་གདམས་ངག་སྐུལ་བའི་ཆོག་ལ་འཇུག་པས་སྐུལ་
ཆོག་དངོས་སམ་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྒྱུར་བ་ལ་གདམས་ངག་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་
སྟེ། དཔེར་ན། ལེགས་པར་ཡིད་ལ་བྱངས་ཤིག་དང་། ལེགས་པར་སྟོན་དང་ཤེས་
པར་འགྱུར་རོ། །སློབ་སྦྱང་གིས་དང་། ཟན་ཟོས་དང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ནམས་སོ། །

དོགས་པ་གཅོད་པ།

ཁ་ཉོན་གྱིས་དང་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་གྱིས་ཉིད་སྐུལ་ཆོག་ཡིན་པས་དང་
སྒྲ་སྒྲོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གྱིས་སྐུལ་ཆོག་དངོས་དང་དང་སྒྲ་དེའི་ཡན་ལག་
ཡིན་པས་སྟོན་མེད་ཅེས་སི་ཏུས་གསུངས་པ་ལྟར་ལེགས་སོ། །གསེར་ཉོག་ཏུ་
ཆོས་ཉན་པ་དང་སྒོ་སྐྱེད་མང་པོ་ཉིད་དོ་ཞེས་པ་ཆེ་སྐུའི་དོན་ཏུ་འཇུག་ཚུལ་གཞན་
གསུངས་ཀྱང་ཆེ་སྐབས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དང་ནི་སྤྱད་འབྱེད་རྒྱ་མཆོན་དང་། །ཆོ་

སྐབས་གདམས་ངག་ལ་འཇུག། ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །

སྟི་སྟེ།

གསུམ་པ་སྟི་སྟེ་བཞད་པ་ནི།

ཅ་བར།

གང་མིང་བཛོད་པའི་དང་པོ་རུ། །

དང་པོ་ལ་ནི་གཉིས་པ་སྟུར། །

སྟི་ལ་བྲབ་པ་ཉིད་རུ་འགྱུར། །

ཞེས་པས་རྗེས་འཇུག་བཅུ་ཉིད་དང་པོ་ག་ཡིག་ལ་གཉིས་པ་ང་ཡིག་
སྟུར་བས་གང་ཞེས་གྲབ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱེ་བྲག་ལ་དམིགས་ཀྱིས་མ་བཀར་
བའམ་བྱད་པར་མ་བཟུང་བར་སྟི་བྲབ་ཏུ་སྟུར་བས་ན་སྟི་སྟེ་ཡིན་ཞེས་བསྟན་
ཏོ། །གཞན་ནས་ཁ་སྐོང་བའི་སྟི་སྟེ་སྟུ་དང་། ཅི་དང་། རི་གསུམ་བསྟན་པས་སྟི་
སྟེ་ཐད་ནི་བཞི་ཡོད་དོ། །དེའི་ནང་ནས་བྲབ་ཆེ་ཤོས་ནི་གང་སྟེ་ཡིན་ལོ། །འདི་
ལའང་སྟི་སྟེ་དངོས་དང་སྟི་སྟེ་བྱེ་བྲག་ལ་འཇུག་པ་གཉིས་ཡོད་པས།

སྟི་སྟེ་དངོས།

དང་པོ་ནི། གང་ལ་གང་གིས་གང་གསུངས་པ། །གང་ཞིག་གང་གིས་
རྟོགས་གྱུར་ཏེ། །རི་ལྟར་རི་བཞིན་སྟུབ་པ་གང་། །སྟུ་དང་སྟུ་ཡིན་ཡང་མཁས་
འགྱུར། །ཞེས་དང་། གང་ལ་འཇུག་བྱེད་གང་གིས་འཇུག་རི་ལྟར་འཇུག་དང་
ཅིའི་ཕྱིར་འཇུག་སྟུ་ལ་བསྟན་དང་སྟུ་ཡིས་ཤེས། །རི་ལྟར་རི་ལྟར་ལེགས་བཟླ་
གོ། །ཞེས་དང་། མངོན་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་། གང་དང་གང་ལ་གང་དང་ནི། །གང་ཆེ་

བྱ་བ་པན་གྱུར་པ། །དེ་དང་དེ་ལ་དེ་སྒྲུང་རོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་སྤྱོད་ནམས་སྤྱི་
སྤྱོད་དངོས་ཡིན་ནོ། །

སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ།

སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཡང་གསུམ་སྟེ། ཁྱད་པར་གྱི་ཆོག་དང་
འབྲེལ་བས་འཇུག་པ། སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་པ། འཁྱགས་ཀྱིས་འཇུག་པ་
དང་གསུམ་གཞུང་གཞན་ལས་གསུངས་ལ། དང་པོ་ནི། དཔེར་ན། གང་ལ་ཡོན་
ཏན་མཆོག་མངའ་བ། །ཞེས་པས་ཡོན་ཏན་མཆོག་མངའ་བ་དང་སྤྱར་ཆེ་གང་སྤྱི་
དེ་དགོན་མཆོག་ལ་འཇུག་པ་དང་། གང་ཞིག་ཀྱན་ལ་སྤྱན་པ་གཏན་བཙུག་
ཞིང་། །ཞེས་པས་སྤྱན་པ་གཏན་བཙུག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་བཙུག་
ལྟ་འདས་ལ་གོ་བ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན། རྒྱལ་རིགས་དང་བྲམ་ཟེའི་རིགས་གཉིས་སུ་
ཁ་ཆོན་ཆོད་པའི་སྐབས་དེར་གང་དེ་བྲམ་ཟེའི་རིགས་མ་ཡིན་ཞེས་པས་རྒྱལ་
རིགས་སུ་གོ་བ་དང་། དུལ་མང་པོ་ཡོད་མེད་ལ་ཆོད་པའི་ཆེ་ང་ལ་གང་ཡང་
མེད་ཅེས་པས་དུལ་མེད་པ་ལ་གོ་བ་ལྟ་བུ་སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་
འཇུག་པ་ཞེས་བྱའོ། །

སྟེན་སྤྱིན་ཆོན་པོ་གང་ཞིག་ཉིན་པར་ཟས་མི་བྲམ་ཞེས་པས་མཆོན་
མོར་ཟས་བྲམ་བཤུགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དང་། མི་གང་ཞིག་ཤེས་ཡོན་ཡང་ཆེ་ལ་
གསུམ་གྲོད་ཀྱང་ཆེ་ཞེས་པས་རྒྱ་དངོས་ཆོད་མེད་སྤངས་པ་ཤུགས་ཀྱིས་གོ་
བ་དང་། ཞི་མི་མགོ་ནག་གང་ཞིག་གིས་ཤེས་འདུག་ཅེས་པས་མི་ཞིག་གིས་
ཤེས་པ་ཤུགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་བ་ཤུགས་ཀྱིས་འཇུག་པ་

ཞེས་བྲལོ། །འབྲུག་ལ་འབྲུག་པ་དང་འབྲུག་གིས་འབྲུག་པའི་བྱད་པར་ནི་གོང་
དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

སྟུ་སྟུ།

གཉིས་པ་སྟུ་སྟུ་ནི། གང་ཟག་ཁོ་ནའི་སྟུ་སྟུ་སྟེ་གང་ཟག་མ་ཡིན་པ་
ལ་མི་འབྲུག་ཅིང་། ཆེག་གྲོགས་དང་མ་འབྲེལ་བར་གང་ཟག་གྲེ་བྲག་ལ་མི་
འབྲུག་གོ། དཔེར་ན། སྟུ་ལ་གོ་བར་བྱ་བའི་གཏམ། །སྟུ་ཞིག་གིས་ནི་ཆེད་དུ་
བཟོད། །སྟུ་ལ་གསང་དང་སྟུ་ལ་སྟུ། །སྟུ་ཡིས་སྟོན་ཅིང་སྟུ་ཡིས་འགོག། ཅེས་
པ་ལྟ་བུའོ། །

ཆེག་ཕྱད་ཅི་སོགས་བཤད་པ།

ཅི་དང་ངེ་གཉིས་ནི་ཆེག་གྲོགས་ཀྱི་དབང་གིས་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེས་པ་རྒྱ་མཚན་གསལ་བྱེད་དང་། ཅིའི་སྟོང་ཅེས་པ་དགོས་པ་གསལ་
བྱེད་དང་། ཅི་ཞིག་ཅེས་པ་མིང་དོན་གསལ་བྱེད་དང་། ཅི་ཡོད་ཅེས་པ་བྲི་བའི་
གཞི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྟུ་སྟུ་དང་། ཇི་སྟེད་དང་ངེ་ཅམ་ཞེས་པ་ཡོད་ཆད་གསལ་
བྱེད་དང་། ཇི་ལྟ་བུ་དང་ངེ་བཞིན་ཞེས་པ་མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད། ཇི་སྟོང་དང་
ངེ་ཅམ་ནི་དུས་ཆོད་གསལ་བྱེད་དང་། ཇི་ལྟ་བུ་ཞེས་པ་དངོས་དོན་གསལ་བྱེད་
ཀྱི་སྟུ་སྟུ་དང་ངེ་སྟོང་ཅེས་པ་སྤར་གསུངས་ཚུལ་ཀྱི་སྟུ་སྟུ་སྟེ། གཞི་གཅིག་ལ་
ངེས་བཟུང་མེད་པར་ཆོས་དུ་མ་ལ་སྤར་དུ་བས་ན་དེ་སྟོང་བཟོད་དོ། །

དཔེར་མཆོན་ན། བྱད་ཅིའི་ཕྱིར་འདིར་འོངས་སམ། དགོས་པ་ཅིའི་
སྟོང་དུ་ཡིན། དམིགས་ཡུལ་དང་ལས་དོན་ཅི་ཡོད། ཅེས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་ངེ་
སྟེད་པ་ལ་བྱོད་ཀྱིས་ངེ་ཅམ་ཤེས། བྱོད་ཀྱིས་བཤད་པ་ངེ་བཞིན་ངེ་ལྟ་བུ་བཞིན་

སྐྱབ་ཐུབ་བམ། ཁྱོད་ཀྱིས་དགོས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་བཟུང་སྟེ་ལས་དོན་ཇི་འདྲ་བ་
ཞིག་དང་དུས་ཇི་སྟེང་བར་འདོད། དེད་ཀྱིས་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ཐུགས་ལ་
འཇགས་པར་མཛོད། ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

དོགས་པ་གཅོད་པ།

གསེར་ཉོག་ཏུ་བརྟག་ཅིང་དབྱད་པ་དང་། ཇི་བའི་གཞི་སྟོན་པ་གཉིས་
གསུངས་ཀྱང་སྔ་མའི་ནང་དུ་མི་འདུ་བ་མེན་པས་དཔེར་བཞིན་ལ་བརྟགས་
ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལྟོན་དབང་ལས། ཅི་ཇི་སྲུ་གང་སྤྱི་སྤྱེ་སྟེ། །ཞིག་སྟེ་སྤྱང་
འདྲ་བྱིར་ལ་ཅི། །སྟེང་སྟེང་ལྟར་བཞིན་སྐད་ལ་ཇི། །སྲུ་ནི་གང་ཟག་གང་ཀྱན་
ལའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་སྤྱར་བར་བྱའོ། །སྤྱི་སྤྱེ་དེ་དག་མིང་གི་ཆ་ཤས་སྲུ་འགྲོ་
བའང་མང་བས་བྱེད་པར་བྱའོ། །

སྤྱས་པ། སྤྱི་བར་སྤྱི་བའི་དོན་དུ་ལེགས་འབྱངས་ན། །སྐྱེར་བར་སྐྱེར་
བའི་དོན་ནི་ཞར་འབྱང་ཡང་། །སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་ཟེར་བཞིན་སྐྱེར་དོན་དུ། །སྤྱི་བྱང་
རང་དོན་རྩིག་པོ་འདི་གོ་ཅི། །ཞེས་པའོ། །

བདག་སྤྱ།

བཞི་བ་བདག་སྤྱ་བ་འད་པ་ནི།

ཅ་བར།

གང་མིང་གི་ནི་མ་མཐའ་དུ། །

ཕུ་ལི་ཆ་ཡི་སྤྱ་མེད་པ། །

དེ་ལ་ཕུ་ལི་ཆ་སྤྱར་ན། །

བདག་པོའི་སར་ནི་ཤེས་པར་བྱ། །

དཔེར་ན། མྱོ་མ། ཆང་མ། ར་མ། དག་སྒོང་མ། དག་ཚུལ་མ། དག་བསྟེན་མ།
མཁའ་འགྲོ་མ། གར་མཁན་མ། འོད་ཟེར་ཅན་མ། ཞེས་དང་། གནས་མོ། ཞི་བ་
མོ། མཛའ་ན་མོ། རྩ་མོ། གྲོགས་མོ། སྤས་མོ། ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

དོགས་བ་དབྱད་པ།

བྲ་ཉིའི་འགྲེལ་བར། བ་བ་ཅན་ནི་བདག་པོའམ། །ལྡན་པའི་དོན་དུ་
ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་ལུང་བྲངས་ནས། བ་དང་བ་དང་ཅན་གསུམ་བདག་སྒྲར་
བཞིན། སི་དུའི་འགྲེལ་བར། ལུང་དེ་དག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སའམ་ཅན་ནི་
བདག་པོའམ། །ལྡན་པའི་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་སྒྲར་བས་བ་བདག་སྒྲར་
བསྟན་ཅིང་། བ་བདག་སྒྲར་མ་བསྟན་ཏེ། དེའི་འོག་དུ། བ་ནི་སྤྱི་དུ་བཞག་པ་
སྟེ། །ཡུལ་དུས་ངེས་པར་མ་བཟུང་བའོ། །ཟ་བ་བཟའ་མ་ཟ་པོ་བཞིན། །མ་ནིང་
དག་དུ་བཞག་པར་བྱ། །ཞེས་ལུང་འདྲེན་མཛད་དེ། བ་བདག་སྒྲར་འདུག་པ་ནི་
ཡུལ་པའི་སྐད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ། ཡིག་སྐད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་
ཆེ་བས་མི་འཐད་པར་གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ར་མ་དང་ཆང་མ་སོགས་མ་ཡིག་བདག་སྒྲར་འདོད་པའང་
གཞུང་དོན་ལ་མ་བཟགས་པའི་སྒྲིན་ཏེ། དེ་འབྲ་བས་བདག་པོ་བསྟན་དུ་ཆུག་གྲང་
བུ་ཡི་ཁྲའི་སྒྲ་མེད་ཅིང་། སྒྲེ་ཡི་ཁྲའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་དག་
ནི་ཞིབ་དུ་དབྱད་པའི་ལེགས་བཤད་དུ་སྒྲར་ཡང་དབྱད་པ་མ་རྫོགས་པར་མངོན་
ཏེ་འོག་དུ་འཆད་དོ། །

གསེར་ཉོག་དང་དཔུལ་ཆུང་སུམ་ཉགས་སོགས་སུ་ནི། བ་དང་བོ་དང་
མ་དང་མོ་ཡང་བདག་སྒྲར་བསྟན་པས་བདག་སྒྲ་བྲག་བཞིན་དོ། །དཔེར་བརྗོད་
ནི། ལྷ་ས་བ། སེ་ར་བ། སྟོད་བ་བ། འཕན་པོ་བ། ལྷོ་ཁ་བ། དེང་རི་བ། རྒྱལ་རོང་

བ། ཞེས་དང་། ཟླ་བོ། མཛའ་བོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ལ་ལས་རྒྱ་བོ། ཁྲོ་བོ། ཆ་བོ། ལུ་བོ། དགའ་བོ་སོགས་འདོད་པ་ནི་འཐད་
བར་མ་མཐོང་སྟེ། རྒྱ་ཞེས་པ་རྒྱ་བོའི་རྒྱ་ལ་མི་གོ་བས་དེ་གོ་བའི་ཆེད་དུ་བོ་སྐྱར་
བ་དང་། ཁྲོ་ཞེས་པ་མིང་གཅིག་མིན་པས་བོ་བསྐྱར་པས་མིང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་
བ་དང་། དེ་བཞིན་ཆ་དགའ་ཞེས་པ་སོ་སོའི་མིང་གི་ཆ་ལག་མ་ཆང་བས་བོ་སྐྱར་
བ་ཡིན་གྱི་བདག་པོ་སྟོན་བྱེད་དུ་བོ་གསར་དུ་སྐྱར་བ་མིན་པས་བདག་སྐྱེ་མིན་
ནོ། །གཞན་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱར་བར་བྱའོ། །

སྒྲིབ་དབང་ལས། ར་རོ་ཡོད་མེད་པ་བ་མ། །བདག་པོའི་སྐྱ་སྟེ་ག་ད་
ན། །བ་མ་ས་དང་བྲག་མཐར་པ། །ང་འ་ར་ལ་མཐའ་མེད་ལ། །བདག་སྐྱ་ཡར་
གྱུར་བ་དང་ནི། །ཆ་ལ་པ་ཉིད་སྐྱར་བ་ལེགས། །ཞེས་པར་ཡང་བརྟག་པར་
བྱའོ། །གསེར་རྟོག་འགྲེལ་པར། ཡོན་ཏན་ཅན། བཙུན་འབྲས་ཅན། རྫོ་ཤོས་
ཅན། རྫོ་ལྗན། ཤེས་ལྗན། ཡིག་མཁན། མདའ་མཁན། ཐག་མཁན། ལས་
འཁན། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཅན་དང་ལྗན་དང་མཁན་ནམས་ཀྱང་བདག་སྐྱར་གསུངས་
པ་ནི་ཆོག་ཏུ་འགྲུབ་རྒྱུའི་སྤང་གཞན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་། སུམ་རྟགས་འདིའི་
སྐབས་ཀྱི་སྤང་ལ་མི་བྱའོ། །

གོང་གི་སི་རུའི་འགྲེལ་པར་དབྱད་ན། གོང་དུ་སྐྱ་སྟེའི་ལུང་དེ་ཞིབ་ཏུ་
དབྱད་པའི་ལེགས་བཤད་དུ་སྒྲུང་ཡང་། ར་མ་དང་ཆང་མ་ཞེས་པའི་ར་དང་ཆང་
གཉིས་མིང་ཆ་ཆང་བ་རེ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་མ་རེ་སྐྱར་བས་དེའི་བདག་པོར་གོ་
བས་བདག་སྐྱའི་དོན་ལེགས་པར་བྱུབ་ལ། དེ་འབྲས་པའི་མ་དང་མོ་ཤིན་ཏུ་མང་
བས་སྐབས་འདིའི་བདག་སྐྱ་ཡིན་པར་སུས་ཀྱང་འགོག་མི་རུས་ཤིང་། ཅ་
བར་བུ་ལི་དྲུའི་སྐྱ་སྐྱར་བས་པོའི་རྟགས་ཅན་དགོས་སོ་ཞེ་ནའང་སྒྲིབ་མེད་དེ། ཅ་

བར་མོའི་རྟགས་ཅན་གྱི་བདག་སྐྱོད་དོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ལ་མོའི་རྟགས་
ཅན་གྱི་བདག་སྐྱོད་བསྟན་ཏེ་ཞེས་སྐྱོན་ལགས་བ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །བ་དང་པོ་ནི་
ཕྱིས་གྱི་ཡུལ་སྐྱོད་གྱི་དབང་གིས་བདག་སྐྱོར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་ཅ་བར་བསྟན་
པའི་བདག་སྐྱོད་མིན་ནོ་ཞེས་སྐྱོན་སི་རྟའི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་གྲུབ་པོ། །བ་
ཉིའི་འགྲེལ་བར་དེ་ལྟ་བུའི་དབྱེད་པ་མ་ཞུགས་ལ་འཆད་ཚུལ་ཡང་རྫོགས་པ་མིན་
ནོ། །སྒྲིམ་པས་ཆོག་གོ། །

དེའུ་ཚུའི་སུམ་འགྲེལ་བུ། ཅན་པ་ཁྱདས་སུ་བྱས་ནས། བུ་ལྷོ་ཞེས་
བ་ལས་བུ་ནི་བ་སྡེ་དང་ལྷོ་ནི་བ་སྡེའི་རྟགས་ལ་སྐྱར་ཏེ། བ་སྡེ་ནས་འགྱུར་བའི་
པོ་རྟགས་བ་དང་མོ་རྟགས་མ་དང་མ་ནིང་གི་རྟགས་བ་གསུམ་བདག་སྐྱོར་བ་
བསྟན་པར་བཞེད་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། བ་ནི་མིང་གཞི་དང་རྗེས་འཇུག་སྟོན་འཇུག་
གང་གི་ཁོངས་གྱི་མ་ནིང་མིན་པས་མ་ནིང་དུ་བསྟན་པའི་ཁྱདས་ཅི་ཡང་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

བ་ནི་སྐྱོར་བཞག་བ་སྟེ། །ཡུལ་དུས་ངེས་པར་མ་བཟུང་བའོ། །ཟ་བ་
བཟའ་མ་ཟ་བོ་བཞིན། །མ་ནིང་དག་ཏུ་བཞག་པར་བྱ། །ཞེས་པ་ཁྱདས་སུ་བྱེད་
བ་ནི་དཔེ་ཅན་དཔེ་བུ་འབྱུང་བ་སྟེ། ཆོག་གུང་བསྐྱིགས་ན་བ་ནི་པོ་མོའི་རྟགས་
མི་གསལ་ཞིང་། ཡུལ་དུས་ལ་གཞིགས་པས་བདག་སྐྱོར་བུ་ངེས་བཟུང་དགའ་
བས་མ་ནིང་དང་འདྲ་བར་བཞག་ཅེས་པའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བ། ཁྱོས་པོ་དང་། སྐྱག་མོ་ཞེས་པ་བདག་
སྐྱའི་དཔེར་བཞོད་བ་ནི་མིང་གི་ཆ་གས་སུ་སོང་བ་ཡིན་གྱི་གསར་དུ་སྐྱར་བ་མིན་
པས་བདག་སྐྱོར་བུ་མི་འཐད་དོ། །ཅན་དང་ལྡན་བེམ་པོ་ལ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་རྒྱ་
མཆན་གྱིས་བདག་སྐྱོར་མིན་པར་འདོད་པའང་མ་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་

པ་དང་པོ་དང་མ་རྣམས་ཀྱང་བཅ་པོ་ལ་འདུག་པ་མང་བས་བདག་སྒྲུ་མ་ཡིན་
པར་འགྱུར་རོ། །

དགག་སྒྲུ།

ལྷ་པ་དགག་སྒྲུ་འཆད་པ་ལ།

ཙྰ་བར།

གང་མིང་བཟོད་པའི་མ་མཐའ་རུ། །

སྒྲུ་ཡི་རྒྱ་ཡི་སྒྲུ་མེད་པ། །

དེ་ལ་སྒྲུ་ཡི་རྒྱ་སྒྲུར་ན། །

དགག་པའི་གནས་སུ་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། མིང་གང་ཡང་རུང་བའི་ཐོག་མཐར་སྒྲུར་མེད་
པར་གསར་དུ་སྒྲུར་བ་ལས་དོན་དེ་ཉིད་ལྷོག་ནས་སྟོན་བྱེད་བྱི་ཐང་ལ་དགག་སྒྲུ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། མའི་རྟགས་ཅན་གྱི་མ་དང་མི་གཉིས་དང་། མིང་བཟོད་པའི་མཐའ་
མཆམས་སུ་མིན་དང་མེད་གཉིས་བསྟན་ཏེ་དགག་སྒྲུའི་ཐང་ནི་བཞི་སྟེ། དཔེར་
ན། མ་ཡིན། མ་ཤེས། མ་མཐོང་། མ་རེག་མ་བརྒྱག་མ་སྟེར། མ་གསུང་།
མ་བསྐྱབ་ཅེས་པ་དང་། གཡག་མ་རེད། གཡག་མ་ཡིན། གཡག་མི་འདུག་དེ་
གཡག་མིན། དེར་གཡག་མེད་ཅེས་པ་དང་། ངས་མ་མཐོང་། ངས་མི་ཤེས། ང་
མཁས་པ་མིན། ང་ལ་ཡོན་ཏན་མི་འདུག་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

དོགས་པ་གཙོད་པ།

སི་རྟའི་འབྲེལ་པར། མིན་དང་མེད་གཉིས་དང་། བྱམ་པས་སྟོང་པ་དང་།
བྱམ་པས་དག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྟོང་དང་དག་གཉིས་པོ་དེ་དག་སྐབས་འདིའི་དགག་

སྒྲ་མ་ཡིན་པར་བཞེད་པ་ནི་འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། སྒྲིར་ཙྰ་ཆོག་གི་དགོངས་
དོན་ལ་དངོས་བསྟན་དང་ཤུགས་བསྟན་གཉིས་སྒྲར་དུ་ཡོད་ལ། རང་གིས་ཀྱང་དེ་
སྒྲར་བ་མང་བས་བདག་སྒྲ་དང་དགག་སྒྲའི་སྐབས་ཀྱང་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་བསྟན་
བྱ་གཉིས་རེ་སྒྲར་བ་ཤིན་ཏུ་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་རྗེས་འབྲུག་དང་འབྲེལ་
བའི་བླད་ཡིན་པས་ཀྱང་སུམ་ཙྰ་པའི་སྐབས་འདིར་བསྟན་བ་ཤིན་ཏུ་མཁོ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །ལྷོན་དབང་ལས། མ་མི་ཐོག་མ་མིན་མེད་མཇུག །ཅེས་བའང་པལ་
ཆེར་འགྲིག་པར་སྒྲར་རོ། །

སྒྲས་པ། རྣམ་གསལ་རྣམ་དཔྱོད་རི་མོ་གསལ་བ་ལ། །དཔྱོད་ལྡན་
རྣམ་དཔྱོད་འཕེལ་བའི་དཔྱོད་བྱེད་དུ། །ཉག་ཉོག་ཆོག་ཐོང་ཉོག་པོ་ཀུན་དོར་
ནས། །གཞུང་དོན་ངེས་ངེས་ཉོག་ཉོག་འབྱུང་ཕྱིར་སྒྲོས། །ཞེས་པའོ། །

དེ་སྒྲ།

དུག་པ་དེ་སྒྲ་བཤད་པ་ནི། སི་ཏུའི་འབྲེལ་བ་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་
པ་ནི། དང་སྒྲའི་མཇུག་ཏུ་གསུམ་པ་དེ་སྒྲ་བཤད་པ་ཞེས་སྒྲར་ཡང་། བྲ་ཉིའི་
འབྲེལ་བ་དང་གསེར་ཉོག་འབྲེལ་བ་སོགས་ཀྱིས་དགག་སྒྲའི་མཇུག་ཏུ་དུག་
པ་དེ་སྒྲ་བཤད་པ་ཞེས་སྒྲར་འབྲུག་པ་ནི། ཙྰ་པའི་གོ་རིམ་དང་མཐུན་པས་འདི་
ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་བཤད་ན།

ཙྰ་བར།

གང་མིང་གི་ནི་ཡ་མཐའ་རུ། །

གསུམ་པ་ལ་ནི་ཨེ་སྒྲར་བ། །

ཐ་སྙད་དབང་དུ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། །

དངོས་པོའི་དབང་དུ་བཞི་རུ་འགྱུར། །

དུས་ཀྱི་དབང་དུ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། འདི་བླ་ཉིད་འགྲེལ་བར་གསལ་ཤོས་སྒྲུང་བས་
དེ་གཞིར་བཞག་ནས་བཀོད་ན། མིང་ཆོག་གང་ཡང་རུང་བའི་ཡ་མཐའི་ཐོག་མ་
ལ་རྗེས་འཇུག་གསུམ་པ་ད་ཡིག་ལ་དབྱངས་ཨེ་སྒྱར་བའི་དེ་ཞེས་བྲུབ་པ་དེ་ནི་
དོན་གྱི་འཇུག་ཚུལ་དགུ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་དུ་བྲུས་པ་གསུམ་ནི་
འདས་པའི་ཐ་སྙད་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་གྲངས་གཞན་ཅན་ལ་འཇུག་པ་དང་།
དེ་ལྟར་མིན་ཡང་བསྟན་བྱའི་དོན་ལྷག་མ་མཆོན་པའི་ལྷག་བཅས་སུ་འཇུག་པ་
དང་གསུམ་མོ། །

དེ་ཡང་སྒྲ་སྒྲོ་ལས། དེ་ཞེས་བྲུ་བའི་ཆོག་གི་དོན། །ཐ་སྙད་དངོས་དང་
དུས་འཇུག་གསུམ། །འདས་དང་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཅན་དང་། །ལྷག་མ་དག་
དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཐ་སྙད་འདས་མ་ཐག་པ།

དཔེར་ན། ཀ་བ་རིང་པོའོ། །དེར་ཟུར་བཞི་ཡོད་དོ། །དེ་བརྟན་
པོའོ། །དེའི་རི་མོ་མཛེས་སོ། །ཞེས་པ་སྟོན་དུ་ཀ་བ་ཞེས་པའི་མིང་གི་ཆབ་དུ་དེ་
སྒྲ་སྒྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་ཡང་ཤེས་ཡོན་ཅན་གྱི་མི་དེ་ནི་ལྷག་བསམ་ཆེ་ལ་དེ་
བང་ཚུགས་ཀྱང་ཆེའོ། །ཞེས་པའི་དེ་སྒྲ་སྒྱི་གཉིས་པོ་སྟོན་དུ་བཛོད་མ་ཐག་པའི་
ཤེས་ཡོན་ཅན་ལ་འཇུག་པ་ལྟ་བུའོ། །

དོགས་པ་གཙོད་པ།

སྐབས་འདིར། ཐ་སྙད་དབང་དུ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ལ།

ནམ་སྒྲིང་པཎ་ཆེན་གྱིས་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ལ་ཐ་སྙད་ཅེས་པ་དང་བརྫོད་བྱའི་དོན་ལ་དངོས་པོ་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་ལྟར། བླ་ཉི་དང་སི་རུའི་འབྲེལ་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་འཆད་མོད། ཁོ་མོ་ནི་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། སྤྱིར་ལུས་དང་ངག་གི་ནམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་ཐ་སྙད་གསུངས་པའང་ཡོད་དེ། ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་ལས་དོན་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་ཡིན་ནོ། །

ཡང་མཆོན་གཞི། མཆོན་ཉིད། མཆོན་བྱ་གསུམ་ལས་མཆོན་བྱ་ལ་ཐ་སྙད་ཅེས་བརྫོད་པའང་ཡོད་དོ། །ཡང་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་མིང་དང་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་ཉོག་པ་གཉིས་ལའང་ཐ་སྙད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མེད་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་དང་། ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་གནད་གཅིག་གོ། །

དཔེར་ན། འདི་བུམ་པའོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ནི་བུམ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དངོས་མིང་ཡིན་པས་བུམ་པའི་སྒྲའི་ཐ་སྙད་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འདི་བུམ་པའོ་སྒྲམ་པའི་ཉོག་པ་ཡང་བུམ་པའི་ཐ་སྙད་ཡིན་པ་རྩ་ཤེ་རྒྱུ་ཆེན་ལས་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། ཤེས་པར་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་སྒྲ་ཡི་ཐ་སྙད་དང་སྒྲའི་ཐ་སྙད་གཉིས་རེ་ཡོད་དོ། །དེ་ཡང་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་དང་དོན་མི་མཐུན་གཉིས་རེ་ཡོད་པས་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་གྱི་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ནི་ནང་པའི་བྱ་བ་མཐའ་སྒྲ་བའི་སྤྱི་སྒོལ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

བརྟ་སྤྱོད་པའི་གཞུང་ཞེས་པའི་བརྟ་དང་། མིང་དང་བརྟས་ནམ་པར་བཞག་ཅེས་པའི་བརྟ་ཡང་སྐབས་འདིའི་ཐ་སྙད་དང་དོན་གཅིག་གོ། །དེས་ན་སྐབས་འདིའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་མིང་དང་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་ཉོག་པ་གཉིས་ལ་སྦྱར་ན་འབྲེལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་འཐད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་རྗེས་སུ་ཐ་སྙད་དངོས་མ་བསྐྱར་བར་དེའི་

ཚབ་ཏུ་དེ་སྐྱེ་བཅུག་ དེ་དོན་རྫོགས་པར་སྟོན་པས་ན་དེའི་དངོས་མིང་གི་ངོ་ཚབ་
ལྟ་བུར་སོང་བས་ཐ་སྟད་ཀྱི་དོན་ལེགས་པར་རྟེན་བ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྟད་ནི་སྐབས་འདིའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས།
དཔེར་ན། རྒྱ་བ་ནི་འོད་དཀར་པོའི་རང་བཞིན་ཏེ། དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་མཛེས་སོ་ཞེས་བ་
ལྟ་བུའི་དེ་སྐྱེ་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ཏུ་འདས་ཟེན་པའི་རྒྱ་བ་བཞེས་པའི་མིང་གི་ཚབ་
ཏུ་སོང་བས་ན་འདས་པའི་ཐ་སྟད་བསྟན་བ་ཞེས་བུའོ། །དེས་ན་ཐ་སྟད་ཀྱི་དབང་
ཏུ་བྱས་པའི་དེ་སྐྱེའི་འདུག་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། སྟོན་ཏུ་འདས་ཟེན་པའི་
ཐ་སྟད་དེའི་དོན་ཐུབ་ཏུ་སྦྱར་བའི་དེ་སྐྱེ་འདས་པའི་ཐ་སྟད་བསྟན་བ་ཞེས་བུ་སྟེ།
དཔེར་ན། རང་ཅག་གི་ལྟ་སྐལ་ནི་སྦྱན་རས་གཟིགས་ཏེ། དེ་ནི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་
པོའོ། །དེ་ནི་འོད་ཟེར་དཔལ་བཅེགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའོ། །གོས་དྲར་སྤྲིག་ཅན་དེ་ནི་
བོད་པའོ། །དེ་ནི་ཆོས་ལ་མཁས་སོ། །དེ་ནི་བརྗེ་ཏའོ་ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

རྣམ་གྲངས་གཞན་ཅན།

བྲ་ཉིའི་འགྲེལ་བ་ལྟར་ན། རྣམ་གྲངས་གཞན་ཅན་ནི་དོན་གཅིག་རྣམ་
གྲངས་དུ་མར་བསྐྱར་བ་དང་། རྣམ་བཤད་རིག་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་མིང་
གི་རྣམ་གྲངས་གཞན་སྟོན་པ་གཉིས་གསུངས་ལ། དང་པོའི་དཔེ་ནི། གདུང་
འདེགས་པ་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་དེ་ནི་ཀ་བའོ། །དེ་དང་དེ་ནི་མེད་བཞིན་
དུ་ཡོད་པར་སྦྱང་བའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བཀོད་སྦྱང་ལ། གཉིས་པའི་དཔེར་ནི། འདི་
ནི་ཆངས་པ་སྟེ། གདོང་བཞི་པའང་དེ་ཡིན་ལ། མེས་པོ་ཡང་དེ་ཡིན། གསེར་
མངལ་ཅན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །ཞིབ་ཏུ་བྲེ་ན། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་
གྲངས་ནི། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་དེ་སྟོན་གིང་ངོ་། །དེ་ཡོད་པའོ། །དེ་

ནི་ཤེས་བྱའོ། །དེ་ནི་གཞལ་བྱའོ། །དེ་ནི་བྱས་པའོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་རྣམ་
འགྲེལ་ལས། རྣམ་གྲངས་པ་ནི་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མིང་གི་
རྣམ་གྲངས་གཞན་སྟོན་པ་ནི། དེ་ནི་རྒྱ་བའོ། །དེ་ནི་འོད་དཀར་ཅན་ལོ། །དེ་ནི་
རི་བོང་ཅན་ལོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་མཆོན་ནས་བསྟན་པ་ལྟ་
བྱའོ། །དེ་དག་ལས་སྤྱི་མ་ཉིད་ལེགས་མོད་འདི་དག་འདས་པའི་ཐ་སྙད་བསྟན་
པའི་ཁོངས་སུ་མི་འདུ་བའང་མིན་ལ་བསྟན་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར་ལྷག་པོ་རེ་ཡོད་
པས་དེ་སྐད་བརྗོད་དོ། །

ལྷག་བཅས།

བསྟན་བྱ་ལྷག་མ་ཡོད་པ་སྟོན་པ་ནི། འདི་ན་མི་ཡོད་དེ། དེ་ན་ལྷ་
བཀྲགས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གོང་དུ་བཤད་པའི་ལྷག་བཅས་ཀྱི་དེ་སྐད་དང་གནད་
གཅིག་གོ། །

དོགས་པ་གཅོད་པ།

འདིའི་ཐད་གནས་བརྒྱད་ཙུ་བར། ཐ་སྙད་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་དངོས་
པོར་བཀྲགས་པ་སྟེ། དེའང་བཀྲགས་པ་དང་འཇུག་པ་དང་བརྗོད་པར་བཅས་པ་
ཐམས་ཅད་དོ། །དེ་ལ་བརྗོད་ནི་གོ་བར་བྱེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་ལ། ཐ་སྙད་
ནི་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་ལོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། ཐ་
སྙད་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་ནན་གྱིས་བཀྲགས་པ་སྟེ། དེའང་བཀྲགས་པའི་ཤེས་
པ་ནི་འདི་ཀ་བའོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱའོ། །འཇུག་པ་ནི་ཀ་བ་ཡིན་པས་ཁང་བྱིས་བྱེད་
པར་རྩོམ་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱ་ཉིད་འགྲེལ་
པར་སྐབས་འདིའི་དངོས་པོ་ཡང་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་ལ་མི་བྱེད་པར་དངོས་པོ་

ཞེས་བཏགས་པ་ཅན་མོ་ཞེས་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་བཞེད་པ་དང་། སི་ཏུའི་འགྲེལ་
པར་ཡང་དེ་ལྟར་བཞེད་དེ། འོག་ནས་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་བཞི་གང་རུང་དུ་མ་
འདུས་པའི་ཐུང་འདིས་དངོས་པོ་བསྟན་པ་མེད་ཅིང་། དངོས་པོ་མི་སྟོན་པའི་དེ་སྐྱེ་
སྟག་བཅས་ཅན་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་འདུག་པ་ནི་གནས་བརྒྱུད་
ཅུ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་རྩི་བཞེད་མ་ལོན་པ་འདྲ་སྟེ། ཅུ་བར་དངོས་པོ་ལ་སྤར་
མེད་པར་སྒྲོས་བཅོས་ནས་བཏགས་པ་འཕམ་དངོས་པོའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་
པར་འདོད་པའི་དབང་གིས་ནན་གྱིས་བཏགས་པའི་སྐྱེ་སྟོན་པ་སྟོན་པའི་ཞེས་
པའི་དོན་ཏེ་འགྲེལ་པ་ལས་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །

འགྲེལ་བྱེད་གཉིས་པོ་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་དངོས་པོར་བཏགས་པ་དང་
སྟག་བཅས་མ་གཏོགས་པའི་དེ་སྐྱེ་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་ལ་འདུག་པར་བཞེད་
པ་ནི་ཐལ་ཆེ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རི་བོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་པའི་ཡོད་མེད་ཐམས་ཅད་
ལ་དངོས་པོར་བཏགས་པར་འབྱུང་བས་དངོས་པོའི་དབང་དུ་བཞི་རུ་འབྱུང་
ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞིང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དེ་ནི་རྟོགས་
དགའོ། །འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དེ་ནི་སོགས་རེག་བཀག་ཅན་ཡང་ཡིན།
དེ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བའང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དེ་སྐྱེ་གསུམ་པོ་དེ་དངོས་
པོ་གང་ལ་འདུག་ཅེས་བཅད་ན་ལན་ཅི་འདེབས། དངོས་པོ་དང་དངོས་མིན་གྱི་
རྣམ་དབྱེ་ཡང་མི་ཕྱེད་པར་འབྱུང་ལ། དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་ཆོད་ལྟན་གྱི་གཞུང་
གང་དུའང་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་དངོས་པོ་མིན་པ་ལ་དངོས་པོར་བཏགས་ན་དེ་ལྟར་
བཏགས་པའི་རྒྱ་མཚན་བཏགས་པའི་དགོས་པ། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་གསུམ་
ཆོད་དགོས་པས་དེ་ཡང་རྟོག་དགའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསེར་རྟོག་འབྲེལ་པར་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་དངོས་པོར་བཏགས་
ཚུལ་སྒྲས་ཟིན་ལྟར་བཟུང་བ་ཡང་ཐལ་ཆེ་སྟེ། དངོས་པོ་མེད་ན་དངོས་པོར་
འདོགས་པ་པོ་ཡང་མེད་པས་གདགས་བྱ་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པ་
དང་། བཟུང་བཏུང་ལོངས་སྟོང་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དགག་བྱའི་
ཁྱད་པར་སྒྲུར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྐབས་དོན་དང་མ་འབྲེལ་བས་མི་འཐད་དོ། །
ཁོ་པོ་ནི་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། རྒྱུས་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲང་དོར་འཇུག་པའི་
གཞིའི་གཙོ་བོ་ནི་རྟག་དངོས་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ནང་
ནས་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་བཞི་པོ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ན་དངོས་པོའི་དབང་
དུ་བཞི་བྱ་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

དངོས་པོའི་དབང་གི་བཞི།

གཉིས་པ་དངོས་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་བཞི་ནི་རྟོགས་སྒྲ་ལ། དཔེར་
བརྗོད་ནི། དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཁོ་ན་ལྟར་གནས་སོ་ཞེས་དང་། ཁྱོད་ཀྱིས་
གསུངས་པ་ལྟར་བདེན་ནོ་ཞེས་པའི་ཆབ་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་གསུངས་པ་དེ་བཞིན་
ནོ་ཞེས་པ་དང་། དེ་ནི་དེ་བཞིན་བསྐྱབ་པར་བྱ། །དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་བདག་གིས་
མཐོང་། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བདེན་པའི་དངོས་པོ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཁྱོད་ཀྱིས་
གསུངས་པ་དེ་བསྐྱབས་ཡོད། སྟོན་ཁྱུས་པ་དེ་བྱང་སོང་ངམ། སྟོན་ཀྱི་བཀའ་མོལ་
དེ་མ་འགྲུབ་བར་སྒྲ་བ་སྟོམས། སང་ཉིན་བྱ་རྒྱ་དེ་འགྲིག་ཡོད་ཤིག་ཅེས་པ་ལྟ་
བུ་གསང་བའི་དངོས་པོ་དང་། ཁྱོད་ཀྱི་ཆོང་ཁང་དེ་ལེགས་པོ་བྱང་འདུག་ ཁོང་
གི་གཟིམ་ཤིག་དེ་ལས་སྒྲ་ཉིད་ཀྱི་གཟིམ་ཤིག་བཀོད་པ་ལེགས་ལྟ་བུ་གཞན་ཀྱི་
དངོས་པོ་ལ་འཇུག་པ་དང་། རེད་ཀྱི་སྒོ་ཕྱག་དེ་རྣམས་ཆེ་ཐར་ཡིན་ཞེས་པ་དང་།

དེད་ཀྱི་འཆར་གཞི་དེ་ནི་ལེགས་པར་བྱུང་སོང་ཞེས་པ་དང་། ཟན་ཀྱི་དགོན་པ་དེ་
ནི་ལིན་ཏུ་ཆེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ནི་བདག་གི་བའི་དངོས་པོ་ལ་འཇུག་པ་སྟེ་རྒྱ་མཚན་
ནི་ལེས་སྤྲ་བས་མ་སྟོས་སོ། །འོ་ན་བདག་ལ་དེ་སྤྲ་མི་འཇུག་ན་དེའི་ཆབ་ཏུ་རི་
ལྟ་བུ་སྟེར་དགོས་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ། །

སྤྲ་སྟོར། དངོས་པོའི་དུས་ནི་མི་འདོར་ཏེ། །ཀུན་ལ་རབ་ཏུ་སྟེར་བར་
བྱ། །ཞེས་པ་ལྟར་དུས་གསུམ་ག་ལ་སྟེར་དུ་བྱུང་ངོ་། །

དུས་ཀྱི་དབང་གི་གཉིས།

གསུམ་པ་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་གཉིས་ནི་དུས་ཀྱི་བྱང་པར་བརྟེན་
པ་སྟེ། དཔེར་ན། སྤར་ཆོས་རྒྱལ་སྟོང་བཅན་སྤམ་པོའི་དུས་དེར་དབང་ཤུགས་
ཆེ་ཞེས་དང་། རྒྱལ་པོ་སྤང་དར་ཀྱི་དུས་དེ་ནས་ཐོད་སེལ་བྱར་ཐོར་ཞེས་པ་
དང་། ལྷ་བཅུ་ང་དགའེ་དུས་དེ་ནས་ཐོད་སྟོངས་སུ་དཔྱལ་བའི་དུས་རབས་
ཤར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དུས་འདས་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། དེར་གི་དུས་དེར་སྟོ་
སྟེན་གཏོང་། མིས་འབྱོན་ན་འཆི་བའི་སྐབས་དེར་མི་འབྱོད་པའི་གཏོང་ཆེད་ཐུབ་
པ་ཞིག་དགོས། སྟོབ་སྟོང་ཐོན་པའི་དུས་དེ་ནས་གཞུང་འབངས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱུ་མི་
འཇུགས་པ་ཞིག་བསྐྱབ་དགོས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དུས་མ་འོངས་པ་ལ་འཇུག་ལ།
དུས་ད་ལྟ་བ་ལ་འདི་སྤྲ་ལས་དེ་སྤྲ་མི་ཐོབ་པ་བདག་དང་འབྲལ། །

སྤྲ་སྟོ་ལས། བདེན་པ་དག་དང་གསང་བ་དང་། །བདག་གི་བ་དང་
པ་རོལ་པོ། །དངོས་པོ་དག་ལ་འཇུག་པ་བཞི། །འདས་པ་དང་ནི་མ་འོངས་
པའི། །དུས་ཉིད་ལ་ནི་འཇུག་པ་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དངོས་
པོ་དང་དུས་ལ་འཇུག་ཚུལ་ལའང་དོགས་གཅོད་ཟན་བྱ་སྤང་ཡང་གོ་སྤྲ་བས་

མ་སྒྲོམ་སོ། །

སྒྲོམ་པ། ཐ་སྙད་གང་ལ་བཏགས་པའི་ལེགས་ཉེས་དག །རྣམ་ཏོག་སོ་
སོས་བྲངས་པ་དེ་བཞིན་ལས། །བཟང་ངན་རྣམ་པ་དུ་མ་གསོག་པ་ནི། །ཐ་སྙད་
རྗེས་འབྲང་སོ་སོའི་རང་ག་ཤེས་ཏེ། །བདག་དང་བདག་གིའི་དངོས་སོར་ཞེན་པ་
ལས། །རང་སྒྲོན་གསང་ཁིང་གཞན་དག་བྱད་གསོད་གྱིས། །བདེན་དང་མི་བདེན་
སྒྲོ་སྒྱར་ངེ་སྟེད་པས། །སྲིད་པའི་ཟུག་རྩ་མཐའ་དག་འཛེན་པར་བྱེད། །འདས་
པའི་དོན་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པ་ཡིས། །ཆགས་དང་སྤང་བ་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པ་
ལས། །མ་འོངས་འདོར་ལེན་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ནི། །སྲིད་པའི་རྟིང་རྩོལ་དེ་ལྟ་
གཞན་ན་ཅི། །ཐ་སྙད་ཆོག་གི་མེ་རྟོག་རྣམ་མཛེས་པའི། །དོན་གྱི་འབྲས་བཟང་
གཡུར་དུ་བ་པ་ཡིས། །དཔྱོད་ལྡན་སྤང་བའི་དཔལ་དུ་ཤར་བ་འདི། །སྒྱུན་བདུན་
སྒྲིག་མའི་བྱག་ནས་སྐྱངས་སམ་སྟུམ། །ཞེས་པའོ། །

ཐད་གདམས་ངག་བརྗོད་པའི་སྒྲོ་ནས་མཐུག་བསྟུ་བ།

ཅ་བའི་ས་བཅད་གསུམ་པ་གདམས་ངག་བརྗོད་པས་མཐུག་བསྟུ་བ་ལ་
བཞི་སྟེ། ཆེགས་བཅད་སྟུར་ཚུལ་ལ་གདམས་བ། ཉན་པ་པོ་སྟོ་བ་བསྐངས་བའི་
སྒྲོ་ནས་གདམས་བ། བསྐྱབ་ཚུལ་གྱི་གོ་རིམ་ལ་གདམས་བ། གདམས་ངག་སྟོན་
རུང་ལ་བསྟན་དགོས་པ་གདམས་བའོ། །

ཆེགས་བཅད་སྟུར་ཚུལ་ལ་གདམས་བ།

དང་པོ་ནི།

ཅ་བར།

ཆེགས་སུ་བཅད་པའི་མཆམས་སྟུར་ནམས། །

ཅུང་ཟད་བསྟུས་པ་ཡོད་ན་ཡང་། །

དེ་ནི་དེ་བཞིན་སྟུར་བར་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆེགས་བཅད་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཆམས་སྟུར་གྱི་
ཕྱད་དང་ནམ་དགེ་སོགས་དོན་གྱིས་ཐོབ་ཀྱང་ཚུལ་ཇི་བཞིན་དངོས་སུ་མ་ཐོན་
པའམ། དངོས་སུ་ཐོན་ཀྱང་ཆེས་བསྟུས་པ་ལྟ་བུ་རྒྱས་བསྟུས་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་
ན་ཡང་དགོངས་པ་བཀའ་བའི་ཆེ་གང་ལ་གང་ཐོབ་པ་དེ་དང་དེ་དངོས་སུ་སྟུར་
ནས་འབྲེལ་དགོས་པས། དེ་ལྟར་འབྲེལ་བའི་ཆེ་གོ་དོན་འབྲེལ་ཆགས་སུ་སོང་ན་
ཆེགས་བཅད་ཀྱི་སྟུར་བ་ལེགས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་གོ་བ་ལོག་པའམ་འབྲེལ་མ་
ཆགས་པའམ་སྐྱེ་ཀ་ཅན་དུ་སོང་ན་ཆེགས་བཅད་ཀྱི་སྟུར་བ་སྟོན་ཅན་དུ་སོང་།

བ་ཡིན་ཞིང་། དེས་ན་དེའི་དོན་ལེགས་པར་བརྟགས་ཏེ་དངོས་དང་དོན་ཐོབ་ཇི་
ལྟ་བ་བཞིན་སྤར་ཤེས་པ་དགོས་ཞེས་པ་སྟེ། དཔེར་ན། མངོན་རྒྱན་དུ། སེམས་
བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་
པ་ལྟ་བུར་མཆོན་ན། ཐེག་ཆེན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་དུ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པའམ། དེ་ལ་འགོད་པར་
འདོད་པའི་འདོད་པ་དང་མཆུངས་པར་ལྡན་པའི་རྣམ་རིག་བྱང་པར་ཅན་དེ་ནི་
ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་འགྲེལ་དགོས་པ་དང་། ཟག་
བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་དང་། །གང་དག་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས། །ཞེས་
པ་ལྟ་བུར་སྤར་ན། འཁོར་བ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཟག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྩ་བ་
ཅན་ནམ་གཞན་དབང་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ནི་ཟག་པ་
དང་བཅས་པའི་ཆོས་ཡིན་ལ། དེའི་གཉེན་པོའམ་དེ་དག་རྣམ་པར་གཞོན་པའི་
འདུས་བྱས་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་སོགས་པའི་འདུས་
མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ཐེག་ཆེན་
སྤྱབ་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཞེས་འགྲེལ་དགོས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཉན་པ་པོ་སྒྲོ་བ་བསྐངས་པའི་སྒྲོ་ནས་གདམས་པ།

གཉིས་པ་ལ། རྗེས་འབྲུག་མེད་མི་རུང་བ་བསྟན་པ་དང་། རྗེས་འབྲུག་
གི་སྒྲོར་བ་ཤེས་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ་དང་། དེ་དོན་ལ་དབབ་པའི་ཚུལ་བསྟན་
པ་དང་གསུམ་ལས།

རྗེས་འབྲུག་མེད་མི་རུང་བ་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི།

ཙ་བར།

སྒྲོན་འབྲུག་ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་རུང་། །

མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་གང་ཡིན་ལ། །

ཉིས་འབྲེལ་ཡོད་དམ་གསུམ་འབྲེལ་ཡོད། །

ལྷ་ལི་བཞི་ལས་གང་ལྡན་ཡང་། །

རྗེས་འབྲུག་བཅུ་པོ་མ་ཞུགས་ན། །

མིང་གཞན་སྒྲོར་བ་ཡོད་མི་སྲིད། །

ཅེས་པས་བསྟན་ཏེ། མིང་ཆོག་གང་ཞིག་སྒྲོན་འབྲུག་ཞུགས་པ་ཡོད་
དམ་མེད་ཀྱང་རུང་གི་ཡི་གེ་རེ་རེ་བའམ་ཆོགས་པ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་ཡང་
རྗེས་འབྲུག་བཅུ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མ་ཞུགས་ན་བཛོད་བྱའི་དོན་སྟོན་
བར་མི་རྒྱས་པས་མིང་དང་ཆོག་གང་དུའང་སྦྱར་བ་མི་རུང་ཞིང་མི་སྲིད་བའང་
ཡིན་ཏེ། དཔེར་མཆོན་ན། ད་ལྟའི་བོད་མི་ཆོའི་ལས་དོན་ནིའ་གིན་ཏུའ་ལྷུའ་
བའང་ཡིན་ནོལ། །ཞེས་པ་ལྷ་བྱ་དེང་དུས་མཐའ་མེད་དུ་གྲགས་པ་རྣམས་ལའང་

འཇེས་འཇུག་ཞུགས་མེད་ན་ཆེག་རིང་པོ་དེས་བཞེད་བྱ་གང་ཡང་མི་སྟོན་ལ་རེ་
རེར་བཞེད་པ་མི་རུས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུལ། རྒྱུལ། རྒྱུལ། སྒྲུལ། ལྟ་བུ་བཅེགས་པར་གྲགས་པ་འདི་
འབྲ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་འང་ཇེས་འཇུག་འཁྲིག་མེད་ན་བཞེད་བྱ་གང་ཡང་མི་སྟོན་
པས་ཇེས་འཇུག་དེས་པར་ཞུགས་དགོས་པར་བསྟན་རྟོ། །འོན་ཀྱང་དངོས་སུ་མ་
སྒྱུར་བ་ནི་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་རྟོ། །ཇེས་
འཇུག་གཞན་ཞུགས་ཚུལ་ནི་གོ་སློལ། །

དོན་བསྟུས་ན། བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་གང་ཡིན་ཡང་རག་ཏུ་བཞེད་པའི་ཆེ་ཨ་
ཡིག་དང་འཁྲིག་གི་སྒྲ་གདངས་ཐོགས་དང་བཅས་ཏེ་བཞེད་དགོས་པ་ལས།
ཡི་གེ་རེ་རེ་བ་བཞེད་མི་རུས་པས་དེའི་ཆོགས་པའང་དེ་བས་ཀྱང་བཞེད་མི་རུས་
པས་སོ། །སྒྲ་མིང་གཞི་འཆད་སྐབས། མིང་གཞི་གཉིས་སམ་གསུམ་སྟེལ་
ལས། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་མིང་གཞི་ནི་ཇེས་འཇུག་ཏུ་མི་འགོ་བའི་མིང་གཞི་
འབའ་ཞིག་ཡིན་ལ། འདིར་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་སྟེའི་དབང་དུ་བྱས་པས་སྒྲོས་
པར་མི་འགྱུར་རོ། །

ཇེས་འཇུག་གི་སྒྱུར་བ་ཤེས་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ཇེས་འཇུག་གི་སྒྱུར་བ་ཤེས་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ་ནི།
ཅ་བར།

ཇེས་འཇུག་བཅུ་ཡི་དོན་ཤེས་ན། །

འབྲི་དང་སྟོག་དང་བཤད་ནམས་ཀྱི། །

མཆམས་སྒྱུར་སྒྲ་ལ་ཐོགས་མེད་ཅིང་། །

འབྲེལ་བ་སྤྱི་བའི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར། །

གཞན་ཡང་རྗེས་འདུག་ཤེས་བ་ཡིས། །

དོན་གྱི་སྦྱོར་བ་མ་མཐོང་ཡང་། །

དོན་དང་མཐུན་པའི་སྦྱོར་བ་ཤེས། །

ཞེས་བ་སྟེ། རྗེས་འདུག་བཅུའི་བྱ་བ་ལས་སྦྱོར་རྗེས་མིང་གསུམ་ལ་
བརྟེན་པའི་མིང་ཆོག་འབྲུག་ལུགས་དང་ཕྱད་རང་དབང་ཅན་དང་། གཞན་དབང་
ཅན། རྣམ་དབྱེ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་རྣམ་འགྱུར་དང་། དོན་ལ་འདུག་ཚུལ་དང་།
དེ་ལྟར་འདུག་པའི་དགོས་བ་རྗེ་ཡོད་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་ཤིང་ལོ་བས་བར་
གྱུར་ན། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་སོགས་གཙུག་ལག་མཐའ་དག་སྟོན་པ་དང་
འབྲེལ་བ་དང་མཆོམས་སྦྱོར་བ་སོགས་གཞུང་དོན་ཆོག་གི་ཆ་རྣམས་འབྲེལ་བ་ལ་
ཐོགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེའི་མཐུ་ལས་རང་གིས་བསྟན་བཅོས་ཚུལ་བ་
དང་། གཞན་ལ་འཆད་པ་དང་ཚུད་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་གཏམ་སྤྱི་བར་ཡང་
མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་སོགས་མདོར་ན་མཁས་པའི་མདུན་སར་སྤྱི་བའི་དབང་སྤྱུག་
ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ། །

གཞན་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་སྦྱོར་བ་ལ་མཁས་པར་གྱུར་པ་ན། གཞུང་དོན་
རྟོགས་དཀའ་བ་དང་། གཏིང་ཟབ་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་མཐའ་དག་ལ་དེ་དང་མཐུན་
པར་སྟོབ་སྦྱོང་མེད་ན་དེ་དག་གི་གཏིང་དཔོག་པར་མི་བྱས་ཀྱང་། དོན་དེ་དང་
མཐུན་པར་ཆོག་གི་སྦྱོར་བ་ཤེས་ཤིང་ཆོག་གི་ཆ་འབྲེལ་བ་ཡང་མི་སྟོངས་པར་
འགྱུར་རོ། །

ལ་ལས་དོན་འདི་ལ་འབྲམས་ཏེ་གཞུང་དོན་དཔོག་པར་དཀའ་བའི་
གཞུང་ཆེ་བ་དག་ལ་འང་ཆོག་གི་བད་སྟོན་པར་མཁས་པ་ཅོམ་གྱིས་བསྟེམས་

ཉེ་གཞུང་ཆེན་པོ་སྤྲོ་བའི་གོ་སར་སྒྲོམ་པ་དག་ནི། རང་གཞན་གཉིས་སྤང་མ་ཟད་
གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་བསུ་མའང་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་ལྷག་བསམ་བསྐྱེད་པ་ལས། རི་ལྷར་བྱུན་པ་དེ་བཞིན་སྤྲོ་བ་
དེ། །རོ་ལྷ་བྱུ་ནི་འདི་ལ་དོན་སེམས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའང་དེ་འདྲ་ལ་
གསུངས་པ་ཡིན་ཞིང་། །བྱུང་པར་ལང་ག་ཞེས་ལས། སྒོ་གྲོམ་ཆེན་པོ་མང་
དུ་ཐོས་པ་བྱ་བ་ནི། འདི་ལྷ་སྟེ། དོན་ལ་མཁས་པ་ཡིན་གྱི། སྤྲོ་ལ་མཁས་པ་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དོན་ལ་མཁས་པ་ནི། ལུ་སྟེགས་བྱེད་གྱི་སྤྲོ་བ་ཐམས་ཅད་དང་མ་
འབྲས་པར་ལྷ་བ་ཡིན་ཉེ། ཉམ་བདག་གྲང་མི་ལྷང་གཞན་ཡང་ལྷང་བར་མི་བྱེད་
པ་ནི་དེ་ལྷར་མང་དུ་ཐོས་པ་དེ་དོན་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
དགོས་དོན་ལ་སྒོ་བྱས་གཏད་པར་འོས་སོ། །

དོན་ལ་དབབ་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་མ་ཆོམས་པར་དོན་གྱི་གནད་རྣམས་ལ་བསྐྱབ་
པའམ་དོན་ཐོག་ཏུ་དབབ་དགོས་པའི་ཚུལ་ནི།

ཙ་བར།

རྗེས་འཇུག་སྒྲིབ་པ་མཁས་པ་ན། །

ལུང་གི་དོན་དང་སྒྲིབ་པ་དང་། །

སྒྲ་མའི་མན་ངག་གསུམ་སྒྲིབ་ནས། །

དོན་གྱི་ཐོག་ཏུ་དབབ་པར་བྱ། །

ཞེས་པ་སྟེ། བོད་དུ་བཤད་པའི་རྗེས་འཇུག་ལ་བརྟེན་པའི་བརྟེན་སྒྲིབ་
གྱི་གནས་ལ་མཁས་པར་གྱུར་པ་ན་དེ་ཅམ་གྱིས་མ་ཆོམས་པར་འཆིང་གྲོལ་

གྱི་གནས་ལ་བསྐྱབ་དགོས་ཏེ། རོན་གྱི་གནད་ལ་སྤྱ་ཐག་མི་གཅོད་ན་ཆོག་གི་
འགྲོས་ལ་མཁས་པ་ཙམ་གྱིས་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱི་གནས་རྣམས་དཔོག་པར་
མི་རྒྱས་པས་རང་གི་མདུན་ལམ་མ་ཞོར་བར་བསྟོད་པ་ཡང་མི་རྒྱས་སོ། །དེའི་
དོན་དུ་ཤེས་བྱའི་གནས་དང་འཆིང་གོལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་བསྐྱབ་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་འབྲངས་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་འདུན་མ་འཆོལ་བའི་སྐྱེས་བྱ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་འཆིང་གོལ་གྱི་གནས་རྣམས་མ་འབྲས་པར་བྱེ་སྟེ་རང་ཉིད་
འཇུག་པ་མ་ཞོར་བར་བསྐྱབ་དགོས་ཏེ། བསྐྱབས་འོས་བསྐྱབས་བསྟོད་ལས།
འཇུག་དང་ལྷོག་པ་གང་ལགས་དང་། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམ་བྱང་གང་། །དེ་
ཉིད་དཔའ་བ་ཁྱོད་བཀའ་དང་། །གཞན་གྱི་ཆོག་གི་བྱང་པར་ལགས། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་དཔག་པར་དཀའ་བའི་དོན་མཐའ་དག་དེ་ལྟར་སྟོན་
པའི་ལུང་དང་། དེ་ལྟར་རོ་སྟོན་པའི་སྒྲ་མའི་མན་ངག་རང་གི་ཤེས་བརྩོན་གསུམ་
འདིལ་གྱི་སྟོན་ནས་རང་སྟེང་དུ་དབབ་པ་སྟེ། གཏན་ལ་འབབ་དགོས་སོ་ཞེས་
གདམས་པའོ། །འདིས་ཀྱང་ཆོག་གི་འགྲོས་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ཏེ་འཆད་ཉན་
བྱེད་པས་མི་ཆོག་པར་ལུང་དང་ངེ་མ་མེད་པའི་རིགས་པ། སྒྲ་མའི་ཉམས་
སྟོང་གི་མན་ངག་གསུམ་སྟེལ་གྱི་ལམ་ནས་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་ཐོས་བསམ་སྟོན་
གསུམ་རིམ་གྱིས་བརྟེན་དགོས་པ་བསྟན་ཏོ། །རྒྱ་མཆན་ནི་མངོན་གྱུར་གྱི་དོན་
རགས་པ་རྣམས་ནི་མངོན་སུམ་མ་ཟད་ཆོག་གི་འགྲོས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་རྟོགས་
རྒྱས་མོད། ཅུང་ཟད་ལྟོག་གྱུར་དང་ཤིན་ཏུ་ལྟོག་གྱུར་དག་ནི་དེ་ཙམ་གྱིས་རྟོགས་
མི་རྒྱས་ལ། ངེ་མ་མེད་པའི་རིགས་པ་དང་སྒྲ་མའི་མན་ངག་བྱང་ལ་བརྟེན་ནས་

ཡང་ནས་ཡང་དུ་བསམ་པ་དང་བསམ་པའི་དོན་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བསྒྲུབས་པ་
བསྐྱེདས་བ་ལས་ཉོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བསྐྱབ་ཚུལ་གྱི་གོ་རིམ་ལ་འདོམས་པ།

གསུམ་པ་བསྐྱབ་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་ལ་འདོམས་པ་ནི།
ཅ་བར།

བསྐྱབ་ལ་བཙོན་པའི་གང་ཟག་གིས། །
དང་པོ་ང་རོ་རྣམས་ལ་སྤྱད་། །
སྤྱོད་འཇུག་མིང་གཞི་རྗེས་འཇུག་གསུམ། །
སྤྱོད་གི་ཆེད་དུ་བསྐྱབ་པ་ཡིན། །
རྗེས་འཇུག་བཞི་ཡི་སྦྱར་བ་ནི། །
མཉན་བསམ་བསྟན་པའི་དོན་དུ་སྦྱར། །
ཡན་ལག་དེ་དག་མཐུ་ཡིས་ནི། །
འབྲས་བུའི་ཆེད་དུ་དོན་ལ་དབབ། །
བསྐྱབ་པའི་རིམ་པ་འདི་ཡིས་ནི། །
གང་ཞིག་འབད་པ་ཆུང་དུས་ཀྱང་། །
ཤེས་རབ་སྦྱར་དུ་གྲོལ་བར་འགྱུར། །
དེ་ཕྱིར་དང་པོར་དེ་ཉིད་བསྐྱབ། །
དེ་ནས་རྒྱས་པའང་མཉན་བྱས་ཏེ། །
བསྐྱབ་པ་གང་ལ་དད་པ་ཡི། །
གཞུང་ཉིད་སྒྲ་མ་དག་ལས་མཉན། །

དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་པན་ཡོན་གོང་གསལ་ལྟར་མཐའ་ཡས་མོད། ལྷ་
མོང་མིན་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་འབད་པ་ཆེན་པོ་སྟེ་ཉག་གྲུས་གཉིས་འགྲུས་ལ་བརྟེན་
པ་ལྟ་ཅི། འབད་པ་ཆུང་བུ་ལ་བརྟེན་པ་དག་ཀྱང་དཀའ་ཆེགས་ཆུང་བུས་
གཞན་ལས་ཁྱད་ལྷགས་པས་ཤེས་རབ་སྦྱར་བུ་གོལ་བ་སྟེ་སྦྱར་བུ་འཕེལ་བར་
འགྱུར་རོ། །

སྦྱར་ཡང་དོན་བསྐྱུས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་པན་ཡོན་མཐའ་ཡས་པ་དེའི་ཕྱིར་
ན། དང་པོར་ཡི་གེའི་གནས་དང་། དེ་ནས་བརྗེས་ཏེ་གཞུག་ལག་ནམས་གོ་
རིམ་སྦྱར་བཤད་པ་ལྟར་བསྐྱབ་དགོས། དེ་ནས་གཞུང་ཆེན་པོ་གང་ལ་དང་པ་
དང་དེའི་ནང་ནས་སྟོན་པུགས་ཆེ་བ་དེ་ཉིད། སྦྱ་མ་ཆད་ལྷན་དག་ལས་མཉན་ཏེ་
ཐོས་དོན་བསམ་པ་དང་བསམ་དོན་སྟོམ་པ་སོགས་རང་ཉིད་ཀྱི་དལ་བའི་རྟེན་
ལ་སྦྱང་པོ་ཅི་ལོན་ལ་འབད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

མཆམས་འདིར་སི་རྟའི་འགྲེལ་ཆེན་བུ་ཡི་གེའི་སྟེ་གནས་དང་སྦྱ་
གདངས་སྟོན་ཆུང་ལ་ནམས་གསལ་བར་བཀོད་འདུག་པ་དགོས་མཁོ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
བའི་ལེགས་བཤད་བུ་སྦྱང་ཡང་། འདིར་བཀོད་ན་ས་ལོག་གི་གཏེར་ལྟ་བུར་
ལུས་ཉན་ཆེ་བས་རེའུ་མིག་བཟོས་ཏེ་བྱར་བུ་འགོད་ན་ལེགས་སམ་སྦྱུང་མོ། །

སྟོན་རུང་ལ་གདམས་ངག་སྟོན་དགོས་པར་བསྟན་པ།

བཞི་པ་ལེགས་བཤད་དམ་གདམས་ངག་གང་ཡིན་ཡང་སྟོན་མིན་ལ་
གདམས་ན་ཆུད་གཟན་པར་འགྱུར་བས་སྟོན་རུང་གི་གདུལ་བྱ་ལ་གདམས་
དགོས་པར་བསྟན་པ་ནི།

ཙ་བར།

སྟོབ་དཔོན་དེ་ཉིད་དུ་འཛིན་ཅིང་། །

ལེ་ལོ་གཡང་བ་ནམ་པར་སྤངས། །

ཐོ་བཟང་དད་པ་ལ་བརྟེན་པ། །

སྐྱེས་བྱ་དེས་ནི་སྤྱར་རྟོགས་ཏེ། །

དེ་ལ་དུས་སྟུ་འདོམས་པར་བྱ། །

གཅིག་ཤོས་དེ་ལས་ལྡོག་པའོ། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་གདམས་ངག་བསྟན་པའི་སྟོབ་
མ་ངེ་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་ཤེ་ན། གདམས་ངག་གང་དང་གང་གིས་སྟོན་པའི་སྟོབ་
དཔོན་ལ་སྟོབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ཏེ་སྤྱི་ཁྱའི་སྤྱད་དང་བཅས་ཟིན་གཙོ་བའི་
བསམ་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། དེའི་བསྟོན་བྱ་ལ་ཚུལ་བཞིན་ཉན་པ་དང་། གདམས་
ངག་གི་དོན་ལ་ལེ་ལོ་དང་གཡང་བ་སྤངས་ཏེ་རྟོག་བྱས་གཉིས་འགྲུས་ཀྱི་བཙོན་
འགྲུས་དང་། དེའི་དོན་ལེགས་པར་རྟོགས་བྱས་ཀྱི་ཤེས་རབ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་
དང་། ལྷན་དུ་རང་བཞིན་ནམ་ངང་ཚུལ་བཟང་བ་དང་། གང་ལ་བསྟོན་པ་དེ་ལ་
དད་པ་དང་སྟོབ་བྱས་ཆེ་བ་སྟེ་མདོར་ན་གདམས་ངག་ཉན་པའི་མཐུན་ཆེན་ལྟ་
ཆང་ཞིང་འགལ་ཆེན་ལྟ་དང་བུལ་བ་དེ་ནི་གདམས་ངག་སྟོན་པའི་སྟོན་གྱི་མཆོང་།

ཉིད་ཡོངས་སུ་ཆང་བས་དེ་ལ་གདམས་ངག་གང་དང་གང་རན་པར་འདོམས་
དགོས་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་པན་ཡོན་མཐའ་
དག་དེ་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཆང་ལྡན་ནམས་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་
ཤེས་ཤིང་སློབ་མ་ལ་བརྟེན་བ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་དེ་ལྟར་གདམས་པ་ལ་སློ་
ངལ་མེད་ཅིང་སློ་བ་ལྷག་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །

སློབ་མ་ལ་བརྟེན་མེས་མེད་ཅིང་ཤེས་ཡོན་གྱིས་བསྟེན་བཀྱར་སྒྱར་ལེན་
པ་དག་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་ལ་མི་རྟོག་ཅིང་གཞན་པན་དང་དབང་མ་སྤངས་པས།
གཅིག་ཤོས་དེ་ལས་ལྷོག་པའོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟེན་པའི་སློབ་དཔོན་
ཟ་འབྲེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཤེས་རིག་སློབ་པ་པོ་ཡིན་སྲིད་ཀྱང་གདམས་
ངག་སྟོན་པ་པོ་ནི་མ་ཡིན་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སློབ་མ་ལའང་སྒྱར་ཏེ་གོང་དུ་བཤད་
པའི་སྟོན་གྱི་མཆན་ཉིད་མི་ཆང་ཞིང་། དེའི་ལྷོག་ཕྱོགས་འགལ་སྟེན་གྱིས་ཟེན་
པའི་སློབ་མ་དག་ལ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་གདམས་ངག་རི་ཅམ་གདམས་
ཀྱང་དེ་ལ་པན་ཡོན་དེ་དག་མི་བྱུང་ཞིང་དེའི་ལྷོག་ཕྱོགས་རང་གིས་རང་ཕྱང་
བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་གདམས་ངག་ཉན་པའི་སྟོན་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པའི་དོན་རོ། །

སླས་པ། གཟུང་གཟུང་སེག་སེག་བྱས་པའི་ལེགས་བཤད་དག །བྱང་
བྱང་སློ་སློའི་ངང་ནས་མཉན་དགོས་ཀྱི། །སྟན་སྟན་སེག་སེག་བྱས་པའི་བཙས་
གཏམ་དང་། །ཁྱ་ཁྱ་ཟིང་ཟིང་གནས་ལ་གཡེང་བ་སྟོངས། །ཞེས་པའོ། །

དེས་ན་འདི་ལྟར་གདམས་ངག་ཉན་པའི་སྟོན་དང་སྟོན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་
འདི་ནི་བོད་དུ་བྱ་མི་ཉིད་གྱིས་སྟོལ་བྱས་པ་ཡིན་ཞིང་། འདི་ནི་མདོ་རྒྱད་དགོངས་
འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པའི་ཉིང་ཁུ་བཏོན་པའང་ཡིན་རོ། །

མཐུག་བསྐྱ་བ།

མཐུག་བསྐྱ་བའི་ས་བཅད་ནི། སི་རྩའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས་གསུངས་པ་ཉིད་
ལེགས་པར་སྒྲུང་བས་དེ་གཞིར་བཞག་ནས་གྲིས་ཡོད་ཅིང་། འོགས་གཙོད་འགའ་
ཞིག་སྒྲུང་ཡང་དགོས་མཁོ་མི་ཆེ་བ་དང་ཆོག་མང་བར་དོགས་ནས་མ་གྲིས་
སོ། །སྐུ་ཅུ་པའི་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་རྫོགས་སོ། །བྲ་ཉིའི་འགྲེལ་བར་སྐུ་
ཅུ་པ་འདི་ཉིད་འགྲེལ་བ་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་ལས། བྲ་ཀ་ར་ཏའི་རྩ་བ་བརྒྱད་པ་
ལས་ཀུན་རྩ་བ་བཟང་པོའི་བྲ་ཀ་ར་ཏ་དང་པོའི་སྐྱབས་ཏེ་ལྷ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
བྲངས་ནས་སྐུ་ཅུ་པ་འདི་ཉིད་བྲ་མིས་མཛད་པའི་བདེ་སྤྱོད་པའི་བསྟན་བཅོས་
ཀྱི་རྩ་བ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ནང་ནས་རྩ་བ་དང་པོའི་སྐྱབས་ཀྱི་ལེའུ་ལྷ་པ་ཡིན་པར་
བཞེད་ཅིང་། སི་རྩའི་འགྲེལ་བར་ཉུགས་ཀྱི་འཐུག་པའི་རྩ་བ་ལས་བྲ་ཀ་ར་ཏའི་
རྩ་བ་བརྒྱད་པ་ལས་ཀུན་རྩ་བ་བཟང་པོའི་བྲ་ཀ་ར་ཏ་གཉིས་པའི་སྐྱབས་ཏེ་བྲུག་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་རྩ་བ་དང་པོའི་ལེའུ་ལྷ་པ་སྐུ་ཅུ་པ་དང་། རྩ་བ་
གཉིས་པའི་ལེའུ་བྲུག་པ་ནི་ཉུགས་འཐུག་ཡིན་པ་ལེགས་པར་གྲུབ་པས་རྩ་བ་
བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ལའང་ལེའུ་མང་པོ་ཡོད་པར་གོར་མ་ཆག་གོ།

སྒྲོན་ཆོག

འདིར་སྐྱས་པ། སྐུ་ཅུའི་ཡི་གེ་རྣམ་གཞག་སྐུ་ཅུ་པའི། །དགོས་
དོན་རི་བཞིན་རང་ལོ་སྐུ་ཅུའི་རྗེས། །སྐུ་ཅུའི་ལོ་ངོར་ཞར་དུ་སྐྱངས་པའི་
འབྲས། །ཕྱི་རབས་བོད་མིར་འབྲུལ་ཏེན་འགྱུར་རམ་སྟེ། །སྐུ་ཉུགས་
འགྲེལ་མཛད་མཁས་དབང་རྣམ་གསུམ་གྱི། །དགོངས་བཅུད་མ་ལུས་བེའུས་མ་
ཉིད་ལས། །འོ་མ་འཛོ་བ་རི་བཞིན་ལེགས་སྒྲངས་ནས། །བདེ་སྤྱོད་སྐྱ་བ་ཡོངས་

ཀྱི་བསྟེན་བཀྱར་དང་། །རྗེས་སུ་དབྱེད་པས་དགག་སྐྱབ་སྟོང་གསུམ་གྱིས། །བར་
སྟོད་སྟོ་འཕར་ཡངས་པོར་བྱེ་བས་ནི། །ནམ་དཔྱོད་ཤིང་རྟ་འཛེན་ནམས་འཇུག་
བདེ་ཡང་། །སྤྱི་རྟོལ་འཁར་བ་ཐོགས་ལ་ཅི་ཆ་ཡོད། །སྤངས་དམན་གཡེང་
བས་ཁྱིར་བའི་ཕྱན་གྱིས་འདིར། །འགལ་འཁྱལ་དེ་མས་བསྟོས་བ་ཅི་མཆིས་
པ། །ཆོས་སྐྱབ་ཡངས་པའི་སྐྱབ་སྤར་མཐོལ་ལགས་ན། །སྟོག་རྩས་ཤེལ་ལ་དེ་
མ་བུ་བཞིན་མཛོད། །འདི་ལྟར་བྱབ་བསྟན་རིན་ཆེན་ལྟན་པོ་ནི། །བར་སྟོད་ཆ་
བའི་འོད་གྱིས་མཛེས་བྱས་ན། །ལོག་སྟོན་ལྟ་མིའི་དབྱང་ནམས་དཔའ་འཁྱམས་
ཤིང་། །ལེགས་སད་ལེགས་སྟོད་རྩ་གཏེར་འཕེལ་བར་སྟོན། །ཞེས་པའོ། །སུམ་
ཅུ་པ་རྫོགས་སོ། ། །

༡༡། །ཡུལ་གངས་ཅན་པའི་རིག་གཞུང་ཀུན་གྱི་མ་ཕྱིར་གྱུར་པ་
སུམ་ཉགས་ཀྱི་རྒྱས་བཤད་བད་སྟོད་རིན་ཆེན་
བང་མཛོད་ལས་ཉགས་འབྲུག་གི་སྐོར།

དེ ཅ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་ པ་འཆད་པ་ལ།

སྒྲིང་སྒྲིང་བ།

ཐོག་མར་སྒྲིང་སྒྲིང་བ་ནི། འདི་ཉིད་གང་དུ་ཁུངས་བཅོལ་འོས་ཀྱི་འགྲེལ་
བ་གཙོ་བོ་ནི། གོང་གསལ་སི་རྩ་དང་གསེར་རྟོག་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་དང་། བྱ་
ཉིད་སྤུམ་འགྲེལ་ཀྱི་ཁ་སྒྲིང་དུ་དབྱེད་ཅན་དགའ་བའི་སྒྲིང་གྲོས་ཀྱིས་མཛད་
པའི་འགྲེལ་བ་རབ་གསལ་སྤང་བ་དང་གསུམ་ཡིན་ལ། འགྲེལ་བ་གཞན་ནས་
ཀྱང་ཁ་སྒྲིང་དང་དོགས་གཙོད་དགོས་རིགས་ཞར་བྱུང་དུ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །

སྦྱར་རྟགས་ཞེས་པ་ནི། མདོ་ལས། རྟགས་གང་དག་དང་། མཆོན་མ་
གང་དག་དང་། རྣམ་པ་གང་དག་ཅེས་ལན་དུ་མར་གསུངས་ཤིང་། བྱད་པར་
ཆད་མའི་རིག་པ་ལས་ཀྱང་དེ་གསུམ་མང་དུ་གསུངས་ཏེ་དེའི་བྱད་པར་མཐའ་
དག་གཏན་ལ་འབེབས་པར་མཛད་དོ། །

འདི་ལའང་བྱ་བྱེད་ལ་བརྟེན་པའི་འབྲས་བྱའི་རྟགས་དང་། སོ་སོ་བྱུན་
མོང་དང་བྱུན་མིན་གྱི་དོ་བོ་ལ་བརྟེན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་གཉིས་སོ། །དང་
པོར་ཁང་སྟེང་ནས་དུ་བ་མཐོང་བས་ཁང་པའི་ནང་དུ་མེ་ཡོད་པར་དཔོག་པ་དང་།
ཕྱིའི་བཞེན་མདངས་མི་སྤྲུག་པར་གྱུར་པ་ལས་ནང་དུ་ཞེ་སྤང་ཡོད་པར་དཔོག་པ་
དང་། ཆབ་གཅིན་གྱི་འགྱུར་བ་ལས་ཁོག་པའི་ནང་གི་ནད་གཞི་སོ་སོར་དཔོག་པ་
སོགས་ནི་འབྲས་བྱའི་རྟགས་ལས་རྒྱ་གང་དང་གང་ཡོད་པར་དཔོག་པ་ཡིན་ལ།

ཚུན་ཞིང་ག་ཤེར་བ་ལས་ཚུ་དང་། ཚ་ཞིང་སྲེག་བ་ལས་མེར་དཔོག་བ་དང་། སྤྱི་
ག་ན་འཆིའི་འགྱུར་བ་ལས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་། སྤྱི་ཞིང་འཛིག་བ་ལས་མི་
ཉག་པར་དཔོག་བ་ལྟ་བུ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་ཉག་ས་ལས་རང་བཞིན་ཅན་དཔོག་
བ་སྟེ་སྤང་ཞིང་སྲིད་པའི་ཆོས་ཅི་འབྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་རང་རང་མཆོན་བྱེད་གྱི་
མཆོན་མ་དང་། ཉག་ས་དང་། རྣམ་པ་དུ་མ་རེ་ཡོད་ཅིང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་
རྣམས་ནི་རང་རང་མཆོན་བྱེད་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཉག་ས་སུ་མ་ཟད། འབྲས་བུའི་
ཉག་ས་མི་འབྲ་བ་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་ལ། བྱེ་བྲག་ཡི་གེ་སོ་སོའི་ཉག་ས་ཀྱང་དེ་
མཚུངས་ཤིང་། བྱང་པར་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་འདིའི་ཡི་གེའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་
སོ་སོའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉག་ས་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པའི་ནང་ཆོན་རང་རང་བརྗོད་པའི་
ཆོ་བྱེད་ཚོལ་གྱིས་ལྟོད་དང་། སྐད་གདངས་དྲག་ཞན་བར་མ་སོགས་ཀྱི་ཉག་ས་ནི།
ཉག་ས་འབྲུག་གི་སྐབས་འདིར་འཆད་པར་བྱ་བའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །དོན་འདི་ལ་
དགོངས་ནས་འཇམ་དབྱངས་མིའི་རྣམ་རོལ་མཇངས་པའི་སློན་ཆེན་གསུམ་པ་མུ་
མི་སམ་རྩོུཅ་ས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཡི་གེ་དང་བསྟུན་ནས་རང་ལུགས་ཀྱི་ཡི་གེའི་
རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་སྟེ་སོལ་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་ཡི་གེའི་རྣམ་པ་བྲིས་པའི་ཡིག་གཟུགས་ལ་ཡི་གེ་མི་བྱེད་པར་
སྐད་ཀྱི་གདངས་ལས་བརྒྱུ་མས་ཏེ་ཡི་གེ་རྣམ་པར་བཞག་བ་ཡིན་པ་གོང་དུ་
བསྐྱབས་ཐེན་པ་ལྟར་ཡིན་ཅིང་། འོ་ན་ཡི་གེ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེ་
ན། རྣམ་འབྲེལ་ལས། ཡི་གེ་ཀུན་སློང་ཤེས་པ་ལས། །སྤྱི་ཞིང་ཤེས་པས་སྤྱི་
སྤྱིའོ། །ཞེས་དང་། དཔང་ལོ་ཆེན་པོས། རྣམ་རྟོག་དབང་གིས་རྒྱུད་གཡོས་
ཤིང་། །དེ་ཡིས་གནས་དང་བྱེད་པ་དང་། །ཚོལ་བ་བསྐྱེད་དེ་དབྱུགས་དབྱུང་
ཞིང་། །ལྟན་ཅིག་ཡི་གེའི་གདངས་རྣམས་སྦྱེས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐོག་

མར་ནམ་པར་རྟོག་པ་སྐྱེས་ཤིང་དེ་ལས་བཟོད་འདོད་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་སྐྱེས། དེ་ལས་
ཚོལ་བས་དབུགས་དབྱུང་སྟེ་ཡི་གཤེ་གནས་དང་འཕྲད་པའི་བྱེད་པ་ལས་ཡི་གཤེ་
རང་བཞིན་གྱི་སྐྱ་ནམས་ཕྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

སྐྱ་སྟོ་ལས། ཁོག་པ་མགྱིན་པ་ཀན་དང་སྟེ། །སྐྱ་དང་སྐྱ་པོ་སོ་དང་
མཆུ། །ཞེས་པ་ལྟར། ཡི་གཤེ་སྐྱ་གནས་བརྒྱད་པོ་སོ་སོའི་ཚོལ་བ་དང་དབུགས་
སོགས་པན་ཚུན་འཕྲད་པའི་སྟོབས་ལས་ཡི་གེ་ནམས་འབྱུང་བ་འབྲས་ཏེ། རང་
གསེས་ཚོལ་བ་དང་། བྱེད་པ། གྲིམ་ལྟོད། བཟོད་པ་བྲག་ཞན་སོགས་ཀྱི་ཡི་གཤེ་
རང་གཤངས་སོ་སོར་གསལ་བའི་དེ་ཉིད་མ་འཆོལ་བར་སོ་སོར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་
ཡི་གེ་སོ་སོའི་ཉུག་ལུག་ནམས་པོ་སོ་སོགས་ཀྱི་སྐྱད་གཤངས་དང་སྐྱར་ཏེ་གསུངས་
པ་འདི་ནི་ཡི་གཤེ་ཆོན་རིག་སྒྲ་ན་མ་མཆེས་པའོ། །

དེ་ཡང་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་ཡང་སྐྱེས་པ་ནམས་སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱིས་
བྱད་མེད་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྐྱད་གཤངས་བྲག་ལ་རྩུབ་པའི་ནམ་པ་ཤུགས་ཆེ་བ་དང་།
བྱད་མེད་ནམས་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྐྱད་གཤངས་ཞན་ཅིང་འཇམ་པ་དང་སྟན་པ་ཤས་
ཆེ་ལ། བྱད་མེད་འགའ་ཞིག་དེ་བས་ཀྱང་སྐྱད་གཤངས་ལྟོད་ཅིང་ཞན་པའི་ནམ་
པའང་གསལ་བས། རོན་གྱི་སྐབས་སུ་པོའི་ཡི་གེ་དང་། མོ་ཅམ་དང་། ཤིན་ཏུ་
མོ་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཞན་པས་ནང་གསེས་བྲག་ཞན་གྱི་ཆ་བྱེ་མི་རུས་
པ་ལ་མོ་གཤམ་དུ་སྐྱར་ཏེ་མོ་ཉུག་ཅན་དེ་ཡང་ནང་གསེས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་
མཛོད་དོ། །

མ་ནིང་ནི། པོ་མོ་གང་དུའང་ཆར་(མི་)མ་གཏོགས་པར་སྐྱད་གཤངས་
རན་པ་དང་སྟོམས་པ་ཤས་ཆེ་བ་ལྟར། རོན་གྱི་སྐབས་སུ་དེ་དང་འབྲས་བར་སྐྱད་
གཤངས་རན་པར་འབྲུག་པའི་ཡི་གེ་ལ་མ་ནིང་གི་ཡི་གེ་ཞེས་འཆད་ཅིང་། ཨ་

ཡིག་ནི་པོ་མོ་གང་དང་སྐྱར་ཡང་མཐུན་པར་འབྲུག་པ་ལས་མཐུན་མིན་གྱི་སྐད་
གདངས་སམ། དམིགས་བསལ་ཅན་གྱི་ཉགས་ཟུར་བ་མེད་པས་ན་མ་ནིང་
མཆན་མེད་གྱི་མིང་ཅན་དུ་སྐྱར་བར་མཛད་དོ། །

ཉགས་གྱི་འབྲུག་པ་སྤྱི་འོན།

ཉགས་གྱི་འབྲུག་པ་འདི་ལ་གསུམ་སྟེ། ཚུམ་པ་ལ་འབྲུག་པའི་ཡན་
ལག་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་གྱི་ལུས་དངོས་བཤད་པ། མཐུག་བསྟུ་བ་དང་
གསུམ་ལས།

ཚུམ་པ་ལ་འབྲུག་པའི་ཡན་ལག

དང་པོ་ནི། ཡི་གེ་ལས་མིང་དང་། མིང་ལས་ཆོག་ཏུ་འགྲུབ་པར་བྱེད་
པའི་བྲད་གྱི་མཆོམས་སྒྲིབ་ཚུལ་ནམས་ནི་སྒར་སུམ་ཅུ་པའི་སྐབས་རྒྱས་པར་
བསྟན་ཟིན་ལ། འདིར་ཡི་གེ་རེ་རེ་བའི་སྒྲ་གདངས་གྱི་ཉགས་དང་། ཆོགས་
པའི་སྒྲ་གདངས་གྱི་འབྲུར་བ་རིམ་ལྔ་པའི་ཚུལ་ནམས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་
འབབ་པར་མཛད་དོ། །དེས་ན་བསྟན་བཅོས་འདིའི་མཆན་རིམ་བྱ་ཡིན་ཞེ་
ན། ལེགས་སྐྱར་གྱི་སྐད་དུ་བྲུ་ཀ་ར་ཏ་ཡི་རྒྱ་བ་ཏ་ར་རྒྱ་མ་ཞེས་བྲེ་སྟེ། བྲུ་ཀ་ར་ན་
ཞེས་པ་གོང་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ལུང་དུ་སྟོན་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པའམ་
བཛྲེད་བྲེ་སྟོན་པའི་ལུང་ལ་བྲེ་སྟེ། །

ཡི་རྒྱ་ནི་ཉགས་དང་། ཨ་བ་ཏ་ར་ནི་འབྲུག་པ་སྟེ། ཨ་དངོས་སུ་མེད་
ཀྱང་ཡི་རྒྱ་ཞེས་པར་ཨ་རིང་པོ་ཞུགས་པས་ན་ཨ་དོན་གྱི་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་
པའོ། །རྒྱ་མ་ནི་ཞེས་བྲེ་སྟེ་བཛྲེད་པའི་དོན་ནོ། །རང་སྐད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན།

ལུང་སྟོན་པ་རྟགས་ཀྱི་འབྲུག་པ་ཞེས་བཟོད་དོ། །དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་
ནི། སྤར་སྤུམ་ཅུ་པའི་སྐབས་ཡི་གའི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་དེའི་རྟགས་སོ་སའི་
དབྱེ་བ་དང་། འབྲུག་ཚུལ་འདྲིར་རྒྱས་པར་སྟོལ་བྱེ་བའི་བསྟན་བཅས་ཡིན་པས་
ན་རྟགས་ཀྱི་འབྲུག་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ནས་བྱུ་ཀ་ར་ཤའི་དབང་ལྷག་ལ་ལྷག་
འཆལ་ལོ། །ཞེས་པ་ནི་ལུང་གི་དབང་ལྷག་གས་ལུང་གི་ཆོས་སྤྱོད་པའི་དབང་ལྷག་
སྟེ། རྩེ་བཅུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་བྱད་པར་བྱུ་ལྷག་མཛད་དོ། །དོགས་གཙོད་
སྤུམ་ཅུ་པའི་སྐབས་ལས་ཞེས་པར་བྱའོ། །

དོགས་པ་གཙོད་པ།

མཚམས་འདྲིར། སི་རུ་དང་དགའ་ལྷོའི་རྟགས་འབྲེལ་སོགས་ཀྱི་ཅ་
འབྲེལ་དུ་མི་གསལ་ཡང་། ལེགས་བཤད་ལྷན་ལ་ཡི་ན་རྒྱན་དང་། གསེར་རྟོག་
འབྲེལ་ཆེན་སོགས་ཀྱི་ཅ་བར། སྤྱོད་པའི་སྤྱེས་མཆོག་སྤྱོད་པའི་རྒྱལ། །ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་ལ་ལྷག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་གསུངས་སོ། །འདི་
ལྟར་བྱས་ན། སྤྱོད་པའི་སྤྱེས་མཆོག་སྟེ་ལུང་གི་ཆོས་ཆོས་ཀྱི་ལུང་པོ་རྩེ་སྟེད་
ཅིག་སྤྱོད་པའི་སྤྱེས་བྱ་མཆོག་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཚུལ་སྤྱོད་པའི་རྒྱལ་པོ། རྩེ་
སྟེད་པ་དང་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་མ་ལུས་པ་གཟེགས་པས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་
ལྷག་འཆལ་བ་འདི་ནི་བསྟན་པའི་བདག་པོ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་ལྷག་མཛད་
པ་ཡིན་ནོ། །

འདི་སྤུམ་ཅུ་པ་དང་འགོ་བཟོད་སྟན་མོང་བ་ཡིན་པས་རྩོམ་པར་དམ་
བཅའ་མ་མཛད་དོ་ཞེས་སྤྱོད་མོད། དེ་ལྟར་ན། མཆོད་བཟོད་འདི་ཡང་མི་དགོས་
ཏེ། སྤུམ་ཅུ་པའི་སྐབས་དང་སྟན་མོང་བ་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་བཅུད་ན་ལན་
ཅི་ཡོད་སོམས་ཞིག་བྱད་པར་བྱུ་ལྷན་ལ་ཡི་ན་རྒྱན་དུ་མཆོད་བཟོད་དེའི་ལུལ་

འཇམ་དབྱངས་ཡིན་མིན་གྱི་སྐོར་ལ། སྡོན་རབས་གྱི་མཁས་པས་དོགས་སྤོང་
མཛད་ཚུལ་ཞིག་བཀོད་འདུག་པ་ལྟར་ན། མཆོད་བརྗོད་དེ། སྡོན་རབས་ནས་ཅ་
ཆོག་ཏུ་ཡོད་པར་ངེས་ཀྱང་། སི་ཏུའི་ཅ་འགྲེལ་སོགས་སུ་བཀོད་མེད་པས་དེའི་
རྒྱ་མཚན་འཆོལ་དགོས་སོ། །

ན། བསྟན་བཅས་ཀྱི་ལུས་དངོས།

གཉིས་པ་བསྟན་བཅས་ཀྱི་ལུས་དངོས་འཆད་པ་ལ། གསལ་བྱེད་ནང་
གསེས་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ། སྟོན་འདུག་ནང་གསེས་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། དབྱེ་
བའི་སྟོན་པ་འདུག་ཚུལ། རྗེས་འདུག་ནང་གསེས་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་པན་
ཚུན་འབྲད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས།

མིང་གཞིའི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ།

རྩ་བར། མོ་ཡི་ཡི་གེ་འབའ་ཞིག་ལ། །ཞེས་པ་ནས། ཨ་ནི་མཚན་མེད་
ཅེས་ཀྱང་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་སྟོོ་ཀ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་དབྱངས་ཡིག་
མོ་དང་གསལ་བྱེད་མོ་རུ་བཞག་པའི།

རྩ་བར།

མོ་ཡི་ཡི་གེ་འབའ་ཞིག་ལ། །
སྟེ་པ་བྱེད་དང་བརྒྱད་གནས་པའང་། །
སྟེ་ཚན་ལུ་རུ་འིལ་བྱས་ནས། །
མོ་དང་མ་ནིང་མོ་དང་ནི། །
ཤིན་རུ་མོ་དང་བཞི་བཞི་རུ། །
སྟེ་པ་བཞི་པ་ཡན་ཆད་དབྱེ། །

ཞེས་པས་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་དང་དབྱེ་སྟོོ་དང་པོར་བསྟན་ཏེ། གསལ་
བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་བསྟུས་ན་སྟེ་པ་བདུན་དང་བྱེད་ཀའི་ནང་དུ་འདུས་

ཤིང་། སྤེ་པ་བཞི་པ་ཡན་ཆད་སྤེ་པ་སོ་སོའི་ཡི་གེ་དང་སོ་ག་ཅ་ཉ་པ་བཞི་ནི་རང་
རང་བཟོད་པའི་ཆེ་བྱེད་ཚོ་ལ་བྲགས་ཆེ་ཞིང་སྤྱ་གདངས་བྲག་པར་འགྱུར་བས་ན་
ཤིང་ཡི་གེ་དང་། གཉིས་པ་ཁ་ཆ་ཐ་པ་བཞི་དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱ་གདངས་བྲག་པའང་མ་
ཡིན་ཞན་པའང་མ་ཡིན་པར། བར་མའམ་རན་པར་འཇུག་པས་ན་མ་ནིང་གི་ཡི་
གེ་དང་། གསུམ་པ་ག་ཇ་ད་བ་བཞི་ནི་ཕོ་ཡིག་ལ་སྟོས་ཏེ་ཞན་པར་འགྱུར་བས་
ན་མོ་ཅམ་གྱི་ཡི་གེ་དང་། བཞི་པ་ང་ཉ་ན་མ་བཞི་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ཞན་པས་ཤིན་
ཏུ་མོའི་ཡི་གེ་ཞེས་ཐ་སྟད་མཛད་དོ། །

དབྱེ་སྟོ་གཉིས་པ་ནི།

ལྷག་མ་བཅུ་བཞི་གནས་པ་ལ། །

ཅ་སོགས་གསུམ་ནི་ཅ་སོགས་སྦྱར། །

ཕ་ནི་བ་དང་སྦྱར་བར་བྱ། །

ཞེས་པས་ཅ་ཕོ་ཡིག་ཆ་མ་ནིང་། ཇ་ཕོ་ཡིག་ཕ་ཡང་བ་དང་འབྲ་བར་
མོ་ཅམ་དུ་འཛོག་ཅེས་པའོ། །

དབྱེ་སྟོ་གསུམ་པའང་ཅ་བར།

ལྷག་མ་བྲག་ནི་མོ་བྲ་སྦྱར། །

ཞེས་པས་ཞ་ཟ་འ་ཡ་ཤ་ས་བྲག་ཕོ་མོ་ཅམ་དུ་སྦྱར་བ་དང་།

ར་ལ་ཉ་ནི་མོ་གཤམ་སྟེ། །

ཞེས་པས་དེ་གསུམ་ནི་བཟོད་པའི་སྐད་གདངས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཞན་ཅིང་
ཉམས་ཆུང་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ན་མོའི་ནང་ཆན་མོ་གཤམ་གྱི་ཡི་གེ་དང་།

ཨ་ནི་མཆན་མེད་ཅེས་ཀྱང་བྱ། །

ཞེས་བས། ཨ་ཡིག་ནི་མ་ནིང་མཆན་མེད་དུ་འདོག་ཅེས་པའོ། །འདིའི་
རྒྱ་མཆན་འོག་དུ་འཆད་དོ། །

བསྐྱས་ན། ཀ་ཅ་ཏ་བ་ཅ་ལྷ་པོ་ཡིག་དང་། ལ་ཆ་ཐ་པ་ཆ་ཨ་དང་དུག་ནི་
མ་ནིང་དང་། ག་ཇ་ད་བ་ཇ་ཕ་ཞ་ཟ་འ་ཡ་ཤ་ས་བ་ཅུ་གཉིས་མོ་ཅམ་དང་། ང་ཉ་
ན་མ་བཞི་ཤིན་ཏུ་མོ་དང་། ར་ལ་ཏ་གསུམ་མོ་གཤམ་གྱི་ཡི་གེ་ཡིན་པས་གསལ་
བྱེད་སྐུམ་ཅུ་པོ་རྟགས་གྱི་སྟོན་ས་ཕྱེ་ཆན་ལྷ་ཅུ་བསྐྱས་པ་ཡིན་ལོ། །

སྟོམ་ཆིག་ནི། ཀ་ཅ་ཏ་བ་ཅ་རྣམས་ལོ། །ལ་ཆ་ཐ་པ་ཆ་ཨ་དུག་ཤིང་
ག་ཇ་ད་བ་ཇ་། ཕ་ཞ་ཟ་འ་ཡ་ཤ་དང་། །ས་བཅས་བ་ཅུ་གཉིས་མོ་ཅམ་སྟེ། །ང་
ཉ་ན་མ་ཤིན་ཏུ་མོ། །ར་ལ་ཏ་གསུམ་མོ་གཤམ་སྟེ། །སྐད་གདངས་བྲག་ཞན་
སོགས་གྱིས་དབྱེ། །ཞེས་པའོ། །

མཁས་པ་གཞན་གྱི་བཞེད་པ་འགོད་པ།

གཞན་ལ་དོགས་གཅོད་མི་སྣང་ཡང་ཨ་ཡིག་འདིའི་རྟགས་གང་ཡིན་
ལ་བཞེད་པ་མི་མཐུན་པའི་དབང་གིས་རྩ་ཆིག་ཐ་མ་གཉིས་འདོན་ཚུལ་ལའང་
མི་མཐུན་པ་གསུམ་བྱང་སྟེ། སི་ཏུ་དང་དེའི་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པ་ནི། ར་
ལ་ཏ་ནི་མོ་གཤམ་སྟེ། །ཨ་ནི་མཆན་མེད་ཅེས་ཀྱང་བྱ། །ཞེས་འདོན་ཏེ། ཨ་ནི་
མོ་གཤམ་ཡིན་པ་མ་ཟད་དེ་ལས་ཀྱང་སྐྱ་གདངས་ཞན་པས་མ་ནིང་མཆན་མེད་ཀྱང་
ཡིན་པར་བཞེད།

གསེར་ཏོག་དང་དེའི་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པས། ར་ལ་ཏ་ནི་མོ་
གཤམ་སྟེ། །མ་ནིང་མཆན་མེད་ཅེས་ཀྱང་བྱ། །ཞེས་འདོན་ཏེ། ར་ལ་ཏ་གསུམ་

1 མ་དཔེའི་ནང་། ཨ་ནི་མོ་གཤམ་ཡིན་པ་མ་ཟད་དེ་ལས་ཀྱང་སྐྱ་གདངས་ཞན་པས་མ་ནིང་མཆན་མེད་ཀྱང་ཡིན་
པར་བཞེད།

མོ་གཤམ་ཡིན་པར་མ་ཟད་མ་ནིང་མཆན་མེད་ཀྱང་ཡིན་པར་བཞེད་དེ། ཨ་ནི་
གོང་གསལ་གྱི་དབྱེ་བ་ལྟ་བུ་གང་དུའང་མི་འདུ་བར་མཆན་མེད་དུ་བཞེད། རབ་
གསལ་སྤང་བ་ཡང་དེ་དང་མཐུན་ནོ། །

ལ་ལས། ར་ལ་ཏ་ཨ་མོ་གཤམ་སྟེ། མ་ནིང་མཆན་མེད་ཅེས་ཀྱང་
བྱ། །ཞེས་འདོན་པའང་ཡོད། བསྟན་དར་སྣ་རམས་པའི་རྟགས་འགྲེལ་དུ། ར་
ལ་ཏ་ནི་མོ་གཤམ་སྟེ། །ཨ་ནི་ཀུན་གྱི་སྟོག་ལ་ཞུགས། །ཞེས་འགྲེལ་བར་མཛད་
ཀྱང་འདི་རྩ་ཆོག་དང་མ་འགྲེལ་བས་བཤད་པ་ཟུར་བའོ། །

གཞན་ལུགས་དགག་པ།

ལུགས་དང་པོ་རྩ་ཆོག་དང་གྲུང་བསྐྱབས་ནས་བསམས་ན་ཤིན་ཏུ་
འགྲིགས་པར་སྤང་ཡང་འགྲེལ་བཤད་སྐབས་ཨ་ཡིག་ནི་མོ་གཤམ་ཡིན་པར་
མ་ཟད་མཆན་མེད་ཀྱང་ཡིན་པར་བཞེད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དཔེའི་སྐབས་སུ་མོ་
གཤམ་དང་མཆན་མེད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགལ་བས་དོན་གྱི་སྐབས་སུའང་
འགལ་དགོས་ཏེ། མོ་གཤམ་མཆན་མེད་དུ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར་
དང་། མོ་གཤམ་གྱི་ཡི་གེ་ཡིན་ན་མའི་ཡི་གེ་ཡིན་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡིན་ན་མའི་
རྟགས་སམ་མའི་མཆན་མ་ཅན་ཡིན་དགོས་པས་མཆན་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །ལ་ལས་མོ་གཤམ་དང་མ་ནིང་མཆན་མེད་གཉིས་ཀར་འདོད་པའང་
འདིས་ལེགས་པར་ཞེགས་སོ། །ལུགས་ལྔ་ཕྱི་འདི་དག་ནི་རྩ་ཆོག་ཏུ། ཨ་ནི་
མཆན་མེད་ཅེས་ཀྱང་བྱ། །ཞེས་པའི་ཀྱང་སྤེའི་བསྟུ་ཚུལ་གྱིས་འབྲུལ་གཞི་
བྱས་པར་མཛོད་ནོ། །

ལུགས་གཉིས་པ་ལའང་སྟོན་གཉིས་ཏེ། ཨ་ཡིག་མཆན་མེད་དུ་
འཛོག་པ་མི་འཐད་པ་དང་གཞུང་ཆོག་གྲུང་བསྐྱབས་ན། མོ་ཡི་ཡི་གེ་འབའ་

ཞིག་ལ། །ཞེས་བས་གསལ་བྱེད་མཐའ་དག་རྟགས་ལྟ་བུ་སྟེང་ཚུལ་བསྟན་
བ་དང་འགལ་བའི་བྱིར་དང་། གཞུང་གི་འཆད་ཚུལ་མ་རྟོགས་བའི་སྟོན་ཡང་
ཆེ་བའི་བྱིར་རོ། །

ཨ་ཡིག་ནི་ལོ་ཆེན་ནས་བཟང་པོས་རྟགས་མེད་པའི་ཞེས་གོང་དུ་བྲངས་
བ་དེ་དང་། དག་ཡིག་ཟ་མ་རྟོག་ལས། རྟོགས་སུ་ལྷུང་བ་ཉི་ཤུ་དགུ། །སུམ་ཅུ་
བ་ལ་རྟོགས་སུ་ལྷུང་མེད། །ཅེས་སོགས་བྲངས་ཏེ་ཨ་ཡིག་ནི་མེད་གེ་ལྟ་བུའི་བཛོད་
བ་རང་དབང་བ་ཡིན་པས་རྟགས་མེད་པར་བཞེད་ན། མིང་གཞི་པོ་མོ་གཞིར་
བཞག་ནའང་ཨ་ཡིག་དབྱངས་གསལ་གྱི་ཡི་གེ་གང་གི་ཁོངས་སུ་འང་མི་འདུ་
བར་འགྱུར་ཏེ། དབྱངས་ཡིག་ཡིན་ན་མའི་རྟགས་ཅན་དང་། གསལ་བྱེད་ཡིན་
ན་མའི་རྟགས་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། ཅ་བར། སོ་ཡི་ཡི་གེ་འབའ་ཞིག་
ལ། །སྡེ་བ་བྱེད་དང་བརྒྱད་གནས་བ། །ཞེས་བའང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། སོ་
ཡི་ཡི་གེ་ལ་སྡེ་བ་བྱེད་དང་བརྒྱད་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཨ་སོ་ཡིག་མིན་པའི་བྱིར་
རོ། །གལ་ཏེ་ཨ་སོ་ཡིག་ཡིན་ན་སོ་ཡི་ཡི་གེ་འབའ་ཞིག་ལ་སྡེ་ཆེན་ལྟ་བུ་བྲིལ་
བ་ཡང་མི་འགྲིགས་པར་འགྱུར་རོ། །

ལུགས་གསུམ་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ལུགས་དང་པོའི་སྟོན་ལས་ཆེས་
མང་བ་འདི་ལ་འབྲུག་པའི་བྱིར་རོ། །

རང་ལུགས་འཛོག་བ།

ཁོ་བོ་ནི་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། ཅ་ཆེག་དེ་ནི་ལུགས་དང་པོ་ལྟར་དག་པར་སྟངས་
མོད། འོན་ཀྱང་ཨ་ཡིག་མོ་གཤམ་དང་མཆན་མེད་གཉིས་ཀར་བསྟན་བ་མ་ཡིན་
གྱི་མ་ནིང་མཆན་མེད་ཉིད་དུ་བསྟན་ཏོ། །འོན་ཀྱང་སྤྱི་ཅི་བསྤྱི་ཤེས་པའི་ལ་
དོགས་གནས་ཐོན་བྱ་སྟངས་ཡང་། དོན་སྟོང་ཨ་ཡིག་ནི་སྤར་བཤད་པའི་མ་ནིང་

ཡིན་པར་མ་ཟད་དེའི་ནང་ནས་མ་ནིང་མཆན་མེད་ཀྱང་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

འོ་ན་གོང་དུ་བྲངས་པའི་ལུང་ལས། ཨ་ཡིག་ཉགས་མེད་དུ་གསུངས་པ་
མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། སོ་མོའི་རིས་སུ་བཅད་པའི་ཉགས་
གསལ་བ་མེད་པ་མ་ཟད། ཡི་གེ་གཞན་གང་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བཟོད་ཀྱང་རང་
དབང་པའི་ཚུལ་དུ་འཇུག་པ་དང་རན་པར་འགྱུར་བས། ཡི་གེ་གཞན་གྱི་དབང་
གིས་སྐྱད་གདངས་བྲག་ཞན་གྱི་འགྱུར་བ་སོགས་དམིགས་བསལ་གྱི་ཉགས་
དང་མཆན་མ་མེད་པས་མཆན་མེད་ཅེས་བཟོད་པ་དང་། གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་
ཀུན་དང་སྐྱ་གདངས་ཐུན་མོང་དུ་འཇུག་པས་ན་སྟོགས་སུ་ལྷུང་བ་མེད་ཅེས་པའི་
དོན་ཏེ་དགོངས་པ་དབྱིས་བྱིན་པའོ། །བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པས། ཨ་ནི་ཀུན་གྱི་
སྟོག་ལ་ཞུགས། །ཞེས་པའང་དགོངས་པ་འདི་ལྟར་ཡིན་གྱི་སྟོག་ཞུགས་མཆན་
ཉིད་པའི་དོན་མིན་པ་ནི་གསེར་རྟོག་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །

མ་ནིང་ཡང་དཔེའི་སྐབས་སུ་འཇིག་རྟེན་འདིའི་རིགས་ལའང་སོ་སོ་
གཉིས་སུ་མ་ངེས་པར་སོ་སོའི་མཆན་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་མཆན་གཉིས་མ་ནིང་།
མཆན་མ་ཡོད་ཀྱང་སོ་སོ་པན་ཚུན་ཡང་ཡང་འགྱུར་བའི་འགྱུར་བ་མ་ནིང་། སོ་
མོའི་མཆན་མ་གང་ཡང་མེད་པའི་མཆན་མེད་མ་ནིང་། ཉག་ཏུ་ཟླ་མཆན་ཟགས་
པའི་མངལ་གྱི་སྒྲིན་དང་ལྷན་པའི་ཟ་མ་མ་ནིང་དང་བཞི་ཡོད་ལ། སྐྱད་གདངས་
ཀྱང་མཆན་གཉིས་མ་ནིང་ནི་སྐྱད་གདངས་རན་པ་ཤས་ཆེ་ལ། འགྱུར་བ་མ་ནིང་
ནི་སོ་སོའི་སྐྱད་གདངས་སོ་སོར་འགྱུར་བ་ཤས་ཆེ་ཞིང་། མཆན་མེད་མ་ནིང་ནི་དེ་
འབྲེལ་པའི་ཆ་དམིགས་བསལ་ཅན་མེད་པའི་ཉམས་ཚུང་བའམ་ཤེད་ཚུང་བའོ། །ཟ་
མ་མ་ནིང་སྐྱད་གདངས་ཆེས་ཞན་པ་ཤས་ཆེ་བས་ཡི་གེའི་སྐྱད་གདངས་ཀྱང་དེ་
ལ་དཔགས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་གསལ་བྱེད་དམ་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་

འདི་དག་ནང་པན་ཚུན་སྐད་གདངས་བྲག་ཞན་བར་མ་སོགས་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཕོ་མོ་
མ་ནིང་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མཛད་བ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ། འཛིག་ཏེན་ཕོ་མོ་ཕྱད་པའི་སྟེར་བ་ལས། །བྱ་དང་བྱ་
མོས་འཛིན་མ་གང་བ་བཞིན། །ཡི་གེ་ཕོ་མོ་འཕྲད་པའི་ཆོ་ག་ལས། །ཐ་སྙད་
གཙུག་ལག་མཐའ་ཡས་སྐྱན་པར་བྱེད། །ཐབས་ཤེས་ཕོ་མོ་འཕྲད་པའི་ཚུལ་
ཤེས་ན། །ཐབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་ཚུལ་ལའང་མཁས་པར་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངལ་
གསོ་བའི་གཏམ་མོ། །

པ། སྡོན་འཇུག་གི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་སྡོན་འཇུག་གི་ནང་གསེས་ལ་སྟོན་ཏེ་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེ་
བ་ལའང་། མིང་གཞི་ལས་སྡོན་རྗེས་དབྱུང་ཚུལ། སྡོན་འཇུག་གི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་
བ་དང་རྟགས་སོ་སོས་མིང་གཞི་ལ་རྗེ་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ་དང་གཉིས་ལས།

མིང་གཞི་ལས་སྡོན་རྗེས་དབྱུང་ཚུལ།

དང་པོ་ནི།

ཙ་བར།

མོ་ཡི་ཡི་གེའི་ནང་ནས་ནི། །

འཇུག་པའི་ཡི་གེ་བཅུ་དབྱུང་བ། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་མོ་ཡིག་བཅུ་དབྱུང་
ནང་ནས་འཇུག་པའི་ཡི་གེ་བཅུ་དབྱུང་ཞེས་པ་དང་། དེའི་ནང་ནས་སྡོན་འཇུག་
གི་ཡི་གེ་ལྔ་དབྱུང་བ་སྟེ།

ཙ་བར།

འཇུག་པ་བཅུ་ཡི་ནང་ནས་ནི། །

སྡོན་འཇུག་ཡི་གེ་ལྔ་དབྱུང་བ། །

ཞེས་པས་བསྟན་པ་ལྟར། ག་ད་བ་མ་ལ་ལྔ་སྡོན་དུ་འཇུག་གོ། །སི་ཏུ་
སོགས་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་ལ་མོ་ཡིག་ཉི་ཤུ། མོ་ཡིག་ལྔ། མ་ནིང་ལྔ་སྟེ་སུམ་རྟགས་
བབྱངས། གསེར་ཏོག་སོགས་ནི་མོ་ཡིག་བཅུ་དབྱུང་། མོ་ཡིག་ལྔ། མ་ནིང་ལྔ་སྟེ་

ཉེར་དགྲུར་བཞེད་ཅིང་། ཨ་ཡིག་ནི་དེ་ལྟ་བུ་གང་དུ་འང་མ་གཏོགས་པར་བཞེད་
དོ། །ཁོ་བོ་ནི་གཞན་འདྲ་བ་ལ་མོ་ཡིག་བཅུ་དགུ། ཨ་ཡིག་གེ་བའི་མ་ནིང་དུག་
སྟེ་སྤྲུམ་ཅུར་བྱེ་བ་སྤྱུ་མིའི་དགོངས་པ་མ་མེད་པའོ་སྤྲུམ་མོ། །

སྟོན་འབྲུག་གི་ནང་གསེས་ཀྱི་ཏྲགས་སོ་སོར་དབྱེ་ཚུལ།

གཉིས་པ་སྟོན་འབྲུག་གི་ནང་གསེས་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཏྲགས་སོ་སོར་འབྱེད་
ཚུལ་ནི།

ཙ་བར།

སྟོན་འབྲུག་ཡི་གེ་ལྔ་པོ་ལ། །

མོ་དང་མ་ནིང་མོ་དང་ནི། །

ཤེན་ཏུ་མོ་དང་བཞི་རུ་དབྱེ། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། བ་ཡིག་རང་གི་མིང་གཞི་ལ་འབྲུལ་ཡིག་ཏུ་སྦྱར་
ནས་བཛོད་པའི་ཆེ་བྱེད་ཚྭ་དང་སྤྱ་གདངས་དག་པོའི་ཚྭ་ཀྱིས་བཛོད་དགོས་
པས་མོ་ཡིག་དང་། ག་ད་གཉིས་ནི་དེ་ལྟར་བཛོད་པའི་ཆེ་སྤྲུམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་བྱེད་
ཚྭ་དང་སྤྱ་གདངས་རན་པའི་ཚྭ་ཀྱིས་བཛོད་དགོས་པས་མ་ནིང་གི་ཡི་གེ་
དང་། འ་ཡིག་ནི་དེ་ལྟར་བཛོད་པའི་ཆེ་སྤྲུམ་གཉིས་ལས་སྤྱ་གདངས་ཞན་པའི་
ཚྭ་ཀྱིས་བཛོད་དགོས་པས་མོ་ཡིག་དང་། མ་ཡིག་ནི་དེ་ལྟར་བཛོད་པའི་ཆེ་དེ་
ལས་ཀྱང་ཆེས་ཞན་པའི་ཚྭ་ཀྱིས་བཛོད་དགོས་པས་ཤེན་ཏུ་མོ་ཞེས་བསྟན་དོ། །

སྟོན་ནི། སྟོན་འབྲུག་ལྔ་ཡི་བ་ཡིག་སོ། །ག་ད་མ་ནིང་འཕོ་ཡིག་མ་ནི་
ཤེན་ཏུ་མོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ།

གསུམ་པ་དེ་དག་མིང་གཞིར་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལའང་གཉིས་ཏེ། དང་
པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

ཙ་བར།

དེ་དག་རེ་རེའང་བཞི་བྱེད་དེ། །

གང་ལ་འཇུག་བྱེད་གང་གིས་བྱེད། །

ཇི་ལྟར་འཇུག་བྱེད་ཅི་ཕྱིར་བྱེད། །

ཅེས་པས། མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་གང་དང་གང་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་།
གང་གིས་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། ཚུལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། དགོས་
པ་ཅི་ཕྱིར་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་བཞི་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །

རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་¹གསུམ་ལས། དང་པོར་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་
གང་དང་གང་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ལའང་། ཇི་བ་དང་ལན་གྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་
ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། ཞར་བྱང་གང་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཡི་གེ་བཤད་པ་དང་
གསུམ་ལས།

མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་གང་དང་གང་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ།

དང་པོ་ནི། ཙ་བར།

གང་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་ཅི་ན། །

1 མ་དཔེའི་ནང་གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་བཞི་ཞེས་བཀོད་འདུག་ཀྱང་ས་བཅད་དངོས་གཞིའི་སྐབས་གསུམ་ཞེས་
གྲེས་འདུག་པས་དེ་བཞིན་བཅོས་ཡོད།

ཞེས་པས་སྟོན་འབྲུག་ལྷ་པོ་མིང་གཞི་གང་དང་གང་ལ་འབྲུག་ཅེས་
བྲིས་པའོ།

ལན་གྱིས་སྟོན་པ།

གཉིས་པ་ལན་ནི། ཅ་བར།

པོ་ནི་པོ་དང་མོ་ལ་འབྲུག།

ཅེས་པས་སྟོན་འབྲུག་ལྷ་པོ་ནང་ནས་པོ་བ་ཡིག་ནི་མིང་གཞི་པོ་ཀ་ཅ་ཏ་
ཅ་བཞིར་རྒྱང་བཅེགས་གཉིས་དང་། (པོ་ཀ་ལ་རྒྱང་བཅེགས་འདོགས་གསུམ་
དང་། ཅ་ལ་རྒྱང་བ་ཁོ་ན་དང་།) མོ་ཡིག་གསུམ་ནས་ག་དང་ད་ས་གསུམ་ལ་རྒྱང་
བཅེགས་གཉི་གར་འབྲུག (མོ་ཡིག་གསུམ་ནས་ག་ལ་རྒྱང་བཅེགས་འདོགས་
གསུམ་དང་། ས་ལ་རྒྱང་འདོགས་གཉིས།) ང་ཇ་ཉ་ན་ཇ་དང་ལྷ་ལ་བཅེགས་པ་
ཁོ་ནར་འབྲུག ཟ་ལ་རྒྱང་འདོགས་གཉིས་དང་། ཞ་ལ་གཉིས་ལ་རྒྱང་བ་ཁོ་ནར་
འབྲུག་པ་སྟེ། མིང་གཞི་བཅོ་ལྷ་ལ་བ་ཡིག་འབྲུལ་ཐོབ་ཆ་ཆང་དང་། བྱེད་ཐོབ་ར་
ལ་ལ་དང་གསུམ་བསྐྱན་པས་བཅོ་བརྒྱད་ལ་འབྲུག་པར་བསྐྱན་ཏོ།

འོན་ཀྱང་། སི་རྩ་དང་དབུལ་ཚུའི་སྲུང་རྟགས་ལས་སྟོན་པ་བཅོ་ལྷ་པོ་ཐོག་
ར་ཡིག་བསྐྱན་ཏེ་བརྩ་བྱག་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང་ར་ལ་བས་འབྲུལ་ཐོབ་ན་ལ་
དང་ལ་གཉིས་ལ་འང་ཐོབ་དགོས་པ་མཚུངས་པས་སོ།

སྟོན་ནི། ཀ་ཅ་ཏ་ཅ་བཞི་པོ་ཡིག་། ཀ་ང་ཇ་ཉ་ད་ན་ཞ། ཇ་ལ་ཟ་དང་ར་
ལ་ལ། ས་བཅས་བས་འབྲུལ་བཅོ་བརྒྱད་དོ། ཞེས་པའོ།

1 མ་དཔེའི་ནང་ཞ་ཟ་ལ་གསུམ་ལ་རྒྱང་བ་ཁོ་ནར་འབྲུག་ཅེས་འཁོད་འབྲུག་ཀྱང་ཟ་ལ་འདོགས་འབྲུལ་ཡང་ཡོད་
པས། ཟ་ལ་རྒྱང་འདོགས་གཉིས་དང་། ཞ་ལ་གཉིས་ལ་རྒྱང་བ་ཁོ་ནར་འབྲུག་ཅེས་བཅོས་ཡོད།

རྣམ་གསལ་གྱི་དཔེར་བཞིན་འགོད་པ།

དཔེར་བཞིན་ནི། བཀའ་བཅད་རྒྱས་བཏབ་མ་ནོར་བཅས། །གོ་བགོས་
མདུན་བདར་བཞད་གད་སྤངས། །བསམ་བཟང་སྤྲིག་བཤད་ཆོགས་བསགས་
ཀྱིས། །བསྐྱོད་བཟླས་བཞིན་རབ་བསྟེན་ནས། །བརྒྱུ་དཀའི་ལས་ཀྱང་བརྩི
བ་ཡིས། །བཏུས་བ་ཅམ་ཡང་སྒྲག་བྱེད་པའི། །འཛིགས་རུང་དག་ཀྱང་བརྒྱུ་
བར་འགྱུར། །ཞེས་པའོ། །

སྟོན་འཇུག་མོ་འཡིག

སྟོན་འཇུག་མོ་འཡིག་ནི།

ཅ་བར།

མོ་ནི་མོ་དང་མ་ནིང་ལ། །

ཞེས་པས་མ་ནིང་ཁ་ཆ་ཐ་མ་ཆ་ལྟ་དང་། །མོ་ཡིག་ག་ཇ་ད་བ་ཇ་དང་
ལྟ་སྟེ་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་བཅུ་ལ་འས་འཕུལ་ཐོབ་ཅེས་པའོ། །

སྟོམ་ནི། ཁ་ཆ་ཐ་མ་ཆ་མ་ནིང་། །ག་ཇ་ད་བ་ཇ་ལྟ་མོ། །འས་འཕུལ་
ཐོབ་བ་བཅུ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པའོ། །

དཔེར་བཞིན་ནི། འགའ་ཞིག་འཛིག་རྟོན་འདིར་འབད་འཛེར། །འཁོན་
འཆང་འཐབ་ཅོད་འཕུང་བྱེད་འཆལ། །ཞེས་པའོ། །

སྟོན་འཇུག་མ་ནིང་ག་ད་གཉིས།

སྟོན་འཇུག་མ་ནིང་ག་ད་གཉིས་ནི།

ཙ་བར།

མ་ནིང་ཡང་ནི་ཤོ་མོ་ལའོ། །

ཞེས་བས། མ་ནིང་ག་ཡིག་ནི། མིང་གཞིའི་ཤོ་ཡིག་ཅ་ཏ་ཅ་གསུམ་
དང་། །མོ་ཡིག་ཉ་ད་ན་ཞ་ཟ་ཡ་ཤ་ས་དང་བཅུ་གཅིག་ལ་གས་འབྲུལ་ཐོབ་པོ། །

སྟོམ་ནི། ཤོ་ཡིག་ཅ་ཏ་ཅ་གསུམ་མོ། །ཉ་ད་ན་ཞ་ཟ་ཡ་དང་། །ཤ་ས་
བཅུ་གཅིག་གས་འབྲུལ་ཐོབ། །ཅེས་བའོ། །

དཔེར་ན། གཅེས་གཏམ་གཙོ་བོར་གཉེན་ལ་གདམས། །གནས་ལུགས་
གཞལ་བྱ་གཞོད་ནས་ནི། །གཡར་དམ་གཤལ་མ་གསང་བར་བྱ། །ཞེས་བའོ། །

སྟོན་འབྲུག་མ་ནིང་ད་ཡིག་ཀྱང་མིང་གཞིའི་ཤོ་ག་བ་གཉིས་དང་མོ་ཡིག་
ག་ང་བ་མ་བཞི་སྟེ་བྱུག་ལ་འབྲུག་གོ། །

སྟོམ་ནི། དས་འབྲུལ་ཤོ་ཡིག་ག་བ་དང་། །མོ་ཡིག་ག་ང་བ་མར་
འཐོབ། །ཅེས་བའོ། །དཔེར་ན། དཀའ་གནད་དཔོག་པའི་དགའ་སྟོ་ཅན། །དངོས་
གྲུབ་དབང་ལྷག་མི་དམན་ཐོབ། །ཅེས་བའོ། །

སྟོན་འབྲུག་ཤིན་ཏུ་མོ་མ་ཡིག

སྟོན་འབྲུག་ཤིན་ཏུ་མོ་མ་ཡིག་ནི། ཙ་བར།

ཤིན་ཏུ་མོ་ནི་མ་ནིང་དང་། །

མོ་དང་ཤིན་ཏུ་མོ་ཉིད་ལའོ། །

ཞེས་བས། མིང་གཞི་མ་ནིང་ཁ་ཆ་ཐ་ཆ་བཞི་དང་། མོ་ཡིག་ག་ཇ་
ད་ཇ་བཞི། ཤིན་ཏུ་མོ་ད་ཉ་ད་གསུམ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་ལ་མས་འབྲུལ་ཐོབ་
ཅེས་བའོ། །

དཔེར་བཞིན་ནི། མཁས་མཆོག་གིས་མཐུས་པོ་མཆོར་མྱོ། །མགོན་
པོ་མཇུག་བས་མཇུག་མཇུག་མཇུག་། །མངའ་བདག་གྲགས་མཉེས་གདམས་
བ་མཐོས། །ཞེས་པའོ། །དཔེར་བཞིན་དེ་དག་ནི་རབ་གསལ་སྒྲུང་བ་ལྟར་རོ། །

ཞར་བྱང་མི་འཇུག་པ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཞར་བྱང་མི་འཇུག་པ་བཤད་པ་ནི། ཅ་བར།

མི་འཇུག་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། །

ཐོ་ནི་མ་ནིང་ལ་མི་འཇུག། །

མོ་ཡང་མོ་ལ་འཇུག་མི་འགྱུར། །

མ་ནིང་རང་ལ་རང་མི་འཇུག། །

རང་གི་སྟེ་དང་འཕྲད་པ་ན། །

ཐོ་ཡང་མོ་ལ་འཇུག་མི་འགྱུར། །

མ་ནིང་མོ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །

ཞེས་པ་ལྟར། སྟོན་འཇུག་ལྟ་སྟེ་སོར་འཇུག་ལྟ་སྟེ་མིང་གཞི་དེ་ལྟར་
ཡིན་ན། མི་འཇུག་པའི་མིང་གཞི་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་དེ་སྟོན་འཇུག་ཐོ་
བ་ཡིག་ནི། མ་ནིང་ཡི་གེ་བྲག་ལ་མི་འཇུག་པ་དངོས་བསྟན་དང་གཞུང་གོང་འོག་
ལྷགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཁ་འཁྱེད་གསུམ་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་། རང་དང་སྟེ་པ་གཅིག་
པའི་བ་དང་པ་དང་མ་གསུམ་ལ་འང་མི་འཇུག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་འཇུག་གི་
མོ་ཡིག་འདི། མིང་གཞིའི་ཐོ་ཡིག་ལྟ་དང་། ང་ཉ་ན་མ་ཁ་ར་ལ་ལ་ས་ཉ་ཨ་དང་།

1 མ་དཔེའི་ནང་། ཁ་འཁྱེད་གསུམ་ལ་མི་འཇུག་ཅེས་འཁོད་འདུག་ཀྱང་གོང་དུ་ལ་ལ་བས་འདུལ་བྱེད་ཐོབ་པར་
གསུངས་འདུག་པས་དེ་བཞིན་བཅོས་ཡོད།

རང་གི་སྤྲེལ་པ་ཞ་ཟ་ཡ་སྟེ་བཅུ་དགུ་ལ་མི་འཇུག་གོ།

སྟོན་འཇུག་མ་ནིང་ག་ཡིག་ནི། མིང་གཞིའི་མ་ནིང་བྱག་དང་། རང་སྤྲེལ་གཉིས་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཇ་¹་པ་བ་མ་ཇ་ཕ་ར་ལ་ཏ་བཅས་བཅུ་བདུན་ལ་མི་འཇུག་གོ།

སྟོན་འཇུག་མ་ནིང་ག་ཡིག་ནི། མིང་གཞིའི་མ་ནིང་བྱག་དང་། རང་སྤྲེལ་ཏ་དང་ན་གཉིས་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་། རྒྱགས་བསྟན་ཅ་ཇ་ཏ་²་ཅ་ཇ་ཕ་ཞ་ཟ་ཡ་ར་ལ་པ་ས་ཏ་བཅས་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་ལ་མི་འཇུག་གོ།

སྟོན་འཇུག་གིན་དུ་མོ་མ་ཡིག་ནི། མིང་གཞིའི་མོ་ཡིག་ལྟ་དང་། རང་སྤྲེལ་པ་བ་གཉིས་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་། རྒྱགས་བསྟན་ཕ་ཞ་ཟ་ཡ་ར་ལ་པ་ས་ཏ་ཨ་དང་བཅོ་བརྒྱད་ལ་མི་འཇུག་གོ། འདི་དག་སྟོན་འཇུག་གི་འཇུག་ཡུལ་བཤད་པའི་སྐབས་ལས་གང་ལ་མི་འཇུག་པ་རྣམས་ལེགས་པར་རྟོགས་རྒྱས་མོད་འདིར་བྱར་དུ་འཆད་པ་ནི། སྟོན་འཇུག་ཇི་ལྟར་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པའི་ཚུལ་རྣམས་ཁ་ཆོན་གཅོད་སྟེ་བ་དང་། མི་ཐོབ་པ་ལ་ངེས་ཤེས་བདེ་ལྡན་དུ་རྟེན་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གང་གིས་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ནི། གོང་དུ་གསལ་བའི་སྟོན་འཇུག་ལྟ་སོ་སོའི་ཆོག་ཁོགས་ཀྱི་སྟོར་བ་དང་བསྟན་ནས་འཇུག་པར་བྱེད་ཅེས་པ་ལོ། །

1 མ་དཔེའི་ནང་། ཇ་ཐ་པ་པ་བ་མ་ཇ་ཕ་ར་ལ་ཏ་བཅས་བཅུ་དགུ་ལ་མི་འཇུག་ཅེས་གསུངས་འདུག་ཀྱང་། ཐ་དང་པ་གཉིས་མིང་གཞིའི་མ་ནིང་སྐབས་སུ་བཟང་ཟེན་པས་དེ་གཉིས་བཏོན་ཏེ་བཅུ་བདུན་ལ་མི་འཇུག་ཅེས་བཅོས་ཡོད།

2 མ་དཔེའི་ནང་། རྒྱགས་བསྟན་ཅ་ཇ་ཏ་པ་ཅ་ཇ་ཕ་ཞ་ཟ་ཡ་ར་ལ་པ་ས་ཏ་བཅས་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་ལ་མི་འཇུག་གོ་ཞེས་གསུངས་འདུག་ཀྱང་པ་ཡིག་ནི་མིང་གཞི་མ་ནིང་གི་སྐབས་སུ་བཟང་ཟེན་པས་དེ་ཉིད་བཏོན་ནས་ཉི་ཤུ་ཅ་གསུམ་ལ་མི་འཇུག་གོ་ཞེས་པར་བཅོས་ཡོད།

རི་ལྷར་འབྲུག་པར་བྱེད་པ།

གསུམ་པ་ཚུལ་རི་ལྷར་ཏུ་འབྲུག་པར་བྱེད་པ་ནི། ཅ་བར།

རི་ལྷར་འབྲུག་པར་བྱེད་ཅེ་ན། །

མོ་ནི་བྲག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཏེ། །

མ་ནིང་རན་པར་འབྲུག་པ་ཡིན། །

མོ་ནི་ཞན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཏེ། །

ཤིན་ཏུ་མོ་ནི་མཉམ་པས་སོ། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། རྫོན་འབྲུག་གི་སོ་བ་ཡིག་ནི་རང་གི་མིང་གཞི་གང་
དང་གང་གི་འཕུལ་ཡིག་ཏུ་འབྲུག་པའི་ཆེ་བྱེད་པ་དང་ཚོལ་བ་བྲལ་ས་ཆེ་རུ་སོང་
ནས་སྐྱ་གདངས་བྲག་པའི་ཚུལ་གྱིས་འབྲུག་པར་བྱེད་དོ། །

རྫོན་འབྲུག་གི་མ་ནིང་ག་ད་གཉིས་ནི་རང་གི་མིང་གཞི་སོ་སོའི་འཕུལ་
ཡིག་ཏུ་འབྲུག་པའི་ཆེ་བྱེད་པ་དང་ཚོལ་བ་གིས་སྟོད་འཆོམས་པར་སྐྱར་ཏེ་སྐྱ་
གདངས་རན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འབྲུག་གོ། །

རྫོན་འབྲུག་མོ་འ་ཡིག་ནི་རང་གི་མིང་གཞི་སོ་སོའི་འཕུལ་ཡིག་ཏུ་
འབྲུག་པའི་ཆེ་བྱེད་ཚོལ་སྟོད་ཅིང་སྐྱ་གདངས་ཞན་པར་འབྲུག་གོ། །

རྫོན་འབྲུག་ཤིན་ཏུ་མོ་མ་ཡིག་ནི། རང་གི་མིང་གཞི་སོ་སོའི་འཕུལ་
ཡིག་ཏུ་འབྲུག་པའི་ཆེ། རང་གི་རྒྱས་པས་སྐྱ་གདངས་བྲག་ཞན་སོགས་སུ་མི་
འགྱུར་བར་མིང་གཞི་དེ་དང་དེའི་སྐྱ་གདངས་དང་མཉམ་པའམ་འཆོམས་པར་
འབྲུག་ཅེས་པའོ། །

མཁས་པ་གཞན་གྱི་ལུགས་འགོད་པ།

ལ་ལས་འདིར་མཉམ་པ་ནི། ཏ་ཅང་ཞན་པའི་དོན་དུ་སྐྱར་བ་ནི་ཐག་
མ་ཆོད་པའི་བཤད་པའོ། །གསེར་རྟོག་འགྲེལ་པར། ཤིན་རྒྱ་མོ་མ་ཡིག་ནི་མིང་
གཞི་ལ་སྐད་གདངས་དག་ཞན་བར་མའི་བྱེ་བྲག་མེད་པར་མཉམ་པ་སྟེ་ཤིན་
རྒྱ་ཞན་ཅིང་སྟོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འབྲུག་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པའང་ཆོག་སྟེ་
བྱེ་འགལ་བ་སྟེ། དག་ཞན་བར་མའི་བྱེ་བྲག་མེད་ན་ཤིན་རྒྱ་ཞན་པ་མི་འཐད་
ལ། ཤིན་རྒྱ་ཞན་པ་ཡིན་ན་ཞན་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །རྒྱས་
པ་ནི་འོག་རྒྱ་འཆད་དོ། །

ཅིའི་བྱིར་འབྲུག་པར་བྱེད་པ་བཤད་པ།

བཞི་པ་ཅིའི་བྱིར་འབྲུག་པར་བྱེད་པ་ནི། ཅ་བར།

ཅིའི་བྱིར་འབྲུག་པར་བྱེད་ཅེ་ན། །

ཞེས་པས། སྟོན་འབྲུག་དེ་དག་མིང་གཞི་སོ་སོར་དགོས་པ་ཅིའི་བྱིར་
འབྲུག་ཅེ་ན། ཞེས་བྱི་བས་མཆོམས་སྐྱར་ནས་ལན་འཆད་པ་ལ། མཆོམས་འདིར་
བདག་གཞན་དང་དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པ་ཞིག་འབྱི་དགོས་མོད། ཅ་
ཆོག་གི་འབྲུ་དོན་བདེ་ལྷག་རྒྱ་རྟོགས་པ་ལ་འགོག་རྒྱ་ཆེ་བས་གཤམ་དུ་ལོགས་
སུ་བསྟན་པར་བྱ་ཡི། འདིར་གཞུང་དོན་དཀྱུས་གཅིག་རྒྱ་འཆད་པར་བྱའོ། །

སྟོན་འབྲུག་ཕོ་བ་ཡིག་གི་འབྲུག་པ་བཤད་པ།

འདི་ལ་བཞི་ལས་སྟོན་འབྲུག་ཕོ་བ་ཡིག་ནི། ཅ་བར།

ཕོ་ནི་འདས་དང་གཞན་བསྐྱབ་བྱིར། །

ཞེས་པས་བྱ་བྱེད་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོག་གང་ཞིག་དུས་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་
ཆོ་བྱ་བ་བྱས་ཟིན་འདས་པ་དང་། བདག་གཞན་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཆོ་གཙོ་བོར་
གཞན་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་འཇུག་པ་སྟེ།

ནམ་གསལ་གྱི་དཔེར་བཞིན་འགོད་པ།

དཔེར་ན། བྱ་བ་འདས་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ལུ་ཚུ་བཀག་ནས་རྗེས་དུ་
བངས། ¹ཡར་རྒྱས་ཀྱི་འཇུགས་བསྐྱབ་ལ་ལེགས་སྦྱེས་ཡོད། དཀའ་བའི་རིགས་
ལ་དམིགས་བཀར་གྱིས་སློབ་བྲིད་དགོས། བགད་བྲགས་ནས་སྦྱིང་གས།
ཆ་མཉམ་བགོས་ནས་སྦྱིན། འབྲེལ་བ་བཅད་ན་འདུམས་པར་དཀའ། མདུན་
དུ་བཅད་ནས་ཁྱེད་པ་ལ། ཁྲིམ་པའི་ཚུ་བཅུས་ནས་འཕྱང་། བ་མར་བསྟེན་དུ་
བཀྱར། ལག་པས་བསྐྱབས་ནས་བཟུང་། ཡི་གེ་བཏང་ནས་འབྱོར། གདན་
བཏིང་བར་བཞུགས། ཡང་ནས་ཡང་དུ་བརྒྱན། རྗེས་སུ་བདས་ནས་འཇུག།
ནད་ཡམས་ཁྲབ་བདལ་དུ་སོང་། བྱ་བཅས་མ་ཐག་ཁྲག་བཅོར། ག་བཙོས་
ནས་བདུབས། ཉ་བཞོན་ནས་རྒྱགས། མར་ཁྲབ་ཁྲུས་ནས་འཕྱང་། ཟན་བཟོས་
ནས་ཟོས། ཆང་གིས་བཟི་ནས་བཤལ། ཅམ་པ་བྲེ་ནས་བཤེར། ཅ་ཅས་ཡིད་
བསུན། རྩལ་བསལ་ནས་གཙང་མ་གཤོམ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དུས་འདས་པ་སྟོན་
བྱེད་དུ་སྦྱར་བའི་དཔེའོ། །

གཞན་བསྐྱབ་པའི་དཔེ་འགོད་པ།

བདག་གཞན་གཉིས་ལས་གཞན་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་སྦྱར་བའི་དཔེ་ནི།
བཟུ་བྱའི་གོས་ནི་བཟུ་པར་བྱ། །བཞོ་བྱའི་ས་ནི་བཞོ་བར་བྱ། །བརྒྱ་བྱའི་
ཁོར་ནི་བཟུ་པར་བྱ། །བགོ་བྱའི་དདུལ་རྣམས་བཟང་བར་བྱ། །བརྟག་དཀའི་

1 འདི་དཔེར་བཞིན་དུ་འགོད་ཀྱིས།

ལས་དེ་བསྟེལ་བར་མི་བྱ། །བསྟེལ་བྱའི་ཆོས་གོས་བཅང་བར་བྱ། །བསྟེལ་
བྱའི་སྐུ་དང་བསྟེལ་བྱའི་བྱ། །བསྟེལ་བྱའི་ཆོས་ནི་བསྟེལ་བར་བྱ། །བདར་བྱའི་
གྲི་དང་བསྟེལ་བྱའི་ཐག །བདར་བྱའི་རྩ་ནི་བདར་བར་བྱ། །བརྟུང་བྱའི་རུས་
གོག་བཅག་བར་བྱ། །བཙོ་བྱའི་ཤ་ནི་བཙོ་བར་བྱ། །བཙུག་བྱའི་བསྟེན་བཙོས་
བཙུག་བར་བྱ། །བརྩི་བྱའི་ཐག་ནི་བརྩི་བར་བྱ། །བཞོན་བྱའི་རྟ་ལ་བཞོན་བར་
བྱ། །བཞོ་བྱའི་འོ་མ་བཞོ་བར་བྱ། །བཟླ་བྱའི་སྐྱུ་གས་ནི་བཟླ་བར་བྱ། །བཟི་
བྱའི་ཆང་ནི་བཟུང་བར་བྱ། །བྲིན་གྱིས་བཟླབ་བྱ་བཟུང་ཅི་དང་། །བཟླག་
བར་བྱ་བ་དངོས་ཆས་ཡིན། །བཞག་བྱ་སྒྲིག་དང་བཞག་བྱ་མཆོད་པ་ཡིན།
བསལ་བྱ་བྲིན་དང་བསྟུང་བྱ་སྒྲིག་བ་སྟེ། །བསྟེན་བྱའི་ཡོན་ཏན་བསྟུང་བྱ་བར་
པོ་དགོས། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

སྟོན་འབྲུག་མ་ནིང་ག་ད་གཉིས།

གཉིས་པ་སྟོན་འབྲུག་མ་ནིང་ག་ད་གཉིས་ནི། ཅ་བར།

མ་ནིང་གཉིས་ཀ་ད་ལྟར་ཆེད། །

ཅེས་པས་བསྟེན་ཏེ། སྟོན་འབྲུག་གི་མ་ནིང་ག་དང་ད་སོ་སོ་བྱ་བྱེད་དང་
འབྲེལ་བའི་ཆེ་གཙོ་པོ་བདག་དང་གཞན་གཉིས་བསྟེན་བའི་ཆེད་དང་རུས་ཀྱི་བྱ་
བར་ད་ལྟ་བ་བསྟེན་བའི་ཆེད་དུ་འབྲུག་ཅེས་པའོ། །

རྟམ་གསལ་གྱི་དཔེར་བཞིན་འགོད་པ།

དཔེར་ན། ཤིང་རྩའི་ཁ་ལོ་པས་ཁ་ལོ་གཅུ་བར་བྱེད། སྟོ་འདོགས་གཙོད་
བ་པོས་གཙོད་བར་བྱེད། དོན་དུ་གཉེར་བ་པོས་ཐར་བ་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད།
ནགས་སེབ་ཏུ་གཉེལ་བ་པོས་སྟག་གཉེལ། ཤིང་གཏུབ་བ་པོས་གང་གཏུབ་

པར་བྱེད། ¹ཕུར་བ་གདབ་བ་ཐོས་གདབ་པར་བྱེད། བཀའ་གནང་བ་ཐོས་གནང་། གཞོད་བ་ཐོ་གཞོན་གྱིས་གཞོད་པར་བྱེད། ཐོད་མིར་གཅེ་བ་ཐོ་གྲང་བྱན་ཏང་གིས་རྟག་ཏུ་གཅེ་བར་བྱེད། བྱང་ཚུབ་སེམས་དབའ་ནི་འགྲོ་བ་ལ་ཏ་ཅང་གཅིགས་པས་རྟག་ཏུ་པན་གདགས། གཞན་ལ་གཅིགས་པར་བྱས་ན་རང་ལའང་དེ་བཞིན་ཡོང་གི་རེད། སྐྱ་གཞར་བ་ཐོར་སྒྲ་སྒྲད་དགོས། དེས་སྐྱ་ལེགས་པར་གཞར་བར་བྱེད་ཀྱི་འདུག།

ཤིང་གཞོག་བ་ཐོས་གཞོག་པར་བྱེད། ཟིན་གཞོ་བ་ཐོ་སྤྱ་གྲུས་པ་མར་ཟིན་གཞོ་བར་བྱེད། དམག་ཁས་ལེན་མདུང་སྐྱེད་པར་འཇར་མཁན་དེ་སྤྱ་རེད། རལ་གྱི་སྤག་ཏུ་གཟར་བར་བྱེད། གཡོག་བྱེད་བ་ཐོས་གཡོག་ཚུལ་བཞིན་བྱེད། འདུ་འཛི་ལ་གཡོང་མཁན་དེར་སྒོ་བ་སྒྲོང་མི་ཡོང་། གཞན་ལ་གཤེ་བར་བྱེད་ན་གཤེ་བ་ཐོར་བརྟམ་འདོགས་ཡོང་གི་རེད། རྒྱལ་པོའི་སྙན་དུ་གསོལ་བ་ཐོས་གསོལ་ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

བདག་གཞན་གཉིས་ལས་གཞན་བསྐྱབ་བ་ལ་འཇུག་པ།

གཙོ་ཐོ་བདག་གཞན་གཉིས་ལས་གཞན་བསྐྱབ་བ་ལ་འཇུག་བ་ནི། གཙུ་བྱའི་སྤབ་ཀྱིས་ཁ་གཙུ་བར་བྱ། གཉག་བྱའི་ཤ་སྐལ་གཉག་པར་བྱ། གཏུབ་བྱའི་ཤིང་ནི་གཏུབ་པར་བྱ། གདུལ་བྱའི་སྒོ་བ་མ་གདུལ་བར་བྱ། གནང་བྱའི་ལེགས་སྐྱེས་གནང་བར་བྱ། གཙབ་བྱའི་ཤ་ནི་གཙབ་པར་བྱ། གཞལ་བྱའི་སྤང་ལས་གཞལ་བར་བྱ། གཟབ་བྱའི་གནས་ལ་གཟོབ་པར་མཛོད། གཤལ་བྱའི་གོས་ནི་གཤལ་བར་བྱ། གསོ་བྱའི་གཅེས་སྤྱག་གསོ་བར་བྱ། ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

1 འདི་དངོས་ཐོ་བདག་གི་དཔེར་བཞིན་དུ་འགྲོ་དགལ།

སྟོན་འབྲུག་མ་ནིང་ད་ཡིག་དངོས་པོ་བདག་དང་ད་ལྟ་བར་འབྲུག་པ།

སྟོན་འབྲུག་མ་ནིང་ད་ཡིག་དངོས་པོ་བདག་དང་ད་ལྟ་བར་འབྲུག་པའི་
དཔེ་ནི། ཞོ་དྲེག་པ་པོས་དྲེག་པར་བྱེད། ཐག་པ་དགྱི་བ་པོས་ཇི་ལྟར་དགྱི་
བར་བྱེད། གད་མོ་དགོད་པ་པོ་དེ་ནི་ཉ་ཅང་དགོད་པར་བྱེད། ཆར་དུ་དངར་བ་པོ་
སེར་སྤང་བས་ཆར་དུ་དངར་བར་བྱེད། སངས་རྒྱུ་གྱི་སྐྱུ་ལ་རིན་ཐང་དཔོག་ན་
རིན་ཐང་དཔོག་པ་པོ་སྤྲིག་ཆེ། དཀོན་མཆོག་ལ་མཆོད་པ་དང་དབུལ་པོར་སྤྲིན་
པར་བྱས་ན་འབྲུལ་བ་པོ་ལ་བསོད་ནམས་འཕེལ། གཞན་ལ་དམོད་པ་མང་ན་
དམོད་པ་པོ་ལ་ལ་ཡོགས་ཡོང། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

དེ་བཞིན་དངོས་པོ་གཞན་དང་བྱ་བ་ཅུ་ལ་འབྲུག་པ་ནི། དཔེར་
ན། དྲེག་པ་བྱའི་གསེལ་སྟོན་དྲེག་པར་བྱ། དགག་བྱའི་སྟོན་ནི་དགག་པར་
བྱ། དངོས་བྱའི་ཡོན་ཏན་རྒྱུང་ཡང་དངོས་པར་བྱ། དཔག་བྱའི་གནས་ལྷགས་
དཔག་པར་བྱ། གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་བདེན་བཞི་ནི་ལེགས་པར་དབབ་པར་བྱ།
དམིགས་ལུལ་དེ་ལ་དམིགས་པ་མ་ལོར་བར་བྱ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

མཁས་པ་གཞན་གྱི་བཞེད་པ་འགོད་པ།

གསུམ་པ་སྟོན་འབྲུག་མོ་འཡིག་སྐབས་མཁས་པ་སྤྲ་མས་འབྲི་ལྷགས་
གཉིས་ཏེ། སི་རྩ་ལྟར་ན།

ཙ་བར།

མོ་ནི་བདག་ད་མ་འོངས་བྱིར། །

ཞེས་འདོན་ཏེ། སྟོན་འབྲུག་གི་མོ་འཡིག་ནི། བདག་གཞན་གཉིས་ལས་
དངོས་པོ་བདག་དང་། དུས་གསུམ་ལས་ད་ལྟ་བ་དང་མ་འོངས་པ་སྟོན་བྱེད་དུ་

འགྲེལ། རབ་གསལ་སྤང་བའང་འདི་དང་མཐུན་ནོ། །

གསེར་ཉོག་ལྟར་ན། མོ་ནི་བདག་དང་མ་འོངས་ཕྱིར། །ཞེས་འདོན།
དངོས་པོ་བདག་དང་དང་སྤྲས་བྱེད་པ་པོ་གཞན་འབྲེལ་གྱི་གཞན་ལ་འཇུག་
པར་བསྟུས། དུས་མ་འོངས་པ་ལ་འཇུག་པར་བཞེད་དོ། །འགྲེལ་མཛད་འདི་
གཉིས་ཀས་ཅ་ཆེག་གཞིར་བཟུང་ལྟར་བྱས་ན་འཕྱིག་འཇུག་ཚུལ་རྫོགས་པར་
མ་ཐོན་པས་དམིགས་བསལ་གྱིས་བཤད་པ་དུ་མ་ཞིག་བསྟན་འདུག་པ་ནི་ཁོ་
པོས་གཞན་དུ་བྲངས་དགོས་པར་སེམས་སོ། །

རང་གི་ལུགས་འགོད་པ།

ཁོ་པོ་ནི་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། ཅ་ཆེག་ནི་སི་ཏུ་ལྟར་བྱས་ན་ཆེས་ལེགས་པར་
སྤང་ཞིང་། བརྗོད་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་ནི། གཞུང་གྲུང་བསྐྱིགས་ནས་འགྲེལ་དགོས་
པས། མ་ནིང་གི་སྐབས་བྱེད་པ་པོ་གཞན་འབྲེལ་གྱི་བདག་གཞན་གཉིས་དང་།
དུས་ད་ལྟ་བ་བསྟུབ་པའི་ཆེད་དུ་འཇུག་པ་བསྟན་ཟེན་པ་ལྟར། མོ་ཡིག་འདིས་
ཡུང་དེ་ལྟར་འཇུག་པ་མ་ཟད། བྱད་པར་དུ་བྱེད་པོ་གཞན་འབྲེལ་མིན་པའི་བྱེད་
པ་པོ་དང་། ད་ལྟ་བ་དང་། མ་འོངས་པ་དག་ལའང་འཇུག་ཅེས་པའི་དོན་ཏེ། དེ་
ལྟར་ཅ་ཆེག་གྲུང་བསྐྱིགས་ན་རྫོགས་རྒྱས་པ་མ་ཟད་ཅ་ཆེག་འོག་མ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཡུང་གྲུབ་པོ། །འདི་ནི་ཁ་གཡར་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་རང་
ཉིད་ཚུལ་ལ་མཁས་པས་གཞུང་དོན་རྫོགས་དཀའ་བའི་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་ནི་
གཞུང་ཆེག་གྲུང་བསྐྱིགས་ན་སྤྲ་མར་བསྟན་ཟེན་པ་རྣམས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མར་སྤང་
ཡང་སྟོན་དགོས་ཆེ་བྱུགས་བསྟན་ནས་བསྟུས་དོན། སྐབས་སྟོབས་སོགས་ལས་
འཕངས་ནས་བསྟན་པ་ལས་བྱིས་པར་ཀ་ཁ་སྟོབ་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པས་འདི་ཡང་
དེ་ལྟ་བུའི་གྲུང་བསྐྱིགས་ནས་གཏིང་མཐའ་དཔོག་དགོས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ། །

རྣམ་གསལ་གྱི་དཔེར་བཞིན་འགོད་པ།

ཚུལ་འདི་དང་མཐུན་པར་དཔེར་བཞིན་པ་ལ། སྟོན་འབྲུག་མོ་འཁྲིག་ནི་
དངོས་པོ་བདག་དང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་བྱེད་པ་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་སྦྱར་བ་དཔེར་
ན། དོན་མེད་གཞན་ལ་འཁུ་བ་ནི་འཁུ་བ་པོ་རང་ལ་ནག་ཉེས་པོག་གི་རེད། འགོ་
ནད་ཅན་དེས་གཞན་ལ་ནད་འགོ་བར་བྱེད། ཆོས་འཆད་པ་པོས་ལེགས་པར་
འཆད་པར་མཛད། བྱ་མོན་འཇལ་བ་པོ་སྟེ་ཡིན་ཡང་བྱ་མོན་ལེགས་པར་
འཇལ། ཆང་ལན་ཚུ་འཇལ་དུ་མ་སོང་བར་ལེགས་པར་འཇལ་དགོས། མེ་ཉླ་
འཐུ་བ་པོས་འཐུ་བར་བྱེད། ལུས་འདར་བ་པོ་དེ་ནི་གང་བྱས་ནས་འདར་བར་
བྱེད། འཁུར་བ་པོ་དེས་ནི་ལས་སྦྲ་པོས་འཁུར་བར་བྱེད། ཐག་འབྲུག་པར་བྱེད་
ན་འབྲུག་པ་པོར་སྟོང་རུས་དགོས། འཆེ་བར་བྱེད་ན་འཆེ་བ་པོར་སྟོང་ཆེ། སྟག་
ལ་འཛིང་མཁན་ནི་འཛིང་བྱེད་གྱི་ལག་རྩལ་དགོས། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་
བརྟེན་ནས་ད་ལྟ་བར་འབྲུག་པའང་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །

དཔེར་བཞིན་འགོད་པ།

དངོས་པོ་གཞན་དང་གཞན་འབྲེལ་གྱི་བྱ་བ་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་སྦྱར་བའི་
དཔེ་ནི། འཁྲི་བྱའི་ཤིང་ལ་འཁྲི་བར་བྱ། དགལ་བྱའི་དོ་པོ་རྟ་ལ་དགལ་བར་བྱ།
བཅིང་བྱའི་ཐག་པས་བཅིང་བར་བྱ། གཞོམ་བྱའི་ཉོན་མོངས་ཇི་ལྟར་གཞོམ་
པར་བྱ། འཐབ་བྱའི་གཡུལ་དུ་འཐབ་པར་བྱ་བ་གོ་མཚོན་ཡིན། འདེང་བྱའི་
ཡུལ་དེར་འདེང་བར་བྱ། འཕྲོ་བྱའི་འོད་ཟེར་གཞན་ལ་འཕྲོ། འབྲལ་བྱ་འཁོར་བ་
འདི་ལས་འབྲལ་བར་བྱ་དགོས། བཅའ་བྱའི་གསེར་དེ་གང་དུ་བཅའ་བར་བྱ།
¹འཛིག་བྱའི་སྐྱས་ལ་ལྟོད་པོར་འཛིག་པར་བྱ་ལྟ་བུའོ། །

1 དཔེར་བཞིན་འདི་འགོ་མེན་བརྟག་དགོས།

དེ་ལྟར་བྱེད་པ་པོ་གཞན་དང་དངོས་སུ་མ་འབྲེལ་བའི་བྱ་ཆོག་གཞིར་
བྱས་ཆེ་དངོས་པོ་བདག་དང་ད་ལྟ་བ་ལ་འཇུག་པ་ཤིས་ཆེ་བས་དེའི་དཔེར་བརྗོད་
ནི། འཁོར་ལོ་འཁོར། ལྷ་འབྲིལ། ལྷ་འཁོལ། ལྷ་ད་འཇུག་པ། ལྷ་མ་ཤིང་འཁོག་པ།
ཡིད་འཇུག་པ། རང་འགྲུལ་བྱེད། འགྲིལ། གྲལ་འགྲིག་པ། འཆེ་བ། འཆོལ། སྒྲི་
ཞིང་འགག་པ། རབ་ཏུ་འགྲིལ། ཉེན་འབྲེལ་འགྲིག་དགུན་ཁའི་མཆོ་ཁ་འགྲིག་
འཆེ་བར་ངེས། མ་བཟླག་པས་ལས་དོན་འཆོལ། སྒྲིས་འཆམས་ན་ཡིད་དུ་
འཇགས་ཆེ། འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན། ལྷ་དང་འཇམ་དུ་སོང་། དུ་བ་འཐོར། ལྷ་ད་
འཇུལ། སྒྲིན་འཐིབས། ལུན་པས་འཇུམས། འཇུག་པས་འདར། རང་འཛོགས་
བྱེད། མེ་འབར། གངས་འབབ། རྗེས་སུ་འབྱངས། མ་འབྲིན། ས་བོན་ལས་སུ་
གྱུ་འབྱུང་། ལྷོ་དང་འཆམ་པ་ཡོད། འཆོགས་ཆ་ཆེ། སེམས་རབ་ཏུ་འཆབ། ཉི་
མའི་འོད་འཆར། མེས་འཆོག་བྱིས་པ་འཆར་ལོངས་ཆེ། དབུགས་སྟོད་དུ་འཆར།
ཁང་ཐོག་ནས་ལྷ་འཇིག་ཞེད་ནས་སྐད་འཇིར། རང་ཤུགས་ཀྱིས་འཇུལ། ལས་
མང་གིས་འཇིངས་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པ་ལའང་སྦྱར་རོ། །བྱེད་པ་
པོ་གཞན་དང་དངོས་སུ་མ་འབྲེལ་བར་བྱ་བྱེད་གཉིས་དང་དུས་གསུམ་ལ་འཇུག་
ཀྱང་ཆོག་ཐོགས་གཞན་ལ་སྟོས་དགོས་པ་ལས་རང་ཉིད་ལ་གཟུགས་འགྱུར་གྱི་
དུས་གསུམ་མི་འབྲེད་པ་ཡང་འཡིག་སྐབས་ཤིན་ཏུ་མང་བར་སྒྲུང་བས། ཅ་ཆོག་
དུའང་དེ་ལྟར་སྦྱར་བ་ཐུ་མི་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པར་སེམས་སོ། །

སྟོན་འཇུག་ཤིན་ཏུ་མོ་མ་ཡིག

བཞི་བ་སྟོན་འཇུག་ཤིན་ཏུ་མོ་ནི། ཅ་བར།

ཤིན་ཏུ་མོ་ནི་མཉམ་བྱིར་རོ། །

ཞེས་བས་བསྟན་ཏེ། སྟོན་འབྲུག་ཤིན་ཏུ་མོ་མ་ཡིག་ནི། རང་ཉིད་སྟོན་
འབྲུག་ཏུ་སྦྱར་བ་ན་ཆོག་གྲོགས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་བདག་གཞན་དུས་གསུམ་
གྱི་དབྱེ་བ་འབྱེད་དགོས་པ་ལས། སྟོན་འབྲུག་རང་ངོས་ནས་སྦྱ་གདངས་དག་
ཞན་གྱི་དབྱེ་བ་འབྱེད་མི་རུས་པར་བྱབ་མཉམ་དུ་འབྲུག་པར་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་
མོ། །སྤར་མིང་གཞི་ང་ན་ཉ་མ་བཞི་ཡང་རང་ཉིད་གང་གི་མིང་གཞིར་སོང་བའི་
ཆོ་སྦྱ་གདངས་དག་ཞན་བར་མ་སོགས་གྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར་མཉམ་པའམ་ཆ་
སྟོམས་སུ་འབྲུག་པ་ཡིན་ཞེས་གོང་དུ་བྲངས་པ་བཞིན་འདི་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་
པར་སྦྱར་རོ། །

དོགས་པ་གཅོད་པ།

འདིའི་ཐད་སི་རུས་མིང་གཞིའི་སྐབས་ཤིན་ཏུ་ཚུལ་བ་ལྟོད་ཅིང་ཞན་པ་
རྣམས་ཤིན་ཏུ་མོ་དང་དེ་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཞན་པ་ལ་མོ་གཤམ་ཡིན་པར་གསུངས་
སོ། །དེ་ལྟར་ན་མོ་གཤམ་ཡང་མཉམ་པ་ཞེས་སྦྱར་དགོས་ཏེ། ཤིན་ཏུ་མོ་ལས་
ཀྱང་ཞན་པ་དང་ལྟོད་པར་རང་གིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མོ་ལས་ཀྱང་ཚུལ་
བ་ལྟོད་པ་དང་སྐད་གདངས་ཞན་པ་ཡིན་ན་ཞན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འབྲུག་དགོས་
པས། མོ་ནི་ཞན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཏེ་ཞེས་པ་དང་རྫོས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཤིན་
ཏུ་མོ་ནི་མཉམ་པས་སོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་དག་ཞན་མཉམ་པར་འདོད་པ་ཡོད་
ཀྱང་དེ་ལྟར་ན་མ་ཞིང་གི་འབྲུག་ཚུལ་དང་རྫོས་པར་འགྱུར་ཞེས་བཀག་ནས་རང་
ལུགས་མཉམ་པ་ཞེས་པ་ཉམས་ཚུང་བ་ལ་འབྲུག་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པས།
རན་པར་འབྲུག་ན་མ་ཞིང་དང་རྫོས་པར་འགྱུར་བ་རང་གིས་གསུངས་ན། ཞན་
པར་འབྲུག་ན་མོ་ཡིག་དང་རྫོས་པར་གདོན་མི་ཟེའོ། །

གཞན་ཡང་འདིར་མཉམ་པ་ཉམས་ཚུང་བ་ལ་སྦྱར་ན། ཅིའི་ཕྱིར་འབྲུག་

པའི་སྐབས་སུའང་དེ་ལྟར་སྒྱུར་དགོས་པ་ལ་མ་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉམས་ཚུང་
བ་མཉམ་པར་འདོད་ན། སྒྲིམ་བུ་ཚུང་དུ་སྒྲིམ་བུ་ཆེན་པོ་དང་མཉམ་པར་ཐལ་བ་
སོགས་ཐ་སྙད་ལོག་པའི་སྒྲིན་དུའང་འགྱུར་རོ། །

འོན་ཀྱང་ཅིའི་ཕྱིར་འཇུག་པའི་སྐབས་སྒྲིན་འཇུག་ཤིན་ཏུ་མོ་མ་ཡིག་
ནི། སྒྱུར་བཤད་པའི་བདག་གཞན་དང་དུས་གསུམ་གྱི་བྱེ་བྱག་མེད་པར་
ཐམས་ཅད་ལ་མཉམ་པ་སྟེ་མཚུངས་པ་ཉིད་བསྒྱུབ་པའི་ཕྱིར་འཇུག་གོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་འདི་ནི་སྒྲིམ་ཆམས་དང་འགལ་ཡང་འདི་ཉིད་དོན་ལ་གནས་པར་
སེམས་སོ། །

གསེར་ཏྲོག་ལས་ཀྱང་མིང་གཞིའི་སྐབས་ང་ཉ་ན་མ་བཞི་མིང་གཞིར་
སོང་བའི་ཆེ་བརྗོད་པའི་རྒྱུད་ལུགས་ཤིན་ཏུ་ལྟོད་པས་ཤིན་ཏུ་མོ་ཞེས་དང་།
སྒྲིན་འཇུག་གི་སྐབས་མིང་གཞིའི་སྒྲིན་དུ་སོང་བའི་ཆེ་སྐད་གདངས་ཤིན་ཏུ་
ཞན་པས་ཤིན་ཏུ་མོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རབ་གསལ་སྒྲུང་བ་ལས་ཀྱང་།
མིང་གཞིའི་སྐབས་ཅུང་ཟད་ལྟོད་པ་མོ་དང་། དེ་ལས་ཞན་པ་ཤིན་ཏུ་མོ་ཞེས་
དང་། ཤིན་ཏུ་མོ་མ་ཡིག་ནི་སྐད་གདངས་མཉམ་པ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་ཞན་ཅིང་ལྟོད་
པའི་ཚུལ་དུ་འཇུག་པར་གསུངས་པས་དེ་དག་ནི་སི་རུའི་འགྲེལ་ཆེན་ནས་
གཡར་བ་ཙམ་དུ་སྒྲུང་བས་སི་རུའི་གསུང་ལ་བརྟག་པ་དེས་ལུགས་འདི་གཉི་
ག་ཁེགས་པར་འགྱུར་རོ། །སྒྲིན་འཇུག་ཅིའི་ཕྱིར་འཇུག་པའི་སྐབས་ཤིན་ཏུ་
མོ་མ་ཡིག་ཀྱང་སི་རུའི་བཤད་པ་བསྒྱུར་བ་ཙམ་ལས་རང་གི་རྣམ་དཔྱད་གྱི་
ཅལ་ཟུར་པ་མི་སྤང་ངོ་། །དདུལ་ཚུའི་ཉགས་འགྲེལ་རྣམས་ལའང་དེ་བཞིན་
ནོ། །ཁོ་བོ་ནི་སི་རུས་ཅིའི་ཕྱིར་འཇུག་པའི་སྐབས་གསུངས་པ་ཁྱངས་སུ་བྱས་
ནས་གོང་གསལ་ལྟར་བྱུང་། །

རྣམ་གསལ་གྱི་དཔེར་བརྗོད་འགོད་པ།

དེ་དག་དཔེར་ན། མཁས་མཁོ་མཐོན། ¹ མཐུད། ལྷ་བྱ་དང་། མགྲ།
 མངལ། མདོན། མངགས། མཆིས། མཆེད། མཆོད། མཇལ། མཉེས། མཉེས།
 མཐོང་། མཐུན། མཐོལ། མདུད། མཐུད། མནན། མནར། མཚོན། མཚུངས།
 མཛེལ། མཛོད། མཛོད། ཅེས་པ་ལྷ་བྱ་རྣམས་མ་སྡོན་འབྲུག་ཏུ་སོང་བའི་རུས་
 པས་བདག་གཞན་དུས་གསུམ་སོ་སོར་བྱེ་མི་ཐུབ་པར་ཆོག་གོགས་གཞན་ལ་
 བཏེན་ནས་བྱེ་དགོས་པ་སྟེ། དཔེར་ན། རིག་གནས་ལ་མཁས་པ་ཤོ། གང་ལ་
 མཁས་བྱའི་གནས། དེ་ལ་མཁས་པར་གྱུར་རྟོ། །མགྲ་བར་བྱེད་པ་ཤོ། མགྲ་
 བྱའི་ལེགས་བཤད། མགྲ་བར་བྱས་ཟིན། ཐུགས་མཉེས་བྱའི་འབྲུལ་རྟེན། མཉེས་
 པར་འབྲུར་བ། མཉེས་པར་བྱས་པ་ལྷ་བྱར་སྦྱར་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །མདོར་
 ཅོམ་སྟེ་རྒྱས་པ་གཤམ་དུ་འཆད་པར་བྱའོ། །

1 ལྷའཇུག་འདིར། མཁན་དང་། མཁྱེན་པ་མཉམས། བཅས་དཔེར་བཟོད་དུ་བཞེད་འདུག་ཀྱང་དེ་དག་གི་
ཆོག་མ་ཡིན་པས་ལྷའཇུག་འདིའི་དཔེར་བཟོད་ཁོངས་ནས་བཏོར་བ་ཡིན།

པ། དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དོགས་གཙོད་ དང་བཅས་པ།

ཐོ་ནི་འདས་དང་གཞན་བསྐྱབ་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་སྐབས་ལས་འཕྲོས་
པའི་དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་པ་ལ། བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་
དུས་གསུམ། བྱ་བྱེད་དང་འབྲེལ་བའི་དུས་གསུམ། བརྗོད་བྱེད་གྱི་ཆོག་དང་
འབྲེལ་བའི་དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་གསུམ་ལས།

བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་དུས་གསུམ།

དང་ཐོ་ནི། རང་པའི་བྱ་བ་མཐའ་སྤྱོད་པའི་བཞེད་ཚུལ་མི་འབྲས་པའི་སྐྱེད་
ཅིག་ཡོད་ཀྱང་དཔལ་ལྷན་ཐལ་འགྱུར་བས། སྤྱིར་ཞིག་པ་འདས་པའི་དོན་དང་།
ཁང་པ་ཞིག་པ་ཁང་པའི་འདས་པའི་དོན་དང་། ལྷ་གྲུ་ཞིག་པ་ལྷ་གྲུའི་འདས་པའི་
དོན་ཡིན་ལ། མཚན་གཞི་ཁང་པ་ཞིག་རལ་དུ་སོང་བའི་ཤུལ་ལྷ་བྱ་དང་། ལྷ་གྲུ་
སྐམ་པའི་སོག་མ་ལྷ་བྱའོ། །སྤྱེས་ལ་མ་འགག་པ་སྤྱིར་ད་ལྷ་བའི་དོན་དང་། ལྷ་
གྲུ་སྤྱེས་ནས་འགགས་མ་ཟེན་པ་ལྷ་གྲུ་ད་ལྷའི་དོན་དང་། མཚན་གཞི་ནི། ལྷ་གྲུ་
སྤྱོ་སོང་བ་ལྷ་བྱའོ། །སྤྱེ་བའི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་མ་སྤྱེས་པའི་གནས་སྐབས་དེ་མ་འོངས་
པའི་དོན་དང་། བྱེ་བྱག་ཏུ་ལྷ་གྲུ་སྤྱེ་བའི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་ལྷ་གྲུ་མ་སྤྱེས་པ་དེ་ལྷ་གྲུ་
མ་འོངས་པའི་དོན་དང་། མཚན་གཞི་ནི། ས་བོན་བཏབ་ནས་ལྷ་གྲུ་མ་སྤྱེས་པའི་
གནས་སྐབས་ལྷ་བྱའོ། །

འོན་ཀྱང་ལྷ་གྲུའི་དུས་གསུམ་དང་ལྷ་གྲུ་ལ་ལྷོས་ཏེ་དུས་གསུམ་མི་

འབྲས་སྟེ། ལྷ་གྲུའི་དུས་སུ་ཞིག་ཟེན་པ་ལྷ་གྲུ་ལ་ལྷོས་ཏེ་འདས་པའི་དོན་དང་།
མཚན་གཞི་ནི་ལྷ་གྲུའི་རྒྱ་རྣམས་ཡིན་ལ། ལྷ་གྲུའི་དུས་སུ་གྲུ་བ་ཟེན་པ་ཡང་
ཡིན་ལྷ་གྲུའི་དུས་སུ་མ་འགགས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ། ལྷ་གྲུ་ལ་
ལྷོས་ཏེ་ད་ལྷ་བའི་དོན་དང་། མཚན་གཞི་ནི་ལྷ་གྲུའི་ཁ་དོག་ལྷ་བུ་ལྷ་གྲུའི་དུས་
སུ་ཡོད་བཞིན་པ་རྣམས་སོ། །ལྷ་གྲུའི་དུས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའང་ཡིན་ལྷ་
གྲུའི་དུས་སུ་མ་སྐྱེས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ། ལྷ་གྲུ་ལ་ལྷོས་ཏེ་མ་
འོངས་པའི་དོན་ཡིན།

མཚན་གཞི་ནི་ལྷ་གྲུའི་འབྲས་བུ་རྣམས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁང་པ་ལ་
སོགས་པའི་འདུས་བྲས་ཀྱན་ལའང་སྒྱར་ཚུལ་གཤམ་པར་བྱའོ། །འདི་འབྲས་བའི་
དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ནི་འདུས་བྲས་གཞིར་བཞག་ནས་དབྱེ་བ་ཡིན་གྱི་
འདུས་མ་བྲས་ལ་བྱེད་པ་པོ་དང་བྲ་བའི་རྣམ་གཞག་འཛོག་དཀའ་བས་མ་བཤད་
དོ། །ཞིབ་ཅིང་སྤྲ་བ་ནི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །

བྲ་བ་འབྲུག་པའི་གཞི་ནི་ད་ལྷ་བ་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། བྲ་བའི་དགོས་པ་
ནི་མ་འོངས་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། བྲ་བ་སྐྱབ་པའི་ཆེ་ཕན་ནམ་གཞོད་ཀྱང་རུང་མ་
འོངས་པར་ཕན་ཐོགས་ཡོད་ན་བསྐྱབ་དགོས། མ་འོངས་པར་གཞོད་པར་འགྱུར་
ན་ད་ལྷ་ཕན་ཡང་སྐྱབ་མི་རུང་ངོ་། །འདས་པ་ནི་བཟང་ངན་གང་ཡིན་ཡང་སྤྱད་
ཟེན་པས་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ཡང་། འདས་པ་དཔེར་བྲས་ནས་ད་ལྷ་སྤང་སྤང་བྱེད་
དགོས་པ་དུ་མ་ཞིག་སྤང་བས་དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཤམ་པའང་གིན་
ཏུ་གལ་ཆེ་བར་སྤང་ངོ་། །རང་ལ་ལྷོས་ཏེ་འདས་པ་ནི་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་
པ་རིགས་པས་བསྐྱབས་ནས་གྲུབ་པ་མང་ཡང་ད་ལྷའི་དབང་པོ་མཛོན་སུམ་
ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མེད་ལ། རང་ལ་ལྷོས་ཏེ་མ་འོངས་པ་ནི་རང་གིས་རིགས་པས་

བསྐྱབས་ནས་ངོ་བོ་ཅམ་གྲུབ་པ་ནི་ཡོད་མོད་ཀྱང་། རང་གིས་སྤྱོད་སྟོབས་དང་
དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མེད་དོ། །

ད་ལྟ་བ་རྣམས་ནི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་སྤྱོད་སྟོབས་དང་རིགས་
པས་བསྐྱབས་ནས་གྲུབ་པ་གསུམ་ག་ཡོད་པས། ད་ལྟ་མ་མཐོང་བ་དང་སྐྱབ་
མ་གྲུབ་པ་དང་། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་བས་མེད་པར་ལྟ་བ་
ནི་ཤིན་ཏུ་སྒྲིན་པས་ལུག་གི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་སོ། །དུས་གསུམ་གྱི་
ཆ་སྤྱི་རགས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་ནི་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱུ་ཉག་གཅིག་ཡིན་པ་ནི་རིགས་པའི་རྣམ་གངས་མཐའ་ཡས་པས་སྐྱབ་
པར་རུས་སོ། །

མདོར་ན་བརྒྱད་ཀྱི་སེམས་ཅན་དང་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གཉིས་པན་ཚུན་
སྟོས་ནས་དུས་གསུམ་གྱི་འགྱུར་བ་དག་ནི་ཚུའི་གཉེར་མ་དང་ཉི་མའི་གྲིབ་སོ་
བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་དེ་ལྟར་ཡང་། འགྱུར་བ་རགས་པ་དག་ནི་འཛིག་རྟེན་རང་འགའ་
བའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་མོད། སྤྱི་བ་རྣམས་ནི་གཞུང་ཆེན་པོའི་རིགས་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་དགོས་པས། དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ལ་གཞུང་ཆེན་པོའི་རིགས་པ་
ལ་བསྐྱབ་དགོས་ཤིང་། ཤིན་ཏུ་སྤྱི་བའི་རྣམ་སྟན་དག་ནི་ཆོན་རིག་གི་རིགས་པ་
ལས་ཤེས་དགོས་པས་དེ་ལ་བསྐྱབ་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །

བྱ་བྱེད་དང་འབྲེལ་བའི་དུས་གསུམ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་བྱ་བྱེད་དང་འབྲེལ་བའི་དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ། དུས་
གསུམ་དངོས་དང་། བདག་གཞན་གྱི་བྱེད་པར། དེ་ལ་དོགས་པ་གཙོད་པ་དང་
གསུམ་ལས།

དུས་གསུམ་དངོས།

དང་པོ་ནི། བྱེད་པ་པོ་གང་ཞིག་གིས་བྱ་བ་གང་ཞིག་བྱས་ཟིན་པའི་ལས་
 ཅན་བྱེད་པ་པོ་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འདས་པའི་དོན་དང་། དཔེར་ན། ཁང་པ་བཟོ་བ་པོ་
 དེས་བྱ་བ་བྱས་ཟིན་པའམ་ལེགས་པར་བྱུབ་ཟིན་པ་ལྟ་བུའོ། །བྱེད་པ་པོ་གང་
 ཞིག་གིས་བྱ་བ་བྱེད་བཞིན་པའམ་ཚོལ་བ་བསྟེན་བཞིན་པའི་ལས་ཅན། བྱེད་པ་
 པོ་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ད་ལྟ་བའི་དོན་དང་། དཔེར་ན། ཁང་པ་བཟོ་བ་པོ་དང་དེས་ཅིག་
 བཞིན་པའམ་དེ་ལ་ཚོལ་བ་འབྲུག་བཞིན་པའི་བྱེད་པའི་ལས་ལྟ་བུའོ། །བྱེད་པ་པོ་
 གང་ཞིག་གིས་བྱ་བ་བཅུམ་པར་འགྱུར་བའམ་འགྱུབ་པར་འགྱུར་བའི་ལས་ཅན།
 དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་འོངས་པའི་དོན་དང་། དཔེར་ན། འགྱུབ་རྒྱུའི་ཁང་པ་ལྟ་བུའོ། །

བདག་གཞན་གྱི་བྱེད་པར།

གཉིས་པ། དུས་གསུམ་འདི་དག་བདག་གཞན་དང་སྒྲུར་ནས་འཆད་ན་
 གོ་བདེ་བར་སྒྲུང་བས། འདིར་བདག་གཞན་ནི་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་དང་འབྲེལ་
 བའི་བདག་གཞན་ཏེ། བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་ནང་ནས་བྱེད་པ་པོ་གང་ཡིན་དངོས་
 པོ་བདག་དང་། བྱ་བའི་ཡུལ་གང་ཡིན་དངོས་པོ་གཞན་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་བརྟེན་
 བས་བྱ་བྱེད་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོག་རྣམས་དུས་གསུམ་དུ་འབྲུག་ཚུལ་མ་འདྲིས་
 པ་དང་། བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་གཙོ་བོ་སྟེ་དུས་ལྟམས་མཁན་པོ་རྣམས་
 ཀྱིས་བདག་གཞན་གྱི་དབྱེ་བ་མཛོད་པ་ཡིན་པས། སྒྲུར་སྟེས་བྱ་བདག་གཞན་
 དང་བསྟེན་ནས་ཚོད་རྟོག་སྟེལ་བར་མི་བྱའོ། །

དེས་ན་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་པོ་གཙོ་བོ་གང་རུང་

གིས་བསྐྱུས་པ། སྐབས་འདིའི་དངོས་པོ་བདག་གི་དོན་དང་། བྱེད་པ་པོས་བྱ་
བ་གང་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ལམ་བྱ་བ་དེའི་བྱུང་དོན་གང་རུང་གིས་
བསྐྱུས་པ། དངོས་པོ་གཞན་གྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །འདི་གཉིས་གཞི་ལ་བཀར་ནས་
མཆོན་གཞི་བསྟན་པ་ནི། དཔེར་ན། ཡི་གེ་འབྲི་བར་ལྟ་བུར་མཆོན་ན། ཡི་གེ་འབྲི་
བ་པོ་གང་ཟག་དེ་ནི་དེའི་བྱེད་པ་པོ་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། འབྲི་བའི་བྱ་བ་བྱེད་བཞིན་
པའི་ལག་པ་དང་སྦྱ་བྱ་གཉིས་ནི་དེའི་བྱེད་པ་པོ་པལ་པ་ཡིན་ཏེ། ཡི་གེ་འབྲི་བ་
ལ་རང་དབང་དུ་བྱེད་པ་ནི་གང་ཟག་དེ་ཡིན་པས་བྱེད་པ་པོ་གཙོ་བོ་ཞེས་བརྗོད་
དོ། །ལག་པ་དང་སྦྱ་བྱ་དེ་གཉིས་ནི་བྱེད་པ་པོ་གཙོ་བོ་དེས་གཞན་དབང་དུ་ཡི་
གེ་འབྲི་བ་ལ་སྦྱར་བ་ཡིན་པས་བྱེད་པ་པོ་པལ་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

དེ་བཞིན་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་ལྟ་བུར་མཆོན་ན། དབང་སྐྱར་བ་པོ་སྐྱེ་མ་
དེ་ནི་དབང་བསྐྱར་བའི་བྱེད་པ་པོ་གཙོ་བོ་དང་དབང་སྐྱར་བར་བྱེད་པའི་བྱུག་དང་
བུམ་པ་ལྟ་བུ་ནི་དེའི་བྱེད་པ་པོ་པལ་པ་ཡིན་ཞིང་། ལྟ་རེས་ཤིང་གཙོད་ལྟ་བུར་
སྐྱར་ན། གཙོད་མཁན་གང་ཟག་དེ་ནི་དེའི་བྱེད་པ་པོ་གཙོ་བོ་དང་། གཙོད་པའི་
བྱ་བ་དང་བཅས་པའི་ལག་པ་དང་སྦྱ་རེ་གཉིས་ནི་དེའི་བྱེད་པ་པོ་པལ་པ་ཡིན་
ནོ། །བྱ་བྱེད་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་ཀུན་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་རིགས་བསྐྱེ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་དངོས་པོ་གཞན་འདི་ལའང་གཉིས་ཏེ། བྱ་བ་གང་ལ་དངོས་
སུ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དང་བྱ་བ་དེས་བྱུང་པའི་ཡུལ་གཉིས་སོ། །དཔེར་ན། ཡི་
གེ་འབྲི་བའི་ཆེ་འབྲི་བའི་བྱ་བ་གང་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ནི་བྱ་བ་བྱེད་
བཞིན་པའི་ཤོག་བྱ་དང་། བྱ་བའི་བྱུང་དོན་ནི་ཤོག་བྱ་དེ་ལ་ཡིག་འབྲུའི་རྣམ་པ་
རིམ་པར་ཐོན་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀ་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་བྱ་
བའི་ཡུལ་ཡིན་པས་དེ་ལ་དངོས་པོ་གཞན་ཞེས་བཏགས་སོ། །

དབང་བསྐྱར་བ་ལྟ་བུར་མཆོན་ན། དབང་གང་ལ་བསྐྱར་བའི་ཡུལ་སྒོ་བ་
མ་དག་ནི་བྱ་བ་དངོས་སུ་འབྲུག་པའི་ཡུལ་དང་། དབང་བསྐྱར་ནས་ཐོབ་པའམ་
བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པ་ཐོན་པ་དེ་ནི་བྱ་བ་བྱུབ་པའི་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་།

ཞིང་གཙོད་ལྟ་བུར་སྐྱར་ན་ལྟ་རེ་འདེགས་འཛོག་གི་བྱ་བ་དངོས་སུ་
འབྲུག་པའི་ཞིང་ནི་དེའི་བྱ་བའི་ཡུལ་དང་། ཞིང་དུམ་བུར་སོང་བའམ་བཅད་
པའི་ཤུལ་དོད་པ་དེ་ནི་བྱ་བས་བྱུབ་པའི་ཡུལ་ཡིན་པས་གཞན་ལའང་དེ་བཞིན་
དུ་སྐྱར་བར་བྱའོ། །དེ་གཉིས་ལས་བྱ་བས་བྱུབ་པའི་དོན་དེ་ནི་བྱ་བ་གང་འབྲུག་
པའི་དགོས་པ་དང་། བྱ་བ་དེའི་དམིགས་ཡུལ་དང་། བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་
ལས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་གཞན་ལའང་གཙོ་བལ་གཉིས་ལས་གཙོ་
བོ་ཡིན་ནོ། །

བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་བྱ་བ་ལའང་གཉིས་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་ལ་
ཡོད་པའི་བྱ་བ་དང་། བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། དཔེར་
ན། ཡི་གེ་འབྲི་བ་ལྟ་བུར་མཆོན་ན་དེའི་ཆེད་དུ་འབྲི་མཁན་གྱི་ཚེ་ལ་བ་དང་ལག་
པའི་གཡོ་འགྲུལ། སྐྱ་བྱ་འགྲུལ་བསྟོད་ལ་སོགས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་ཞོག་
བུར་སྐྱག་ཆའི་རི་མོ་གསལ་བ་དང་ཡིག་འབྲུ་སོགས་ཀྱི་གཞུགས་སུ་ཐོན་པ་ལྟ་
བུའོ། །གཞན་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་རིགས་བསྟེན་བར་བྱའོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་ནི་
ཕྱི་ནང་གཞུང་ལུགས་ཀུན་ལ་གསལ་མོད། ཞིན་དུ་རྒྱལ་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་
འཛོག་ཤེས་པ་ནི་དབྱ་མ་ཐལ་འབྲུར་བའི་གཞུང་ཉིད་ལས་ཐོན་པ་ཡིན་ནོ། །བྱ་
བྱེད་ལས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ཡང་དབྱ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས། བྱེད་པོ་
ལས་ལ་བརྟེན་བྱས་ཞིང་། །ལས་ཀྱང་བྱེད་པོ་དེ་ཉིད་ལ། །བརྟེན་ནས་འབྲུང་བར་

མ་གཏོགས་པར། །འབྲུབ་པའི་རྒྱ་ནི་མ་མཐོང་ངོ། །ཞེས་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་
པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་བྱུང་ཅིང་། །འཆད་པའི་ཆེ་ཡང་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་རྣམ་
གཞག་བྱེད་དགོས་པ་ཁོ་ནར་སྤང་བས། པན་ཚུལ་ལྟོས་བྱུང་གི་རྣམ་གཞག་སྤ་
རགས་མ་ལུས་པར་འབྱེད་ཤེས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཁོ་ན་ལས་
འབྱུང་བ་ཡིན་པས། དེར་ལྟ་བར་བྱ་བ་ནི་རིགས་པའི་རྣམ་གཞག་གི་རྗེས་སུ་
འབྱང་བ་རྣམས་ཀྱི་འོས་ཆོས་སོ། །

གཞི་སྟོན་རེས་ཤིང་གཅོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་སྦྱར་བའི་ཆེ་བྱེད་པ་སོ་ཞེས་
བའང་ཤིང་གཅོད་པའི་བྱ་བ་དང་བཅས་པའི་ཆེ་གཅོད་པ་སོ་ཡིན་ཡང་བྱ་བ་དེ་
དང་རྣམ་བྱུང་བ་ན་ཤིང་གཅོད་པ་སོ་མ་ཡིན་པར་འབྱུར་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བྱ་
བའི་ཡུལ་ཡང་ཤིང་གཅོད་པའི་བྱ་བ་ཤིང་གང་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་སྐབས་
ཀྱི་ཤིང་དེ་དེའི་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡིན་གྱི་བྱ་བ་དེ་དངོས་སུ་འཇུག་པ་དང་བྱུང་བའི་
ཆེ་ཤིང་དེ་ཡང་དེའི་བྱ་བའི་ཡུལ་མིན་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱ་བ་གང་ལ་འཇུག་པའི་
གཞི་ཙམ་ནི་ས་གནས་དེ་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་སྟོན་རེ་འདེགས་འཛོག་གི་བྱ་བ་དངོས་སུ་
མི་བྱེད་པས་བྱ་བའི་ཡུལ་མིན། དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་རེ་ཞུས་པའི་ཤུལ་དུམ་བུར་སོང་
བའམ་སིལ་མར་འཐོར་བ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་བྱ་བ་དེའི་དངོས་ཀྱི་བྱུང་བ་དོན་ཡིན་པས་བྱ་
བའི་ལས་སམ་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་འཛོག་ཀྱང་། གཅོད་པའི་བྱ་བ་ལས་འདས་ཟེན་
པའི་ཀ་བ་དང་གཏུང་མ་ལྟ་བུ་ནི་སྐབས་དེའི་བྱ་བའི་ཡུལ་མིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཐོར་པར་སྤགས་བརྗེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བརྗེ་རྒྱུའི་རྩམ་པ་དང་
ཐོར་པ་གཉིས་བྱ་བ་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་པས་དེའི་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡིན་
ཡང་ཐོར་པ་བརྗེ་མི་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། དཀོན་མཆོག་ལ་བྱུག་འཆོལ་བའི་ཆོ།
བྱུག་འཆོལ་བའི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་དཀོན་མཆོག་ཡིན་ཡང་བྱུག་འཆོལ་བའི་བྱ་བ་

དགོན་མཆོག་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། རྟ་ས་ནས་ལྷི་ལིར་འགྲོ་བའི་ཆེ་འགྲོ་བའི་བྱ་
བ་རྟ་ས་ནས་ལྷི་ལིར་བར་གྱི་ལམ་རིང་པོ་ལ་དངོས་སུ་འབྲུག་ཅིང་། ལྷི་ལི་ལ་དང་
པོ་ནས་དངོས་སུ་མི་འབྲུག་ཀྱང་ལྷི་ལི་དེའི་བྱ་བའི་ཡུལ་དང་། ལྷི་ལིར་སླེབས་པ་
དེའི་བྱ་བ་དོན་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་བདག་གཞན་དང་བྱ་
བྱེད་ལས་གསུམ་གྱི་འབྲུག་ཚུལ་མ་ཞོར་བར་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་། །

མདོར་ན་བདག་གཞན་གཉིས་དང་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་པོ་པན་ཚུན་
སྤང་ནས་སམ་ལྷོས་ནས་བྱ་བ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་འདྲིར་
རིགས་པ་ལ་སྤངས་པ་དག་གིས་མ་ཚོངས་བར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་སྟན་དུ་
སྤུལ་ལོ། །

དོགས་པ་གཅོད་པ།

གསུམ་པ་དེ་ལྟར་ཐག་ཆོད་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དོགས་པ་གཅོད་པ་ལ།
སི་རྩའི་འབྲེལ་ཆེན་ནི་གཞུང་དོན་གསལ་ལ་ཞིབ་འབྲུག་ཆེ་བ། རིགས་པ་ཐབ་
ལ། ཆ་ཆང་བ་སོགས་འཆད་ཚུལ་འབྲེལ་པ་གཞན་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་
ཤིང་། རིག་པའི་མིག་ལྟ་བུར་བཀྱར་བར་འོས་པས་བདག་གིས་སུམ་རྟགས་
གྱི་ཁུངས་གཏུགས་སའི་གཙོ་བོ་ཡང་ཡིན་མོད། རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་
པའི་ཆེ་དགག་སྐྱབ་དགོས་པ་དུ་མ་ཞིག་སྣང་བ་ནི་གོང་དུ་འང་བཀོད་ཟིན་ལ་
འདྲིར་ཡང་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། འབྲེལ་ཆེན་ལས། པོ་ནི་འདས་དང་གཞན་བསྐྱབ་
ཕྱིར། །ཞེས་པའི་ཐད་དུ་བྱེད་པ་པོའི་དངོས་པོ་དང་དེའི་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ལ་
ནི་བདག་ཅེས་བྱ་ཞིང་། དེས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་བྱ་བ་དང་
བཅས་པ་ལ་ནི་གཞན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་
པའི་བྱ་བ་ནི་བྱེད་པའི་ལས་དང་། བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་བ་ནི་བྱ་བའི་ལས་

ཞེས་གསུངས་པ་ལུང་རིགས་དང་མཐུན་ཡང་། སྤྲུལ་དངོས་པོ་བདག་དང་བྱི་མ་
དངོས་པོ་གཞན་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ནི་ཅུང་མི་ལེགས་པར་སྦྲུལ་སྟེ། དཔེར་ན།
ཡི་གེ་འབྲི་བའི་ཆེ་འབྲི་མཐུན་གྱི་ཚུལ་བ་དང་ལག་པས་སྦྲུ་གཡོ་འགུལ་གྱི་བྱ་
བ་ནི་དངོས་པོ་བདག་མ་ཡིན་ཞིང་། ཤོག་བྱ་ལ་ཡོད་པའི་སྦྲག་ཆའི་རི་མོ་རྒྱ་བ་
ནི་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་བ་ཡིན་ཡང་དངོས་པོ་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་
འདིའི་བདག་གཞན་ནི་བྱ་བ་གང་ལ་ཡོད་པའི་གཞི་ལ་གོ་དགོས་ཀྱི་འཇུག་བྱེད་
ཀྱི་བྱ་བ་ལ་མི་གོ་སྟེ། དཔེར་ན་བདག་འགྲོ་ཞེས་པའི་འགྲོ་བ་བདག་མ་ཡིན་པ་
དང་། གཞན་གསོད་པ་ལས་འཆི་བའི་བྱ་བ་གཞན་ལ་ཡོད་མོད་གཞན་ཡིན་
པར་འཇོག་དཀའ་བའི་བྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་བྱེད་པ་བདག་དང་བྱ་བ་གཞན་ཡིན་ན། བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་
བདག་གཞན་གཉིས་སུ་འདུ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་དུས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་
བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་། བདག་གཞན་གྱི་དབྱེ་བས་དེ་ཅམ་དུ་མ་བྱུང་
པར་གསུངས་པ་དང་ནང་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་
བ་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་བདག་གི་ཁོངས་སུ་འདུ་བ་དང་། བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་ཡོད་
པའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་གཞན་གྱི་ཁོངས་སུ་འདུ་བར་ཤེད་མཚུངས་སུ་
བསྟན་པ་ཉིད་ལེགས་པར་སྦྲུང་ངོ་། །

གཞན་ཡང་བཟོད་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། ཟོད་བྱེད་
ཀྱི་ཆོག་གིས་བདག་གཞན་དུས་གསུམ་སོ་སོར་སྟོན་ཚུལ་གཉིས་ཆ་མ་བྱེ་བར་
བསྐྱེས་ནས་འཆད་འདུག་པའང་ཅུང་ཅིང་པའི་སྟོན་ནོ། །ལྷགས་གསེར་དུ་འགྱུར་
བ་ཞེས་ལྷགས་རང་བཞིན་གྱིས་གསེར་དུ་འགྱུར་ཞེས་ཐ་སྙད་མཛད་པའང་
ཅུང་ཅིངས་ཏེ། ཕལ་པའི་ངག་ལ་བརྟན་དུ་མི་རུང་ཡང་། ཆད་ལྡན་གྱི་གཞུང་

ལ་ཐ་སྟོན་དེ་ལྟར་མི་རུང་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་འགྱུར་བ་ཞེས་པ་བདག་གི་མ་
མོ་གཤམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རང་ཆོག་སྟེ་ཕྱི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་
ལྷགས་རང་འགས་གྱིས་གསེར་དུ་འགྱུར་ཞེས་འཆད་ན་ལེགས་སོ། །

བདག་གཞན་ཤེད་མཚུངས་པ།

ཤེད་མཚུངས་གྱིས་བསྟན་ཚུལ་ནི། དངོས་པོ་གཞན་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་
དུ་སྒྱུར་བ་ན་དངོས་པོ་གཞན་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱང་གཞན་གྱི་ཁོངས་སུ་
བསྐྱབ་ནས་སྟོན་དགོས་པ་ཤེད་མཚུངས་པ་ཉིད་གྱིས་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་ལས་
གྱི་འབྲས་བུ་བསྐྱབ་པའི་རྒྱས་པ་མཉམ་པ་དང་། བྱ་ཆོག་གི་སྟོན་ཚུལ་མཚུངས་
པས་ན་ཤེད་མཚུངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་བདག་དང་
བདག་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱང་ལས་གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱབ་ཚུལ་མཉམ་པ་དང་
བྱེད་ཆོག་གི་སྟོན་ཚུལ་ཡང་མཉམ་པས་ན་བྱེད་ལས་ཐམས་ཅད་བདག་གི་ཁོངས་
སུ་བསྐྱབ་པའང་ཤེད་མཚུངས་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །

ཡང་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་བ་དེ་དག་དངོས་པོ་གཞན་གྱི་ཁོངས་
སུ་འདུ་ན། དངོས་པོ་བདག་ལ་ཡོད་པའི་བྱེད་པའང་དངོས་པོ་བདག་གི་ཁོངས་
སུ་འདུ་དགོས་པར་ཤེད་མཚུངས་ཡིན་ཏེ་རྒྱ་མཚན་ཀྱན་ནས་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ། །བྱ་བ་བྱས་ཟིན་འདས་པ་རྣམས་བདག་གཞན་གང་རུང་
གི་ཁོངས་སུ་མི་འདུ་སྟེ། བདག་གཞན་གང་རུང་དངོས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ་ཤེད་
མཚུངས་གྱིས་ཀྱང་སྟོན་པར་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་ལ་ཤེད་མཚུངས་ཅི་བའི་ཆོས་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བྱ་བ་བྱས་ཟིན་འདས་པ་དེ་གཞན་གྱི་ཁོངས་སུ་བསྐྱབ་
ན། བྱ་བ་བྱེད་འགྱུར་མ་འོངས་(པ་)དེ་དངོས་པོ་བདག་གི་ཁོངས་སུ་འདུ་དགོས་

བ་ནི་ཤེད་མཚུངས་ཡིན་ཡང་དེ་ལྟར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་བདག་གཞན་གཉིས་དུས་གསུམ་གྱི་ཁྲིངས་སུ་འདྲ་ཡང་དུས་
གསུམ་བདག་གཞན་གཉིས་གྱི་ཁྲིངས་སུ་བསྐྱུ་མི་བྱུ་བ་པའི་གནད་གིས། ཅ་
བར་བདག་གཞན་གཉིས་དང་། དུས་གསུམ་སོ་སོར་བཤད་ནས་སྟོན་འཇུག་
གི་རྒྱས་པས་སྟོན་ཚུལ་ཡང་སོ་སོར་འགྱུར་བ་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་གྱི་རྒྱས་པའི་
དབང་གིས་ཡིན་གྱི། རྒྱལ་པོའི་བཀའ་བཅད་ལྟ་བུ་སྤྱོད་བ་པོའི་འདོད་པས་དབང་
བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དདུལ་ཚུའི་སུམ་རྟགས་སུ་ལས་དང་བྱ་ཡུལ་
དོན་གཅིག་པར་གསུངས་པ་དེ་ཡང་འཐད་པར་མི་སེམས་ཏེ། སི་རྒྱའི་འགྲེལ་
ཆེན་དུ། གཞན་དུ་བྱེད་པའི་ལས་དང་བྱ་བའི་ལས་ཞེས་ལས་གྱི་ཆེག་ལ་གཉིས་
སུ་དབྱེ་བའང་དབྱེ་བ་དེ་དག་ཏུ་འདུས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་མ་ལོན་
ཞིང་། བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་བྱེད་པའི་ལས་དངོས་སོ་བདག་གི་ཁྲིངས་སུ་འདྲ་
བར་གསུངས་པ་དང་རང་གིས་ཀྱང་། གཞན་དང་དངོས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡི། །དབང་
དུ་བྱས་ནས་བྱེད་སོ་དང་། །དེ་ཡི་བྱེད་པ་གཉིས་སོ་ནི། །དངོས་སོ་བདག་ཡིན་བྱ་
ཡུལ་དང་། །བྱ་བ་གཉིས་སོ་དངོས་སོ་གཞན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཅ་འགྲེལ་
དང་ཡང་འགལ་ལ། གཞན་ཡང་བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་བ་ལ་བྱེད་པའི་ལས་
དང་། བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་ལས་ནི་བྱ་བའི་ལས་ཡིན་པ་འགོག་མི་རྒྱས་
ལ། སྤྱི་མ་བྱེད་པ་པོའི་ཁྲིངས་སུ་འདྲ་བ་དང་བྱི་མ་བྱ་བའི་ཡུལ་གྱི་ཁྲིངས་སུ་འདྲ་
བ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་ལས་དང་བྱ་ཡུལ་དོན་གཅིག་ཏུ་ག་ལ་རུང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་
ཤིང་གཙོད་ལྟ་བུར་སྒྱར་ན། ལྟ་རེ་འདེགས་འཛོག་གི་བྱ་བ་ནི་བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་
པའི་ལས་ཡིན་གྱི་བྱ་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ལ། གཅད་བྱའི་ཤིང་དེ་ནི་བྱ་བའི་ཡུལ་
ཡིན་ཡང་ལས་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལས་ཡིན་པར་ཐལ་

བ་སོགས་སྟོན་མང་བ་འོག་ཏུ་འང་གསལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགག་སྒྲིབ་དགོས་པ་
གཞན་ཡང་མང་མོད་གནད་མི་ཆེ་བས་ཆོག་རྫོབ་ཀྱི་འཛིགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །

གསེར་ཏྲོག་འབྲེལ་ཆེན་དུ་འང་བྱ་བྲེད་ལས་གསུམ་དང་བདག་གཞན་
གཉིས་སོགས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་པལ་ཆེར་ལེགས་བཤད་དུ་སྒྲུང་ཡང་མི་འཐད་པ་
ནི་འདི་ལྟར་མཆིས་ཏེ། ལྷག་པོར་འགྲོ་བའི་ཆེད་དུ་དབྱལ་པོས་འབད་པས་ནོར་
བཅའ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆེ་སྒྲུག་པོར་འགྲོ་བ་བྱ་བའི་ཡུལ་དང་། དབྱལ་པོ་ནི་བྲེད་
བ་པོ་གཙོ་བོ་དང་། འབད་བ་བྲེད་བ་པོ་པལ་བ་དང་། ནོར་ནི་ལས་དངོས་དང་།
བཅའ་བ་ནི་བྱ་བ་དངོས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། འབད་བ་ནི་བྲེད་བ་པོ་ལ་
ཡོད་པའི་བྱ་བ་ཡིན་ཀྱི་བྲེད་བ་པོ་པལ་བ་མ་ཡིན། ནོར་ཡང་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡིན་
ཀྱི་ལས་མིན་ཞིང་དེའི་སྐབས་ཀྱི་ནོར་ལ་ལྟ་བའི་མིག་དང་ལག་བ་སོགས་ནི་བྲེད་
བ་པོ་པལ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱ་བ་བྲེད་བ་པོ་ནི་ཡིན་ལ་བྲེད་བ་པོ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འབད་བ་བྱ་བ་དངོས་ཡིན་ཞིང་དེ་ཡང་བྲེད་བ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་
བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་བྲེད་བ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་བྲེད་པོ་ཞེས་མི་བརྗོད་དོ། །

བཅའ་བྱའི་ནོར་ཡང་བྱ་བ་གང་ལ་འབྲུག་པའི་ཡུལ་ཡིན་ཀྱི་ལས་མ་
ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆེད་དུ་ལག་པས་བྱམ་བ་འཛིན་ཅས་
བརྗོད་པའི་ཆེ་དབང་བསྐྱར་བ་བྱ་བའི་ཡུལ། ལག་བ་བྲེད་པ། བྱམ་བ་ལས།
འཛིན་པ་བྱ་བ་ཡིན་ཞིང་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་དབང་སྐྱར་བ་པོ་སྒྲུ་མ་ནི་བྲེད་བ་པོ་
གཙོ་བོ་དང་། ལྷག་དང་བྱམ་བ་དག་ནི་དབང་སྐྱར་བའི་བྲེད་པོ་པལ་བ་ཡིན་ཀྱི་
བྲེད་བ་དང་ལས་མ་ཡིན། དབང་བསྐྱར་བ་ནི་བྱ་བ་ཡིན་ཀྱི་བྱ་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་
ཞིང་། དབང་གང་དུ་བསྐྱར་བྱའི་གདུལ་བྱ་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡིན་ཀྱི་ལས་མ་ཡིན་
ཞིང་། དབང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་དང་ལས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱིར་བུམ་པ་གཟུང་བར་བྱ་ཞེས་པའི་ཆོ། ཁྱེད་བྱ་
བའི་ཡུལ་དང་། བུམ་པ་ལས། གཟུང་བ་བྱ་བ། བྱེད་པ་ཤུགས་ལས་རྟོགས་
དགོས་ཞེས་གསུངས་ནའང་དོན་དངོས་ནི་ཁྱེད་བྱེད་པ་དང་། གཟུང་བ་བྱ་བ།
བུམ་པ་དང་ཁྱེད་ཆུ་སོགས་ནི་ཁྱེད་བྱེད་པ་སོ་པལ་པ། བུམ་པ་འཛིན་པ་སོ་ནི་
བྱེད་པ་སོ་གཙོ་སོ་དང་། བུམ་པ་དེ་བྱེད་སོ་པལ་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་དངོས་སུ་
བསྟན་པས་དེའི་ཤུགས་ལ་བྱེད་པ་སོ་གཙོ་སོ་བསྟན་ཏོ། །གང་བཟུང་བའི་གཟུགས་
ཕྱང་དང་བཟུས་པའི་རི་མ་དག་པ་གཉིས་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡིན་པས་གཞན་ཀྱང་
ལའང་དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱེ་བར་བྱའོ། །དེ་དག་ལ་དགག་སྒྲིབ་ཀྱི་ཚད་པ་དང་སྒྲར་
ནས་བཞོད་ན་ཡིག་རྩེ་ཆེ་བ་དང་དོན་གཉིས་ཅན་འགའ་ཞིག་དབྱ་འཛོམས་པའི་
ཉིན་ཡོད་པས་མ་བཞོད།

དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱེས་ན་ནི། བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་གང་དང་གང་ཡིན་
ཡང་བྱ་བ་ལ་དངོས་སུ་ཞུགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་མཁན་གཙོ་སོ་ནི་དེའི་
སྐབས་ཀྱི་བྱེད་པ་སོ་གཙོ་སོ་དང་། དེས་བསྐྱེལ་བ་ལས་བྱ་བ་དངོས་སུ་སྟོན་པ་
དེ་ནི་བྱེད་པ་སོ་པལ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། དམག་དཔོན་གྱིས་རི་ལྷར་བསྐྱེལ་བ་
ལྷར་དམག་མིས་མི་བསད་ན་བྱེད་པ་སོ་གཙོ་སོ་དམག་དཔོན་དེ་ཡིན་ལ། དམག་
མི་བྱེད་པ་སོ་པལ་པ་ཡིན་ཡང་། དམག་མིས་རང་མོས་སུ་མི་བསད་ན་དམག་མི་
དེ་བྱེད་པ་སོ་གཙོ་སོ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

དེ་ལྷར་བསྐྱེལ་བའི་བྱ་བ་གཉིས་ལས་བྱེད་པ་སོའི་སྟེང་དུ་ངོས་གཟུང་
དགོས་པས་བྱ་བའམ་ལས་ནི་བྱེད་པ་སོ་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་བ། བྱ་བའི་ཡུལ་གྱི་སྟེང་
དུ་ངོས་གཟུང་དགོས་པའི་བྱ་བའམ་ལས་ནི་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་བ་ཡིན་
ཏེ། དཔེར་ན་དམག་མིས་མཚོན་ཐོགས་པ་དང་ལག་པས་སྟངས་སྟབས་བྱེད་

བ་སོགས་ནི་བྱེད་བ་པོ་དམག་མི་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་བ་དང་། བ་རོལ་པོ་ལ་མཆོད་
བསྐྱེད་ཏེ་མ་བཟོས་བ་དང་སྟོག་ཆད་བ་སོགས་ནི་བྱ་བའི་ཡུལ་དེའི་སྟེང་དུ་ཡོད་
པའི་བྱ་བ་ཡིན་བ་སྤར་བ་ཤད་བ་ལྟར་རོ། །ལས་ནི་བྱེད་བ་པོ་གང་དང་གང་ཡིན་
ཡང་དེས་གསར་དུ་བསྐྱབ་པའི་བྱ་བའམ་བྱ་བ་དེའི་ལག་རྩིས་གསར་དུ་ཐོན་བ་
རྣམས་ནི་ལས་ཞེས་བྱ་ལ། བྱ་བ་གང་ལ་དངོས་སུ་འབྲུག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
གཞི་ནི་བྱ་བའི་ཡུལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་འཛིག་
དགོས་བ་སྤར་ལྟར་རོ། །

དགེ་སྤྲིག་གི་ལས་གསོག་ཚུལ་བསྟན་པ།

འདི་དག་དཔེར་བྱས་ནས་དགེ་སྤྲིག་གི་ལས་རིམ་ལྟར་གསོག་ཚུལ་དཔེ་
ཅུམ་བསྟན་ན། འཕགས་བ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གཏན་ལ་དབབ་པའི་བསྐྱབ་བ་ལས།
བྱས་བསགས་ཀྱི་ལས་ལ་སྤྱ་བཞི་གསུངས་ཏེ་སྟོག་གཅོད་བ་ལྟ་བུར་བྱས་ལ་མ་
བསགས་བ་ནི་མི་མཁས་པར་བྱེད་བ་སྟེ་འདུ་ཤེས་འབྱུང་ནས་བྱས་བ་དང་། མི་
ལམ་ན་བྱས་བ་དང་། ཆེད་དུ་མ་བྱས་བ་སྟེ། རོ་སྤང་མ་བྱུང་བར་བྱས་བ་དང་།
གཞན་གྱིས་ནན་ཀྱི་བྱེད་དུ་བཅུག་བ་དང་། ལན་གཅིག་ཁོ་ནར་བྱས་ཤིང་དེ་ནས་
ཀྱང་འགྱོད་བ་དང་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བས་འགྱོད་སེམས་དྲག་པོས་སྤོང་བ་དང་
བཤགས་བ་དང་། རྣམ་སྤྲིན་མ་བསྐྱེད་པར་འཛིག་རྟེན་བས་ཆགས་བྲལ་གྱི་ས་
པོན་ཉམས་སྦྱང་བ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ས་པོན་ཡང་དག་
པར་བཅོམ་བ་ལྟ་བུའོ། །

སྟོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་བསགས་ལ་མ་བྱས་བ་ནི་སྟོག་གཅོད་པའི་
ཕྱིར་ཡུན་རིང་པོ་ནས་རྩིས་སུ་རྟོག་ཅིང་དཔྱོད་པར་བྱེད་ལ་སྟོག་ནི་མ་བཅད་

བཤོ། །ལས་བྱས་ལ་བསགས་བ་ནི་རང་གིས་བསམ་བཞིན་དུ་གསོད་པའི་སྒྲིང་
བ་བརྩམས་བ་གང་ཡིན་པའོ། །མ་བྱས་ཤིང་མ་བསགས་བ་ནི་གསོད་སེམས་
སྒྲིས་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་འགྲོད་པ་དང་གཉིན་པོས་སེལ་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་བ་ལྟར་གསོད་སེམས་ཡུད་ཅམ་ཡུད་ཅམ་སྒྲིས་ཀྱང་རྒྱན་མི་བསྐང་
བ་སྟེ་འགྲོད་པས་སེལ་བའམ་གཉིན་པོས་སེལ་བ་ལྟ་བུའོ། །

རང་ངོས་ནས་གསོད་སེམས་སྐད་ཅིག་ཅམ་སྒྲིས་བྱིན་ཆད་བྱས་བ་
ཡིན་ལ། བསགས་བ་ནི་དེའི་རྒྱན་མཐུད་ནས་ཆ་དུ་མ་བསྒྲོན་ཏེ་ཤུགས་རྩེ་ཆར་
གཏོང་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མ་བྱིན་པར་ལེན་བ་སོགས་མི་དགེ་བ་གཞན་ཀྱན་
ལའང་རིགས་བསྐྱེས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

སྟོག་གཅོད་སྟོང་བ་ལྟ་བུར་སྐྱར་ན་གཞན་གྱི་དབང་གིས་སྟོག་གཅོད་
སྟོང་བའི་སེམས་བ་ཡུད་ཅམ་ཡུད་ཅམ་སྒྲིས་ཀྱང་རྒྱན་མ་བསྐངས་བའམ་འདུན་
བ་ལོག་བ་ལྟ་བུ་ནི་སྟོག་གཅོད་སྟོང་བའི་ལས་བྱས་བསགས་གཉིས་ཀ་མ་
ཡིན་པའོ། །རང་ངོས་ནས་སྟོང་སེམས་རྒྱན་དུ་བསྒྲོན་ཏེ་ཤུགས་རྩེ་ཆར་གཏོང་
བ་ནི་ལས་བྱས་ལ་བསགས་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །གོང་ལྟར་མི་འདོད་བཞིན་
དུ་གཞན་གྱིས་སྟོང་དུ་བཅུག་པ་དང་། རྟོར་ནས་སྟོང་བ་དང་། གཞན་ངོ་བསྐྱང་
བའི་ཆེད་དུ་སྟོང་བ་སོགས་ནི་སྟོག་གཅོད་སྟོང་བའི་ལས་བསགས་ལ་མ་བྱས་
པའོ། །ཁྱི་ལམ་དང་སྟོ་བའི་སྐབས་ཀྱི་སྟོང་སེམས་ལྟ་བུ་ཡང་བྱས་བསགས་
གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགེ་བའི་ལས་ཀྱན་ལ་བསྐྱེ་བར་བྱའོ། །དགེ་
མི་དགེ་གང་ཡིན་ཡང་རྣམ་སྤྲིན་སྟོང་བར་འགྱུར་བའི་ངེས་པའི་ལས་ནི་བྱས་
བསགས་གཉིས་ཀའི་ལས་གང་ཡིན་པའོ། །

སྟོང་བར་འགྱུར་བའི་མ་ངེས་པའི་ལས་ནི་དེ་གཉིས་གང་དུང་མ་ཆར་

བའི་ལས་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སའི་དངོས་གཞི་ལས། སྟོང་བར་འགྱུར་བའི་
 དེས་པའི་ལས་ནི། བསམ་བཞིན་དུ་བྱས་ལ་བསགས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །སྟོང་
 བར་འགྱུར་བའི་མ་དེས་པའི་ལས་ནི། བསམ་བཞིན་དུ་བྱས་ལ་མ་བསགས་པའི་
 ལས་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤང་སྤང་མ་འཛོལ་བ་ཞིག་འདོད་
 བ་གནད་འདི་ལ་མཁས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་གཟབ་དགོས་པར་སྤང་ངོ་། །

དེ་ཡང་བཤན་བས་ལུག་གསོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུར་སྤང་ན་བཤན་པ་ནི་
 ལུག་གསོད་པའི་བྱེད་པ་པོ་དང་། དེའི་གཡོག་དང་ལག་ཆ་སོགས་ནི་དེའི་བྱེད་
 པ་པོ་པལ་བ་ཡིན་ལ། ལུག་དེ་གསོད་སེམས་སྦྱེས་པ་ནས་གསོད་པའི་བྱ་
 པ་མ་རྫོགས་བར་གྱི་སྦྱར་བ་དག་ནི་བྱེད་པ་པོ་བཤན་པ་ལ་ཡོད་པའི་བྱེད་པའི་
 ལས་ཡིན། ལུག་དེ་ལ་མ་ཐོན་པའམ་བཞིགས་ནས་ཤི་བའི་བར་ལུག་དེའི་སྤང་
 དུ་ཡོད་པའི་བྱ་བ་རྣམས་ནི་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་ལས་དང་། གསད་པའི་
 བྱ་བ་དང་སྤང་པའི་ལུག་དང་དེ་ཤི་བ་དང་དེའི་ཤ་ཐོབ་པ་དག་ནི་དེའི་བྱ་བའི་
 ཡུལ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་བཤན་བས་སྟོག་གཅོད་པའི་སྤྲིག་པའི་ལས་ལུག་ལའང་ཡོད་
 པར་འགྱུར་ཏེ། བྱ་བའི་ལས་དེ་ལ་ཡོད་པས་སོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། དག་སྤྲིག་
 འབྲུག་པའི་ལས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བྱེད་པའི་ལས་ཡིན་པས་དེ་ནི་བྱེད་པ་པོ་གཙོ་བོ་
 དེ་ལ་ཡོད་ཅིང་། བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་མེད་པས་སྟོག་གཅོད་ཀྱི་སྤྲིག་པའི་ལས་ནི་དེའི་
 བྱེད་པ་པོ་ཁོ་ནར་གཞག་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། དཔོན་ངན་གྱིས་གཡོག་པོར་
 མི་གསོད་དུ་བཅུག་ན་མི་བསད་པའི་ཉེས་པ་ཆེ་ཤོས་དཔོན་ངན་དེ་ལ་ཡོད་ཅིང་།
 གཡོག་དེ་ལ་མེད་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁྲིམས་དང་ཡང་མཐུན་ནོ། །

ལས་དང་བྱ་བའི་ཡུལ་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དག་ལ་ནི་ལུག་གསོད་པ་

པོ་ལ་སློག་གཅོད་ཀྱི་སྤྲིག་པའི་ལས་མེད་པ་དང་། ལས་དེ་ལྷག་ལ་ཡོད་པར་ཐལ་
བ་དང་། ལྷག་ཀྱང་སློག་གཅོད་ཀྱི་སྤྲིག་པའི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སོགས་
དགེ་སྤྲིག་གི་ལས་གོ་ལྷོག་ནས་སྤྲོད་གོས་པར་འགྱུར་རོ། །

སྤུལ་པ། བདེ་བ་འདོད་ན་ལས་འབྲས་བསྐྱུང་དགོས་ཤིང་། །རིག་
གནས་སྤྲོ་རྣམས་ལས་འབྲས་ཤེས་དགོས་པས། །དགེ་ལེགས་ཀྱི་རྩ་བར་
ཆེས་བསྟགས་ན། །ལས་འབྲས་རྣམ་གཞག་དཔེ་ཅུ་འདི་ན་གསལ། །འཆད་ན་
དོན་གཉིས་ཅན་ལ་མེ་ལོང་བཞིན། །ཅོམ་ན་ཆོག་སྦྱར་སྟོན་པའི་བྱི་ཟེའི་སྟུ། །ཅོད་
ན་ལོག་རྟོག་དཔྱད་འཛོམས་ཅིབ་བརྒྱ་བ། །མཁས་པའི་བྱ་བ་རྣམ་གསུམ་དཔལ་
དུ་ཤར། །ཞེས་པའོ། །

རྫོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དང་འབྲེལ་བའི་དུས་གསུམ་དང་བདག་གཞན།

གསུམ་པ་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དང་འབྲེལ་བའི་དུས་གསུམ་དང་བདག་
གཞན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ། སྦྱར་བསྟན་པ་དང་། བྱེད་པར་བསྟན་པ་གཉིས་ལས།
རྫོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དང་འབྲེལ་བའི་བདག་གཞན་དུས་གསུམ་སྦྱར་
བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། སྦྱར་བརྫོད་བྱའི་དོན་ལ་དུས་གསུམ་དང་བདག་གཞན་གྱི་
དབྱེ་བ་སོ་སོར་ཡོད་པའི་དབང་གིས་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ལའང་དུས་གསུམ་དང་
བདག་གཞན་སོ་སོར་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་སོ་སོར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་
གི་འཇུག་ཚུལ་དག་ནི་རྟགས་འཇུག་གི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ་དགའ་བའི་
གནད་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །

འདི་དག་སི་དུ་འབྲེལ་ཆེན་སོགས་ལ་རྒྱས་པར་བཀོད་སྤྱད་ཡང་དབྱིས་

ཕྱིན་པ་ཞིག་མི་སྣང་བས། འདིར་ད་ཕྱིས་ཕྱིན་པ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་དཔེར་བཞིན་
དང་སྤྱད་ནས་འགྲེལ་བཞིན་བྱས་ན་བདེ་ལྷག་ཏུ་ཉོག་གས་པར་འགྱུར་སྟེ། དེ་
གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་ནི་དཔེར་ན། ཅུ་བསྟོལ་ཞེས་བཞིན་པའི་ཆེ་ཅུ་འཁོལ་རུང་
མ་འཁོལ་རུང་ཅུ་སྟོལ་བ་པོ་གཞན་ཞིག་གིས་བསྟོལ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དངོས་
སུ་བསྟན་པས་བྱེད་པ་པོ་གཞན་འདྲེན་དང་། ཅུ་འཁོལ་ཞེས་བཞིན་པའི་ཆེ་ཅུ་
སྟོལ་བ་པོ་དོན་ལ་ཡོད་རུང་མེད་རུང་སྟོལ་བ་པོ་དངོས་སུ་མི་གསལ་བར་རང་
བྱུགས་ཀྱིས་འཁོལ་བ་ལྟ་བུར་བསྟན་པས་བྱེད་པ་པོ་གཞན་འདྲེན་མིན་པའི་
ཆོག་ཅེས་བྱའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་ལོ་འཁོར་ཞེས་བཞིན་པའི་ཆེ་འཁོར་ལོ་སྟོར་མཁན་
དངོས་སུ་མི་གསལ་བར་རང་བྱུགས་ཀྱིས་འཁོར་བ་ལྟ་བུར་དངོས་སུ་བསྟན།
འཁོར་ལོ་བསྟོར་ཞེས་བཞིན་པའི་ཆེ་འཁོར་ལོ་འཁོར་རམ་མ་འཁོར་ཡང་རུང་
སྟོར་མཁན་ཞིག་ཡོད་པ་དངོས་སུ་བསྟན་པས་སྤྲ་མ་བྱེད་པོ་གཞན་འདྲེན་མིན་
པ་དང་ཕྱི་མ་བྱེད་པོ་གཞན་འདྲེན་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ལམ་བཀག་ཅེས་བཞིན་
པའི་ཆེ་ལམ་འགགས་རུང་མ་འགགས་ཀྱང་རུང་གཞན་ཞིག་ནས་བཀག་པའི་
བྱ་བ་དངོས་སུ་བསྟན། ལམ་འགགས་ཞེས་བཞིན་པའི་ཆེ་ལམ་བཀག་པའི་བྱ་
བ་བྱེད་པ་པོ་གཞན་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་ཡང་ལམ་དུ་འགྲོ་ས་མེད་པར་འགགས་
པ་ཅམ་དངོས་སུ་བསྟན་པས་སྤྲ་མ་བྱེད་པ་པོ་གཞན་འདྲེན་དང་ཕྱི་མ་བྱེད་པ་པོ་
གཞན་འདྲེན་མིན་པའི་ཆོག་ཅེས་བྱའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ས་འགྲུལ་ཞེས་བཞིན་པའི་ཆེ་འགྲུལ་བར་བྱེད་པ་པོ་དངོས་
སུ་མི་གསལ་བར་རང་བྱུགས་ཀྱིས་འགྲུལ་བ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ་དང་། ས་བསྐྱལ་
ཞེས་བཞིན་པའི་ཆེ་སྐྱལ་བྱེད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་དངོས་སུ་བསྟན་ཀྱང་ས་འགྲུལ་བ་

དངོས་སུ་མ་བསྟན་པས་སྒྲ་མ་བྱེད་པ་པོ་གཞན་འདྲན་མིན་པ་དང་བྱི་མ་ཡིན་པ་
དང་། མྱོག་བཅད་ཅེས་པས་བྱེད་པ་པོ་གཞན་འདྲན་དང་། མྱོག་ཆད་ཅེས་པ་
བྱེད་པ་པོ་གཞན་འདྲན་མིན་པ་ལྟ་བུའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་པོ་གཞན་འདྲན་གྱི་ཆོག་གང་ཡིན་ཡང་བདག་
གཞན་གྱི་དབྱེ་བ་དངོས་སུ་ཡོད་ལ། བྱེད་པ་པོ་གཞན་འདྲན་མིན་པ་གང་ཡིན་པ་
ལ་དེ་ལྟར་མེད་དོ། །སུམ་རྟགས་ཀྱི་མཁན་པོ་པལ་ཆེར་གྱིས་ལྷགས་གསེར་དུ་
འགྱུར་ཞེས་པའི་ཆོ། ཆོག་གི་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་དང་བདག་གཞན་སོ་སོར་མི་
སྟོན་པ་ལ་བསམ་ནས། དེ་ལ་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་སོ་སོར་མེད་པའི་ཚུལ་རྒྱས་
པར་སྟོན་པ་ནི་རྫོད་བྱེད་ཆོག་གིས་སྟོན་ཚུལ་དང་། བརྫོད་བྱའི་དོན་གྱི་གནས་
ཚུལ་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་རིག་བྱེད་སྤྱོད་པའི་ལྟ་བ་ལྟར་ལེན་པ་ཅམ་མོ། །དེ་བཞིན་
དུ་བྱ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གཞན་ལའང་རིགས་བསྐྱེས་ཏེ་དབྱེ་ཚུལ་དང་འཇུག་ཚུལ་ལ་
མ་རྫོངས་པ་གལ་ཆེའོ། །

བྱེད་པར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་བྱེད་པར་བསྟན་པ་ནི། དེས་ན་བདག་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་
གསལ་པོར་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ཆོག་བྱེད་པ་པོ་གཞན་འདྲན་གྱི་ཆོག་གི་
དོན་དང་། བདག་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་སོ་སོར་མི་གསལ་པའི་བྱ་བྱེད་པ་པོ་
གཞན་འདྲན་མ་ཡིན་པའི་ཆོག་གི་དོན་ནོ། །མཆན་གཞི་གོང་དུ་གསལ་བ་ལྟར་
རོ། །འདིར་ཆོག་ཅེས་པ་མིང་ཆོག་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཆོག་མིན་གྱི་ཆོག་གྲོགས་
སྤྱར་ཞེས་པའི་ཆོག་སྟེ་མིང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོག་ལ་བྱའོ། །དེ་དག་
དུས་གསུམ་དང་བདག་གཞན་སོ་སོར་འཇུག་པ་ཡང་རང་ཆོག་འགྱུར་བ་དང་
ཆོག་གྲོགས་འགྱུར་བ་གང་རུང་གིས་འཇུག་དགོས་པས།

རང་ཆོག་འགྱུར་བ།

དང་པོ་ནི་གསུང་རབ་བསྐྱུགས་ལྟ་བུར་མཆོན་ན་སྟོགས་ཤིག་ཅེས་
 བའི་བསྐྱུག་རྒྱུ་ཡི་གསུང་རབ་དེ་ཉིད་སྟོག་པ་པོས་བསྐྱུགས་བྱུང་ལྟ་བུ་དང་།
 བསམ་གཏན་སྟོམས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྟོམ་བྱའི་བསམ་གཏན་
 རི་བདག་གིས་སྟོམ་བཞིན་པ་དང་བསྟོམས་ནས་ཀྱང་ནན་ཏན་བྱ་ཞེས་པ་དང་།
 བསྐྱུག་བྱའི་ལྟ་དེ་བསྐྱུགས་ནས་སྐྱབ་པ་པོ་ལ་དངོས་བྱུང་ཐོབ་ཅེས་པ་དང་།
 ཚུ་རྒྱན་ཁོག་ཅིག་ཅེས་བསྐྱུལ་བ་ལ་བརྟེན་དགག་བྱའི་ཚུ་རྒྱན་དེ་ཉིད་འགོག་
 བར་བརྩམས་ཏེ་བཀག་པ་ལས་ཞིང་ཁ་བཟོ་ཞེས་པ་དང་། བསྐྱུང་བྱའི་ཚུ་
 ཁྲིམས་སྤང་བར་བྱེད། བསྐྱུངས་ནས་བདེ་བས་ཉག་ཏུ་སྤངས་ཤིག་གྱུ་ཞེས་
 པ་དང་། འགྲུག་བྱའི་འཁོན་པོ་འགྲུགས་པར་བྱེད། བཀྲུག་ནས་སྤར་ཡང་ཁྲུག་
 ཅིག་ཅེས་པ་དང་། བཏུང་བྱའི་ཚུ་སྤངས་ཤིག་འཐུང་བར་བྱེད། བཏུངས་ནས་
 སྟོམ་པའི་གདུང་བ་སེལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཉི་མ་ཤར་ནས་འདུག་ཉི་མ་འཆར་
 བཞིན་པ་དང་། ཉི་མ་འཆར་བར་འགྱུར། དག་ཆན་བསྟེན་ནས་ཆོས་ལྷ། རྟེན་
 གྱི་འདུག་བསྟེན་པར་འགྱུར། ཆོ་བསྤངས་པ་དང་། སྤང་བཞིན་པ། བསྤང་
 བར་འགྱུར་བ། ཆོ་སྤངས་ཤིག་སྤྱིང་བྱའི་ཡི་གེ་དེ་ཉིད་སྤྱིང་བཞིན་པ། ཡི་གེ་
 སྤྱིངས་ནས་ཡོད། ལྷར་ཏུ་སྤྱིངས་ཤིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ནམས་སོ། །སྟོན་རྗེས་
 མིང་གསུམ་ཅི་རིགས་པར་འགྱུར་བ་ལས་དུས་གསུམ་སོ་སོར་སྟོན་དགོས་པ་
 གཞན་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་བསྟེན་བར་བྱའོ། །

ཆོག་ཐོགས་འགྱུར་བ།

གཉིས་པ་ཆོག་ཐོགས་འགྱུར་བ་ནི། མིག་གིས་མཐོང་ལྟ་བུ། མཐོང་
 ཟེན་པ། མཐོང་བཞིན་པ། མཐོང་བར་འགྱུར་བ། དབྱར་མཆོ་འཕེལ་ནས་ཟམ་པ་

འབྲེར། དབྱར་མཆོ་འཕེལ་བཞིན་པ། འཕེལ་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་དང་། གདན་
ལ་བཞུགས་པ། བཞུགས་བཞིན་པ། བཞུགས་པར་འགྱུར་པ། སྐྱ་བཞེངས་ཟིན།
བཞེངས་ཀྱིན་འདུག བཞེངས་པར་འགྱུར་པ། ལྷ་མ་མཇལ་ཆོར། མཇལ་གྱི་ཡོད།
མཇལ་བའི་གཤམས་ཀྱིད། སློབ་སློང་ལ་བཙོན་ཟིན། བཙོན་གྱིན་ཡོད། བཙོན་པར་
བྱའོ། །དག་ལས་འཐབ་ནས་རྒྱལ། འཐབ་བཞིན་པ། འཐབ་པར་བརྩམས། འཐབ་
པར་རྩམས་ཞེས་དང་། ལེགས་ཉེས་རྟོགས་ནས་སྤང་སྤང་ཀྱིད། རྟོགས་ཀྱིན་ཡོད།
རྟོགས་པར་ཉེ་བ་ཞེས་པ་དང་། བཀའ་ཤིན་པོར་ནས་ཡོད། ཤན་བཞིན་པ་ཡིན།
ཤན་པར་བྱ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དུས་གསུམ་རེའུ་མིག་རྣམས་ལ་གཟིགས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་
རྒྱས་པར་སློབ་པར་འོས་སོ། །

བྱ་བྱེད་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོག་ཡིན་ཡང་མིང་རྒྱང་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོ་མིང་
གི་ཆ་ཁོ་ནར་སོང་བ་ནི། དཔེར་ན། སྐྱབས་གནས། ཉན་ཐོས་འོད་སྤང་། སྤྲིངས་
ཡིག་སློགས་པ། རྒྱགས་སློང་། རྗེས་དཔག་རིལ་བསྐྱགས། རྟོགས་ལྡན། དག་
བཙོམ་པ། བཀའ་འགྱུར། སེམས་བྱུང་། ཆོས་འབྱུང་། ཆེབས་རྟ། མེས་བསྐྱེགས་
བའི་ས་པག་ལ་སློབ་གཙུག་ཅེས་བརྗོད་དགོས་མོད་ཆོག་བསྐྱུས་ནས་སོ་པག་ཅེས་
བརྗོད་པ་ལྟ་བུའི་མིང་རྒྱང་དག་ལ་ནི་པལ་ཆེར་འདོད་རྒྱལ་གྱི་མིང་མང་ཞིང་། དེ་
ཡང་བརྗོད་བདེའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མང་བས་དོན་འཁྲུལ་མེད་དུ་གོ་བར་བྱས་
པས་ཆོག་གི་དེ་ལ་དུས་གསུམ་དང་བདག་གཞན་སོགས་སུ་སྦྱར་ནས་བཤད་
པར་བྱ་མི་དགོས་སོ། །

སྐྱས་པ། བརྟ་སྟོན་གཞུང་ལུགས་སྐྱ་བར་མིག་སྦྱིན་མཆོག །གང་
གི་འབྲེལ་ཆེན་གསུམ་པོར་ཆེར་གྱུས་ཀྱང་། །དག་ཐེར་དཔྱོད་པ་རིགས་པའི་
ལུགས་ཡིན་པས། །གཞལ་དཀའི་ཤིན་ནི་སུན་འབྱིན་སུ་ཡིས་བྱས། །གཞུང་

ལྷགས་ཀྱན་གསལ་འགོང་བར་མ་སྟོབས་ཀྱང་། །བད་སྟོད་མཁའ་ལ་ཕྱར་བའི་
གཤོག་ཅལ་གྱིས། དེང་འདིར་སུམ་ཏྲགས་སྤྲ་བའི་བྱིས་བྱའི་ཆོགས། །དབའ་
རབ་བགོང་བའི་བྱང་ཆེན་ང་མིན་སུ། །ཡང་ན་གཞུང་བརྒྱར་སྤྲ་བའི་ཉི་མ་
ཉུབ། །བཙུ་ཕག་རིག་པར་སྟོ་ཐུན་འཐིབས་པའི་དུས། །སྟོ་སྤར་སྤྲ་བའི་ཐན་
བྱ་ཁང་ཉིང་དུ། །བསྐྱེདས་ཉི་རང་སྐྱད་སྟོག་གས་འཕྱང་མོ་ཉུག །ཅེས་བར་
སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་དོ། །

བ༽ རྗེས་འཇུག་གི་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་ཚུལ།

གསུམ་པ། རྗེས་འཇུག་ནང་གསེས་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་དང་ཕན་ཚུན་འཕྲད་
པའི་རྟགས་ཀྱིས་རིམ་ལྔར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་
བཤད་པའོ། །

རྟགས་ཀྱི་འཇུག་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ།

དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། ཅ་བར།

རྗེས་འཇུག་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་ལ། །

ཕོ་མོ་མ་ནིང་གསུམ་དུ་དབྱེ། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། སྒར་བཤད་པའི་རྗེས་འཇུག་བཅུ་ལས། ག་ད་བ་
ས་བཞི་རང་རང་གི་མིང་གཞིའི་རྗེས་སུ་སྦྱར་བའི་ཆེ་སྒྲ་གདངས་དྲག་པོའི་ཚུལ་
ཀྱིས་འཇུག་པས་རྗེས་འཇུག་གི་ཕོ་ཡིག་དང་། ང་མ་འ་གསུམ་ཡང་དེ་བཞིན་
མིང་གཞི་ལ་སྦྱར་བའི་ཆེ་སྒྲ་མ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྒྲ་གདངས་ཞན་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་འཇུག་
པའི་མོ་ཡིག་དང་། བ་ར་ལ་གསུམ་ཡང་དེ་བཞིན་ལྟོས་ཏེ་སྒྲ་གདངས་དྲག་ཞན་
དམིགས་བསལ་མེད་པར་རན་པར་འཇུག་པས་ན་རྗེས་འཇུག་གི་མ་ནིང་ཞེས་བྱ་
སྟེ་གསུམ་དུ་བསྒྱུས་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །

ཡག་ལག་གི་དབྱེ་བ་བརྒྱད།

དེ་ལ་ཡན་ལག་གིས་དབྱེ་ན་བརྒྱད་དེ། ཅ་བར།

1 སྐབས་འདྲིང་མིང་གཞི་ལ་རྗེས་འཇུག་གི་རྟགས་ཀྱིས་འཇུག་ཚུལ་ཞེས་གསལ།

མོ་ལ་སྟེས་བྱ་རབ་འབྲིང་གསུམ། །

མོ་ལ་མོ་དང་ཡིན་ཏུ་མོ། །

མ་ནིང་འབྲུར་དང་མཆན་གཉིས་དང་། །

མཆན་མེད་དག་དང་གསུམ་དུ་འདོད། །

ཅེས་བ་ལྟར། རྗེས་འབྲུག་ག་ཡིག་ཡང་འབྲུག་ཅན་གང་ཡིན་བ་སྟེས་བྱ་རབ་དང་། རྗེས་འབྲུག་བ་ཡིག་ཡང་འབྲུག་ཅན་གང་ཡིན་བ་དེ་སྟེས་བྱ་འབྲིང་དང་། ཡང་འབྲུག་མ་ཞུགས་པའི་རྗེས་འབྲུག་ག་བ་གཉིས་དང་། ད་དང་ས་བཞི་མོ་ནི་སྟེས་བྱ་ཐ་མ་ཡིན་ཏེ།

སྟེས་བྱ་རབས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད།

དཔེར་ན། རྒྱུང་གིས་བཀྲགས་ན་ཐག་པས་བཀྲིགས། །སྟུགས་ལ་མི་འཛེམས་སྟོགས་པའི་གཤེས། །རིགས་བ་གཅིག་གིས་ཐམས་ཅད་ཞིགས། །རྟེན་འབྲེལ་མ་བསྐྱིགས་ན་ཡང་འགྲིགས། །རི་ཡི་རོགས་སུ་བསྟོགས་བྱེད་དེ། །རྫོ་ཆེན་བཅགས་ནས་བྱེ་མར་འཐགས། །གང་ལ་ཆགས་པའི་ཡུལ་ནི་ཡིད་དུ་འཇགས། །སྟེགས་དུས་མི་ལ་བརྟན་འདོགས་ཡིན་ཏུ་མང་། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ་ག་ཡང་འབྲུག་ཅན་སྟེས་བྱ་རབ་ཀྱི་དཔེའོ། །

སྟེས་བྱ་འབྲིང་གི་དཔེར་བརྗོད།

ཐབས་ཤེས་ཐབ་ཅིང་སྟོབས་བ་ཆེ། །ཤེབས་བྱམས་འདེགས་པའི་གྲབས་གཤོམ་བྱེད། །གཤེབས་ཤིང་བཀྲབས་ནས་བཟང་བ་བསྐྱབས། །གཏུབས་ཤིང་བཅབས་ནས་བསྐྱབས་བ་ལགས། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ་བ་ཡང་འབྲུག་ཅན་སྟེས་བྱ་འབྲིང་གི་དཔེའོ། །

སྐྱེས་བུ་ཐ་མའི་དཔེར་བརྟེན།

ཤེས་རིག་ཐབ་ན་སྐྱེས་བུ་རབ། །དམག་འཐབ་འཁྲུག་ཅོད་དམག་
མའི་ལས། །འབད་མེད་ལྟོད་ལྟོད་བག་མེད་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྐྱེས་བུ་ཐ་
མའི་དཔེའོ། །

མོ་ཅམ་གྱི་དཔེར་བརྟེན།

རྗེས་འཇུག་མོ་ང་མ་གཉིས་ནི་ཡང་འཇུག་དང་བཅས་མིང་གཞི་ལ་
ཞུགས་པའི་ཆེ་ཡང་འཇུག་གི་དབང་གིས་མའི་ནང་ནས་སྐྱ་ཞན་པའི་བྲག་པར་
འགྱུར་བས་མོ་ཅམ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། བཅིངས་དང་བརྟུངས་ཆེ་དངངས་
ཤིང་འཁྲུམས། །བྲམས་པས་སྟོམས་ཆེ་ཁེངས་ཤིང་འགྱིངས། །ཉམས་ཚུང་དག་
ལ་མཐོ་འཆམས་ཆེ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མོ་ཅམ་ཞེས་བྱའོ། །

ཤིན་རྩ་མའི་དཔེར་བརྟེན།

ཡང་འཇུག་དང་མ་འབྲུད་པའི་ང་མ་འགསུམ་རང་རང་གི་མིང་གཞིར་
འཇུག་པའི་ཆེ་སྐྱ་ཞན་པ་ཁོ་ན་ལས་བྲག་པོའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པའི་ཆ་མེད་
བས་ཤིན་རྩ་མོ་ཞེས་བྱའོ། །དཔེར་ན། རྫོང་གི་འགམ་དུ་ཆུ་རྗེང་དུ། །ངང་པ་
ནམས་ནི་ངམ་ངམ་བྱེད། །འགའ་ཞིག་དགའ་བས་སྐྱ་ཡང་ལེན། །ཞེས་པ་ལྟ་
བུ་ཤིན་རྩ་མའི་དཔེའོ། །

རྗེས་འཇུག་མ་ནིང་སྐྱའི་སྐོ་ནས་འཇུག་ཚུལ།

རྗེས་འཇུག་མ་ནིང་ན་ར་ལ་གསུམ་ཡང་སྐྱའི་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྐོ་ནས་ཕྱེ་
ན་གསུམ་སྟེ། འགྱུར་བ་མ་ནིང་། མཆན་གཉིས་མ་ནིང་། མཆན་མེད་མ་ནིང་ངོ་། །

འགྲུར་བ་མ་ནིང་།

དང་པོ་འགྲུར་བ་མ་ནིང་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། དག་དང་འཕྲད་པས་དག་
པར་འགྲུར་བའི་མ་ནིང་དང་། ཞན་དང་འཕྲད་པས་ཞན་པར་འགྲུར་བའི་མ་ནིང་
གཉིས་སོ། །

དག་དང་འཕྲད་ན་དག་པར་འགྲུར་བའི་མ་ནིང་།

དང་པོ་ནི། ཡང་འབྲུག་ཡོད་མེད་གང་ཡིན་ཡང་མིང་གཞི་མོ་ཡིག་གི་
རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ན་ར་ལ་གསུམ་ནི་དག་དང་འཕྲད་པས་དག་པར་འགྲུར་
བའི་མ་ནིང་སྟེ། དཔེར་ན། རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཤིན་ཏུ་དགོན་ཏོ། །ཆོ་མེད་ལས་སུ་
རབ་ཏུ་བཀོལ་ཏོ། །སྟོན་ནས་བསྐྱར་ཀྱང་མ་འཕྲོད་དོ། །སྟོན་ཡོན་ཕྱེ་ནས་ཤེས་
དགོས། ཐེབས་སྐྱེལ་ལེགས། སྟོར་སྟོང་བྱེད། བདུད་དབྱང་བཅེལ། སྟོན་ནས་
བཅར་ཀྱང་མ་མཛལ། དག་འདུན་གྱི་ཁྲིམས་བཅུན། ཆོ་སྤྲུགས་གཞན་ལ་བཅོལ།
གཅེར་བྱར་བསྔད། མི་དེ་ནི་གཡོ་ཅན་ལོ། །ནག་ཅན་གནས་ནས་བཏོན་ཏོ། །དག་
བདུལ་ནས་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ། སྟོན་ཞུར་བསྐྱར། གཏན་གྱི་མདུན་མ། གཏེར་ཁ་མང་།
ཅི་བྱ་གཏོལ་དང་བྲལ། དཔལ་ད་ཏུ་འབར། ཚུར་སྟོན་དང་ཚུར་སྟོན་མགོན་པོ་
མཆོག་གོ་གནས་སྤར་ད་པ་རེད། དག་སྤྲིག་སྤེལ་མ་བྱེད། སྟོན་དཀྲུས་རིང་།
རིན་ཐང་སྤར་ཆ་བྱེད། རང་བཅན་ད་ཏུ་འབར། བཅེལ་དན་རྟེན། སྦྱུ་བཅོར།
བྲག་ཏུ་བཅན་གནས། འབད་ཚྭ་ཆེ། སྒྲ་ཙོར་མོ་རིང་ལ་སྤྲ་ལྟ་བུ་དག་དང་
སྔད་པས་དག་པར་འགྲུར་བའི་མ་ནིང་གི་དཔེའོ། །

ཞན་དང་འཕྲད་ན་ཞན་པར་འགྲུར་བའི་མ་ནིང་།

གཉིས་པ་ནི། མིང་གཞི་མོ་ཡིག་གི་རྗེས་སུ་ཡང་འབྲུག་མེད་པར་
བཞུགས་པ་ན། ཞན་དང་འཕྲད་པས་ཞན་པར་འགྲུར་བའི་མ་ནིང་ཞེས་བྱ་སྟེ།

དཔེར་ན། ཡ་སྐབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ། ཐོད་ཀྱི་མི་འབོར་ས་ཡ་དྲུག་བལ་གྱི་
གདན་ནི་ཉལ་ན་ནོ། གཞལ་བྱའི་འཇལ་བར་རིན་པ་དགོས། ¹སྐྱ་གཞོན་ནའང་
སྐྱ་ཡོན་ཆེ། གཡར་བའི་དདུལ་ནི་བྱ་ལོན་རེད། བྱི་བཞོལ་ཞོར་བར་སྐར་
ཡང་སྐྱབ། གཞར་བྱའི་སྐྱ་དང་བཞོན་བྱ་རྟ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མཐའ་ཡས་པ་སྐྱར་
བར་བྱའོ། །

མཚན་གཉིས་མ་ནིང་།

གཉིས་པ་མཚན་གཉིས་མ་ནིང་ནི། ཡང་འབྲུག་དང་བཅས་མིང་གཞི་
མོ་ཡིག་གི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ཆེ། མིང་གཞི་མོ་ཡིག་དང་འཕྲད་པས་ཞན་པར་
འགྱུར་བ་དང་། ཡང་འབྲུག་པོ་ཡིག་དང་འཕྲད་པས་བྲག་པར་འགྱུར་བའི་ཆ་
གཉིས་ཡོད་པས་ན་མཚན་གཉིས་མ་ནིང་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། ཆར་དུ་མངརད།
རབ་འབྱོརད་ཀྱིས་གསུངས། རིང་ནས་བསྟེནད་པས་བྱུབ། བ་རོལད་ཏུ་སོང་།
འཛིགས་པས་སྐྱད་འཛིརད། ཡིད་རབ་ཏུ་བསུནད། རྒྱན་མ་ལག་ཏུ་སོནད། རབ་
བྱུང་གིས་རྒྱ་བ་ཤིནད་ཏུ་མ་འོས། དཀའ་སྐྱུག་བསྐྱུནད་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ལྟ་བུ་
རྒྱ་ཆེར་སྐྱར་བར་བྱའོ། །

མཚན་མེད་མ་ནིང་།

གསུམ་པ་མཚན་མེད་མ་ནིང་ནི། རྗེས་འབྲུག་མ་ནིང་གསུམ་པོ་མིང་
གཞི་མ་ནིང་གི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ཆེ་ཡང་འབྲུག་ཡོད་མེད་གང་ཡང་རུང་།
རང་ངོས་ནས་སྐྱ་གདངས་བྲག་ཞན་གྱི་ཆ་བྱེ་བར་མི་རྒྱས་པས་ན་མཚན་མེད་
མ་ནིང་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། འཁོན་འཛིན། འཁོར་ལོ། རྩ་འཁོལ། མེ་ཏོག་

1 མ་དཔེའི་ནང་། དེའི་ནང་དུ་ལྟ་སྟོར་བྱེད། ཅས་འཁོད་འདུག་ཀྱང་ཞན་དང་འཕྲད་ན་ཞན་པར་འགྱུར་བའི་དཔེར་
བརྗོད་དུ་མི་འགྲོ་བས་བཏོན་ཡོད།

ཚུན་སྟོ། འཆར་གཞི། འཆལ་སྟོད། འཛོན་གྲབས་ཡོད། དུ་བ་འཛོན། དག་ཐུལ།
མདའ་འཕེན། ལས་འཕར་སྒྲུབ། སལ་ཆེ་བ། རང་པན་ཚུན། སྟོད་ས་འཛོལ་དུ་
འགྲོ། ཁྱིམ་མཁུན། སེམས་ལ་ཁྲིལ་དན་སྒྲོས་གཏང་མ་སོད། ལྷུང་བུས་
ཁྲིལ་དན་མི་འདུག་ཅེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

སྟོམ་ནི། རྗེས་འཇུག་ཡི་གེ་བཅུ་ཉིད་ལས། །ག་ད་བ་ས་བཞི་རྣམས་
སྟོ། །ང་མ་འགསུམ་མོ་ཡིན་གྱི། །ན་ར་ལ་གསུམ་མ་ནིང་སྟེ། །ཡང་འཇུག་ཅན་
གྱི་ག་དང་བ། །རིམ་བཞིན་སྐྱེས་བུ་རབ་དང་འབྲིང་། །ཡང་འཇུག་མེད་པའི་ག་
བ་དང་། །ད་ས་གང་ཡིན་སྐྱེས་བུ་ཐ། །མོ་ཡང་གཉིས་ཏེ་མིང་གཞི་གང་། །ཡང་
འཇུག་ཞུགས་ཆེ་མོ་ཅམ་དང་། །མ་ཞུགས་གསུམ་ནི་ཤིན་ཏུ་མོ། །མ་ནིང་ནང་
གསེས་བཞི་སོ་ནི། །མིང་གཞི་སོ་ཡིག་དང་འཕྲད་པ། །དག་དང་འཕྲད་པས་དག་
འགྱུར་དང་། །མོ་ཡིག་དང་འཕྲད་ཡང་འཇུག་མེད། །ཞན་དང་འཕྲད་པས་ཞན་
འགྱུར་ཏེ། །ཡང་འཇུག་དང་བཅས་མིང་གཞི་མོར། །འཕྲད་པས་མཆན་གཉིས་
མ་ནིང་དང་། །མིང་གཞི་མ་ནིང་དང་འཕྲད་པ། །ཡང་འཇུག་ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་
བྱང་། །མཆན་མེད་མ་ནིང་ཞེས་སུ་གྲགས། །ཞེས་པའོ། །

རྗེས་འཇུག་གི་འཇུག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྗེས་འཇུག་གི་འཇུག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། མདོར་
བསྟན་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས།

མདོར་བསྟན་པ།

དང་པོ། ཅུ་བར།

དེ་ཡང་བྱེད་པ་བཞི་བྱེད་དེ། །

གང་ལ་འཇུག་བྱེད་གང་གིས་བྱེད། །

རི་ལྟར་འཇུག་བྱེད་ཅི་བྱིར་བྱེད། །

ཅེས་པའི་དོན་མཆན་བཞི་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་བཞིན་རེ་རེ་ནས་འཆད་
པ་ལ།

གང་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ།

དང་པོ། ཅུ་བར།

གང་ལ་ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་ལ། །

ཞེས་པས་རྗེས་འཇུག་བཅུ་པོ་ལས། མིང་གཞི་ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་ལ་
མཐུན་མིན་གྱི་འཇུག་ཡུལ་སོ་སོར་མེད་པར་ཀ་ལྟ་བུ་ཡི་གེ་གཅིག་ལའང་རྗེས་
འཇུག་བཅུ་ཀར་སྒྱུར་བྱ་བུ་སྟེ། བཀའ། བཀང་། བཀད། བཀན། བཀབ།
ཀུམ། བཀའ། བཀར། བཀལ། བཀས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་སུམ་

ཅུ་པོ་གང་ཡིན་ཡང་དེ་རེ་རེ་འཛིན་སྲུང་རྒྱུ་འཇུག་བཅུ་ཀ་སྒྲུབ་དུ་རུང་ཞེས་
པའི་དོན་རྟོ། །

གང་གིས་འཇུག་པར་བྱེད་པ།

གཉིས་པ་གང་གིས་འཇུག་པ་ནི། ཅ་བར།

གང་གིས་བཅུ་པོ་དེ་དག་གིས། །

ཞེས་པས། མིང་ཆོག་སོ་སོར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ། མིང་གཞི་སོ་སོའི་
མཐའ་ཉེན་གྱི་ཚུལ་དུ་གང་གིས་འཇུག་ཅེ་ན། བཤད་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་འཇུག་
བཅུ་པོ་དེ་དག་མིང་གཞི་ཀུན་ལ་བྱེད་པར་མེད་པར་འཇུག་གི་སྟོན་འཇུག་ལྟར་
ཐོབ་ཚུལ་རིས་སྲུབ་ཅན་པ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །འདི་ལ་སི་རུའི་འགྲེལ་ཆེན་
དུ་སྟོན་གྱི་ཁ་ཅིག་གི་བཤད་པ་ཞིག་བཀོད་དེ་དགག་པ་མཛད་འདུག་པ་ནི་དེར་
དུས་དགོས་མཁོ་མ་མཆིས་པས་འདིར་མ་བཀོད་དོ། །

རི་ལྟར་འཇུག་པར་བྱེད་པ།

གསུམ་པ་རི་ལྟར་འཇུག་པ་བྱེད་པ་ལ། མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་
གཉིས་ལས།

མདོར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། ཅ་བར།

རི་ལྟར་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། །

སྒྲ་ཡི་འཇུག་ཚུལ་དོན་གྱི་ཚུལ། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། རྒྱུ་འཇུག་རྣམས་ཚུལ་རི་ལྟར་འཇུག་པའང་

གཉིས་ཏེ། རྗེས་འཇུག་གང་ཞིག་མིང་གཞི་ལ་འཇུག་པའི་ཆོ་འོག་ནས་འབྱུང་
བ་ལྟར་སྤྲི་རྣམ་པ་རྗེ་ལྟར་འགྱུར་བ་དང་། རོན་གྱི་གོ་དོན་རྗེ་ལྟར་འགྱུར་བ་
དང་གཉིས་སོ། །འདིར་ཁ་ཅིག་བརྗོད་བྱེད་སྤྲི་བྱེད་པར་དང་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་
བྱེད་པར་གཉིས་སུ་སྦྱར་བ་མི་འཐད་པ་ནི་སི་རུས་བཀག་པ་ལྟར་ལེགས་སོ། །

རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་སྤྲི་རྣམ་པ་རྗེ་ལྟར་འགྱུར་བ་རྒྱས་པར་བཤད་
པ་དང་། རོན་གྱི་རྣམ་པ་རྗེ་ལྟར་འགྱུར་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ལ། རྗེས་འཇུག་གི་སྤྱ་གདངས་རྗེ་ལྟར་འགྱུར་བ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། རང་
གསེས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཞིབ་ཏུ་བསྟན་པའོ། །

རྗེས་འཇུག་གི་སྤྱ་གདངས་རྗེ་ལྟར་འགྱུར་བ་སྤྱིར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། ཅ་བར།

ཐོ་གསུམ་མོ་གཉིས་མ་ནིང་གསུམ། །

ཐག་ཞན་བར་མ་གསུམ་དུ་འཇུག །

ཅེས་པས་བསྟན་ཏེ་རྗེས་འཇུག་བཅུ་པོ་རང་རང་གི་མིང་གཞིའི་མཐའ་
ཏེན་དུ་བརྗོད་པའི་ཆོ། ག་ད་བ་ས་བཞི་པོ་རྗེས་འཇུག་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་སྤྱ་
གདངས་ཐག་པར་འགྱུར་བས་པོ་ཡིག་སྟེ། འདི་ལའང་པོ་ཡིག་ནང་གསེས་
ལ་ལྟོས་ཏེ་སྤྱིས་བྱ་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཆོ།
ང་མ་འགསུམ་རྗེས་འཇུག་སྤྱ་མ་བཞི་ལས་སྤྱ་གདངས་ཞན་པར་འགྱུར་བས་ན་
མོ་ཡིག་དང་། འདི་ཡང་ནང་གསེས་མོ་ཅམ་དང་ཤིན་ཏུ་མོ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟར་བཛོད་པའི་ཆེན་ར་ལ་གསུམ་ནི་རྗེས་འབྲུག་གི་སོ་སོ་དེ་དག་ལ་
ལྟོས་ན་སྒྲ་གདངས་རན་པར་འགྱུར་བས་ན་མ་ནིང་དང་། དེ་ཡང་ནང་གསེས་
གསུམ་དུ་འགྱུར་ལ། འདིར་མིང་གཞི་དང་སྟོན་འབྲུག་ནམས་བཞིན་དུ་རྗེས་
འབྲུག་འདི་དག་གྲང་སོ་སོ་མ་ནིང་གི་དབྱེ་བ་བྱེ་བ་ཡིན་དུ་འཐད་པར་མ་ཟད།
འདི་ལྟར་བྱེ་བ་ལྟར་སྒྲུབ་ཚུལ་ཤེས་ན་མིང་ཆེག་བཛོད་པ་ནམས་པར་དག་ཅིང་།
ཚུམ་པའི་ཆེག་སྒྲུབ་ཡིན་དུ་སྟན་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །

ནང་གསེས་ཀྱི་བྲད་པར་ཞིབ་དུ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ནང་གསེས་ཀྱི་བྲད་པར་ཞིབ་དུ་བསྟན་པ་ནི། གོང་དུ་བཤད་
པ་ལྟར་མིང་གཞིའི་རྟགས་ནི་རང་རང་བཛོད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་བྱེ་བ་དང་། སྟོན་
འབྲུག་ནི་རང་རང་གི་མིང་གཞི་སོ་སོ་ལ་སྒྲུབ་པའི་ཆེ་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་རྟགས་ཀྱི་
དབྱེ་བ་བཤད་ལ། འདིར་རྗེས་འབྲུག་ནི། རྗེས་འབྲུག་སོ་སོའི་ནང་གསེས་ལ་
ལྟོས་ནས་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེ་བ་ཡིན་པས་དབྱེ་ཚུལ་མི་འབྲ་ཞེས་པའི་དོན་
ནོ། །དེ་ཡང་།

ཙ་བར།

བྲག་པ་གསུམ་ཉིད་ནང་འཕྲད་དམ། །

གལ་ཏེ་ཞན་པ་ནང་འཕྲད་ན། །

དེ་ལ་འང་ནང་གི་ཆ་ཤས་ཀྱིས། །

དེ་ཡང་བྲག་ཞན་གཉིས་སུ་དབྱེ། །

ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་རྗེས་འབྲུག་སོ་ཡིག་ག་བ་གཉིས་ལ་ཡང་འབྲུག་
དང་འཕྲད་པ་ནི་སྐྱེས་བྱ་རབ་འབྲིང་གཉིས་དང་དེ་དང་མ་འཕྲད་པ་སྐྱེས་བྱ་ཐ་

མ་ཞེས་རྟགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང་། མོ་ཡིག་ཀྱང་ཡང་འབྲུག་དང་
འཕྲད་པའི་ང་དང་མ་གཉིས་མོ་ཙམ། ཡང་འབྲུག་དང་མ་འཕྲད་པའི་ང་མ་གཉིས་
དང་འ་ཡིག་གསུམ་ནི་ཤིན་ཏུ་མོ་སྟེ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ཡིན་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །དེ་
ནས་མ་ནིང་སྐབས།

རྩ་བར།

མ་ནིང་གསུམ་དུ་གང་གཏོགས་པ། །
བྲག་དང་འཕྲད་ན་བྲག་པར་འགྱུར། །
ཞན་དང་འཕྲད་ན་ཞན་པར་འགྱུར། །
གཉིས་ཀ་དག་དང་འཕྲད་འགྱུར་ན། །
དེ་ནི་གཉིས་ཀ་ཅན་དུ་འགྱུར། །
གཉིས་ཀ་དག་དང་མ་འཕྲད་ན། །
གང་དུ་ཡང་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །
དེས་ན་འགྱུར་དང་མཆན་གཉིས་དང་། །
མཆན་མེད་དག་དང་གསུམ་དུ་འདོད། །
དེ་ནི་སྐྱ་ཡི་འབྲུག་ཚུལ་ལོ། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། ཆོག་རྒྱུ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བྲག་དང་འཕྲད་པས་
བྲག་པར་འགྱུར་བའི་མ་ནིང་དང་། དེ་ནས་ཆོག་གཅིག་གིས་ཞན་པར་འགྱུར་བའི་
མ་ནིང་བསྟན། དེ་ནས་ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་མཆན་གཉིས་མ་ནིང་དང་། དེ་
ནས་ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་མཆན་མེད་མ་ནིང་བསྟན། དེ་ནས་ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་
ཀྱིས་མ་ནིང་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ཚུལ་དང་། དེ་ནས་ཆོག་རྒྱུ་གཅིག་གིས་སྐྱའི་
འབྲུག་ཚུལ་བསྐྱུས་པའོ། །ཆོག་འགྲེལ་ནི་ཤེས་སྒྲ་ལ་ཇི་ལྟར་འབྲུག་པའི་ཚུལ་

ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དོགས་པ་གཙོད་པ།

སྒྲ་རབས་ཀྱི་ཁ་ཅིག་འགས། དྲག་པ་གསུམ་ནི་ནང་འཕྲད་དམ། །ཞེས་
པས་མིང་གཞི་དང་སྟོན་འདུག་རྗེས་འདུག་གསུམ་གྱི་ཕོ་ཡིག་དང་། ཞན་པ་ནང་
འཕྲད་ཀྱང་དེ་བཞིན་མིང་གཞི་མོ་དང་སྟོན་འདུག་མོ་རྗེས་འདུག་མོ་ལ་སྦྱར་ཏེ་
འཆད་པར་སྒྲུང་མོད། དེ་དག་སི་རུས་ལེགས་པར་བཀག་འདུག་པས་འདིར་
བསྐྱར་བསྒྲོས་མ་བྱས་སོ། །སི་རུས་དེ་དག་གི་ཐུན་མོང་དུ་དབེ་བསྟན་པ་ཞེས་
པའི་ས་བཅད་ཟུར་དུ་བབས་ཏེ། ཉགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བརྒྱད་པོ་སོ་སོའི་དབེར་
བརྗོད་ཤིན་རུ་རྒྱས་པ་བཀོད་སྒྲུང་བས་ལེགས་གནས་ཆེ་ཡང་། འདིར་གཞུང་
དོན་འཆད་པའི་གོགས་སུ་དོགས་ནས་མ་བཀོད་དོ། །

མ། རོན་གྱི་རྣམ་པ་རི་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཚུལ།

གཉིས་པ་རོན་གྱི་རྣམ་པ་རི་ལྟར་འགྱུར་པ་ལའང་གཉིས་ཏེ། མདོར་
བསྟན་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

མདོར་བསྟན་པ།

དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། ཅ་བར།

རོན་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། །

སྒྲ་མ་གང་ལྟར་འགྱུར་བ་དང་། །

སྤྱི་མ་གང་ལྟར་འགྱུར་བའོ། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། མིང་གཞི་གང་ཞིག་ལ་རྗེས་འཇུག་རང་ཉིད་སྒྱུར་
བ་ལས་བརྗོད་རོན་གསལ་བྱེད་དུ་གྱུབ་པ་ནའང་། སྒྲོན་གྱི་མིང་གཞི་དང་སྒྲོན་
འཇུག་སོགས་ཀྱི་རྒྱས་པས་བདག་གཞན་དང་དུས་གསུམ་སོགས་ཀྱི་བརྗོད་
རོན་གང་དང་གང་མཆོན་པ་དེ་དང་མཐུན་པར་འཇུག་གི་རྗེས་འཇུག་རང་ཉིད་
ཀྱི་རྒྱས་པས་དེ་དག་དབྱེ་བ་བྱེ་བར་མི་རྒྱས་སོ། །དེས་ན་སྒྲོན་འཇུག་དང་མིང་
གཞི་སོ་སོའི་རྒྱས་པ་དང་བསྟན་ཏེ། ཆོག་དོན་འབྲེལ་ཆགས་སུ་སྒྱུར་ཤེས་པ་
དགོས་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །

རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། སྒྲ་མ་གང་ལྟར་འགྱུར་བ་དང་། སྤྱི་མ་གང་

ལྷ་འགྲུར་བའོ། །

སྔ་མ་གང་ལྷ་འགྲུར་བ།

དང་པོ་ནི། ཅ་བར།

སྔ་མ་སྟོན་འདུག་སྔ་བཞིན་སྟུར། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། རང་ཉིད་རྗེས་འདུག་ཏུ་ཞུགས་པའི་མིང་ཆོག་ཏུ་
གྲུབ་ཟེན་པའམ་འགྲུབ་རྒྱ་གང་ཡིན་ཡང་། གྲུབ་ཏེ་དང་འབྲེལ་བའི་བདག་གཞན་
དང་དུས་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་འདུག་པ་ནི་གཙོ་བོ་སྟོན་འདུག་གི་དབང་གིས་
ཡིན་གྱི་རྗེས་འདུག་རང་ཤུགས་ཀྱིས་མི་འདུག་པས། རང་གི་སྔ་མ་སྟོན་འདུག་
གི་སྐབས་སུ། ཐོ་ནི་འདས་དང་གཞན་བསྐྱབ་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
དང་མཐུན་པར་སྟུར་བ་དང་། སྟོན་འདུག་མ་ཐོབ་པ་དག་གྲང་དེའི་སྐབས་སུ་
བཤད་པ་དང་མཚུངས་པར་སྟུར་ཏེ་འདུག་ཚུལ་མ་ནོར་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །

རྣམ་གསལ་གྱི་དཔེར་བཞིན་འགོད་བ།

དཔེར་ན། ཚུ་བཀག་ཚུ་འགོག་ཚུ་དགག་ལུག་བསད། ལུག་གསོད།
གསད་བྱའི་ལུག་ཤིང་བཅད། ཤིང་གཙོད། གཙོད་བྱའི་ཤིང་། རི་མོ་བསྐབས་
བ། སྐབ་པར་བྱེད། བསྐབ་བྱའི་རི་མོ། ས་བཞོས་བ། ཞོ་བར་བྱེད། བཞོ་བྱའི་
ས། སྟེ་དངུལ་བགོས་བ། བགོ་བར་བྱེད། བགོ་བར་བྱ། ཐག་པས་བཅིངས་བ།
འཆིང་བར་བྱེད། བཅིང་བྱའི་ཁུར་པོ། ཅིག་པ་བཤེགས་བ། ཤེག་པར་བྱེད།
བཤེག་བྱའི་ཅིག་བ། སྟོན་གྱིས་བསྐྱབས་བ། སྐྱབ་པར་བྱེད། བསྐྱབ་བྱའི་ཉི་
མ། ཞེ་གནས་ཀྱིས་བསྐྱབས་བ། སྐྱབ་པར་བྱེད། བསྐྱབ་བྱའི་ལྷ། ར་བསྐབས་
བ། སྐབ་པར་བྱེད། བསྐབ་བྱའི་ར། འདིགས་པ་ལས་བསྐྱབས་བ། སྐྱབ་པར་

བྱེད། བསྐྱབ་བྱེད་སྤྱུག་བསྐྱུལ། ལས་སྒྲེར་བསྐྱོས་པ། སྐྱོ་བར་བྱེད། བསྐྱོ་བྱེད་
མི་ཞེས་བ་ལྟ་བུ། གཙཱོ་བོ་སྟོན་འཇུག་གི་རྒྱས་བཤམ་འགྱུར་བ་ལ་དབག་སྟེ་
རྗེས་འཇུག་གམ་ཡང་འཇུག རྒྱས་གསུམ་དང་བདག་གཞན། སྤྱུལ་ཆོག་དང་
བཅས་སོ་སོར་མ་འདྲེས་པར་འཇུག་ཚུལ་ཤེས་དགོས་ཤིང་། འབྲི་བའི་ཆེ་
ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་ཡི་གེའི་འཇུག་ཚུལ་ཤེས་ཤིང་ཚུབ་པའི་སྟོན་སྤྱར་ཚུལ་ཤེས་
དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

སྟོན་འཇུག་དང་མ་འདྲེས་བའི་བྱ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དག་ཀྱང་སྤར་བཤད་
པའི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་འཇུག་ཚུལ་སོགས་ལ་དབགས་ཏེ་མཚུངས་བ་
སྤྱར་དགོས་པ་དེའི་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན། རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་བྱས་པ། གཟུགས་པོ་
ཁྱུས་པ། བཙོན་ནས་ཐར་པ། ཐག་བ་ཆད་པ། ཉོན་མོངས་ཟད་པ། སྟོབ་སྟོང་
ཐོན་པ། བ་མ་བྲན་པ། ཟས་ལ་རོལ་ད་པ། མདའ་སོག་པ། གཏན་ལ་སབ་པ།
ཁོང་དུ་ཚུད་པ། སྟོབ་འཁྲིད་ལ་བྱང་ཚུབ་པ། སྟོན་ནས་བྱང་པ། དཀའ་ངལ་
བྱངས་པ། ཡོན་ཏན་རིན་གྱིས་ཉོས་པ། བ་རོལ་ད་ཏུ་ཕྱིན་པ། ལས་ཆར་པ།
སུན་སྤྱངས་པ། ས་བྱས་བ་ལྟ་བུ་རྣམས་རྗེས་འཇུག་གམ་ཡང་འཇུག་གི་
རྒྱས་བཤམ་འདས་བ་སྟོན་བ་ཡིན་ཡང་། གཙཱོ་བོ་སྤྱ་གདངས་ཀྱི་དབང་ལས་ཡིན་
པས། པོ་ནི་འདས་དང་གཞན་བསྐྱབ་བྱིར། །ཞེས་པའི་སྐབས་ལས་དབགས་
ཏེ་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཟས་ཟོ། གདམས་བ་སྟོན་དུ་ཅིག་ཐག་ཆོད། རྫོང་ཆུར་
ཤོག་སྟོབ་སྟོང་གིས། དོན་སྐྱབས། མིག་ལྟོས། ལེགས་པར་སེམས། ལྷན་མ་
སུབས། དག་སོད། ར་སྐབས་ཞེས་བ་ལྟ་བུ་སྤྱུལ་ཆོག་རྣམས་ལ་རྗེས་འཇུག་
གམ་ཡང་འཇུག་ད་དང་ས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱས་བ་གཙཱོ་བོ་ཡིན་ཡང་། སྟོན་འཇུག་

གི་འཇུག་ཚུལ་ལ་དབག་སྟེ་རིགས་འགྲེ་ཚུལ་མ་ལོག་པ་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་
ནོ། །སྐབས་འདིར་སི་རུའི་འགྲེལ་ཆེན་དུ་ཁ་ཅིག་གི་འདོད་པ་འགའ་ཞིག་བཀོད་
དེ་ཙུང་སྟོང་མཛད་འདུག་པ་ལེགས་གནས་ཆེ་ཡང་དེང་གི་སྐབས་སུ་མི་མཁོ་
བས་འདིར་མ་སྟོས་སོ། །

སྟོན་གྱི་ཁ་ཅིག་སྟོན་འཇུག་པོ་མོའི་རུས་པས་རྗེས་འཇུག་པོ་མོ་སོགས་
སུ་འགྲུར་ཚུལ་བསྟན་པར་འདོད་པའང་སི་རུ་དང་གསེར་རྟོག་གཉིས་ཀྱིས་
ལེགས་པར་བཀག་པ་ལྟར་ལེགས་སོ། །འོན་ཀྱང་སྤྱལ་ཆོག་གི་རྣམ་གཞག་
གཞུང་འདིར་དངོས་ཤུགས་གང་དུའང་མ་བསྟན་པར་གསུངས་པ་ནི་བརྟག་
དགོས་ཏེ། སྟོན་འཇུག་གི་ཅི་ཕྱིར་འཇུག་པའི་སྐབས་ལས་འཕྲོས་པ་ཡིན་པ་
གོར་མ་ཆག་གོ། །

ཕྱི་མ་གང་ལྟར་འགྱུར་བ།

རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གཉིས་པ་ཕྱི་མ་གང་ལྟར་འགྱུར་བ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་
དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས།

མདོར་བསྟན་བ།

དང་པོ་ནི། ཅ་བར།

ཕྱི་མ་དག་གི་འབྲེན་ཚུལ་ནི། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། རང་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་མིང་མཐའ་འབྲེན་པ་དང་
སྤང་དང་རྣམ་དབྱེ་འབྲེན་ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་བཛྲོད་བདེ་དང་ཉམས་
མཚུངས་འབྲེན་པ་རྗེས་སྟེད་ཅིག་ཡོད་ཅེས་པའོ། །

རྒྱལ་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྒྱལ་པར་ལའང་མིང་མཐའ་འདྲན་ཚུལ་དང་། རྣམ་དབྱེ་
སོགས་འདྲན་ཚུལ་ལོ། །

མིང་མཐའ་འདྲན་ཚུལ།

དང་པོ་ནི། ཅ་བར།

ཕོ་ཡིས་ཕོ་ཡི་མིང་མཐའ་བྲང་། །

མོ་ཡིས་མོ་ཡི་མིང་མཐའ་བྲང་། །

མ་ནིང་གིས་ནི་མ་ནིང་ངོ་། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། ཅ་བས་དངོས་ཟིན་ནི་གཙོ་བོ་རྣགས་མཚུངས་
འདྲན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། དེ་ཡང་དཔེར་བཞིན་ན།

ཕོ་ཡིས་ཕོ་ཡི་མིང་མཐའ་བྲངས་པ།

རྗེས་འབྲུག་ཕོ་ཡིས་མིང་གི་ཆ་སོ་འདྲན་པ་ནི། དབྱིད་ཀ་ ཐང་ཀ་ ལྷོད་
ཀོར། ལྷོད་ཀོར། སེར་ད་ཀ་ བསྟོད་པ། མཁུན་པ། དབྱུད་པ། ཐག་བཅད་པ།
མགོའི་ལྷོད་པ། རལ་ད་པ། ལྷོད་པ། ལྷོན་པ། ཚོད་པ། ཐག་པ་སྟོད་པ། སེར་ད་
ཙག་ ལྷོད་ཙག་ ཐས་བསོད་པ། དཀོན་ཙག་ མཁས་པའི་བཞེད་པ། གྲགས་པ་
ལྷ་བུ་རྗེས་འབྲུག་ག་དང་ད་ས་སོ་སོས་རང་མཐའ་ཕོ་ཡིག་བྲངས་པ་དང་།

སྟོབ་པ། བྲང་ཚུབ་པ། གཟིགས་པ། སྟོགས་པ། ཀུན་ལ་ཁུབ། དབང་
བསྟུང་པ། གཞུང་ལུགས་ཐབ་པ། སྟོབ་པ། གཞི་བྱུབ་པ། བབ་ཙལ། འཐབ་གྲོལ།
རྟབ་རྟབ་པོ། ཁུབ་སྟོན། གོས་བཀའ་པ། གཏན་ལ་དབབ་པ། རྩོ་ཚུབ་པོ། གཡུལ་

འཐབ་པ། ཏྲ་ཆིབས་པ། ཐེབས་པ། བཅབས་པ། རོན་བཏབ་པ། སྤར་བ་གདབ་
བ་ལྟ་བུ་རྩེས་འབྲུག་ག་ཡིག་དང་ཡང་འབྲུག་གིས་རང་མཐར་ཐོ་བྲངས་བ་དང་།

སོས་ཀ གཉིས་ཀ བྱས་པ། གོས་ཉོས་པ། བཞིས་པ། ཡུངས་ཀར།
དངོས་པོ། བགས་པ། བཟླས་པ། གཞིས་ཀ མངའ་བཞེས་པ། ཉེས་པ། ས་གས་
པ། སྤྱེས་པ། །ག་རྒྱས་པ། རྣམ་རྟོག་གི་སྟོས་པ། གཡུལ་དུ་ཆས་པ། ཟན་བཟོས་
བ་ལྟ་བུ་རྩེས་འབྲུག་ག་ཡིག་གིས་རང་མཐར་ཐོ་ཡིག་བྲངས་བ་དང་། ཏྲག་པ།
འབྲུག་པ། སྤག་པ། རེག་པ། རིག་པ། ལག་པ། བགོས་ནས་ལྷག་པ། སྤི་མ་དག་
པ། སྤྱག་པ། རྣག་པོ། བག་པ། གཤོག་པ། སྤྱག་པ། ཅག་ཅིག ཅོག་ཀེར།
ཅོག་པ། གཏུག་ཏྲར། རྩེག་པོ། རྣག་པ། ཅིག་བ་ལྟ་བུ་རྩེས་འབྲུག་ག་ཡིག་གིས་
རང་མཐར་ཐོ་ཡིག་བྲངས་བ་ན་ཐོ་ཡིས་ཐོ་བྲངས་བ་ཞེས་བྱའོ། །

མོ་ཡིས་མོ་ཡི་མིང་མཐའ་བྲངས་པ།

དེ་བཞིན་དུ། མོ་ཡིས་མོ་ཡི་མིང་མཐའ་བྲངས། །ཞེས་བ་ནི། རྒྱས་བཀའ་
བ། །སྟོམ་པ། (འདི་མོ་ཡིས་ཐོ་བྲངས་པའི་དཔེར་བཞིན་དུ་སོང་།) གོང་བུ། གང་མོ། ཤིང་
ཐོག་ཁམ་བུ། རྒྱ་གར། འཆིང་བ། འཇམ་མོ། རྩུང་བུ། མཐིང་ག་གཤུང་མ།
གདམ་ག་བདེ་བ། དགའ་བ། བྱི་བུ་བཟ་བ། གཏམ་སྟུན། གཏའ་མ། ལྷམ་སྟོག་
བསྐྱང་བ། གསང་བ། འདམ་ཤིང་། འཇམ་བུ་སྤིང་། སྤྱ་སྤུང་བ། རྩུང་བ་ལྟ་བུ་
རྩེས་འབྲུག་མོས་རང་མཐར་ཐོ་བྲངས་བའོ། །

དེ་བཞིན་དུ། མ་ཞིང་གིས་ནི་མ་ཞིང་ངོ། །ཞེས་བས། སྐར་ཆ། འཆར་

1 མ་དཔེའི་ནང་། མ་ཞིང་གིས་མ་ཞིང་བྲངས་པའི་དཔེར་བཞིན་དུ། རས་ཁ། རས་ཆ། ཉི་འོ། ཆ་བ་བཅས་བཞོད་
འབྲུག་ཀྱང་དང་ཐོ་དང་གཉིས་བ་གཉིས་ནི་ཐོས་མ་ཞིང་བྲངས་བ་དང་། གསུམ་བ་བཞེ་བ་གཉིས་ཐོས་ཐོ་བྲངས་
པའི་དཔེར་བཞིན་དུ་སོང་འབྲུག་པས་མ་དཔེའི་ནང་ནས་བཏོན་བ་ཡིན།

ཁ། དགུན་ཁ། དབྱར་ཁ། གདན་ཆ། སལ་ཆེར། གྲར་ཐག་རྒྱལ་ཁ། ཆལ་ཆེལ།
གསེར་ཁ། གསལ་ཆ། ཐར་ཁ། ཞལ་ཆ་བ། མངར་ཆ། མཁན་ཆེན། ཉལ་ཁ་
ལྟ་བུ་རྗེས་འབྲུག་མ་ནིང་གིས་རང་མཐར་མ་ནིང་བྲངས་པའོ། །འདི་དག་རྟགས་
མཚུངས་འབྲེན་པ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་
བསྟན་ཀྱང་། སུམ་རྩ་པའི་ལ་དོན་དང་ཨི་ལྷན་འཆད་སྐབས། ཨི་དང་མཐུན་
ལྷགས་འདི་ཞེས་བྱ། །ཞེས་པ་དང་།

བརྗོད་བདེ་འབྲེན་པ།

འདིའི་མཐུག་ཏུ། དེ་ཉིད་རང་གི་སྐྱ་མཐུན་པ། །ཞེས་པ་སོགས་གྱིས་
བརྗོད་བདེ་འབྲེན་པ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དེ་འདིར་བྲུགས་བསྟན་དུ་སྦྱར་བ་ནི།
དཔེར་ན། དཀོན་མཆོག་བཀའ་ཆོས། ཁོང་ཁྱོ། བོད་བྱུག་བྲིམ་ཆང་། བྲིམས་
ཁང་། སྦྱབ་ཁང་། མངོན་གྲུར། རྟོག་གྲུར། སྦྱང་གི་རྒྱལ་ལུམ། དེན་ཆེན། ལུམ་
ཆེན་མོ། ཡོན་ཏན། མཐུན་པོ། ཐུར་མ། སག་ཆང་། ཆང་ཁང་། མཐར་ཐུག་དོན་
ཆེན། སད་མ། ཉག་ག་སྙིང་ཅ། བྲང་ཁོག་ཁོང་ཁྲག་གསལ་བ། རྒྱལ་བ། ལྡང་ལྷ།
ང་ཆགས། ཐོར་ཅོག་ཐེག་གུ་གཡང་ཁ། རྩུ་མ། ཨ་ཆ། ཨག་ཆང་། སྟོག་
ཤིང་། གཞོན་ཏུ། ཞོན་ཏ། ལྷར་མ། ལ་ཐོད། གཟའ་སྐྱར། གདུང་ཆོ། གདུང་ཆབ་
ཅེས་པ་ལྟ་བུ་རྗེས་འབྲུག་སོ་སོར་རང་མཐར་རྟགས་མཚུངས་འབྲེན་པ་མ་ཡིན་
པས་བརྗོད་བདེ་འབྲེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །

དོགས་པ་གཅོད་པ།

ལ་ལས་རང་གི་ཁ་ནས་བརྗོད་བདེ་འབྲེན་པའི་ཆོག་ཚུའི་སྦུ་བ་བཞིན་
དུ་ཐོན་བཞིན་དུ་བརྗོད་བདེ་འབྲེན་པ་མི་འཐད་ཅེས་སྐྱ་བ་ནི་མ་བརྟག་པ་ཆེན་

པོའོ། །ལ་ལས་བརྗོད་བདེ་འདེན་པ་སྤུམ་རྟགས་ཀྱི་དགོངས་པ་མིན་ཟེར་བ་
ཡང་གོང་གི་ཅ་ཆེག་གི་འབྲུ་དོན་ཞིབ་ཏུ་མ་རྟོགས་པའི་སྟོན་ནོ། །མཆོམས་
འདིར་སི་རུའི་འགྲེལ་ཆེན་དུ་ཁ་ཅིག་གི་འདོད་པ་ཞིག་བཀོད་དེ་སྟོས་པ་རྒྱས་
པར་མཛད་པ་སྤང་ཡང་དོན་བསྟུས་ན། མིང་ངམ་ཆེག་ལྟ་བུ་གཅིག་གི་ཆ་ཤས་
སུ་གྱུར་པའི་རྗེས་འདུག་གམ་ཡང་འདུག་གིས་རང་མཐའི་ཆ་ཤས་གཞན་འདེན་
གཞིར་བཞག་པ་ཡིན་ལ།

¹རྣམ་དབྱེ་སོགས་འདེན་ཚུལ།

གཉིས་པ་རྣམ་དབྱེ་སོགས་འདེན་ཚུལ་ནི་མིང་ཆེག་གང་རུང་དུ་གྲུབ་
ཟིན་པ་དེས་རང་མཐར་རྣམ་དབྱེ་སོགས་ཀྱི་སྤྲད་དང་མིང་གི་ཆ་གཞན་འདེན་
པའི་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་ཚུལ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། ནང་གསེས་འདེན་ཚུལ་
གཉིས་ལས།

རྣམ་དབྱེ་སོགས་འདེན་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། ཅ་བར།

མིང་མཐའ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །

དེ་ཉིད་རང་གི་སྤྱུ་མཐུན་པའི། །

ཆོས་དངོས་ལས་དང་བྱེད་པ་དང་། །

1 གོང་དུ་བྱེ་མ་གང་ལྟར་འགྱུར་བ་ལ་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་གཉིས་ཀྱི་རྒྱས་བཤད་ལ་མིང་མཐའ་འདེན་
ཚུལ་དང་། རྣམ་དབྱེ་སོགས་འདེན་ཚུལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་འདིར་གཉིས་པ་དབྱེ་ཚུལ་ཞེས་བཀོད་འདུག་
ཀྱང་དོན་དང་མི་འགྱུར་བས་གོང་བཞིན་རྣམ་དབྱེ་སོགས་འདེན་ཚུལ་ཞེས་པར་བཅོས་ཡོད།

སྒྲིན་དང་འབྲུང་ཁྲུངས་འབྲེལ་བ་དང་། །
གནས་དང་བོད་པའི་སྤྱི་ཡང་བྱང་། །
གཞན་ཡང་སྤྱི་བསྐྱུ་ལྟག་བཅས་དང་། །
འབྲེད་སྤྱད་བཞན་དང་བདག་པོ་དང་། །
དགག་སྤྱི་བ་རྒྱན་དང་དུས་ལའང་འཇུག །
དེ་དག་སྤྱི་ལྟགས་འབྲེན་པས་འབྲུང་། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། རྒྱས་པ་ནི་སྤྱི་སུམ་ཅུ་པའི་རྣམ་དབྱེ་འཆད་
པའི་སྐབས་དཔེ་དང་བཅས་པ་བསྟན་ཟིན་ཅིང་། འདིར་དཔེ་མཆོན་ཙམ་ཞུ་ན།
འདིར་རྟགས་མཚུངས་སམ་བཟོད་བདེ་ཅི་རིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་གསུངས་
ལ། ལ་དོན་སྐབས་སུའང་། ལྟག་གཡམ་གཡོག་ཅེས་པ་རྣམ་དབྱེ་དང་པོ་ངོ་པོ་
ཙམ་སྟོན་པ་ལ་དེ་དག་ལ་རིམ་བཞིན་ཤ་སྟེར། རྩ་སྟེར། བཟན་པ་སྟེར་ལྟ་བུ་
བྱ་ཆོག་སྟེར་དགོས་ཆེ། རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པ་ལས་སུ་བྱ་བ་འཇུག་པས། ལྟག་
ཏུ་ཤ་སྟེར། གཡམ་གཡོག་ཏུ་རྩ་སྟེར། གཡོག་ཏུ་བཟན་པ་སྟེར་ཞེས་འཇུག་ག་
ཡིག་གིས་རང་མཐར་ལ་དོན་ཏུ་ཡིག་འབྲེན་པ་སྟེ་རྟགས་མཚུངས་ཁོ་ན་བྱངས་
པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་ཁབ། གྲོང་གསེབ། སྤྱི་ཁབ་ཅེས་པ་ལ། བཅར། འགོ་
ཞུ་ལྟ་བུ་བྱ་ཆོག་སྟེར་དགོས་ཆེ་ཞེས་འཇུག་སྤྱི་མས་རང་མཐར་ལ་དོན་ཏུ་ཡིག་
བྱངས་པའོ། །རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་བཅར། གྲོང་གསེབ་ཏུ་འགོ་སྤྱི་ཁབ་ཏུ་ཞུ་ཞེས་པ་ལྟ་
བུ་འདིའང་ཞེས་འཇུག་སྤྱི་མས་ལ་དོན་བྱི་མ་རྟགས་མཚུངས་བྱངས་པའོ། །དེ་
བཞིན་དུ་ལོག་མ་རྣམས་ལའང་སྤྱི་རྒྱལ་ཞེས་པར་བྱའོ། །

མདོར་བསྟུས་ན། རྒྱས་འཇུག་ག་ང་བ་མ་འཇུ་དང་མཐའ་མེད་ཀྱི་
མཐར་ལ་དོན་ཏུ་དུ་དུ་འཕྲོལ་བ་རྟགས་མཚུངས་འབྲེན་པ་དང་། རྒྱས་འཇུག་

ད་ན་ར་ལ་ས་དང་ལཱའི་རྩེས་སུ་ལ་དོན་སྤྱད་ཚུལ་དེ་དག་བཟོད་བདེ་ཁོ་ན་
འཕྲེན་པ་ཡིན་ནོ། །

འདི་ནི་སྤྱི་འདུག་ཚུལ་ལྟར་ཡིན་གྱི་དོན་གྱི་འདུག་ཚུལ་ནི་ལ་དོན་
རྒྱུ་བའི་རྒྱས་པ་མིན་གྱི་ཆོག་གྲོགས་ཕྱི་མའི་རྒྱས་པ་ལས་རྣམ་དབྱེ་སོ་སོར་
འབྱེད་དགོས་པས། དེའི་དཔེ་ནི། ཞིང་ཁར་སྡོ་ཞེས་པའི་བྱ་ཆོག་ཙམ་ལས་
མེད་ན་ལ་དོན་དེ་ཉིད་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པ་དང་། ཞིང་ཁར་སོན་གདབ་པར་སྡོ་
ཞེས་དགོས་པ་དང་འབྲེལ་ན་རྣམ་དབྱེ་བཞི་པ་དང་། ཞིང་ཁར་སོན་ཞེས་པ་
ལྟ་བུ་མིང་རྒྱུ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆེ་རྣམ་དབྱེ་བདུན་པ་དང་། ཞིང་ཁའི་སྤྱ་བྱ་
ཞེས་འབྲེལ་བ་སྤྱར་བའི་ཆེ་རྣམ་དབྱེ་དྲུག་པ་དང་། ཞིང་ཁས་སྤྱ་བྱ་སྟེད་
པར་བྱེད་ལྟ་བུ་བྱེད་པ་སོ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆེ་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་དང་། ཞིང་ཁ་
རུ་བཟོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྤྲ་མ་ཕྱི་མའི་རོ་བོར་སྟོན་ཆེ་དེ་ཉིད་རུ་སོང་བ་ལྟ་བུ། ལ་
དོན་ལ་བྱུང་པར་མེད་ཀྱང་ཆོག་གྲོགས་སོ་སོའི་རྒྱས་པ་ལས་རྣམ་དབྱེ་སོ་སོར་
བངས་པ་ནི་ཚོད་བྱེད་གྱི་རྒྱས་པས་བཟོད་བྱ་སྟོན་ཚུལ་ཡིན་པས་དཔེར་བཟོད་
ནི་སྤྱར་རྒྱས་པར་བལྟན་ཟེན་པ་ལྟར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཨི་ལྟན་གྱི་སྐབས་སུམ་
ཅུ་པར། དང་པོ་གཉིས་ལ་དང་པོ་མཐུན། །ཞེས་པས་རྩེས་འདུག་ག་དང་ང་
གཉིས་ཀྱི་རྩེས་སུ་གི་སྤྱར་བ་ནི་སྤྲ་མ་སྤྲ་མཐུན་དང་ཕྱི་མ་རྟགས་མཐུན་ཡིན་
ཞིང་། རྩེས་འདུག་ད་བ་ས་གསུམ་གྱི་རྩེས་སུ་གི་སྤྱར་བ་ནི་རྟགས་མཐུན་པ་
ཁོ་ན་དང་རྩེས་འདུག་མ་དང་འགཉིས་ལ་གྱི་དང་ཡི་སྤྱར་བ་ཡང་རྟགས་མཐུན་
པ་དང་། ར་ར་ལ་གསུམ་གྱི་རྩེས་སུ་གི་སྤྱར་བ་ནི་སྤྲ་མཐུན་པ་སྟེ་བཟོད་བདེ་

1 མ་དཔེའི་ནང་སྤྲ་མ་རྟགས་མཐུན་དང་ཕྱི་མ་སྤྲ་མཐུན་ཞེས་འཁོད་འདུག

འཕྲེན་བ་ཡིན་པས་མདོར་ན་ཨི་ལྷན་ལ་བཟློང་བདེ་འཕྲེན་བ་¹བཞི་དང་ཉག་ས་
མཚུངས་འཕྲེན་བ་དྲུག་ཡོད་དོ། །

དེ་བཞིན་དུ་རྒྱན་སྤྱད་གྱི་ཕྱད་ལའང་རྗེས་འཇུག་²ག་ད་བ་ས་བཞི་
ལ་ཀྱང་སྒྱར་བ་དང་། ང་མ་འག་སུམ་ལ་ཡང་སྒྱར་བ་ནི་ཉག་ས་མཚུངས་
དང་། རྗེས་འཇུག་ན་ར་ལ་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་ཡང་སྒྱར་བ་ནི་བཟློང་བདེ་འཕྲེན་
བ་ཞེས་བྱའོ། །

དེ་བཞིན་ལྷག་བཅས་ལའང་རྗེས་འཇུག་དཔེ་རྗེས་སུ་དེ་དང་། ³ན་ར་
ལའི་རྗེས་སུ་ཉེ་དང་། ང་མ་ལའི་རྗེས་སུ་སྟེ་ཐོབ་བ་ནི་བཟློང་བདེ་ཁོ་ན་དང་། སའི་
རྗེས་སུ་ཉེ་དང་ག་བ་གཉིས་ལ་སྟེ་ཐོབ་བ་དང་ད་དྲག་ཅན་ནམས་ལ་ཉེ་ཐོབ་བ་ནི་
ཉག་ས་མཚུངས་འཕྲེན་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེས་ན་དངོས་སུ་ནི་ཉག་ས་མཚུངས་ག་བ་
གཉིས་དང་ལྷག་མ་བརྒྱད་ནི་བཟློང་བདེ་འཕྲེན་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་དུ་འབྲེད་སྤྱད་དང་སྒྲར་བ་སྤྱད་གང་ཅུང་རྗེས་འཇུག་⁴ག་ད་བ་
ས་དང་ན་ར་ལ་སོ་སའི་རྗེས་སུ་རྫོགས་ཆིག་དང་འབྲེད་སྤྱད་གང་སྒྱར་བ་ཡང་
བཟློང་བདེ་འཕྲེན་བ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་སོ་ནི་ཉག་ས་མཚུངས་འཕྲེན་བའོ། །ཕྱད་
རང་དབང་ཅན་གཞན་དག་ནི་རང་རང་སྐབས་དང་སྒྱར་ཉེ་ཤེས་བར་བྱའོ། །དེ་
དག་དོན་གྱི་བཟློང་བྱ་འཕྲེན་ཚུལ་ནི་སྤར་སུམ་ཅུ་པའི་སྐབས་ལས་ཤེས་བར་
བྱའོ། །རྩ་ཆིག་གི་ཆིག་འབྲེལ་ནི་ཤེས་སྤྱོད། །

1 མ་དཔེའི་ནང་། བཟློང་བདེ་འཕྲེན་བ་ལྟ་དང་ཉག་ས་མཚུངས་འཕྲེན་བ་ལྟ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསལ།

2 མ་དཔེའི་ནང་། རྗེས་འཇུག་ག་ད་བ་ས་བཞི་ལ་ཀྱང་སྒྱར་བ་ཉག་ས་མཚུངས་དང་། རྗེས་འཇུག་ང་མ་འག་སུམ་
གྱི་རྗེས་སུ་ཡང་སྒྱར་བ་ནི་བཟློང་བདེ་འཕྲེན་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསལ།

3 ན་ར་ལ་སའི་རྗེས་སུ་ཉེ་དང་ང་མ་ལའི་རྗེས་སུ་སྟེ་ཐོབ་བ་ནི་བཟློང་བདེ་ཁོ་ན་དང་། ཞེས་གསལ།

4 མ་དཔེའི་ནང་། ག་ད་བ་ས་སོ་སའི་རྗེས་སུ་རྫོགས་ཆིག་དང་འབྲེད་སྤྱད་གང་སྒྱར་བ་ཡང་བཟློང་བདེ་འཕྲེན་བ་
ཡིན་ལ། ལྷག་མ་སོ་ནི་ཞེས་གསལ།

གཉིས་པ་ནང་གསེས་ཀྱི་འཇུག་ཚུལ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་
གཉིས་ལས།

ནང་གསེས་ཀྱི་འཇུག་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། ཅུ་བར།

དེ་དག་ནང་གསེས་གང་འཇུག་པ། །

མཐར་སྐྱར་འོག་མའི་མིང་དོན་ལས། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། མིང་དུ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག་ཆོག་ཏུ་འགྲུབ་པར་བྱེད་
པ་ལ་བཟོད་བྱའི་དོན་དང་ཆོག་གོགས་ཕྱི་མའི་རྒྱས་པ་ལ་བཏགས་ཏེ་བར་གྱི་
ཆོག་ཕྱད་དེས་བཟོད་དོན་གང་སྟོན་ཤེས་དགོས་ཞེས་པའོ། །

རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། རྣམ་དབྱེ་ནང་གསེས་གང་འཇུག་པ་དང་།
ཕྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་གང་འཇུག་སྟོན་པ་གཉིས་སོ། །

དང་པོ་ནི། ཅུ་བར།

སྤྱི་འཇུག་ཡོད་དམ་བྱེད་པ་ཡོད། །

དེ་བཞིན་ཆེད་བྱེད་ཏེན་བྱེད་དང་། །

ལས་བྱ་ལྔ་བྱ་བསྐྱབ་པར་བྱ། །

སྟོན་དུ་འོས་པ་གནས་པ་འཇུག། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། བདུད་ཅི་ཞེས་པས་རྣམ་དབྱེ་དང་པོ་ངོ་བོ་ཙམ་
སྟོན་ལ། བདུད་ཅི་གང་ཞིག་ཅེས་པའི་ཆོག་གོགས་སྐྱར་ཆེ་རྣམ་དབྱེ་དང་པོ་

ལ་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་བ་བདུད་ཅིའི་སྤྱི་མིང་ཙམ་དུ་བྲུབ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བདུད་ཅིས་
འཆོ་ཞེས་སྤྱི་ཏེ་བདུད་ཅིའི་མཐར་ཆུང་དཔྲེ་གསུམ་པ་བྲེད་སྤྱི་བྱངས་པ་
དང་། བདུད་ཅི་བཟོ་བར་སྤྱི་བཅས་སྤྱི་ཆེ་བདུད་ཅིའི་མཐར་ཆུང་དཔྲེ་བཞི་
པ་དགོས་ཆེད་བྱངས་པ་དང་། བདུད་ཅིར་རྒྱས་པ་ཆེ་ལྟ་བུ་སྤྱི་ཆེ་ཆུང་དཔྲེ་
བདུན་པ་རྟེན་གནས་བྱངས་པ་དང་། བདུད་ཅིར་བརྟག་པར་གྱིས་ལྟ་བུ་ཡོད་
ཆོ། ཆུང་དཔྲེ་གཉིས་པ་ལས་སྤྱི་བྲུ་བ་བྱངས་པ་དང་། བདུད་ཅི་ནས་བྱངས་ལྟ་
བུ་སྤྱི་ཆེ་ཆུང་དཔྲེ་ལྟ་བུ་བྱངས་པ་དང་། བདུད་ཅིའི་བྲིན་ཆུང་ལས་ལྟ་བུ་སྤྱི་
ཆེ་ཆུང་དཔྲེ་བྲུག་པ་བྱངས་པ་དང་། གྲེ་བདུད་ཅི་མ་ཞེས་པ་དང་། བདུད་ཅིའི་
བདག་པོ་དགོངས་ཤིག་གྲེ་ལྟ་བུ། བདུད་ཅིའི་སྤྱི་དུ་འཕམ་རྟེན་སྤྱི་བོད་པའི་སྤྱི་
སྤྱི་ན་ཆུང་དཔྲེ་དང་པོའི་ཡན་ལག་སྟོན་པ་དང་། བདུད་ཅི་རྒྱ་སྤྱི་བཅས་སྤྱི་
ཆེ་དེ་ཉིད་དང་། བདུད་ཅི་རྟག་པར་གནས་ལྟ་བུ་ཆེ་སྤྱི་བྱངས་བྱངས་པ་ཡིན་པས།
ཁྱད་གཞི་བདུད་ཅི་གཅིག་ལ་ཆེགས་ཐོགས་བྲི་མ་སོ་སོའི་རྒྱས་པ་ལས་ཆུང་
དཔྲེའི་ནང་གསེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཆུང་པ་བྲི་བཟོད་བྲེའི་དོན་ལ་འཇུག་
ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྲུས་པའོ། །

གཞན་ཡང་ནད་པ་དང་། བྲིས་ཆང་། དཀོན་མཆོག་ལྟ་བུ་ཆུང་དཔྲེ་
དང་པོའི་བཟོད་དོན་གཅིག་ལ་སྤྱི་ཏེ་ཆེག་ཐོགས་བྲི་མ་སོ་སོའི་རྒྱས་པ་ལ་
སྟོན་ཏེ་གོང་བཞིན་ཆུང་དཔྲེ་མཐའ་དག་སྤྱི་དུ་བྱང་བས་གོང་བཞིན་སྤྱི་
བར་བྲེའོ། །གོང་དུ་སོ་ཡིས་སོ་ཡི་མིང་མཐའ་བྱང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་བྱངས་སྤྱི་
མིང་གཅིག་གི་ཆེགས་སྤྱི་བྲུ་བའི་རྟེན་འཇུག་སྤྱི་མས་མིང་བྲི་མ་བྱང་ཚུལ་
བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ཆུང་དཔྲེའི་ནང་གསེས་འབྲེན་ཚུལ་འདི་ནི་མིང་ཆེག་ཆེ་ཆང་
བ་གང་བྱང་ཞིག་གི་མཐར་ཆེག་ཐོགས་བྲི་མའི་རྒྱས་པ་ལས་དོན་གྱི་འཇུག་

ཡུལ་སོ་སོར་བྲང་ཚུལ་བསྟན་བ་ཡིན་པས་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ཏེ་ཆ་སྤྱེ་ཚུལ་ལ་
མཁས་པར་བྱའོ། །

ཕྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་འདྲན་ཚུལ།

གཉིས་པ་ཕྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་འདྲན་ཚུལ་ནི། ཅ་བར།

གཞན་ཡང་ཆོག་དོན་འོག་མ་ལས། །

བསྐྱ་རྒྱ་ཡོད་དམ་མེད་པ་དང་། །

གོང་མ་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ། །

རྣམ་བྱངས་དག་ཀྱང་བཞོད་པ་ལས། །

བསྐྱར་བ་ཡོད་དམ་མེད་པ་དང་། །

ཕོ་སྐྱ་དང་ནི་ཕོ་སྐྱ་དག །

མིང་གི་མཐའ་ན་ཡོད་མེད་དང་། །

རྒྱན་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་ཡང་། །

དོན་ལ་བསྟེགས་པ་ཡོད་མེད་དང་། །

བསྟན་བྱ་ལྟག་མ་ཡོད་མེད་དང་། །

ཆོག་དོན་རྫོགས་དང་མ་རྫོགས་ཀྱིས། །

དེ་དག་ནང་གསེས་རྣམ་པར་དབྱེ། །

ཞེས་པས་བསྟན་ལ། དེ་དག་གི་དོན་པལ་ཆེར་སྟོན་དུ་སོང་བ་ལས་
ཤེས་བྱས་པས་འདིར་ཆོག་དོན་ཅམ་འབྲེལ་ན། སྤར་བཤད་ཟིན་ཅམ་མ་ཟད་
འདྲན་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། མིང་ཆོག་གང་རུང་དུ་བྱུབ་ཟིན་བ་ཡིན་
ནའང་སྤྱི་ཕྱི་འབྲེལ་ཆགས་སུ་སྟོན་པ་ལ། མིང་ཆོག་ཕྱི་མའམ་འོག་ཏུ་སྐྱར་རྒྱུ་
མིང་ཆོག་གི་གོ་དོན་ལ་སྟོས་དགོས་པས། དེའི་ཚུལ་ནི་སྤྱད་པ་དང་འབྲེད་པའི་

ཕྱད་སྐྱར་ཆེ་དང་སྐྱ་སྐྱར་དགོས་པ་དང་། བཛོད་དོན་དམིགས་བསལ་མེད་ཀྱང་
ཆོག་གི་གཙོད་མཆོམས་སམ་མཆོམས་འཛིན་པ་དགོས་ཆེ་ཆོག་ཕྱད་ཞིང་ཞེས་
སོགས་གང་ལ་འོས་པ་དེ་སྐྱར་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་
དང་བྱི་ཟ་དང་མིའམ་ཅི་དང་ལྷོ་བྱེ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་འཛིག་ཉེན་ཡི་རང་སྟེ་
ཞེས་པ་དང་། མེ་ཉོག་ཀྱང་ཡིན་ཞིང་། དཀར་པོ་འང་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟུང་
པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཆོག་གི་གཙོད་མཆོམས་སོགས་ཀྱི་འདྲེན་ཚུལ་ཡང་
ཤེས་དགོས་སོ། །

མིང་གི་རྣམ་གངས་ལྟ་བུར་སྐྱར་བའི་ཆེ་ཉི་མ་དང་། ཆ་ཟེར་ཅན་དང་།
ཉ་བདུན་བདག་པོ་དང་། ཉ་ལྡང་ཅན་དང་། བསྐྱའི་གཉེན་དང་། ཉིན་མོར་བྱེད་
ཅེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམ་གངས་གཞན་འདྲེན་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། རང་རྒྱུད་བདུལ་
ན་མི་རྣམས་མ་ཟད་སྟ་རྣམས་ཀྱང་འདུལ་ཞེས་པའང་ཆོག་སྟེ་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་བར་
དུ་སྟུང་པའི་ཕྱད་ཐོབ་པ་དང་། སྒྲོར་ཞིང་སྒྲོར་ཞིང་སྐྱར་ཡང་དེ་དུ་འབབ། །ཅེས་
པ་དང་། སེམས་ཤིག་སེམས་ཤིག་ངེས་པའི་དོན་ལ་སེམས། །ཞེས་པ་བསྐྱར་
བ་ལ་འཇུག་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་བདག་སྐྱ་དང་། དགག་སྐྱ་དང་། ཆོག་གྲན་དང་།
ངེས་བཟུང་དང་། ཁ་སྒྲོང་སོགས་གང་ལ་གང་འོས་པར་སྐྱར་ཚུལ་ཤེས་དགོས་
ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱར་ན། དག་ཅིང་རྩལ་པའི་ཁོ་གཏུམ་མི་བཟད་
པས། །དཔའ་ངར་དག་པོས་གསོད་བསྐྱད་བདེག་སོགས་ཀྱི། །དཔའ་རྩལ་བཏོན་
ལ་ཐོགས་མེད་དག་དཔུང་ཆོགས། །བདུལ་བར་མགར་བ་སྟོང་བཅན་ཀྱན་གྱི་
ལུལ། །ཞེས་པ་དང་། ཞི་ཞིང་འཇུམ་པས་སྲིད་ན་སྐྱེ་བྱ་ཀྱན། །རབ་འབྱམས་
ཐབས་ཀྱིས་མགུ་བར་སྐྱེན་པ་ལས། །དག་སྟེ་ཐམས་ཅད་ངང་གིས་འདུལ་མཛད་

པར། །རྒྱལ་མཆོག་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོ་གཉིས་སུ་མེད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུ་གཞི་
དག་པོའི་ནམ་འགྲུར་ཐོན་པ་ལ་སྦྱར་ཆེ་ཡི་གེའི་ཉགས་ཀྱང་པོ་ཉགས་ཤས་ཆེ་
བ་དང་དེ་ཡང་སྒྲ་དག་པས་དག་པ་འབྲེན་པ་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་པས་དཔེར་བརྗོད་
སྒྲ་མ་ལྟར་དང་། གཞི་ཞི་བའམ་ཉམས་ཚུང་བ་ལ་སྦྱར་ཆེ་ཡི་གེ་ཡང་མོ་ཉགས་
ཅན་ཤས་ཆེ་བ་དང་། དེ་ཡང་སྒྲ་ཞན་པས་ཞན་པ་འབྲེན་པ་གཙོ་ཆེ་བས་དཔེར་
བརྗོད་ནི་ཕྱི་མ་ལྟར་རོ། །འདིར་མཆོན་པ་ཅམ་སྟེ་རྒྱས་པ་ཚུམ་སྟེ་གཞི་མཁན་ཆོས་
ཐུགས་སྦྱང་གནང་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་གཤ་ཆེའོ། །

ཅ་། རྗེས་འཇུག་སོ་སོ་མིང་གཞིར་ཅིའི་ཕྱིར་འཇུག་པ།

རྗེས་འཇུག་གི་དགོས་པ་དངོས་དང་ཡི་གེའི་སྤྱིའི་བྱང་ཚུལ་བསྟན་པ།

བཞི་པ་རྗེས་འཇུག་གི་ཡི་གེ་རྣམས་མིང་གཞི་སོ་སོར་དགོས་པ་ཅིའི་
ཕྱིར་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ལ། སྐབས་དོན་རྗེས་འཇུག་གི་དགོས་པ་དངོས་དང་ཡི་
གེའི་སྤྱིའི་དབྱང་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི།

རྗེས་འཇུག་གི་དགོས་པ་བསྟན་པ།

ཅ་བར།

ཅི་ཕྱིར་འཇུག་པར་བྱེད་ཅེ་ན། །

ཡི་གེའི་ཁོངས་ནས་མིང་དབྱང་སྟེ། །

མིང་གི་ཁོངས་ནས་ཆོག་ཐུང་ནས། །

ཆོག་གིས་དོན་རྣམས་སྟོན་པར་བྱེད། །

ཅེས་པའོ། །དོན་ནི་མིང་གཞི་ཡི་གེ་ཉིས་སྟེལ་ལམ་གསུམ་སྟེལ་གང་
སྤྱར་ཡང་རུང་། དེའི་སྟེང་དུ་དབྱངས་ཨི་སོགས་བཞི་གང་དང་གང་སྤྱར་ཡང་དེ་
ལ་རྗེས་འཇུག་བཅུ་པོ་གང་རུང་ཞིག་མ་ཞུགས་ན་ཡི་གེ་རེ་རེ་བ་ལྟ་ཅི། ཆོགས་
པ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་བརྗོད་བྱའི་དོན་སྟོན་པར་མི་ལུས་པས་མིང་དུ་མི་གྲུབ་
ལ། དེ་མ་གྲུབ་ན་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་དབྱེ་དང་ཐང་སོགས་བསྟོན་པའི་ཆོག་
ཏུང་མི་གྲུབ་ཅིང་། དེ་མ་གྲུབ་ན་མིང་ཆོག་གི་བཅུམ་གཞིར་བྱས་པའི་བཞིན་

སྒྲ་དང་། བཀའ་དང་བསྟན་བཅས་སོགས་ཀྱི་གཙུག་ལག་རྣམས་མི་འགྲུབ་
བས་འཛིག་ཉན་གྱི་མོངས་བ་སེལ་བར་ཡང་མི་བྱས་ལ། དེ་ལྟར་ན་འཛིག་ཉན་
བ་ཐམས་ཅད་ལོང་བ་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོན་སྤངས་ནས་
མིང་ཆོག་ལས་བཅུམས་ཏེ། འཛིག་ཉན་གྱི་ཐུན་སེལ་དུ་ཐ་སྟོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་
རྣམས་འགྲུབ་བའི་ཆེད་དུ་རྗེས་འཇུག་གི་འཇུག་པ་རྒྱས་བར་བསྟན་བ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བའི་དོན་ཏོ། །

ཚེ། མཐུག་བསྐྱེད་པ།

གསུམ་པ་མཐུག་བསྐྱེད་པ་ལའང་། ཡི་གེ་རི་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚུལ་བསྟན་
བ་དང་། ཡི་གེ་རི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པའི་དགོས་པ་བསྟན་བ་གཉིས་ལས།

ཡི་གེ་རི་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། ཅ་བར།

མོ་ཡི་ཡི་གེ་མེད་པ་ན། །

མོ་ཡི་གེ་བརྗོད་པ་མེད་པར་འགྱུར། །

མོ་ཡི་གེ་དེ་དག་རྣམས་ལ་ཡང་།

འཐུག་པར་བཅས་པ་མེད་ན་ནི། །

མིང་དང་ཆོག་གྲང་གསལ་མི་རུས། །

མིང་ཆོག་གསལ་བར་མེད་ན་ནི། །

དོན་རྣམས་བརྗོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། སྤྱིར་ཡི་གེ་ལ་དབྱངས་གསལ་གཉིས་སུ་ངེས་
བ་དེ་གཉིས་ཀྱང་པན་ཚུན་ལྟོས་ན་སྤྱི་གདངས་བྲག་ཞན་གཉིས་སུ་ངེས་པས་ན་
དབྱངས་ཡིག་ལ་མོ་ཡི་གེ་དང་གསལ་བྱེད་ལ་མོ་ཡི་གེ་ཅེས་ཐ་སྙད་མཛད་ལ།
དེ་ལྟ་བུའི་དབྱངས་ཡིག་ལྟ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་རང་གི་སྟོག་གམ་སྟོགས་
སུ་མ་ཞུགས་ན་མོ་ཡི་གེ་གསལ་བྱེད་རེ་རེ་བ་གང་ཡང་བརྗོད་པར་མི་རུས་ཏེ་
ས་རྒྱལ་ཤིན་ཏུ་ཐ་མོ་རྣམས་གཟུང་དུ་མི་རུས་ཤིང་། དབང་པོའི་ཞེས་པས་ཀྱང་

མཛོད་བར་ཡང་མི་རྒྱས་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མོ་ཡིག་ལས་པོ་ཡིག་གསལ་
བྱེད་རྣམས་འབྲུག་ཏུ་ཚུགས་ཀྱང་རྗེས་འབྲུག་བཙུ་པོ་མེད་ན་ཡི་གེ་མང་དུ་ཆོགས་
པ་ལས་མིང་དང་ཆོག་གང་ཡང་མི་འབྲུག་པས་དེ་ལྟར་ན་ཡི་གེའི་རྣམ་གཞག་
འབྱེད་པར་ཡང་མི་རྒྱས་ཤིང་། དེ་ལྟར་མི་རྒྱས་ན་རྗེས་འབྲུག་དང་ཕྱད་དང་རྣམ་
དབྱེ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དག་ཀྱང་འབྱེད་མི་རྒྱས། དེ་མི་རྒྱས་ན་མིང་དང་ཆོག་
དག་ཀྱང་གསལ་བར་བྱེད་དུ་མེད་པས། འཛིག་རྟེན་རང་ག་བ་ལའང་ལེགས་
ཉེས་དང་འགྲོ་འོང་སོགས་བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མཐའ་དག་ཀྱང་གསལ་བར་
མི་རྒྱས་པས་ཐུན་ཁུང་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། དཔུས་ལོང་ཁོ་ན་ལས་གཞན་
མི་རྟེན་པར་འགྱུར་རོ། །

དོགས་པ་གཅོད་པ།

ཕྱི་མ་རྣམས་འབྲ་བ་ལ་དང་པོ་འདིའི་ཐད་སི་རྟེའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས་མོ་
ཡི་ཡི་གེ་གི་གྲུ་སོགས་ལྷ་ལི་བཞི་པོ་མེད་ན་པོ་ཡིག་ཀྲ་ལི་རྣམས་ཁོ་ན་བཟོད་
པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ལྷ་ལི་རྣམས་ལ་ལྷོས་པའི་བཟོད་པ་དེ་སྟེང་ཅིག་མ་ཆང་
བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་ལྷ་ལི་རྣམས་ལ་ལྷོས་པའི་
བཟོད་པ་དེ་སྟེང་ཅིག་མ་ཆང་ན་ཀྲ་ལི་ཁོ་ན་བཟོད་པར་མི་རྒྱས་པས་མ་ཁྲབ་
སྟེ། ལྷ་ལི་བཞི་པོ་གང་ལའང་མ་ལྷོས་པའི་ཀྲ་ལིའི་ཡི་གེ་དེ་སྟེང་ཅིག་བཟོད་དུ་
རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། གི་གྲུ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ནི་ལྷ་ལི་སྟེ་དབྲངས་ཡིག་མཆོན་
བྱེད་དམ་ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་པ་རང་གིས་ཀྱང་བཞེད་པས། དེ་བཞི་དབྲངས་
དངོས་མིན་ན་མོ་ཡིག་རྟུང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་འང་མི་འཐད་དེ། དབྲངས་བཞི་པོ་དེ་གང་ཡང་
མ་ཞུགས་ཀྱང་ཨ་ཡིག་དང་འགྲོགས་ཏེ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་དུ་མ་ཞིག་བཟོད་

དུ་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གསལ་བྱེད་སུམ་ཅུ་པོ་སོ་སོ་རང་གདངས་མ་བསྐྱར་
བར་ཨ་དང་འཡིག་དང་འགྲོགས་ཏེ་མིང་དུ་འགྱུར་བ་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་ཕྱིར། གི་
གྲུ་སོགས་ཞུགས་པའི་ཆེ་རང་གདངས་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ་དཔེར་ན་
གི་དང་གྲུ་དང་གི་དང་གོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

དེར་མ་ཟད་དབྱངས་བཞི་པོ་གང་ཡང་མ་ཞུགས་པའི་ལྟ་ས། དགའ་
ལྷན། གཙང་པ། ཁམས་པ། བྱང་ཐང་སོགས་མིང་རྒྱང་མཐའ་ཡས་ཤིང་ཆོག་
ཀྱང་དེ་བཞིན་ཡིན་པར་མ་ཟད། དབྱངས་བཞི་གང་ཡང་མ་ཞུགས་པའི་བྱ་དཀའ་
བའི་རྒྱན་རི་སྟོད་ཅིག་སྟོན་ཅོམ་མཁན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་པར་མཛད་པ་དེ་དག་
ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་མངོན་སུམ་དུ་བསྟོན་དགོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དབྱངས་ཨ་དེས་པའི་སྟོན་དག་གི་དཔེ་འགོད་པ།

རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་མཛད་པའི་བྱ་དཀའ་སྤྲོ་རྒྱན་དབྱངས་དེས་
བ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལྟར། ཡང་དག་ལམ་ལ་རབ་གནས་པ། །ལས་ངན་བག་
ཆགས་ཐམས་ཅད་སྤངས། །གཞན་པན་ཐབས་མང་རབ་མངའ་བ། །དག་པ་
སར་གནས་འཇམ་དཔལ་དང་། །གཞན་པན་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ། །སྟག་
བསམ་དག་པས་རབ་འབད་ནས། །ཟབ་ལམ་མན་དག་དམ་པ་འཆད། །སྟག་
བསམ་དགའ་བས་མཉན་པར་འཆོལ། །ལས་ངན་བག་ཆགས་བསགས་པ་
ལས། །མངལ་དང་གཞན་ཡང་གནས་ངན་འགར། །རང་དབང་སྤངས་ནས་
བཅོལ་བ་དང་། །རྣམ་མངན་ཆས་ཡང་ཡང་མནར། །རྣམ་པས་ཡན་ལག་ཉམས་
དམའ་འདར། །རྣང་ལག་ཞ་དང་མདངས་ངན་པ། །ཐམས་ཅད་ལས་ངན་དབང་
ལས་ལགས། །ལས་ངན་ཆགས་སྤང་མ་སྤངས་ན། །རང་གཞན་ཐམས་ཅད་
ལས་ངན་ལས། །རྣམ་ཡང་ཐར་བར་དཀའ་བས་ན། །ཆགས་སྤང་སྤངས་པར་

འབད་པར་འཆལ། །ཞེས་སོགས་ལམ་རིམ་དང་སྒྲུབ་བའི་དབྱངས་ཨ་རེས་པ་
 ཅན་ཆོགས་སྟུ་བཅད་པ་དཔེ་རིང་རོལོག་བརྒྱད་ཅམ་ཡོད་པ་དང་། ལྷ་མིས་ཡིག་
 ལུད་དུ་ལུལ་བའི་ནང་དུའང་གསལ་བས་དེ་དག་ལ་དབྱངས་བཞི་པོ་གང་ཡང་
 མ་ཞུགས་པས། ཅ་བར། མོ་ཡི་ཡི་གེ་མེད་ན་ནི། །པོ་ཡིག་བརྗོད་པ་མེད་པར་
 འབྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་མ་འགྲིགས་པར་འབྱུར་རོ། །དེས་ན་གོང་དུ་གསལ་
 བ་ལྟར་ཨ་ཡིག་ལ་དབྱངས་དང་གསལ་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་ཆ་བྱེད་ནས་ཨ་ཡིག་ཐེ་
 བའི་དབྱངས་ཡིག་ལྷ་བཞག་པ་ལ་སྟོན་དེ་དག་མེད་ཅིང་། མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་གཞུང་
 ཆེན་པོ་རྣམས་དང་ཡང་མཐུན་པས་སྟུ་མིའི་དགོངས་པ་རི་བཞིན་རྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཆོས་དང་རིག་གཞུང་སོགས་ལེགས་སྟོད་ཀྱང་ཀྱི་སྤང་དག་མེ་ཆར་
 བབ་པའི་འོག་ནས་ཆོས་རིག་རྩ་རྒྱལ་མཁའ་ལ་འཕྱར་བའི་མཁའ་མཛེངས་
 སྟོང་སྟོབས་ཅན། བོད་བཞུགས་ཆེ་ཏན་ཞབས་བྱུང་མཆོག་གི་ཚུམ་ཡིག་དུ་
 མ་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་ཆོན་བྱ་དཀའ་བའི་སྒྲ་རྒྱན་དབྱངས་ཨ་རེས་པ་ཅན་གྱི་ཀ་
 བཤད་དེ་ཁོལ་དུ་ཕྱངས་ནས་ཚུམ་རིག་གི་སྟོ་འཕར་བྱེ་བའི་ལམ་སྟོན་དུ་བཀོད་
 པ་གཤམ་གསལ།

དབྱངས་ཨ་རེས་པའི་དཔེ་འགོད་པ།

ཀ་ནས་ཡང་དག་ལྷ་མ་སངས་རྒྱས་ལ། །ཁ་བ་ལྟར་དཀར་ལྷ་བལ་
 ལྷག་བསམ་དང་། །ག་ཤ་རྒྱན་ཆ་དར་སྒྲ་མང་བཤམས་ནས། །ང་རྒྱལ་རྒྱགས་
 བལ་དད་པས་བྱག་མང་འཆལ། །ཅ་ལག་ཁྱད་མཛོད་བསགས་ལ་མ་གཟན་
 པར། །ཆ་བྱད་རྣམ་དག་སྒྲ་དང་སྒྲ་ར་བཞུར། །ཇ་མདངས་དར་ལས་གཟན་དང་
 ཤམ་ཐབས་འཆང་། །ཉ་གང་ལྷ་རྒྱས་བསམ་པས་གཞན་པན་བཅུམས། །ཏ་སྟུ་ག་
 ཏ་ཤྲས་གང་བསྟན་ལམ། །ཐ་དད་རྣམ་མང་ཉན་བསམ་སྒྲུངས་པས་ན། །ད་ལྟ་

རྒྱས་མཐར་ལྷ་ལམ་ལ་ཆས་ཀྱང་། །ན་ཆ་འཇམ་སྐབས་སྤར་བསྐབས་ཡང་ཡང་
གཤམ་། །བཅུ་གངས་ལྷན་སྤྱོད་ཆད་མ་ནམས། །པ་མཐར་བཀྲལ་བ་མཁས་
པར་དགའ་ན་ཡང་། །བ་ལང་རྩ་གཟན་འབྲེ་བར་དམན་ལས་ལ། །མ་ཆགས་ཉག་
བསྐབས་སྐལ་བ་བཟང་སྙམ་ཤར། །ཅུ་བ་དང་དབྱངས་ཅན་ཀ་ལ་པ། །ཆ་གང་
ནད་བརྒྱ་བསལ་ཐབས་སྤྲོད་དབྱང་དང་། །རྩ་ཡས་ལྷགས་སྤལ་བཀའ་བསྟན་
ཟབ་རྒྱས་གནད། །ཁལ་ཁལ་འཆར་སྤྲད་ཆངས་སྤམ་ལྷག་སྤར་འབད། །ལྷ་ཁ་
ངང་མདངས་རབ་གསལ་གལ་ལ་འཆངས། །ཟ་ཉལ་སྤྲོ་ལ་ཨ་འཐས་གཏན་སྤངས་
ནས། །འ་ཅག་བསྟན་དང་པ་མར་མན་མཛད་ལ། །ཡ་རབས་བྱ་བས་ནམ་ཡང་
དལ་བས་དམན། །ར་བས་མཐའ་རྒྱན་གྲུ་ཁང་ཉམས་དགའ་བར། །ལ་ལ་ཐུག་ལ་
ལས་ཀས་འདའ་བས་པངས། །ལྷ་ས་ན་ལ་ལྷག་པར་དད་ལྷན་ན། །ས་སྤར་
འཕགས་སྤྲད་བསྐལ་བར་འབད་ཀྱང་དགའ། །ཏ་ཅང་བྱ་དཀར་གཤགས་ལྷན་
སྤྲོད་ངག་ལམ། །ཨ་རྒྱང་གཤངས་སྤྲོད་ཆངས་དབྱངས་དཔལ་ལ་འགའ། །སྤྲོན་
སྤྲོན་མཁས་པའི་མཛད་སྤོལ་རི་བཞིན་དུ། །རིག་པའི་འདོད་འཛིན་སྤོལ་ས་འདི་
འཁྱུངས་སོ། །ཞེས་པ་འདི་ཡང་སྤྲོད་ངག་ལ་དགའ་བའི་གཞིན་རྩ་ཆོར་སྤྲོས་ཀྱི་
ཚུལ་དུ་བྱལ་བ་སྟེ། འདི་བྱ་དགའ་བ་ཡིན་ཚུལ་ནི་ཀ་མེད་སུམ་ཅུ་གོ་རིམ་མ་
འཆོལ་བར་ཆོག་རྒྱང་རེའི་འགོད་བཀོད་པ་དང་། དཀྱུས་ཀྱི་ཆོག་ནམས་ལ་གི་
གྲུ་ཞབས་གྲུ་འབྲེང་བྱ་ན་རུ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་མ་ཟད། ཚུམ་པ་པོའི་ཆོ་གང་
གི་བྱང་བ་བཛྲོད་པའི་དོན་བསྐྱེས་རེ་བཀོད་པ་འདི་ལ་ཟེར་རོ། །དེས་ནི་སྤྲོ་རྒྱན་
ཀྱི་ཚུལ་རི་ལྷ་རུ་ཡིན་པ་གོ་སྤྲོ་བའི་ངག་གིས་བསྟན་ཐིག་ཏོ། །

སྤྲོས་པ། རྒྱ་བོད་མཁས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཇི་མ་མེད། །རྒྱ་ཆེན་རིག་
པའི་བང་མཛྲོད་ལྟར་གང་མོད། །རྒྱ་མཆོ་ལས་འོངས་ཚུ་ཡི་ཐིགས་པ་བཞིན། །རྒྱ་

བོད་གཞིན་ཀུ་དགེས་པའི་སྐྱེས་སུ་སྤེལ། །

ཡི་གེའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པའི་དགོས་པ།

གཉིས་པ། ཡི་གེའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ་ནི། ཅ་བར།

དེ་ལྟར་གྱུར་ན་འདིག་རྟེན་དུ། །

དོན་མཆོན་བཛོད་པ་ཀུན་གྱང་མེད། །

རིག་བྱེད་སྤྱོད་བའང་ཡོད་མི་འགྱུར། །

ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །

བསྐྱབ་པ་རྣམས་གྱང་མེད་པར་འགྱུར། །

དེ་ལྟར་འདིག་རྟེན་སེམས་ཅན་དག །

ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་། །

གྲུབ་མཐའ་གཞན་ཡང་ཡོད་ན་ཡང་། །

རང་ཉིད་ཀྱིས་ནི་མི་ཤེས་བཞིན། །

དེ་བཞིན་ཡི་གེའི་འཇུག་ཚུལ་རྣམས། །

སྤྱོད་པ་ཀུན་ལ་གནས་གྱུར་གྱང་། །

རང་ཚུལ་དེ་ཉིད་མི་ཤེས་བས། །

དོན་ལ་སྟུང་བ་ག་ལ་ཤེས། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། དོན་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་མིང་ཆོག་ཐུང་དང་རྣམ་དབྱེ་
སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མེད་པ་གྱུར་ན་འདིག་རྟེན་དུ་བསྐྱབས་པར་འོས་པའི་
དགོས་མཁོ་མཐའ་དག་གསལ་བར་མཆོན་བའང་བཛོད་པ་ཀུན་གྱང་མེད་པར་
གྱུར་ནས། རིག་བྱེད་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་གཞུག་ལག་

རྣམས་ཀྱང་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། རང་པར་ལྟར་ན་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ།
སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་གང་གི་བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་བསྟན་པའི་སྡེ་
སྡོད་དག་ཀྱང་བཙུང་པར་མི་རྣམས་པས་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་འཛིག་
ཉེན་དང་འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་དང་སེམས་ཅན་དག་གི་བྱང་པར་
དང་། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་ཁམས་བཙུང་བརྒྱད་དང་། སྦྲེ་མཆེད་
བཙུ་གཉིས་སོགས་ཤེས་བྱའི་གནས་ལྔ་དང་། དེ་དག་འཛིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་
དང་། གཞན་ཡང་གསུང་རབ་ལས་ཤེས་དགོས་པའི་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་གནས་དང་།
ལྷང་བར་བྱ་བ་དང་། རྟོར་བར་བྱ་བའི་ཆོས་རྗེ་སྟེང་ཅིག་ཡོད་ཀྱང་སོ་སོ་སྦྲེ་
བོ་རྣམས་ཀྱིས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་མི་ཤེས་ཤིང་གཞན་ལས་ཤེས་དགོས་པས།
དེ་ཡང་ཡི་གའི་ལམ་ནས་བསྐྱབ་པ་ལས་ཤེས་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཡི་གེ་རྣམ་
པར་གཞག་པ་ལས་བསྐྱབ་དགོས་པས་ཡི་གའི་རྣམ་གཞག་དེ་དག་མེད་ན་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅུམ་ཡང་མ་ཟད་ངག་གི་རང་ཆས་སུ་
ལྟན་ཅིག་གནས་པའི་ཡི་གེ་དེ་དག་མེད་ན། དེ་དག་པན་ཚུན་འཕྲད་པའི་སྟོབས་
ཀྱིས་བརྗོད་པ་རྣམས་མི་འགྱུར་བས་དོན་དེ་དང་འདི་ཞེས་སྒྱུར་ཏེ་དབྱེ་བ་འབྱེད་
པའང་ག་ལ་སྲིད་དེ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའོ། །

འདིས་ནི་ཡི་གའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་མེད་ན་སྟོན་རྗེ་ཡོད་གསལ་བར་
བསྟན་ཏེ་ཡི་གའི་རྣམ་གཞག་མེད་མི་རུང་བ་དགག་ཕྱོགས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་
ལ། སྦྲུབ་ཕྱོགས་ནས་བསྟན་པ་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱེད་ནས་སྟོན་པར་མཛད་པ།

དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱེད་ནས་སྟོན་པར་མཛད་པ་ནི། ཅ་བ་ལས།

དེ་ཕྱིར་སྤྲོ་བའི་དབང་ཕྱུག་གི།

རྗེས་སྤྲོས་འདི་ཀུན་རྟོགས་གྲུར་ཅིག།

ཅེས་པས་བསྟན་ཏེ། ཡི་གའི་རྣམ་གཞག་མེད་ན་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོན་དེ་དག་
སེལ་བར་མི་རྒྱས་པ་དེའི་ཕྱིར་ངལ་བ་དུ་མས་འཕགས་ཡུལ་དུ་བསྟོད་ནས་བད་
སྟོད་སྤྲོ་བའི་དབང་ཕྱུག་གས་བརྗེ་ཏ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ། དེ་དག་
གིས་མཛད་པའི་གཞུང་ཆེན་པོ་རྣམས་ལས་རྗེ་ལྟར་གསུངས་པ་རྗེས་སུ་འབྲངས་
ནས་བོད་ཀྱི་བད་སྟོད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདི་བྱས་པ་ཡིན་ན། རང་རེའི་སྤྱི་བོ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་འདི་དག་གི་ཆོག་དོན་མ་ལུས་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་ཅིང་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་རྟོགས་
པར་གྲུར་ཅིག་ཅེས་སྟོན་འདུན་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །མཐུག་བསྐྱེད་འདི་ཙམ་ལས་
མ་མཛད་པ་ལྟར་ན་བད་སྟོད་ཀྱི་ལེའུ་མ་རྫོགས་པ་ད་དུང་འཆད་རྒྱ་ཡོད་པར་
གོར་མ་ཆག་གོ།

འདིར་སྤྲོས་པ། ཀུན་ཁྲབ་ཉི་མས་མ་གསལ་སྟུན་སྤྲུག་འགའ། །སྟོན་
མེས་བསལ་བཞིན་འགྲེལ་མཛད་རྣམ་གསུམ་གྱིས། །ཁོར་བའི་དོན་དག་ཁོ་
བོས་ལེགས་བཀྲལ་བ། །བདག་གི་ལས་སུ་མཛོན་གྱི་ངོ་མཆར་ཅི། །བྱད་པར་
ཉིན་བྱེད་རྒྱབ་རྗེས་མེ་བྲིར་རྣམས། །རང་འོད་རང་ངོར་གསལ་བས་སྟོབས་
བསྐྱེད་བཞིན། །མཁས་འཁུར་སུམ་རྟགས་སྤྲོ་བས་སྒྲགས་འཆོལ་གྱིས། །ཟེར་
སྟོས་བསྐྱེད་པའི་ཆོག་གི་ཕྱང་པོ་དག། །མཐོང་བས་མ་བཟོད་ཀུན་གྱི་ཕྱི་མོའི་
ལས། །འགྲེལ་བྱེད་མཁན་པོ་རྣམ་གསུམ་རྗེས་འབྲངས་ཏེ། །དགོངས་དོན་མ་

འབྲེས་མ་ནོར་གཏན་འབེབས་འདི། །གཙུག་ལག་མཁས་རྣམས་མཉེས་པའི་
མཆོད་སྤྱོད་ལགས། །དོན་སྤྱིང་བསྐྱར་གཞིག་ཁུར་དུ་སྤྲང་འདོད་དང་། །གཞན་
ལ་འཁུ་བའི་ཞེ་སྤང་སེམས་ཀྱིས་མིན། །བད་སྤོད་གཞུང་ལུགས་ཀྱན་གསལ་བྱ་
བ་དང་། །ཚུམ་རིག་སྤེལ་བའི་གཏམ་དུ་འདི་སྐད་ལྷ། །ཞེས་པའོ། །

ཡི་གེའི་སྐྱེ་གནས་བཤད་པ།

ཡི་གེའི་སྐྱེ་གནས་སྒྲོར། འཕྲོས་དོན་ཡི་གེའི་སྐྱེ་གནས་དང་བྱེད་པ་ལས་
ཡི་གེ་རི་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚུལ་མདོར་ཅམ་བཞོད་པ་ལ་དབང་ལོ་ཆེན་པོས། རྣམ་
རྟོག་དབང་གིས་རྒྱང་གཡོས་ཤིང་། །དེ་ཡིས་གནས་དང་བྱེད་པ་དང་། །ཚུལ་
བ་བསྐྱེད་དེ་དབུགས་འབྱུང་དང་། །ལྟན་ཅིག་ཡི་གེའི་གདངས་རྣམས་སྐྱེ། །ཞེས་
སྤོན་དུ་བྲངས་པ་ལྟར། སི་རུའི་འབྲེལ་ཆེན་གཞིར་བཞག་ནས་བཞོད་ན་ཅ་རྩ་
པའི་ཡི་གེའི་མདོ་ལས། གནས་དང་བྱེད་པ་ཚུལ་བ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་
བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཡང་ལྟོག་དག་པ་དང་སྤྱི་ཟུར་བྱིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡི་
གེའི་སྐྱེ་གནས་དང་བྱེད་པ་སོ་སོར་བོན་ལ། ལྟོག་མ་དག་པ་ལ་ཅི་ཡང་བོན་པས་
ངས་པ་མེད་དོ། །

དེས་ན་ལྟོག་དག་པས་དང་སྤྱི་ཟུར་མ་ཉམས་པའི་ཆེད་དུ་ཡི་གེའི་སྐྱེ་
གནས་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཀུམ་གང་འཁྱུ་
དང་བདུན་ནི་རང་གི་སྐྱེ་གནས་མགྱོན་པ་དང་། ཅ་ཆ་རྩ་ཅ་ཆ་རྩ་ཞུ་ལ་ག་
ཞི་ཞི་དང་བཅུ་གཉིས་ནི་སྐྱེ་གནས་ཀླན། ཏ་ཐ་ད་ན་ཐ་ལ་ས་དང་བདུན་ནི་སྐྱེ་
གནས་སོ་དང་། པ་པ་བ་མ་ཕ་ཁུ་ཨོ་དང་བདུན་ནི་སྐྱེ་གནས་མཚུ། ར་ཡིག་
གི་སྐྱེ་གནས་ལྷེ་ཅེ་དང་ཉེ་བའི་སྤྱི་བོ་སྤྱི་ལྷེ་ཅེའི་སྤྱི་བོ་གསུངས་དང་། ང་ན་ན་མ་བཞི་

ནི་རང་རང་གི་གནས་སུ་མ་ཟད་སྤངས་དང་བཅས་པའོ། །བྲེད་པ་ནི་མགིན་པ་དང་
མཆུ་ལས་སྦྱེས་པ་རྣམས་རང་རང་གི་གནས་ཀྱི་བྲེད་པ་ཅན་དང་རྟེན་ལས་བྱུང་
བ་རྣམས་ལྟེའི་དབུས་ཀྱི་བྲེད་པ་ཅན་དང་། སོ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ལྟེ་ཅེའི་བྲེད་པ་
ཅན་དང་། ར་ཡིག་ནི་ལྟེ་ཅེ་དང་ཉེ་བའི་བྲེད་པ་ཅན་ཡིན་ལ། རང་གི་རྩ་བ་བཞི་
རྣམ་ཏྲོག་གི་དབང་གིས་ཅེའི་རང་གི་རྒྱུད་གཡོས་པ་ལས་ཡི་གེའི་གདངས་རྣམས་
ཐོན་ཅིང་རྣམ་ཏྲོག་གི་བྲེད་པ་དང་རྩ་བ་བཞི་ཚུན་འབྲུང་སྟོབས་ལས་སྦྱེས་
ལ། དེ་ལས་ལྟེ་རྟེན་སོགས་ཀྱི་བྲེད་པ་དང་རྩ་བ་བཞི་འབྲུང་བ་ལས་ཡི་གེ་རྣམས་
ཕྱིར་ཐོན་པ་ཡིན་པ་ནི་སྤྱི་བཟོད་ཀྱི་སྟོར་བ་ལས་དཔགས་ཏེ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་བཞིན་དུ་རྩེ་བཙུན་བསོད་ནམས་ཅེ་མོས། གང་དང་གང་ལ་གང་
བཏགས་པས། །གོ་རིམ་བཞིན་དུ་གནས་ནས་དབྱུང་། །དེ་ལ་ར་མགོ་ལྟེ་ཅེ་
འདར། །ལ་མགོ་ལྟེ་སྟོད་རྒྱ་ཡང་བསྐྱེད། །ས་མགོ་སོ་ཡི་བར་ནས་དབྱུང་། །ལྷག་
མ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཤེས། །གལ་ཏེ་མ་ཕྱིར་གྱུར་པ་ནི། །ཡི་གེ་སྤུངས་ཞིང་
བཟོད་པར་བྱ། །དཔེར་ན་གྲ་ལ་ག་ར་འམ། །སྤྱི་ལ་སྤྱི་ར་རི་བཞིན་དུ། །དེ་ནས་
འཕུལ་བ་བསྐྱབ་པར་བྱ། །གས་འཕུལ་ཐོག་མར་རྟེན་ནས་དབྱུང་། །དས་འཕུལ་
ལྟེ་ཅེ་སྟོད་པ་ལས། །བ་མས་འཕུལ་བ་ཐོག་མར་ནི། །མཆུ་བཙུམས་པ་ལས་ཁྱད་
པར་སྤྱ། །འས་འཕུལ་གེ་བའི་ཕུག་ནས་དབྱུང་། །འཕུལ་ཞིང་བཅེགས་པའི་
ཡི་གེ་ཡང་། །གོ་རིམ་བཞིན་དབྱུང་མ་ཕྱིར་ན། །འདི་ཡང་འབྲུལ་ཞིང་བསྐྱབ་པ་
སྟེ། །མཁའ་ལ་མཁའ་ར་རི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱིས་པར་ཐོག་མར་
སྟོག་སྟོབ་པའི་ཆེ་ཡི་གེའི་སྟེ་གནས་དང་བྲེད་རྩ་བ་སྟོག་ཚུལ་འདི་འབྲུག་པ་ལ་དགོ་
རྟེན་སོ་སོས་ཐུགས་སྤང་གིན་ཏུ་ཆེན་པོས་གནང་དགོས་པ་དེའི་མཆོན་བྲེད་
དུའོ། །རྒྱས་པ་ནི་གསེར་ཏྲོག་སོགས་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དཔེ་ཅུ་མོ། །

མཐུག་བསྐྱ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ།

¹མཐུག་སྐྱད་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ།
མི་ཡི་སྒོས་ཆོས་མཐོན་པོར་བཟོད་པའི་སྐྱས། །
རྣམ་དག་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དབྱེད་སྦྱོང་གིས། །
འཛེགས་ན་སྦྱེ་རྒྱའི་དཔལ་ཡོན་མཆོག་གི་ཅེར། །
བརྗེད་ཆགས་འགྱུར་བས་དང་པོར་འདི་ཉིད་སྒོ་བས། །
དེ་ལྟར་མི་རིགས་སྒྲ་ནས་སྒྲར་འདེགས་པར། །
ཆོས་རིག་སྲིད་དང་སྦྱར་བའི་རིན་ཆེན་གཏེར། །
བདག་གིར་སྦྱོད་པར་འཛད་མེད་སྦྱིན་ལུས་ན། །
སྤེ་བཞིའི་མངའ་ཐང་སྲིད་ཅེར་བསྦྱིག་པར་འགྱུར། །
དེ་ཕྱིར་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཕྱི་མོ་འདི། །
སྤེལ་བའི་ཐབས་ཚུལ་སྒོ་འབྲུམ་མདུན་གནས་ན། །
དེ་དག་བདེ་སྒྲག་ཕྱེ་བའི་གཅིག་ཆོག་ཏུ། །
འབྲུལ་གྱི་ལྷེ་མིག་འདི་ཡིན་ལེགས་པར་བྱུངས། །
འོན་ཏང་གཞུང་ལ་ངལ་བརྒྱར་མ་བསྟེན་ཅིང་། །
གཞན་གྱི་བློ་དུ་ཁོལ་བའི་ལས་བྲེལ་གྱིས། །
མ་བརྟག་འཁྲོག་པོར་སོང་བ་ཅི་མཆིས་ན། །
ངག་རིག་སྤྱོད་པའི་སྦྱོན་སྦྱར་མཐོལ་ཞིང་བཤགས། །

1 འདིར་གསུམ་པ་ཞེས་གསལ་ཡང་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་མེད་པས་བརྟོན་པ་ཡིན།

དེ་བཞིན་རྣམ་དཔྱོད་ཡངས་པོས་དགག་སྒྲུབ་ཏུ། །
 ལུང་རིགས་མཆེ་སྒྲེར་བསྐྱེད་ཏེ་མཆོང་བརྟོལ་ཏམ། །
 བན་མེད་སོང་བས་མེ་རུ་བསྐྱེགས་གྲུང་གྲང་། །
 གཙུག་ལག་དག་ཐེར་འཕེལ་བས་ཡིད་རབ་སྟོ། །
 ལུང་དང་རིགས་པའི་འབྲུལ་གྱིས་པས་ཆོལ་དག། །
 བམ་དུ་འབྲུག་པ་མཁས་པའི་དབའ་ལོ་སྟེ། །
 དབང་དང་སྤང་བས་བསྟོ་བ་དེ་ཡི་གཤེད། །
 ཞེན་པའི་ཐ་གྲུས་གང་འཐེན་སྒྲུན་པའི་ཏྲགས། །
 བད་སྟོད་གཞལ་མེད་ཁང་དུ་བརྩེད་ཆགས་ཤིང་། །
 གཞུང་ལུགས་མཁའ་ལ་དབང་བའི་རྣམ་སང་ཆོགས། །
 རིག་བྱེད་ལམ་གསུམ་རྒྱན་འབབ་འདི་གཟིགས་ན། །
 ས་སྟོང་གཏུང་བ་སེལ་བའི་དབལ་དུ་ཤར། །
 ཡང་སྟོས་གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་སྟོ་གསར་ཆོགས། །
 ཡིད་ཀྱི་བུམ་བཟང་བཅུད་ཀྱིས་བསྐྱེམ་འདོད་ན། །
 གཙུག་ལག་མ་རྟོས་མཆོ་ཆེན་ལས་བྲངས་པའི། །
 ལེགས་བཤད་དལ་འགྲོའི་རྒྱན་བཟང་འདི་བྲངས་ཤིག། །
 སྟོབ་མར་ཡོན་ཏན་འཛད་མེད་སྒྱུན་མཛད་གང། །
 སྟོབ་དཔོན་མཆོག་ཏུ་ཀུན་གྱིས་བསྐྱེགས་པ་ལྟར། །
 འདི་ཡང་དེ་ཡིས་རྩེས་སུ་སྟོབ་པའི་བྱིར། །
 སྟོ་གསལ་མགུ་བ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་དུ་ལགས། །
 གཞན་དག་སྟོན་རབས་སྟོང་པོ་སྟོང་མེད་ཀྱིས། །

གསར་བརྗེའི་ལོ་མ་ཐོས་པའི་ཟེར་སྒྲོས་ཆིག །
རབ་བསྐྱབས་ལྟེ་ཅེ་བཞོག་པའི་ཆུ་གི་དང་། །
སྒོལ་ངན་ཆང་ཆིང་སྒྲིལ་བའི་ཤིང་རྟའང་ཡིན། །
རིན་ཆེན་རྣམ་གསུམ་རྒྱན་སྤྲད་གཉིས་འབྱུང་དབང་། །
ཐུ་མིའི་གཞུང་ལམ་སྤྲོད་པོར་ཆེབས་པས་ན། །
སྒོན་རབས་རྗེས་སུ་སྒྲོས་པའི་རུ་ཅན་དང་། །
སྒོ་སྤྲད་ལྟེ་གཉིས་གཡོ་རྣམས་དང་བློས་ཤིག །
ཏ་ཏ་ཀུ་རེ་ཡིན་གྱི་གཤིས་བཟང་ཆོགས། །
ཅོམ་རིག་སྤྲོ་བའི་ངག་ནས་ཅི་ཡང་ཐོན། །
ཀུན་ལ་མཇུག་པའི་དབྱང་ཐག་མི་སྣྡོད་པར། །
ཆོས་རིག་བདུད་ཅི་ཀུན་སྒྲུམས་བགོ་བར་འདོད། །
འདི་མཆོན་ལེགས་བྱས་བསགས་པ་ཀུན་གྱི་མཐུས། །
ཆོས་རིག་འདོད་རྒྱས་ས་སྟེང་བརྟེན་བ་དང་། །
རྣམ་དཔྱོད་དགའ་སྟོན་གསར་པས་ཉག་འཆོ་སྟེ། །
གངས་ཅན་མགོན་པོའི་བཞེད་དགོངས་ལྷན་གྲུབ་ཤོག །
རྒྱལ་ཁུར་ཅིག ཅེས་སྒྲོན་འདུན་དག་པོས་མཆོམས་སྤྲོར་བ་དང་བཅས་
མཐུག་རྫོགས་སོ། ། །བཏག་ཤིས་འཕེལ།

དེ། ༡༡། །དུས་གསུམ་རེའུ་མིག་སོམ་ཉིའི་བྱ་བ་གཅོད་པའི་
རལ་གྱི་བཞུགས་སོ། །

བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གོང་སྤེལ་ཚུལ་སྤྱི་གཞུན་ཆོགས་ནས་བསྐྱེགས་ཏེ་
དཔར་བྱ་བསྐྱུན་བཤོ། །

༥ གས་འཕུལ་ཁོངས། ཅ།				
དུས་གསུམ་བྱ་ར།	མ་འོངས་པ།	ད་ལྟ་བ།	འདས་པ།	བསྐྱུལ་ཆོག
བཀའ་དང་རྟོ་སོགས།	གཅག་བྱ།	གཅོག་བྱེད།	བཅག	ཆོག་ཅིག
སྟོག་དང་ཐག་པ། ཤིང་། གྲོས་ ཐག་སོགས།	གཅད་བྱ།	གཅོད་བྱེད།	བཅད།	ཆོད་ཅིག
གཅིན་སོགས།	གཅི་བྱ།	གཅི་བྱེད།	གཅིས།	གཅི་ཞིག
སྟེ་དྲང་ལག་པ་སོགས་གཡས་ གཡོན་དུ།	གཟུ་བྱ།	གཟུ་བྱེད།	བཟུས།	ཟུས་ཤིག
བཟན་འཁོར་ངན་པ་དང་རང་ སེམས་སོགས།	གཟུན་བྱ།	འཟུན་བྱེད།	བཟུནད།	ཟུནད་ཅིག
གནས་སོགས་ལ་(རྒྱངས་པ།)	གཟུར་བྱ།	འཟུར་བྱེད།	བཟུརད།	ཟུརད་ཅིག
ཆ་ཤས་དུམ་བྱར་(གཅོད་པ།)	གཉག་བྱ།	གཉོག་བྱེད།	གཉགས།	གཉོགས་ཤིག
ཡུལ་སོགས་དང་རྟོག་དཔྱད་ ཀྱིས་(གཞུལ་བ།)	གཞུལ་བྱ།	གཞུལ་བྱེད།	གཞུལད།	ཞུལད་ཅིག
མགོན་དུ་དང་། རོན་སོགས།	གཉེར་བྱ།	གཉེར་བྱེད།	གཉེརད།	གཉེརད་ཅིག

༥ གས་འབྲུལ་ཁོངས། ༡༽				
སྤྱིན་པ་དང་། བར་ཆེན་ཡིག་ འཕྲིན་སོགས།	གཏང་བ།	གཏོང་བྱེད།	བཏང་།	ཐོངས་ཤིག
ལག་ཏུ་དང་། གཉེར་བྱ།	གཏང་བ།	གཏོང་བྱེད།	གཏང།	གཏོང་ཅིག
ཁག་སོགས།	གཏང་བ།	གཏར་བྱེད།	གཏར།	གཏོར་ཅིག
དུ་བ་དང་སྤྱིན་སོགས།	གཉིབ་བ།	གཉིབ་བྱེད།	གཉིབས།	གཉིབས་ཤིག
ལྷ་མའི་ཞབས་དང་། རྟོགས་པོ་ སོགས་ལ།	གཏུག་བ།	གཏུག་བྱེད།	གཏུགས།	གཏུགས་ཤིག
ཤིང་དང་། ཤ་སོགས་དུམ་བྱར།	གཏུབ་བ།	འཕུབ་བྱེད།	བཏུབས།	ཐུབས་ཤིག
མགོ་སོགས།	གཏུམ་བ།	འཕུམས་བྱེད།	གཏུམས།	ཐུམས་ཤིག
སྤྱི་སོགས་ཀྱི་རྩི་དང་།	གཏུལ་བ།	འཕུལ་བྱེད།	གཏུལ་ད།	ཐུལ་ད་ཅིག
སྤྱིགས་འཛུགས་དང་། ལུགས་ གཉེས་ཀྱི་སྤོལ་སོགས།	གཏོད་བ།	གཏོད་བྱེད།	བཏོད།	གཏོད་ཅིག
སྤྱོན་མཆོང་དང་གནས། ཡུལ་ སོགས།	གཏོལ་བ།	གཏོལ་བྱེད།	གཏོལ་ད།	གཏོལ་ཞིག
༥ གས་འབྲུལ་ཁོངས། ༢༽				
མིང་དང་རྒྱན་ཆ། བན། བཀས་ དམ་སོགས་ལ།	གདགས་བ།	འདོགས་བྱེད།	བདགས།	ཐོགས་ཤིག
ཁ་དང་མིག་སོགས།	གདང་བ།	གདང་བྱེད།	གདངས།	གདོངས་ཤིག
ས་བོན་དང་གསོལ་བ་སྤོན་ལམ་ སོགས།	གདབ་བ།	འདེབས་བྱེད།	བདབ།	ཐོབ་ཅིག
ལེགས་ཉེས་སོགས།	གདམ་བ།	འདེམས་བྱེད།	བདམས།	འདེམས་ཤིག
མན་དག་དང་བསྐབ་བྱ་སོགས།	གདམས་བ།	འདོམས་བྱེད།	གདམས།	འདོམས་ཤིག
གདན་དང་འཆར་གཞི་སོ།	གདིང་བ།	འདིངས་བྱེད།	བཏིང།	ཐིངས་ཤིག
སྤྱན་དང་ར་ཁུ་སོགས་སྒྲོལ་བ།	གདུ་བ།	གདུ་བྱེད།	གདུས།	གདུས་ཤིག
འདོད་པ་སོགས་ཀྱིས་(མནར་ བའམ་གཟིར་བ།)	གདུང་བ།	གདུང་བྱེད།	གདུངས།	

དུས་དང་ཉོན་མོངས་སྒྲིབ་མ་ སོགས།	གཏུལ་བྱ།	འདུལ་བྱེད།	བཏུལ།	སྒྲིབ་ཅིག
གཏུང་མ་དང་གཏུགས་སོགས་ བྱེན་དུ།	གཏེག་བྱ།	འདེགས་བྱེད།	བཏེགས།	ཐེག་ཅིག
མཚོན་ཆ་སོགས།	གཏེང་བྱ།	གཏེང་བྱེད།	གཏེངས།	གཏེངས་ཤིག
ཁ་ཉོན་དང་དཔེ་ཆ་རྒྱན་སོ་ སོགས།	གཏོན་བྱ།	འདོན་བྱེད།	བཏོན་ད།	ཐོན་ཅིག
༥ གས་འཕུལ་ཁོངས། ཅ༽				
ཁྲག་སོགས།	གཙག་བྱ།	གཙག་བྱེད།	བཙགས།	བཙོགས་ཤིག
མཆེ་བ་སོགས།	གཙེག་བྱ།	གཙེག་བྱེད།	གཙེགས།	གཙེགས་ཤིག
གཙུབ་ཤིང་(བདར་བ།)	གཙུབ་བྱ།	གཙུབ་བྱེད།	བཙུབས།	བཙུབས་ཤིག
ནད་དང་སྒྲུག་བསྐལ་སོགས་གྱིས་ (མནར་བ།)	གཙེ་བྱ།	འཆེ་བྱེད།	གཙེས།	གཙེས་ཤིག
༥ གས་འཕུལ་ཁོངས། ཞ༽				
དམ་བཅའ་དང་བྱ་བའི་འཛོ་ སོགས།	གཞག་བྱ།	འཛོག་བྱེད།	བཞག	ཞོག་ཅིག
གཞན་གྱིས་མ་ཆོར་བར་ཡིབ་བ།	གཞབ་བྱ།	འཇབས་བྱེད།	བཞབས།	འཛོབས་ཤིག
སྒྲ་དང་ཁ་སྒྲ་སོགས།	གཞར་བྱ།	གཞར་བྱེད།	བཞར་ད།	བཞོར་ཞིག
ཆད་དང་ཤེས་པའི་ཡུལ་སོགས།	གཞལ་བྱ།	འཇལ་བྱེད།	བཙལ།	འཛོལ་ཞིག
ཤེགས་ཉེས་ཀྱི་དོན་སོགས་ལ་ (དབྱེད་བ།)	གཞིག་བྱ།	གཞིག་བྱེད།	གཞིགས།	གཞིགས་ཤིག
ཁང་བ་དང་ས་རྩོ་སོགས།	གཞིག་བྱ།	འཇིག་བྱེད།	བཞིག	ཤིགས་ཤིག
བྱ་མ་དང་ཁྲ་བ་སོགས།	གཞིབ་བྱ།	འཇིབ་བྱེད།	བཞིབས།	ཞིབ་ཅིག
ཉོན་མོངས་སོགས་བཙམ་བ།	གཞིལ་བྱ།	འཇིལ་བྱེད།	བཙིལ་ད།	བཙིལ་ད་ཅིག
ཆོས་སྒྲོ་དང་སྒྲོབ་བྱ་སོགས་སྒྲ།	གཞུག་བྱ།	འཇུག་བྱེད།	བཙུག	ཞུག་ཅིག
ཤིང་སོགས་གྱིས།	གཞོག་བྱ།	འཇོག་བྱེད།	བཞོགས།	བཞོགས་ཤིག

ནམ་ཉིག་དང་བདུད། བགེགས། ཁྱེད་ལྟ་སྤུལ་སྤུལ་།	གཞོམ་བྱ།	འཛོམས་བྱེད།	བཅོམ།	ཚོམས་ཤིག
༩ གས་འབྲུལ་ཁོངས། ཟེ།				
གཡང་སྤུལ་ནས།	གཟགས་བྱ།	འཛགས་བྱེད།	བཟགས།	གཟགས་ཤིག
དགེ་ཅུ་དང་ལས་འབྲས་སྤུལ་སྤུལ་ འཛོམ་བྲུགས་པ།	གཟན་བྱ།	གཟོན་བྱེད།	གཟན་ད།	གཟོན་ཅིག
དགའ་གཉེན་སྤུལ་སྤུལ་ལ་(ཐོན་བྱས་ པ།)	གཟབས་བྱ།	གཟོབ་བྱེད།	བཟབས།	གཟོབ་ཅིག
གོས་དང་རྒྱན་སྤུལ་སྤུལ་(དབྱར་བ།)	གཟར་བྱ།	གཟར་བྱེད།	གཟར་ད།	གཟར་ཞིག
མཚན་མོ་མལ་དུ།	གཟེམ་བྱ།	གཟེམ་བྱེད།	གཟེམས།	གཟེམས་ཤིག
ནད་དང་སྤུལ་བསྐྱེད་སྤུལ་སྤུལ་ ཀྱིས།	གཟེར་བྱ།	གཟེར་བྱེད།	གཟེར་ད།	གཟེར་ཅིག
རྒྱལ་མཚན་དང་ལས་སྤུལ་སྤུལ་ ཤིང་ སྤུལ་སྤུལ་།	གཟུགས་བྱ།	འཛུགས་བྱེད།	བཟུགས།	འཛུགས་ཤིག
ལག་པ་དང་སྤུལ་སྤུལ་ཀྱིས།	གཟུང་བྱ།	འཛིན་བྱེད།	བཟུང་།	ཟུངས་ཤིག
ཚོས་དང་སྤུལ་སྤུལ་སྤུལ་སྤུལ་ (བཟུག་པ།)	གཟུད་བྱ།	འཛུད་བྱེད།	བཟུད།	ཚུད་ཅིག
ཁ་དང་མིག་སྤུལ་སྤུལ་།	གཟུམ་བྱ།	འཛུམས་བྱེད།	བཟུམས།	ཚུམས་ཤིག
དགའ་སྤུལ་ཀྱི་འཛོམ་བ་ལས་ (ཁྱོལ་བ།)	གཟུར་བྱ།	འཛུར་བྱེད།	བཟུར་ད།	ཟུར་ཅིག
སྤྱོད་སྤུལ་འོག་ཏུ།	གཟེད་བྱ།	འཛེད་བྱེད།	བཟེད།	འཛེད་ཅིག
བྱ་སྤྱོད་དན་པ་སྤུལ་སྤུལ་ལ།	གཟེམ་བྱ།	འཛེམ་བྱེད།	འཛེམས།	འཛེམས་ཤིག
༩ གས་འབྲུལ་ཁོངས། ཡེ།				
རྩ་ཡུལ་དང་ལག་པ་སྤུལ་སྤུལ་།	གཡམ་བྱ།	གཡོམ་བྱེད།	གཡམས།	གཡོམ་ཅིག
དབྱུང་སྤུལ་གཞན་ལ་(བརྟན་ པ།)	གཡར་བྱ།	གཡོར་བྱེད།	གཡར་ད།	གཡོར་ཅིག
ལག་པ་སྤུལ་སྤུལ་།	གཡུག་བྱ།	གཡུག་བྱེད།	གཡུགས།	གཡུག་ཅིག

ལྷན་མོ་སོགས་གྱིས་སེམས།	གཡེང་བ།	གཡེང་བྱེད།	གཡེངས།	ཡེངས་ཤིག
སྤགས་དང་རྒྱང་སོགས།	གཡོ་བ།	གཡོ་བྱེད།	གཡོས།	གཡོས་ཤིག
རྒྱན་གོས་དང་ཁང་པའི་ཚོག་སོགས།	གཡོག་བ།	གཡོག་བྱེད།	གཡོགས།	གཡོགས་ཤིག
༥ གས་འབྲུལ་ཁོངས། ༡༽				
ཤིང་སོགས་དུམ་བྱར།	གཤགས་བ།	གཤོག་བྱེད།	གཤགས།	གཤོགས་ཤིག
འབྲུ་འཇལ་བ་དང་དཔེ་ཆ་སོགས་ཚོ་དང་མིག་ལ།	གཤར་བ།	གཤོར་བྱེད།	གཤར།	གཤོར་ཞིག
ཐོགས་དང་མཉམ་དུ།	གཤིབ་བ།	གཤིབ་བྱེད།	གཤིབས།	གཤིབས་ཤིག
དག་པོ་སོགས་ལ་(སྤྱོད་པའམ་འབྲུ་སྟོན།)	གཤེ་བ།	གཤེ་བྱེད།	གཤེས།	གཤེས་ཤིག
ཅུ་སོགས་ཕྱིར།	གཤོ་བ།	གཤོ་བྱེད།	གཤོས།	གཤོས་ཤིག
༥ གས་འབྲུལ་ཁོངས། ༢༽				
སྤྱ་མི་རུང་བའི་གཏམ་སོགས།	གསང་བ།	གསོང་བྱེད།	གསངས།	གསོང་ཞིག
སྟོག་ཆགས་སོགས།	གསད་བ།	གསོད་བྱེད།	གསད།	གསོད་ཅིག
གཏམ་སོགས་སྟུན་དུ།	གསན་བ།	གསན་བྱེད།	གསནས།	གསོནད་ཅིག
རལ་བ་དང་ལུས་སོགས་(དཔྱགས་བ།)	གསིག་བ།	གསིག་བྱེད།	གསིགས།	གསིགས་ཤིག
ཤིང་སོགས་དུམ་བྱར།	གསིལ་བ།	གསིལ་བྱེད།	གསིལས།	གསིལད་ཅིག
ཟླ་མས་ཆོས་སོགས།	གསུང་བ།	གསུང་བྱེད།	གསུངས།	གསུངས་ཤིག
ཤིང་སོགས་(གཤགས་བ།)	གསེ་བ།	གསེ་བྱེད།	གསེས།	གསེས་ཤིག
བལ་སོགས།	གསེད་བ།	གསེད་བྱེད།	གསེད།	སེད་ཅིག
ཉམས་ཆགས་དང་མེ་སོགས།	གསོ་བ།	གསོ་བྱེད།	གསོས།	གསོས་ཤིག
༥ དས་འབྲུལ་ཁོངས། ༣༽				
ནད་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་སོ།	དགོན་བ།	དགོན་བྱེད།	དགོནས།	དགོནད་ཅིག
རྟ་སོགས།	དཔྱ་བ།	དཔྱ་བྱེད།	དཔྱས།	དཔྱས་ཤིག

དར་དང་རས་སོགས་ཀྱིས།	དཀྱི་བྱ།	དཀྱི་བྱེད།	དཀྱིས།	དཀྱིས་ཤིག།
དུ་སྤྱིན་སོགས།	དཀྱིག་བྱ།	དཀྱིག་བྱེད།	དཀྱིགས།	དཀྱིགས་ཤིག།
ཐུག་པ་དང་རྗེ་སོགས།	དགྲུག་བྱ།	དགྲུག་བྱེད།	དགྲུགས།	དགྲུགས་ཤིག།
རོལ་མོ་སོགས།	དགྲོལ་བྱ།	དགྲོལ་བྱེད།	དགྲོལད།	ཁྲོལ་ཅིག།
༥ དས་འབྱུལ་ཁོངས། ག༽				
ཉོན་མོངས་དང་རྫོལ་བ་རན་པ་ སོགས།	དགག་བྱ།	འགོག་བྱེད།	གགག།	ཁོག་ཅིག།
སྒྲོད་རྩ་སོགས་ཀྱིས།	དགང་བྱ།	འགོངས་བྱེད།	གགང།	ཁོངས་ཤིག།
ན་བཟའ་དང་ཁེབས་ཚོད་སོགས་ ཀྱིས།	དགབ་བྱ།	འགོབས་བྱེད།	གགབ།	ཁོབ་ཅིག།
མང་པོའི་ནང་ནས་སོགས་སྟུ།	དགར་བྱ།	དགར་བྱེད།	གགརད།	དགརད་ཅིག།
ཁལ་དང་ཁལ་སོགས།	དགལ་བྱ།	འགོལ་བྱེད།	གགལད།	ཁོལད་ཅིག།
སྒྲོད་དང་ཤེལ་སོགས་ཚལ་བར།	དགས་བྱ།	འགས་བྱེད།	གགས།	ཁོས་ཤིག།
རྩམ་ཤེས་དང་ཐོགས་སོགས་ རྩུར།	དགུག་བྱ།	འགུགས་བྱེད།	གུག།	ཁུག་ཅིག།
དགྲ་པོ་སོགས་(བསད་པ།)	དགུམ་བྱ།	འགུམས་བྱེད།	གུམས།	ཁུམ་ཞིག།
ཅ་བ་དང་སྐྱ་སོགས།	དགོག་བྱ།	དགོག་བྱེད།	གགོག།	གགོག་ཅིག།
ཚམ་བྱ་དང་ཡི་གེའི་གལ་སོགས།	དགོད་བྱ།	འགོད་བྱེད།	གགོད།	ཁོད་ཅིག།
ཆབ་དང་ཡོ་བྱད། ཕྱིས་ཀྱི་གཤ་ ཅེ་སོགས།	དགམ་བྱ།	འགམས་བྱེད།	གགམ།	ཁོམས་ཤིག།
མི་ཆེན་གྱི་སྐྱ་སྟོག།	དགོང་བྱ།	འགོངས་བྱེད།	གགོངས།	གགོངས་ཤིག།
མདུད་པ་དང་དགོངས་པ་སོགས།	དགོལ་བྱ།	འགོལ་བྱེད།	གགོལ།	ཁོལད་ཅིག།
༥ དས་འབྱུལ་ཁོངས། བ༽				
རིག་པས་རྗེས་སྟུ།	དཔག་བྱ།	དཔོག་བྱེད།	དཔགས།	དཔོགས་ཤིག།
དཔེ་ཆ་དང་གཞུགས་དཔར་ སོགས།	དཔར་བྱ།	དཔར་བྱེད།	དཔརད།	དཔོརད་ཅིག།

གཞན་སྒྲིན་བརྗོད་ནས་(འབྲུ་བ།)	དབྲ་བ།	དབྲ་བྱེད།	དབྲས།	དབྲོས་ཕིག
དར་དང་མཆོད་རྩས་སོ།	དབྲང་བ།	དབྲོང་བྱེད།	དབྲངས།	དབྲོངས་ཕིག
རིགས་པས་དོན་ལ་(འོས་བ།)	དབྲད་བ།	དབྲོད་བྱེད།	དབྲད།	དབྲོད་ཅིག
༥ དས་འབྲུལ་ཁོངས། བ།				
སྒྲོན་དང་རྩི་མ་སོགས་ཀྱིས།	དབགས་བ།	འབགས་བྱེད།	འབགས།	
ཆར་དང་ཡེ་ཤེས་པ་སོགས།	དབབ་བ།	འབབས་བྱེད།	ཕབ།	ཕོབ་ཅིག
སྒྲུང་བྱ་དང་གྲི་སོགས་ཀྱིས།	དབུག་བ།	འབུགས་བྱེད།	ཕུག	ཕུག་ཅིག
ལྱར་དང་ཐོག་སོགས།	དབུབ་བ།	འབུབས་བྱེད།	ཕུབ།	ཕུབ་ཅིག
སྒྲ་ཐལ་དང་སྒྲག་ཆ་སོགས།	དབུར་བ།	དབུར་བྱེད།	དབུརད།	དབུར་ཞིག
སྒྲ་ཡོན་སོགས།	དབུལ་བ།	འབུལ་བྱེད།	ཕུལ།	ཕུལ་ད་ཅིག
ཚུ་སོགས་ཕྱིར།	དཔོ་བ།	འཔོ་བྱེད།	པོ།	པོས་ཕིག
རྩོམ་པ་དང་འགན་འཁུར་སོགས།	དཔོག་བ།	འཔོགས་བྱེད།	པོག	པོག་ཅིག
རྩོན་པ་དང་རི་མོ་སོགས།	དབྱི་བ།	འབྱིད་བྱེད།	ཕྱིས།	ཕྱིས་ཕིག
སྒྲིགས་རྩོད་དང་གྲི་སོགས།	དབྲུག་བ།	དབྲུག་བྱེད།	དབྲུགས།	དབྲུགས་ཕིག
སྒྲན་གྱི་ཁྱ་བ་དང་གནས་སོགས་ནས།	དབྲུང་བ།	འབྲིན་བྱེད།	ཕྲང།	ཕྲང་ཞིག
སྒོ་དང་སྒྲམ་གྱི་ཁ་སོགས།	དབྱེ་བ།	འབྱེད་བྱེད།	ཕྱེ།	ཕྱེས་ཕིག
ཁྲིགས་དང་ཤོག་བྱ་སོགས།	དབལ་བ།	འཕལ་བྱེད།	ཕལ།	ཕོལ་ད་ཅིག
རྩས་གྱི་ཁ་ནས།	དབྱི་བ།	འབྱིད་བྱེད།	ཕྱི།	ཕྱིས་ཕིག
གཞན་མོར་སོགས།	དབྲོག་བ།	འཕྲོག་བྱེད།	ཕྲོགས།	ཕྲོགས་ཕིག
གཞན་ལ་ཆོག་རྩལ་སོགས་ཀྱིས།	དམད་བ།	དམོད་བྱེད།	དམད།	དམོད་ཅིག
ཉམས་དང་ཆད་སོགས།	དམའ་བ།	དམའ་བྱེད།	དམས།	
རྒྱུ་མོ་སོགས་(བཏོན་བ།)	དམུག་བ།	དམུག་བྱེད།	དམུགས།	དམུགས་ཕིག
༥ བས་འབྲུལ་ཁོངས། ཀ།				
ལུས་དང་ལག་པ་སོགས།	བཀན་བ།	བཀན་བྱེད།	བཀནད།	བཀནད་ཅིག

རྒྱ་རྒྱ་དང་རྒྱ་དང་པོ་སོགས།	བཀའ་བྱ།	འཁལ་བྱེད།	བཀའ།	ཁོལ་དེ་ཅིག
རྒྱ་གྲི་ཁྱ་བ་སོགས་(གཏུ་བ།)	བཀྱ་བྱ།	བཀྱ་བྱེད།	བཀྱས།	བཀྱས་ཤིག
རྒྱ་དཔོན་སོགས་གོང་དུ།	བཀྱར་བྱ།	འཁྱར་བྱེད།	བཀྱར་ད།	ཁྱར་དེ་ཅིག
པ་རོལ་པོའི་སྤྲ་སོགས།	བཀོང་བྱ།	བཀོང་བྱེད།	བཀོངས།	བཀོངས་ཤིག
གཞན་ལ་ཁྲོས་པ།	བཀོན་བྱ།	འཁོན་བྱེད།	བཀོན་ད།	བཀོན་དེ་ཅིག
ལོགས་སམ་རྒྱར་དུ།	བཀོལ་བྱ།	བཀོལ་བྱེད།	བཀོལ་ད།	བཀོལ་དེ་ཅིག
གཡོག་སོགས་སྤྱ།	བཀོལ་བྱ།	འཁོལ་བྱེད།	བཀོལ་ད།	ཁོལ་དེ་ཅིག
དོན་མེད་པའི་དག	བཀྱལ་བྱ།	འཁྱལ་བྱེད།	བཀྱལ་ད།	
རྒྱ་ལག་སོགས་ཐག་པས།	བཀྱིག་བྱ།	འཁྱིག་བྱེད།	བཀྱིགས།	ཁྱིག་ཅིག
འོད་ཟེར་དང་སྤྱལ་བ། རྒྱ་མོ་སོགས།	བཀྱེ་བྱ།	བཀྱེད་བྱེད།	བཀྱེས།	བཀྱེས་ཤིག
བཀའ་སོགས།	བཀྱོན་བྱ།	བཀྱོན་བྱེད།	བཀྱོན་ད།	བཀྱོན་དེ་ཅིག
འཁོར་དང་འཕྱུས་མི་སོགས་(འདེམས་པ།)	བཀྱབ་བྱ།	བཀྱབ་བྱེད།	བཀྱབས།	ཀྱོབས་ཤིག
གནས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་དང་ཐར་ལམ་དུ།	བཀྱི་བྱ།	འཁྱིད་བྱེད།	བཀྱིས།	ཁྱིད་ཤིག
ལུས་དང་གོས་ཀྱི་རྩི་མ་སོགས།	བཀྱུ་བྱ།	འཁྱུད་བྱེད།	བཀྱུས།	ཁྱུས་ཤིག
ཡི་གེ་སོགས།	བཀྲག་བྱ།	ཁྲོག་བྱེད།	བཀྲགས།	ཁྲོགས་ཤིག
གཞན་ཀྱི་ཁོར་སོགས།	བཀྱུ་བྱ།	ཀྱུ་བྱེད།	བཀྱུས།	ཀྱུས་ཤིག
ས་དང་དབར་སོགས།	བཀྱོ་བྱ།	ཀྱོ་བྱེད།	བཀྱོས།	ཀྱོས་ཤིག
རྒྱ་པ་དང་ལག་ས་སོགས།	བཀྱང་བྱ།	ཀྱོང་བྱེད།	བཀྱངས་།	ཀྱོངས་ཤིག
སྤྱགས་དམ་དང་ཡིད་ཀྱི་རེ་བ་སོགས།	བཀྱང་བྱ།	ཀྱོང་བྱེད།	བཀྱངས།	ཀྱོངས་ཤིག
གོས་རྒྱུ་པ་སོགས།	བཀྱམ་བྱ།	ཀྱེམ་བྱེད།	བཀྱམས།	ཀྱོམས་ཤིག
རྒྱ་དང་རྒྱ་སོགས་(བྱུག་པ་)	བཀྱུ་བྱ།	ཀྱུད་བྱེད།	བཀྱུས།	ཀྱུས་ཤིག
དཔེ་སར་ཁོར་སོགས་(སྤྲས་པ།)	བཀྱུང་བྱ།	ཀྱུང་བྱེད།	བཀྱུངས།	ཀྱུངས་ཤིག

ཡན་ལག་སོགས།	བསྐྱམ་བྱ།	སྐྱམ་ཁྱེད།	བསྐྱམས།	སྐྱམས་ཤིག།
ཡི་གེ་དང་འཕྲིན་སོགས།	བསྐྱར་བྱ།	སྐྱར་ཁྱེད།	བསྐྱརད།	སྐྱརད་ཅིག།
སྤྲུགས་རྒྱུད་དང་ཆོས། ལས་སོགས།	བསྐྱལ་བྱ།	སྐྱལ་ཁྱེད།	བསྐྱལད།	སྐྱལད་ཅིག།
ལས་ཆེན་སོགས།	བསྐློ་བྱ།	སྐློ་ཁྱེད།	བསྐློས།	སྐློས་ཤིག།
མི་སོགས་རྒྱུད།	བསྐློང་བྱ།	སྐློང་ཁྱེད།	བསྐློངས།	སྐློངས་ཤིག།
ཁོས་དང་མཐུབ་མོ་སོགས་ཀྱི་ཅིར།	བསྐློན་བྱ།	སྐློན་ཁྱེད།	བསྐློནད།	སྐློནད་ཅིག།
ཆོས་འཁོར་དང་ཉེན་སོགས།	བསྐློར་བྱ།	སྐློར་ཁྱེད།	བསྐློརད།	སྐློརད་ཅིག།
ར་དང་སྤྲུག་བ་སོགས།	བསྐློལ་བྱ།	སྐློལ་ཁྱེད།	བསྐློལད།	སྐློལད་ཅིག།
གཞིས་དང་བྱ་བ་སོགས་(སྟོ་བ།)	བསྐྱུ་བྱ།	སྐྱུ་ཁྱེད།	བསྐྱུས།	སྐྱུས་ཤིག།
བཅེ་བ་དང་ཕྱིན་སོགས་ཀྱིས།	བསྐྱུང་བྱ།	སྐྱུང་ཁྱེད།	བསྐྱུངས།	སྐྱུངས་ཤིག།
འཛིགས་པ་དང་སྤྲུག་བསྐྱལ་སོགས་ལས།	བསྐྱུབ་བྱ།	སྐྱུབ་ཁྱེད།	བསྐྱུབས།	སྐྱུབས་ཤིག།
མཆོ་དང་ར་སོགས།	བསྐྱུམ་བྱ།	སྐྱུམ་ཁྱེད།	བསྐྱུམས།	སྐྱུམས་ཤིག།
གཏམ་སོགས་ཡང་ཡང་།	བསྐྱུར་བྱ།	སྐྱུར་ཁྱེད།	བསྐྱུརད།	སྐྱུརད་ཅིག།
མདོས་རྒྱུད་དང་འབྲུལ་བ་སོགས།	བསྐྱུལ་བྱ།	སྐྱུལ་ཁྱེད།	བསྐྱུལད།	སྐྱུལད་ཅིག།
གཞན་ནས་འབྲུ་དང་དུལ་སོགས།	བསྐྱུའི་བྱ།	སྐྱུའི་ཁྱེད།	བསྐྱུའི།	སྐྱུའི་ཤིག།
མཆོ་དང་རྩ་སོགས།	བསྐྱུལ་བྱ།	སྐྱུལ་ཁྱེད།	བསྐྱུལད།	སྐྱུལད་ཅིག།
ང་རྒྱལ་གྱི་ཁེངས་བ་སོགས།	བསྐྱུང་བྱ།	སྐྱུང་ཁྱེད།	བསྐྱུངས།	སྐྱུངས་ཤིག།
སེམས་ལ་(བརྟེན་བ།)	བསྐྱུད་བྱ།	སྐྱུད་ཁྱེད།	བསྐྱུད།	སྐྱུད་ཅིག།
བྱ་སྟོན་རན་བ་སོགས་(འདོར་བ།)	བསྐྱུར་བྱ།	སྐྱུར་ཁྱེད།	བསྐྱུརད།	སྐྱུརད་ཅིག།
མོ་རྒྱ་དང་སྤྲ།	བསྐྱེད་བྱ།	སྐྱེད་ཁྱེད།	བསྐྱེད།	སྐྱེད་ཅིག།
གནས་གཞན་དུ་དང་རྒྱུད་སོགས་ཀྱིས།	བསྐྱོད་བྱ།	སྐྱོད་ཁྱེད།	བསྐྱོད།	སྐྱོད་ཅིག།

རྟ་སོགས་ལ།	བརྟམ་བྱ།	རྟམ་བྱེད།	བརྟམ་ད།	རྟམ་ཅིག
དུས་དང་བགེགས་སོགས།	བསྐྱད་བྱ།	སྐྱད་བྱེད།	བསྐྱད།	སྐྱད་ཅིག
སྐྱས་སོགས་(སྐྱོང་བ།)	བསྐྱ་བྱ།	སྐྱ་བྱེད།	བསྐྱས།	སྐྱས་ཤིག
སྐྱ་གྲ་དང་དགེ་ཅ་སོགས།	བསྐྱན་བྱ།	སྐྱན་བྱེད།	བསྐྱན་ད།	སྐྱན་ཅིག
རྩ་མ་རྩ།	བསྐྱོག་བྱ།	སྐྱོག་བྱེད།	བསྐྱོགས།	སྐྱོགས་ཤིག
༄ བས་འཕུལ་ཁོངས། ག།				
ལམ་སོགས།	བགག་བྱ།	འགགས་བྱེད།	བགགས།	ཁོག་ཅིག
གད་མོ་སོགས།	བགད་བྱ།	དགོད་བྱེད།	བགད།	དགོད་ཅིག
གཞན་ལ་ཉམས་ཆོད་སོགས།	བགམ་བྱ།	བགམ་བྱེད།	བགམས།	བགམ་ཞིག
ཕྱི་རྩམ་སོགས་སོ་སོར།	བགོ་བྱ།	བགོད་བྱེད།	བགོས།	བགོས་ཤིག
གོ་ཆ་དང་གོས་སོགས་(སྐྱོན་བ།)	བགོ་བྱ།	བགོ་བྱེད།	བགོས།	བགོས་ཤིག
རྒྱུ་བ་སོགས་ཀྱིས།	བགོམ་བྱ།	འགོམ་བྱེད།	བགོམས།	འགོམ་ཞིག
དུས་དང་ཡུན་སོགས་(ཆེད་དུ།)	བགྱང་བྱ།	འགྱངས་བྱེད།	བགྱངས།	བགྱངས་ཤིག
ཆོས་མིན་གྱི་བྱ་བ་སོགས་(སྐྱབ་བ།)	བགྱི་བྱ།	བགྱིད་བྱེད།	བགྱིས།	གྱིས་ཤིག
གྲངས་ཀ་སོགས།	བགྲང་བྱ།	འཛེན་བྱེད།	བགྲངས།	ཁོངས་ཤིག
འབྲས་དང་སྦྲར་ཀ་སོགས།(ལུན་བ་བལྟས་བ།)	བགྲུ་བྱ།	བགྲུ་བྱེད།	བགྲུས།	གྲུས་ཤིག
རྩེ་རྩྭ་མ་སོགས།	བགྲུང་བྱ།	དགྲུང་བྱེད།	བགྲུངས།	གྲུངས་ཤིག
པན་རྩྭ་སོགས།	བགྲོ་བྱ།	བགྲོ་བྱེད།	བགྲོས།	གྲོས་ཤིག
རྩ་སོགས།	བརྒལ་བྱ།	རྒལ་བྱེད།	བརྒལ།	རྒལ་ད་ཅིག
འོར་དང་ར་རྒྱལ་སོར་གྱིས།	བརྒྱག་བྱ།	རྒྱགས་བྱེད།	བརྒྱགས།	རྒྱགས་ཤིག
ཅ་ཅེའི་གད་རྒྱུས་དང་སྒོད་དུ་བརྒྱད་སོགས་ཀྱིས།	བརྒྱང་བྱ།	རྒྱངས་བྱེད།	བརྒྱངས།	རྒྱངས་ཤིག
རྒྱན་ཆ་སོགས་ཀྱིས།	བརྒྱན་བྱ།	རྒྱན་བྱེད།	བརྒྱན་ད།	བརྒྱན་ཅིག

གཞིར་དང་མཚོན་ཆ། ཁེབས་གཙོད་སོགས།	བརྒྱབ་བྲ།	རྒྱག་ལྷེད།	བརྒྱབས།	རྒྱོབ་ཅིག
མེད་བ་སོགས་མྱད་བྱར།	བརྒྱ་བྲ།	རྒྱ་ལྷེད།	བརྒྱས།	རྒྱས་ཤིག
ལས་དུ་མུར་སོར།	བརྒྱག་བྲ།	རྒྱག་ལྷེད།	བརྒྱགས།	རྒྱགས་ཤིག
མནའ་སོགས།	བཟླག་བྲ།	ཟློག་ལྷེད།	བཟླགས།	ཟློག་ཅིག
མོད་དུ་རྒྱ་སོགས་(བགང་བྲ།)	བཟླང་བྲ།	ཟློང་ལྷེད།	བཟླངས།	ཟློངས་ཤིག
བྱ་རམ་སོགས།	བཟླར་བྲ།	ཟློར་ལྷེད།	བཟླརད།	ཟློརད་ཅིག
ལས་དུ་ཁྲོགས་སོགས།	བཟླལ་བྲ།	རྒྱལ་ལྷེད།	བཟླལས།	རྒྱལས་ཤིག
ལག་པ་སོགས་ཀྱིས།	བཟླལ་བྲ།	རྒྱལ་ལྷེད།	བཟླལད།	རྒྱལད་ཅིག
བཀའ་དང་ཕྱི་བཟང་སོར་གྱིས།	བཟློ་བྲ།	ཟློ་ལྷེད།	བཟློས།	ཟློས་ཤིག
ཟན་དང་གཅིག་ཏུ་(རྒྱུ་ལ།)	བཟློང་བྲ།	ཟློང་ལྷེད།	བཟློངས།	ཟློངས་ཤིག
བསམ་གཏན་སོགས།	བཟློམ་བྲ།	ཟློམ་ལྷེད།	བཟློམས།	ཟློམས་ཤིག
དུས་ལུན་སོགས་འབྱངས་སུ་བརྒྱག་པ།	བརྒྱྱང་བྲ།	རྒྱྱང་ལྷེད།	བརྒྱྱངས།	རྒྱྱངས་ཤིག
ལུས་ཉམས་ཀྱི་(ཆེད་དུ།)	བརྒྱྱིང་བྲ།	རྒྱྱིང་ལྷེད།	བརྒྱྱིངས།	རྒྱྱིངས་ཤིག
སྐད་ཡིག་དང་ཆོས་སོགས།	བརྒྱྱར་བྲ།	རྒྱྱར་ལྷེད།	བརྒྱྱརད།	རྒྱྱརད་ཅིག
ཤིང་དང་ཅིག་པ་སོགས།	བརྒྱེལ་བྲ།	རྒྱེལ་ལྷེད།	བརྒྱེལད།	རྒྱེལད་ཅིག
དམ་ཆོག་དང་བཀའ་སོགས།	བརྒྱལ་བྲ།	རྒྱོག་ལྷེད།	བརྒྱལས།	རྒྱོགས་ཤིག
དག་པོ་དང་འཁོར་བ་སོགས་ལས།	བརྒྱལ་བྲ།	རྒྱོལ་ལྷེད།	བརྒྱལད།	རྒྱོལད་ཅིག
གོ་རིམས་དང་ཉེན་འབྱེལ་སོགས།	བརྒྱེལ་བྲ།	རྒྱེལ་ལྷེད།	བརྒྱེལས།	རྒྱེལས་ཤིག
པན་རྩོན་(འགན་རྒྱུད་པ།)	བརྒྱེན་བྲ།	རྒྱེན་ལྷེད།	བརྒྱེནད།	རྒྱེནད་ཅིག
ཡོལ་བ་དང་ཁྱིམ་སོར་གྱིས།	བརྒྱེམ་བྲ།	རྒྱེམ་ལྷེད།	བརྒྱེམས།	རྒྱེམས་ཤིག
རིག་པ་དང་སྤྱད་པ་སོགས།	བརྒྱེམ་བྲ།	རྒྱེམ་ལྷེད།	བརྒྱེམས།	རྒྱེམས་ཤིག
ཤོག་བྱ་དང་རྟོག་རྩ་སོགས།	བརྒྱེལ་བྲ།	རྒྱེལ་ལྷེད།	བརྒྱེལད།	རྒྱེལད་ཅིག

མིང་དང་རྫོང་སོགས།	བཟུག་བྱ།	ཟུག་བྱེད།	བཟུགས།	ཟུགས་ཤིག
མན་ཚུན་འགྲན་པ།	བཟུན་བྱ།	ཟུན་བྱེད།	བཟུནད།	ཟུནད་ཅིག
ལུང་དང་རིགས་པ་སོགས་ཀྱིས།	བཟུབ་བྱ།	ཟུབ་བྱེད།	བཟུབས།	ཟུབས་ཤིག
གོང་ལོག་རིགས་འབྲེ་སོགས།	བཟླེ་བྱ།	ཟླེ་བྱེད།	བཟླེས།	ཟླེས་ཤིག
རྒྱལ་མཆོན་དང་བ་དན་སོགས།	བཟླེང་བྱ།	ཟླེང་བྱེད།	བཟླེངས།	ཟླེངས་ཤིག
སྤྱད་པ་སོགས་ཀྱིས།	བཟློག་བྱ།	ཟློག་བྱེད།	བཟློགས།	ཟློགས་ཤིག
བྱད་མེད་སོགས་ལ།	བཟློལ་བྱ།	ཟློལ་བྱེད།	བཟློལད།	ཟློལད་ཅིག
དང་ཚྭ་ག་དང་སྙན་གསན་སོགས།	བཟློན་བྱ།	ཟློན་བྱེད།	བཟློནད།	ཟློནད་ཅིག
༥ བས་འཕུལ་ཁོངས། ང་༽				
རྩ་དང་བཅས་མ་སོགས།	བར་བྱ།	ར་བྱེད།	བརས།	རོས་ཤིག
མཆོད་པ་དང་ལོང་སོགས་ཀྱིས།	བརན་བྱ།	རན་བྱེད།	བརནད།	རནད་ཅིག
ལུས་སྲོག་སོགས་ལ།	བརམ་བྱ།	རམ་བྱེད།	བརམས།	རོམ་ཞིག
དབུགས་སོགས་ནང་དུ།	བརུབ་བྱ།	རུབ་བྱེད།	བརུབས།	རུབས་ཤིག
ཡོས་སོགས།	བརྩོད་བྱ།	རྩོད་བྱེད།	བརྩོས།	རོས་ཤིག
སྒྱ་ཐབས་ཀྱིས་གཞན་བསྐྱ་བ།	བརྩོད་བྱ།	རྩོད་བྱེད།	རྩོད།	རྩོད་ཅིག
རྩོན་བས་རི་དྲགས་སོགས།	བརྩོན་བྱ།	རྩོན་བྱེད།	བརྩོནད།	རྩོནད་ཅིག
དགེ་ཅ་སོགས་གཞན་ལ།	བརྩོ་བྱ།	རྩོ་བྱེད།	བརྩོས།	རྩོས་ཤིག
སྒྱོན་ཆང་དང་ཅ་ལག་སོགས།	བརྩོག་བྱ།	རྩོག་བྱེད།	བརྩོགས།	རྩོགས་ཤིག
༥ བས་འཕུལ་ཁོངས། ཅ་༽				
ཟླ་མའི་ཞབས་སོགས་ཀྱིས་འཆག་པར།	བཅག་བྱ།	འཆག་བྱེད།	བཅགས།	ཆོགས་ཤིག
སེམས་དང་ལུས་ལ།	བཅང་བྱ།	འཆང་བྱེད།	བཅངས།	ཆོངས་ཤིག
ཉེས་སྦྱང་སོགས། (གསང་བ།)	བཅབ་བྱ།	འཆབ་བྱེད།	བཅབས།	བཅབས་ཤིག
གནས་དང་ཁྲིམས། རྒྱབས་སོགས།	བཅའ་བྱ།	འཆའ་བྱེད།	བཅས།	ཆོས་ཤིག

ཁ་ཟས་དང་གཏོར་མ་སོགས།	བཅའ་བྲ།	འཆོས་བྲེད།	བཅས།	ཆོས་ཤིག
ཐག་བ་སོགས་ཀྱིས།	བཅིང་བྲ།	འཆིང་བྲེད།	བཅིངས།	ཆིངས་ཤིག
ཏ་དང་ཟེལ་སོགས།	བཅིབ་བྲ།	འཆིབ་བྲེད།	བཅིབས།	ཆིབས་ཤིག
ཆོན་སོགས་(བཅིར་བ།)	གཅིར་བྲ།	འཆིར་བྲེད།	བཅིར།	ཆིར་དུ་ཅིག
ཆུ་སོགས།	བཅུ་བྲ།	འཆུ་བྲེད།	བཅུས།	ཆུས་ཤིག
སོ་ཡིས་བཅའ་བ་སོགས།	བཅེས་བྲ།	ཅེས་བྲེད།	བཅེསས།	བཅེས་ཞིག
ཤིང་དང་འབྲུ་སོགས་(སྤྲངས་བ།)	བཅེར་བྲ།	ཅེར་བྲེད།	བཅེརད།	བཅེར་དུ་ཅིག
ཁྲོགས་དང་འཕྲིན་ལས་ལོར་སོགས།	བཅོལ་བྲ།	འཆོལ་བྲེད།	བཅོལད།	ཆོལ་དུ་ཅིག
སྒྲིན་དང་ལོར་འཁྲལ་སོགས།	བཅོ་བྲ།	འཆོས་བྲེད།	བཅོས།	ཆོས་ཤིག
༥ བས་འདུལ་ཁོངས། ༤༽				
དངོས་པོ་སོགས་པན་ཚུན།	བརྟེ་བྲ།	རྟེ་བྲེད།	བརྟེས།	རྟེས་ཤིག
གཏམ་སོགས་གཞན་ལ།	བརྟོད་བྲ།	རྟོད་བྲེད།	བརྟོད།	རྟོད་ཅིག
༥ བས་འདུལ་ཁོངས། ༩༽				
ཀླང་ལག་སོགས་(སྤུ་བ་དང་། ཆྱོང་བ།)	བརྟང་བྲ།	རྟང་བྲེད།	བརྟངས།	རྟངས་ཤིག
དདུལ་སོགས་གཡར་བ།	བརྟན་བྲ།	བརྟན་བྲེད།	བརྟས།	རྟས་ཤིག
གོས་སོགས།	བརྟིང་བྲ།	རྟིང་བྲེད།	བརྟིངས།	
ཆུ་དང་སེམས་སོགས།	བརྟོག་བྲ།	རྟོག་བྲེད།	བརྟོགས།	རྟོགས་ཤིག
ལག་བ་སོགས་ཀྱིས།	བརྟམ་བྲ།	རྟམ་བྲེད།	བརྟམས།	རྟམས་ཤིག
མཐོ་དམན་སོགས་ཀྱིས་འཁོད།	བརྟམ་བྲ།	རྟམ་བྲེད།	བརྟམས།	རྟམས་ཤིག
རུ་མཆོན་དང་བྱིས་བ། ཆང་སོགས།	བརྟལ་བྲ།	རྟལ་བྲེད།	བརྟལད།	རྟལ་དུ་ཅིག
ལྷང་བཟེད་སོགས་(འདེམས་ཆེད་ ཆོགས་གལ་དུ་བསྐྱོད།)	བརྟལ་བྲ།	རྟལ་བྲེད།	བརྟལས།	རྟལས་ཤིག

རི་བོ་དང་ཁེངས་པ། ཚོགས་ནས་ ཕྱིར་(དབྱུང་བ།)	བསྐྱེལ་བ།	སྐྱེལ་བྱེད།	བསྐྱེལ་ད།	སྐྱེལ་ད་ཅིག
མར་སོགས་ཀྱིས་(བྱུག་པ།)	བསྐྱུག་བ།	སྐྱུག་བྱེད།	བསྐྱུགས།	སྐྱུགས་ཤིག
ཡོ་བྱད་སོགས་(ཕྱིར་དུ་བཏང་བ།)	བསྐྱུང་བ།	སྐྱུང་བྱེད།	བསྐྱུངས།	སྐྱུངས་ཤིག
ནད་ཀྱིས་བཅས་པ།	བསྐྱུང་བ།	སྐྱུང་བྱེད།	བསྐྱུངས།	སྐྱུངས་ཤིག
	བསྐྱུན་བ།	སྐྱུན་བྱེད།	བསྐྱུན་ད།	སྐྱུན་ད་ཅིག
ཚུ་དང་རས་སོགས་ཀྱིས་(འབྱུང་ པ།)	བསྐྱུལ་བ།	སྐྱུལ་བྱེད།	བསྐྱུལ་ད།	སྐྱུལ་ད་ཅིག
སྤྲས་དང་ཅིག་པ་སོགས་ལ།	བསྐྱེ་བ།	སྐྱེ་བྱེད།	བསྐྱེས།	སྐྱེས་ཤིག
བྱ་ལོན་དང་གཞན་གྱི་རྩེས་སྟུ།	བསྐྱེག་བ།	སྐྱེག་བྱེད།	བསྐྱེགས།	སྐྱེགས་ཤིག
སྤྲག་བསྐྱལ་སོགས་ལ་(འཛིགས་པ།)	བསྐྱེང་བ།	སྐྱེང་བྱེད།	བསྐྱེངས།	སྐྱེངས་ཤིག
སྐྱེག་དང་ཡོན་ཏན་སོགས་ཀྱིས་ (རྩེགས་པ།)	བསྐྱེམ་བ།	སྐྱེམ་བྱེད།	བསྐྱེམས།	སྐྱེམས་ཤིག
གཏོང་གི་གཉེར་མ་དང་མཆེ་བ་ སོགས།	བསྐྱེར་བ།	སྐྱེར་བྱེད།	བསྐྱེར་ད།	སྐྱེར་ད་ཅིག
ཁ་རུ་ཐས་དང་རྩོ་སོགས་ཀྱིས་ རྒྱུར་བ།	བསྐྱོག་བ།	སྐྱོག་བྱེད།	བསྐྱོགས།	སྐྱོགས་ཤིག
ཐས་སོགས་ཁར་སྒྱུད་པ།	བསྐྱོད་བ།	སྐྱོད་བྱེད།	བསྐྱོད།	སྐྱོད་ཅིག
ཆོག་དོན་ལ་ཏམ་བཤད་བྱེད་པ།	བསྐྱོན་བ།	སྐྱོན་བྱེད།	བསྐྱོན་ད།	སྐྱོན་ད་ཅིག
ཡོན་སོགས་རྒྱུར་བའམ་ རྩོགས་པ།	བསྐྱོར་བ།	སྐྱོར་བྱེད།	བསྐྱོར་ད།	སྐྱོར་ད་ཅིག
༥ བས་འཕྱུལ་ཁོངས། ༡༽				
ཕྱི་དང་ཐག་སོགས།	བཏག་བ།	འཐག་བྱེད།	བཏགས།	འཐོགས་ཤིག
ཁ་འཐོར་བ་སོགས་རྒྱུར།	བཏུ་བ།	འཐུ་བྱེད།	བཏུས།	ཐུས་ཤིག
ར་ཆར་སོགས།	བཏུང་བ།	འཐུང་བྱེད།	བཏུངས།	ཐུངས་ཤིག
སྒྲ་མའི་ཞབས་སོགས་ལ།	བཏུད་བ།	འཐུད་བྱེད།	བཏུད།	འཐུད་ཅིག

མེ་རྟོག་དང་སྤྱ་སོགས།	བརྟོག་བྱ།	འཛོག་བྱེད།	བརྟོགས།	ཐོགས་ཤིག
ལུས་དང་ཁམས་སོགས་(རྒྱས་བ།)	བརྟ་བྱ།	རྟས་བྱེད།	བརྟས།	རྟས་ཤིག
བཟང་ངན་སོགས།	བརྟག་བྱ།	རྟོག་བྱེད།	བརྟགས།	རྟོག་ཅིག
གཞན་ལ་ཡིད་སོགས།	བརྟན་བྱ།	རྟོན་བྱེད།	བརྟནད།	རྟོནད་ཅིག
གྲེལ་བས་འཆབ་འཆུབ་ཏུ།	བརྟབ་བྱ།	རྟབ་བྱེད།	བརྟབས།	རྟོབས་ཤིག
སྤྱ་ཆེ་དང་ཆབ་སྤིད་སོགས།	བརྟན་བྱ།	བརྟན་བྱེད།	བརྟནད།	བརྟནད་ཅིག
དགེ་བ་སོགས་ལ་(བརྟོན་བ།)	བརྟུན་བྱ།	རྟུན་བྱེད།	བརྟུནད།	རྟུནད་ཅིག
སྤྱོས་བ་རྣམས་(བརྟུལ་བ།)	བརྟུལ་བྱ།	རྟུལ་བྱེད།	བརྟུལད།	རྟུལད་ཅིག
གནས་དང་ཡུལ་སོགས་གཞན་ལ།	བརྟེན་བྱ།	རྟེན་བྱེད།	བརྟེནད།	རྟེནད་ཅིག
རྟ་སོགས་གྲེས་དང་བྱར་པར།	བརྟོད་བྱ།	རྟོད་བྱེད།	བརྟོད།	རྟོད་ཅིག
རྟ་བྱར་དང་རྟག་སོགས།	བརྟོལ་བྱ།	རྟོལ་བྱེད།	བརྟོལད།	རྟོལད་ཅིག
ལྟ་མོ་སོགས།	བལྟ་བྱ།	ལྟ་བྱེད།	བལྟས།	ལྟོས་ཤིག
ན་བཟའ་སོགས།	བལྟབ་བྱ།	ལྟེབ་བྱེད།	བལྟབས།	ལྟེབས་ཤིག
ཡོན་དང་བསོད་སྟོམས་སོགས་(སྟེར་བ།)	བསྟན་བྱ།	སྟོན་བྱེད།	བསྟནས།	སྟོནས་ཤིག
ཆོས་དང་ལྟ་མོ་སོགས།	བསྟན་བྱ།	སྟོན་བྱེད།	བསྟནད།	སྟོནད་ཅིག
གལ་དང་བྱི་རོར་སོགས།	བསྟར་བྱ།	སྟར་བྱེད།	བསྟརད།	བསྟརད་ཅིག
དགོན་པ་སོགས་སུ་(གནས་བ།)	བསྟི་བྱ།	སྟི་བྱེད།	བསྟིས།	སྟིས་ཤིག
ཡེ་ཤེས་པ་སོགས།	བསྟིམ་བྱ།	སྟིམ་བྱེད།	བསྟིམས།	སྟིམས་ཤིག
མོ་དང་ཐག་པ་སོགས་སྤང་ཏུར།	བསྟུང་བྱ།	བསྟུང་བྱེད།	བསྟུངས།	སྟུངས་ཤིག
བྱ་བའི་འཕྲོ་སོགས་(བསྟུང་བ།)	བསྟུད་བྱ།	སྟུད་བྱེད།	བསྟུད།	སྟུད་ཅིག
མ་མ་དང་འཁོར། རྟོགས་སོགས།	བསྟེན་བྱ།	རྟེན་བྱེད།	བསྟེནད།	རྟེནད་ཅིག
༥ བས་འཕུལ་ཁོངས། དེ།				
རྒྱན་མ་དང་བྱ་མོན་གྱི་རྟེས་(སྟེག་བ།)	བདད་བྱ།	འདད་བྱེད།	བདས།	དེད་ཅིག

གྲ་གྲུལ་སོགས་ཀྱིས།	བདུག་བྱ།	བདུག་བྱེད།	བདུགས།	བདུགས་ཤིག
གཞུ་ཡི་རྒྱད་སོགས།	བདུང་བྱ།	བདུང་བྱེད།	བདུངས།	བདུངས་ཤིག
གོས་དང་ཐལ་མོ་རྩལ་མོ་སོགས།	བདམ་བྱ།	དེབ་བྱེད།	བདམས།	དེམས་ཤིག
གྲི་སོགས།	བདར་བྱ།	དོར་བྱེད།	བདརད།	དོརད་ཅིག
འཕྱིན་ལས་དང་སྟོན་གྲགས་སོགས།	བདལ་བྱ།	དལ་བྱེད།	བདལད།	དལད་ཅིག
ཁང་པ་སོགས།	བདེབ་བྱ།	དེབ་བྱེད།	བདེབས།	དེབས་ཤིག
ར་སོགས།	བརྟུང་བྱ།	རྟུང་བྱེད།	བརྟུངས།	རྟུངས་ཤིག
དབྱུག་པ་སོགས་ཀྱིས།	བདེག་བྱ།	དེག་བྱེད།	བདེགས།	དེགས་ཤིག
སྟོད་ཀྱི་ཞབས་དང་བྱ་ག་ཅུ་མིག་སོགས།	བདོལ་བྱ།	དོལ་བྱེད།	བདོལད།	དོལད་ཅིག
སྟོད་སོགས་ལྗེ་ཡིས།	བལྟག་བྱ།	ལྟག་བྱེད།	བལྟགས།	ལྟོག་ཅིག
བཟའ་བཅའི་རིགས་སོ་ཡིས།	བལྟད་བྱ།	ལྟད་བྱེད།	བལྟད།	ལྟོད་ཅིག
གཏམ་སོགས་ཡང་ཡང་(བསྐྱར་བ།)	བལྟབ་བྱ།	ལྟབ་བྱེད།	བལྟབས།	ལྟབ་ཅིག
ཁྱི་དང་སྟན་སོགས་ལ།	བལྟད་བྱ།	སྟོད་བྱེད།	བལྟད།	སྟོད་ཅིག
དབང་པོའི་སྟོ་སོགས།	བལྟམ་བྱ།	སྟམ་བྱེད།	བལྟམས།	སྟོམས་ཤིག
མི་བསྐྱར་པ་སོགས་ལ་(སྒྲག་པར་བྱེད་པ།)	བལྟིག་བྱ།	སྟིག་བྱེད།	བལྟིགས།	སྟིགས་ཤིག
མཐའ་ནས་དབྱས་སོགས་དང་(མང་ནས་ཉུང་དུ།)	བསྐྱུ་བྱ།	སྐྱུད་བྱེད།	བསྐྱུས།	སྐྱུས་ཤིག
ཁ་མཆུ་སོགས།	བསྐྱམ་བྱ།	སྐྱམ་བྱེད།	བསྐྱམས།	སྐྱམས་ཤིག
ཡོན་ཏན་སོགས་གཞན་དང་།	བསྐྱར་བྱ།	སྐྱར་བྱེད།	བསྐྱར།	སྐྱརད་ཅིག
ཡི་གེ་དང་ཁྱོགས་སོགས་པན་རྩོན།	བསྐྱེབ་བྱ།	སྐྱེབ་བྱེད།	བསྐྱེབས།	སྐྱེབས་ཤིག
ལུས་སྟོག་ལ།	བསྟོ་བྱ།	སྟོ་བྱེད།	བསྟོས།	སྟོས་ཤིག

ཉེར་མཁོ་དང་ཐག་པ་སོགས།	བསྟོག་བྱ།	སྟོག་ཟེད།	བསྟོགས།	སྟོགས་ཤིག
གཞན་དང་ལྷན་དུ་(ཕྱིན་པ།)	བསྟོང་བྱ།	སྟོང་ཟེད།	བསྟོངས།	སྟོངས་ཤིག
སྟོགས་གཅིག་དུ།	བསྟོམ་བྱ།	སྟོམ་ཟེད།	བསྟོམས།	སྟོམས་ཤིག
༥ བས་འཕུལ་ཁོངས། ན༽				
ཆོག་དོན་སོགས་ཡིད་ལ།	བནག་བྱ།	བནག་ཟེད།	བནགས།	ནོགས་ཤིག
ཟས་སོགས་ཀྱིས་མགྲིན་པ།	བནང་བྱ།	ནང་ཟེད།	བནངས།	
ངེས་པར་རམ་ནན་ཏན་དུ།	བནན་བྱ།	བནན་ཟེད།	བནནད།	ནནད་ཅིག
ཁོངས་སྟོད་སོགས་ལ་འདོད་སེམས་སྐྱེས་པ།	བནབ་བྱ།	བནབ་ཟེད།	བནབས།	
གསེར་དང་ཡི་གེ་སོགས་(སྤྲས་པ་དང་སྟོམ་པ་གཏོས་ཆེ་བ།)	བནོག་བྱ།	ནོག་ཟེད།	བནོགས།	ནོགས་ཤིག
ལུས་ལ་དོ་དང་མཆོན་ཆ་སོགས་ཀྱིས་(མས་པ།)	བསྟན་བྱ།	སྟན་ཟེད།	བསྟནད།	སྟན་ཅིག
ཅུང་དུའི་སྟེང་དུ་མང་པོ་སོགས།	བསྟན་བྱ།	སྟན་ཟེད།	བསྟནད།	སྟནད་ཅིག
ཕྱག་དུ་མེ་ཏོག་དང་སྤར་རི་སོགས།	བསྟམ་བྱ།	སྟམ་ཟེད།	བསྟམས།	སྟམས་ཤིག
མཁྱལ་མ་དང་ཁ་ཆར་སོགས།	བསྟར་བྱ།	སྟར་ཟེད།	བསྟརད།	སྟརད་ཅིག
མཆོན་སོགས་ཀྱིས།	བསྟལ་བྱ།	སྟལ་ཟེད།	བསྟལ།	སྟལད་ཅིག
སྟོལ་ངན་སོགས།	བསྟལ་བྱ།	སྟལ་ཟེད།	བསྟལས།	སྟལས་ཤིག
གལ་དང་དུས་ཆོད། ལྷག་ཆ་སོགས།	བསྟར་བྱ།	སྟར་ཟེད།	བསྟརད།	བསྟརད་ཅིག
སྤར་དང་ན་ག་སོགས་(ནེམ་ནེས་བྱས་པ།)	བསྟེམ་བྱ།	སྟེམ་ཟེད།	བསྟེམས།	སྟེམས་ཤིག
ཐན་སོགས་སྐྱ་བའམ། བརྩེ་བ།	བསྟེ་བྱ།	སྟེ་ཟེད།	བསྟེས།	སྟེས་ཤིག
གོང་ལོག་སོགས་པན་ཚུན།	བསྟོར་བྱ།	སྟོར་ཟེད།	བསྟོར།	སྟོརད་ཅིག
ལག་པ་དང་རྒྱ་གམ་དུ།	བསྟོལ་བྱ།	སྟོལ་ཟེད།	བསྟོལད།	སྟོལད་ཅིག

ལྷན་ཉམས་འབྲུལ་ཁོངས་ཀྱི་ཚིག་པ་				
སྒྲིགས་མ་སྒྲིགས་ཚགས་ཀྱིས།	བཅག་བྱ།	འཚག་བྱེད།	བཅགས།	ཚོགས་ཤིག
རྒྱས་དང་ཡོ་བྱད་སྒྲིགས་ནང་དུ་ (བརྒྱུངས་པ།)	བཅང་བྱ།	བཅང་བྱེད།	བཅངས།	བཅོངས་ཤིག
ཤ་སྒྲིགས་ཀྱིས།	བཅབ་བྱ།	བཅབ་བྱེད།	བཅབས།	བཅོབས་ཤིག
གཞན་ལ་མཐོ་འཚམས་སྒྲིགས་ ཀྱིས།	བཅམ་བྱ།	འཚམས་བྱེད།	འཚམས།	ཚམས་ཤིག
ཁྱེད་སྒྲིགས་(སྤྱི་བ།)	བཅའ་བྱ།	བཅའ་བྱེད།	བཅས།	
ལྷན་སྒྲིགས།	བཅལ་བྱ།	འཚལ་བྱེད།	བཅལད།	འཚལ་ཞིག
ཆོས་དང་ཁོར་སྒྲིགས།	བཅལ་བྱ།	འཚལ་བྱེད།	བཅལད།	ཆོལད་ཅིག
སྒྲིག་དང་རྒྱ་སྒྲིགས།	བཅར་བྱ།	འཚར་བྱེད།	བཅར།	ཆོརད་ཅིག
གོས་སྒྲིགས།	བཅེས་བྱ།	འཚེས་བྱེད།	བཅེསས།	ཆེསས་ཤིག
ཤ་སྒྲིགས།	བཅོ་བྱ།	འཚོད་བྱེད།	བཅོས།	ཆོས་ཤིག
དབྱུག་པ་སྒྲིགས་ཀྱིས་(བརྒྱུངས་ པ།)	བཅོག་བྱ།	འཚོག་བྱེད།	བཅོགས།	ཆོག་ཅིག
ཁོར་རྒྱས་སྒྲིགས།	བཅོང་བྱ།	འཚོང་བྱེད།	བཅོངས།	ཆོངས་ཤིག
ལེགས་བཤད་དང་བྱ་བ་སྒྲིགས།	བཅུམ་བྱ།	ཚུམ་བྱེད།	བཅུམས།	ཚུམས་ཤིག
གངས་དང་དུས་སྒྲིགས།	བཅི་བྱ།	ཅི་བྱེད།	བཅིས།	ཅིས་ཤིག
ཁང་པའི་གྲང་སྒྲིགས།	བཅིག་བྱ།	ཅིག་བྱེད།	བཅིགས།	ཅིགས་ཤིག
སྒྲིགས་དང་ཉམ་ཐག་པ་སྒྲིགས་ ལ།	བཅེ་བྱ།	བཅེ་བྱེད།	བཅེས།	ཅེས་ཤིག
གཅིག་སྤྱི་གཅིག	བཅེག་བྱ།	ཅེག་བྱེད།	བཅེགས།	ཅེགས་ཤིག
གོས་སྒྲིགས་(ཐུང་དུ།)	བཅེང་བྱ།	ཅེང་བྱེད།	བཅེངས།	ཅེངས་ཤིག
ཆོས་སྤྱི་ཀྱི་བྱ་བར།	བཅོན་བྱ།	བཅོན་བྱེད།	བཅོནད།	བཅོནད་ཅིག
བཀའ་དང་གནང་སྤྱི་སྒྲིགས།	བསྐལ་བྱ།	སྐལ་བྱེད།	བསྐལད།	སྐལད་ཅིག

༥ བས་འདུལ་ཁོངས། རྟོ				
བར་ཆེན་དང་ལྷན་སོགས་གཞན་གྱི།	བརྟུ་བྱ།	རྟུ་བྱེད།	བརྟུས།	རྟུས་ཤིག
ཁ་སྒོན་སོགས།	བརྟུ་བྱ།	རྟུ་བྱེད།	བརྟུས།	རྟུས་ཤིག
ཐན་དང་རྟུ་བ་སོགས་ཀྱིས།	བརྟུ་བྱ།	རྟུ་བྱེད།	བརྟུས།	རྟུས་ཤིག
ཤེས་ཀྱང་མི་ཤེས་པའི་ཚུལ་གྱི།	བརྟུ་བྱ།	རྟུ་བྱེད།	བརྟུས།	རྟུས་ཤིག
སྒྲ་དང་གོས་སོགས།	བརྟུ་བྱ།	རྟུ་བྱེད།	བརྟུས།	རྟུས་ཤིག
སྒྲན་སོགས་བརྟུངས་པ།	བརྟུ་བྱ།	རྟུ་བྱེད།	བརྟུས།	རྟུ་བྱེད་ཤིག
༥ བས་འདུལ་ཁོངས། ལྟོ				
གཞན་གྱིས་མ་ཆོར་བར་(ཡིབ་པ།)	བཞབ་བྱ།	འཇབས་བྱེད།	བཞབས།	འཇོབས་ཤིག
མར་ཁུ་སོགས།	བཞབ་བྱ།	འཇབས་བྱེད།	བཞབས།	བཞབས་ཤིག
བ་ལས་འོ་མ་སོགས།	བཞབ་བྱ།	འཇོབས་བྱེད།	བཞབས།	བཞབས་ཤིག
རྟུ་དང་རྟུ་འཁོར་སོགས།	བཞབ་བྱ།	ཞོན་བྱེད།	ཞོན།	ཞོན་ཤིག
༥ བས་འདུལ་ཁོངས། ལྟོ				
ཐན་སོགས་ཁར།	བཟུ་བྱ།	ཟ་བྱེད།	ཟོས།	ཟོ་ཞིག
གོས་དང་རྟུ་སོགས།	བཟོ་བྱ།	ཟོ་བྱེད།	བཟོས།	བཟོས་ཤིག
སྒྲ་དང་གཏམ་སོགས།	བཟུ་བྱ།	ཟུ་བྱེད།	བཟུས།	ཟུས་ཤིག
ཆོགས་དང་དཔེ་སོགས་གཅིག་གྱི།	བཟུ་བྱ།	ཟུ་བྱེད།	བཟུས།	ཟུས་ཤིག
གཞོན་འཆེ་སོགས།	བཟོ་བྱ།	ཟོ་བྱེད།	བཟོས།	ཟོ་བྱེད་ཤིག
༥ བས་འདུལ་ཁོངས། རྟོ				
དམ་དང་གཞོན་བྱེད་སོགས།	བརྟུ་བྱ།	རྟུ་བྱེད།	བརྟུས།	རྟུས་ཤིག
རྟུ་དང་ཆར་བ་སོགས་ཀྱིས།	བརྟུ་བྱ།	རྟུ་བྱེད།	བརྟུས།	
ཟ་མ་དང་སྒྲ་བྱིན་གྱིས།	བརྟུ་བྱ།	རྟུ་བྱེད།	བརྟུས།	རྟུས་ཤིག
ལུས་ཁོག་གྱི།	བརྟུ་བྱ།	རྟུ་བྱེད།	བརྟུས།	རྟུས་ཤིག

༥ བས་འཕུལ་ཁོངས། ཤ༽				
ཡུར་བ་སོགས།	བཤང་བ།	གཤང་བ།	བཤངས།	ཤོངས་ཤིག
ཆོས་དང་གཏམ་སོགས།	བཤད་བ།	འཆད་བ།	བཤད།	ཤོད་ཅིག
མཆོད་བ་སོགས།	བཤམ་བ།	གཤམ་བ།	བཤམས།	ཤོམས་ཤིག
ར་ལུག་སོགས།	བཤའ་བ།	བཤའ་བ།	བཤས།	ཤོས་ཤིག
འབྲུ་སོགས་གྲེ་ལ།	བཤར་བ།	གཤར་བ།	བཤརད།	ཤོརད་ཅིག
པགས་པ་དང་དཔེ་སོགས།	བཤུ་བ།	བཤུ་བ།	བཤུས།	ཤུས་ཤིག
ཁོར་སོགས་པན་ཚུན།	བཤུག་བ།	བཤུག་བ།	བཤུགས།	བཤུགས་ཤིག
ཆེག་རྩལ་སོགས་(སྒྲིང་པ།)	བཤུང་བ།	གཤུང་བ།	བཤུངས།	གཤུངས་ཤིག
གདུང་བ་སོགས་ཀྱིས་(དུ་བ།)	བཤུམ་བ།	བཤུམ་བ།	བཤུམས།	བཤུམས་ཤིག
སྤྱ་སོགས་མེ་ལ་(སྤྱེག་པ།)	བཤུར་བ།	བཤུར་བ།	བཤུརད།	བཤུརད་ཅིག
གཏམ་གྲོས་སོགས་(བསྐར་བ།)	བཤེར་བ།	གཤེར་བ།	བཤེརད།	བཤེརད་ཅིག
རྩ་སོགས་བྱིར།	བཤོ་བ།	གཤོ་བ།	བཤོས།	གཤོས་ཤིག
༥ བས་འཕུལ་ཁོངས། ས༽				
དགེ་བ་དང་བསོད་ནམས་སོགས།	བསག་བ།	གསག་བ།	བསགས།	གསག་ཅིག
ཁྱིམ་དང་དུ་བ། ལུས་རྩ་སོགས།	བསང་བ།	བསང་བ།	བསངས།	བསངས་ཤིག
སྤྱིན་ཆབ་དང་བཀའ་དྲིན་སོགས།	བསབ་བ།	གསབ་བ།	བསབས།	གསབ་ཅིག
དོན་སོགས་ཡིད་ལ།	བསམ་བ།	སེམས་བ།	བསམས།	སེམས་ཤིག
ལོག་རྟོག་དང་བློ་མ་སོགས།	བསལ་བ།	སེལ་བ།	བསལད།	སོལད་ཅིག
ཆང་སོགས་བཅགས་པ།	བསིང་བ།	གསིངས་བ།	བསིངས།	སིངས་ཤིག
མགོན་སོགས།	བསུ་བ།	བསུ་བ།	བསུས།	བསུས་ཤིག
རྩ་བ་དང་ཡིད་སོགས་(གཙུང་བ།)	བསུན་བ།	སུན་བ།	བསུན།	སུན་ཞིག
དི་མོ་སོགས།	བསུབ་བ།	སུབ་བ།	བསུབས།	སུབ་ཅིག
ཁོས་ཀྱི་ཁ་སོགས།	བསུམ་བ།	སུམ་བ།	བསུམས།	སུམས་ཤིག

ཁིང་གྲག་བ་སོགས་དང་པོར།	བསྐང་བ།	སྐང་བྱེད།	བསྐངས།	སྐངས་ཤིག
དཀའ་བ་དང་སྤྱག་བསྐལ་སོགས།	བསྐན་བ།	སྐན་བྱེད།	བསྐནད།	སྐྱནད་ཅིག
སྤྱིབ་བ་དང་རས་གོས་སོགས།	བསྐབ་བ།	བསྐབ་བྱེད།	བསྐབས།	སྐབ་ཅིག
ཁོར་རྩས་སོགས་ལ།	བསྐེ་བ།	སྐེ་བྱེད།	བསྐེས།	སྐེས་ཤིག
ཆོ་དང་ཡུན་དང་ཡི་གེ་སོགས།	བསྐིང་བ།	སྐིང་བྱེད།	བསྐིངས།	སྐིངས་ཤིག
ཚུལ་ཁྲིམས་དང་རང་ས་སོགས།	བསྐྱང་བ།	སྐྱང་བྱེད།	བསྐྱངས།	སྐྱངས་ཤིག
འོ་མ་དང་ར་སོགས།	བསྐུབ་བ།	སྐུབ་བྱེད།	བསྐུབས།	སྐུབས་ཤིག
ལུས་དང་གོས་སོགས་རྒྱལ་པོར།	བསྐུལ་བ།	སྐུལ་བྱེད།	བསྐུལད།	སྐུལད་ཅིག
ཆུ་དང་འོ་མ་སོགས་མཉམ་དུ།	བསྐེ་བ།	སྐེ་བྱེད།	བསྐེས།	སྐེས་ཤིག
མེ་དང་ཉི་མས།	བསྐེག་བ།	སྐེག་བྱེད།	བསྐེགས།	སྐེགས་ཤིག
སྤྱིང་བ་དང་ལག་ཆ་སོགས་འཆང་བ་དང་བདག་ཉར་བ་སྤྱི་ཚགས་བྱས་པ།	བསྐེལ་བ།	སྐེལ་བྱེད།	བསྐེལ།	བསྐེལད་ཅིག
མེ་དང་ཉི་མ་སོགས་ལ།	བསྐོ་བ།	སྐོ་བྱེད།	བསྐོས།	སྐོས་ཤིག
དར་ཁིང་དང་ཟས་ཁོར་སོགས།	བསྐླང་བ།	སྐླང་བྱེད།	བསྐླངས།	སྐླངས་ཤིག
སྐྱོན་དང་རི་མ་སོགས་ཀྱིས་(སྤྲགས་པ།)	བསྐླད་བ།	སྐླད་བྱེད།	བསྐླད།	སྐླད་ཅིག
ཁོངས་དང་ཕྱོགས་སུ། (གཏོགས་པ་)	བསྐླན་བ།	སྐླན་བྱེད།	བསྐླནད།	སྐླནད་ཅིག
ཡོན་ཏན་དང་ཆོས་སྤྱིད་ཀྱི་ལུགས་སོགས།	བསྐླབ་བ།	སྐླབ་བྱེད།	བསྐླབས།	སྐླབས་ཤིག
སྐོགས་སོགས་ཀྱིས།	བསྐླུ་བ།	སྐླུ་བྱེད།	བསྐླུས།	སྐླུས་ཤིག
མ་ཁོན་པོ་སོགས་(འབྱོར་པ།)	བསྐླེབ་བ།	སྐླེབ་བྱེད།	བསྐླེབས།	
འབྲལ་བ་དང་བྱི་ནང་སོགས།	བསྐློག་བ།	སྐློག་བྱེད།	བསྐློགས།	སྐློགས་ཤིག
༄ མས་འདུལ་ཁོངས། ༄ ཁ་ ང་ ཆ་ ཉ་ ༄				
དགོངས་པའི་ཡུལ་དུ་རྟོགས་པ།	མཁྱེན་བ།	མཁྱེན་བྱེད།	མཁྱེནད།	མཁྱེནད་ཅིག

འཕྲིན་དང་བད་མི་སྐྱོད་པ།	མངག་བྱ།	མངག་བྱེད།	མངག་ས།	མངག་ས་ཤིག།
སྐྱབས་ལྷུ་ལ་ལ་སྐྱབས་སུ་(འགྲོ་བ།)	མཆེ་བྱ།	མཆེ་བྱེད།	མཆེ་ས།	མཆེ་ས་ཤིག།
གཡང་དང་ཆུ་སྐྱོད་པ།	མཆོང་བྱ།	མཆོང་བྱེད།	མཆོང་ས།	མཆོང་ས་ཤིག།
ཆོས་དང་གཏམ་སྐྱོད་པ།	མཉན་བྱ།	མཉན་བྱེད།	མཉན་ས།	མཉན་ཅིག།
གོ་བ་དང་བགས་པ་སྐྱོད་པ།	མཉེ་བྱ།	མཉེ་བྱེད།	མཉེ་ས།	མཉེ་ཅིག།
ལུས་དང་དུབ་ཀྱིས།	མཉེལ་བྱ།	མཉེལ་བྱེད།	མཉེལ་ད།	
༥ མས་འཕྲུལ་ཁོངས། ༼ རྩ་ ༣ ༽				
སྤྲི་སྐྱོད་འོག་དུ།	མནན་བྱ།	མནན་བྱེད།	མནན་ད།	མནན་ཅིག།
ན་བཟའ་སྐྱོད་པ།	མནབ་བྱ།	མནབ་བྱེད།	མནབ་ས།	མནབ་ས་ཤིག།
མི་གཅོང་བ་དང་རྩལ་སྐྱོད་པ།	མནམ་བྱ།	མནམ་བྱེད།	མནམ་ས།	མནམ་ས་ཤིག།
བསམ་སྒྲོ་སྐྱོད་པ་(གཏོང་བའམ་།)	མནོ་བྱ།	མནོ་བྱེད།	མནོ་ས།	མནོ་ས་ཤིག།
བསྐྱབ་སྤྲི་སྐྱོད་པ།	མནོད་བྱ།	མནོད་བྱེད།	མནོད་ས།	མནོད་ས་ཤིག།
ཁྱིམ་དང་དམེ་སྐྱོད་པ།	མནོལ་བྱ།	མནོལ་བྱེད།	མནོལ་ད།	མནོལ་ད་ཅིག།
དཔུང་གཉིར་དང་སྐྱོགས་སྐྱོད་པ།	མཇོད་བྱ།	མཇོད་བྱེད།	མཇོད་ད།	མཇོད་ཅིག།
༥ འས་འཕྲུལ་ཁོངས། ༼ ༣ ༽				
ཁྲེས་པོ་སྐྱོད་པ།	འཕྲར་བྱ།	འཕྲར་བྱེད།	འཕྲར་ད།	འཕྲར་ཞིག།
གཞན་དང་(ཞེ་གས་པ།)	འཕོན་བྱ།	འཕོན་བྱེད།	འཕོན་ད།	
འཕོར་དང་གོང་སྐྱོད་པ།	འཕུམ་བྱ།	འཕུམ་བྱེད།	འཕུམ་ས།	འཕུམ་ས་ཤིག།
གཞན་དུ་(ཡན་པ།)	འཕྲར་བྱ།	འཕྲར་བྱེད།	འཕྲར་ད།	འཕྲར་ཞིག།
ཉི་མའི་འོད་སྐྱོད་པ་(འཕྲིན་པ།)	འཕྲིམ་བྱ།	འཕྲིམ་བྱེད།	འཕྲིམ་ས།	
སྒྲིག་དང་ཉ་སྐྱོད་པ།	འཕྲུག་བྱ།	འཕྲུག་བྱེད།	འཕྲུག་ས།	འཕྲུག་ཅིག།
དངོས་ཆས་དང་འཕྲིན་སྐྱོད་པ།	འཕྲེར་བྱ།	འཕྲེར་བྱེད།	འཕྲེར་ད།	འཕྲེར་ཞིག།
ཉིན་དང་ཐུན། རྩ་བའི་རྒྱུ་སྐྱོད་པ།	འཕྲོང་བྱ།	འཕྲོང་བྱེད།	འཕྲོང་ས།	འཕྲོང་ས་ཤིག།

ས་སོགས་(གཡོ་བ།)	འཁྱེ་བ།	འཁྱེ་བྱེད།	འཁྱེས།	
ཉམས་སྐྱོང་དང་སྐྱོབ་སྐྱོང་བ་ སོགས་མཐའ་རྒྱ།	འཁྱོལ་བ།	འཁྱོལ་བྱེད།	ཁྱོལ།	ཁྱོལ་དེ་ཅིག
འདོད་ཡོན་སོགས་ལ་ཆགས་པ།	འཐུ་བ།	འཐུ་བྱེད།	འཐུས།	འཐུས་ཤིག
ཐོ་གར་སོགས།	འཐབ་བ།	འཐབ་བྱེད།	འཐབས།	འཐོབས་ཤིག
འདོད་ཡོན་སོགས་ལ་ཆགས་པ།	འཐི་བ།	འཐི་བྱེད།	འཐིས།	འཐིས་ཤིག
དཔེ་ཆ་དང་ཐར་ལམ་སོགས་སྟུ།	འཐིད་བ།	ཐིད་བྱེད།	ཐིད།	ཐིད་ཅིག
དམག་དང་སེམས་སོགས།	འཐུག་བ།	འཐུག་བྱེད།	འཐུགས།	
ཁྱིམ་དང་སྐོགས་སོགས་ལ་(ཆགས་པ་ དང་ཡི་མ་རངས་པར།)	འཐེན་བ།	འཐེན་བྱེད།	འཐེན།	འཐེན་ཅིག
སྐྱོ་དང་ཆེགས་སོགས།	འཐོག་བ།	འཐོག་བྱེད།	འཐོགས།	
༄ འས་འཕུལ་ཁོངས། ག ན།				
ཆུ་རྒྱུ་དང་རྣམ་རྟོག་སོགས།	འགག་བ།	འགག་བྱེད།	འགགས།	
བྱེ་ཆམ་སོགས།	འགམ་བ།	འགམ་བྱེད།	འགམས།	འགོམས་ཤིག
སྐྱོན་དང་ནད་སོགས།	འགོ་བ།	འགོ་བྱེད།	འགོས།	
བཀའ་དང་རྒྱ་ལས་(ཡོལ་བ།)	འགོང་བ།	འགོང་བྱེད།	འགོངས།	འགོངས་ཤིག
ལུས་སོགས་ཉམས་ཀྱིས།	འགྱིང་བ།	འགྱིང་བྱེད།	འགྱིངས།	འགྱིངས་ཤིག
འོད་དང་རྣམ་རྟོག་སོགས་(འཆར་ བ།)	འགྲུ་བ།	འགྲུ་བྱེད།	འགྲུས།	འགྲུས་ཤིག
དུས་དང་ལུགས་སྐྱོལ་སོགས།	འགྲུར་བ།	འགྲུར་བྱེད།	འགྲུར།	གྲུར་ཅིག
སྟོན་མོ་དང་ཞོར་སོགས།	འགྲེད་བ།	འགྲེད་བྱེད།	འགྲེད།	འགྲེད་ཅིག
ཤིང་སོགས་ས་ལ།	འགྲེལ་བ།	འགྲེལ་བྱེད།	འགྲེལ།	འགྲེལ་དེ་ཅིག
སྐོགས་སོགས་དང་(ཁ་བལ་བ།)	འགྲེ་བ།	འགྲེ་བྱེད།	འགྲེས།	འགྲེས་ཤིག
ཟས་སོགས་ཀྱིས་རྟོ་བ།	འགཤ་བ།	འགཤ་བྱེད།	འགཤས།	
པན་ཚུན་ཅལ་སོགས།	འགན་བ།	འགན་བྱེད།	འགན།	འགན་ཅིག
སྟབས་དང་རྟེན་འབྲེལ་སོགས།	འགྲིག་བ།	འགྲིག་བྱེད།	འགྲིགས།	

ཉི་མེ་སོགས།	འཁྱིལ་བྱ།	འཁྱིལ་བྱེད།	ཁྱིལ།	འཁྱིལ་ཅིག
ཆོས་གྲ་དང་སྒོལ་གྲ་སོགས།	འཁྱིམ་བྱ།	འཁྱིམ་བྱེད།	འཁྱིམ་ས།	འཁྱིམ་ས་ཤིག
བསམ་དོན་དང་ལྷ་སོགས།	འགྲུབ་བྱ།	འགྲུབ་བྱེད།	གྲུབ།	འགྲུབ་ཅིག
ལྷ་བྱི་རིགས་སོགས།	འགྲེ་བྱ།	འགྲེ་བྱེད།	འགྲེས།	འགྲེས་ཤིག
ལུས་སོགས་ཁྲེན་བྱ།	འགྲེང་བྱ།	འགྲེང་བྱེད།	འགྲེང་ས།	འགྲེང་ས་ཤིག
མི་ཆེན་སོགས།	འགྲོང་བྱ།	འགྲོང་ས་བྱེད།	གྲོང་ས།	
༥ འས་འཕྱུལ་ཁོངས། ༼ཆ་ ར་ ཐ༽				
གྲོས་དང་གྲོ་གར་སོགས།	འཆམ་བྱ།	འཆམ་བྱེད།	འཆམ་ས།	འཆམ་ས་ཤིག
ལམ་དང་དོན་སོགས་(འཕྱུགས་པ།)	འཆུག་བྱ།	འཆུག་བྱེད།	འཆུག་ས།	
རྒྱ་ལོར་སོགས་ལ་ཆགས་པ།	འཆུམ་བྱ།	འཆུམ་བྱེད།	འཆུམ་ས།	འཆུམ་ས་ཤིག
དམ་བཅའ་སོགས་(ཁས་ལེན་པ།)	འཆེ་བྱ།	འཆེ་བྱེད།	འཆེས།	འཆེས་ཤིག
ཡུལ་དང་ཡོ་བྲད་སོགས་ལ་(ཞེན་ཆགས།)	འཆེལ་བྱ།	འཆེལ་བྱེད།	འཆེལ་ད།	
རྒྱན་མ་སོགས་ཀྱིས་སྒྲོག་དུ།	འཇམ་བྱ།	འཇམ་བྱེད།	འཇམ་ས།	འཇོབ་ས་ཤིག
ཁང་བ་དང་ཁྲིམས་སོགས།	འཇིག་བྱ།	འཇིག་བྱེད།	ཞིག	
ལུས་སོགས་ལ།	འརྩ་བྱ།	འརྩ་བྱེད།	འརྩས།	འརྩས་ཤིག
ལུས་སོགས་ལན་རྒྱུན།	འཐམ་བྱ།	འཐམ་བྱེད།	འཐམ་ས།	འཐམ་ས་ཤིག
སྤྲུལ་བ་དང་སྤྲིན། རིག་པ་སོགས།	འཐེབ་བྱ།	འཐེབ་བྱེད།	འཐེབ་ས།	
ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བ།	འཛོན་བྱ།	འཛོན་བྱེད།	འཛོན་ད།	ཛོན་ད་ཅིག
ལན་ཡོན་དང་རྟེན་པ་སོགས།	འཛོལ་བྱ།	འཛོལ་བྱེད།	འཛོལ།	
མགོ་དང་སེམས་སོགས།	འཛོམ་བྱ།	འཛོམ་བྱེད།	འཛོམ་ས།	
༥ འས་འཕྱུལ་ཁོངས། ཏ༽				
ལུས་དང་གོས་ཀྱི་ཐིམ་སོགས།	འདག་བྱ།	འདག་བྱེད།	འདག	
དམ་ཆིག་དང་བཀའ་སོགས་ལས།	འདའ་བྱ།	འདའ་བྱེད།	འདས།	

གནས་དང་ཚོགས་སོཾ་ལ།	འདུ་བྲ།	འདུ་བྲེད།	འདུས།	འདུས་ཤིག།
ཚོས་སོགས་ལ་(སེམས་ས།)	འདུན་བྲ།	འདུན་བྲེད།	འདུནད།	འདུནད་ཅིག།
ཚོགས་པ་སོགས་གཅིག་ཏུ།	འདུམ་བྲ།	འདུམ་བྲེད།	འདུམས།	འདུམས་ཤིག།
པན་ཚུན་(འགྲོ་བ།)	འདོང་བྲ།	འདོང་བྲེད།	དོང་།	དོང་ཞིག།
བཅེས་ཅེས་གོས་སོགས།	འབྲ་བྲ།	འབྲ་བྲེད།	འབྲས།	འབྲས་ཤིག།
ཁྲིམས་དང་གོས་སོགས།(འདྲིག་ བའམ་བཤིག་པ)	འབྲལ་བྲ།	འབྲལ་བྲེད།	འབྲལ།	འབྲལ་ཞིག།
གཞན་ལ་གཏམ་སོགས།	འཛི་བྲ།	འཛི་བྲེད།	འཛིས།	འཛིས་ཤིག།
སྒྲིན་མཆང་དང་བྲ་ག་སོགས།	འབྲུ་བྲ།	འབྲུ་བྲེད།	འབྲུས།	འབྲུས་ཤིག།
ཤིང་དང་འཁོར་ལོ་སོགས།	འབྲུད་བྲ།	འབྲུད་བྲེད།	འབྲུད།	འབྲུད་ཅིག།
ནོར་སོགས་པན་ཚུན།	འཛེ་བྲ།	འཛེ་བྲེད།	འཛེས།	འཛེས་ཤིག།
སྒྲ་དང་ཁ་སྒྲ་སོགས།	འཛིག་བྲ།	འཛིག་བྲེད།	འཛིག།	འཛིག་ཅིག།
༄ འས་འཕུལ་ཁོངས། བ ་།				
མོར་དང་མདའ་སོགས།	འཕང་བྲ།	འཕེན་བྲེད།	འཕངས།	འཕེནད་ཅིག།
མྲོ་དང་ཁ་མཆུ་སོགས།	འཕམ་བྲ།	འཕམ་བྲེད།	འཕམ།	
མོགས་ངན་སོགས་གྱིས།	འཕུང་བྲ།	འཕུང་བྲེད།	འཕུང།	འཕུང་ཞིག།
ལག་པས་མགོ་སོགས།	འཕུར་བྲ།	འཕུར་བྲེད།	འཕུར།	འཕུར་ཞིག།
གནས་དང་རྣམ་ཤེས་སོགས་ གཞན་ཏུ།	འཕོ་བྲ།	འཕོ་བྲེད།	འཕོས།	འཕོས་ཤིག།
གཞན་ལ་(དབྲ་བ།)	འཕྲ་བྲ།	འཕྲ་བྲེད།	འཕྲས།	འཕྲས་ཤིག།
གད་སྒྲིགས་དང་གངས་སོགས།	འཕུག་བྲ།	འཕུག་བྲེད།	འཕུགས།	འཕུགས་ཤིག།
བྲ་བྲེད་སོགས་སྒྲར་ཏུ།	འཕུང་བྲ།	འཕུང་བྲེད།	འཕུངས།	
དར་དང་གྱི་མདུང་སོགས།	འཕུར་བྲ།	འཕུར་བྲེད།	འཕུར།	འཕུར་ཅིག།
དུས་ཚོད་སོགས།	འཕྱི་བྲ།	འཕྱི་བྲེད།	འཕྱིས།	
ལམ་དང་དོན་སོགས།	འཕྱུག་བྲ།	འཕྱུག་བྲེད།	འཕྱུགས།	
རྒྱ་མཚོ་དང་བྲ་བ་སོགས་གྲེན་ཏུ།	འཕྱར་བྲ།	འཕྱར་བྲེད།	འཕྱརད།	འཕྱརད་ཅིག།

སེམས་དང་སེངྒེ་འདབ་ཆགས།	འཕྱོ་བྲ།	འཕྱོ་བྲེ།	འཕྱོས།	འཕྱོ་ཞིག
གྲོགས་དང་མགོན་པོ་སོགས།	འཕྲད་བྲ།	འཕྲད་བྲེ།	ཕྲད།	ཕྲད་ཅིག
རྒྱ་མམ་མིག་སོགས།	འཕྲུལ་བྲ།	འཕྲུལ་བྲེ།	འཕྲུལ།	འཕྲུལ་ཅིག
འོད་ཟེར་དང་སེམས་སོགས།	འཕྱོ་བྲ།	འཕྱོ་བྲེ།	འཕྱོས།	འཕྱོས་ཞིག
༄ འས་འཕུལ་ཁོངས། བ༽				
ཆར་བ་དང་བདུད་ཅི་སོགས།	འབབ་བྲ།	འབབ་བྲེ།	བབས།	བོབས་ཞིག
གནས་དང་བྱིམ་སོགས་ནས།	འབུད་བྲ།	འབུད་བྲེ།	ལུད།	ལུད་ཅིག
དུང་དང་སྒྲིང་བྲ་སོགས།	འབུད་བྲ།	འབུད་བྲེ།	ལུས།	ལུས་ཞིག
མིང་སོགས་ནས།	འཁོད་བྲ།	འཁོད་བྲེ།	ཁོས།	ཁོས་ཞིག
ཡོན་ཏན་དང་རྟེན་སྒྲིབ་ཀྱི་ཆུ་ལ་སོགས།	འབྱང་བྲ།	འབྱང་བྲེ།	བྱང།	
མི་ཆེན་སོགས་ལ།	འབྱར་བྲ།	འབྱར་བྲེ།	འབྱར།	འབྱོར་ཅིག
མི་ཆེ་སོགས་(འགོ་ཐོན་པ།)	འབྲིད་བྲ།	འབྲིད་བྲེ།	བྲིད།	
རྒྱ་ལས་འབྲས་བྲ་སོགས།	འབྱུང་བྲ།	འབྱུང་བྲེ།	བྱུང།	
སྒོ་དང་ཁ་སོགས།	འབྲེད་བྲ།	འབྲེད་བྲེ།	བྲེ།	
ཁྱོགས་སྒྲ་(གྲེར་བ།)	འབྲེར་བྲ།	འབྲེར་བྲེ།	བྲེར།	བྲེར་ཞིག
ཚུ་སོགས།	འཕྱོ་བྲ།	འཕྱོ་བྲེ།	ཕྱོ།	ཕྱོས་ཞིག
ལྷུས་སྒྲོད་སོགས་(ལྷག་པ།)	འཕྱོག་བྲ།	འཕྱོག་བྲེ།	འཕྱོགས།	འཕྱོགས་ཞིག
ཁྲ་མ་དང་དཔོན་པོ་སོགས།	འཕྱོན་བྲ།	འཕྱོན་བྲེ།	ཕྱོན།	སྒྲོན་ཅིག
དགྲ་སོགས་ལས་ཟུར་བ།	འཕྱོལ་བྲ།	འཕྱོལ་བྲེ།	ཕྱོལ།	ཕྱོལ་ཞིག
རྗེས་སྒྲ་(ཡོང་བ།)	འབྲང་བྲ།	འབྲང་བྲེ།	འབྲངས།	འབྲོངས་ཞིག
མཛའ་པོ་སོགས་དང་འཕྱོགས་མཐུད།	འབྲལ་བྲ།	འབྲལ་བྲེ།	བྲལ།	
བསོད་ནམས་དང་ཚུ་སྟོ།	འབྲི་བྲ།	འབྲི་བྲེ།	བྲི།	
རྒྱ་ཐབས་སོགས་ཀྱིས།	འབྲིད་བྲ།	འབྲིད་བྲེ།	བྲིད།	བྲིད་ཅིག

ནོར་ཇུས་སོགས་(སྟེར་བའམ་ འབྱེད་པ།)	འབྱིམ་བྱ།	འབྱིམ་བྱེད།	བྱིམས།	བྱིམས་ཤིག
དོང་བྱ་(བཅུག་པ།)	འབྱུབ་བྱ།	འབྱུབ་བྱེད།	བྱུབས།	བྱུབས་ཤིག
ལོ་འདབ་དང་(འབྲས་བྱ་སོགས་ ལྷུང་བ།)	འབྲུལ་བྱ།	འབྲུལ་བྱེད།	བྲུལ།	
སྒྲ་དང་སེན་མོ་སོགས།	འབྲེག་བྱ།	འབྲེག་བྱེད།	བྲེགས།	བྲེགས་ཤིག
སྒྲག་པ་སོགས་ཀྱིས་གཞན་བྱ།	འབྲོས་བྱ།	འབྲོས་བྱེད།	བྲོས།	བྲོས་ཤིག
༥ འས་འཕུལ་ཁོངས། ཆ་༽				
གཞན་གྱི་ཡོ་བྱད་ལ་སྒྲིན་བ་ སོགས།	འཆབ་བྱ།	འཆབ་བྱེད།	འཆབས།	འཆོབ་ཅིག
རང་གཞན་གྱི་སྒོ་དང་(མཐུན་པ།)	འཆམ་བྱ།	འཆམ་བྱེད།	འཆམས།	
ལྷུང་དང་ཁ་བ་སོགས།	འལྱབ་བྱ།	འལྱབ་བྱེད།	འལྱབས།	
ལྷོ་ཁ་སོགས་(རྫོགས་པ་དང་ཡི་ རང་བ།)	འཆེང་བྱ།	འཆེང་བྱེད།	འཆེངས།	འཆེངས་ཤིག
ར་བག་སོགས།	འཆོ་བྱ།	འཆོ་བྱེད།	འཆོས།	འཆོས་ཤིག
༥ འས་འཕུལ་ཁོངས། ཇ་༽				
ལྷོ་ནོར་སོགས།	འཇད་བྱ།	འཇད་བྱེད།	ཇད།	
པ་རོལ་པོ་དང་སྐྱད་པ་སོ།	འཇིང་བྱ།	འཇིང་བྱེད།	འཇིངས།	འཇིངས་ཤིག
དི་ཅེ་དང་ཁང་སོག་སོ།	འཇེག་བྱ།	འཇེག་བྱེད།	འཇེགས།	འཇེགས་ཤིག
མི་སྒྲ་དང་མཐུན་སྒྲེན་སོ།	འཇོམ་བྱ།	འཇོམ་བྱེད།	འཇོམས།	འཇོམས་ཤིག
༥ འཕུལ་མེད་ཁོངས། ཉ་ ཀ་ ཁ་ ག་ ད་ ཉ༽				
སྒྲན་དགོས་སོགས། (བྱོན་པ།)	སྒྲུབ་བྱ།	སྒྲུབ་བྱེད།	སྒྲུབས།	སྒྲུབས་ཤིག
རྒྱ་ལོ་སོགས་ལ།	སྒྲུལ་བྱ།	སྒྲུལ་བྱེད།	སྒྲུལ།	སྒྲུལ་ཅིག
སྒྲ་བྱ་དང་སྒྲ་བྱ་སོགས།	སྒྲེ་བྱ།	སྒྲེ་བྱེད།	སྒྲེས།	
དབྲ་སོགས་ལ།	སྒྲོ་བྱ།	སྒྲོ་བྱེད།	སྒྲོས།	སྒྲོས་ཤིག

མདུད་པ་དང་ལྷན་བཟུལ་ མཆམས་སོགས་ལས།	མོལ་བ།	མོལ་བེད།	མོལ་ད།	མོལ་ད་ཅིག
ཁལ་རྟ་སོགས།	མེ་བ།	མེ་བེད།	མེས།	མེས་ཤིག
ལན་དང་ལྷན་པ་སོགས་(བརྒྱབ་ པ།)	མན་བ།	མོན་བེད།	མན་ད།	མོན་ད་ཅིག
གཏམ་གྱི་གཞི་སོགས།	མེད་བ།	མེད་བེད།	མེདས།	མེདས་ཤིག
རྒྱུ་པ་སོགས་ཀྱིས།(མནན་ པའས་ལེབ་མོར་བེད་པ)	མེབ་བ།	མེབ་བེད།	མེབས།	མེབས་ཤིག
སྒྲིང་པ་དང་མགོ་སོགས།	སྒྲར་བ།	སྒྲར་བེད།	སྒྲར།	སྒྲར་ད་ཅིག
ཉམ་ཐག་པ་སོགས་ཀྱིས།	ཅུ་བ།	ཅུ་བེད།	ཅུས།	ཅུས་ཤིག
༄ འབྲུལ་མེད་ཁོངས། ༼ ཅ་ ཆ་ ཉ་ ཏ་ ཉ་ ཏ་ ཉ་ ༽				
རང་སྟོག་རང་གིས་(དབྱལ་བ།)	ལྷེབ་བ།	ལྷེབ་བེད།	ལྷེབས།	ལྷེབས་ཤིག
སྟོག་དང་ཐག་པ་སོགས།	ཆད་བ།	འཆད་བེད།	ཆད།	
མལ་སོགས་སུ།	ཉལ་བ།	ཉལ་བེད།	ཉལ།	ཉོལ་ཞིག
ང་མར་སོགས།	ཉོ་བ།	ཉོ་བེད།	ཉོས།	ཉོས་ཤིག
བསྐྱལ་པ་དང་ས་སོགས།	སྟོང་བ།	སྟོང་བེད།	སྟོངས།	སྟོངས་ཤིག
བྱ་བ་དན་པ་སོགས།	དོར་བ།	འདོར་བེད།	དོར།	དོར་ད་ཅིག
དགོངས་པ་དང་མི་རྟོར་སོགས་ གཞན་ཏུ།	དང་བ།	འདེན་བེད།	དངས།	དོངས་ཤིག
ཉི་མ་དང་མེ་སོགས་ཀྱིས།	རྫོ་བ།	རྫོ་བེད།	རྫོས།	
ཆད་སོགས་ལོང་བ།	ལྷང་བ།	ལྷང་བེད།	ལྷངས།	
སྟོང་སོགས་སུ་(སྒྲུགས་པ།)	ལྷུག་བ།	ལྷུག་བེད།	ལྷུགས།	ལྷུགས་ཤིག
མེ་དང་ཉི་མ་སོགས།	ལྷེ་བ།	ལྷེ་བེད།	ལྷེས།	ལྷེས་ཤིག
མིག	ལྷོང་བ།	ལྷོང་བེད།	ལྷོངས།	
མའི་རུ་མ་སོགས།	རུ་བ།	རུ་བེད།	རུས།	རུས་ཤིག
བསྐྱབ་སྟོམ་སོགས།	ལོད་བ།	ལོད་བེད།	ལོས།	ལོད་ཅིག

༥ འཕུལ་མེད་ཁོངས། ༡ བ་ བ་ ོ				
ཕྱིག་བ་དང་བྱ་བ་ངན་བ་སོགས།	སྤང་བ།	སྤོང་བྱེད།	སྤངས།	སྤོངས་ཤིག
མེ་སོགས།	སྤར་བ།	སྤོར་བྱེད།	སྤར།	སྤོར་ཅིག
འབྲུ་སོགས་ཕྱང་ཐོར།	སྤྱང་བ།	སྤྱང་བྱེད།	སྤྱངས།	སྤྱངས་ཤིག
སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་ཁ།	སྤྱབ་བ།	སྤྱབ་བྱེད།	སྤྱབས།	སྤྱབ་ཅིག
འཕྱིན་ལས་དང་ཡིག་འཕྱིན་སོགས།	སྤེལ་བ།	སྤེལ་བྱེད།	སྤེལ།	སྤེལ་ཅིག
གོམ་བ་དང་སྤོད་ས་སོགས།	སྤོ་བ།	སྤོ་བྱེད།	སྤོས།	སྤོས་ཤིག
བཟང་བརྟུང་སོགས་ལ།	སྤྱད་བ།	སྤྱོད་བྱེད།	སྤྱད།	སྤྱོད་ཅིག
མཆོ་སོགས་སུ་(བྱིང་འཛུགས།)	སྤྱིང་བ།	སྤྱིང་བྱེད།	སྤྱིངས།	སྤྱིངས་ཤིག
ཡུལ་གཞན་དུ་(སྤྱོད་བ།)	སྤྱུག་བ།	སྤྱུག་བྱེད།	སྤྱུགས།	སྤྱུགས་ཤིག
ངན་གཏམ་སོགས་ཀྱིས་སྤྱིགས་བ།	སྤྱོ་བ།	སྤྱོ་བྱེད།	སྤྱོས།	སྤྱོས་ཤིག
གཞན་དོར་(མཁས་པའི་ར་རྒྱལ་དོམས་པའལ། བདག་ཉིད་སྤྱོགས་བ།)	སྤྱོམ་བ།	སྤྱོམ་བྱེད།	སྤྱོམས།	སྤྱོམས་ཤིག
འཕྱིན་དང་ཅིས། འཐབ་མོ་སོགས།	སྤྱད་བ།	སྤྱོད་བྱེད།	སྤྱད།	སྤྱོད་ཅིག
ཡི་གེ་སོགས་(བཏང་བ།)	སྤྱིང་བ།	སྤྱིང་བྱེད།	སྤྱིངས།	སྤྱིངས་ཤིག
ལུས་དང་གོས། གདན་སོགས།	སྤྱུག་བ།	སྤྱུག་བྱེད།	སྤྱུགས།	སྤྱུགས་ཤིག
སྤྱུ་མ་དང་སྤྱུལ་བ་སོགས།	སྤྱུལ་བ།	སྤྱུལ་བྱེད།	སྤྱུལ།	སྤྱུལ་ཅིག
འོད་དང་སྤྱུལ་བ་སོགས།	སྤྱོ་བ།	སྤྱོ་བྱེད།	སྤྱོས།	སྤྱོས་ཤིག
གནས་དང་ཡོན་ཏན་སོགས་ཀྱི་མཐར།	ཕྱིན་བ།	ཕྱིན་བྱེད།	ཕྱིན།	ཕྱིན་ཅིག
༥ འཕུལ་མེད་ཁོངས། བ ོ				
མར་དང་སྤྱན་སོགས།	བྱུག་བ།	འབྱུག་བྱེད།	བྱུགས།	བྱུགས་ཤིག
རྩས་དང་རྩགས་སོགས་ཀྱིས།	བྱབ་བ།	འབྱབ་བྱེད།	བྱབས།	བྱོབ་ཅིག
ཡོལ་བ་དང་སྤྱོ་བྱེ་སོགས།	བྱེ་བ།	བྱེ་བྱེད།	བྱེས།	བྱེས་ཤིག

ན་བ་(ཉན་པ།)	ཟག་བྱ།	ཟག་བྱེད།	ཟག་ས།	ཟོག་ས་ཤིག
ལྷོ་མ་བ་དང་ཡོན་ཉན་སོ།	ཟང་བྱ།	ལེན་བྱེད།	ཟངས།	ལོངས་ཤིག
ལྷོ་ག་དང་དཔེ་ཆ་སོགས།	ཟྱ་བྱ།	ཟྱ་བྱེད།	ཟྱས།	ཟྱས་ཤིག
ང་ཆང་སོགས།	ཟྱག་བྱ།	ཟྱག་བྱེད།	ཟྱག་ས།	ཟྱག་ས་ཤིག
ཁྱི་དང་འདྲི་གདོན་སོགས།	ཟད་བྱ།	ཁོད་བྱེད།	ཟད།	ཁོད་ཅིག
ལྷོན་སོགས་(གསང་བ།)	ཟ་བྱ།	ཟེད་བྱེད།	ཟས།	ཟས་ཤིག
ཆུ་ཆར་སོགས་ཀྱིས།	ཟང་བྱ།	ཟོང་བྱེད།	ཟངས།	ཟོངས་ཤིག
མེ་སོགས།	ཟར་བྱ།	ཟོར་བྱེད།	ཟར།	ཟོར་ཅིག
ལྷོད་ཀྱི་ཁ་སོགས།	ཟུབ་བྱ།	ཟུབ་བྱེད།	ཟུབས།	ཟུབས་ཤིག
དུ་མ་གཅིག་ཏུ་(ལྷོ་མ་བ།)	ཟོམ་བྱ།	ཟོམ་བྱེད།	ཟམས།	ཟོམས་ཤིག
ལས་ལྷེབ་དང་ཡོན་ཉན་སོགས།	ཟུང་བྱ།	ཟོང་བྱེད།	ཟུངས།	ཟོངས་ཤིག
ཁ་དང་ཐལ་མོ་སོགས།	ཟུར་བྱ།	ཟོར་བྱེད།	ཟུར།	ཟོར་ཅིག
ཆོས་དང་ཐས་ཤོས་སོགས།	ཟིན་བྱ།	ཟིན་བྱེད།	ཟིན།	ཟིན་ཅིག
དུ་མ་ནམས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་(ལྷེབ་པ།)	ཟག་བྱ།	ཟག་བྱེད།	ཟག་ས།	ཟོག་ས་ཤིག
ཟོག་ས་དང་ར་མདའ་སོགས་(འཁོད་པ།)	ཟན་བྱ།	ཟན་བྱེད།	ཟན།	ཟོན་ཅིག
ཐན་སོགས་(གཡོས་པའམ་བརྗེས་པ།)	ཟྱ་བྱ།	ཟྱ་བྱེད།	ཟྱས།	ཟྱས་ཤིག
བཟུ་བའི་མེར་ལྷོད་དང་ཆུ་ལྷན་སོགས།	ཟླེང་བྱ།	ཟླེང་བྱེད།	ཟླེངས།	ཟླེངས་ཤིག
ལུས་སོགས་སྐྱམ་པ་དང་འབྲུགས་པ།	ཟླེབ་བྱ།	ཟླེབ་བྱེད།	ཟླེབས།	
ཟོ་བ་དང་བདུད་ཅི་སོགས།	ཟུང་བྱ།	ཟོང་བྱེད།	ཟུངས།	ཟོངས་ཤིག
གཞན་ལ་གཏམ་(འདྲི་བ།)	ཟད་བྱ།	ཁོད་བྱེད།	ཟད།	ཁོད་ཅིག
གཉིད་དུ་མི་ལས།	མི་བྱ།	མི་བྱེད།	མིས།	མིས་ཤིག

ཁྱི་སོགས་ཀྱིས།	ཟུག་བྲ།	ཟུག་བྲེད།	ཟུགས།	ཟུགས་ཤིག།
ཞིང་སོགས།	མོ་བྲ།	མོང་བྲེད།	མོས།	མོས་ཤིག།
བྲ་སྟོང་དན་པ་སོགས་ལ།	སྟང་བྲ།	སྟོང་བྲེད།	སྟང།	སྟོང་ཅིག།
གདོན་སོགས་ཀྱིས།	སྟོ་བྲ།	སྟོ་བྲེད།	སྟོས།	
གཏམ་སོགས་གཞན་ལ།	སྟ་བྲ།	སྟ་བྲེད།	སྟས།	སྟོས་ཤིག།
༥ འབྲུལ་མེད་ཁོངས། ༼ ཙ་ ཙ་ ཙ་ ཙ་ ཙ་ ༽				
ཅེད་མོ་སོགས།	ཅེ་བྲ།	ཅེན་བྲེད།	ཅེས།	ཅེས་ཤིག།
ཁ་ཟས་སོགས་ཀྱིས་(ངོམས་པ།)	ཅེམ་བྲ།	ཅེམ་བྲེད།	ཅེམས།	ཅེམས་ཤིག།
བཀའ་ཆོས་དང་དོན་སོགས།	ལུ་བྲ།	ལུ་བྲེད།	ལུས།	ལུས་ཤིག།
ཡོ་བྲད་སོགས་ལ།	ཞེན་བྲ།	ཞེན་བྲེད།	ཞེན།	ཞེན་ཅིག།
བྲ་བ་སོགས།	ཟེན་བྲ།	ཟེན་བྲེད།	ཟེན།	ཟེན་ཅིག།
སྟོ་གསེབ་སོགས་སྟ།	ཡིབ་བྲ།	ཡིབ་བྲེད།	ཡིབས།	ཡིབས་ཤིག།
༥ འབྲུལ་མེད་ཁོངས། ༼ ར་ ར་ ར་ ར་ ར་ ༽				
ཆོགས་ཇས་སོགས་ལ།	རོལ་བྲ།	རོལ་ད་བྲེད།	རོལ།	རོལ་ཅིག།
མི་སོགས་(འགྲེང་བ།)	ལང་བྲ།	ལང་བྲེད།	ལངས།	ལོངས་ཤིག།
གཏམ་སོགས་(སྟོ་བ།)	ལབ་བྲ།	ལབ་བྲེད།	ལབ།	ལོབ་ཅིག།
ར་གན་སོགས།	ལུག་བྲ།	ལུག་བྲེད།	ལུགས།	
ཉི་མ་དང་དོན་སྟོང་།	ཤར་བྲ།	ཤར་བྲེད།	ཤར།	ཤར་ཅིག།
ལར་རྒྱ་དང་གཏམ། ལྷན་སོ་སོགས།	ཤོར་བྲ།	ཤོར་བྲེད།	ཤོར།	
འཁོར་ལོའི་ལྷ་སོགས།	ལྷག་བྲ།	ལྷག་བྲེད།	ལྷགས།	ལྷགས་ཤིག།

ལྷ་སྟོག་པའི་མཆན། ལུས་རྟགས་ཀྱི་རྒྱས་བཤད་བན་སྟོང་རིན་ཆེན་བང་མཛོད་འདིའི་སྟེ་
 ཚན་ཁྲོ་ཀྱི་པའི་ནང་། ༼དུས་གསུམ་རེའུ་མིག་སོམ་ཉིའི་བྲ་བ་གཅོད་པའི་རལ་གྱི་༽ཞེས་པ་འདི་ཉིད་
 བཀོད་གནང་འདུག དེར་བརྟེན་ལྷ་དག་ངས་བོང་ཡོང་ཆེད་དུས་གསུམ་རེའུ་མིག་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚོམ་པ་སོ་
 ལྷ་ཡིན་མེན་དང་མ་དཔེ་འཆོལ་ཞིབ་བྱས་ཐོག་མ་དཔེ་དང་ཞིབ་བསྟར་བགྱིས་ཉི་མ་དཔེ་རྩི་བཞེན་

བཀོད་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་དུས་གསུམ་རེའུ་མིག་འདིའི་ནང་གཞུགས་མི་འགྱུར་བའི་དུས་གསུམ་གྱི་སྡེ་
ཆན་ཞིག་འདུག་ཀྱང་བརྗེས་པོར་ཆེན་པོར་མཛོད་འདིའི་ནང་གཞུགས་མི་འགྱུར་བའི་དུས་གསུམ་གྱི་
སྡེ་ཆན་དེ་བཀོད་གནང་མི་འདུག།

དུས་གསུམ་རེའུ་མིག་འདི་ཉིད་ཀྱི་མ་དཔེ་རྩེད་པ་ཞིག་པོད་གཞུང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་རྩེད་
སོན་བྱུང་བའི་མ་དཔེའི་མཆན་བྱང་དུ། ༡༩༡༧། དུས་གསུམ་རེའུ་མིག་སོམ་ཉིའི་བྲ་བ་གཙོད་པའི་རལ་
གྱི། པོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གོང་སྡེའ་ཙོམ་སྤྱིག་ལྷན་ཆོགས་ནས་བསྤྲིགས་ཏེ་དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའོ། །པོད་
རྒྱལ་ལོ་ ༡༩༤༡ གྱི་ལོ་ ༡༩༤༤ ་། ཞེས་དང་། མཐུག་བྱང་དུ། ༡༩༥༥ ལྷ་ས་སྤྱི་པ། ཁུངས་ལྷན་རིག་
བྱེད་རིན་ཐང་བྲལ་བའི་ཁམས། །འཁྲལ་བྲལ་ལེགས་བཤད་ཀེ་ཏ་ཀ་ཡི་གཞུགས། །སྤྱི་ཆོགས་བཛོད་
ཆོག་རྩིག་པའི་སྒོར་བརྗོད་བ། །བསྐྱུང་སྤྱད་ལྷག་བསམ་དག་པས་ཚུལ་འདི་བསྐྱབས། །སྒོ་གཏེར་དགེས་
པའི་བྲ་རྒྱབས་ལས་འོངས་པའི། །ཆོད་ལྷན་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩིའི་སྤྱང་རྒྱུན་འདིས། །མཐའ་དག་ཤེས་
བྱར་མོངས་པའི་རྩི་བཀྲས་ནས། །དག་ལེགས་མཆོག་རབ་དཔལ་ཡོན་སྡེའ་བར་སྒོན། །ཞེས་ལུལ་
གངས་ཅན་པའི་བརྗེས་དུས་གསུམ་བསྐྱུལ་ཆོག་དང་བཅས་པའི་རེའུ་མིག་སོམ་ཉིའི་བྲ་བ་གཙོད་
པའི་རལ་གྱི་ཞེས་བྲ་བ་འདི། དེར་དུས་ཚུལ་འདིར་སྒོ་སྤོས་ཀྱི་ན་ཆོད་ཆེས་ཆེར་བྲ་བའི་རང་རིགས་
གཞོན་ནུ་རྣམས་དང་། ཆོས་སྤྱིད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོར་གཏོགས་སོ་ཙོག་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁོ་ཆེ་བས། པོད་
ཀྱི་རིག་གཞུང་གོང་སྡེའ་ཙོམ་སྤྱིར་ལྷན་ཆོགས་ནས་སྤོན་བྱོན་མཁས་པའི་དུས་གསུམ་རེའུ་མིག་ཁག་
ལ་གཞིར་བཅོལ། སོམ་ཉི་ཅན་རྣམས་ཆོད་ལྷན་གྱི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པར་བྲས་ནས་རིགས་ཀྱི་
ཙོད་པན་མཚུངས་སྒྲ་མ་མཆིས་པ་ལྷབས་ཇེ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས། བཅུ་ལྷག་རིག་
པའི་བདག་ཉིད་པད་བཀོད་བདུད་འཛོམས་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཁྱ་བྲ་སྒྲ་མ་བསྐྱུན་
འཛིན་རྒྱལ་མཆན་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་ནས་སྤྱན་ཞིབ་ལེགས་བཅས་སྤྱག་པོར་བསྐུལ་བ་སྤྱི་ཙོར་ལ་གོང་
ས་ལྷབས་མགོན་ཆེན་པོར་སྤྱན་འབེབས་སྤྱན་ཐོན་འདི་ཉིད་སྤྱད་ཕྱིན་ཀུན་གྱིས་ཆོད་མའི་གནས་སུ་
བཟུང་བར་འོས་པས་པོད་རྒྱལ་ཁབ་དབུ་བརྩེས་ཀྱི་ལོ་ ༡༩༤༡ ལྷ་ ༡༠ ཆོས་ ༡ གྱི་ལོ་ ༡༩༤༤ ལྷ་
༡༡ ཆོས་ ༥ ལ་འདོན་སྡེའ་བགྱིས་པ་ལེགས་ཆོགས་སི་རྩི་རུ། །། ་། ཞེས་འཁོད་འདུག་པ་འདི་ཉིད་
འདིར་ཡང་ཁུངས་ལྷན་རེས་འཛོངས་ཡོང་ཆེད་ལྷ་སྤྱིག་པས་བཀོད་པའོ། །

༡༡། །ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྐམ་པའི་
རྒྱལ་ཁྲིམས་སྲོང་བལྟས།

ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྐུ་པོའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་སྡེང་བསྟུ་ས།

(རྒྱལ་རབས་ནས་ཁ་བསྐྱངས།)

ཐོན་མི་སྤྱོད་ཀྱི་རང་རྒྱལ་དུ་འགྱུར་ནས་གོང་གསལ་ལྟར་ཡི་གེའི་
ནུམ་གཞག་སྲོལ་གཏོད་མཛད་པ་ན། ཆོས་རྒྱལ་ལོ་བཞིའི་རིང་སྐུ་མཆམས་
ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཞུགས་ཏེ་ཡི་གེའི་ནུམ་གཞག་བྱང་ཚུབ་པར་མཛད། དེ་ནས་
ཞུང་མང་བསྟུས་པའི་ཆོགས་འདུའི་སར་རྒྱལ་པོས་ད་ནི་ངས་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཆེན་
པོ་བཙའ་དགོས། སྡོན་ཡང་རྒྱལ་ཁྲིམས་མེད་པས་རྒྱལ་པོ་ནུམ་སྡེང་སོ་སོར་
འབྱར་བ་ཡིན། ད་དུང་ཁྲིམས་མེད་ན་ཉེས་བྱེད་དར་ཞིང་ངའི་འབངས་ནུམ་ས་
སྟུག་བསྟུས་བར་འབྱར་བས་ཁྲིམས་བཙའ་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
ཆབ་འབངས་མཐའ་དག་གཅིག་ཏུ་མོས་ཤིང་བདེ་བར་གནས་པའི་ཁྲིམས་
ལུགས་དར་དཀར་ལུག་གཅིག་གིས་རྒྱལ་ཁྲིམས་བྱུང་བར་མཛད་འདུག་ན།
དེ་ལྟ་བུའི་ཁྲིམས་ཀྱིས་འཆོ་ཞིང་ཆབ་སྲིད་འཁུར་དུ་བཞེས་པ་སྡོན་པོ་ཆེན་པོ་
བརྒྱ་པོ་གསུམ་ཞེས་གྲགས་ཤིང་། དེའི་ནང་ནས་ཀུན་གྱི་གཙོ་པོ་འབྲུལ་སྡོན་
བཅུ་དྲུག་ཡོད། མེད་ཐབས་མེད་པའི་སྡོན་ཆེན་བཞི་ནི་ཐོན་མི་སྤྱོད་ཀྱི་མགར་
སྡོང་བཙན། འབྲི་ཡི་བསེ་རུ་གྱུང་སྟོན། ཉང་གི་ཁྲི་བཟང་ཡང་སྡོན་བཙན་ཡོད་
ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་དཔོན་ཆེན་བདུན་ལས། ཡུལ་དཔོན་གྱི་ལས་སུ་ཡུལ་ཚུང་
ནུམ་ས་ཁྲིམས་ཀྱིས་འཆོ་བར་བྱེད། དམག་དཔོན་གྱི་ལས་སུ་ཕྱི་ནང་གི་དག་
འདུལ། ཆེབས་དཔོན་གྱི་ལས་སུ་རྒྱལ་པོ་སྐུ་འཁོར་དང་གཞུང་རྒྱུག་གི་ཆེབས་
པ་གོ་སྤྱི་གི་འགན་ཁུངས། རན་དཔོན་གྱི་ལས་སུ་འབྲུ་དང་གསེར་དཔུལ་

སོགས་ཀྱི་གཉེར་བྱེད། བྲང་དཔོན་གྱི་ལས་སུ་ཞལ་ལྷེ་གཙོང་བ་སོགས་ཁྲིམས་
ཙོང་བྲང་བདེན་གྱིས་སྟོམས་པར་བྱེད་དོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་སྟོན་རྣམས་ཀྱིས་ཁྲིམས་ལ་སྤྱིང་བཙོལ། རང་འགན་
ཅལ་བཏོན། ལས་དོན་པར་དུ་སྒྲངས་ཞེས་གྲགས་པ་ལྟར་དེའི་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་
ཁྲིམས་རྣམས་ལ་ད་ལྟ་མིག་དཔེ་ཡར་གཏོད་བྱ་བའི་སྒྲུང་དུ་གལ་ཆེ་རྣམས་
འདིར་བགྲང་བར་བྱ་བ་ལ། ཐོག་མར་ས་ཤིང་ཆ་བགོ་བྱེད་སྒྲངས་ནི་སྤྱད་གྲུང་
རྒྱལ་སྐབས་ནས་ས་ཤིང་འདེབས་ལས་ཀྱི་འགོ་ཚུགས་པ་དེ་ལྟར་ཡང་། ཐོ་
སྤྱ་འབྱོན་གྱིས་བདག་དབང་བྱས་ཏེ་ཁོད་མ་སྟོམས་པའི་དཀའ་ངལ་རྣམས་སེལ་
བྱེད་དུ་ས་ཁོང་ཆ་བགོ་བྱེད་སྒྲངས་ཀྱི་སྤྱིང་བསྟུས། བཙན་པོ་ལ་དབང་བའི་ས་
ཁོང་ལ་རིགས་གཉིས་ལས་བཙན་པོ་སྐྱེར་ལ་དབང་བའི་ས་ཁོང་ནི། རུ་ཕྱེ་
ཆེན་པོ་ཁག་ལྔ་ཀར་ཡོད་ཅིང་། གཙོ་པོ་ནི་དབུ་རུ་ཡོད་ཆེན་ཏེ་སྟོད་སྒྲུང་གི་ས་
ཁུལ་རྣམས་ཀྱི་ས་ཁོང་དང་། འབྲོག་ཕྱེ་བྱན་གཡོག་རྣམས་དབང་ཁོང་། ས་
ཁོང་རྣམས་བཙན་པོ་སྐྱེར་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས། དེ་ནས་ཐོབ་པའི་ཐོན་འབབ་
རྣམས་ལ་དབུ་ཁུལ་མི་དགོས་པར་བཙན་པོ་སྐྱེར་གྱི་ནོར་ཡིན། སྟོན་པོ་རྣམས་
ལ་དབང་བའི་ས་ཁོང་དེ་ལ་ཡང་རིགས་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི། བཙན་པོས་
སྟོན་པོ་དང་དམག་དཔོན་བྱས་ཐེས་ཆེ་བ་རྣམས་ལ་བྱ་དགའ་སྤྱད་དེ་མི་ལུས་
རྒྱད་བཙས་ལ་གཏན་འཇགས་སུ་དབང་བ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་སྟོན་པོ་འཕམ་དམག་
དཔོན་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་རྒྱལ་པོར་སྟོ་ལོག་པ་དང་། ཁྲིམས་ལས་འགལ་བ་བྱུང་
ཆེ་སྒྲུང་བྱས་ཐེས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ཡང་དེའི་ས་ཁོང་དང་ནོར་སྤྲུགས་བྱན་གཡོག་
སོགས་བཙན་པོས་ཕྱིར་བཞེས་གནང་ཆོག་པའི་རིགས་ཏེ། ས་ཁོང་དེ་རིགས་
རྣམས་སྟོན་པོ་སོ་སོར་དབང་བའི་བྱན་གཡོག་རྣམས་ལ་འདེབས་ལས་བྱེད་

བཅུག་ཐོག་བཅན་པོའམ་སྲིད་གཞུང་ལ་དབྱ་ཁལ་འབྲུལ་མི་དགོས་པར་སློན་
པོ་སྒྲེང་དང་དེའི་མི་རྒྱུད་ལ་དབང་བ་ཡིན། སློན་པོ་རྣམས་ལ་དབང་བའི་ས་ཁིང་
རིགས་གཉིས་པ་ནི་རྩན་ཁིང་ཟེར་བ་དེ་ཡིན།

ཡི་ཡུལ་ནས་ཐོན་པའི་ཤོག་བྱང་དང་བྱང་ཁམ་ཁག་འགའ་ཞིག་ལ་
བཏུས་ཆོ། རྩན་ཁིང་ནི་སློན་པོའམ་དམག་དཔོན་འགའ་ཞིག་གིས་དཔོན་གྱི་གོ་
གནས་བཟུང་བའི་རིང་ལ་བཅན་པོས་སྲིད་གཞུང་ནས་སྤྱད་པའི་ས་ཁིང་ཞིག་
སྟེ། དེ་ནི་སློན་པོ་དང་དམག་དཔོན་སོགས་ཀྱིས་རང་ཉིད་གྱི་གོ་གནས་བཟུང་
བའི་རིང་ལ་ས་ཁིང་དེ་དང་དེའི་ཐོན་འབབ་དབྱ་ཁལ་བཅས་སྒྲེར་ལ་དབང་བ་
མ་གཏོགས། གོ་གནས་བརྗེ་བའམ་གནས་དབྱུང་བཏང་བའི་རྗེས་སུ་གོ་གནས་
གསར་བ་འཛིན་མཁན་ཆོར་རྩིས་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་པའི་ཁིང་ཡིན་པས་ན་རྩན་
ཁིང་ཞེས་བརྗོད། རུས་རྒྱུད་ཆོ་བར་དབང་བའི་ས་ཁིང་དེ་ལའང་ནང་གསེས་
རིགས་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི། རུས་རྒྱུད་ཆོ་བ་ཁག་ཐུན་མོང་ལ་དབང་བའི་
ས་ཁིང་སྟེ། རུས་རྒྱུད་ཆོ་བ་དེ་རྣམས་ས་ཁུལ་གཅིག་ཏུ་འདུས་བསྡོད་བྱེད་གྱི་
ཡོད་པས། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཅན་སྐུ་པོས་ཁོ་ཆོར་དབང་བའི་ས་ཁིང་རྣམས་རང་
འཇགས་སུ་གནས་པ་བྱས་ཐོག་དབྱ་ཁལ་འོས་འཆ་མས་ཤིག་སྲིད་གཞུང་ལ་
འབྲུལ་དགོས་པ་དང་། ས་ཁིང་དེ་རྣམས་རུས་རྒྱུད་ཆོ་བའི་ཆོ་དཔོན་གྱིས་རང་
ཁོངས་ཁིང་བ་རྣམས་ལ་བགོས་ནས་འདེབས་ལས་བྱེད་བཅུག་སྟེ། དེའི་དབྱ་
ཁལ་རྣམས་སྲིད་གཞུང་གིས་ཆེད་དུ་མངགས་པའི་ཁིང་སློན་དང་ཁལ་དཔོན་
བརྒྱུད་ནས་སྲིད་གཞུང་ལ་འབྲུལ་དགོས་ཤིང་། སྲིད་གཞུང་གིས་ཁོང་ཆོར་སོན་
འབྱུ་ལྟངས་སྤྱོད་དགོས།

རུས་རྒྱུད་ཆོ་བར་དབང་བའི་ས་ཁིང་གི་རིགས་གཉིས་པ་ནི། རུས་རྒྱུད་

ཆོ་པའི་ཁོངས་གཏོགས་ཁིང་པ་སྒྲེར་ལ་དབང་བའི་ས་ཁིང་ཡིན་ཏེ། ཁོང་ཆོ་རང་
 ཉིད་ཀྱིས་གསར་སྒོལ་བྱས་པའི་ས་ཁིང་དང་། ཆལ་ཁིང་ལྷུ་ར་སོགས་ས་ཁིང་
 གི་ཐོར་བཀོད་ནས་ལོ་རེར་དུས་ཆོད་ངེས་ཅན་གྱི་དབྱུ་ཁལ་དང་། ལོ་ཐང་སྒྲ་སྒྲེས་
 མི་ཅུང་བ་ཞིག་ལུལ་རྗེས་ས་ཁིང་དེ་དག་ཁོ་ཆོ་སྒྲེར་ལ་དབང་བ་ཡིན་པས།
 ཁོ་ཆོ་ནི་རང་དབང་ཡོད་པའི་འབངས་མི་ཡིན། དུས་སྐབས་དེའི་དཔལ་འབྱོར་
 གྱི་སྤྱི་དུས་དེའི་ལྷག་ལུས་རུས་རྒྱུད་ཆོ་པ་དང་། བན་གཡོག་དང་དཔོན་
 རྣམས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ལ་སྤྱད་སྒྲོབ་དང་ཆོད་འཛིན་བྱང་འབྲེལ་བྱེད་པ་དང་ཆབས་
 ཅིག་ཁིང་འབྲོག་རྣམས་ལ་སྒྲེར་གྱི་དཔལ་འབྱོར་སྒྲེར་སོ་སོར་དབང་ཆད་མཐོ་
 སོ་ཡོད། དེས་ཁིང་འབྲོག་གི་ཐོན་སྐྱེད་གོང་འཕེལ་ཆེ་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
 ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་ཆོང་ལས་སོགས་ཀྱང་སྤར་ལས་ལྷག་པའི་ཡར་རྒྱས་ཆེ་
 བས་གཞུང་འབངས་གཉིས་ཐད་ནས་ཡར་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱེན་ཡོད། དེ་ལ་གཞིག་
 བ་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ས་བདག་གལ་རིམ་གྱི་འཐབ་རྩེད་ཐལ་ཆ་མ་ཤོར་བར་སྒྲིག་
 གཞི་བརྟན་སོ་ཚུགས་ནས་ཡོད་པ་འདི་འཇམ་གླིང་ནང་བོད་སྤོས་བྱང་འདུག

གཞན་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་སྒོན་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་བློས་ལས་བཀའ་
 ཁྲིམས་ཆེན་པོ་བྱུག་བཙས་པའི་ནང་ཆོད་དང་སོ། ཁྲི་ཅེ་འབྲུམ་བཞེར་གྱི་ཁྲིམས་
 ཞེས་བྱ་སྟེ་འདི་ལ་སུམ་ཅུ་ཡོད། དེའི་ནང་ཆོད་དང་སོ་བཀའ་བློས་ཆེན་པོ་བྱུག་ནི།
 རྗེའི་སྐུ་འཆོ་ཁིང་ཞོ་ཤར་སྤར་དབུལ་བ། རྒྱུད་ཀྱི་གཉའ་མནན་ཅིང་ཁིང་གི་ཁྱབ་
 བརྟེན་ཁིང་རྒྱུད་དུ་མི་གཏོང་བ། བཅུན་མོ་བཀའ་ལ་མི་གདགས་པ་སྟེ་བཅུན་
 མོ་ལ་བཙན་བཀའ་ཁྲིམས་སར་མི་བཅུག་བ། སོ་མཆམས་སྤང་ཁིང་འབངས་
 གྱི་ཆལ་ཁིང་རྟ་དུས་ཀྱིས་མི་བཙད་བ། དག་འདུལ་ཁིང་འབངས་སྒྲོང་བ། དག་
 བ་བཅུ་སྐབ་ཅིང་མི་དག་བཅུ་སྒྲོང་བ་དང་བྱུག་གོ།

ནང་ཆོན་གཉིས་པ་ཡིག་ཆང་བྱ་ནི། ཡིག་འབྲུལ་གྱི་ཆོ་གོ་གནས་
མཐོ་བ་ལ་གསེར་གཡུ་གཉིས། གོ་གནས་འབྲིང་ལ་དངུལ་དང་ཕྱ་མེན་གཉིས།
གོ་གནས་ཐ་མཐུང་མི་སེར་རྣམས་ལ་ཟངས་དང་ལྷགས་གྱི་འདུས་བྱས་པའི་
ཡི་གེ་འབྲི་དགོས། དེ་ཡང་དེ་རེ་རེ་ལ་ཡི་གེ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཏེ་བཅུ་གཉིས་ཡོད།
དེ་ཡང་དགྲུང་སློན་ཆེན་པོ་ལ་གཡུ་ཡིག་ཆེན་པོ་གནང་། དགྲུང་སློན་འབྲིང་དང་
ནང་སློན་ཆེན་པོ་ལ་གཡུ་ཡིག་ཆུང་བྱ་གནང་། དགྲུང་སློན་ཐ་ཆུང་དང་ནང་སློན་
འབྲིང་བ་བཀའ་ཡོ་གཤམ་འཆོས་པ་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་གསེར་ཡིག་ཆེན་པོ་གནང་།
ནང་སློན་ཐ་ཆུང་དང་བཀའ་འཆོན་འབྲིང་བར་གསེར་ཡིག་ཆུང་བྱ་གནང་སྟེ་ཡོད།
བཀའ་འཆོན་ཐ་ཆུང་ལ་ཕྱ་མེན་གྱི་ཡི་གེ་ཆོས་གྲུའི་སྟོན་དཔོན། སྤྱིའི་སྤྲུལ་མཁན།
སྟོད་སྦྱང་གྱི་དབང་སློན་རྣམས་ལ་དངུལ་གྱི་ཡི་གེ་སྐུ་འཆོ་བའི་པོན་པོ། གཟིམས་
མལ་བ་དང་ཆེབས་ཁ་བ། བྱང་ཐང་གི་ས་མཁན། མཐའི་སོ་ཁ་སྤྱང་བ་དང་། སྐུ་
མཁར་གྱི་ཅེ་སྤྱང་བ་སོགས་ལ་དངུལ་ཡིག་ཆུང་བྱ་གནང་། ཡབ་འབངས་བྱས་
བྱུག་སོགས་ལ་ཟངས་ཡིག་གནང་། གཡུལ་དུ་དཔའ་བ་ལ་ལྷགས་ཡིག་གནང་
སྟེ་ཡོད་འདུག

ནང་ཆོན་གསུམ་པ་བྱ་གྱུ་ནི། བཀའ་བཏགས་གྱི་བྱ་གྱུ་སྟོམ་
བྱ། ཁྲོམ་ཉགས་གྱི་བྱ་གྱུ་བཅོམ་། དུལ་ཉགས་གྱི་བྱ་གྱུ་སྐུ་མཁར། ཆོས་
ཉགས་གྱི་བྱ་གྱུ་ལྷ་ཁང་། དཔའ་ཉགས་གྱི་བྱ་གྱུ་སྤྲུག་སྟོན་མཛངས་ཉགས་
གྱི་བྱ་གྱུ་ཡིག་ཆངས་སུ་བཅས་པ་མཛད།

ནང་ཆོན་བཞི་པ་རྒྱུ་བྱ་ནི། དཔའ་བའི་རྒྱུ་དུ་གྲུང་དང་སྤྲུག་ལྷར་
མའི་རྒྱུ་དུ་ཕ་ཞུ། ཡ་རབས་གྱི་རྒྱུ་དུ་ལྷ་ཆོས། གཡུང་པོའི་རྒྱུ་དུ་ཐགས་དང་
པོན། མཛངས་པའི་རྒྱུ་དུ་ཡིག་ཆངས། ངན་པའི་རྒྱུ་དུ་རྒྱུ་མའོ། །

ནང་ཆོན་ལྷ་པ་ནི། སྟག་སྟོད་སྟག་སྟོད་གཉིས། ཟེར་ཆེན་ཟེར་ཆུང་
གཉིས། གམ་རས་དང་སྟག་སྟོག་བཅས་བྱུག་གོ། །གཞན་ཡང་དགྲུང་སྟོན་ཆེ་
འབྲིང་ཆུང་གསུམ། ནང་སྟོན་ཆེ་ཆུང་གསུམ། བཀའ་ཡོ་གཤམ་འཆོས་པ་ཆེ་ཆུང་
གསུམ་སྟེ་དགྲུ་ལ་སྟོན་པོ་ཆེ་དགྲུ་ཞེས་བྲགས། དགྲུང་སྟོན་གྱི་ལས་ཐབས་ཁྱོ་
དང་འབྲ་བར་བྱི་རྒྱ་རྒྱབས་ཀྱིས་གཙོད། ནང་སྟོན་ནི་བྱུང་མེད་མཛུངས་མ་ལྟར་
ནང་གི་ཆོས་བྱེད། བཀའ་ཡོ་གཤམ་འཆོས་པས་ལེགས་ན་དགྲའི་བྱས་ལེགས་པ་
བྱས་ཀྱང་བྱ་དགའ་སྦྱལ་ཏེ་གཟེངས་སུ་བཀྱར། ཉེས་ན་རང་གི་བྱས་ཉེས་བྱས་
ནའང་ཆད་པས་ཆར་གཙོད་དགོས་པའོ། །ལེགས་ཉེས་དབྱེ་ཞིབ་བྱས་པའི་
ཁྲིམས་ཡིན་པས་ན་ཁྲིམས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཡོ་གཤམ་འཆོས་པ་ནི་ཁྲིམས་ཞིབ་
པ་ལ་ཟེར་བ་མིན་ནམ་སྟུམ།

བཀའ་ཡོ་ཁྲིམས་ཡིག་གཉིས་པ། འབྲམ་གསེར་ཏོག་ཤུ་བ་ཅན་གྱི་
ཁྲིམས་ལའང་གསུམ་སྟེ། དང་པོ་འཇལ་ཞུ་འདེབས་གསུམ་གྱི་བཅས་པ་སྟོ་བྲག་
ཆོས་འབྱུང་དུ་བྲེ་སྤང་ཕུལ་ཁྱོར་ཞོ་ནམ་སེ་སྟན་སོགས་བཀའ་ལ་བཏགས་
པ་ཁྲིམས་ཡིག་གཉིས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤར་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་
སྐབས་ཞིང་འབྲོག་ནམས་ཆོང་འགེམས་པན་ཚུན་དངོས་པོ་བརྗེ་ལེན་གྱི་ཆད་
གཞི་མེད་པས་བྲེ་སྤང་གི་ཆད་གསར་གཏོད་མཛུང་མེད་ཀྱང་། བར་ལམ་ཉམས་
ཆག་བྱིན་པའམ་རྒྱ་བྱུང་ཏུ་གཏན་ཁེལ་མེད་པ་གང་ལྟར་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་
སྐབས་སྤར་ཡང་འབྲུ་རིགས་བྲེ་ལ་འཇལ་བ་དང་། མར་སོགས་འགའ་ཞིག་སྤར་
ལ་འཇལ་ཏེ་བརྗེ་ལེན་བྱ་བདེའི་གཏན་འབེབས་མཛུང་བ་དེ་ཡིན། ཡ་ཁྱོར་གསུམ་
དང་བྱེད་ལ་ཕུལ་གང་། ཕུལ་བྱུག་ལ་བྲེ་གང་། བྲེ་ནི་ཤུ་ཐམ་པ་ལ་ཁལ་གཅིག་
ཟེར། ཡུལ་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཡ་ཁྱོར་གསུམ་ལ་ཕུལ་གང་། ཕུལ་བདུན་ལ་བྲེ་གང་།

ཅི་བའང་ཡོད་སྟེ། ཆོས་རྒྱལ་ཁི་རལ་པ་ཅན་གྱི་སྐབས་སྤང་ཡང་བསྐྱར་ཞིབ་
གནང་སྟེ་བློ་བྱེད་ལྟེ་ཅི་སྟོལ་མ་སྟོལ་ས་པ་མང་བས་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་མ་གླ་ཟླའི་
བློ་སྤང་ལ་ཆོད་གཞི་བཟུང་སྟེ་གཏན་འབེབས་མཛད་སྟེ། སྤང་གི་ཆོད་གཞི་ནི་
ནས་འབྱུ་ཆེ་བ་གཉིས་དང་འབྲིང་བ་གཉིས་ཆུང་བ་གཉིས་ཏེ་བླག་གི་སྤྲིད་ཆོད་
ལ་སེ་བ་གང་དང་། སེ་བ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་ལ་ཞོ་གང་། ཞོ་བཅུ་ལ་སྤང་གང་། སྤང་
བཞིའམ་སྤྲོར་བཞི་ལ་སྟག་གང་། སྤང་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པ་ལ་ཁལ་གཅིག་ཅི་བ་
སོགས་ཀྱི་གཏན་འབེབས་རྒྱ་བྲལ་ཏུ་མཛད་དེ། ཁལ་འཇལ་དང་ཆོད་འགྲེམས་
སྐབས་སྤང་འདེབས་སོགས་ཀྱི་ཅོད་རྟོག་མེད་པར་ཐང་གཞི་གཙང་མ་ཞིག་
ཆགས་ཡོད། འོན་ཀྱང་དུས་བྱིས་མགོ་བདེ་བླ་འབྲུལ་ཅན་གྱིས་རང་བཟོ་བྱས་
ཏེ་ཆ་མ་མཉམ་པ་སྣ་ཆོགས་ཤིག་ཡོད་པ། དཔེར་ན། ཐོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་སྣ་ས་ཤར་
བྱབ་དབར་ལ་འང་ཁལ་ཆེ་ཆུང་དང་། སྤང་ཆེ་ཆུང་བཟོས་ཏེ་གཞུང་གི་གཏན་
འབེབས་ཐོག་མི་གནས་པ་ཡོང་གི་ཡོད།

བཀའ་ཡི་ཁྲིམས་ཡིག་བླག་ལས། གསུམ་པ་རྒྱལ་ཁལ་ས་དཔེར་སྤངས་
ཀྱི་ཁྲིམས་ནི། སྐབས་དེའི་ཡུལ་ལྷང་སོ་སོའི་བྱན་མོང་དུ་གལ་ཆེར་ཅི་བའི་
གོམས་སྟོལ་ལ་དཔེ་སྤངས་ཏེ་ཡར་རྒྱས་སམ་སྤྲ་ཚུགས་སུ་བཏན་པའི་ཁྲིམས་
ལ་ཟེར། འདི་ལ་འང་རྒྱལ་ཁྲིམས་བཙུ་ལ། ཁྲིམས་ཆེན་བདུན། མི་ཆོས་གཙང་
མ་བཅུ་བླག་གི་ཁྲིམས་ཏེ་བསྟོལས་སུ་མ་ཅུ་སོ་བརྒྱད་ཡོད།

རྒྱལ་ཁྲིམས་བཙེ་ལྗ།

དང་པོ་རྒྱལ་ཁྲིམས་བཙེ་ལྗ་ལས།

དང་པོ། བྱ་བ་འོས་དང་མི་འོས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་དེ་ཕྱིའི་དགྲ་བཅུལ། རྒྱལ་
ཁམས་བདེ་བར་མཛད་པ།

གཉིས་པ། རང་གི་ཆོས་ལེགས་པར་མཛད་དེ་འབངས་རྣམས་བྱམས་
པས་སྦྱོང་བ།

གསུམ་པ། ཕྱི་མར་པན་ཕྱིར་དམ་པའི་ཆོས་བྱ་བ། འདི་གསུམ་ལ་
མཛད་པ་གསུམ་ཞེས་བཅོམ།

བཞི་པ། དད་པ་མེད་པའི་མི་ལ་ཆོས་མི་བཤད་པ།

ལྔ་པ། གསང་སྤྲུགས་རྫོགས་འཆང་རྒྱ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་ནོར་དུ་མི་
འཆོང་བར་སྟིང་དུ་བཅང་བ།

དྲུག་པ། རན་པ་བསྟོད་ན་གཉི་ག་ཕུང་བས་ན་ཁིང་པོ་རྩེར་མི་བསྐྱོས་པ་
སྟེ། འདི་གསུམ་ལ་མི་མཛད་པ་གསུམ་ཟེར།

བདུན་པ། ¹དཔའ་ལ་སྟག་གིས་མ་བསྟོད་ན། །དཔའ་བར་བྱས་པའི་རུ་
མ་མེད། །ཅེས་པ་ལྟར། དཔའ་བོ་བྱས་རྗེས་ཅན་ལ་སྟག་སྟོག་སོགས་ཀྱི་བསྟོད་
དེ་གོང་དུ་བཀུར་བ།

བརྒྱད་པ། མཛངས་ལ་ཡིག་ཆངས་མ་བསྟོད་ན། །ཕྱིན་ཆད་མཛངས་
རན་ཤན་མི་ཕྱིད། །ཅེས་པ་ལྟར། ཤེས་ལྡན་གྱི་སྟོན་པོ་སོགས་ལ་མི་མནར་བར་
ཡིག་ཆངས་ཀྱིས་བསྟོད་པ།

1 མ་དཔའི་ནང་། དཔའ་ལ་སྟག་ནས་མ་བསྟོད་ན། །ཞེས་གསལ།

དགུ་པ། ལེགས་ལ་བྱ་དགས་མ་བསྟོད་ན། །སྤྲོ་ཆད་ལེགས་པ་སུ་
ཡིས་བྱེད། །ཅེས་པ་ལྟར། ལྟག་བསམ་དང་སྤྲོ་སྤྲོ་བས་སོགས་ཀྱི་བྱས་རྗེས་
བཟང་བ་ལ་བྱ་དགའ་སོགས་ཀྱིས་བསྟེན་བཀྱར་བ། འདི་གསུམ་ལ་བསྟོད་
དགོས་པ་གསུམ་ཞེས་བརྗོད།

བརྩ་པ། སྤར་མ་ལ་ལྷ་མ་དམད་ན། །དཔའ་དང་སྤར་མ་ཤུན་མི་བྱེད།
ཅེས་པ་ལྟར། སྤར་མ་ལ་ལྷ་གཡོགས་ཏེ་སྟོད་དགོས་པ།

བརྩ་གཅིག་པ། རན་ལ་ནན་རྩར་མ་བྱས་ན། །ནམ་ཡང་བྲན་ཤེས་རེས་
མི་འགྱུར། །རེས་ནི་སྤར་པོ་དང་ཤུགས་ཆེན་པོའི་དོན། ཞེས་པ་ལྟར། རྟག་ཉེས་
ཆབས་ཆེ་ལ་ཉེས་པ་དང་ནན་རྩར་གཏོང་འོས་གཏོང་དགོས་པ།

བརྩ་གཉིས་པ། ཉེས་ལ་ཆད་པ་མ་བཅད་ན། །ཕྱི་ནས་ཉེས་བྱེད་རྒྱན་མི་
ཆད། །ཅེས་པ་ལྟར། ཉེས་སྟོད་ཅན་ལ་ཆད་པ་གཅོད་པ་དང་ཐ་ཆོག་བསྐྱགས་ཏེ་
གཟུན་དགོས་པ་སྟེ། འདི་གསུམ་ལ་སྤྲད་པ་གསུམ་ཞེས་བྱ།

བརྩ་གསུམ་པ། ལུས་སྦྱིད་པ་མ་མནར་བ་ན། །འབྲལ་ཕྱགས་གཉིས་
ཀར་ལ་ཡོགས་སྤྲིག་ ཅེས་པ་ལྟར། རང་གི་པ་མ་ལ་སྤྲུག་གྱོང་དང་བཅི་མེད་
ཀྱིས་མི་མནར་བ།

བརྩ་བཞི་པ། རང་གི་མཆན་གྱི་བྱ་མནར་ན། །ཕྱི་རོལ་དགས་ཀྱང་ཞེ་ཁ་
འབྱེད། །ཅེས་པ་ལྟར། རང་གི་བྱ་འཕམ་གཉེན་མཆན་གྱི་བྱ་སོགས་ལ་སྤུབ་ཆོད་
དང་མནར་གཅོད་མི་གཏོང་བ།

བཙུ་ལྔ་པ། བཟའ་གྲོགས་མནར་ན་ཕྱི་ནང་གི་ །ཚུལ་དང་སོ་ནམ་ཡལ་
བར་འཆོར། ཞེས་པ་ལྟར། རང་གི་གཟའ་གྲོགས་ལ་མཐོང་ཆུང་དང་མནར་གཅོད་
རིགས་མི་གཏོང་བ་སྟེ། འདི་གསུམ་ལ་མི་མནར་བ་གསུམ་ཞེས་བརྗོད།

ཁྲིམས་ཆེན་བདུན།

གཉིས་པ་ཁྲིམས་ཆེན་བདུན་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་དྲང་དུ་གླངས་ཏེ་
མི་དགེ་བ་བརྟེན་ནང་ནས་ཅ་བ་བཞི་དང་། ཆང་སྲོང་བ། ཁེང་མི་སྟོག་པ་དང་།
བང་སོ་མི་འབྲུ་བ་དང་བདུན་སྟེ་སྲོང་དཀའ་ལ་མ་སྤང་ན་ཉེས་ཆབས་ཤིན་ཏུ་
ཆེ་བས་ན་ཁྲིམས་ཆེན་ཞེས་བྱའོ། །

དེ་ལས་དང་པོ། མིའི་སྟོག་མི་གཙོད་པ་སྟེ། གལ་ཏེ་མི་གསོད་ན་གཤིན་
སྟོང་དང་གསོན་སྟོང་འཇལ་དགོས། དེ་ཡང་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་དོན་དུ་འཕམ་སྟེ་གྱི་
འཐབ་ཅོད་གྱིས་ཤི་སྟོན་བྱུང་ན་གཞུང་དང་སྟེར་ནས་གཟུང་བྱ་བྱུག་ནམས་
ལ་མཐུན་ཞུན་ཆེམས་ངེས་སྟོད་དགོས། གལ་ཏེ་ལྷལ་འཛིན་མེད་ན་འདས་
པོའི་ཆེད་མཆོད་འབུལ་དགེ་ཅ་དང་། དུར་རྫོང་གི་ཆེད་དུ་གཏོང་དགོས་ཅི་ཡོད་
གཏོང་དགོས་པ་ཡིན་པས་འདི་ལ་གཤིན་སྟོང་ཟེར། ཡང་འཐབ་ཅོད་བྱུང་བའམ་
ཞུན་གཞན་གྱིས་མས་སྟོན་བྱུང་བ་ཡིན་ན་སྤྲོན་བཅོས་སོགས་གྱི་མཐུན་ཞུན་
ཆེམས་ངེས་སྟོད་དགོས་པས་འདི་ལ་གསོན་སྟོང་ཟེར།

ཁྲིམས་ཆེན་གཉིས་པ། མ་སྤྲོན་ལེན་སྲོང་དགོས་པའི་ཁྲིམས་ནི། དགོན་
མཆོག་དང་ལྷ་ཁང་སོགས་གྱི་ཆོས་ཞོར་བརྒྱས་ན་ཆབ་བརྒྱུ་འཇལ། རྒྱལ་སྟོན་
སོགས་གྱི་ཞོར་བརྒྱས་ན་ཆབ་བརྒྱུ་དུ་འཇལ། འབངས་སོགས་གྱི་ཞོར་བརྒྱས་
ན་བཙུ་ཆ་ནས་བརྒྱད་ཆའི་བར་འཇལ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་རྒྱ་རྩས་རིན་ཐང་
ཆེ་ཆུང་དང་ཉེས་ཆབས་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞིགས་པས་ཉེས་ཆད་ཆེ་ཆུང་བཙད་པ་
དེ་ཡིན་ནོ། །

ཁྲིམས་ཆེན་གསུམ་པ། འོག་གཡེམ་མི་ཆོག་པའི་ཁྲིམས་ནི། བདག་པོ་

གཞན་ཡོད་པའི་བྱང་མེད་ལ་ལོག་པར་གཡེམ་པའམ་བྱང་མེད་གྲིས་སྟོག་གཞན་
འཆོལ་ན། བཟའ་ལྷ་རྩིང་པར་འདོད་ཆོམས་ཀྱི་དངོས་ཐོག་གུན་གསལ་སྟོང་
དགོས་པའམ། ཡང་ན། དབྱེན་འདུམས་ཀྱི་ཕྱིན་ཆད་སྤང་སྤང་གི་གན་འཛོགས་
བྱེད་དགོས་པ་སོགས་ཡིན།

ཁྱིམས་ཆེན་བཞི་པ། རྩོད་སྤང་བའི་ཁྱིམས་ནི། རྩོད་སྤྱོད་བ་དངོས་ཡོད་
ཀྱི་མཐེལ་འདོར་བྱུང་ན་དེ་དང་འཆོམས་པའི་ཉེས་ཆད་དང་། ཅི་སྟེ་མཐེལ་འདོར་
དཀའ་བ་ཡིན་ཆེ་ལྟ་སྤང་དཔང་དུ་བྱས་ནས་མནའ་བསྐྱལ་དགོས་པ་དང་། མནའ་
བསྐྱལ་བའི་རྩིས་སུ་རྩོད་ཀྱབ་འདོར་ན་སྤང་བས་ཀྱང་ཁྱིམས་ཉེས་ཆེ་བའི་ཁྱིམས་
གཅོད་པ་དེ་ཡིན།

ཁྱིམས་ཆེན་ལྔ་པ། ཆང་ཆོད་ཟེན་དགོས་པ་ནི། ཆང་རག་འཕྱང་ན་
ཉེས་སྟོང་ཀུན་གྱི་སྟེ་འབྲེན་དང་ཆད་འཕེར་གྱི་མི་གལ་ནས་བྱད་པ་དང་། ལས་
དོན་ཡོར་བ། སོ་སའི་དཔལ་འབྱོར་ལ་གྱོར་རྒྱད་ཆེ་བ། ལུས་སྟོག་ལ་གཞོད་
ཆབས་ཆེ་བ་སོགས་སྟོན་གིན་ཏུ་ཆེ་བར་བརྟེན། འཕྱང་བ་ཆོད་མི་རན་པར་
སྟོང་ན་ཁྱིམས་སར་ཉེས་ཆད་ཆེ་བ་དང་། ཁྱིམས་ཐོག་ནས་བཅན་བཀག་ཆོག་
པ་བཅས་ཡིན།

ཁྱིམས་ཆེན་དྲུག་པ། ཁང་མི་ལྟོག་པ་ནི། ཁང་ཞེས་པ་དག་ཡིག་འགའ་
ཞིག་ཏུ་ང་རྒྱལ་དང་བློན་གཡོག་ལ་བཞག་པས། འབངས་སུ་ཐད་ནས་ང་རྒྱལ་
ལམ་ལྟ་བུ་མཐོན་པོས་གུན་ལོག་གམ། བློན་གཡོག་གིས་བདག་པོར་གུན་ལོག་
བྱེད་དུ་མི་བཅུག་པར་ཁྱིམས་མཐུན་གྲིས་འདུམས་དགོས་པ་དེ་ཡིན།

ཁྱིམས་ཆེན་བདུན་པ། བང་སོ་མི་འབྱུང་བ་ནི། གཤེན་པོའི་ཆེད་དུ་
བཅིགས་པའི་བང་སོ་སྟེ། རོ་ཁང་གི་ནང་གི་དདུལ་རྩིས་རིགས་བྱས་ནས་རྒྱ་

འབྲེར་མི་ཆོག་ཅིང་། གཤམ་ཏེ་བྱས་ན་ཉེས་ཆད་ཆབས་ཆེ་གཏོང་དགོས་པ་
བཅས། མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ་ཐ་མ་གཉིས་གཅིག་དུ་བབས་ནས་ཁྲིམས་
ཆེན་དྲུག་ཅེས་བཞིན་ཀྱང་རུང་བར་གསུངས་སོ། །

བར་སྐབས་སུ་སྤྲོས་པ། ལ་ལ་ཡོན་ཏན་འགའ་ཡིས་སྦྱོང་ལམ་
བརྩིས། །གཞན་འགར་སྦྱོང་ངན་གྱིས་ནི་ཡོན་ཏན་བརྩིས། །སྦྱོང་དང་ཡོན་ཏན་
གོགས་སུ་འདྲེན་པ་ཡི། །ལྷག་བསམ་ཅན་དེ་རིན་ཆེན་བཞིན་དུ་དགོན། །མི་
ཡི་རིན་ཆེན་གང་དུ་དགོན་པ་དེར། །དཔལ་དང་བདེ་བ་དབུལ་ཞིང་རྩོག་སྤང་
མང་། །དེ་ཕྱིར་གཤེས་སྦྱོང་བཟང་པོའི་ཤེས་ཡོན་ཅན། །ས་སྤྱིང་མཛེས་པའི་རྒྱན་
དུ་རྒྱན་སྦྱང་མཛོད། །ཅེས་པའོ། །

མི་ཚོས་གཙང་མ་བཅུ་བྱག

རྒྱལ་ཁབ་ས་དཔེ་སྤངས་ཀྱི་ཁྱིམ་ས་གསུམ་པ་མི་ཚོས་གཙང་མ་བཅུ་

བྱག་ནི།

- ༡༽ དཀོན་མཆོག་ལ་དད་གུས་བྱེད་དགོས་པ།
- ༢༽ ཚོས་དང་ཡི་གེ་སློབ་སྦྱང་བྱེད་དགོས་པ།
- ༣༽ བ་མ་ལ་གུས་ཞབས་རྩི་བཀྱར་ཞུ་དགོས་པ།
- ༤༽ ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་མི་ལ་གུས་བཀྱར་བྱེད་དགོས་པ།
- ༥༽ རིགས་མཐོ་བ་དང་རང་ལས་ཀྱན་པའི་མི་ལ་ཞེ་ས་དང་གུས་བཀྱར་

བྱེད་དགོས་པ།

- ༦༽ རང་གི་གྲོགས་པོ་ལ་བྱི་ཐག་རིང་པོ་དགོས་པ།
- ༧༽ དུལ་མི་དང་ཁྱིམ་མཆས་ལ་ཕན་འདོགས་གང་ཐུབ་བྱེད་དགོས་པ།
- ༨༽ བསམ་སྒོ་དང་བྱ་སྦྱོར་བྱང་པོ་བྱང་བཞག་དགོས་པ།
- ༩༽ ཡ་རབས་སྦྱོར་བཟང་ལྡན་པའི་མི་ལ་མིག་དཔེ་ལྟ་དགོས་པ།
- ༡༠༽ ཟས་དང་རྒྱ་ལོར་ལ་ཆོག་ཤིས་བྱེད་དགོས་པ།
- ༡༡༽ ཁྱིམ་ཅན་གྱི་མི་ལ་ཁྱིམ་ལན་འཇལ་དགོས་པ།
- ༡༢༽ བྱེ་སྤངས་ལ་གཡོ་སྦྱུ་མི་བྱེད་པ།
- ༡༣༽ སྦྱི་ལ་ཕན་སེམས་ཆེ་ཞིང་ཐུག་དྲིལ་མེད་པ།
- ༡༤༽ ངག་འཇམ་པོའི་སྒོ་ནས་སྐད་ཆ་འོད་དགོས་པ།
- ༡༥༽ བཟོད་ཐེག་ཆེ་ཞིང་སྒོ་ཁོག་ཡངས་པོ་དགོས་པ།
- ༡༦༽ བྱད་མེད་ཀྱི་ཁ་ལ་ཉན་ཐལ་མ་སོང་བ་དང་བཅུ་བྱག་གོ།

འདི་དག་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་འོས་ཆོས་སྤུལ་དུ་བྱུང་ཞིང་ཡ་རབས་ཀྱི་བྱ་
བར་སྐྱོན་གྱིས་མ་གོས་པས་ན་མི་ཆོས་གཙང་མ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་རྣམས་ནང་
གསེས་བགྲང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་སྤང་ཡང་དོན་དུ་འབབ་ས་ནི་མི་འདྲ་
བར་ཆེས་མི་སྤང་ཞིང་། བྱད་པར་དུ་བྱུང་མེད་ཀྱི་ཁ་ལ་ཉན་ཐལ་མ་སོང་བ་དེ་ནི་
སྤྲ་རབས་སུ་གཤམ་ཆེ་བར་སྤང་ཡང་། དེང་དུས་འཛམ་གླིང་དུ་བྱུང་མེད་རྣམས་
སྐྱེས་པ་དང་འདྲ་བར་སློབ་སྦྱོང་ཐོབ་པ་ལྟར། ཤེས་ཡོན་ཅན་འབྱོན་ཐང་ཆེ་བ་བྱུང་
དང་འབྱུང་བཞིན་པ་མ་ཟད། མོ་མོ་འདྲ་མཉམ་ཀྱི་དུས་སྐབས་ཤར་བས་དེ་ཉིད་
དེང་དུས་ཅུང་མི་མཛེས་བར་སྤང་ཡང་དུས་ཀྱི་འགྲུར་བ་ལས་ཡིན་ཀྱི་སྐབས་
དེར་བཙན་ཤེད་དུ་བཞེས་པ་གཤམ་ཡིན། དེ་འདྲ་བ་དུས་བསྟུན་དགོས་པ་དག་
ནི་ངེས་པར་དུས་བསྟུན་བྱ་བ་མཛངས་པའི་ལས་སོ། །

མདོ་ལོན་ཁྱེད་ཀྱི་ཁྲིམས།

ཁྲིམས་ཡིག་བཞི་བ་མདོ་ལོན་ཁྱེད་ཀྱི་ཁྲིམས་ནི། ཁ་བྲག་ཞན་གྱིས་
ཁྲིམས་སར་ཚོད་རྟོག་མང་བ་བྱུང་ཆེ་དེ་དག་དོར་ནས་པན་ཚུན་གཉིས་པན་དུ་
ཆད་པ་གཙོད་བ་ཞིག་ལ་ཟེར། ཡང་ན་མདོའི་དགོངས་པ་ལེན་པར་བྱས་ནས་
དེ་དང་མཐུན་པར་ཆད་པ་གཙོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་མདོ་ལོན་ཁྱེད་ཀྱི་ཁྲིམས་ཞེས་
བཙན་གྲང་བྱུང་ངོ་། །དོན་ནི་དེ་ཉིད་ལས། ཁ་བྲག་རྣམས་ལ་མ་སྦྱངས་ཅམ་དུ་
བཙད། །ཅེས་པ་ལྟར་བདེན་རྒྱུན་བརྟགས་པའི་མཐར་དགག་དགོས་ལ་གཞིགས་
པས་ཁ་བྲག་པའི་མཐོ་བ་རྣམས་ལ་གཞན་གྱི་མདུན་སར་སྦྱངས་མི་དགོས་ཅམ་
དང་། དམན་པ་ཡིན་ན་ཡིད་ཆད་པའམ་ཁྱུ་མི་དགོས་ཅམ་དུ་བཙད་བ་སྟེ་
ཐབས་མཁས་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་སྤུལ་དུ་བྱིན་པ་ཞིག་གོ། །

1 ཆད་བཙད་ལ་བཙོས་ཡོད།

དབང་ཆེན་བཅད་ཀྱི་སྤྱི་ཁྲིམས།

ཁྲིམས་ཡིག་ལྟ་བུ་དབང་ཆེན་བཅད་ཀྱི་སྤྱི་ཁྲིམས་ནི། དབང་ཆ་དེ་ཆེན་
པོས་གཉི་ག་ལ་ཉེས་པ་བྱུང་མཉམ་དུ་བཅད་པའི་ཁྲིམས་ཤིག་ལ་བརྗོད་ཅིང་། དེ་
ཉིད་ལས་གཉི་ག་ལ་ན་ན་དབྱུག་པ་ཅན་བཞིན་དང་། ཞེས་པ་ལྟར་ཁྱུ་གཉིད་གས་
ཀྱི་ཆེ་གཉི་གར་ནག་ཉེས་མཉམ་པ་ལ་ཉེས་པ་མཉམ་པར་གཅོད་པ་སྟེ། འཕགས་
ཡུལ་དུ་བྱམ་ཟེ་དབྱུག་པ་ཅན་གྱིས་ཁྲིམ་བདག་སར་སྐྱེད་གཡལ་བ་ཕྱིར་སྤུལ་
བའི་ཆེ་ཁྲིམ་བདག་གི་ར་བའི་ནང་དུ་བཏང་ནས་ཁྲིམ་བདག་ལ་མ་ཁྱུས་པར་ཕྱིར་
ལོག་སྐྱེད་ར་བའི་སྤྱགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཐོན་ཏེ་བཤུགས། ནམ་ཞིག་ན་ཁྲིམ་བདག་
གིས་སྐྱེད་འབྲིང་དགོས་ཞེས་ཅོད་པ་ལས་ཁྲིམས་སར་གཉིད་ཀྱི་ཅོད་པ་ཆེན་
པོ་བྱུང་བ་ན་རྒྱལ་པོ་མེ་ལོང་གཏོང་གིས་བྱམ་ཟེར། ཁྲིད་ཀྱིས་སྐྱེད་ར་བར་བསྐྱུལ་
ནས་ཁྲིམ་བདག་ལ་མ་ཁྱུས་པས་སྟེ་གཅོད། ཁྲིམ་བདག་ཁྲིད་ཀྱིས་སྐྱེད་ར་བར་
འབྱོར་བ་མཐོང་ཡང་མ་བཏགས་པས་ལག་པ་ཆོད་ཅིག་ཅེས་ཁྲིམས་བཅད་པ་དེ་
དཔེ་སྐྱེད་ནས་དེ་དང་མཐུན་པར་ཁྲིམས་བཅད་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །

ཁབ་སོ་ནང་པའི་ཁྲིམས།

ཁྲིམས་ཡིག་དུག་པ་ཁབ་སོ་ནང་པའི་ཁྲིམས་ནི། ཁབ་བམ་རིགས་
འཆོ་བར་བྱེད་པའི་ཁྲིམ་གྱི་ནང་མའི་ཁྲིམས་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་བྱ། དོན་ནི་དེ་
ཉིད་ལས་གཉི་ག་བདེན་ལ་རིགས་གཉིས་པ་ལྟར་བཅད། ཅེས་པ་ལྟར་དཔེར་
ན་སྤྱར་འཕགས་ཡུལ་དུ་ཁྲིམ་བདག་ཅིག་ལ་བྱ་གཅིག་ལས་མ་བྱུང་ཞིང་། དེ་
བཅས་མ་ཐག་གཉིན་འབྲེལ་སྟོན་བཅས་ཆོགས་ཏེ་བཅས་སྟོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱེད་
པ་ལ། བྱ་དེ་མཐོན་པོ་རེས་མོས་ཀྱིས་པང་ཁར་བཏགས་ཏེ་དགའ་དགའ་སྟོ་སྟོ་
བྱས་པའི་སྐྱབས་ན་གཅིག་གིས་ལག་པ་ནས་ཤོར་ཏེ་རྒྱུ་ལུངས། དེ་འབྲེལ་ཉ་

ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་ཁྱུང་མིང་བཏང་སྟེ་རིམ་གྱིས་ཉ་དེ་ཕུ་རྒྱུན་དེའི་མཐའ་ཞིག་ཏུ་
 སླེབས་པ་ན། ཁྲིམ་བདག་གཞན་ཞིག་གི་གཡོག་པོ་ཉ་ཟིན་དུ་ཡོངས་པ་དེའི་ལག་
 བར་ཐེབས་ཏེ་བཞགས་པ་ན་བུ་དེ་ཉའི་ལྟོ་ན་མ་གྱི་བར་ཡོད་པས་ཡ་མཚན་
 སྤྱིས་ཏེ་ཁྲིམ་བདག་ལ་ཤུལ། ཁྲིམ་བདག་དེ་ཡང་རང་ལ་བུ་མེད་པས་རང་གི་བུ་
 ཚབ་ཏུ་ཉར་ཏེ་གསོ་སྦྱང་ལེགས་པར་བྱས། ཉམ་ཞིག་ན་གནས་ཚུལ་དེ་སྤར་གྱི་
 ཁྲིམ་བདག་དེས་ཐོས་ཏེ་བུ་ཚོད་དུ་ཡོང་བ་ལ་འདུམ་དུ་མ་བཏུབ་པར་རྒྱལ་པོ་ལ་
 གཏུགས་པ་ན། རྒྱལ་པོས། བུ་དེ་ལ་ཁྲིམ་བདག་སོ་སོའི་ཆུང་མ་རེ་སྤངས་ཏེ་
 དེས་མོས་སུ་སྦྱང་བ་ལས་ཆུང་མ་སོ་སོར་བུ་སྤྱིས་ན་ཁྲིམ་བདག་སོ་སོའི་བྱོས་
 ཞེས་བཀའ་བཅད་པ་ལས་བུ་དེ་ལ་བྱེད་རིགས་གཉིས་པ་ཞེས་མིང་དུ་ཆགས་
 བེད། ཆུང་མ་གཉིས་ལ་བུ་རེ་བཙས། དེ་ནས་ཁོང་བཙོམ་ལྡན་འདས་སྐྱེ་མཁུན་
 དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་དག་སྦྱང་རིགས་གཉིས་པ་ཞེས་གྲགས་བེད། རིང་པོ་མ་ལོན་
 བར་དག་བཙོམ་པར་སྦྱར་རྟོ། །གཏམ་རྒྱུད་དེ་དཔེར་སྤངས་ནས་གཉིས་ཀ་ལ་
 བདེན་པ་ཡོད་ན་དེ་གཉིས་སོ་སོར་བདེན་པ་དང་དགའ་བ་སྟེ་མཉམ་པར་ཐོབ་
 པའི་ཁྲིམས་བཅད་པའོ། །

གཞན་ཡང་ཡུལ་སྡེ་སོ་སོར་ཆ་བགོས་ཀྱི་ཁྲིམས་དམག་མ་བསྟུ་བའི་
 ཁྲིམས། དམག་སྡེ་སོ་སོར་ནང་གསེས་ཀྱི་ཁྲིམས་དང་། ལས་རྟགས། དམག་
 དར་སོགས་འཛོལ་ཞིབ་བདེ་ལ་རང་སྡེ་དཔའ་བ་དང་གཞན་སྡེ་རྣམ་པར་གཞོན་
 པའི་གཞི་རྩམས་མཆོག་ཏུ་བཀྲ་བ་རི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། ལྷགས་གཅིག་
 ཏུ་བསྡེབས་པ་མེད་པར་འཛོལ་དགའ་བ་དང་། དེང་དུས་དེ་ཙམ་དགོས་མཁོ་མ་
 མཆིས་པས་འདྲིར་བཀོད་པའི་ངལ་བ་མ་ཞུས། གང་ལྟར་ཡང་བྱ་དང་རི་དྲགས་
 ཀྱི་བྱ་ཆོགས་དག་ཀྱང་ནང་ཁྲིམས་ཡོད་པ་ལྟར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཞུང་ངམ་ཆོགས་

སྒྲེ་སོགས་མིའི་ཚོགས་པ་ཞིག་ཆགས་ཕྱིན་ཆད་ཁྲིམས་ཤིག་ངེས་པར་དགོས་
ཤིང་། ཁྲིམས་བཟང་ཡོད་དང་ཆགས་ཚུད་ཡོད་དང་འཇམ་རྩབ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་
པར་ལས་ཚོགས་སྒྲེ་དེ་དག་བཟང་ངན་དང་ཆགས་སུ་ཚུད་ཡོད་དང་སྟོབས་
ཤུགས་ཆེ་ཆུང་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ནི་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་ནི་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་གྱི་
རྗེས་སུ་འགོ་བ་ཚོས་ཉིད་རེད། དེར་བརྟེན་དུས་རབས་དུག་པ་དང་བདུན་
པའི་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁྲིམས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་གྱིས་འགྲན་དུ་མེད་
པའི་མངའ་ཐང་ཅན་ཞིག་ཏུ་འཕོས་པར་མ་ཟད། རྒྱལ་ཁྲིམས་དར་དཀར་ཡུག་
གཅིག་གིས་རྒྱལ་འབངས་ཐམས་ཅད་སྐྱོབ་སྤྱབ་པ་དེའང་བོད་ལ་སྤྱོད་སུ་
བྱུང་འདུག་པ་དེ་རང་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་མཁྱེན་རྟོགས་དང་འབྲེལ། རང་མི་རིགས་
ཀྱི་ཁྱད་པར་ནས་ཡོད་པའི་ཡོན་ཏན་ནས་ལེགས་ཆ་མཐའ་དག་ཉམས་པ་སོར་
ཚུད་མི་ཉམས་གོང་སྤེལ་ཐོག་ ཕྱི་ནས་ལེན་དགོས་པའི་ལེགས་ཆ་རྣམས་ཀྱང་
ཡོད་དགུ་ཙམ་སྤྲུགས་བཟུང་དགོས་པ་ལས། རང་ལོར་དོར་ཏེ་གཞན་ལོར་ཉལ་
ཐོབ་ལྟ་བུ་མི་རུང་བ་ནི་ལྷ་ན་མེད་པའི་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པས་དཔེ་
མཚོན་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་ཞིང་། འདི་ནི་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ནས་
བཏུས་ཤིང་། དེར་མི་གསལ་བ་རྣམས་བོད་བཞུགས་མཁས་དབང་དུང་དཀར་
ཚྭ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་གསུང་ཚེས་ནས་སྟོན་ཟི་སྟོ་གསུམ་གང་འོས་ཁྲུས་ཤིང་།
མན་ནས་ཀྱང་འབྲེལ་བ་ཤད་དགོས་རིགས་ལ་འབྲེལ་བ་ཤད་གང་སྤྱབ་ཀྱིས་གོ་
བདེར་བཟོས་ཁྲུལ་དུ་ལགས་པས་ཆང་མས་དགོངས་འཇགས་འཆལ། །

སྤྲུམ་པ། རྒྱལ་ཁྲིམས་སྤྱི་དང་གཞུང་འཛིན་ཁྲིམས་ལུགས་ནི། །དམ་ལ་
འཇམ་པ་འབྲེགས་ཚུགས་རི་བོ་བཞིན། །ཀུན་གྱིས་བསྟེན་འོས་གང་དུ་ཉམས་
གྱུར་ན། །སྤྱིའི་ཚོགས་ལྟར་ནང་འཛིངས་རྒྱན་མི་ཆད། །དེ་ཕྱིར་རང་རེའི་

གཞུང་འདིའི་འཛིན་སྐྱོང་ཡང་། །སྤྱི་སྐོར་གཉིས་མོས་ལྡན་པའི་ཁྲིམས་གཞུང་
ཞིག །མེད་པའི་སྐྱོན་ཆེ་ཤིང་མང་མདུན་འཁོར་བ། །ད་དུང་མ་མཐོང་ཁེངས་ལྡན་
ཡིད་རེ་ཐུག །ཡར་རྒྱས་ཟིན་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་སུ་ཆོག་པ་དེ། །ཡར་རྒྱས་
མེད་པས་ཉལ་རྒྱུ་རང་སྤུག་སྟེ། །རྒྱལ་ཁབ་ལྡན་པའི་སྤྱི་དང་རང་དབང་
ཡང་། །རྒྱལ་ཁབ་བྲལ་བས་ལྷུང་ལེན་གྱི་མ་ཅད། །སྤང་ནས་རྒྱལ་ཁྲིམས་འཇུག་
ཆང་ལེགས་གསོས་ཏེ། །ཀུན་ལ་རན་པ་ལྟ་གོས་ལྷུང་འཛིན་གྱིས། །ཞི་ཞིང་
བསིལ་བར་འབངས་ཀུན་བྱམས་བཅེ་ཡིས། །དབྱ་འདུལ་གཉེན་སྐྱོང་གནས་
ལ་མཁས་པར་མཛོད། །ཅེས་པའོ། །

བསྐྱར་ཞིབ། རྒྱལ་རབས་རྙིང་ཁུངས་པལ་ཆེ་བར་ཡིག་ཆངས་ཞེས་
བྲིས་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་རང་སོར་བཞག་ཅིང་། དེ་བཞིན་བརྟགས་རྙིང་ངམ་
གང་ལྟར་མ་དག་པའི་རྣམ་པ་མང་ཡང་རེ་བྱུང་ལས་བཅོས་མེད། དེང་སང་ཡིག་
ཆང་ཞེས་འབྲི་སྲོལ་དར་ཡང་སྤྲ་མ་ཉིད་ལེགས་པར་སྦྲུལ་སྟེ། སྤྱིར་ཆངས་པ་
ཞེས་བདེ་བའི་གནས་ལྟར་མཐར་ཐུག་ལ་འཇུག་པས། རང་པ་ལྟར་ན་ཐར་པ་
ལ་བྱ་སྟེ། གོགས་ཆངས་པ་མཆུངས་པར་སྤྱོད་པ་ཞེས་པ་ཐར་པའི་དོན་དུ་
ཐར་པ་བསྐྱབ་པའི་བྱ་བ་ལ་སྤྱོད་པའི་གོགས་ཞེས་སྟོན་ཅིང་། ཆངས་སྤྱོད་དགེ་
བསྟན་ཞེས་པ་དེ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཆངས་པ་ཞེས་པ་རྣམ་ཤེས་ཐག་མེད་
ཀྱི་དབྱིངས་ལ་འཇུག་ཅིང་། ཕྱི་པ་ལྟར་ན་ཆངས་པ་ཞེས་ལྟ་ཆངས་པ་བྱ་སྟེ། དེ་
ཉིད་ཐར་པའི་གནས་འགྲུར་མཐར་ཐུག་དུ་འདོད་པ་ལྟར་རོ། །ཡིག་ཆངས་ཞེས་
སྤྱིར་ཆེ་ཡིག་རིགས་མཐའ་དག་གི་བསྟེ་གནས་སམ་རྩ་བའི་འབྱུང་ཁུངས་ལ་
འཇུག་ཀྱང་། ཡིག་ཆང་ཞེས་སྤྱིར་ཆེ་ཡིག་རིགས་འདུ་ས་ཅམ་ལས་མི་གོ་
བས་སོ། །དཔེ་ཅམ་མོ། །

༦། །བོད་ལྷགས་ཐུན་མིན་གྱི་དྲོད་ཡིག་འཁྲིལ་། །

༦། །ཀ། །ཁ། །ག། །ང། །ཅ། །ཆ། །ཇ། །ཉ། །ཏ། །ཐ། །ཊ། །ཋ། །

༦། །ཀ། །ཁ། །ག། །ང། །ཅ། །ཆ། །ཇ། །ཉ། །ཏ། །ཐ། །ཊ། །ཋ། །

༦། །ཀ། །ཁ། །ག། །ང། །ཅ། །ཆ། །ཇ། །ཉ། །ཏ། །ཐ། །ཊ། །ཋ། །

༦། །ཀ། །ཁ། །ག། །ང། །ཅ། །ཆ། །ཇ། །ཉ། །ཏ། །ཐ། །ཊ། །ཋ། །

༦། །བོད་ཀྱི་དབྱངས་ཐུན་མིན་གསར་དུ་ལྷགས་པ་དཔེར་མཆོན། །

༦། །ཀ། །ཁ། །ག། །ང། །ཅ། །ཆ། །ཇ། །ཉ། །ཏ། །ཐ། །ཊ། །ཋ། །

༦། །ཀ། །ཁ། །ག། །ང། །ཅ། །ཆ། །ཇ། །ཉ། །ཏ། །ཐ། །ཊ། །ཋ། །

༦། །ཀ། །ཁ། །ག། །ང། །ཅ། །ཆ། །ཇ། །ཉ། །ཏ། །ཐ། །ཊ། །ཋ། །

༦། །ཀ། །ཁ། །ག། །ང། །ཅ། །ཆ། །ཇ། །ཉ། །ཏ། །ཐ། །ཊ། །ཋ། །

༦། །ཀ། །ཁ། །ག། །ང། །ཅ། །ཆ། །ཇ། །ཉ། །ཏ། །ཐ། །ཊ། །ཋ། །

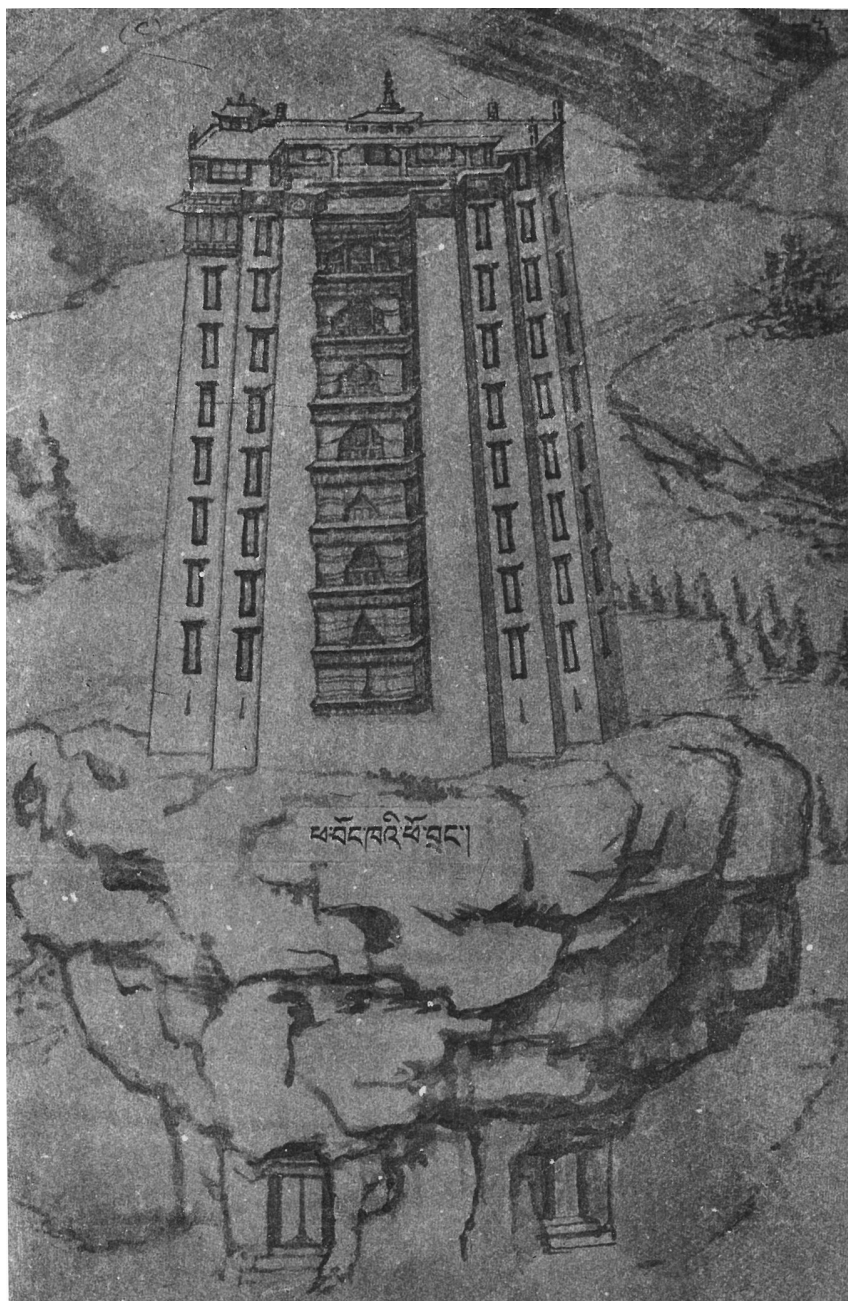
༦། །ཀ། །ཁ། །ག། །ང། །ཅ། །ཆ། །ཇ། །ཉ། །ཏ། །ཐ། །ཊ། །ཋ། །

༦། །ཀ། །ཁ། །ག། །ང། །ཅ། །ཆ། །ཇ། །ཉ། །ཏ། །ཐ། །ཊ། །ཋ། །

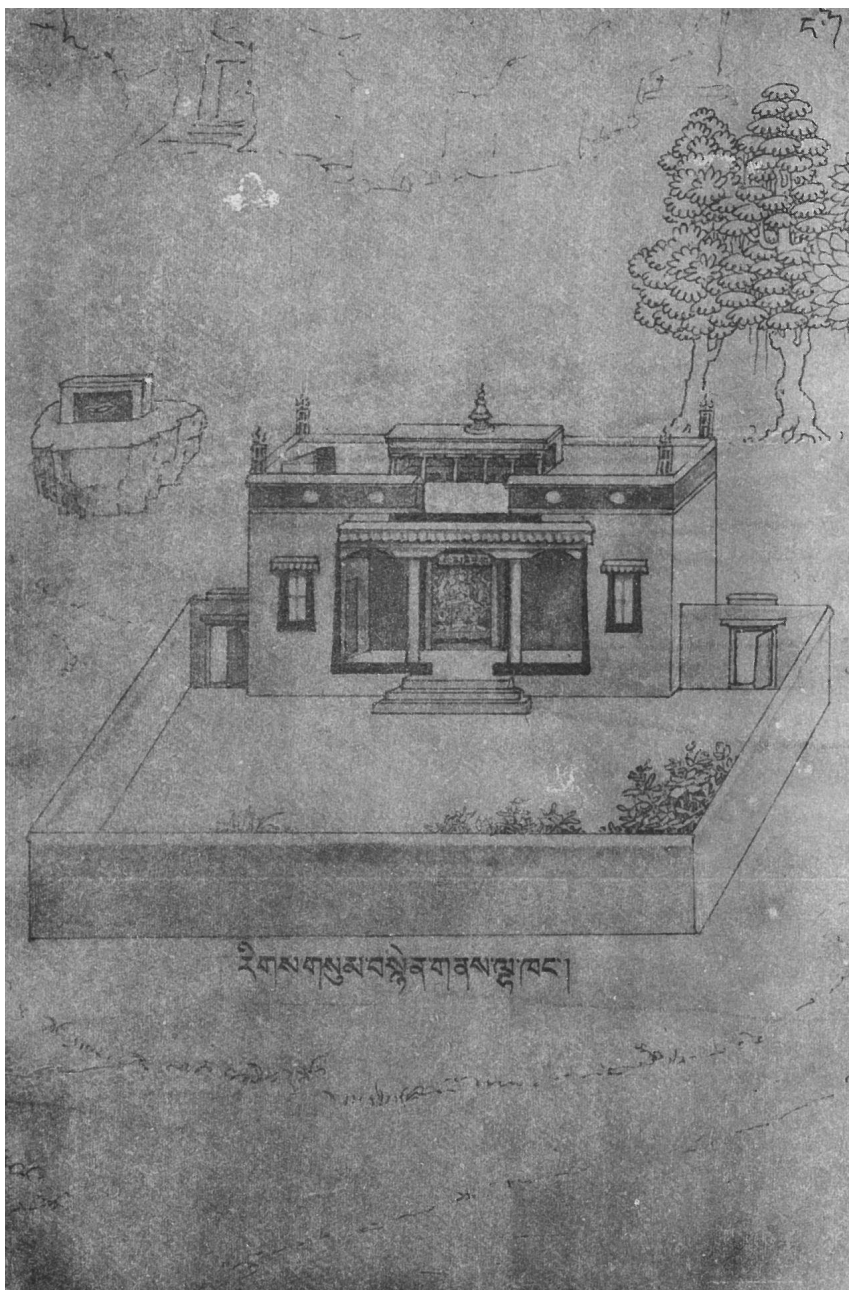
༦། །ཀ། །ཁ། །ག། །ང། །ཅ། །ཆ། །ཇ། །ཉ། །ཏ། །ཐ། །ཊ། །ཋ། །

༦། །ཀ། །ཁ། །ག། །ང། །ཅ། །ཆ། །ཇ། །ཉ། །ཏ། །ཐ། །ཊ། །ཋ། །

༦། །ཀ། །ཁ། །ག། །ང། །ཅ། །ཆ། །ཇ། །ཉ། །ཏ། །ཐ། །ཊ། །ཋ། །

སྤྱི་མཁར་མ་རྩལ་མ་བོད་ཁའི་ཕོ་བླང་།

རིགས་གསུམ་བསྟེན་གནས་ལྟ་ཁང་།

དབར་བྱང་སྒྲིན་ཆིག

༥ རྣམ་གྲོལ་ནི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་ཚུལ་དལ་འབབ་སྤྱང་།
ཆིག་གི་ཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དྲག་གསུམ་གྱི།
ཐི་མ་ཡོངས་འཁྱད་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི།
དབར་དུ་བསྐྱུན་བའི་རྣམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཚོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྒྲོང་ཐག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་བ།
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་པ་འདི་ཡང་ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་ངེས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དབར་
དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག་བའི་དགེ་བསྡེའི་སྒྲིན་ཆིག་ཏུ་
ཤུགས་དགེ་སྒྲོང་ཚོས་སྤྲོ་བ་དག་དབང་སྒྲོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་
བཤོ། ། སྐུ་མཛྲ་ལོ།

གསལ་བཤད་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བུ།

རྣམས་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་དབུ་བརྟེན་ནས་ལོ་ངོ་ ༥༠ དང་། ས་
རྒྱ་པོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་དབུ་བརྟེན་ནས་ལོ་ངོ་ ༢༥ ལའོར་བའི་མཛད་
སློང་དང་འབྲེལ། རིགས་སློབ་སྤྱི་བྱུང་འཛིན་སྐྱོང་ལྷན་ཚོགས་ནས་དབུ་དགེ་དམ་
བ་མཁས་དབང་སློབ་ཐང་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་གི་གསུང་ཚུལ་ཁག་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་
བསྐྱར་ཞིབ་བྱ་རྒྱུའི་ཐག་ཆོད་བྱུང་བ་བཞིན། (དབུ་དགེ་དམ་པའི་གསུང་འབུམ་
བསྐྱར་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་) ཞིག་གསར་འཛུགས་གནང་སྟེ་སྤྱི་ལོ་དཔར་སྐྱོན་
བྱས་ཐེན་པའི་གསུང་འབུམ་རྣམས་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་དང་། གསུང་འབུམ་ནང་མ་
ལོང་པར་ད་བར་ལྷག་ལུས་བྱུང་པའི་གསུང་ཐོར་བྱ་རྣམས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་
པོད་ཐེང་ནང་བཀོད་དེ་ཞུ་དག་དང་ས་བཅད་བཅས་བསྐྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་། རིགས་ལམ་
སློབ་བྱུང་བཅད་པོ་ཆུན་པ་དང་། སློབ་བྱུང་འཛུགས་དབུངས་བསྐྱོན་འཛིན། སློབ་
བྱུང་གསལ་བ་བཅོན་འགྲུས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་ཉེ་གསུང་འབུམ་
པོད་འཕྲེང་བཅུ་གཉིས་དཔར་སྐྱོན་གནང་བའི་སྟེང་། ད་ལན་གཙོ་བོ་དབུ་དགེ་དམ་
པའི་གསུང་ཐོར་བྱའི་རིགས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་པོད་གསུམ་གསར་སྐྱོན་བྱས་
ཉེ་ཁྱོན་བསྐྱོད་སྤྱོད་ཆུན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་འབུམ་པོད་ཐེང་གངས་བཅོ་ལྔའི་བདག་
ཉིད་ཅན་ཞིག་ལེགས་བྱུང་བྱུང་ཡོད་པས། གུས་ཅག་ཚོགས་མི་ཀུན་དགའ་མགྱ་
སློབ་གསུམ་ཀྱིས་ཡིད་སེམས་རབ་ཏུ་བརྟེན།

སྤྱིར་ཞུ་དག་ཅས་པ་ནི་དག་ཆ་ལོར་མིན་དང་ཆད་ལྷག་ཤོར་ཡོད་མེད། ཐ་
སྟོང་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་སྟངས་ཅམ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་གཞུང་ལུགས་དེའི་བརྗོད་
དོན་དང་། ཚུལ་པ་པོའི་བསམ་སློབ་འདུག་ཅི་ལྟར་བཟུང་ཡོད་མེད་སོགས་ལ་

ལྷུས་མངའ་གང་ལེགས་ཤིག་ལོན་དགོས་པར་བརྟེན། རེད་ཅག་གིས་ཀྱང་གང་
 ཐུབ་ཀྱིས་གོང་གི་གནད་དོན་དེ་དག་མང་གཞིར་བཟུང་སྟེ་ཁྱེ་ལྷུ་དག་ལྷུས་ལྷུས་ཡིན།
 ཡིན་ན་ཡང་། གསུང་འབྲུམ་ཁྲོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རེ་བྱུང་ལ་ང་ཚོའི་ཁྱེ་ལྷུ་དག་གིས་
 འགྲིག་པ་ཅམ་མ་བྱས་པར་བསྟན་བཅོས་སོ་སོར་བུན་མིན་གྱི་མཁྱེན་རྒྱ་ཡངས་
 པའི་ཤེས་ལྷན་པ་འགའ་ལའང་སྟུན་འབྲུལ་ལྷུས་ཏེ་མཐའ་མའི་ཁྱེ་ལྷུ་ལྷུས་ཡོད།
 དེ་དག་འདིར་རིམ་པར་བཀོད་ན། (དཀའ་གནད་བཞི་འགྲེལ་) ལ་དགེ་བཤེས་ལྷ་
 རམས་པ་ཏེ་ཉོར་ལྷ་བ་ཆེ་རིང་དང་། ཨེ་མོ་རི་དང་བོད་ཀྱི་ཆོན་རིག་ལས་རིམ་
 ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆུན་བཙུན་འབྲུམ་བསམ་འཁེལ། ཨ་ལགས་མཁན་ཆུན་རིན་པོ་ཆེ།
 (སློ་རིགས་གོང་འོག་གཉིས་) ལ་ས་རྩ་ནང་རིག་སློབ་དཔོན་བགྲེས་པ་སློ་བཟང་
 བསོད་ནམས། (རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་བ་) ལ་རིགས་སློབ་དབྱ་འཛིན་
 དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོ་དང་། རིགས་སློབ་དཔེ་ཁྲིད་
 སློབ་དཔོན་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་རྒྱལ་མཆོན་དབང་འདུས། (བརྟུ་སློད་རིན་
 ཆེན་བང་མཛོད་) ལ་རིགས་སློབ་དཔེ་ཁྲིད་སློབ་དཔོན་བགྲེས་པ་དགེ་བཤེས་རྒྱ་
 མཚོ་ལགས་དང་། ཀེ་རིའི་བྱང་ཡིག་བརྟུ་སློད་སློབ་དཔོན་འབྲིང་བ་ཆུན་འཛིགས་
 མེད། (གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་ལྷ་བ་ལ་སློ་སྦྱོང་བའི་རིམ་པ་བདག་འཛིན་འཛོམས་
 པའི་ཐོ་བ་) ལ་རིགས་ལམ་སློབ་བྱུང་རིམ་མེད་སློབ་དཔོན་དགེ་བཤེས་བསྟན་
 འཛིན་འགྱུར་མེད། (དབྱ་དགེ་དམ་པའི་རྣམ་ཐར་) ལ་ཆུན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེ་ཆ་
 རིགས་ལམ་སློབ་བྱུང་དགེ་བཤེས་སློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བཅས་ཀྱིས་ཐོག་མའི་མ་
 དཔེ་དང་བསྟུར་ནས་ཁྱེ་ལྷུ་གནད་ཡོད།

རེད་ཅག་ཚོགས་ཚུང་ངོས་ནས་ཀྱང་གསུང་འབྲུམ་ཁྲོད་ཀྱི་ཙོམ་ཡིག་
 རྣམས་མ་དཔེ་གང་ཡོད་རྣམས་ལ་གཤེབ་བསྟུར་དང་། མཛོན་གསལ་ཅན་གྱི་དག་

ཆ་ནོར་བ་ཁག་བཅས་པ་ལས་དོགས་གཞི་ཅན་རྣམས་གྲག་རྟགས་() བྱང་ཐུང་
འདོན་དང་། ཡང་ན་འོག་མཆན་ནང་གསལ་བ་ཤད་ཅེས་ལས་ཀྱན་རིན་པོ་ཆེའི་མ་
དཔེ་ལ་འགྱུར་བ་གང་ཡང་བཏང་མེད། མཐུག་མཐར་ལས་གཞི་འདིའི་ཆོགས་མི་
རྣམས་ཀྱང་རང་ཉིད་ལ་ལས་ཀའི་འགན་འཁུལ་ཡོད་པ་རྒྱུ་ཡིན་ཁར། ཡོན་ཆད་
དང་ཉམས་སྤྱོད་གང་ཅིས་འདང་མིན་གྱིས་ད་དུང་ཆད་ལྷག་དང་ནོར་བ་སོགས་
བྱུང་ཡོད་སྲིད་པས་དབུ་དགོ་དམ་པ་རིན་པོ་ཆེ་གང་ཉིད་དང་། རྒྱ་ཆེའི་སློབ་པ་
པོ་རྣམས་ལ་དགོངས་སེལ་སྟོང་ནས་ཞུ།

འདི་ལོ་དུས་ཆོགས་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་འཛོམས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་སྐབས་
སུ་མཇུག་འཆར་གང་མང་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དབུ་དགོ་དམ་པའི་གསུང་འབུམ་
ལ་བསྐྱར་ཞིབ་དག་སྒྲིག་དང་། ད་བར་གསུང་འབུམ་ཁོད་མ་འཁོད་པའི་གསུང་
ཐོར་བྱ་རྣམས་བསྐྱུ་རྒྱུ་གྱིས་དེབ་གཟུགས་གསར་སྒྲིག་ཞུ་རྒྱུ་དེད་ཅག་ལ་གནང་
བར་བཞེན། བརྒྱད་རིམ་འདིའི་ཁོད་ཐོག་མར་ལམ་སྟོན་དང་། རོགས་མགོན་གནང་
མཁན་གྱི་སློབ་སྟོན་པ་རྣམ་པ་དང་། ལས་གཞི་འདིར་དངོས་སུ་ཞུགས་མ་ཐུབ་ཀྱང་
ཀྱན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་མཁོ་སྟོད་གནང་མི་རྣམ་པ། དེ་བཞིན་ཀྱན་རིན་པོ་ཆེའི་
ཞལ་སློབ་སྐྱུ་བགྲེས་སློབ་ཐུང་རྣམ་པས་ཤ་ཆས་དགོངས་ཚུལ་གནང་བ་སོགས་
ཀྱི་བཀའ་བློན་ལ་བཞེན། (རིགས་སློབ་དབུ་དགོ་དམ་པ་མཁས་དབང་སློ་བཟང་རྒྱ་
མཆོའི་གསུང་འབུམ།) ཞེས་པ་འདི་ལེགས་བྱུང་བས། ལས་གཞི་འདིའི་ཐོག་
མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ལམ་སྟོན་དང་རོགས་མགོན་གནང་མཁན་ཡོངས་ལ་བཀའ་
བློན་ཆེ་ཞུ། ལྷག་པར་གསུང་འབུམ་འདིའི་དཔར་སྐྱུན་ལ་ཞལ་འདེབས་གནང་
མཁན་རིགས་ལམ་སློབ་ཐུང་ཀྱན་ཐུབ་བསྐྱུན་སློ་བཟང་ལགས་ཀྱིས་ཉིན་སྟོར་
༥༠༠.༠༠༠། དང་། རིགས་ལམ་སློབ་ཐུང་ཀྱན་སྐལ་བཟང་དོན་འགྲུབ་ལགས་དང་

གན་སྐལ་བཟང་ཚོས་འཕེལ་ལགས་ནས་གཉིས་ཀྱིས་ཉིན་སྟོང་༥༥.༥༥༥༥ ལྷག་
མའི་གསུང་འབུམ་འཕྲོ་ཐོན་ཆ་ཚང་རིགས་སྟོབ་ཡིག་ཚང་གིས་གནང་བས་ཁྱིད་
ནས་པའི་ལྷག་བསམ་གཏོང་པོད་ཆེ་བའི་བརྟན་འཕྲོའི་དོན་ཆེན་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་
རང་དང་བཀའ་འཛིན་སྐྱ་མེད་དུ་ཆེ་བྱ།

དབུ་དགེ་དམ་པའི་གསུང་འབྲུམ་བསྐྱར་ཞིབ་ཆོགས་ཚུར་གིས་ཕྱི་མ་
 ༡༠༢༣ ཟླ་ ༩ ཆོས་ ༡ ཉིན།

གསུང་འབྲུམ་སྒྲིག་སྒྲིག་ཆོག་སྒྲིག་ཆུང་། (༢༠༠༠)

ཁྱེ་སྒྲིག་འགན་འཛིན།

བཟང་པོ་ཆེན་པ། འཇམ་དབྱངས།

ཁྱེ་སྒྲིག་ལས་རོགས།

གྲགས་པ་བཙུན་འབྲུམ།

སྒྲིག་ཁྲིམས་འཇུག་མཁན།

བསྟན་འཛིན་ཐོག་མེད། སྒྲིག་བཟང་བྱམས་པ།

བསོད་ནམས་ལྷན་ཆོགས།

རིགས་སྒྲིག་སྒྲིག་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆེན་མོ་དེ་མཁན་གྲགས་དང་རྒྱལ་ལ་རྒྱུས་འགོད་བྱས།

གསུང་འབྲུམ་བསྐྱར་ཞིབ་ཆོགས་ཚུང་། (༢༠༢༣)

སློབ་སྟོན་པ།

རིགས་སློབ་སྤྱི་ཁབ་དབྱ་འཛིན་དགེ་བཤེས་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོ།
རིགས་སློབ་དཔེ་ཁྱིད་སློབ་དཔོན་བགྲེས་པ་དགེ་བཤེས་རྒྱ་མཚོ།
ས་རྩ་ཐོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་སློབ་སྤྱི་པ་སངས་ཆེ་རིང་།

བསྐྱར་ཞིབ་ཆོགས་ཚུང་གི་ཆོགས་མི།

ལྷ་གྲུབ་སློབ་དཔོན་བགྲེས་པ་སློ་བཟང་སྐལ་བཟང་།
རིས་མེད་སློབ་དཔོན་ངག་དབང་ཆོས་འཕེལ།
ལྷ་གྲུབ་སློབ་དཔོན་གཞིན་པ་འཇམ་དཔལ་རྩི་རྩེ།
ལྷ་གྲུབ་སློབ་དཔོན་གཞིན་པ་ངག་དབང་རྣམ་གྲོལ།
ནང་རིག་སློབ་དཔོན་གཞིན་པ་ཆེ་དབང་ལོང་བ།
ལྷ་གྲུབ་སློབ་དཔོན་གཞིན་པ་སློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ།
དགེ་བཤེས་རྒྱལ་མཚན་སློ་བཟང་།
དཔེ་ཁྱིད་སློབ་དཔོན་གཞིན་པ་ཁམས་བཟང་ཆེ་རིང་།
རྒྱ་དུ་ཡིག་སློབ་དཔོན་གཞིན་པ་སློ་བཟང་འཕྲིན་ལས།

སློབ་ཁྲད་དུ་འཇུག་མཁན།

ས་རྩ་དཔེ་མཛོད་དོ་དམ་པ་ཆེ་དཔག་རྩི་རྩེ།
རིགས་སློབ་ལས་བྱེད་དགེ་བཤེས་རྒྱལ་མཚན་སློ་བཟང་།

དེབ་གཞུགས་དང་རྒྱབ་ཤ་རྩུས་འགོད་པ།

གཟུང་བྱ་དང་རྒྱས།

